

Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

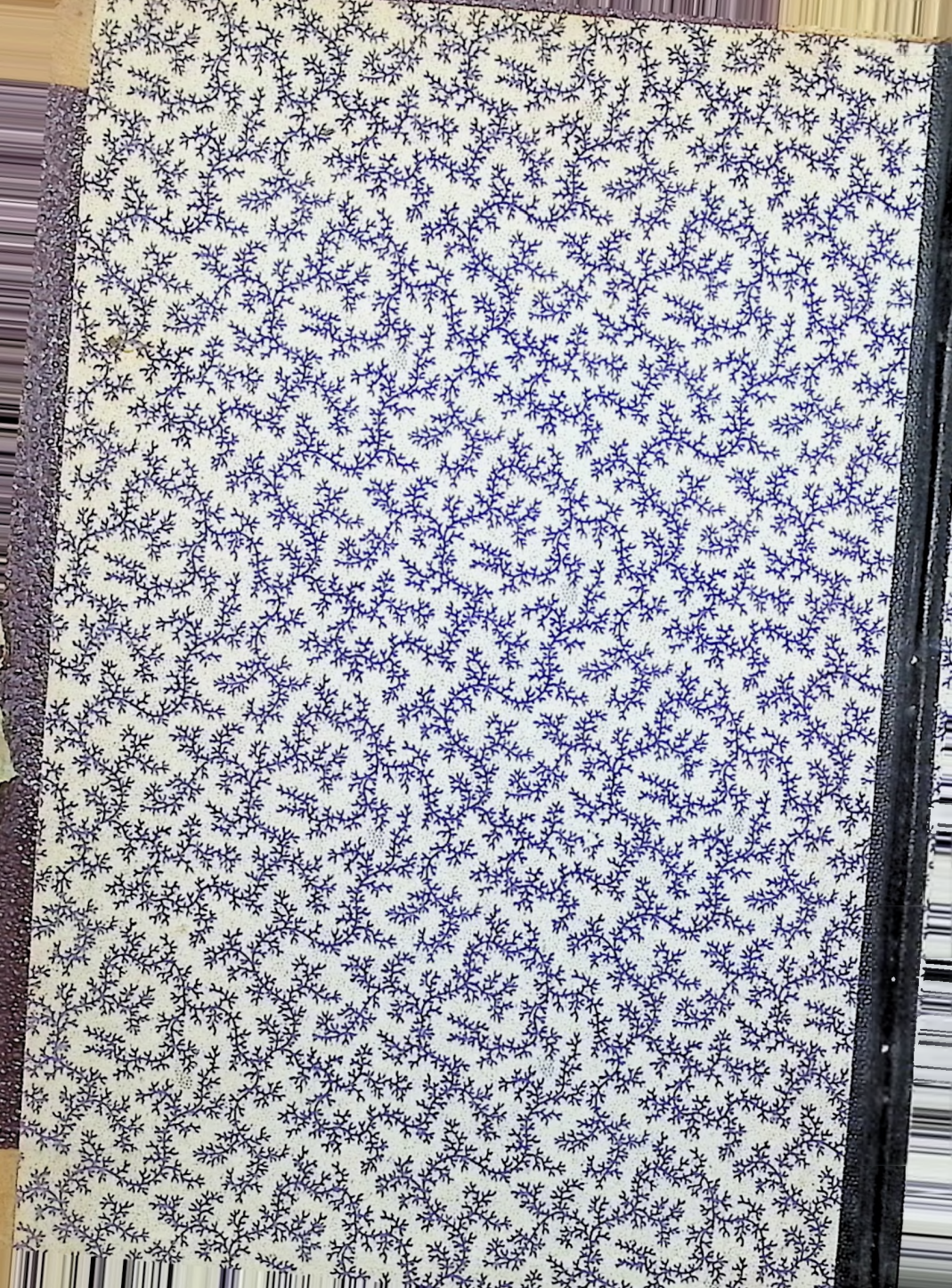
For Romantik og Historie

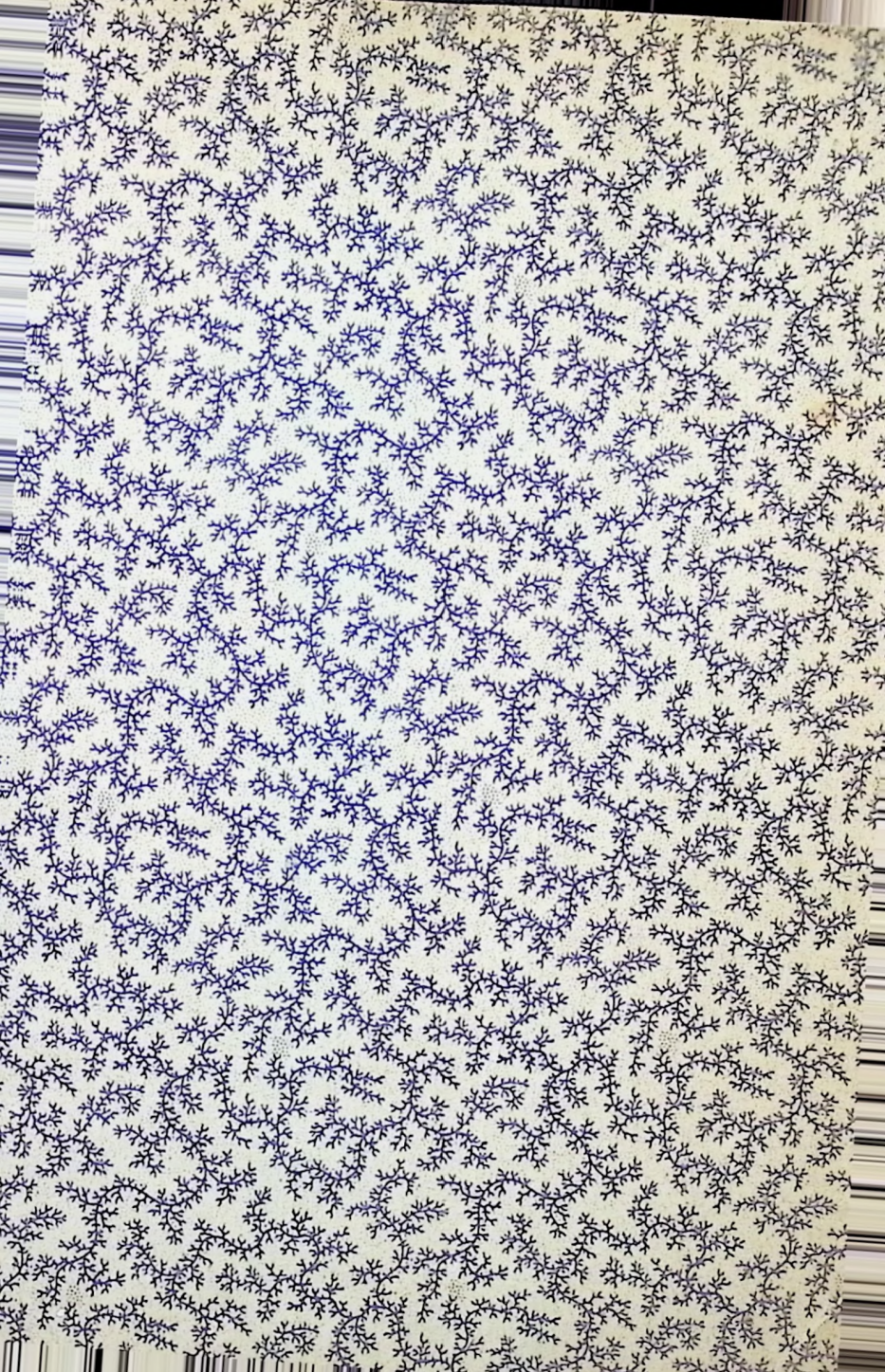
Maanedsskrift. Udgivet af H.P. Holst, 1868-90.

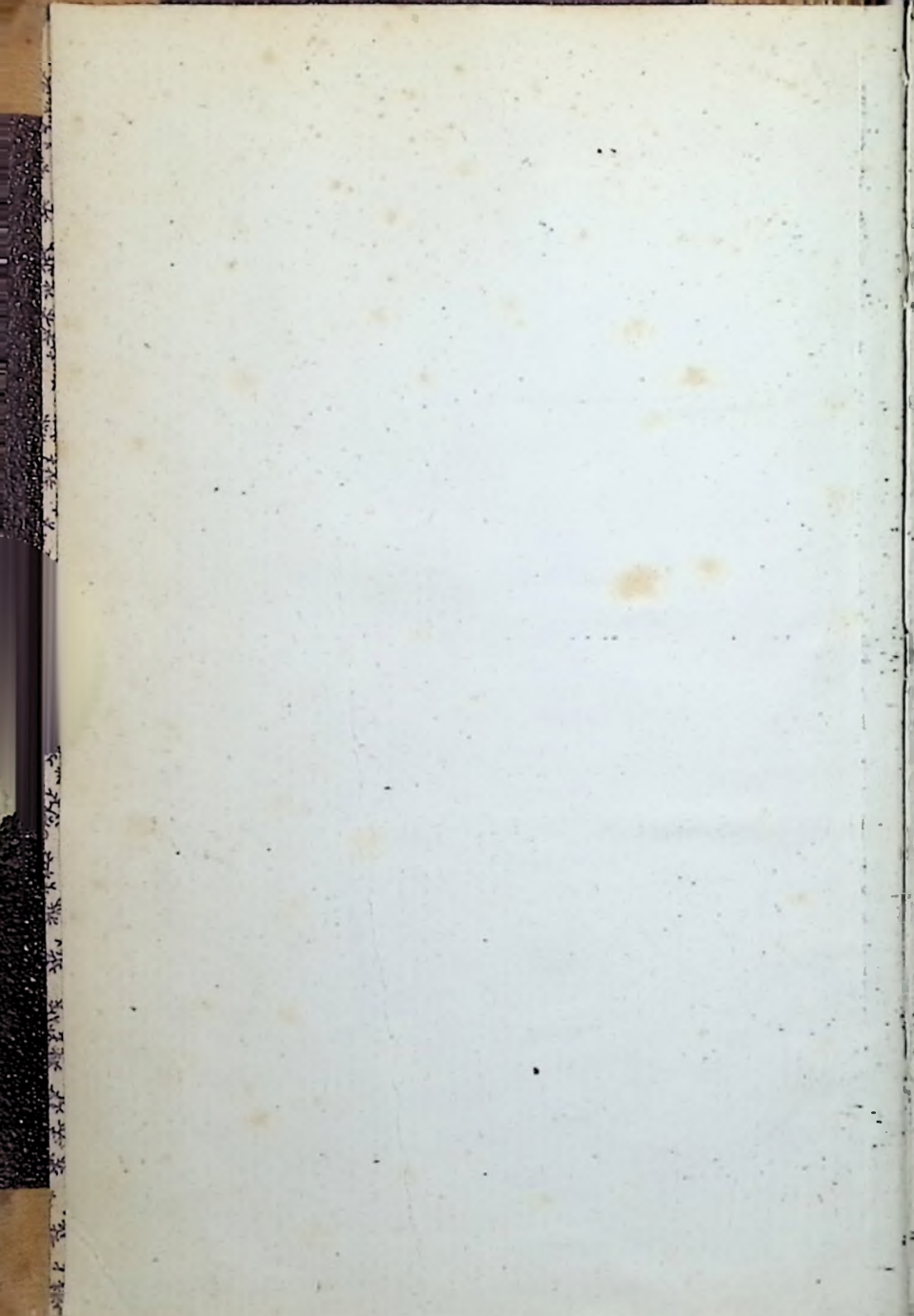
Om indholdet på: <https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104811.htm>

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 7. oktober 2023 af Niels Jensen

V. F. W. W.

... 卷之... 第... 頁...

... 卷之... 第... 頁...

H. P. Holst:

For Romantik og Historie.

Tyvende Bind.

Kjøbenhavn.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1876.

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

H. 54

4

1540

Indhold.

	Sidr.
Nytaarspresent til en Dame. Af H. P. Holst	3
„Tante Guttraud“. Efter S. Mosenthal, ved Be- rendt Salomon	5
Fangen paa Hohen-Urach. Ved Adjunkt Chr. Rams- gaard	28
Bispen paa Holum. Af Georg H. Madsen	58
La vernice fa tutto. Af H. C. Stilling	68
En historisk Forudsigelse	86
Psalme. Af H. C. Andersen	95
Zulenat. Af Christian Juul	95
To Verdener. Af Miss Thackeray	99
En folks Erindring	166
Et Brev af Beethoven	188
Johanne, Dronning af Neapel og Grevinde af Provence.	195
Af en forhenværende Upsalafangers Optegnelser	214
André Maubert. En Fortælling af George Bautier.	255
Digte af Christopher Boeck	299
Den første Sky. Ved Th. Scheelund	307
Ella Wilson En Fortælling	521
Fra to Kunstnerfester:	
1) Cantate, af H. P. Holst	584
2) En Skaal for Kvartetten, af Chr. R. F. Mølbach.	588
3) Ved Festen for Chr. Hansen, af Carl An- dersen	589

	Side.
Den sidste Hverridder i Krain. Ved — a —	395
Elfa Wilson. En Fortælling efter C. de Barigny ved H. P. Holst	420
Foraarssdigte af Emanuel Geibel, overs. af N. Zindt.	491
Hjere end Kirken. En Fortælling.....	494
Marie Theresias Død. Overs. af A—n.....	559
Sneestormen. En Fortælling af Alexander Pusckin	547
Sarah Bernhardt. Af H. P. Holst.....	564
Kun fire Ord! Af Karl Emil Franzos	575

Portraiter:

Fr. Spielhagen. Paul Lindau. Giuseppe Verdi.
Joh. Ludv. Runeberg. Nicolaus Lenau. H. N.
Clausen.

Dr. Spilbergen

Fr. Spielhagen.

Hytaarspresent

til en Dame.

af

H. P. Holst.

Man har mig sagt, at Alt, hvad selv De faaer,
 Paa Siebliffet De igjen bortskjæmper —
 Med de to Smaating, Talen her er om,
 Jeg haaber dog, at lidt De Dem betæmper.

Den ene er en Kurv — giv den kun frit
 Til Den, der ei fortjener Deres Hjerte;
 Den anden er et Hjerte — giv det heelt
 Til Den, der deler Deres Lyst og Smerte.

Men tænk Dem om og giv ei Hjertet Den,
 For hvem en Kurv bor staae parat og færdig,

Og lad for Guds Skyld Den ei Kurven faae,
Der fremfor Alt er Deres Hjerte værdig.

Dog stader det just ei, han faaer en Kurv,
Dg at ved Kurven han fortviølet sukker,
Naar Hjertet ligger smukt derindeni,
Saadan som her, saasnart han den oplukker!

„Tante Guttrand“.

Efter S. Mosenthal.

Jeg mindes endnu den Dag idag, at i min Fødeby, som talte en overveiende protestantist, en ringe katholisk, men en betydelig jodisk Befolkning, falbød Omegnens Fiskere udelukkende for de Sidstnævnte hver Fredag deres Varer ved den saakaldte „Fiskesteen“. Jodiske Rokkepiger med mere eller mindre rene Haarret, jodiske Husfædre med mere eller mindre rene Lommetørklæder vare derfra et stort Contingent af „Sabbathsfiske“ til deres Hjem. Fiskeretten havde et festligt Præg. Fiskens Kvalitet holdt Skridt med Festens Storrelse. Vagen havde Eneret til at serveres ved de tre hoieste Fester; de mindre Festdage maatte tage til Takke med Karper i spartansk Sauce; de ugentlige Sabbather med Varber og Skaller. Dog uden Hensyn til denne Rangforordning tilberedte min Moder dem egenhændig, og min Fader paastod, at Ingen

paa Jorden kunde lave en Fiske sauce „à la Mo'er“. Selvbevidst og det ikke uden Grund, tog min Moder det hvide Forklæde hver Fredag Formiddag paa, og jeg og min Søster klyngede os fast op til hende, holdende ved Forklædets Ender for at være Vidne til hendes Kogekunsts underfulde Virkning. Hvergang min Moder tog de forud skaarne Fiskestykker ud af den blanke Messingkjedel og ordnede dem symmetrisk paa et langt Fad, lagde hun det prægtigste Hovedstykke til Side paa en særlig Tallerken, garnerede det med Log og Citroustiver, hældte det over med den kryddrede, vellugtende Sauce og stillede det hen paa det rent skurede Anretningsbord, istedse med de samme Ord: „til Tante Guttraud“.

Hver Uge nod vi det lidet misundelsesværdige Skuespil roligt at see paa den Tribut, min Moder ydede, uden at kunne begribe den Tvang, der paalagdes os, istedse at have at gjøre med hovedløse Fiske. Tante Guttraud var Bedstemoders Søster, som boede med sin syge Mand og to ældre Døttre i en lille Gyde nær ved den gamle Synagoge, i en falskberdig Hytte, som hun aldrig forlod. Saa ofte Moder omtalte hende, skete det med den største Pietet, til hvilken vi Born ogsaa bleve holdte uden at forståe det eller at udfritte hende om Sagens sande Grund. Ja, den hellige Urbødighed blev endog til Frygt, naar vi med Moder efter Gudstjenesten klattede op ad den gamle, vakkende Trappe, som istedetfor Rækværk kun havde et

Loug, til Tante Guttraud, for at hun, efter Moders Opfordring, kunde give os sin Belsiguelse.

Endnu den Dag idag staaer den Erindring livligt for min Sjæl, ja, jeg sporer endog den Lugt, der fyldte Værelset, som vi ikke betraandte uden Modbydelighed. Lugtesandsen har en mærkelig tro Sukommelse. Idet jeg nedskriver disse Linier, indaander jeg igjen hin Atmosphære af Ruldamp, Lampeos og Kamferlugt, som dengang, — det er nu 50 Aar siden —, falbt mig for Brystet, og som, saa ofte jeg gjæster Fattigdommens Bolig, uvilkaarlig tilbagekalder i min Erindring Tante Guttrauds Billede. Værelset var lavt og dybt. Fra Loftets sværtede Tverbjælker hang en hyvgrenet Messinglampe ned; fra to af dens Mundinger dampede en Olieflamme, som kastede et grelt Lys ned paa det med en hvid Dug dækkede Bord, medens den øvrige Deel af Værelset fortonede sig i et dæmrende Halvmørke. Over det ormsstukne Gulv var der stroet Sand, som uhyggeligt knirkede under vore Fodder. I det ene Hjørne af det store Værelse blussede en Stenkulsild, og ud af Ovnens Afledor stodte Binden nu og da kvælende Røgskyer; i det andet Hjørne stod en Himmelseng, behængt med Rattunggardiner, i røde og blaa Tærninger, i hvilken Tantes Mand, — vi kaldte ham aldrig Onkel — laa syg af Gigtmerter, Hænder og Fodder indsvøbte i Kamferpuder. I en polstret Læderstol sad Tante, ikke langt fra Sengen. En tyk, i sort Læder indbunden Bonnebog holdt hun i sine

Hænder, og medens hun endnu mumlede sin Bøn, reiste hun sig for at hilse paa os. Moder gav hende Haanden med en Bevægelse, som om hun boiede sig dybt for den gamle Kvinde, der blidt lagde min Moders Hoved paa sin Skulder og foer gjentagne Gange med sin Haand hen over hendes Paae. „Velsign nu mine Born, Tante Guttraud,“ sagde hun hvergang, thi den nedboiede gamle Kvinde syntes at vente paa denne Opfordring. Hun adlød og traadte hen til os til den lysere Del af Bærelset og velsignede os, medens vi frygtsomme holdt os til Bordranden.

Tante Guttraud havde en middelstor og slank Figur, som dog syntes lidt krummet eller snarere nedbrudt. En mørk Skattunskjole sluttede sig fast til hendes Legeme. Over Brystet slyngede sig uden Kunst et hvidt Torflæde, som gav hendes blege Ansigt et vørgult Anstrøg. Et sort Paaebaand omsluttede omhyggeligt Haalet, og en hvid Tyllskappe indrammede det skarptegnede, fornemme Ansigt. Næsens Viniamenter vare saa fine, at den lignede gjennemsigtigt Elfenbeen, og de smalle Læber viste, naar hun talte, skjontformede Tænder. Under hendes stolt hvælvede mørke Diebryn lyste et Par dunkelbrune Øine, duggede, ligesom af Taarer. To magre, vørgule Hænder hvilte nu paa vore Hoveder. Hjerteligt og sjælfuldt loftede hun sine Øine til Himlen. Hendes Læber bevægede sig saa sagte under Velsignelsen, at vi kun horte Fluernes Surren omkring Lampeblusset

og det monotone Suk fra den Syge, hvem Senge-
draperierne skjulte. Saa trykkede hun et Kys paa
vor Pande, medens vi med barnlig Undseelse forte
hendes knoglede Haand til vore Læber. Med næsten
lydløse Skridt gik den gamle Kvinde hen til et Glas-
skab, gjennem hvis dunkle Ruder man skimtede et Par
farvede Kaffeopper, og fremtog til os fra en gammel
Skuffe to Borsdorfer Webler, med hvilke vi forsløge
Tiden, medens min Moder, tvungen til at tage Plads,
begyndte en halv hvissende Conversation med min
Tante.

„Hvorledes har De det, kjære Tante?“

„Gud være lobet, ikke værre. Den stemme Gigt
er haardnakket, især ved Efteraaret, men Gud hjælper
nok!“

„Har De sovet noget i Nat?“

„Nun lidt; gamle Folk trænge ikke til megen
Sovn. „Han“ sover ogsaa kun lidt, men han har
Appetit, Gud være lobet, og Fissene smager ham.
Der er jo heller Ingen, der koger dem saa godt, som
min Betty.“

„Kjære Tante, spis nu engang hos os; De har
allerede lobet mig det saa længe.“

„Ja, engang, naar jeg kun kan komme bort fra
„ham“. Jeg sender Dig hellere et af Pigebornene;
de sje sig blinde, — vakre Børn. Gud velsigne
dem!“

„Hvorledes befinder De Dem, Tante Guttraud?“

„Jeg? Gud være lovet, at det ikke staaer værre til med „ham“. Betsignet være de Syges Læge og velsignet været Den, som opliver den Syge og støtter den Svage!“ Og hun hævede sin udtorrede Haand over min Moders Hoved, som ydmygt sænkede sig for den gamle Kvindes taarefyldte Blik.

Det banker paa Doren, Moder reiser sig. Ubleerne ere spiste. Vi aande friere, da vi gjennem den snevre Dor træde ud i Ghyden. „Børn! Tante Guttraud er helgenkronet blandt Israels Kvinder,“ sagde min Moder.

Vi fæstede Lid til hendes Ord. Man tilbeder jo Helgener, uden at spørge om Grunden dertil! Børn forlange heller ingen Beviser. Grandtante fik og kun Betydning for vort Barndomsliv, naar det gjaldt Fiskehovedets eller Ublets Storrelse; ellers stod hun vore barnlige Interesser meget fjernt. Men selv dette gik i Glemmebogen, saasnart Moder tildeelte os en rigelig Portion, — ikke af den med saa mange Been opfyldte Fisk —, men af Sauce „à la Mo'er“.

Hvor fandt jeg ikke Alt forandret og fremmed, da jeg efter 20 Aars Fraværelse fra Universitetet vendte tilbage til min Fødeby. Døden havde, ledsaget af sin tjenstvillige Haandlanger Choleraen, gjort en rigelig Gøst. Min elskede Fader hvilede derude paa

Kirkegaarden; mange Andre havde omstiftet det Time-
lige med det Evige, men deres Navne havde min
Sufommelse neppe bevaret. Mit Fædrehus stod for-
ladt; mine Brodre vare dragne ud til fremmede Lande,
min Søster gift. Dog virkede min Moder, afholdt af
Alle, paa denne nu saa ode Plet; thi hendes Hjerte
slog for hele Menneskeheden. Hun var bleven Brænd-
punktet for hele Familiens spredte Straaler, et Forsyn
for de Undertrykte og Modlidende i hele Menigheden.
Det var et tungt Dieblif. Taus kastede jeg mig i
hendes Arme. Vi sørgede indbyrdes for ikke at faae
de gamle Saar igjen til at blode. Men Tausheden
voldede kun større Smerte og gjorde Luften i den
lille Hytte endnu mere trykkende og kvælende.

„Lad os gaae til Bore!“ sagde Moder. Jeg
ønskede dog ikke, at hun fulgte med, — men hun
smilede.

„Det er min sædvanlige Spadsjeretour,“ sagde
hun, „Kirkegaarden er min Have, mit Persopolis.“

En Times Vej fra Byen ligger den jodiste Kirke-
gaard paa en Hoi, bekrandsset af en Egestov. Naar
man ikke agter at gjøre Routen gjennem den smudsige
Landsby, kan man ogsaa naae den ved at gaae over
en Eng, omgiven af gamle Poppeltræer. Engen var
oversaaet med utallige Blomster. Moder var steds-
hos sig Nøglen til Kirkegaardens Port tilligemed den
til hendes Have. Vi vare mellem Bekjendte. Fra
alle Gravminder lyste bekjendte Navne os imode.

Ved min Faders Grav fældede vi rigelige Taarer og gik nu med lettet Sind gjennem en Række af Grave, idet vi hist og her opstakke en lille Sten, for at lægge den til Minde paa en eller anden Slægtning og Vens Gravsted. Endelig standsede min Moder ved en liggende Mindesten, hvis hebraiske Inscription Tidens Tand havde medtaget saa stærkt, at det ikke var mig muligt at læse den, indtil min Moder med taarefuld Stemme sagde: „Tante Guttraud“.

Bludselt vakktes i mig en Erindring fra min Barndom, og den gamle Kvindes Billede i det hemmelighedsfulde Slor traadte atter frem for min Sjæl. Digeoverfor Dødens uoploste Gaade sølte jeg for første Gang i mit Hjerte en Trang til at fritte om Uarsagen til Forherligelsen af denne „Helgenkvinde i Israel“. Jeg satte mig ved Gravstenens Rand og drog min Moder til mig ned i Skyggen af en Grædepil, som hun selv havde plantet der.

„Hvad er det med Tante Guttraud og din fromme Hengivenhed, som selv naaer ud over hendes Grav? Hvor ophoiet maa ikke denne Kvinde have været, naar en Sjæl som din boier sig saa ærbødigt for hende?“

Ganste forstrækket foer min Moder sammen, da hun hørte denne Sammenligning. „Jeg kan ikke sammenlignes, mit Barn, med denne Helgenkvinde. Guds Naade har forundt mig sjelden Glæde af mine Born, og min Smerte var stedsse kun en saadan, som træffer saa Mange. Men hun! Hun var den mest

taalmodige Vidende og Trofasthedens Heltinde. Et Offer, som Njærligheden forlanger, forstaae vi let, fordi vi troe os stærke nok til at udøve den. Tante Guttraud er enestaaende; hun har selv offret sig paa Trofasthedens Altar. Jeg har aldrig fortalt Eder, Born, om hendes Skjæbne, thi hendes Helgenglorie dækker vor Families Skamplet; et Børnesind skal ikke bedroves ved Skildringer af menneskelige Vildfarelser og Misgjerninger. Men da Du nu har bedre Blik paa Livets Uds- og Skyggesider, vil jeg roligt fortælle Dig hendes Videlseshistorie. Tante Guttraud, som var en ældre Søster til min Moder, — din salige Bedstemoder —, velsignet være hendes Minde! — blev gift i en lille Landsby, ikke langt fra Hovedstaden. Kun af og til horte vi fra hende, og da hendes Mand døde, bosatte hun sig her med sine to Døtre. Hun eiede saa meget, at det netop var nok til at føre et tarveligt Liv. Hun var meget ferm i Alt, hvad der hedder Perlestikkeri, og Bugebornene søgte deres Erhverv ved at sye for fremmede Folk. Hun var, trods sine 40 Aar, en smuk Kvinde. Hendes majestætiske Gang mindes jeg endnu.

Det var nu paa den Tid, da Kong Jerôme her holdt sit Hof, at en Mængde Eventyrere fra Frankrig og Elsass bosatte sig her. I den nye Deel af Byen aabnedes Boutiker, saa glimrende, at de kunde kappes med dem paa „Frankfurter Beil“, — naturligviis var

det Alt Gjøg og Svindel. To jødiske Brødre fra Elsaß havde aabnet den sjønneste Forretning, og det vakte stor Opsigt i Menigheden, at den Ene af dem forlovede sig med Tante Guttraud. Det var ham vistnok mest om at gjøre, at komme ind i vor Familie, som, skjøndt uformuende, alligevel horte til de mest agtede i hele Menigheden. Og saa var Tante Guttraud, med sin hvide Bryllupshue, en stadselig Kvinde. Dengang var jeg endnu en ung Pige og dansede paa Bryllupet, som holdtes paa Raadhussjalen; min Moder, — velsignet være hendes Minde, — kom bedrovet og hovedbrystende hjem fra Bryllupet. Den pompøse Fest havde nedstemt hendes muntre Sind, og Brudgommens Bæsen behagede hende ikke. „Det var ikke sunget for hans Bugge,“ sagde hun, for dermed at betegne Parvenuuen. Og desværre havde hun spaaet altfor rigtigt. Tantes ægtefabelige Liv var ikke lykkeligt. Hendes blide, stolte Hjerte saaredes ofte af hans Raahed, ja, man fortalte endog, — skjøndt hun haardnakket nægtede det, — at han haandgribeligt mishandlede hende. Steddøttrene trostede sig med deres smukke Kjoler og med, at de ikke behøvede at sje for Andre. Tante beholdt sit ligefremme Bæsen som ellers, men den nye Dunkel faldt ikke i vor Smag, og vi gjæstede dem kun meget sjelden.

Den „franske Tid“ var forbi. Churfyrsten blev igjen ved de Allieredes Hjælp indsat i sine gamle Rettigheder. Jeg var blandt de „hvide Piger“, som

modtog ham ved „Beserporten“. Men Tiderne havde efter Datidens Mening forandret sig til det Værre. Det vestphalske Hof havde bragt mange Penge i Om-
 løb. Da Odseligheden hørte op, standsedes ogsaa Vel-
 standskilden; den ene store Boutik efter den anden
 lukkedes lidt efter lidt. Den samme Skjæbne ramte
 Elfsaferne; den ene af Brodrene gjorde sig usynlig,
 medens den anden forarmedes mere og mere, og jo
 fattigere han blev, desto brutalere behandlede han
 Tante, som med from Hengivenhed underkastede sig
 den haarde Skjæbne. Hun stikkede atter Rosenguir-
 lander af Perler i Silkepunge, som hun selv var
 tilfals, og Dottrene oprettede en Skystole og syede
 igjen for fremmede Folk. Vilde En af Familien række
 hende en Almisse, da viste hun Giveren besteden og
 fornem tilbage. „Han“ forgede tilstrækkeligt for Sine.

Allerede et heelt Aar havde jeg været gift, og
 din gode Fader tillod gjerne, at jeg ydede hende
 nogen Hjælp. Naar „han“ var fraværende, og det
 hændtes nu hele Uger, besøgte jeg stakkels Tante, hvis
 runde Ansigt den indre Sorg tærede og blegede; men
 aldrig kom der et Klagesuf over hendes Læber. Kun
 i Smug vovede jeg i Rjokkenet at putte de smaa For-
 raad af Kaffe og Sukker, jeg medbragte, i hendes
 Dottres Bommer, i hvis varme Underkjoler jeg gjen-
 kjendte Moderens Klæder. Derfor var hun sagtens
 selv ved Vintertid en tynd Rattunskjole. Naar man
 spurgte hende, hvor hendes Mand var, sagde hun, at

han var reist „ind i Landet“ for Forretningers Skyld. Det troede hun nu sikkert selv, men med denne „Reisen ind i Landet“ stod det anderledes til, og den Enc tilhviskede den Anden Noget om, at han vendte hjem med Penge i Lommen og med Guldkjæde og Signet. Du veed nu, mit Barn, at dengang havde hver tydsff Landstrimmel sit eget Toldvæsen; saavel fra Hannover som fra Frankfurt vare vi afspærrede, og Varerne, som rigeligt kom til os fra Hamborg, maatte ved Grændsen i Landwehrhagen fortoldes meget høit. Da gaves der en Mængde Skjulesteder, hvorhen Smuglerne ved Nattetid bragte deres Forraad og op-hobede dem i underjordiske Magasiner, hvorfra de ad Smugveie bleve forte til Byen. Grændsejægerne vare Dag og Nat paa Benene, for at faae Fingre i disse Fyre og at opdage deres Gjemmesteder, og det saameget ivrigere, som Tyvekoster sammesteds fandt ud-mærket Affætning. Straffen mod Smuglere og Hælere blev stedsse strengere haandhævet, og der gaves ingen Pardon for den Paagrebne.

Da rygtedes det en Dag, — det var just Ugen forend de store Festsdage, — at Politiet ved Landwehrhagen havde opsnuset en Smuglerbande, og at Hovedmændene lænkede bleve forte til Byen. Det var mig nu ligegyldigt, og da en hunselig Kvinde ikke faaer megen Tid til at see ud paa Gaden, saa vilde det Skue, der frembød sig, fuldstændigt have undgaet min Opmærksomhed, hvis jeg ikke tilfældigt havde

poleret Vinduerne. Paa en Hjellevogn, eskorteret af Grændsepoliti, bleve Fangerne transporterede over Torvet til Casematterne. Men Pobelens Strig og Gadedrengenes Hulen, hvorigjennem Udraabet „Zibde, Zibde“ trængte til mine Øren, bevægede mig til at kaste et Blik paa de Fange, og havde jeg dengang ikke holdt mig ved Vindueskarmen, saa vilde jeg af Stræk været sunken sammen, thi paa Boguens forreste Bænk sad „han“ med forslagne Hænder, bundne med et Reb — min stakkels Tante Guttrauds ullykkelige Mand.

Jeg behøver ikke at sige Dig, at jeg var fuldstændig som lamslaaet. Der blev en Alarm i Byen, værre end ved den frygteligste Ildsvaade. Udenfor Dorene og fra Vinduerne udshyngede Naboerne Skjældsord mod „ham“ og Joderne. Jeg rullede Gardinerne ned, da din Fader vendte hjem fra Contoiret, saa bleg som et Lig. Hele Menigheden var ligesom lynslagen, thi naar en Jode hos os har begaaet en Forbrydelse, saa maa strax hele Menigheden undgælde derfor. Din Fader fortalte mig, at „han“ i længere Tid havde været Hovedet for denne Smuglercomplot. „Stakkels Tante Guttraud!“ var Alt, hvad jeg kunde sige.

„Gaa over til hende,“ sagde din godmodige Fader til mig. Jeg gik, og, saavidt jeg mindes, var det den første Gang, at jeg gik barhovedet over Gaden. Paa Beien derhen overtænkte jeg, hvad jeg skulde sige, for

at troste hende, men der faldt mig intet Andet ind, end: „Staffels Tante Guttraud“.

Da jeg kom op, fandt jeg Pigerne i Fortvivelse; modbydeligt klang deres bittere Ord og Forbandelser i mit Ore. Moderen var gaaet bort, hvorhen? til Politiet, til Fængslet eller til Menighedens Forstander, det vidste de ikke. De havde allerede længe mærket Uraad, skjøndt han vortodslode paa sin egen Person disse uredeligt erhvervede Penge og aldrig bragte Noget med sig til Hjemmet; et dybt Had havde de altid baaret til ham. Men Moderen var forblindet; hun taalte ikke, at der sagdes noget Ondt om ham, ikke fordi hun elskede ham eller ansaae ham for bedre, end han var, men hendes blinde Underkastelse og Trostaa var bleven til en taabelig Videnskab. Nu vare de Alle vanærede, og det Fornuftigste, de kunde gjøre, var at drukne sig i Fulda! — Med stor Anstregelse lagde jeg Haand paa deres uhyggelige Skrig; Doren aabnedes, og Tante traadte ind.

Jeg var forbauset over at see hende saa modig og næsten uforandret; hendes Ansigt var kun blevet lidt blegere; under de store, brune Dine havde der lagt sig en mørkeblaa Ring, og Dienlaagene syntes ligesom stadig at fittre. Grædende faldt jeg hende om Halsen; Pigerne forstummede pludselig.

„Min gode Betty,“ sagde hun med rolig Stemme, „Gud prøver mig svært, men hvad Gud gjør, det er

velgjort.“ „Har Gud gjort det?“ skreg den Ældste med krampagtig, hjerteskærende Latter.

Moderen reiste sig i sin fulde Høide. „Fordømmer Du ham, inden vore Fjender selv have fordømt ham? Er det allerede afgjort, at han har forbrudt sig? Og selv om han har gjort det, for hvem har han da styrtet sig i Ulykke? For at skaffe os gode Dage. Fordi han var bedrovet over at see Eders ved Syning forstutne Fingre, har han — jeg vil ikke udtale det, Gud være ham naadig! Men naar Menneſkene ikke have Barmhertighed og naar de Andre, — Gud forbarne sig, — fordømme og lade ham i Stikken, saa, — jeg er hans Hustru og har svoret ham Trofskab. Jeg vil ikke høre et ondt Ord om ham, eller, saa sandt der lever en Gud, jeg lader mig indespærre i Cafematterne hos ham.“

„Tante Guttraud,“ udraabte jeg, og mine Taarer flød af Beundring for hendes Trofskaphed; jeg vilde gribe hendes Haand, men hun trak den heftigt ud af min.

„Hvorover undrer Du Dig? sagde hun overrasket, „som om der var noget Stort deri? Er vi Hedninger, som kaste Steen paa deres eget Alfom? Jeg, er, Gud være lovet, en jødisk Kvinde og veed, hvad der staaer skrevet. Tal dog med din Mand, Bettylses! Han er afholdt af Borgermesteren. Hos Menighedens Forstander har jeg selv været, — men forgjæves; han siger, at de ikke tør blande sig i Sagen, men at

de ere glade over, naar man kun lader dem gaae i No; men Fængselscommisfaiiren, som gaaer for at være en stor Todeffjende, han horte roligt paa mig og har tilladt, at jeg tør bringe ham Suppe, saa længe han sidder; saa behøver han dog i det mindste ikke at spise forbudte Ting. Og nu undskyld, Betty-leb! Jeg maa ud i Kjøkkenet og koge Suppen.“

Hun gik ud, og da jeg forlod dem, saae jeg, hvorledes hun i det mørke Kjøkken omhyggelig satte Gryden paa, som om det gjaldt at koge Suppe til et sygt Barn.

Moder standsede med sin Fortælling; men efter en kort Stund vedblev hun: „Du maa ikke troe, Barn, at det er forbi dermed; det Frygteligste, men ogsaa det Skønneste, kommer først nu.“

Processen varede hele Uger; Intet hjalp mod Judicierne og Arrestanternes egen Tilstaaelse. Der opdagedes slemme Ting, som onde Menneſter forſtorrede ved egne Tilſætninger og bragte i Onſelob, ſaa at de ſnart naaede til den ſtakkels Kvindes Øren. Dog forandrede det aldeles ikke hendes Væſen. Daglig bragte hun ham Maden og fik endog af Commisſairen Tilladelse til at ſee ham og til at tale med ham i Vidners Paahør. Men hun talte kun Trøſteord; mild og forſonende indgjød hun ham Mod, og hun havde viſſelig heller ikke talt anderledes, ſelv om der havde været Vidner tilſtede. Ellers veg hun ikke fra Hjemmet, modtog ingen Beſøg og falbed heller

ikke mere selv de broderede Punge, som havde kostet hende ligesaa mange Taarer som Perler. Kun Nytaarsaften gif hun som ellers til Synagogen. De fromme, pyntede Koner vege vel af Weien for hende, men hun lagde ikke Mærke. dertil, og hun stod som sædvanligt paa sin Plads, uden at see op fra Bonnebogen. Kun ved de Ord i Bon- og VodsLitaniien: „Fader og Konge, hujsk paa, at vi kun ere af Stov“, loftede hun sine Dine saa sjælsfuldt og indtrængende op til Himlen, som om hun vilde nedbede Guds Barmhertighed over alle Stovets Born.

Kort efter Lovhyttefesten faldt Dommen. De Fleste, som ansaaes for „Forsførte“, slap med en let Straf derfra; Ophavsmændene bleve idømte 10 Aars itrengt Fængsel og — jeg gruer endnu ved at udtale det — i 3 Timer at staae paa aaben Gade i „Gabe-
stokken“.

Denne Dom gjorde et frygteligt Indtryk paa Menigheden. Havde han ikke været Jøde, — saaledes hed det overalt, — saa vilde denne Skjændsel, som man i de sidste 10 Aar ikke havde oplevet, ikke have truffet ham. Men Regjeringen sang dengang sit „Te Deum“ for den friskundne „tydske Frihed“, og den var bleven saa bigot, at den ikke blot feirede den 18de October med Glædesblus paa „Pragenberg“, men ogsaa gjerne havde brændt alle Jøder paa Waalet. Din gode Fader løb atter hen til Borgermester Schomburg, en frisindet Mand, tog to Deputerede fra Menig-

heden med sig og tiggede Borgermesteren om at befrie Menigheden for denne Skjændsel. Pobelen kunde benytte den til Oprør og slaae Ruderne ind hos Høderne. Borgermesteren trak paa Skulderen; han vidste altfor godt, fra hvad Side Vinden blæste; „der var Intet at gjøre, og for de Andres Sikkerhed skulde der nok sørges.“ Iblandt Slægtingene blev der samlet 100 Daler, som man gav til Churfyrstens indflydelsesrige Kammertjener, for at han skulde lægge et godt Ord ind for ham. Pengene stak han vel i Lommen, men det blev ved den affyelige Dom.

Ingen Ord formaae at udmale de Lidelser, jeg udstod i denne Tid; timeviis sad jeg om Natten og græd i min Seng, og kun et Blik hen paa min Mand og mine Børn skjænkede mig atter lidt Ro, saa at jeg faldt i Sovn. Tante Guttraud vakte min største Beundring, naar det lykkedes mig at møde hende og at faae hende i Tale paa hendes Gang til Casematterne. Hun var saa rolig og gudhengiven, ligesom om kun et Dyu eller Dødsfald eller en uforstyldt Tilfikkelse af den Almægtige havde truffet hende. Pigerne viste sig ikke for Nogen. Maden, som vi dagligen efter Tour sendte til dem, kom stedsse urørt tilbage i Madkurven.

Førstkommende Fredag Eftermiddag skulde det frygtelige Skuespil gaae for sig. Dengang stod det gamle Raad- og Domhus med sit høie Skifertag og med sit lille, spidse Taarn endnu paa Torvet paa

Hjørnet af „Fisergaden“. Under Uhrstiven stod det smukke Ordsprog: „En Mand's Ord ere kun halve Ord“. Jeg veed ikke, om Du endnu mindes dette, men det laa ligeoverfor det Sted, hvor dine salige Bedsteforældre levede. Og just der paa Hjørnet var der et Taarn, som udenfor var tilgittret og indvendig forsynet med en Væg, som kunde vendes; bunden til denne, blev da den stakkels Synder med blottet Bryst skudt frem, givet til Pris for Mængdens Udvemsord og udsat for Bobelens Steenkast. Denne affhyelige Fremgangsmaade, som oprører de menneskelige Følelser og ophidser de dyriske Lidenstaber, havde den fromme evangeliske Regjering atter indført, efterat de gudsfornægtende Franskmænd havde affstøffet den. Og der skulde „han“ nu udstilles, han, som desværre horte til vor Familie, der aldrig havde kjendt til nogen Skamplet. Den Dag svinder aldrig af min Erindring, den var for hele Menigheden værre end selve Dagen, paa hvilken vi mindes Jerusalems Ødelæggelse. Sodernes Butikker vare lukkede; Ingen viste sig paa Gaden; selv Bornene holdt man hjemme af Frygt for, at de paa Veien fra Skolen skulde lide nogen Overlast af Gadetrengene. Jeg maa tilstaae, Varn, at det forekom mig uværdigt at blive hjemme og kun tænke paa min egen Sikkerhed, medens den stakkels Tante Guttraud visseelig pintes af Kummer og Lidelser. Naar det er et gudbehageligt Værk at gaae til den Døende, — hvor tør man da overlade En til sig

selv, hvis Sjæl doer en tusindfoldig Død. Jeg sagde det til din Fader. „Gjør som Du vil,“ sagde han, „jeg skal nok imidlertid passe paa Børnene.“ Jeg kastede mit Shawl om mig, løb over Gaden, uden at see mig om, men Døren var tillaaet, jeg bankede og tog i den forgyæves. Naboersten, Strædermadamen Engelbrecht, kom ud paa Trappen og sagde, at Pigebørnene havde skudt Slaaen for indenfra, og den stakkels Kone var gaaet bort. — Bort! Bort! hvorhen? Veed man det? „Et fortvivlet Menneske er utilregneligt og veed ikke, hvad det gjør,“ sagde Md. Engelbrecht, idet hun trak paa Skuldren. „Ak Gud! det gjør mig ondt for den stakkels Kone.“ Med uforrettet Sag gif jeg med endnu tungere Hjerte derfra. Vil Du troe det, Barn, jeg frygtede selv for, at denne Helgeninde kunde have gjort en Ulykke paa sig selv. Men hvor stammede jeg mig, da jeg fik at vide, hvad hun havde gjort.

Timen slog; en stor Mængde Mennesker hølgede paa Torvet; den brutale Hob glædede sig til det brutale Skuespil og sang Smædeviser om Jøderne. Politi og Militair holdt Orden, og Veien til Raadhuset var spærret. Fra et stort Vindue oplæste en Retsbetjent Dommen, og Mængden jublede; nu dreiede den skjæbnsvangre Bæg sig i sine Hængsler, og med blottet Bryst, Hovedet sænket til Jorden og med et Ansigt, som det i Fængslet vildtvogede Skjæg endnu mere vansirede, traadte den Ulykkelige frem. Paany

udstodte Mængden et endnu vildere Hyl. Allerede boiede Nogle sig ned for at tage Steen og kaste dem paa Forbryderen, — da aabnede sig Raadhusets lille Dør og Tante Guttraud traadte ud i det med Soldater affpærrede Rum, men istedetfor at passere igjennem det, blev hun staaende ved „Gabestokken“, løftede sig med den tørre og knoglede Haand iveiret paa Jerngittret og stod nu paa Skampladsen, synlig for Alle, tæt ved Siden af sin Mand, hvem hun havde tilsvoret Trofskab under Brudehimlen. Saaledes stod hun i flere Timer, men ikke fortvivlet, nei, ganske rolig, som om det var det Naturligste af Verden. Saaledes stod hun med Dinene fæstede paa ham, der saae hen til hende, medens tunge Taarer, som han ikke fornaaede at afortre, trillede ned i hans Skjæg.

Det var, som om et Lyn eller rettere som om en Lysstraale fra Gud havde truffet Mængden. Skjældsordene og Hyllet forstummede pludseligt. „Hans Kone! Hans Kone! Hans uskyldige Kone!“ tilhviiste den Ene den Anden, og saa mange luskede sig bort, at Soldaterne ikke mere havde nogen Meilighed med at holde Pladsen ryddelig.

Præsten Matthias, som paa Veien til Aftenmessen i „Broderkirken“ hørte, hvad der var passeret, traadte nærmere til og tog Hatten dybt af.

Som en Lobeild gjennemsløi det hele Menigheden, og lidt efter lidt strømmede Alle sammen paa Torvet. Man følte ikke længer nogen Skam, og man var stolt

af denne Udfærd. Lignende Forbrydelser havde man hørt overalt og til alle Tider; men uhørt var et saadant Martyrium af den ægteskabelige Troskab. Der blev en stille Beundring; man rystede med Hovedet, den Ene nikkede til den Anden, der hørtes dybe Suk, og den gamle Rabbiner loftede sine Hænder iveiret og udraabte: „Nu er jeg dog bleven saa gammel, men alligevel veed jeg ikke, hvilken Betsignelsesformel jeg skal udtale over denne Handling.“ Jeg troer endnu paa, at det skete paa Borgermester Schomburgs Forlangende, at Tiden blev affortet, og at Stakken forsvandt for Mængdens Sine. Nu vilde Mængden gjennembyrde Spalieret. De havde vissestaaende baaret Tante Guttraud hjem paa Hænderne, men hun var forsvunden gjennem den samme Dør, ad hvilken hun var traadt ud.

Man søgte hende forgæves, skjøndt Forstander og Menighed nu paa engang kunde finde Veien til hende. Hun var hos „han“ i Celler eller indelukkede sig med Sine. Engang fandt jeg hende efter mange frugtesløse Forsøg, og jeg sank uvilkaarligt ned paa Knæ, ligesom ved Knæfaldet paa Forsoningsdagen, men hun sendte mig et haardt Blik og sagde: „Betty, Du forshuder Dig svært! Hvad vilde din Moder, — Fred være med hende, — tænke? hun var ti Gange bedre end jeg!“

Da Churfyrstinden blev født, bleve Mange be-naadigede, og Straffetiden affortedes. Da kom „han“

ogsaa fri. Men i de fugtige Casematter vare hans Hænder og Fødder blevne værkbrudne, og saaledes henlaa han den øvrige Deel af sit Liv, som Du jo saae, indhyllet i Kamferpuder og pleiet, ligesom et sygt Barn, af sin trofaste Kone. De levede af en Aarsrente, som Familien havde studt sammen.

Kort efterat Du forlod vor By, endte „han“ sine Lidelser. Men ogsaa den taalmodige Videndes Livsopgave var fuldendt; og da hun ikke havde mere at virke for her paa Jorden, kaldte Gud hende tilbage til sit faderlige Skjød. Den ældste Datter er Lærerinde i en Arbeidsskole, den yngre gift med en Skolelærer.

See! der har Du Historien om den Helgeninde, der hviler under denne Sten.“

Moder reiste sig; bagved Eggestoven gik Solen ned, og dens Afskedsstraaler speilede sig i min Moders vaade Øine. „Gives der endnu saadanne Kvinder i Israel?“ spurgte hun.

Jeg saae taus op til hende og trykkede varmt hendes kjærlige Hænder.

Ved Berendt Salomon.

Fangen paa Hohen-Urach.

Ved

Adjunkt Chr. Ramsgaard.

Natten imellem Langfredag og Paaste Løverdag 1590 red sex stærke Karle under Fakkelskin op ad den steile Bei til Borgen Hohen-Urach. Føreren for Toget red foran; efter ham fulgte fire Karle, der havde en Mand imellem sig, hvis mægtige Skikkelse var indhyllet i en lang Kappe af sort Taft, saaledes som lærde Mænd dengang havde for Skik at bære dem; den sjette Rytter fulgte efter i en Hestelængdes Afstand med et blankt tveægget Sværd i den ene Haand og en Fakkel i den anden. Af den hele Maade, hvorpaa Toget var ordnet, og af den Omstændighed, at den Mand, Rytterne havde imellem sig, ikke alene havde Hænderne bundne, men tillige Dinene tildækkede af en saakaldet spansk Hætte, var det let at forstaae, at det var en Fange, der blev bragt til Hohen-Urach,

og det en Fange af Betydning, da man ellers neppe havde valgt en saa usædvanlig Tid til Reisen eller truffet saa omfattende Forholdsregler for at hindre en Flugt.

Det var i Virkeligheden en betydelig Mand, man paa den Maade bragte op til den gamle, stærke Borg. Det var den keiserlige Pfalzgreve Nicodemus Frischlin, den for saa berømte Doctor i Medicinen og Philosophien, den lærde Astronom og Professor i Tübingen, den hoit priste, med Laurbær kronede Digter, tidligere Hertug Ludvig af Würtembergs Yndling, Hofdigter og Drikkebroder. Alt dette havde Frischlin, den württembergste Virgil, som han med Rette kaldes, været, men nu var han styrtet ned fra sit hoieste Stæde. Længe havde han, forviist fra Würtemberg, vandret om fra Sted til Sted og kjæmpet med Mod og Glendighed, og tilsidst var han paa Befaling af den samme Hertug, der tidligere i saa hoi Grad havde skjænket ham sin Gunst, bleven fængslet i Mainz og foreløbig bragt som Fange til Borgen Hohen-Würtemberg. Sin Langfredag Nat blev den ulykkelige Digter afleveret i den frygtelige württembergste Fæstning Hohen-Urach.

Den første Anledning til den berømte Lærdes og høit skattede Digters Fald gav en Strid, der var opstaaet mellem ham og den adelige Oberfoged i Tübingen, Frih Hertzer von Hertneck, af hvem Frischlin var bleven dødelig fornærmet ved et Gjæstebud. Dybt krænket over denne Medfart havde den lærde Pro-

fessor i en latinſk Tale til Bondelandens Noes, ſom han ovenſkjodet lod trykke, tilladt ſig nogle heftige Angreb paa Adelftanden i Almindelighed; han havde kaldt Adelsmændene Bondeplagere og Tyranner og brændemærket dem ſom ugudelige, uvidende og troloſe Menneſker, der vare iſtand til at øve enhver Kjæltringeſtreg, Synd og Laſt. Diſſe Udfald fremkaldte en ſand Forbittrelſeſtorm hos Landets Adelf og navnlig blandt de Adelsmænd, der vare boſatte i Tübingen og den nærmefte Omegn; i Spidsen for dem ſtod Hofdommeren Burchard von Anweil og den allerede nævnte Frihertter von Herteneck. Forſt ſogte de at gjendrive Friſchlin's Angreb ved et Modſkrift af en ſachſiſk Theolog, Marcus Wagner, der mod et glimrende Bederlag paa deres Begne forfattede en Opſats med Titelen: „Kort, enfoldigt, bondeagtigt Svar paa den unyttige, bagvaſkende og fornærmelige Snak og Rvækten af en uſſel Fro, der kalder ſig Nic. Friſchlin, laurbærkronet Digter, keiſerlig Pfalzgreve og Profeſſor ved en beromt Hoifkole i Tydſkland“. Dette Skrift, hvori Friſchlin ligefrem blev ſigtet for Oprør og ſtildret ſom en anden Thomas Münzer, havde kun tilfølgende, at der kom endnu mere ud af Sagen. Friſchlin beſvarede det imod ham rettede Smædeſkrift ganſke i hin Tidſalders uparlamentariſke Polemiſks Land med et ikke mindre hadſt „Grundfaſt, ſandfærdigt og nødvendigt Svar paa en ære- og ſtamloſ Opſkrift af Mary Wagner, en Præſt, der kalder ſig Theolog og Hiſtoriker“.

I dette Skrift betegnede han Mary Wagner som en „forloben Knægt, der paa Grund af Kirkeran, og fordi han i Skotland havde klippet Blade ud af gamle Bøger i forskjellige Alostre, skulde have været hængt“, og han gav sin Modstander en saa grov Medfart, at han forstummede for bestandig.

Ved dette Modskrift var det imidlertid ikke lykkes Frischlin at gjøre godt igjen, hvad han havde forbrudt ved sine Angreb paa Adelen. Han søgte rigtignok at forjone Adelsmændene ved et særligt Forsvarsskrift, hvori han stræbte at tage Braadden fra det, han havde sagt i sin Tale til Bondestandens Møde, idet han paastod, at han altid kun havde sigtet til Enkeltmand, ikke til hele Standen; men han kunde heller ikke nu afholde sig fra fornærmelige Uttringer, idet han f. Ex. haanligt lod sig forstaae med, at Adelsmændene naabenbart havde misforstaaet hans Tale, da kun de færreste af dem forstod Latin. Fremdeles anvendte han ogsaa i dette Skrift endeel Kraftudtryk, der aldeles umuliggjorde den tilsigtede Forsoning og endnu mere opbragte Adelen. Adelsmændene i de tydske Kredse, i Særdeleshed det Schwabiske og frantsiske Ridderskab tilligemed Ridderne i Wetterau og Rhinkredsen, henvendte sig nu med svulstige Klageskrivelser til Hertugen af Würtemberg og fordrede, at han skulde tvinge „den lognagtige Wresskjænder, der havde angrebet, forhaanet og kastet Snabs paa hele det tydske Ridderkab“, til at kalde sine Udtalelser

tilbage og straffe ham, som han fortjente, paa Vre og Liv."

Hertug Ludvig blev i hoi Grad ubehagelig berørt ved denne Anmodning om at træde op mod hans kjære Digter. Han afviste de indgivne Klager, men saae sig dog nodt til at gjøre Adelen enkelte Indrommelse. Han tog ikke mere, som Tilfældet tidligere hyppig havde været, Frischlin med paa Jagt, indbød ham ikke til Hoffet, men gav tvertimod Befaling til at nægte ham Afgang, og da han ilede til Stuttgart for at forsone Hertugen, blev han afviijt af Dorbogteren paa Slottet. De trykte Exemplarer af hans Tale til Bondestandens Priis bleve paa Hertugens Befaling beslaglagte, og det blev paalagt Senatet for Universitetet i Tübingen „med Alvor og Iver at arbeide hen til, at Frischlin for Fremtiden holdt sin uforstammede Mund og ikke skrev, udgav eller lod trykke Nogetsomhelst uden Hertugens og Senatets Vidende.

Ved disse Forholdsregler kom den lidenskabelige Digter og Værde i stort Oprør. Uden at ændse Hertugens Forbud, indgav han et Klageskrift til den tydske Keiser og sendte et Exemplar af den beslaglagte Tale og Forsvarsskriftet med, og i sin Egenstabs som laurbærkronet Digter og Pfalzgreve anraabte han den keiserlige Majestæt om Ret og Retfærdighed samt om Beskyttelse mod Adelens Angreb og Forfølgelser. Dette Skridt blev skjæbnsvangert for Frischlin. Hertug

Ludvig blev meget forbittret, da han fik at vide, at Frischlin havde handlet mod hans klare og bestemte Befalinger. Han lod ham usfortøvet stævne for Senatet i Tübingen og fordrede, at han ydmyg skulde bede om Forladelse og erklære, at han fremdeles „vilde være Hertugen og Senatet lydlig som en underdanig Tjener“. Frischlin var for stolt til at gaae ind derpaa, og han bad Hertugen om Afsted for at kunne „søge Tilflugt under den keiserlige Majestæts og det romerske Riges udspændte Ørnevinger“, som han sluttede sit Svar til Hertugen. Han afgav ligeoverfor Senatet en lignende trodsig Erklæring, da det i en hertugelig Afsendings Nærværelse kaldte ham til Regnskab. Frischlin skal desuden have yttret, at „Ørnevingerne ere stærkere end Hjortetækkerne“, det paastaae hans Tjender ialfald, og denne Hentydning til det württembergste Vaaben kunde ikke undlade at ophidsse Hertugen yderligere, saameget mere som Frischlins Embedsbrødre ved Universitetet, især den hadske Professor Martin Crusius, nu ogsaa lode sig henrive af lav Misundelse og holdt paa, at den dem langt overlegne Digter og Lærde skulde fjernes fra sin Stilling. Endstjøndt Frischlin senere angrede sin Hidsigthed og erklærede sig villig til at opfylde Hertugens Forlangende samt undertegnede et i den nævnte Aand affattet Document, gif Hertug Ludvig dog ind paa at meddele sin forhenværende Yndling Afsted, da Stænderne i Kraim kaldte den hoilærde Doctor Nicodemus Frischlin

til Rector for deres Højskole i Raibach. I Sommeren 1582 forlod den berømte Mand Universitetet i Tübingen, hvis Bryd han under sin fjortenaarige Virksomhed havde været, og dermed gjorde han det første Skridt henimod Ulykken.

I Raibach blev han modtaget med stor Hæder, og den nye Rectors Ny skaffede Højskolen en meget forøget Frekvents, men det varede ikke længe, for det paa Grund af Forholdene blev umuligt for Frischlin at udfolde der en gavnlig og velsignelsesrig Virksomhed, og Opholdet i Raibach blev snart gjort aldeles umuligt for ham. Ridderfæderne i de tre Kredse Schwaben, Franken og Rhin samt i Wetterau, som vare i høieste Grad forbittede over, at Hertugen af Würtemberg havde afviist deres Klager, rettede til Stænderne i Krain et fælles Andragende, hvori de fordrede, at „Krainerne ikke maatte taale Frischlin i deres Land, men at de skulde bortvise ham fra deres Gnemærker, da de ellers vilde henvende sig til Keiseren“. Stænderne i Krain afviste vel denne Henvendelse, men den skaffede dog Frischlin mange Fjender blandt Landets Adel, og disse bagvaskede og forfulgte ham uophorlig, saa at han tilsidst i Harme over den Uretfærdighed, man viste imod ham, forlangte sin Uffked, der ogsaa blev ham tilstaaet, skjøndt med stor Beklagelse fra de Myndigheders Side, der vare ham overordnede.

Efter et næsten toaarigt Ophold i Raibach greb Frischlin Vandringsstaven og drog tilbage til sit

Hjemsted Tübingen, hvor han haabede at faae sin tidligere Lærestol tilbage. Han rettede strax efter sin Ankomst en underdanig Bøn til Hertugen om atter at faae Ansættelse, men der var for Dieblicket ingen Professorpost ledig, og Hertugen bad ham haabe paa Fremtiden. Frischlin offrede sig da af Nød og Trang til anden Virksomhed og hyslede især med Udgivelsen af sine i det latinske Sprog affattede dramatiske Værker. Der var fem Stuespil: Rebecca, Susanna, Hildegard, Priscian og Julius, der allerede tidligere vare bleve opførte i Stuttgart ved Hertug Ludvigs Hof og havde vundet stort Bifald. De bleve trykte i Straßburg hos Bernhard Jobin, som det dengang var Skik og Brug, paa Forfatterens egen Bekostning. Skjondt han ikke led noget Tab ved dette Foretagende, blev han dog skuffet i sin Forventning derved at fortjene det Fornødne til Underhold for sig selv og sin talrige Familie. Han kom i stor Nød, hvorfor han gjorde Forsøg paa at faae Ansættelse ved Skolen i Straßburg, hvor han havde taget Ophold. Men uagtet han havde varme Ubefalinger fra hoit ansete Skolemænd, navnlig fra den udmærkede Rector for Gymnasiet i Straßburg, Johann Sturm, naaede han dog ikke sit Maal. I sin Fortvivlelse henvendte han sig atter til Hertugen af Würtemberg og bad ham endnu en Gang om en Ansættelse i Tübingen samt om et Laan paa 100 Gylden. Nu husedes Hertugen over sin ulykkelige Digter; han lod ham ikke blot udbetale den forlangte

Sum, men udnævnte ham til extraordinair Professor ved Universitetet i Tübingen, skjøndt de af Crusius bearbejdede Professorer protesterede derimod. Hans Løn var ringe, men dog tilstrækkelig til et anstændigt Udkomme, og Hertugen udnævnte ham desuden kort efter tillige til württembergsk Hofdigter, hvilken Stilling paa Grund af hans Jernslid og ualmindelige Skaberevne gav ham rig Leilighed til at forøge sine Indtægter. Det saae nu ud, som om han atter kunde faae Lob til at føre en rolig og nyttig Tilværelse, men hans Fjender undte ham ingen Ro. Adelen forfulgte ham med dobbelt Had, fordi han som før stod i Naade ved Hoffet. Ligeledes maatte han lide under Crusius' og nogle andre Embedsbrødres Misundelse, da de saae deres Indtægter formindskede for den aandrige Lærdes Skyld, saasom Studenterne kæmpede for at faae Plads ved hans Forelæsninger, medens de selv talte for tomme Bænke. Adelen og Professorerne skjede derfor intet Middel til at fortrænge ham af Hertugens Gunst og fra hans Embede, og da de ingen hæderlig Udvei kunde finde, greb de til Bagvaskelse og falske Beskyldninger.

Den 4de Januar 1586 indgav Universitetets Senat, rigtignok efter en stærk Opposition fra et Mindretals Side, et Andragende til Hertugen om, at Frischlin maatte blive sat under Tiltale for et Mord, han formentlig havde begaaet paa en Tjenestepige. For at give denne Sigtelse et Skin af Sandsynlighed, frem-

førte man endeel usandfærdige og opdigtede Wi-
omstændigheder og urene Bevæggrunde fra Frischlins
Side.

Denne Anklage bragte naturligtvis den lidenskabe-
lige Frischlin i voldsomt Oprør. Han fandt det under
sin Værdighed at forsvare sig mod en saadan Be-
skyldning, og da man meddeelte ham, at han snart
vilde blive belagt med Arrest, seirede hans opblus-
sende Brøde over hans ellers saa rolige Overlæg, og
for først og fremmest at værne om sin personlige
Frihed, flygtede han den 4de Marts fra Tübingen- og
begav sig til Frankfurt. Derpaa havde hans Fjender
netop gjort Regning, og den fortrolige Meddelelse
om Udsigten til Fængsling var sandsynligvis givet
ham paa Foranstaltning af dem. Hans Flugt, som
han senere kaldte en af de taabeligste Streger i hans
Liv, blev nu anseet for et farligt Vidnesbyrd om
hans Brøde, og endstjøndt han strax fra Frankfurt
tilstillede Hertugen en skriftlig Retfærdiggjørelse, var
det ham umuligt derved at udvise det flette Indtryk,
hans overilede Flugt havde gjort. Han gjorde lige-
ledes kun Ondt værre ved en glimrende latinsk Elegi,
han nogle Dage senere udsendte mod sine Anklagere,
og som indeholdt en Mængde af de groveste Fornær-
melser mod mange høitstaaende Personer, men især
mod Professorerne og Senatet i Tübingen. Dette
Skridt havde nemlig til Følge, at Senatet indgav en
Klage over Frischlin for Fornærmelser i Ord, og at

Hertug Ludvig paany blev forbittret paa sin Hofdigter, der atter havde syndet saa haandgribeligt mod det ham givne Tilhold at holde sin „uftyrlige Mund“ i Tømme. Hertugen ansaae ham nu for uforbederlig og unddrog ham den sidste Rest af sin Bevaagenhed, og Frischlin var ikke istand til at forsone ham, da han kort Tid efter bad Hertugen om Tilgivelse og tillige, drevet af Nød og Armod, bønfaaldt ham om Tilladelse til med Sikkerhed for sin Person at vende tilbage til Tübingen. Hertugens Brede tog tvertimod endnu mere til, da man underrettede ham om, at Frischlin, uden at oppebie Svaret paa sit Andragende, stolt og trodsig var vendt tilbage til sit Hus i Tübingen, og at han der opførte sig, som om han i Virkeligheden havde faaet frit og sikkert Leide. Digteren blev derfor paa Hertugens Befaling af Underfogden Daider og Borgermesteren Kienlen affordret Ord og Haandslag paa at holde sig rolig i sit Hus, indtil Undersøgelsen imod ham var affluttet.

I tre Uger sad Frischlin arresteret. Den 7de Juli indfandt Underfogden og Byksriveren sig med to Vidner i hans Hus, for at meddele ham Hertugens Beslutninger. De forelæste ham et vidtløstigt Aftstykke, der, uden at gaae nærmere ind paa den egentlige Gjenstand for Undersøgelsen, indeholdt en fuldstændig Fortegnelse over alle de Synder, han havde begaaet eller skulde have begaaet. I Spidsen stod hans Fornærmelser mod den høie Adel, som indeholdtes

i hans Tale til Bondestandens Priis, dernæst hans stadige Stridigheder med Professorerne og Senatet og tilsidst hans gjentagne Opsætighed mod Hertugens udtryffelige Forbud imod at udgive og offentliggjøre Nogetsomhelst paa Tryk uden hans Vidende. Hertugen havde dog ikke ifinde at fare frem mod ham med al den Strengthed, som han fortjente for alle disse Forseelers Skyld, men paa Grund af sin medfødt Mildhed stillede han ham de tvende Vilkaar „enten at underkaste sig en Undersøgelse efter alle Rettens strenge Former og den deraf følgende Straf eller at udstede en Forskrivning, hvori han lovede for bestandig at forlade Hertugdømmet samt forpligtede sig til hverken i Tale eller Skrift at angribe eller bagvaste Hertugen eller hans Raader og Tjenere eller sine egne tidligere Universitetsfæller“.

Paa de nævnte Ørighedspersoners Spørgsmaal om, hvilken Lod han valgte, erklærede Frischlin, at han bestemte sig for den sidste, eftersom han nok kunde indsee, at han under en retslig Forfølgelse af Sagen hverken vilde nyde Ret eller Retsfærdighed, da Hertugen saa bestemt havde stillet sig paa hans Modstanders Side.

Det blev dernæst kundgjort Frischlin, at Hertugen, hvis han paa nogensomhelst Maade handlede mod den Forpligtelse, han nylig havde indgaaet, forbeholdt sig Ret til „at fare frem mod ham som mod en Meeneder, der havde brudt sit Ord og sit Segl, og til at

anvende alle lobmæssige Midler mod ham, hvor han end maatte opholde sig".

Den beklagelsesværdige Digter og Lærde gif ogsaa ind paa denne Betingelse, og han underskrev denne Erklæring og forsynede den med sit Segl, uden at tænke paa, at han ved dette Skridt berovede sig selv al Magt og Ret ligeoverfor sine Modstandere, og uden at ane, hvilke Følger der kunde flyde af denne Handling. Faa Dage efter drog den ulykkelige Mand bort fra Tübingen og sit Hjem i Schwaben, uden at vide, hvorhen han skulde vende sig. Efter et kort Ophold hos Biskoppen af Speier, der stattede baade ham og hans Værdom høit, begav han sig over Worms og Mainz til Frankfurt, for udelukkende at syssle med poetiske Arbejder og deres Udgivelse. Men skjøndt det var herlige Landsproducter, han sendte ud i Verden, bragte de ham kun ringe Indtægt; hans Midler til sit Underhold smeltede mere og mere sammen, og han sank snart ned i den dybeste Armod. Han prøvede da paa at faae Ansættelse i Marburg, Cassel, Erfurt, Leipzig og tilsidst i Dresden, men forgjæves, da hans Fjenders Had allevegne fulgte ham i Hælene og tilintetgjorde hans Bestræbelser. I sin Fortvibelse begav han sig endelig til Prag, hvor han haabede at hæve sin faldne Lykkestjerne paa Grund af hans Stilling som keiserlig Pfalzgreve; men han havde heller ikke Held med sig der, uagtet han fandt en god Mod-

tagelse ved Keiserhoffet og i et Brev til den württembergiske Rantsler Melchior Jäger undertegnede sig „H. K. K. Majestæts bohmiske Historiograf og Bibliothekar“. Dette Embede haabede han nemlig at faae, men uagtet alle hans Anstrengelser og Intriguer mod den lærde Hugo Clotius, der beklædte denne Post, blev det ved Haabet. Da hans Stilling i Prag blev mere og mere sorgelig, tog han sin Tilflugt til Wittenberg, hvor Lykken endelig atter syntes at smile til ham. Her lykkedes det ham at opnaae en Post som Privatdocent, og det varede ikke længe, før han havde den Glæde at see sine Forelæsninger over Rhetorik og Poesi besøgte af en talrig og glimrende Kreds af Tilhørere.

Frischlins Wilkaar bleve dog ikke bedre; da han ikke havde nogen som helst fast Indtægt, sank han stadig dybere i Nød og Elendighed, saa at hans Hustru, hvis det gaaer an at fæste Lid til hans arrige Fjende Crusius's Optegnelser, saae sig nødt til lidt efter lidt at pantsætte eller sælge sine sidste Smykker og Kostbarheder. Frischlin efterkom derfor med Glæde en Kaldelse til Staden Braunschweig, for hvilken han kunde takke sin Ven Dr. Polycarpus Deyser, der samtidig med ham havde studeret i Tübingen, havde været hans Embedsbroder i Wittenberg og nu var Superintendent i Braunschweig. I Marts 1588 forlod han Wittenberg, for at overtage Styrelsen af den saakaldte Martinskole i Braunschweig, og denne Lærestalt

tog snart et meget stærkt Opſving i Elebtal paa Grund af den nye Rectors store Væregaver. Uagtet han i faſt Løn kun havde den ringe Sum af omtrent 300 Kroner og desuden Halvdelen af Skolepengene af omtrent 600 Elever, havde han dog her atter opnaaet en agtet og ſikker Stilling, i hvilken hans Formuesomſtændigheder ogſaa kunde have forbedret ſig, hvis han havde kunnet lægge Vaand paa ſin rappe og uſtyrlige Tunge, og iſær hvis det havde været ham muligt at tæmme ſin Stridbarhed og Spottelyſt. Man havde allerede i Tübingen lagt ham til Laſt, at han var altfor faad og uſtyrlig ved Bægeret og ved Gildebordet, og denne Svaghed klæbede endnu ved ham og blev en bekjendt Sag, før han endnu ret var bleven hjemme i Braunſchweig. Han var ved et Gæſtebud ſaa uforsigtig at forelæſe nogle af ham ſelv forfattede Smædeviſer, der indeholdt en aaben og ufordulgt Fornærmelſe mod en af Tydsfflands regjerende Fyrſter. For at undgaae at blive ſat faſt i den Anledning, ſaae Friſchlin ſig nødsaget til i Mulm og Mørke at flygte bort fra Braunſchweig, og Cruſius havde den Fornøielſe at kunne indføre i ſine Optegnelſer om Friſchlin: „umulig i Braunſchweig“.

Nu var den udmærket begavede Værde atter uden Embede og Udkomme, og han vankede om i nogle Maaneder og friſtede Livet paa en mere end kummerlig Maade, ſaa at han, hvis man kan stole paa Cruſius's Optegnelſer, endog maatte gribe til Bettel-

staven. Han blev tilsidst saa ydmyget og knust, at han saae sig foranlediget til at henvende sig til sin tidligere Belynder, Hertugen af Württemberg, med Bøn om en naadig Hjælp, „den være end nok saa ringe“.

Hans ydmyge Begjæring fandt ikke blot intet naadigt Øre, men den blev endog afviist i en saa krænkende Form, at den ulykkelige Digter blev i høieste Grad opbragt og forbittret. Uden at tage mindste Hensyn til den Forpligtelse, han havde indgaaet til „hverken at angribe eller bagvaste Hertugen eller hans Raader“, stilede han fra Speier den 20de Marts 1590 til det hertugelig württembergske Cancelli, hvorfra han havde modtaget den saarende Afvisning, et Ihuende Svar, hvori han fremførte de massiveste Grobheder mod dem, der havde undertegnet den unaadige Skrivelse til ham (det til ham udfærdigede „decretum“ kaldte han saaledes et „Drecketum“), og beskylde dem for Stolthed, Overmod og Letfærdighed.

Denne Skrivelse afgjorde Frischlins Skjæbne. Efter sine Raaders Tilskyndelse befalede Hertugen Underfogden i Baihingen, Endriß Schmidt, som den Mand, der formeentlig var bedst stillet til et saadant Hverv, da han saavel udmærkede sig ved Kæmpekræfter som ved Snuhed og Hensynsløshed, „at lægge Haand paa Nicodemus Frischlin og bemægtige sig hans Person, hvor han kunde træffe ham“.

Endriß Schmidt udførte den ham meddeelte Ordre

paa en saadan Maade, at han i fuldt Maal retfærdigjorde den Mening, Hertugen og hans Raader nærede om ham. Han gav sig strax med nogle beredne Karle paa Wei til Mainz, hvorhen Digteren haade begibet sig fra Speier, og da han hos Churfyrsten havde erholdt Tilladelse til at sætte Frischlin fast, red han en Tirsdag Morgen i Slutningen af Marts til Frischlins Bopæl og forelæste den intet Ondt anende Digter sin Herres Befaling til at føre ham tilbage med sig til Würtemberg, for at han der kunde lide sin Straf for at have krænket de af ham indgaaede Forpligtelser. Frischlin foer heftigt op og beraabte sig paa sit Pfalzgrevediplom og de dermed forbundne Rettigheder. Men Endriß Schmidt brød sig ikke i mindste Maade om hans Privilegier og Diplomer; han lod sine Svende gribe ham og satte ham først i Forvaring i Jerntaarnet. (Dette staaer endnu tæt ved Rhinen og er i den nyere Tid overladt Foreningen for Historie- og Oldtidsgranskning, efterat det i længere Tid havde tjent til Militairfængsel.) Efterat Underfogden havde indhentet nye Instructioner, tog han efter tolv Dages Forløb sin Fange ud af Fængslet og tiltraadte med ham Reisen over Höchst, Stockstadt, Amosbach, Buchen og Möckmühl til Fæstningen Würtemberg, hvor han indtraf ved Aftentid Palmesøndag den 12te April.

Borgfogden paa Hohen-Würtemberg, Lorenz Marschalk, der nu fik den ulykkelige Digter under sin Opsigt, behandlede sin Fange med stor Hensynsfuldhed.

Han anviste ham et anstændigt Bærelse, lod ham spise ved sit Bord, ja gav ham endog Lov til at modtage Besøg og om Dagen at bevæge sig frit paa Borgens Omraade. En saa menneskekjærlig Fremgangsmaade stred imidlertid baade imod Hertugens og hans Aa- ders Anskuelse; disse vilde tvertimod have „den rasende Poet“ holdt i stram Toile. Borgfogden fik derfor efter saa Dages Forløb Befaling til at lade Fangen under sikker Bedækning bringe til Hohen-Urach, og denne Ordre lod Marschalk diebliffelig bringe i Udførelse Langfredag Aften Klokken 10, endskjøndt Frischlin befandt sig ilde, og et frygteligt Tordenveir brød løs i det Dieblif, Toget satte sig i Bevægelse.

Hohen-Urach, hvoraf der nu kun er Ruiner til overs, var en mægtig Borg, som laa paa en frit- staaende, omtrent halvtredie tusinde Fod høi Klippe ovenfor den ældgamle By Urach. Den bestod af tre over hinanden liggende og hinanden indesluttende Af- delinger, den saakaldte nedre, øvre og indre Borg, der hver enkelt vare omgibne af en Ringmur, medens den yderste tillige var omgiven og værnet af en Vold med Grave. Kun mod Vest, i Retning af det saakaldte Brühl, var der kun en enkelt Mur, da Naturen her værnedes bedre om Borgen, end Menneskehænder kunde have formaaet det. Her fandtes nemlig den- gang og findes endnu næsten lodrette taarnhøie Klippe- vægge, som umuliggjorde enhver fjendtlig Fremrykning paa denne Side. Hohen-Urach var saaledes i lige

Grad stærk ved Natur og Kunst og en af de fasteste Klippesæstninger paa den Tid, hvorfor den ligesom den nærliggende Borg Hohen-Neuffen blev benyttet som Statsfængsel for særlig vigtige Fanger.

Klokken 3 om Morgenen ankom Fangen under stærk Bevogtning, som tidligere fortalt, til Hohen-Urach, og naar Hertugen gjorde Regning paa, at den der befalende Borgfoged, Hans Wilhelm von Wildnau, kaldet Bol, vilde behandle den fangne Digter mindre lemfældigt end den slynke Marschalk, tog han ikke fejl deri. Uagtet det var saa tidligt paa Morgenen, stod Bol viedblikkelig op, da han fik Melding om, at Abdesens forhadte Fjende var kommen, og begav sig ned til den yderste Port for i egen Person at tage sin Fange i Besiddelse.

„Saa har jeg Jer da endelig, I kvækkende Fro!“ udbrod han ved Synet af den fængslede Digter. (Med Ogenavnet „Fröschlein“ blev Digteren ofte benævnet af sine Fjender paa Grund af dette Ords Lighed med Navnet Frischlin.) „Jeg velsigner den Dag, der gav Eder i min Bold, I letfærdige Gabsfab! Jeg skal ordentlig sole Eder i Eders Tale til Bondestændens Priis her paa Hohen-Urach og sørge for, at I under Eders, som jeg haaber, langvarige Fangenskab skal befinde Eder saa slet som muligt!“

Frischlin løstede sit Hoved og tilkastede den Mand, der saaledes bovede at spotte hans Ulykke, et Iynende Blik. „Jeg kan vel forstaae,“ svarede han, „at I

efter Evne vil stræbe i den antydede Retning; men netop ved at spotte en Ulykkelig og skjælde en Fange ud beviser J, Hr. Hans von Wildnau, Sandheden af det, jeg paaastod i den nævnte Tale, at enhver Skjændselsdaad kan ventes af en Adelsmand!"

„Hund!“ svarede Borgfogden purpurrod af Brede, „usle, bjæffende Røter! Bover Du at fornærme mig paa det Sted, hvor jeg raader? Vent, jeg skal vænne Dig af dermed! Skrub Dig ind i dit Hul; der skal Du blive saa mor, at Du ikke mere kan gjøre, men blot pibe!“

Derpaa bod han Frischlin at følge efter og forte ham over tvende Gaardspladser og gennem mat oplyste Gange til en tung, jernbeslaaet Dør, som en Slutter aabnede for ham. Et lidet, omtrent fire Skridt langt og ligesaa bredt, af en osende Lampe oplyst Rum kom tilsyne, og en Steentrappe paa tre Trin forte derved. Bol strakte Armen ud og betydede Frischlin, at han skulde stige ned.

„Derved?“ spurgte Digteren baade forbausset og forbitret. „Skal det være min Bolig?“

Med et Skuldertræk svarede Bol: „Fanger faae Arrester, ikke Boliger.“

Frischlin dæmpede sin Harm og gik derved. „Jeg seer ingen Seng,“ sagde han og tilkastede den haanligt smilende Borgfoged et sporgende Blik.

„J skal faae et Knippe Halm,“ svarede denne med Armene forslagte over Brystet, „ja for min

Styld gjerne hele to; dem maa I tage Plads paa, naar I føler Lyst til at sove."

„Min Herre!“ foer Frischlin nu op, „et saadant Fangehul vilde være usælt for en Røver og Morder, og jeg er ingen af Delene. Jeg fordrer en anstændig Bolig, et ridderligt Fængsel, som det tilkommer en Fange af min Stand!“

„Anstændig Bolig, ridderligt Fængsel?“ udbød Borgfogden med et Haansmiil. „Med hvilken Ret kan I fordre et ridderligt Fængsel?“

„Keiseren har smykket mig med Digterens Laurbærfrands, og jeg er keiserlig Pfalzgreve!“ raabte Frischlin, idet han stolt og selvbevidst løstede sit Hoved.

„I er et Menneske, som har fornærmet min naadige Herre og hans fornemste Raader og bagvasket hele den hoiæ Adæ,“ svarede Bol med Estertryk, „mere er I ikke i mine Dine!“

„Jeg gaaer ikke ned i dette Fangehul,“ skreg den i hoieste Grad forbittede Digter. „Jeg støtter mig paa de Privilegier, mit Pfalzgrevediplom har skaffet mig!“

„Hans fyrstelige Naade Hertugens Befalinger have hos mig Overvægten over Eders Privilegier!“ var Bolds kolde Svar. „De ere klare og tydelige nok: jeg skal kaste Eder i Fængsel, og I er her for at lide Straf, ikke for Fornoielsens Styld!“

„Det er ikke,“ raabte Frischlin rystende af Harmæ, „og kan ikke være Hertugens Mening, at jeg skal

mishandles her paa en saa opværende Maade, jeg, som saalænge har været hædret med hans Venstabs! Vogt Jer for at overskride hans Ordre!"

„Det er Hertugens Sag at bedømme, hvorvidt jeg gjør det!" svarede Bol, „men J præler forgjæves af min naadige Herres Venstabs; det er forbi dermed, thi han sender ikke sine Benner til Hohen-Urach. Derfor fremad, ned med Jer!" svarede han til med barsk Stemme og pegede atter med sin udstrakte Arm ned i det fugtige og mørke Hul.

„Jeg gaaer ikke ned i dette Fængsel!" svarede Frischlin bestemt og vendte sig om for at træde tilbage.

J samme Dieblit gav den ophidsede Borgfoged imidlertid Digteren et Stød for Brystet, saa at han tumlede ned ad Trappen ind i Cellen og styrtede omkuldb paa det haarde Leergulv. Rasende reiste han sig op, men Døren blev med stor Larm slaaet i og stænget.

Frischlin havde allerede vansmægtet i tre Uger i sit usle Fangehul uden Luft, Lys og Seng, da „den godmodige Soldebroder" Hertug Wilhelm endelig forbarmede sig over sin forhenværende Ven og gav Befaling til, at Borgfogden paa Hohen-Urach skulde bringe sin Fange til et bedre Værelse, give ham en Seng og give ham Lov at bruge Stribetoi og Papir, for at han paa sædvanlig Viis kunde hengive sig til aandelige Syssler. Men han befalede tillige, at Alt, hvad Frischlin skrev, skulde forelægges ham, „for at

man kunde lære hans Sindelag og Tænkemaade at kjende."

Bol adlød ugerne sin Herres Befaling. Ifølge Crusius's Beretning bragte han sin Fange hen i en lille Stue over Borgporten, som ialfald udmærkede sig fremfor hans hidtilværende Fangehul derved, at det hverken manglede Vys eller Luft. Det eneste Vindue var tæt tilgittret, og den tunge Dor var forshyret med tre store Slaaer. Borgfogden var ovenikjobet saa forsigtig at forshyne Raskelovsaabningen med en Jerndor, der blev lukket med en Tværfstang og en Hængelaas.

Frischlin vaagnede ligesom til nyt Liv, da han efter saa lang Tids Forlob atter kunde nyde frisk Luft og glæde sig ved Dagslyset. Han fattede nyt Mod og Haab og ventede, at hans Skjæbne atter vilde vende sig til det Bedre; Hertugen vilde nok snart ikke blot skjænke ham Friheden, men ogsaa igjen unde ham sin Raade som i gamle Dage. Han gjorde derfor efter en stor Maalestof Brug af det Skrive-materiale, man havde forundt ham, og skylede fra den tidlige Morgen til den sildige Aften med Jernflid med Udførelsen af en Tanke, han havde fattet i Begyndelsen af sit ensomme Fængenskab, nemlig med et vældigt latinist Epos om Israels Folks Kongehistorie efter Samuels, Kongernes og Kronifernes Boger. Uffattelsen af dette Digt, det skjønneste af Frischlins Arbejder, som han gav Navnet Hebraeis, og hvis tolv

Boger med ikke mindre end 12,500 Hexametre han fuldendte i den utrolig korte Tid af ikke fuldt fire Maaneder, udgjorde i denne Tid Fangens eneste Tidsfordriv, hans eneste Trost i hans Ulykke. Fordybbelsen i hans Tankers Rigdom og Fylde lettede ham hans ensomme Tilværelse, og Bevidstheden om ved denne Virksomhed at have skabt et stort og udodeligt Værk løftede ham op over de Lidelser, hans Fangenskab voldte ham. Denne Bevidsthed var mægtig og levende hos ham, og i en Henvendelse til sin Velhnder Lands-hovmester Melchior Jäger hittede han blandt Andet, at „dette Værk vilde bestaae saa længe som Himlen og Jorden, medens de dalevende Menneskers Been vilde smuldre hen til Stov og Aske.“

Dette sit sidste Arbejde tilegnede Frischlin Hertug Ludvig i det Haab, at Fyrsten af Glæde derover skulde sætte Skaberen af et saa betydeligt Værk i Frihed. Denne Fortrosthing udtalte han i nogle Vers, han i den Anledning rettede til sin Landsherre. Han bad den naadige Fyrste ikke at nægte at modtage det store Digt i tolv Boger af „den württembergste Maro“ og ikke at glemme sin fangne Digter, men have den Naade at lase „sin Virgils“ Bænker.

Digtet vandt Hertugens hoieste Bifald, men Frischlin blev dog stuffet i sine Forventninger. Hertug Ludvig lettede hans Fangenskab i enkelte Henseender, men han blev ikke sat i Frihed. Da sank den ulykkelige Digter ned i mat Fortvivlelse, en uovervindelig

Længsel efter Hustru og Born greb ham, og han nærede en grundet Frygt for aldrig mere at gjensee dem. Fra dette Dieblik modnedes den Beslutning hos ham at befrie sig selv, en Beslutning, der skulde gjøre en brat Ende paa hans Liv.

Søndagen den 29de November 1590 besluttede Frischlin at udføre sin Plan. Der var kommen en ny Borgfoged til Hohen-Urach, og von Wildnau var bleven forfremmet til Commandant paa Hohen-Asperg. Denne Begivenhed blev naturligtviis feiret ved et vældigt Drickelag paa Fæstningen. Fra sin ensomme Celle kunde Frischlin høre den glade Vægerklang saavel i Høienloftet som fra Svendenes og Tyendets Stuer; han hørte lystige Drikkeviser paa alle Kanter og haabede at kunne iværksætte sin Flugt i Nattens Morke, naar den berusede Besætning laa i dyb Sovn. Der kom rigtignok noiagtig til den foreskrevne Tid, Kloffen fem om Eftermiddagen, da det begyndte at blive mørkt, en Karl af Vagtmandskabet ind i Fangens Celle, for at foretage det regelmæssige Eftersyn og endnu en Gang lægge til Ilden i den kæmpemæssige Rattkelovn. Fra den Tid af havde Frischlin ingen Forstyrrelse at frygte fra den allerede stærkt berusede Karls Side. Han tog derfor i Hast Lagenerne og Tæpperne af Sengen og begyndte at skjære dem i smalle Strimler med sin Pennekniv. Disse snoede han sammen og knyttede Stykkerne til hinanden, saa at han fik sig gjort et Toug af tilstrækkelig Styrke og Længde til at

fire sig ned over Borgmuren og derved sætte sig i Frihed, hvorefter han sølte den heftigste Længsel. Da Klokken slog ni, var han netop færdig med sit Arbeide. Det var ham paalagt ved dette Klokkeslet at slukke sin Lampe, men han behøvede ved denne Veilighed nogen Belysning, om den end var nok saa mat, hvorfor han stillede Lampen under den eneste Stol, han havde i Værelset, og hængte sin lange Kappe over den, saa at der herskede fuldstændigt Mørke i det lille Rum. Han satte sig derpaa, rystende af Bevægelse, paa sin Seng og lyttede med spændt Opmærksomhed til Varmen i den store Sal paa Borgen, der tog mere af, efter som Deeltagerne i Gildet en efter anden bleve stærkere og stærkere betyngede af Drikkevarerne.

Endelig svandt den sidste Tone af Drikkeviserne, og der indtraadte dyb Stilhed; Frischlin stod op, Diebliffet var kommet til at gøre et Forsøg paa Flugt. Med stor Forsigtighed trak han sin Kappe lidt bort fra Stolen, hvorunder han havde stillet Lampen, saa at en Ulykkesstribe kunde falde paa Kaffelovnen, hvor igjennem han havde tænkt paa at iværksætte sin Flugt. Han lagde raske sin Haand paa den øverste Deel af Kaffelovnen, og med et voldsomt Ryk rev han den af. Ilden var allerede fuldstændig gaaet ud, men Jernet var varmt endnu; Frischlin lod sig imidlertid ikke ved denne Omstændighed forstyrre i sit Arbeide. Stykke for Stykke tog han Kaffelovnen ned med saa liden Støi som mulig, og snart var den rigtignok meget

smalle Abning ind til Skorstenen fri. Forst stak han sit Toug gjennem Abningen, og derpaa lykkedes det ham at trænge derind med sit svære Legeme. Han kunde ikke undgaae at saare sig paa Murbærket, men derpaa agtede han ikke; han naaede længere og længere frem, og endelig stød han paa den anden Side af det smalle Hul.

Han standsede nu et Dieblik for at samle Kræfter efter den uhyre Anstrengelse og lytte efter, om der nærmede sig Nogen. Alt blev ved at være dødstille. Saa lavede han sig til at klavre op igjennem Skorstenen, og han sølte sig for, om der var noget Holdepunkt at faae fat paa for Hænder og Fødder; derved kom han til at støde mod Kamindøren, og den aabnede sig mærkværdigt nok. Den berusede Karl havde om Eftermiddagen glemt at sætte Jernstangen for, eller han havde maaske anseet det for overflødigt stadig at anvende denne Forsigtighed, som han saa ofte havde brudt sit Hoved med at huske til ingen Nytte. I stor Hast greb Frischlin sit Toug og traadte sagte ud af Kaminen ind i den bældørke Gang. Forsigtig sølte han sig for ved Enden af den, hvor et mat Døsskin tydede paa Tilstedeværelsen af et Vindue. Han aabnede det, og det var ikke tilgittret.

I det næste Dieblik sad Frischlin i Vindueskarmen. Mørk og stille laa Borggaardens under ham, og den eneste Lyd, der trængte sig frem til hans Øre, var de af en heftig Storm rystede Grantræers Susen,

som lod til ham fra Bjergstoven rundt om Borgen. Frischlin overveiede, om han skulde offre en Deel af sit Toug og sire sig ned i Gaarden eller lade sig falde, og han valgte den sidste Udvei, da Vinduet efter hans Beregning neppe kunde ligge meget hoit over Gaardspladsen, medens Ringmuren, som han skulde stige over, efter hvad han kunde slutte sig til, maatte være af en meget bethdelig Hoide, hvorfor han ikke mente at kunne undbære noget Stykke af sit Toug. Han fattede derfor hurtig den Beslutning, at svinge sig ned fra Vindueskarmen, og lod sig falde ned i Gaardsrummet.

Det var et Spring paa Liv og Død, da Hoiden var langt bethdeligere, end Frischlin havde ventet; men han var dog saa heldig at komme uskadt derfra. Uden Tvivl ilede han nu over Borggaarden hen til Ringmuren, hvor han efter nogen Sagen i Nærheden af Hestestalden fandt en Trappe, der førte til et Galleri, som fandtes bagved Murkronen. Han steg rast op. Han boiede sig over Murtinden og søgte med et hurtigt Blik at gjennemtrænge det dybe Morke, der laa under ham, for om muligt at danne sig en Forestilling om Murens Hoide. Al hans Stirren var imidlertid forgjæves. Dybet gabede kulsort under ham, og kun Toppene af Grantræerne, som han horte susse nedeunder sig, bragte ham paa den Formodning, at Dybden maatte være meget bethdelig. Alligevel besluttede Frischlin at vove Flugten netop paa dette Sted. Han

stngede sit Toug fast om Murtinden, befalede sin Sjæl Gud i Bøld og svang sig op paa Murkronen. I dette Dieblif hørte han Lyden af Skridt, der syntes at nærme sig hurtigt; en paa Galleriet opstillet Skildvagt, der under Indskydelse af Trætheden og Vinen var falden i Sovn, vaagnede netop nu ved et reent Tilfælde og hørte Larm i Nærheden, uden at ane, at den var Folge af et Flugtforsøg.

„Hvem der?“ raabte Soldaten, da han kom nærmere.

Uden at give noget Svar, tog Frischlin med et fast Tag Touget imellem sine Hænder og styrkede sig ned fra Muren. Det Ryk, han gjorde i Touget, var for stærkt, og Frischlins Begeme var for tungt for Touget. Dette gik itu umiddelbart under Murtinden, og den ulykkelige Digter styrkede ned i den gruelige Afgrund, der netop paa dette Sted, som vendte ud imod Briihl, var allerdybest.

Næste Morgen fandt man Frischlins frygteligt lemlæstede Liig hængende paa Klippen. Han maa være dod diebliffelig; thi foruden flere Brud paa Arme og Ribbeen og svære Saar paa Hoved og Bryst, havde den ulykkelige Mand knækket Nakkebenet. Han opnaaede kun en Alder af 43 Aar.

Von Wildnau indgav strax til Hertugen en Beretning om denne sorgelige Begivenhed, og ifølge høieste Befaling blev Nicodemus Frischlins jordfiste

Levninger den 4de December jordede paa Urachs Kirkegaard „paa en særlig Plads ved Muren“.

For længe siden er hans Grav forsvunden, og intet Menneſte i Urach er mere iſtand til at viſe Nogen det Sted, hvor den ulykkeligſte af alle ſchwabiſke Digtere endelig fandt Ro og Hvile efter ſit Livs mange Omſtiſtelſer. I flere Aarhundreder var denne bethdelige Digters Navn nebfunket i Glemſel, og forſt i den nyere Tid ere Nicodemus Friſchlin's Værker atter komne til Ære og Værdighed. Chriſtian Friederich Daniel Schubart, Hohen-Uſpergs Friſchlin, var den forſte, der vakte Mindet tillive om den glemte Digter, idet han fra ſit Fængſel ſpurgte, hvor Friſchlin, hans Broder i Aand og Skjæbne, laa begravet. Senere forherligede Juſtinus Kerner de ſchwabiſke Digteres Oibermand ved et ſkjont Digt, og fra den Tid af er Friſchlin ikke alene opſtanden fra de Døde, men han har endogſaa vundet den Udødelighed, hans Værker have fortjent.

Bispen paa Holum.

Af

Georg S. Madsen.

Saa affides end Island er beliggende, undergik denne Ø, der af Naturen synes at være bestemt til at staae udenfor alle Verdensbegivenheder, dog ikke at blive berørt af den samme Strid mellem Stat og Kirke, som i Middelalderen herskede i det øvrige katholicke Europa. Vel vare Islands Geistlige ikke Fremmede, men Indfødte og dertil Mænd af Landets fornemste Slægter, men alligevel udeblev ikke Kampen; den blev kun saameget heftigere, som den ofte antog Charakter af Familiestridigheder. Saalænge Island bevarede sin Selvstændighed, lykkedes det imidlertid ikke Præstestanden at beseire de mægtige Stormænd. En af de mest karakteristiske Episoder i denne Kamp er det Forsøg, Gudmund Arsen, den femte Biskop paa Holum, Islands nordligste Bispestol, gjorde paa

at hæve sig over Høvdingerne, et Forsøg, der blev til hans egen Fordærbelse.

Gudmund blev født 1160 paa Gaarden Grjota i Hørgaadal paa Nordlandet. Han var ikke ret gammel, da han mistede sin Fader, og da den Arv, der ved denne Leilighed tilfaldt ham, var høist ubetydelig, mente hans Frænder, at det var bedst for ham, at han blev holdt til Bogen. Hans Farbroder, en Præst ved Navn Ingemund, tog sig da af hans Opdragelse og Uddannelse. Men skjøndt der fortælles flere Træk fra hans tidligste Barndom, som skulle varsele om den vordende Biskop, var Gudmund dog mere for verdslig end for geistlig Væ. Længere Tids Sygdom bragte ham dog paa andre Tanker, og da han var 25 Aar gammel, lod han sig præstevie. Snart meldte allehaande Tæertegn om den unge Præsts Hellighed. Herved tiltog naturligviis hans Anseelse, saaat hans Sognefolk engang, da han vilde forlade sit Præstekald og drage et andet Sted hen, fik Biskoppen til at holde ham tilbage, uagtet han allerede havde givet ham Tilladelse til at reise.

I Aaret 1201 døde Biskop Brand paa Holum. Sine mange Tæertegn og ikke mindst Gudmunds Ven-skab med Nordlandets mægtigste Høvdinger bevirkede, at man vilde vælge ham til Brands Efterfølger. Men det faldt ligesaa vanskeligt nu at faae ham til at ville være Biskop som før til at være Præst. Da Tidenden om hans Valg blev bragt ham, blev han

greben af en saadan Rædsel, fortælles der, at han hverken kunde sove eller spise af lutter Forsærdelse. Da der var en anden Præst, som Enkelte onskede valgt, søgte han endog selv at formaae denne til at modtage Valget. Men netop nu forkyndte nogle nye Tæertegn det som Forslynets faste Beslutning, at han skulde være Biskop, og da den indflydelsesrige Kolbein Tumesen, som havde den afgjørende Stemme, havde taget den samme Beslutning, lod Gudmund sig tilsidst overtale. Den Dag, han gav sit Samtykke, blev der holdt stort Gilde hos Kolbein paa hans Gaard Bide-myre. Gudmund sad i Høisædet, og Kolbein bar selv Maden frem og bredte Dugen for ham. Ved et Uheld blev Dugen revet i Stykker. Kolbein gjorde strax en Undskyldning, fordi han lagde en saa slet Dug for saa høiærværdig en Herre, hvortil Gudmund smilende bemærkede, at det vilde sikkert gaae hans Bispedomme ligesom Dugen.

Denne Spaadom skulde snart begynde at gaae i Opfyldelse. Gudmund var i Aaret 1203 ikke saasuart kommen hjem fra Norge, hvor han havde modtaget Indvielsen, for det viste sig, at Bispen „var mere herskeshg og mindre eftergivende, end Kolbein havde ventet“. Denne mente at have gyldigt Krav paa en Pengesum hos en Præst i Holum Stift. Præsten havde imidlertid ikke samme Mening om Fordringens Lovlighed og tog sin Tilflugt til Biskoppen, der fritjendte ham. Det var en Krænkelser,

som Kolbein ikke havde ventet; Følgen blev, at nu vilde han have Præsten straffet og bragte Sagen under Forhandling paa Althinget. Her modte Biskoppen i fuldt Ornat og nedlagde et høitideligt Forbud mod, at den verdslige Magt gav sig af med at domme en Geistlig. Thinget brød sig imidlertid ikke om hans Forbud, men fældede alligevel Dom over Præsten. Den følgende Dag negtede da Biskoppen Kolbein og Alle, der havde deeltaget i Domsældelsen, Udgang til Gudstjenesten. Det gjorde imidlertid ikke slynderlig Virkning paa Kolbein; forelobig gjorde han dog intet Videre ved Sagen og drog hjem. Men ud paa Hosten kom han med sine Folk til Holum og erklærede de Mænd fredløse, som havde Omgang med den domte Præst, der havde søgt Bestyttelse paa Bispesædet. Gudmund lod sig imidlertid ikke forknytte deraf, men besvarede Kolbeins Erklæring med at lyse ham i Van. For denne Gang lykkedes det dog begges Venner forelobig at hindre alvorlig Strid, idet de fik Kolbein bevæget til at overgive Sagen til Biskoppens Dom. Gudmund idømte da sin Modstander en temmelig stor Bøde, for hvis Betaling flere Bønder gif i Borgen.

Kolbein betalte dog ingen Bøde, tvertimod varede det ikke længe, før han paanyh tilligemed et Par andre Hovdinger, Hall Klappjárnsson og Præsten Sigurd Ornesson, begik flere Voldsomheder i Stiftet. Den truende Feide blev dog ogsaa denne Gang forebygget.

Hidtil havde Gudmund saa nogenlunde bevaret Overmagten og begyndte nu at troe sig sikker. Han var Islænder saa godt som sine Modstandere og kjendte derfor ikke til at fare med Lempe. Mod Bonderne viste han stor Strengthed; jevnlig anklagede han dem for mere eller mindre betydelige Forseelser, hvilket tilsidst gjorde hans Herredomme reent utaaeligt for dem. Som Bispen opførte ogsaa hans Mænd sig. En Klærk forførte en Kvinde, og da hendes Broder ikke saae anden Udvei til Hevn, henvendte han sig til Kolbein, der naturligviis strax antog sig hans Sag. Denne Gang var dog Gudmund villig til Forlig og tilbød Bod, men Kolbein vilde ikke modtage Tilbudet; „thi, sagde han, det nytter intet at forlige sig med Bistoppen; han bryder ethvert Forlig.“

Flere af Bistoppens Mænd bleve domfældte paa Thinge, men det frugtede ligesaa lidt som de Banstraaler, Gudmund udslyngede mod Kolbein og hans Fæller. De Domfældte havde Tilhold paa Holum, og de Banlyste gik i Kirke og bleve som hidtil betjente af deres Præster; flere af disse vilde eller turde nemlig ikke rette sig efter Bistoppens Befalinger. Striden var saaledes staaende i nogen Tid. Da blev der en Dag Røre i Holum Bispegaard. Et Rygte var kommet Gudmund for Øre, at Kolbein agtede at gjæste Holum med en betydelig Styrke. Bistoppen, der i Diebliffet havde flere Klærke end Krigere hos sig, fandt det raadeligst at komme bort i Tide og

drog nordpaa. Men Kolbein kom ikke, og Gudmund vendte snart tilbage. Underveis havde hans Folk rovet og plyndret flere Steder, selv besøgte han Sigurd paa Modruvellir og tog flere Reliquier og Helligdomme med sig, forat de ikke skulde besmittes ved at være hos de vanhellige Fjender. Sigurd og Arnor Tumefsen sendte Budskab til Kolbein om Bispens Færd, og nu blev det til Alvor med Toget til Holum.

En Sommerdag 1208 drog da to store Skarer, den ene anført af Arnor og Sigurd, den anden af Kolbein, op imod Holum. Flere Mænd, som Dgmund Sneis, havde Venner paa begge Sider og søgte at mægle Fred. Derpaa vilde Kolbein ikke indlade sig, for han fik de Mænd udleverede, som vare blevne domfældte, hvortil Gudmund lod svare, „at han ikke vilde sende sine Folk under Øren“. Kolbein vilde ikke engang lade Biskoppen selv drage bort; ikke desmindre forsøgte denne dog at undslippe fulgt af 360 Mand, hvoriblandt 3 Abbeder, 2 Munke og næsten 40 Præster foruden mange Klerke; der var vel desuden ikke faa kampdygtige Mænd i Skaren, men for det meste bestod den af Dreng og Betlere.

„See, Kolbein, der rider Biskoppen bort med din Vre“, raabte een af Kolbeins Mænd. Denne lod strax sine Folk stige tilhest og red med næsten 500 Mand henimod Biskoppen. Denne vilde ride til Side, men atter kom Kolbein ham i Veien. Nu var

Kampen mundgaaelig og fortes snart med den største Hidsighed paa begge Sider. Som Striden var hedest, blev Kolbein ramt i Panden af en Steen. Han faldt til Jorden, og da han mærkede, at det vilde blive hans Dod, forlangte han en Præst. Da denne var kommen til ham, svor han Forligsød, tog Sacramentet og døde. Med Kolbeins Fald standsedes Kampen. Flere af hans Folk greb Flugten, andre overgave sig og lovede Biskoppen Lydighed; paa begge Sider havde mange Mænd mistet Livet. Med de fra Kolbeins Mænd erobrede Vaaben vendte Gudmund sig derpaa mod Arnor og Sigurd, der netop nu ankom til Kamppladsen. Da de saae, hvorledes det var gaaet deres Forbundsælle, søgte de at undslippe, haardt forfulgte af Biskoppen og hans Mænd. Den følgende Nat indsaae Sigurd og Arnor, at Biskoppen kom dem nærmere og nærmere og snart vilde naae dem; begge Anførerne snege sig derfor bort fra deres Folk og ilede sydpaa. Hall Klappjárnsson overgav sig tilligemed Hesten af Staren og underkastede sig Biskoppens Dom.

Biskoppen glædede sig nu over at have faaet sin værste Modstander af Beien og stolede paa at have faaet enhver Gjenstridighed kuet. Havde han før været streng mod sine Uvenner, saa blev det nu meget værre. Han idømte dem store Bøder, hvilke han lod inddrive med yderste Strengthed. De Mænd, der skulde indkræve Bøderne, turde ikke indfinde sig enkelt eller

parviis hos de Skyldige, men kom i store Flokke, og jo større disse vare, des voldsommere og vilkaarligere var deres Færd. De lod sig give Boder for Forseelser, som de selv fandt paa at beskylde Bedkommende for. Et Sted brændte de en Gaard; et andet Sted dræbte de en Bonde. Især udplyndrede de Sigurds og Arnors Gaarde, hvis Besiddere vare borte. Tvingne af Overmagten maatte Bonderne betale Boderne; men Utilfredsheden voksede og de pønsede blot paa Leilighed til at tage alvorlig Hævn. Under disse spændte Forhold var det da meget naturligt, at Biskoppen fandt, at Bonderne ikke viste ham den tilbørlige Ogdighed, og det varede ikke længe, før han paantv anvendte Banstraalen.

Gudmund fik imidlertid ikke Lov til at nyde Fordelen af sin Seier ret længe: Sommeren var neppe forbi, før et nyt Uveir trak sammen over hans Hoved. Sighvat Sturlesen paa Dale var paa den Tid Dens mægtigste Hovding; ham had nu de betrængte Bonder om Hjælp. Sighvat erklærede sig strax villig til at staae dem bi og indgik i det Viemed et Forbund med Arnor Tumesen og fem andre Hovdinger, hvoriblandt hans berømte Broder, Snorre.

Der var Træblshed blandt Bonderne paa Nordlandet den Vinter. Fra Gaard til Gaard gik der Bud for at samle Folk, og Alles Tanker vare optagne af den forestaaende Hævn og Befrielse fra Bispens Nag.

Baaren kom, og da Paasten var forbi, samlede

de Forbundne og droge til Holum med en Skare paa omtrent tusinde Mand. Stjondt Gudmund maatte vente et Angreb, var han dog ingenlunde mandstærk nok til at kunne byde en saadan Overmagt Spidsen, saameget mere, som de fleste af hans Folk havde forladt ham i Vinterens Lob, og de Hovdinger, som kunde være villige til at yde ham Hjælp, vare snart talte. Den mægtigste af hans Venner, Dgmund Sneis, vilde ogsaa denne Gang staae ham bi; men det var forudsæet af de Forbundne: de sendte Folk til hans Gaard og bemægtigede sig hans Baaben og Heste og tvang ham selv til at søge Flugten. Bispen havde dog efter bedste Evne beredt sig til Forsvar, saant Angriberne, da de kom til Holum, fandt Gaarden befæstet. Nogle raadede til, at man strax skulde angribe, men een af de anseteste Mænd iblandt dem, Thord Bodvarson, mente, at man burde nøies med som Udfordring at raabe Hærraab og udsætte Angrebet til næste Morgen, da sikkert endnu flere af Bispens Folk, nu da Faren stod for Døren, vilde forlade ham i Lobet af Natten. Raadet blev fulgt, og det viste sig at være godt, thi Mange snege sig om Natten bort fra Gaarden og sluttede sig deels til Angriberne, deels søgte de andetsteds hen. Gaarden var altsaa næsten blottet for Forsvarere, da Angrebet fandt Sted tidlig den næste Morgen; men de Faa, der fandtes, forsvarede sig med den største Tapperhed. Overmagten var imidlertid altfor betydelig, og efterat

flere Mænd vare faldne, trængte Ungriberne ind. De huserede paa det Boldsomste, hvor de kom frem, og opbrød Døre, Rister og Afslukker. Bispen selv stillede de to Vilkaar: enten skulde han løse dem af Ban, drage bort og aldrig mere vende tilbage, da skulde ogsaa de af Thinget domfældte Mænd, der havde søgt Skjul i den nærliggende Kirke, faae Fred, eller ogsaa vilde de uden Staausel dræbe disse Mænd og jage Biskoppen bort med Banære. Intet af disse Vilkaar vilde Gudmund finde sig i; hans Folk fik ham dog til at læse Miserere over Fjenderne, men han tilføiede, at de ligesuldt vedblev at være i Ban. Snorre Sturlesen, der var mildere stemt mod Biskoppen og vel nærmest var gaaet med, fordi hans Frænder saa indstændig havde opfordret ham dertil, tog sig nu af ham og indbød ham til at søge Tilflugt paa hans Gaard Reykholdt. Der var ingen bedre Udvei for Gudmund, som ogsaa strax tog mod Tilbudet, og man lod ham da drage uhindret bort med Snorre.

Udenfor Kirken havde der paa Kirkegaarden fundet en ikke mindre hidsig Kamp Sted end den ved Bispegaarden; paa begge Sider var der mange Faldne og Saarede. Nu, da Biskoppen var taget bort, kom Arnor hen til Kirkedøren og opfordrede dem, der vare derinde, til at overgive sig, hvis ikke, vilde han lade sine Folk storme Kirken eller indeslutte og udhungre dem. Een af hine Mænd, Svein Jonsøn, erklærede sig villig til Overgivelse, og de andre fulgte

hans Exempel, forat ikke Kirken skulde besmittes af Blod. De gik da Alle vaabenløse ud og bleve tagne. Svein gik ogsaa først i Doden. Man lemlæstede ham paa Hænder og Fodder, men han lod sig ikke mærke med nogen Smerte og bad med hoi Røst sit Ave Maria, hvorefter han koldblodig med fremraakt Hals modtog det dræbende Hug. To andre bleve ligeledes halshuggede; Resten fik Fred, idet Ansørerne heri rettede sig efter hverandres Ønsker. De Domsældtes Sig lode de ligge under aaben Himmel i to Maaneder, men deres egne Dode, der vare i Kirkens Ban, og „som døde uden Anger og Tilgivelse“, begravede de i indviet Jord. Det skulde være Gjengjæld, fordi Biskoppen i over en Maaned ikke havde undt Kolbein Tumesens Sig en Plads ved Kirken.

Under Foregivende af, at Biskoppen havde givet Tilladelse dertil, sendte nu Arnor og Sigurd Befaling til alle Præsterne, at de skulde løse Folk af Ban, læse Messer og forrette Gudstjenesten som sædvanlig. Hvem der havde fulgt Bispen og endnu var i Live idømte de svære Boder; Gudmund Sneis maatte betale den største Bod og endda forlade sin Gaard. To Præster og to Lægfolk undgik kun ved Fjernbyrd at blive haardt straffede. Iøvrigt raadede begge de nævnte Høvdinge efter Behag over Bispesædet og dets Eiendomme og satte Folk til at indkræve Tien-derne og Afgifterne. Gudmund sendte fra Kengkholt Befaling til Holum, at man skulde aflaafe Kirken

og ikke holde Gudstjeneste i den, fordi den var besmittet af de Dræbtes Blod, og forbød tillige al Begravelse. Vel blev hans Befaling forsaavidt strag efterkommet, som man opreiste et Telt paa Kirkegaarden og holdt Gudstjeneste deri; men da Hovdingerne fik det at vide, befalede de, at Kirken atter skulde aabnes, Begravelse og al anden Gudstjeneste fremmes, og Præsterne turde ikke Andet end adlyde. Saaledes gif det over hele Stiftet, Biskoppen udstedte Forbud og satte i Ban, men paa Magthavernes Bud blev der intet Hensyn taget dertil. Flere Forsøg paa tilføes at vende tilbage til Stiftet mislykkedes for Gudmund, thi Arnor lod alle Havnene bevogte. Han flakkede nu en Tidlang hjemløs og vennelos fra Sted til Sted. Der skete Færtegn, og han gjorde Mirakler, men de havde ikke mere den forrige Virkning: Hadet var blevet for stærkt, og ethvert Forsøg paa at slutte Fred mellem Arnor og Biskoppen strandede.

Et Par Aar gif hen paa denne Maade. Imidlertid var der kommet Tidender til Norge om den sørgelige Forfatning, hvori Kirken befandt sig paa Island, og 1212 kom der Brev og Budskab fra den norske Erkebiskop Thorer til de syv Hovdinge. Han beklager sig heri over det Skete, „hvis det er, som saa Mange sige, at ulærde Mænd have dømt ham (Biskoppen), skjøndt ingen Mand kan domme ham uden Paven og vi paa Pavens Vegne“. Ligeledes

Klager han over, at han ikke kan faae paalidelig Bescjed om Sagen: „naar vi give os i Færd med at undersøge, hvoraf disse Stridigheder reiste sig, vise Nogle een Veie, Andre en anden.“ Under Trudsel om Straf opfordres nu de Syv til at møde i Norge tilligemed Biskoppen „Gud til Velbehag, den hellige Christendom til Frelse, Eders Synder til Forladelse og hele Folket til Bedste.“ Sluttelig paalægger han Arnor og dem, der have opkastet sig til Herrer paa Bispesædet, at forsyne Biskoppen med de nodvendige Midler til at komme sommeligt til Norge.

Næste Sommer reiste Arnor. Gudmund begav sig ogsaa paa Veien, men saa seent, at han flere Gange blev dreven tilbage af Stormen. Først det følgende Aar kom han til Norge. Foruden Arnor var der endnu kun Een af de Syv, der adløb Erkebispens Opfordring.

De Efterretninger, Erkebiskop Thorer havde faaet fra Island, maa ikke have talt til Fordeel for Gudmund, thi han blev ikke modtaget synderlig venligt. Det var ikke blot hans Forhold til Stormændene, der blev gjort til Gjenstand for Undersøgelse, han blev ogsaa bestyldt for at ville have forandret Kirkesittene. En Klærk lod ham saaledes høre, at han havde tilladt Kjødspiser paa Fastedagen (Fredagen). Gudmund benægtede det.

„Giver Du ikke Lov til at spise Kjød, naar Fuledag indtræffer paa en Fastedag?“

„Bisfelig gjør jeg det, thi hvad bliver der af Mørket, naar Lyset kommer ind i Stuen?“

Den spidsfindige Klærk taug, han følte sig allerede overbunden.

„Herrens Fødselsdag,“ vedblev Gudmund, „er en Festdag og ingen Fastedag. Fasten styer for Høitiden, som Mørket for Lyset.“

Med Erkebispens selv havde han andre vidtloftige Forhandlinger om Dogmerne og Ritualet. Men han vidste saa grundigt at forsvare sig efter Datidens geistlige Logik, at Erkebispens ikke blot lod sin Uvillie fare, men endog fattede stor Gudhed for ham og sørgede for at faae ham forligt med sine Modstandere, saa at han kunde vende tilbage til Holum.

Da Gudmund nu endelig atter kom til sit Bispestæde, grundlagde han der en Skole under Ledelse af en Klærk ved Navn Thord Upsi. Modgangen havde ikke gjort ham klogere eller forsigtigere i hans Færd; snart samlede han paany en Deel Folk om sig, hvilke voldte ham store Bekostninger og vare trykkende for hans Bønder. Han fik derfor ikke Lov til at være i Fred ret længe. Arnor Tumesen havde kun nødvendigt fundet sig i Biskoppens Gjenindsættelse. Næppe var han derfor kommen hjem fra Norge, før han samlede de Misfornøiede om sig og drog mod Holum. De brød om Matten ind i Husene og bemægtigede sig Biskoppen. Han satte sig til Modværge og klamrede sig med Hænder og Fødder til Dør-

stolperne, men desto stærkere traf Bolds mændene i ham, saa han blev aldeles lemlæstet. Endelig fik de ham slæbt udenfor, hvor de lagde ham paa en Slæde og kjorte med ham til Gaarden Ås. Alle Bispens Folk jog de bort, ligesaa Skolemesteren og hans Disciple, efter at have truet med at brænde Skolehuset og enhver, som var derinde. Paa Ås blev Gudmund indespærret i et usjelt, mørkt Kammer, hvor han blev behandlet som den groveste Forbryder.

Næste Sommer udrustede Arnor et Skib i Hvidaa; enten med det Gode eller med det Onde skulde Bisoppen nu ud af Landet. Den udtærede og lidende tredfindstyveaarige Mand blev lagt paa en Baare og bundet mellem et Par Heste for at blive fort til Hvidaa. Underveis var han Gjenstand for den haardeste Medfart; Førerne pidstede saa længe paa Hestene, der bar ham, til de rev Baaren isonder og slæbte den ulykkelige Bisp over den stenede Hede og over Moser, saa det var et Held, at han slap med at brække det ene Been, og under alt dette var der ikke en Haand, der rørte sig for at hjælpe ham. Da de kom til Hvidaa, blev han lagt ind i et Telt og bevogtet, indtil han kunde komme bort med Skibet.

Paa Flatey, en Ø midt ude i den store Bredefjord, boede en Ven af Bispens, ved Navn Gyulfs Þarsson. Han fattede det Forsæt, at befrie Gudmund. Een af hans Svende, en forslagen lille Gut, kaldet Skum den Lille, blev sendt til Hvidaa for at

undersøge Forholdene. Han skaffede sig Udgang til Teltet og lagde noie Mærke til Alt. Kort efter kom Gyulff, forshuet med et tilstrækkelig Antal Heste til Efteholt, hvor han indtil videre skjulte sig i Stalden hos en Bonde. Da han endelig fandt Tiden beleilig, drog han derfra en Nat i Regn og Sne til Arnors Telt. Skum kom ham imøde og gav ham den fornødne Underretning. Skjøndt sex Mand holdt Vagt, lykkedes det dog Befrierne at snige sig ubemærkede hen til Teltet og rykke dets Bæle op der, hvor Bispens Leie var reedet. Da Hovedgjærdet stødte lige op til Teltvæggen, var det en let Sag for Gyulff at gribe ham om Halsen og trække ham ud. Efter at have iført ham en medbragt Chorkaabe og en hvid Kjortel, blev han sat paa en Hest, og de ilede derpaa skyndsomt bort. Skum blev tilbage og lagde sig i Bispens Seng. Næste Morgen undrede Vægterne sig over, at „den Skjæggede“ sov saa længe; nogle af dem meente, at han maatte være meget syg, siden han saa slet passede sine Vedetimer. Da de vilde see noiere til, opdagede de Skum. Han fortalte dem nu, at Gyulff havde været der og taget Biskoppen; men, naar de vilde skynde sig, kunde de vist nok naae ham endnu, thi længere end 6—8 Miil kunde han dog ikke være kommen, foiede han haanligt til. Arnor blev opbragt, da han fik denne Underretning; men der var nu intet Videre at gjøre ved den Sag, han reiste derfor strax hjem igjen, medens Bispen og hans

Befriere drog til Flatey, hvor de holdt sig skjulte i Skovene, indtil de fik Bished for, at de ikke bleve forfulgte.

Biskop Gudmund maatte nu paany ligesom et Dyr gaae fra Gaard til Gaard, men saa godt som Ingen vilde unde ham noget blivende Sted og de Faa, der vare venligere stemte mod ham, kunde ikkun midlertidig huse ham. Han fik rigtignok samlet nogle Folk om sig, da han var kommen nogenlunde til Kræfter igjen og drog op for om mulig at komme i Besiddelse af Holum. Men saasnart han viste sig, vare de overlegne Tjender rede til at modtage ham og efter en blodig Kamp ved Helgested Kirke blev han atter dreven paa Flugt. Kun med Nød og Næppe undkom han til Gaarden Odde, hvis mægtige Besidder Sigmund Jonsson endelig undte ham et Tilflugtssted for den følgende Vinter.

Næste Sommer, 1221, finde vi atter Gudmund i Nordlandet. Med sine Venner og Ledsagere havde han taget Ophold paa Málmay, en lille Ø i Skagafjord. Herfra gjorde Ghulf Rárfson og Einar Skemming et nyt Forsøg paa at tilbagevinde Holum for Bistoppen. Det lykkedes dem virkelig efter en haardnakket Kamp, hvori Einar Skemming dræbte Sighvat Sturlesens Søn Tumi, der var sat til at vogte Bispesædet; men inden Gudmund kunde komme derind fra Málmay, havde Sighvat været der og fordrevet hans Folk. Gudmund, der nu ikke længer følte sig tryk

faa nær ved Island, seilede da heelt ud til Grimsey, en D nogle Mile udenfor Islands Nordkyst. Men heller ikke her var han sikker. Sighvat, der brændte af Begjerlighed efter at hævne sin Sønns Fald, kom ogsaa derud og bemægtigede sig Bispens Person. Under Forhaanelser og allehaande Mishandlinger blev han slæbt ombord paa Sighvats Skib. Undervejs hævede Gudmund sine Bine mod Himlen og bad:

„Hævn nu Du mig, Herre, thi jeg Glendige formaaer Intet mere.“

Som om hans Bøn var bleven hørt, opstod der pludselig et stærkt Uveir, saa at det kun med den yderste Anstrengelse og med Tabet af henved fyrretyve Mand lykkedes Sighvat at naae Land. Da han var kommen hjem, lod han Gudmund komme ombord paa et Skib, der førte ham til Norge, hvor han opholdt sig de følgende fire Aar.

Efter al denne Modgang skulde man have troet, at Gudmund hellere vilde have tilbragt sin Alderdoms sidste Dage i Fred og Ro i Norge, men han vilde endnu engang prøve sin Lykke. De mægtigste Mænd paa Island laae dengang i Feide med hverandre, han haabede derfor, at de vilde have nok at gjøre med denne Kamp og vendte da i Sommeren 1226 tilbage til Holum. Det lod virkelig til, at hans Forhaabninger skulde blive til Virkelighed; thi man lod ham være i Ro hele den følgende Vinter.

Næste Sommer drog han til Althinget, hvor han blev modtaget af Snorre Sturlesen og behandlet med stor Venlighed. Men efter at han havde faaet hværvet sig en Deel Tilhængere for at være belavet paa det Bærste, lod hans gamle Modstander, Sighvat Sturlesen, ham vide, at han af al Evne vilde forhindre hans Tilbagekomst til Solum.

Gudmund drog da til Stadarhol, hvor han blev sng. Sighvats Broder Thord, der ligesom Snorre var mere velvillig stemt imod Biskoppen og desuden laa i Strid med Sighvat, lod ham paa Baarer føre til sin Gaard, Svamm, hvor der i alle Henseender blev sørget for hans Sikkerhed. Saalænge han var der, fandtes der aldrig færre end 120 Mand paa Gaarden. Omfider blev der sluttet Forlig mellem Brodrene, og Gudmund fik ved samme Leilighed Lov til at vende tilbage til sit Bispesæde. Her tilbragte han nu nogle faa Aar i Rolighed, indtil han vakte ny Misfornøielse og i Aaret 1232 atter maatte sngte. Først da Sturlungerne fik andet at tænke paa i den haardnakkede Kamp, som de i de følgende Aar førte indbyrdes, kom der roligere Dage for Gudmund. Men han var nu over halvfjerdsthyve Aar gammel og tilmed haardt medtagen i de uafslidelige Kamppe, han havde ført, siden han blev Biskop. I sine sidste Leveaar var han stadig sng, han tilbragte Tiden næsten som Gueboer under daglige Andagtsøvelser. Syvoghalvfjerdsthyve Aar gammel døde han 1237, efter at han i 34 Aar forgjæves havde

føgt som Bistop at hævde Kirkens Magt over de stridbare Islændere. Der skete Færtegu ved hans Grav, og efterhaanden som de forrige Stridigheder glemtes, begyndte man at mindes hans Hellighed; der er saaledes bevaret en Mængde Legender om ham, og han kaldes i Sagaerne Gudmund den Gode.

La vernice fa tutto.

Af

H. C. Stilling.

Den tydske Maler Wilhelm Tischbein kom i Aaret 1781, 30 Aar gammel til Stalien, hvor han efter nogle Aars Forlob bosatte sig i Neapel og forblev der saa længe, at han af sine Landsmænd fik Tilnavnet „Neapolitaneren“. Det var ved den Tid, at Opdagelsen af og Udgravningerne i Pompeji, Herculanium o. s. v. vakte hele den dannede Verdens Opmærksomhed, drog store Skarer af Kunstnere og Lærde til Syden og foranledigede en fornøjet, længe ukjendt Interesse for Oldtidens classiske Kunstværker, og med disse for Kunst i Almindelighed. Der havde været en lang Periode, hvori Kunsten i Stalien, som i alle andre Lande, havde været nedsunket i dyb Forfald og vegeterede ukjendt og upaaagtet af Folkets store Masse, men nu var et nyt Liv vaagnet, man anerkjendte Kunstens Berettigelse og høie Be-

tydning og søgte ved alle Midler at løfte den igjen af deus fortrykte Tilstand.

I Aaret 1789 døde den gamle Directeur for Kunstacademiet i Neapel. Tischbein var iblandt Ansøgerne om den ledige Post, og, skjøndt Udlænding, blev han efter en Concurſ med de ligeledes ansøgende Indlændinge, som den Seirende, udnævnt til Academiets Directeur, hvilken Post han beklædte indtil 1799, da han efter Franskmændenes Besættelse af Neapel forlod Italien. Tischbein var vel ikke noget stort Talent, men han var en korrekt Tegner; han componerede og malede med en vis behagelig Lethed, og var sin Kunst inderlig hengiven. I Forening med den engelske Gesandt Hamilton udgav han Afbildninger og Beskrivelser af de berømte Samlinger af antike Vaser, som Englænderen havde sammenhobet med lidenskabelig Iver og store Pengeoffre; han var iøvrigt paa mange Maader virksom og som Academiets Directeur paa sin rette Plads.

Det var imidlertid intet let Hverv, Tischbein her havde paataget sig, thi han maatte fra Grunden af reorganisere det forældede, næsten hendøde Kunst-academi; Lokale, Underviisningsapparater, Lærere, Elever, Alt blev nyt, og som det snart viste sig, blev Alt bedre med det samme. Eleverne, som folte deres Mesters Værd, bleve ham meer og meer hengivne og i Staden vakte det nye Academi almindelig Opmærksomhed. Der var truffet den Indretning, at Publikum

kunde overbære Uftenunderviisningen, og Bænkene udenom de efter den levende Model tegnende Elever, vare stadigt opfyldte med tause og opmærksomme Tilskuere. Interessen for Academiet og med det for Kunst i Almindetighed var i stærk Tiltagende blandt Neapels Indvaanere. Kunsten, som saa længe havde været overseet og forglemt, var nu paa engang kommet i Mode, Alle talte om den, Enhver vilde være Kunstfjender og gjerne efter Evne agere Mæcenas; især var Portraitfaget i Anseelse. Men Tischbein som Academiets Directeur havde imidlertid fuldt op af Bryderier af alle Slags, og ikke altid formaæde han at værne om Kunstens Værdighed, naar f. Ex. en eller anden umoden Elev tillod sig at agere Mæster ligeoverfor et ughyndigt Publikum. Tischbein har selv derom fortalt følgende lille Historie:

Det var Skik i Neapel at Lotteri-Collecteurerne havde Kongens og Dronningens Portraiter ophængte i deres Butiker. En Collecteur havde bestilt to saadanne Portraiter hos en af Academiets Elever ved Navn Giovanni. Denne var en Beghynder, men han var fattig, og, glad ved den Fortjeneste som Bestillingen lovede ham, paatog han sig den uden at betænke, om han ogsaa formaæde at udføre den. Kongens Portrait blev først færdigt, og Giovanni modtog Betalingen derfor, men da han nogen Tid efter mødte hos Collecteuren med Dronningens, vilde denne ikke modtage det, men paastod at det ikke lignede, og at

det saabel som Kongens Portrait vare Tufferarbeider. Den fornærmede og hidfige Kunstner thuede strax til en Procurator, af hvilke Neapel altid har havt Overflod, og en Proces blev øieblikkelig indledet imod Collecteuren.

Medens denne Proces stod paa, indfandt Giovanni sig en Dag hos Tischbein i hans Hjem, fortalte ham det Foresaldne og meddeelte ham, at Portraitet nu ifølge Dommerens Forlangende skulde fremstilles for ham, Academiets Directeur, for at han kunde bedømme dets Værd eller ikke Værd. „De er Fader for alle os unge Kunstnere“, lagde han til, „jeg sætter min Lid til, at De vil være paa mit Parti og sørge for at Collecteuren bliver dømt til at betale det bestilte Arbeide“. Tischbein lovede at gjøre sit Bedste, men gjorde ham tillige opmærksom paa, at han maatte see Billedet, forinden han kunde have nogen Mening om Sagen. Neppes var Maleren gaaet bort, saa indfandt Collecteuren sig. „Jeg kan umuligt modtage Billedet“, sagde han, „intet Menneske kan faae mig til at hænge et saadant Smøreri op i min Butik eller til at betale det; De, Hr. Directeur“, føiede han leende til „vil snart faae at see, hvad det er for Toi, Hr. Giovanni har makket sammen“.

Næste Morgen kom den unge Maler igjen til Tischbein og gjentog sin Bon. — „De veed, at jeg gjør for Eder, hvad jeg formaaer“, svarede Tischbein, „men det behager mig ikke ret, at De paa saadan en

Maade har indladt Dem paa en Proces; vil Deres Modpart ikke have Billedet, saa vilde jeg i Deres Sted ikke have forsøgt paa at tvinge ham; imidlertid lad mig nu først see Deres Arbeide". Giovanni løb da for at hente det, og Tischbein saae nu et Makværk, der i Stymperagtighed langt overgik Alt, hvad han kunde have ventet. Han sagde reent ud til Giovanni, at han ikke noksom kunde undre sig over, at han ikke skammede sig ved at stille et saadant Fusterarbeide frem, men endog vilde tiltvinge sig Betaling derfor ved en Proces. „Men“, foiede han til, „dette Toieri skal ikke fremstilles i Retten, det maa strax paa Stedet tilintetgjøres til Deres eget Gavn, thi har De det over Gaden, og Lazaronerne fik det at see, saa vilde de myrde Dem, naar de erfarede, at det er deres smukke Dronning, som De har maltrakteret paa den Maade, og jeg kunde fristes til at sige, at der skete Dem Deres Ret. Efter hvilket Maleri har De copieret det?" spurgte Tischbein endelig. „Ikke efter noget Maleri, men efter Hukommelsen", var Svaret. — „Hvor har De da seet Dronningen?" — „Flere Gange naar hun kjørte forbi; hun er blond, og saaledes har jeg malet hende." — „Men det er jo ikke Haar, De har malet, det er en Tot Hov, der hænger ned over Panden, og er det en Mund? er det en Næse? og de Huller der, skal de forestille Dine?" — og saaledes vedblev Tischbein en Tidlang at revse den uheldige Kunstner. „Men hvad skal jeg da

gjøre?" spurgte denne endelig spagfærdig; „der er ikke Tid til at male et andet Billede, thi om tre Dage skal det fremlægges i Retten, og jeg har ikke Udsigt til igjen at faae en anden Bestilling, naar dette mit Arbeide casseres.“ Ved disse Ord kunde han ikke længer tilbageholde sine Taarer.

Tischbein havde imidlertid Medlidenshed med den stakkels Stympet. „Vi maae see at skaffe Raad“, sagde han; „her er Værred, der har De Palet og Farver, og her er et Portrait af Dronningen, som De kan copiere; jeg skal nok være Dem behjælpelig, og nu raft til Arbeide!“

Hvem var gladere end Giovanni! Under Mesterens Veiledning gik Arbeidet raft fra Haanden; Billedet blev færdigt og paa den berammede Dag var det opstillet i Retten, hvor hver af Modparterne mødte med sin Advokat. Portraitet var foreløbigt tildækket. Giovanni's Sagfører fremkom først med sin Klage over at Collecteuren vægrede sig ved at betale et bestilt Billede og dertil krænkede Kunstneren ved at foragte dennes Arbeide og paa staae, at Portraitet ikke lignede Hendes Majestæt Dronningen. — Nu tog Modparten Ordet: De Herrer Dommere, sagde han, vilde strax selv see, hvor slet Billedet var malet, ja saa slet at intet Menneſte kunde see, hvem det skulde forestille, saa at Collecteuren hverken kunde være bekjendt at hænge det op i sin Butik eller overhovedet modtage og betale det. — „Viis Billedet

frem," sagde den ene af Dommerne. Maleren tog Portraitet og holdt det frem, men saaledes at hans Modpart ikke kunde see det. Dommerne forbaufedes ved at see det smukt udførte Billede og yttrede høit deres Beundring over den flaaende Lighed. Collecteuren og hans Advokat loe og gottede sig, idet de antog den almindelige Beundring for Ironi, men Dommeren vendte sig imod dem og sagde: „Naar De ikke vil have Billedet, saa tager jeg det paa Stedet og betaler det med Fornoielse, thi et saa lignende Portrait af vor skjøne Dronning har jeg længe ikke seet, og det er intet Under, at Academiets Directeur har udtalt sig til Gunst for dette Billede." I det samme vendte han Billedet om imod dem, og hvem formaaer at stildre deres Forbauselse over den ubegribelige Forandring? „Ja nu", sagde de, „seer det rigtignok anderledes ud, det er jo et heelt andet Maleri; men hvorledes kan dog en saadan Forvandling være foregaaet?" spurgte de Maleren. „Har jeg ikke strax sagt Dem det", svarede denne; „har jeg ikke sagt Dem, at Portraitet var fuldkommen ligt, men at det endnu ikke havde faaet la vernice (Fernis), dog De gjorde en Larm som Besatte; De vilde ikke høre mig, og vare nær ved at kaste mig paa Døren; nu har Billedet faaet Fernis, og der seer De Virkningen!" — Kan da Fernis gjøre sliq Forandring og frembringe saadan Lighed? — „Wistnok, la vernice fa tutto (Fernisfen er Hovedsagen)! dengang vare alle Farver ind-

flaaede, men Fernissen bringer dem atter frem, og da seer man først, hvad et Maleri duer til." — Det havde de aldrig troet, at Fernissen kunde gjøre den Virkning. — Alle de Omstaaende bekræftede imidlertid høit, at Fernissen var Hovedsagen. Sicuro, la vernice! la vernice fa tutto! — „Det har jeg ikke vidst,“ sagde Lotteri-Collecteuren, „men da det nu engang er saaledes, saa modtager jeg med Fornoielse Billedet og betaler hvad det koster.“

Processen var saaledes endt til alle Parters Tilfredshed og til den unge Malers Berømmelse. „See“, sagde man, „hvorledes Hans Majestæt vor Konge sørger for de skjonne Kunster! Siden det nye Academi er oprettet, fremstaaer der Talenter blandt vore unge Folk; de lære at bruge Farverne og — Fernis, — Evviva Sua Maestà!“

En historisk Forudsigelse.

Den svenske Konge Carl den Tolvte havde paa sit bekjendte Tog mod Rusland opslaaet sit Hovedkvarter i Smorgony i det nuværende Goubernement Wilna, hvor han forblev en heel Maaned, rimeligviis fra 22de Februar til 23de Marts 1708.

Han havde ryddet godt op i Sachsen og Polen og rebet den polske Krone af Hovedet paa en daarlig Fyrste for at sætte den paa sit eget. Nu havde han Dyst til at tilfoie sin Dødsfjende, den moskovitiske Tzar, samme Skjæbne.

Da Carl dvælede længe i Smorgony, blev denne By snart Samlingspunktet for Svenskere og Polakker af enhver Alder og Stand. Blandt Andre kom der ogsaa en ung Mand, Svensker af Fødsel, der havde studeret ved Universitetet i Upsala. Hans Navn er ikke bleven overgivet til Efterverdenen, endskjøndt der knytter sig et sælsomt Minde til hans Personlighed, og vi ville simpelthen kalde ham „Smorgonyheren“.

Der var noget meget hemmelighedsfuldt i denne Mands Væsen, og da det stemmede med hans Interesser at stille det i et saa skarpt Lys som muligt, var ethvert Middel dertil ham velkomment; han gik altid som i Dronne, talte helst om sælsomme Ting og forstod at sætte sig i en vis Respect i de Kredse, der stod ham aabne. Han gav ogsaa hele Verden at forstaae, at han var i Besiddelse af Spaadoms-gave, og at han havde en Nøgle, der kunde aabne ham Veien til Fremtidens dybeste Hemmeligheder.

Eudsjøndt denne Mands underlige Egenstaber snart bleve bekendte i Carls Hovedkvarter, havde han dog det Uheld, at man slet ikke skjænkede ham nogen Anerkjendelse paa de Steder, hvor han helst gad vinde den. Han opsogte indflydelsesrige Personer, for at de skulde skaffe ham Audients hos Kongen, han talte vidt og bredt om de vigtige Oplysninger, hvilke han som ibrig svenst Patriot paa ingen Maade kunde forholde sin Landsherre, han skildrede sine Meddelelsers Vigtighed med de mest levende Farver, men Alt var forgjæves. De Personer, der havde kunnet skaffe ham Audients hos Kongen, kjendte dennes Tænkemaade, der ubetinget forkastede enhver Spaadom, og vidste forud, at Smorgonhyeren saa meget sikrere vilde komme i en baade for ham selv og Kongen ubehagelig Stilling, som Carl, der var beruset af sin Seir over Russerne ved Solowczyn, kun drømte om

stadige Seire og Triumfer og ikke vilde unde sig No, før han havde stød Etzaren fra Tronen!

Jo mindre villige Carls Dmgivelser viste sig til at laane Dre til Smorgonherens Dnsfer, desto bitrere klagede denne over sin Vanskjæbne. Om hans Klager end just ikke vare stikede til at blodgjøre Hjerterne, saa vakte de dog hos mange en vis Nysgjerrighed efter at lære Bestaffenheden af hans Meddelelser at kjende.

Til disse Nysgjerrige horte Carl den Tolvtes Hofpræst Nordberg.

„J har valgt et ubehageligt Tidspunkt,“ bemærkede Nordberg en Dag, da han havde Leilighed til at underholde sig med Smorgonheren. „J maa dog vide, at Kong Carl, bortset fra den Omstændighed, at han affkyer ethvert Sandsigeri, for Diebliffet slyser med de dristigste Planer. Det havde været heldigere at benytte Leiligheden, forinden vor Konge havde aabnet Fjendtlighederne mod Rusland.“

„Det kunde jeg ikke,“ svarede Smorgonheren; „dengang stod det anderledes i Stjernerne. Jeg saae Seir og Berømmelse vente vort Fædrelands Faner, hvilket ogsaa hidtil er blevet os tildeel ligeoverfor Russerne, og jeg saae de skønneste Laurbær pryde vor Konges Bænde. Nu derimod“

„Og nu?“ spurgte Nordberg.

„Nu,“ forsikrede Smorgonheren i en meget hemmelighedsfuld Tone, „nu seer det ud, som om

Sverrig maa synke ned fra den Høide, hvortil Carls Driftighed og Mod har hævet det, til den uberømmelige Videnhed, hvori det før befandt sig."

„Saa fortæl dog, hvad I veed!" bad Nordberg.

„Ja til Kongen, men til intet andet Menneſte!" svarede Smorgonheren kort.

Nordberg svarede i en lidt vred Tone: „Det er ikke min Vane at trænge ind paa Nogen. Naar jeg imidlertid ønsker at erfare den Hemmelighed, der efter Eders Sigende kan have saa uberegnelige Følger for vor Konge og vort Fædreland, saa maa I skrive det paa min Fædrelandskjærligheds Regning og henhøre det til den Omſtændighed, at jeg gjerne vil skaffe Eder en Samtale med Kongen, hvis jeg i Eders Meddelelse kan skimte Noget af en saadan Betydning, at det berettiger mig til at gjøre et ſligt Skridt for Eder."

Smorgonheren syntes et Dieblif at kæmpe med sig selv, og tilſidſt fattede han den Beſlutning at aabenbare ſin Hemmelighed.

„I maa gjøre Eder det klart, at jeg kun meget modſtræbende aabenbarer Eder min Hemmelighed, fordi det var mit faſte Forſæt i en hemmelig Samtale at indvie Kongen i den Fremtid, ſom han og vort Fædreland gaaer imøde. Hvis I imidlertid troer, at I kan være mig behjælpelig med at faae en ſaadan Samtale, vil jeg i al Almindelighed antyde Eder vor Stilling i den allernærmeste Fremtid. Den er ingen-

lunde lys, og en stor Ulykke venter os, hvis Kongen ikke hurtigt standser Fjendtlighederne. Kongen vil levere Moskoviterne et Slag og — tabe det! Størstedelen af de Krigere, der ikke falde paa Balpladsen, kommer i Fangenskab. Til sidst gaar hele Hæren tilgrunde, men Kongen kommer derfra med Livet og frelser sig ved Flugten. Han vil trække sig tilbage til et Naboland, men med et saa ringe Følge, at han kun seer tre eller fire Personer ved sit Bord."

De sidste Ord udtalte Smorgonyeren med stort Eftertryk.

"Det er mørke Udsigter!" svarede Nordberg. "Lad os imidlertid haabe, at Stjernerne, dengang Fremtiden viste sig for Eder i en saa betænkelig Skikkelse for Kongen og Krigsfolket, maae have været overtrukne med Skyer og indhyllede i Taage, saa at det ikke har været Eder muligt med al Eders Dhg-tighed at faae et sandt Indtryk af Himmellegemernes indbyrdes Stilling."

Nordberg lo, men Smorgonyeren rystede paa Hovedet.

"Jeg vilde for mit Fædrelands Skyld ønske, at jeg var en falsk Profet," forsikrede han efter nogen Tøven; "jeg ønsker desuden, at I, ærbørdige Herre, ikke maa komme til at angre Eders Mistro og til at beklage, at I ikke har staffet mig Udgang til Kongen. Jeg seer, at I Intet finder i mine Utydninger, der kan stemme Eder gunstigt for mine Ønsker, lev saa

vel da! Giv Eder kun hen til Eders Dromme om Seire og Triumfer og bed til Gud, at I ikke maa komme til at minde mig, naar det er for silde at følge mine Raad."

Smorgonheren gik bort i Brede; han havde gjort det sidste Forsøg paa at komme i Kongens Nærhed, og det var strandet som alle de foregaaende. Nordberg ansaae ham for en upaalidelig, maaskee sindsforvirret Person og var ikke bange for at paa-
drage sig Sambittighedsnag ved at dølgge Smorgonherens Spaadomme for Kongen.

Det varede imidlertid blot eet Aar og nogle Maaneder, før man kunde gjøre den Sagttagelse, at Carl gik sin Undergang imøde i Rusland. Tjenden havde med egen Haand antændt Stæder og Landsbyer, odelagt Markerne, nedtraadt Sæden og forvandet vidtstrakte Landstaber, der ellers rummede Himlens rigeste Betsignelse, til sorgelige Ørkener. Sult og Sygdom gjorde Indhug paa Svenskernes Hær og bortrev en Mængde af Kongens Tropper; hertil kom Slaget ved Liesna i Palatinatet Mscislaw, hvor General Löwenhaupt mistede ti tusinde Mand.

Endelig kom Pultawas Beleiring. Kongen blev farlig saaret i Benet, og kun et i Sandhed heroisk Mod var istand til at gjøre en Amputation unødvendig. Russerne traf imidlertid Foranstaltninger til at undsætte Pultawa; den 8de Juli 1709 led Svenskerne et frygteligt Nederlag, og Carl maatte flygte til

Bessarabien. Kun nogle faa Trofaste kunde følge ham, den overveiende Deel laa paa Valpladsen eller vandrede til Siberien, og kun et ringe Antal af dem, der vare faa ulykkelige at falde i Fangenskab, gjenstaae deres Fædreland.

Smorgonherens Forudsigelse gif saaledes paa en sørgelig Maade i Opfyldelse.

Psalme.

Af H. C. Andersen.

(Denne smukke Psalme, der er leveret mig fra en righoldig Autograffsamling, skrev Andersen under et Sommerophold hos Fru Neergaard i 1864. Den er et Bidnesbyrd om hans Stemning efter Modtagelsen af den uhyggelige Esterretning om Als's Overtumpling og Indtagelse.)

Jeg har en Angst som aldrig før,
 Som stod jeg foran Dødens Dør
 Og maatte ind og styrte ned
 I Mørke og i Ensomhed.
 Jeg rives frem med Stormens Hast,
 O Herre, Herre, hold mig fast.

Alt Ondt i mig det kom fra mig,
 Hvad Godt jeg gjorde, kom fra dig;
 De Andres Skyld jeg nok opskrev,
 Men ei mit eget Skyldnerbrev.
 Hvor har jeg for mig selv hver Dag
 Besmykket godt min egen Sag.

Jeg trædes ifal af Dødens Hæl,
 Forst da sig løfte kan min Sjæl,
 Læg „Fader vor“ som Duens Blad
 Mlig paa min Tunge, gjør mig glad!
 Har jeg ei Gud, hvad har jeg da,
 Naar hele Verden falder fra!

Julenat.

Af Christian Juul,

(født den 30te October 1813, død den 22de October 1854).

Hvi tindrer i Nat Guds Stjerner smaa
 Saa klart og sælsomt fra Sky? —
 De mindes den Stund, de Barnet saae
 I Krybben i Davids By;
 De mindes den Stund, da fra Østens Hjem
 De ledte de hellige Konger frem
 At hilse Guds Sjælesøls Gyn.

De mindes de Glimt, hin stærke Sol
 Skød ud fra Midnattens Skjul,
 Saa Morgnen klarede' fra Pol til Pol
 Med Vaar for Hjerternes Fugl.
 Og alt som i Sferernes Dands de gaae,
 Det er, som ønsked' de Store og Smaa:
 Gudsfred og en lykkelig Juul!

THE
OF THE
AND

THE
OF THE
AND

THE
OF THE
AND

Part I

Paul Lindau.

To Verdenier.

Af

Miss Thackeray.

En Eftermiddag standsede Doctor Rich som sædvanlig udenfor Hr. Dumbletons Bolig, red ind gjennem Jerngitterporten mellem de allerede blomstrende Syringer og stod af ved den store Stentrappe. Han ringede paa og spurgte, om Miss Berners var hjemme.

Man førte ham ind i Salonen. Det var et smukt, langagtigt Værelse i Stueetagen, fuldt af Sofaer og magelige Stole; Vinduerne gik ud til Haven, og Solen kastede i dette Dieblik sit fulde Lys ind gjennem Trærne. Væggene vare prydede med Portraiter af Familien Dumbleton, hvis Medlemmer havde levet i disse Værelser, vandret i denne Have, og som nu havde overladt deres Pladser til Andre. Alt var saa hyggeligt, Ilden brændte klart i Kaminen, og Horatia sad i en sort Flois's Dragt i Nærheden af den.

Hun reiste sig, for at hilse paa Doctoren. Da han saae hende komme saaledes hen imod sig, omstraalet af det fulde Lys fra Vinduerne, syntes han, hun lignede et Billede, han havde seet et eller andet Sted . . . Eller, havde han seet det i Dromme? Hvor-
dan det nu end var, han var vis paa, hun vilde sige til ham: „Vi skal nu reise, farvel.“

„O, Doctor Rich,“ sagde hun og rakte ham Haanden, „jeg er saa bedrovet! Tante sagde mig nys, at vi skulde tage bort.“

„Naa,“ svarede han, ganske overrasket over at see det gaae i Opfyldelse, han havde tænkt paa, „det gjør mig meget ondt at miste min Patient. Og jeg vilde juist have sagt til Dem idag, at De kunde langt bedre helbrede Dem selv end jeg. Alt, hvad De trænger til, er at bevæge Dem hver Dag, føre et regelmæssigt Liv og . . . have noget at bestille. Det er Ting, som jeg ikke kan lade Apothekeren sende Dem.“

„Men hvor kan det falde Dem ind, at jeg mangler Bestjæftigelse?“ sagde Horatia ganske forundret.

„Er det da ikke Tilfældet med de fleste Damer?“ sagde Doctoren smilende. „Finder jeg dem ikke alle indelukkede indenfor fire Vægge som Fanger og beskæftigede med allehaande unyttige Smaaarbejder, for at faae Tiden til at gaae? Dette Bærelse er' ganske

vist et meget smukt Fængsel, men det er altfor varmt til at være sundt."

"Ja, De har Ret, jeg er visseelig en Fange," sagde Horatia, "men jeg forsikkrer Dem, at jeg ogsaa arbejder strengt."

Doctoren saae noget tvivlende ud.

"Maa jeg fortælle Dem, hvad jeg tager mig for?" vedblev hun. "Det er ikke første Gang, De har talt saaledes til mig."

"Det er, fordi det er noget, jeg længe har lagt Mærke til, og jeg kan ikke undlade stadig at gjentage, at Kvinder i Deres Stilling have ikke nok at bestille," svarede Doctor Rich.

"Fordi De ikke forstaaer Dem paa det, Doctor. Hør nu f. Ex. hvorledes mit Liv gaaer; jeg er jo ikke Herre over et eneste Dieblif. Jeg maa stadig være paa Færde, fore Brevvexling, modtage eller gjøre Besøg, tage ud til Middag, spadsere . . . I Selstabsstunden er jeg næsten hver Aften ude; om Formiddagen maa jeg i Butikkerne eller skrive Breve; om Eftermiddagen skal jeg kjøre en Tour. Jeg er aldrig ene. Altid skal jeg ledsage Tante, tale, høre, være snart hist; snart her. Er det ikke Arbejde nok for ti Kvinder og ikke meget for meget for en stakkels overanstrengt Skabning som jeg?"

Doctor Rich var meget overbærende med sine Patienter og især, naar det gjaldt Horatia; han sagde derfor venligt: "Ja, det er ganske vist et rædsomt

Liv. Men kan jeg ikke hjælpe Dem? Kunde jeg ikke foreskrive Dem en mere fornuftig Maade at leve paa?"

„Na nei, der er Ingen, som kan hjælpe mig, og Intet, som kan frelse mig," sagde Miss Verners. „Jeg er saa træt, saa opslidt. Da jeg er fuldstændig afhængig af min Tante, maa jeg rette mig efter hende i enhver Henseende."

„Men De kunde maaskee," sagde Doctoren nolende, „maaskee ..."

„Nei," udbrod Horatia, „jeg vil aldrig gifte mig, hvis det er det, De mener. For en halv Snes Aar eller mere siden kunde jeg have tænkt derpaa, men nu ... nu, jeg skammer mig ved at see Folk i Ansigtet, naar Tante forsøger ... Na, hvad er det for Taabeligheder, jeg der siger! ... Nei, det maa blive ved at gaae, som det gaaer. Der bliver ingen Hvile for mig, for jeg ..." og hun brast i Taarer ...

Doctoren rystede paa Hovedet og gik hen til et af Vinduene. Han tog Gardinet til Side, luffede Vinduet helt op og saae ud i Haven. Derpaa gik han et Par Gange op og ned i Bærelset og satte sig saa ved Kammen. Det var en stor, gammeldags Kamin, som i mere end to Aarhundreder havde seet Medlemmerne af Familien Dumbleton rundt om sin Urne. Oven over den var der et Portrait af en Dame med pudret Haar og et Perlehalsbaand paa,

som syntes at see ned paa Datteren med et venligt Smil.

Horatia havde fastet sig paa en lav Sofa og torrede sine Taarer. Den friske Luft, der trængte ind i Værelset, gjorde hende mere godt end alle Ord. Da hun blev mere rolig, saae hun op, og da Doctoren bemærkede det bekymrede Udtryk i hendes mørke Dine, folte han en dyb Medlidenhed med hende. I nogle Dieblikke tav han stille, men derpaa sagde han med sagte Røst, som om han havde taget en stor Beslutning:

„Jeg troer, jeg vil kunne hjælpe Dem, hvis De tillader det. Istedetfor at være et Straa, der hvirvles om af Strømmen, var det ikke bedre at blive et Anker i fast Grund? Kunde De ikke have Lyst til at blive en Læges Hustru?“

Horatia rødmede stærkt og lagde overrasket Hovedet ned i Sofaens Puder for at skjule sin Bevægelse. Doctoren vedblev at tale roligt, idet han tilfoiede, at han aldrig havde lagt stor Vægt paa Standsforskjel ... at han ikke indsaae, hvorfor en fornem Dame ikke skulde lære Livets Virkelighed at kjende. „Thi,“ tilfoiede han med et Smil, „den Stilling, jeg kan tilbyde Dem, er meget beskeden.“

Han var som oftest lidt vidtløftig i sin Tale, men den Dag var han snart færdig og ventede nu, hvad Horatia vilde svare.

„Jeg er ganske overrasket,“ sagde hun endelig,

idet hun bestræbte sig for at tale roligt. „Jeg . . . veed ikke . . . De kjender mig jo ikke, Doctor Rich.“

Denne svarede bestandig ganske rolig, at han længe havde tænkt paa at gifte sig, at han ikke kunde vente, at hans lille Husholderiske, hans Søster Berta, længe vilde blive hos ham, at der ikke var Noget i Nabolaget, han syntes om, og at det forekom ham, at den Plan, han havde omtalt, vilde gjøre dem begge To lykkeligere, end de hidtil havde været.

Hans Tone var saa rolig, — som sædvanlig naar han var bevæget, — at Horatia ikke ret fik nogen Anelse om, at denne No skjulte et fyrigt og hengivent Hjerte med ridderlige og lidenskabelige Følelser . . . ; hun vidste ikke, at det var en Stat, som blev budt hende, og at den simple Landsbyslæge stod ligesaa høit over hende ved sin blide Natur som ved sin mandige Kraft, sine Talenter og sin Shærdighed.

Med brændende Kinder saae hun opmærksomt paa ham. Han var en noget fører Mand af Middel- høide med et velvilligt Ansigt og et venligt, men dog skarpt Blik; hans Stemme havde en eiendommelig blid Klang, der endnu syntes at gjenlyde for hendes Øren, efterat han havde ophørt at tale.

Derpaa gjenkaldte hun sig det med Bedbende bedækkede Hus, som hun engang havde seet paa en Tour med Fru Dumbleton. Hun forsøgte at tænke sig, hvorledes Dagen vilde gaae i dette fredelige Tilflugtssted, og sin egen stille Tilværelse efter saa mange Mars

Larm og Bevægelse, sin No efter saa mange Anstregelser, en virkelig Ven istedetfor mere eller mindre ligegyldige Bekjendtskaber. I dette Øieblik vilde hun have været mindre fristet til at modtage en Mand's Tilbud, som havde nok af Verdens Goder. Da hun var bleven rolig nok til at kunne tale, sagde hun ikke det Nei, der forst var forekommet hende som det eneste mulige Svar.

„Jeg kan ikke . . .“ mumlede hun, „jeg kan ikke give Dem et bestemt Svar nu. Jeg skal sende det . . . jeg skal skrive. Jeg maa tale med de Andre; jeg beder Dem, tag bort, før de komme . . .“

Doctor Rich stod op, bukkede alvorligt og gik. Hans jevne Opdragelse gjorde ham her god Tjeneste; han forblev fuldkommen rolig og Herre over sig selv, medens Horatia skjælvede og neppe kunde blive Herre over sin Bevægelse. Da han var borte, gik hun ovenpaa, gennem de store Rum til sit Værelse. Der hortes ingen Lyd rundt om hende; hun saa kun de store Egetræs Døre, Familieportaiterne paa Væggene og de store Vinduesfordybninger, hvorfra man saa ud over Eggen paa den nedgaaende Sol og Trærnes Toppe.

Hun stod stille og saa ud. Foran hende slyngede Veien sig som et Bælte midt gennem Skoven; hun saa en Rytter fare hen ad den, indtil en Omdreining fuldkommen skjulte ham. Hendes Blik stirrede endnu nogen Tid ud i Landskabet, men uden at hun havde

nogen Bevidsthed om de Gjenstande, det modte. Store, purpurbræmmede Skyer stige op i Synskredsen, det luftede op og fufede gjennem Træernes Grene, medens Kragerne skreg i deres Næder. Dagens Lys sluktes i hele sin Straaleglands, og Stjernerne begyndte at tindre paa den mørke Himmel. Men alle disse Forandringer vakte ikke Horatia op af hendes Drommeri; kun da Solen helt var forsvunden bag Træerne, bemærkede hun til sin store Overraskelse, at hun næsten havde fattet en Beslutning, at det, som først var forekommet hende saa umuligt ... det, som endnu Dagen i Forveien syntes hende saa uopnaaeligt, det var nu i hendes Magt, hvis hun havde Mod til at gribe det ... til at modtage denne rolige Tilbærelse, denne fredelige Lykke, som — det havde hun sagt sig selv tusinde Gange — aldrig vilde blive hende til Deel. Den stakkels af Volgerne omtumlede Baad var pludselig ved en sikker og rolig Havn; endnu buldrede Havet, Bindene og Volgerne larmede og brodes ...; men hvad angik denne Larm hende nu? Hun var landet paa en lykkelig Strand, hvor hun vilde blive beskyttet og forsvaret, hvis hun vilde blive der. Ja vist vilde hun det; thi om hun end neppe havde Driftighed nok til at blive, saa havde hun endnu mindre til atter at drage ud og trodse Uveirets Magt. Maaskee overdrev Horatia sit foregaaende Livs Sorger og Moisommeligheder; men vist er det, — og det gjentog hun ofte nok, — at hun med sine to og tredive Aar

var gammel nok til selv at bestemme sin Skjæbne. Hun følte Taknemlighed mod sin Tante, som hun skyldte saa mange Lars ædelmodige Kjærlighed, men selv kunde hun dog bedre end Nogen bedomme sin Stilling. ... Og alt medens hun gjentog for sig selv, at hun ikke var utaknemmelig, beghyndte hun at tænke over, hvorledes hun skulde faae en Billet sendt til Doctoren, og hvorledes hun skulde bære sig ad med at meddele sin Tante, Lady Whiston, og sin Cousine den frygtelige Nyhed.

De to Damer kom seent hjem fra Byen og begav sig strax til deres Værelser, for at klæde sig om til Middagsbordet. Horatia havde klædt sig om med nervøs Hast og var i altfor stor Bevægelse til at holde sig rolig. Hun vandrede hurtigt frem og tilbage i Salonen i sin hvide Kjole og bestræbte sig for at faae Mod og finde Ord til at fortælle sin Familie, hvad der var hændt. Hun lagde neppe Mærke til, at Husets Herre, Hr. Dumbleton, stille traadte ind og kastede sig i en Lænestol. Han blev endelig træt af at see hende saaledes fare frem og tilbage. Det var en ung Mand af et meget tiltalende Ydre, som sædvanligviis var taus, men dog ogsaa godt forstod at svare forstandigt og stundom at gjore sine Spørgsmaal, naar han fandt for godt. Det hændte da ogsaa denne Eftermiddag.

„Hvad er der paafærde, Horatia? Er der Noget gaaget Dig imod?“

Horatia stod pludselig stille, vendte sig imod ham og saae et Minut stift paa ham uden at svare. En Time tidligere hentes hun, at hendes Beslutning var fattet, men nu tøvede hun og var nær ved at forandre den, hellere end at beslutte sig til at meddele sin Tante den, saa rædsomt forekom det hende. Men der aabnede sig jo en ny Wei for hende; Henrik Dumbleton var saa god! Maaskee vilde han hjælpe hende. Under alle Omstændigheder vilde han give hende et godt Raad.

„Du kan hjælpe mig,“ sagde hun endelig. „En Gang i mit Liv har jeg endelig forsøgt at tage en Bestemmelse, og nu veed jeg dog ikke, hvorledes jeg skal bære mig ad.“

„Det overrasser mig,“ svarede Dumbleton med et Smil; „Du veed da ikke, hvad Du vil?“

„Siig mig,“ udbrød Horatia pludselig, „vilde Du finde det meget taabeligt, at en Kvinde, som . . . Antag, at Du er en Kvinde paa over tredive Aar . . .“

„Nei, det gaaer virkelig ikke,“ svarede han.

„Hør mig,“ vedblev Horatia. „Tænk Dig en Pige, som ikke mere er ung, som intet eget Hjem har, og som i mange Aar ikke har kjendt til rigtig at være elsket for sin egen Skyld. Tro ikke, at jeg intet Hjerte har . . . min Tante har altid været Godheden selv, og jeg vil evig være hende taknemlig derfor, men . . .“

„Men—Uverdens Taknemlighed vilde ikke kunne

bestemme mig til at leve med hende, hvis det er det, Du mener," sagde Dumbleton.

"O Henrik!" sagde Horatia og saa ham lige ind i Ansigtet; „vil Du synes, at det er meget taabeligt af mig, dersom ... siig mig, vilde der være noget Upassende for en Kvinde i min Stilling i en Forbindelse ...?" — Hun fik Taarerne i Øinene, og Dumbleton saa, at hendes Hænder skjælvede. Han følte sig rørt og besluttede at komme hende til Hjælp, hvis det var muligt.

„Hvem er det?" spurgte han ikke uden Uro over Svaret.

„Doctor Rich," sagde Horatia, idet hun rødmede som en tyveaarig Pige.

„Derfor var det altsaa, han kom her?" svarede Dumbleton forbauset.

„Synes Du ikke om ham?" spurgte Horatia i en bønfuldende Tone.

„Jeg troer, Rich er et prægtigt Menneske," sagde Dumbleton noget langsomt, „men det forekommer mig ikke, at han handler klogt. Ederes Forhold ere meget forskellige, Katia; Du maa saa til at tage helt anderledes fat, men jeg antager, at Du er forberedt derpaa."

„Ja vist," sagde Horatia. „Du er saa god, Henrik; jeg havde ikke at haabe, at Nogen vilde høre saa taalmodig paa mig."

Horatia var ganske vist lidt overrasket over, at

hendes Fætter ikke gjorde flere Ophævelser. Opdragen som hun var, forekom Forskjellen i deres Stilling hende langt større, end det virkelig var Tilfældet. Hun syntes, hun udførte en Heltedaad; hun havde en ubestemt Følelse af, at hun var en Fyrstinde, der steg ned fra sin Throne . . . , at hendes Beslutning gjorde hende stor Ære, . . . at det var en overordentlig Gavn, som Doctor Rich maatte være i hoi Grad taknemlig for Og dog havde Doctor Rich sagt den fulde Sandhed, da han forsikrede Horatia om, at han ikke lagde synderlig Vægt paa Standsforskjel. Han folte en virkelig Beundring og den ommeste Hengivenhed for Miss Berners, men han brod sig kun saare lidt om, at hun var Niece af en Baronesse og Cousine til forskjellige Personer af hoi Fødsel; denne Mærkelighed havde han neppe engang offret en Tanke.

Han nærmede sig nu sit Hjem ad den smalle Bei med en Række Træer med tæt Lovværk paa begge Sider; hist og her glimtede Stjernerne frem, og Vinden susede mellem Grenene; men han var ganske optagen af Tanken om denne smukke og yndefulde Kvinde, der havde bundet hans Hjerter. Han elskede hende for hendes egen Skyld og ikke for Andet; han vilde have taget hende til Hustru, selv om hun var født i en Hytte. Men hun modtog ham vistnok mere for det, han kunde give hende, end for hans personlige Værd. Hun samtykkede i at ægte ham, ikke fordi han

var brav, om og dygtig, ikke fordi hun vilde gjøre ham lykkelig og være ham en god Hustru, men fordi hun haabede, at han kunde forskaffe hende den Lykke, hun sukkede efter. Ved at gifte sig gjorde hun ganske vist Afkald paa mange Ting, men hun opgav jo kun sin Stilling, fordi hun var træt af den; hun gjorde det for sin egen Skyld.

Saa snart det var kaldt tilbords, kom Lady Whiston og hendes Datter ned. Hr. Dumbleton bød sin Svigermoder Armen, de to andre Damer fulgte efter dem ind i Spisestuen. Et Dieblik blandedes de af Pysenes Glands, Solvotiet og Blomsterne, som bedækkede Bordet, men det var snart forbi, og man tog Plads. Lady Whiston var en gammel lille Dame, som altid var i Bevægelse, Datteren en elskværdig, lidt trivelig ung Dame, som selv holdt meget af at tale og taalmodig besvarede sin Moders Ordstrøm; Hr. Dumbleton skar for og blandede sig kun lidt i Samtalen. Horatia kunde neppe samle sine Tanker saa meget, at hun kunde følge den ...

„Jeg er frygtelig træt,“ sagde Lady Whiston. „De veed, Henrik, at jeg slet ikke er stærk, og dog har jeg i Formiddags været i Byen; jeg har gjort Indkjøb i over to Timer og saa spist Frokost hos Beauvilles. Der traf jeg Jane Parson, som absolut vilde have mig med i Museet og derfra til Marochettis Atelier. Saa har vi endnu gjort en Mængde Visitter; vi har ogsaa været hos Lady Ferrar, hvor vi

lige fik Tid til at drikke en Kop The, thi der traf jeg Vognen og Augusta, som ventede mig ved Porten. De maa endelig bede Lady Jane om at tilbringe nogen Tid her; hun er saa rar."

Hr. Dumbleton saae fortrædelig ud, og hans Kone styndte sig med at forandre Emnet for Samtalen og sagde:

„Naa, kjære Matia, hvad har Du da bestilt hele Dagen?"

Horatia saae ned i sin Tallerten, og Hr. Dumbleton saae paa hende.

„Har Doctor Rich været her?" spurgte Lady Whiston.

„Ja," sagde Horatia.

„De Folk ere saa fordringsfulde," sagde den gamle Dame. „Jeg haaber, Horatia, at Du har ladet ham forstaae, at vi nu tage bort og ikke have mere Brug for ham. Gud veed, hvor stor hans Regning bliver. Det er jo ikke engang en rigtig Doctor, skjøndt han kalder sig saa; og de Folk maa holdes i Respekt."

Horatia blev ildrød i Hovedet; det morede Dumbleton, og Samtalen fortsattes nu snart om det One, snart om det Andet. Men det var ligesom en Skjæbnens Styrkelse, at Lægerne stadig kom paa Tapetet; med hver Ret kom der en ny Historie om dem frem. De mærkeligste Sygdomme i den fornemme Verden blev forhandlede i alle Enkeltheder; men Horatia hørte

ikke noget deraf, hun sad som i Dromme og vækkes kun, naar Doctor Richs Navn nævnedes. Var da hendes Skjæbne bestemt? Skulde denne nye Verden aabnes for hende? Var hun allerede en Fremmed her, fordømt til at forlade dem Alle, at bryde alle de gamle Baand, leve dette ukjendte Liv, som blev tilbudt hende? Det forekom hende, som om det ingen Virkelighed havde.

Da Damerne forlod Bordet, reiste ogsaa Dumbleton sig mod sin Sædvane, og idet Horatia gik forbi ham, hvistfede han: „Jeg skal sige det til min Svigermoder.“

Horatia blev staaende i Forbærelset; hendes Hjerte bankede heftigt, og idet hun vendte sig om mod Glasdøren, saae hun op til den mørke Himmel. Det havde regnet, Skyerne spredte sig ad, og Maanens Straaler kom frem bag Træerne, medens enkelte Vindstod løb over Enge og Marker. Der hang en Lampe i Forbærelset, der saae ud som et Slags Tempel, i hvilket Horatia i sin hvide Kjole var Præstinden, som forsøgte at læse sin Skjæbne i Stjernerne, — sin Skjæbne, som andre Folk i dette Dieblit ordnede efter deres Forgødtbefindende. I Salonen fordømte den overraskede, forvirrede og forbittede Lady Whiston hende uden Barmhertighed til at forblive gammel Pige indtil hendes Dages Ende, medens Dumbleton med sin blide, men faste Stemme bortgiftede hende ligesaa uigjensaldeligt til Doktoren. Hans Kone holdt snart

med sin Moder, snart med sin Mand, medens Horatia, der var den, hvem Sagen mest angik, stod udenfor og saae paa Maanen og Skyerne. Endelig stod Dumbleton gabende op og forlod ligegyldig Værelset. Han kom ud til sin Cousine, som ubevægelig stod ved Glasdøren; hun skjælvede, da han nærmede sig.

„Jeg sender et Bud til Stationen,“ sagde han. „Hvis Du onsker det, kan han tage et Par Linier med, som kunne berolige den stakkels Doctor. Der er Blæk og Pen i mit Værelse.“

Han tændte en Cigar og gik udenfor, medens Horatia begav sig til hans Værelse. Hun satte sig ned, tog langsomt Pennen, holdt Haanden for Dinene, og medens hun neppe saae paa Bogstaverne eller ret vidste, hvad det var, skrev hun:

„De maa hjælpe mig med at afvæbne min Tantes Brede; jeg har bestemt mig til at komme til Dem . . ., jeg veed, jeg kan stole paa Dem.“

Horatia.

Hun lagde Brevet sammen og forseglede det; derpaa gik hun ud med Billetten i Haanden. Dumbleton tog den med et Nik og gav den til en Tjener, han kaldte paa, med de Ord: „Aflever det hos Doctor Rich, naar Du skal til Stationen, og naar Du kommer der forbi paa Tilbageveien, saa spørg, om der er noget Svar.“

Horatia forstod i dette Dieblis, at Loddet var

kastet, at hun havde undertegnet og forseglet sin Skjæbne.

I samme Dieblit sagde Lady Whiston, som det var lykkes, da Svigersønnen var borte, at oberbevisse sin Datter, med stor Bestemthed: „Vi reise saa imorgen eller iovermorgen; jeg vil ikke see Horatia igjen i Aften; jeg er altfor misfornøiet med hende, og hun maa opgive denne latterlige Plan.“

Det var allerede meget sent, da der endelig lod Hestetrav udenfor Doctorens Hus. Hans Søster Roberta begyndte at blive kjed af sin lange Samtale med hans Medhjælper, Hr. Caton, og skyndte sig ud til Broderen og kysede ham kjærligt, medens Caton fulgte langsomt efter. I det Dieblit, da James, træt og urolig, satte Foden til Jorden, følte han et usigeligt Behag ved at blive saa kjærligt modtaget. Syntes ikke dette Hjem, der saaledes aabnede sig til Velkomst for ham, at sige: „Træd ind, her har Du Ret til at være og til at blive elsket; hvad der end hænder Dig udenfor, Du er altid velkommen her, kom og glem nu din Frygt, din Sindsbevægelse og Uvisshed!“

„Nu da, James Rich,“ sagde Caton til ham, „Du indbyder mig til Middag Kl. 6 og kommer forst selv Kl. 8!“

„Seg . . . jeg kunde ikke komme for; jeg blev opholdt,“ svarede Doctoren. „Berta, lad dem rette an.“

Saa Minutter senere sad de omkring et Bord, bedækket med Roser, og hvorpaa der stod en næsten

helt forbrændt Bedekølle; Betty vartede op, men lod meget tilbage at ønske. Tiltrods derfor og skjøndt Retterne kun vare tarvelige, var Maaltidet dog helt fornoieligt.

Da det havde regnet, kunde Berta ikke gaae ud i Haven, som hun var vant til efter Bordet. Medens de to Herrer bleve siddende i Spisestuen, gik hun da ind i Dagligstuen og tog fat paa sit Arbeide. Imens hun syede, faldt hun i dybe Tanker ... hun tænkte paa, hvad dette Liv egentlig førte til. Fra sin Plads hørte hun de to Mænds Stemmer; hun kunde skjelne sin Broders klare Røst fra Catons mere frastrødende. ... Vilde det være muligt, at hun nogensinde kunde komme til at elske denne Stemme, som hun elskede den Andens? Hendes Traad brast ... nei, nei, aldrig! Ingen vilde blive for hende det, hendes Broder var. Hvorfor skulde hun elske nogen Anden; hun kunde jo altid leve med ham. Just samme Formiddag, medens de spadserede sammen i Haven, midt imellem Blomsterne og Solskinnnet, havde de haft en lille Strid om den stakkels Caton, som hun slet ikke syntes om, men Broderen derimod. Naar han var alvorlig og bedrovet, saa holdt hun næsten af ham; men naar han var altfor venstabelig, munter og lod Munden løbe, hadede hun ham næsten. Selv James indrømmede undertiden, at den unge Mand satte vel lidt Pris paa de ydre Former.

Det er meget vanskeligt bestemt at angive den

mærkelige Forfjæl — saa stor tiltrods for dens kun ringe virkelige Betydning —, der findes mellem Mennesker, som boe paa det samme Sted, tale det samme Sprog og have de samme Følelser. Ved Siden af de Folk, man kalder den store Verden, er der endnu Mennesker, der deltage i Selvfabslivet, derpaa dem, der leve udenfor dette, og endelig det egentlige Folk. Doctor Mich, hans Søster og hans Compagnon horte ikke med til den egentlige Selvfabskreds og havde dog været meget lykkelige. Horatia var en Dame af Verden . . . af en Kreds, som ikke havde skjæntet hende Lykke, men som havde givet hende visse Vaner og Tilboieligheder, der gjorde hende helt forskjellig fra Roberta og stillede hende over denne i Alt, hvad der angik den ydre Form. Doctoren selv var over fyrretyve Aar gammel; han havde været ansat som Læge ombord paa et Skib, der gik til Indien. I femten Aar havde han slakket om snart hist, snart her; han havde lært Livet at kjende mellem alle Slags Mennesker, lige næsten fra nøgne Bilde til de fineste Damer i Silkekjole, og hvis Erfaring, Ihærdighed, gode Evner og en god Opdragelse ikke efter en saadan Aarrækkes Kampe danne en Gentleman, saa er det vanskeligt at fige, hvad der endnu skal føies til. Den stakkels Caton havde ikke været stillet saa heldigt, han havde kun sin Ihærdighed og sin Kjærlighed til Doctoren, som han havde pleiet, da denne kort for Søsterens Ankomst havde haft Kopperne — en Om-

stændighed, som burde have gjort Berta mere taknemmelig.

Hvis hun strax havde viist den unge Læge Wellie, saa er det sandsynligt, at hendes Broder ikke havde syntes om det; men da hun slet ikke brød sig om ham, saa viste der sig den beshynderlige Modsigelse, at Doctoren just roste ham bestandig og idelig indbød ham. Den samme Formiddag havde han just sagt til Berta, at hun maatte være meget taabelig og stor paa det, naar hun ikke satte Pris paa en ung Mand, der var saa god og hæderlig som Eaton.

„Det er muligt, at jeg er en Tosse, James, men Du veed godt, at jeg ingen fornem Dame er . . . ; jeg hader de fine Damer,“ sagde Berta, for hvem dette Emne var meget ubehageligt.

De kom just fra Frokosten og gik ude i Haven, James med sin Cigar og Berta med en Kurv fyldt med Roser i Haanden. Doctoren taug et Dieblif, derpaa svarede han:

„Men de har jo aldrig gjort Dig noget Ondt; hvorfor vil Du da hade Folk, som Du slet Intet kjender til?“

Berta saae lidt forundret paa ham over den Tone, han sagde det med.

„De har maaskee aldrig tilføiet mig noget Ondt,“ sagde hun lidt forvirret; „men jeg foler mig altid ilde berørt af dem.“

„Det er jo taabeligt, kjære Berta!“ svarede han

og vendte sig pludselig om; „det er da din Feil og ikke deres. . . Men jeg kan ikke blive her længer; lad os faae noget Ordentligt til Middag! Eaton kommer idag, og Du maa ikke sulte ham . . . og heller ikke skjændes med ham.“

Deryaa forlod han hende, og Berta hørte ham ride bort . . .; men hun vidste ikke, at han ilede sin Fremtidsfjæbne imode.

— Roberta var meget huslig; hun var af en blid og tænksom Character, og lykkelig ved Livets smaa daglige Interesser. En fredelig Sommeraften, et kjærligt Ord af Broderen, undertiden en Roman, et Besøg af en Veninde, eller en Tour til London, det var hendes Hovedfornoielser. Hendes Smaasorger angik altid Husets Fornødenheder eller de Fattige i Nabolaget, og saa undertiden naar hendes Broder vilde have, at hun skulde aflægge et af de saa meget frygtede Besøg hos Familien Dumbleton eller paa en anden af de store Gaarde i Omegnen, der var beboede af lignende Uhyrer. Hun var flittig og passede Husets Gjerning godt og var ogsaa vel udrustet af Naturen; men hun havde ikke Halvdelen af de Talenter, som Miss Berners glimrede med. Medens hun stille opfyldte sine Pligter, forsømte Horatia det ofte, men gjorde sig rigtignok saa voldsomme Vebreidelser, fordomte sig til en Mængde Savn og tog de kjæreste Beslutninger; men derved blev det ogsaa, thi Udførelsen kom kun . . . i Inderbildningen. —

Den skjæbnesvangre Dag var da hengaaet, og Berta sad og syede, medens hun ventede paa, at de to Herrer skulde komme ind fra Spisestuen. Pludselig kom der Nogen forbi Vinduet, der blev ringet, og Betty bragte et Brev ind, som hun lagde paa Bordet. Smidlertid lavede Berta Theen til, og de to Læger kom nu ind; Eaton satte sig hos hende, medens James tog Brevet og gik ind i sit Studereværelse. Efter fem Minuters Forløb kaldte han paa hende, og hun løb ind til ham.

Han stod endnu med Brevet i Haanden; hans Dine straaede, og der var et ganske særeget Udtryk i hans Ansigt.

„Berta, der er haændet mig noget, som gjør mig meget lykkelig,“ sagde han og rakte hende Haanden. Hun tog den, idet hun saae kjærligt op til ham med en spørgende og overrasket Mine.

„Der er En, som har lovet at ville være din Søster, og som Du maa elske, fordi Du holder saa meget af mig.“ vedblev han smilende, uden at lægge Mærke til Bertas forstrækkede Ansigt.

„Hvem er det, James?“ spurgte hun med skjælvende Stemme.

„Du kjender hende, min Kjære; Du har seet hende hos Dumbletons. Du vil holde af hende, ikke sandt? Og Du vil hjælpe mig med at gjøre hende lykkelig?“

Berta slap hans Haand med bævende Hjerte.

Hun havde hos Dumbletons seet en elegant smuk Dame, som, da hun havde talt med hende, havde vakt en Følelse hos hende, som om hun var dannet af Kanter en fin Dame hun, som habede dem! en af disse stræffelige Skjonheder fra London Hvad havde dog James gjort! Hvor kunde han tænke paa en saadan Daarstab!

Hun kastede sig om sin Broders Hals og fremstammede: „O, jeg haaber at Du skal blive lykkelig . . . at hun vil gjøre Dig lykkelig! Men hvorfor har Du slet ikke talt et Ord til mig derom, sagt mig det før?“

„Jeg fattede først Beslutningen i Eftermiddag og sagde hende det; i dette Dieblik har jeg faaet hendes Svar,“ sagde Broderen, idet han blidt unddrog sig hendes Favntag.

Berta saae endnu engang paa ham med et kjærligt Blik; det forekom hende, som om det var sidste Gang, og at Horatias Mand ikke mere vilde blive det samme Menneſte som hendes Broder James. Hun gik stille ud af Værelset, thi hun folte, at hun fik Taarer i Dinene, og hun vilde ikke have, at han skulde see det.

Medens dette foregik i Lægens stille Hjem, sad Horatia og talte med sin Cousine.

„Du maa hjælpe mig, Augusta,“ sagde hun, „og forsvare mig. Jeg forsikrer Dig, jeg vil blive lykkelig. Du veed, at jeg altid har længtes efter at

leve stille paa Landet, og at jeg engang haabede at gifte mig med en Præst."

"Men Du har ikke altid onsket en Landsbyslæge til Mand," svarede Augusta.

"Det kommer jo ud paa Det," sagde Horatia libligt. "Jeg vil tage mig af de fattige og Skolerne, og saa bliver jeg fri for denne kjedelige, eensformige Kreds med dens dræbende Fornøielser."

"Men efter nogen Tids Forlob vil dit Liv blive endnu mere kjedeligt."

"Nei," svarede Miss Berners i en afgjort Tone; "et saadant Liv er naturligt og sundt, medens dette her er imod Naturen, usundt og trættende. Du maa see at faae min Tante til at blive god igjen, Augusta; nu kan det dog ikke gøres om . . . Henrik har sendt mit Brev afsted."

"Alt er da altsaa i Orden?" udbrod Augusta meget trostet, thi hun var altid glad, naar Folk tog deres Beslutning uden at tage hende med paa Raad. "Ja, saa maa jo Mama tilgive Dig."

Den gode lille Rone skyndte sig ind til Lady Whiston og havde en lang, lang Samtale med hende, som endte med, at der blev kaldt paa Horatia. Da hun forlob Bærelset, var hun meget bleg, men der var et triumferende Smil om hendes Mund; thi den gamle Dame havde givet efter.

"Du vil jo dog gjøre, hvad Du har lyst til," havde hun tilsidst sagt; "men det maa Du vide, i vor

Åreðs vil Du miste din Plads. Jeg vil engang imellem komme til Dig, naar jeg har Tid og Leilighed; hvad det angaaer at forlange mit Samtykke, saa er det jo noget Løsseri. Jeg tilstaaer, jeg havde haabet noget Bedre for Dig."

"Men Du vil dog nok tilgibe hende, Mama," sagde Augusta bønfuldende.

"Jeg kan ikke give min gamle Læge Afsted, hvis det er det, hun venter," var Svaret. "Men hvad gif der dog egentlig af Dig, Horatia, da Du indlob Dig paa denne latterlige Historie?"

"God Nat, kjære, gode Tante," sagde Horatia pludselig og trykkede den gamle Dame i sine Arme. "Jeg kan ikke sige Dig, hvad det var, jeg vilde, men Sagen er nu engang afgjort. God Nat, Augusta."

Hvad hun vilde? Hun vilde have Lykke, Hvile, et fredeligt Hjem og Kjærlighed . . . og nu var alt dette hendes! Da hun gif forbi sit Speil, kastede hun et Blik i det. Var dette straalende, foryngede Ansigt da virkelig ogsaa hendes eget, dette gamle, livstrætte Ansigt, hvis slove Blik hun havde mødt i saa mange Aar?

Saa Dage efter rullede en Bogn hen ad Veien fra Dumbleton til Wandsworth. Augusta kjørte selv sine Ponnyer og tog med sin Cousine hen for at see Horatias nye Hjem. Det var et deiligt Solstinsveir, og hele Verden syntes at straaie rundt omkring dem. Horatia sad smægtende, lænet tilbage i Sædet, altfor

lykkelig til at tale. Hun stirrede ligegyldigt paa Skyggerne, der bevægede sig fremad med hende, paa Bonhernes Hoveder, paa Træerne og Husene i det Fjerne, paa Bornene og de Forbigaaende, der kom forbi. „Det er som et Fee-Eventyr,“ tænkte hun, . . . en Prindsesse, som kjører en Tour . . . Hvad bliver Enden paa Historien?

Endelig kom de til en Bivei, Augusta dreiede ind paa den; de kjørte ad en smal Vei med Skygge og Uds og standsede endelig ved en Gitterport, som førte ind til et Hus af røde Mursten fra Dronning Annas Tid, overalt omflynget af Vedbend og med Binduerne aabne til alle Sider. Det var da altsaa hendes Hjem . . . „Er det ikke nydeligt?“ sagde Augusta og pegede paa Huset.

Doctoren var ikke hjemme, men Miss Berta var nede i Haven, sagde Pigen og vilde hente hende.

„Nei,“ sagde Horatia hurtigt, „vi gaae ned til hende.“

De to Damer steg af. I det Dieblik Horatia gik over Dørtærskelen, tænkte hun med Udsen paa, at det var det første Skridt, hun gjorde i sit nye Liv. For et Minut siden havde dette Liv endnu været skjult bag Døren; men nu da Betty havde aabnet Døren, laa Begyndelsen der. De to Damer feiede den lille Gang med deres lange Silkekjoler, de kastede et Blik paa Doctorens Hatte, der hang paa Knagerne, paa et Par smaa Sideværelser, hvis Døre stode aabne,

paa Sofaen med Hestehaars Betræf, paa de simple Stole, det lille Klaveer, de chinefiske Kopper paa Kaminen, nogle Blomster i en simpel Vase paa Bordet. Augusta fandt det Utsammen meget prægtigt, og da de kom ud i Haven, udbrod hun:

„Hvilken deilig Udsigt, Matia, det er næsten altfor smukt!“

„Jeg syntes bedre om, hvis Udsigten ikke var saa storartet,“ sagde Horatia med et dybt Suf.

„Det er Skæde, at Haven er lidt forfømt,“ vedblev Augusta og saae sig om.

Ganste vist vovede Roserne og Raalen sammen i den venstabeligste Forvirring; Kaprifolium slynge sig op ad Murene, Peterfillie, Pebermynte og Safran groede langs med Bedene. Haven var ingenlunde ordnet med Smag; den havde tre smalle Gange, der alle førte hen til den lave Mur, som omgav den. I den yderste Ende var der en Lovhytte, helt bedækket med Beddende og Kaprifolium, og der sad da Berta med en Straahat paa og læste i en Roman. Hun løstede Vinene op, da hun horte Skridt, og saae en elegant klædt Dame for sig. Hun følte strax, at det var Husets tilkommende Herskerinde. Hvor hun var smuk! Heltinden i hendes Roman kunde ikke sammenlignes med hende. Hvilke glimrende Dine og hvilket yndigt Smil!

Roberta havde kun seet hende een Gang for; dengang havde hun ikke syntes om hende, men nu

forstod hun godt, at James havde ladet sig bedaare af denne hndige Kvinde, som gjorde Ufsald paa al sin Storhed for hans Skyld.

„Jeg er kommen for at see mit tilkommende Hjem,“ sagde Horatia og rakte hende Haanden. Roberta tog den rødmende og sagde:

„James har sagt mig det. Jeg haaber, De vil blive lykkelig her; synes De ikke godt om det gamle Hus?“ — For hende havde det jo Utsammen en fortryllende Ynde.

Man gik snart igjen ind i Værelserne, og Roberta viste dem omkring overalt. Der var ikke meget, som fandt Raade for de to Damer's Dine, med Undtagelse maastee af de gamle udstaarne Stole i Spisestuen. De trængte endog saa ind i James's Studereværelse, og det forekom næsten Roberta som en Vanhelligelse. Hun kom selv kun derind ved høitidelige Veiligheder, naar hun skulde have Penge, sige Farvel til sin Broder, eller havde faaet Lov til at stoe Bøgerne af. Hun tillod aldrig Pigen at røre ved Noget derinde. Ved Siden af var der et lille Kammer, hvor Berta som Barn havde faaet Lov til at sidde, medens James arbeidede, og det var en hel Fest for hende! Hvor ofte havde hun ikke staaet paa Taaspidserne, for at see sig i Speilet over Kammeret! Og nu saae hun, istedet for sit eget frygtsumme Ansigt, to prægtigt klædte Damer i det, som rodede omkring overalt, saae lige-

ghldigt paa Møblerne, vendte Bøgerne og loe og snakkede.

„Det er et rigtigt gammelt Ungkarlehus,“ sagde Horatia, uden at ane hvor ount det gjorde den unge Pige. Men Damer paa tredive Aar have en særegen Evne til at saare meget unge Piger, og Roberta var, trods sine tyve Aar, saare ung. Hun ifhndte sig derfor ud i Kjøkkenet for at forlange The og gjenvinde sin Fatning.

„Bring den ind i Salen, Betty; hvis min Broder var her, vilde han sætte stor Priis paa det.“

„Det er virkelig første Gang jeg hører, at man skal drikke The, før man har spist til Middag,“ svarede Betty og gav et vældigt Stød til et Aar, som stod paa Bordet.

Berta skyndte sig ind igjen og vedblev at vise sine Gæster om, indtil Theen kom. Men Betty bragte den ind, uden at vise den mindste Omsorg for, hvorledes den var rettet an, og det stakkels Barn saae godt det Smil, hvormed de to Damer betragtede Arrangementet. Til trods for sin Sorg forsøgte hun dog at smile, og da James Rich snart efter kom hjem, kunde han fuldstændig troe sine unge Aars Drom virkeliggjort: en lykkelig lille Familie i det fædrene Hjem, en smuk Kvinde, som modtog ham med et glad Smil, og Berta lykkelig som hendes Søster. Han havde ikke tænkt paa en saadan Glæde, da han red hjemad, og det var med det lykkeligste Smil, at han

hilsede paa Horatia første Gang under sit eget Tag. Da han saae ind i sin Forlovedes smukke Ansigt, maatte han spørge sig selv, om det virkelig ogsaa var saa, at hun vilde blive hans Hustru. Han bød hende kjærligt velkommen, og Horatia, som var rørt og henrykt over hans Omhed, blev elskværdig, blid og hjertelig. Da Bognen endelig førte de to Damer bort, stod Doctoren i Døren og fulgte hende med Øinene, ligesaa lykkelig og vis paa deres fremtidige Lykkeligbed som Horatia selv.

Vilde det have været anderledes, hvis Doctoren havde kunnet forudsee Fremtiden? Det var endnu Tid. Hvis man kunde have fortalt ham de to Aars Historie, der fulgte efter hans Ægteskab, vilde han da have holdt sig tilbage? Neppes. Han var saa kjæf og usorgsigtig, at han ikke vilde have troet derpaa; og selv om han havde vidst Alt, hvad der vilde komme, var han dog gaaet sin Skjæbne imøde med det samme Mod, som lod ham bære den, da den var kommen over ham.

Ogsaa Horatia var bestemt paa at ægte Doctoren tiltrods for de talrige Udvarsler, hun fik. Men hun vilde Intet høre. Hendes Tantes Klager, Vebreidelser, Nædselsudbrud, Suk . . ., hendes Slægtninges uophørlige Besøg, der stadig kom derud fra Byen for at hindre dette Ægteskab og hvis det gjordes nødigt, at træde denne fordringsfulde Doctor ned under deres Hestes Hove — Intet kunde røkke hendes Beslutning.

„Jeg begynder at tænke paa, at Du just ikke gjør noget godt Parti, Horatia,“ sagde Doctoren en Dag til hende. „Har Du ogsaa rigtig tænkt over, at Du fra nu af kommer til at høre til dem, som maae arbejde? Du vil faae det Samme at bestille som Berta, see til Maden og saadant Noget.“

„Jeg er ældre end Berta, og jeg er ogsaa anderledes opdragen,“ svarede hun. „Det er en Bildfarelse at troe, at Konen altid behøver at være i sit Kjøkken, for at Alt kan gaae godt . . . Men hvor vil Du nu hen?“ vedblev hun, glad for at slippe fra dette Emne, som hun hadede.

„Jeg skal see til en Syg en halv Milkvei herfra; det er en af Eatons Patienter, som er meget daarlig.“

„Jeg synes ikke rigtig om Hr. Eaton,“ sagde Horatia.

„Det er en prægtig ung Mand, en usleben Diamant,“ svarede Doctoren; „han har engang frelst mit Liv, og derfor maa Du være venlig imod ham, men ogsaa af andre Grunde, Horatia.“

Han forlod hende med et venligt Nik og mere indtaget i hende end nogensinde.

Da Eaton begyndte at tale til ham om Ægte-skabet og kom med Udvarsler med Hensyn til Standssforskjel, afbrød James ham heftigt og sagde:

„Hvad vil det sige, at Enhver skal blive i sin Ræds? En Gentleman er en Dames Lige, hvor for-

nem hun end er. Naar hun ægter mig uden Indvending, hvad gaaer det saa Dem an? Det er aldrig til nogen Skade at have en god Opdragelse og at kjende noget til Livet udenfor sin egen snevre Kredss."

"Men Deres Søster..." begyndte Eaton.

Men Doctoren afbrød ham: "Det vil kun have en god Indflydelse paa min Søster, naar hun lærer Verden lidt bedre at kjende. Hun holder altfor meget af sit Husbøsen."

Han vidste meget godt, hvad Eaton tænkte om Roberta.

Sex Uger hengik nu lykkelig for James og Horatia, men meget langsomt for Roberta. I hele denne Tid kæmpede hun en heltmodig Kamp, som Ingen anede: hun kæmpede med sig selv, det stakkels Barn, og modtog alle Slagene.

Eaton gjættede, at hun ikke var lykkelig, og en Dag kom han for at trøste hende; men han havde lagt sit Ansigt i saa alvorlige Folder, at Berta udbrød i Latter ved hans første Ord og ikke paa nogen Maade vilde indlade sig med ham om denne Gjenstand. Hun vilde ikke engang forstaae ham, da han forsøgte at tale om det, der laa ham endnu mere paa Hjertet. Den unge Pige undgik Alt, hvad der havde det mindste Skin af Soelse. Enderst i sit Hjerte syntes hun vistnok godt om ham, og hun tænkte maaskee engang i Tiden paa at gjøre ham lykkelig; men i tyve Aars Alderen er Livet saa langt, Synskredsen saa vid, der er endnu

Tid nok til at elske og hade. Ældre Folk ere mere utaalmodige; kun Ungdommen kan vente. Roberta tænkte kun paa Fremtiden, naar en skinsyg Soelse ligesom thugede paa hendes Siud; hun mærkede godt, at hun ikke var den Samme som tidligere, at Livet ikke var saa stille og fredeligt, som hun havde indbildt sig det.

Jo nærmere Tidspunktet for Brylluppet kom, desto mere sørgmodig blev den stakkels Berta. Hendes takefulde Dine søgte idelig Broderens Blik og fulgte ham overalt. Aftenen for den høitidelige Dag boiede hun sig ned over sin Broder, medens han sad og arbeidede, og mumlede nogle uforstaaelige Ord, afbrudte af Sulken.

„Min kjæreste Berta,“ sagde James, „vi ville bede Gud om, at han vil gjøre os Alle lykkelige. Græd ikke, taabelige Barn! hvor kan Du troe, at Noget nogensinde kan forandre min Kjærlighed til Dig.“

Denne Nat sov Berta roligere, end hun længe havde gjort. —

— Doctor Richards Bryllup stod i Putney en kold Vinter Formiddag. Hr. og Fru Dumbleton, Berta, nydelig med sin lille hvide Hat, og et Par andre Venner vare de eneste indbudne Personer. Efterat Høitideligheden var forbi, tog Berta hjem, pakkede sit Tøi og kjørte med Toget til den Landsby, hvor hendes Stedfader opholdt sig. Hendes Moder, der ikke var James's Moder, men havde været hans Faders anden Kone,

var anden Gang bleven gift med en kjædelig, trættekjer Maud, som ikke tog sig af noget selv, men fordrede meget af Andre. Han holdt meget af sine egne Børn, men brod sig ikke stort om sin Steddatter, og det var sandsynligviis derfor, at Fru Baron havde samthkket i at stille sig fra Berta, som var hendes Yndling. Hun var imidlertid henrykt over at see hende komme tilbage, og da Berta kom til Præstegaarden, stod Moderen i Døren, for strax at trykke hende i sine moderlige Arme, medens alle Brødrene og Søstrene indfandt sig i et Optog, for at byde hende velkommen. Juleferien var begyndt, og alle Drengene vare da hjemme; det var derfor en stoiende og kjærlig Flok, som omringede Berta. Den unge Pige kunde neppe forstaae, at det kun var en Tid af to Timer, der skilte hende fra disse Skinsygens, Omhedens og Uroens Kampe, som havde pint hendes Hjerte, medens hun med Betty's Hjælp pakkede sine Sager sammen og fælbede hede Taarer.

Det varede kun kort, inden hun atter følte sig som hjemme i Præstegaarden. Hun hjalp sin Moder, der fra Morgen til Aften havde travlt med at sørge for sin egen Familie, for Sognebeboerne og for Skolerne; hun skar Klæder til Landsbyens Børn, indøbete Julefangen og hjalp i tre Dage sine Søstre med at pynte den gamle Kirke med Bedbend og Christtorn.

Flere Maaneder hengik. James skrev oftere til

hende, og hun modtog endog saa et Par Breve med Horatias smukke Haandskrift. Det nygiste Par var for længe siden vendt tilbage, havde indrettet sig meget behageligt og haabede at deres unge Søster snart vilde komme til Wandsworth og blive der, saa længe hun havde Lyft. James tilføiede: „Caton taler om at ville aflægge Dig et Besøg; jeg antager, Du vil see ham med det Første.“

Disse sidste Ord gjorde Fru Baron meget urolig, thi hun vidste ikke, hvorledes hendes Ægtefælle vilde optage den unge Læges Opmærksomhed. Kvinderne ere som oftest mere gjæstfrie end Mændene; men ved denne Leilighed var det dog ikke alene Glæden over at modtage et Besøg, som satte Fru Baron i Uro. Den unge Læge var ti Aar yngre end James, han havde en meget god Stilling, og hun var overbeviist om, at han ikke kom til denne affides Landsby alene for at see hende og hendes lidet elskværdige Mand. Og det havde hun Ret i. Da Doctor Caton kom, bad han strax om at faae Berta i Tale, og den unge Pige indfandt sig ogsaa. Men hun traadte ind i Bærelset med et saa frastodende Væsen og viste saa liben Glæde over at see ham, at han besluttede at tage bort igjen, uden at omtale sin egentlige Hensigt med Besøget.

„Hvorledes har James det nu?“ spurgte Fru Baron, for dog at begynde en Samtale.

Doctoren trak paa Skuldrene og svarede: „Jeg

kommer nu meget sjelden hos ham, thi hans Frue modtager mig altid saa fornemt. Dog kan jeg ikke aldeles opgive vort Venstabs; det forekommer mig, at han lider, ja, jeg troer, han begynder at angre sit Ægteskab."

"Saadanne Ægteskaber lykkes sjelden," sagde Fru Baron med et Suk.

"Det er just, hvad jeg altid har sagt, og hvad der har saaret ham saa meget," sagde den unge Mand. "Jeg holder ikke af en Kone, som mener, at hun egentlig staaer over sin Stilling. En Kone skal tage sig af sit Huus og sin Mand, men det gjorde Fru Mich ikke. Det var ganske anderledes i Miss Bertas Tid. Nu gaaer Alt, som det bedst kan; og Maden, den kjender jeg, den er forfærdelig. Jeg er dog ikke kræsen, men forleden var det mig virkelig umuligt at røre en Bid."

Roberta antog vel, at Catons Beretning var noget overdreven, men hun blev dog meget bedrovet derover. Det var imidlertid kun altfor sandt. Hvis Horatia var bleven tidligere gift, vilde det maaskee være gaaet bedre, men for en Kvinde i hendes Alder er det umuligt pludselig og fuldstændig at forandre sig. Naar man har tilbragt hele sit Liv i Lediggang, har været for magelig til endog saa at hjælpe sig selv, saa bliver man ikke paa een Gang virksom og slittig og saaer en Husmoders Egenstaber.

Berta gjorde et kort Besøg hos sin Broder, som

var til alle Parters Tilfredshed, men da hun kom hjem igjen, følte hun dog en stor Uengstelighed for Broderens Fremtid. Fra James havde hun vistnok ikke hørt nogen Klage; men Berta havde troet at bemærke, at hendes Svigerinde begyndte at blive træt af sin nye Stilling, ligesom det havde været Tilfældet med hendes tidligere. Da Horatia og James giftede sig, havde de begge foregjoglet sig et Samliv, der langt fra svarede til Virkeligheden. James ventede sig i Horatia en god og fortryllende Hustru, kjærlig mod Alle, med Interesse for hans Planer, tilfreds med sin Skjæbne og glad ved sin Mand. Han tænkte sig hende beskæftiget paa tusinde Maader med Arbeide for de Fattige, med Raad, Hjælp og Opmuntring; han tænkte sig hende som en god og trofast Veninde i Alt, hvad der var godt og ophøiet. „Det ligger i hendes Natur, sagde han til sig selv; jeg kjender hende ligesaa godt som mig selv.“

Horatia havde ogsaa tænkt sig en Tilværelse paa sin Maade. Klædt simpelt, men dog elegant, vilde hun modtage sine Venner med huslig Vnde og omforme sin Bolig til et lille Trianon. Hun vilde give nydelige smaa og billige Middagssestaber, have et Croquet-spil ude paa Grønsbæret, og senere vilde hun vende tilbage til sin Selskabskreds. Indtil da vilde hun være ligefrem, elskværdig, uafhængig og især i Begyndelsen vise sig meget tilfreds med sin Beslutning og sin Mand. Denne var rigtignok noget usleben.

men hun skulde nok forandre ham, og det vilde dog være forunderligt, om hun ikke med sin fornemme Slægt skulde faae ham bragt ibeiret med Tiden hvem kunde vide? maaskee til en rig Mand. Men lidt efter lidt blegnede hendes Dromme for Virkeligheden; hun begyndte at finde denne rolige Havn altfor rolig, kun forstyrret af Rjævlerier med Dyndet. Hun holdt ganske vist ikke af stoiende Selfaber, men hun var ikke vant til en saa fuldstændig Stilhed, eller, hvad der var endnu værre, til den besynderlige Kredts i Nabolaget: de unge Damer, som kaldte hende min Kjære og vare forbausede over Alting, de simple Matroner med deres lattermilde Mænd, og saa denne Hr. Eaton, der var den utaaleligste af dem allesammen. Heldigvis havde hun dog endnu sine egne Bekjendte.

James vedblev imidlertid at dromme. Han sad paa Bænken udenfor og røg sin Cigar og tænkte paa de lange, yndige Aftener, hvor han fra sin Plads skulde høre Horatia spille for ham. Han saae Huset faae nyt Liv ved hendes Nærværelse, tænkte sig de livlige Samtaler, der skulde afløse den tidligere Stilhed eller den stakkels Robertas Hverdagspassiar. Den kjære Verta vilde jo vinde ligesaa meget ved Forandringen som han! Var det virkelig ogsaa muligt, at al denne Herlighed var hans? at hans Hustru var derinde i Stuen og hed Horatia? Han lagde Cigaren fra sig og saae ud igjennem Vinduet, for at

overtlyde sig om, at det ikke var et Hjernespind, frembragt af Røgen, Rosernes Duft eller det yndige Sommerveir. Et Dieblif efter vendte han sig igjen om og byggede ingen Lustkasteller meer; thi Horatia var der rigtignok, men med Lady Whiston og Datter. Denne Gladren, de brusende Kjoler og Vognen for Døren, alt det var intet Drommeslyn, det var den rene Virkelighed og han satte sig igjen paa sin Plads.

„James!“ raabte Horatia ud af et Vindue; James vendte sig om og rystede paa Hovedet.

Horatia kom ud og spurgte ham, om han ikke vilde tale med hendes Tante. Men Doctoren svarede, at han havde noget at bestille.

„Hun vilde gjerne have, at vi skulde spise til Middag hos hende idag,“ sagde Horatia og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Hun venter Lord Holloway.“

„Vi spiste jo til Middag der igaar, og næste Uge skulle vi til stor Frokost der; find paa en Undskyldning og siig nei.“

„Men det er af stor Betydning for din Fremtid, at Du stifter Bekjendtskaber; det talte vi just om derinde,“ sagde Horatia rødmende. „Lord Holloway lider forfærdeligt af Gigt.“

„Det vil jeg ogsaa komme til, hvis jeg skal spise hver Dag hos din Tante. Du kan tage derhen, hvis Du har Lyst, og saa kan Du meget bedre gjøre Cour til Lorden, naar jeg ikke er tilstede.“

„Hvor kan Du dog komme med saadant Noget! Naturligviis maa jeg tage alene derhen, naar Du ikke vil med, men det er saa løierligt, og jeg synes slet ikke om det.“

„Hvorfor lader Du da ikke være?“ sagde Doctoren med et venligt Smil, medens hun rystede Panden.

„Min Tante vilde tage det ilde op,“ svarede Horatia og vendte sig bort; „jeg maa saa sige hende det, og det er meget ubehageligt.“

James saae efter hende med et noget underligt Blik, da hun stolt og seiende forsvandt gjennem Doren, men mumlede dog lidt efter ved sig selv: „Ja, hvorfor skulde hun egentlig ikke have Vhst til at gaae?“ Og skjøndt han vel kunde have svaret sig selv derpaa, gjorde han det dog ikke. Det er det Kløgeste, hverken at opkaaste eller besvare saadanne Spørgsmaal.

Horatia kom hjem Kløkken I om Natten. Hendes Mand var endnu ikke gaaet tilfængs, men sad i sit Studerebærelse med Caton. Vinduet stod aabent, der brændte et Vhst paa Bordet, og en særegen gennemtrængende Lugt fyldte Bærelset. Horatia var misfornøiet derover og viste det tydeligt. Caton reiste sig med en saa alvorlig Mine og gjorde et saa frastødende Blik for hende, at hun følte sig endnu mere ilde stemt. James saae ogsaa meget alvorlig ud, men rakte hende dog Haanden med et Smil.

Hun indhyllede sig i sit store hvide Oberstykke og vendte Ryggen til Eaton.

„Hvad er det, De have for sammen, James? Hvorfor sidder Du for aabent Vindue? Det var kjedeligt, at Du ikke tog med mig; Lord Holloway var virkelig overordentlig elskværdig, og ...

„God Nat,“ sagde pludselig Eaton. „God Nat, Fru Rich,“ gjentog han, idet han gik ud af Døren.

„Dette Menneſte er utaa ...“ begyndte Horatia, men blev afbrudt af sin Mand, som i en træt Tone ſagde til hende, at han ikke var bleven oppe for at forſvare ſine Venner, og at han vilde til Ro.

„Hvor underligt han taler til mig,“ tænkte Horatia.

Næſte Dag tog Doctoren til Byen og kom forſt hjem til Middag. Han var tauſ og noget nedſlaet, og da Eaton kom om Aftenen, lukkede de ſig inde i nogen Tid.

Horatia kunde ſlet ikke lide den unge Mand, hans Nærværelſe forekom hende utaaelig. Det tog Doctoren meget ilde op, da hun en Dag hittede det, og ſagde: „Hvorfor har Du da egentlig fattet et ſaadant Nag til ham?“

„Fordi han er altfor fortrolig og blander ſig i Ting, ſom ikke angaae ham,“ ſvarede Horatia.

„Men hvad ſiger Du da om Lady Whifton?“ ſagde Doctoren heftigt.

Horatia ſvarede bittert, og denne lille Strid

endte med, at James besluttede ikke at tage med sin Pone til en Fest hos Dumbletons. Men da hun sagde Farvel, før hun tog bort, fandt James hende saa smuk og fortryllende i hendes hvide Dragt, at han ikke kunde modstaae Lysten til at see hende blive beundret og bestemte sig til senere at tage derhen, hvis det blev ham muligt.

Horatia havde iøvrigt slet ikke noget imod at tage alene bort, thi hun befandt sig egentlig langt bedre i den gamle Kreds uden sin Mand. Saa snart hun var ankommen, indfandt de gamle Venner sig for at hilse paa hende, to fordums Tilbedere udbade sig en Dands hos hende, og Dumbleton bød hende Armen, for at føre hende ind og nyde en Forfriskning. Hun følte sig atter omgivet, beundret og det med en Varme, der var i stærk Modstrid til hendes Egteskælles Alvor og Kulde.

„Naa, hvordan gaaer det hjemme med Husets Styrelse?“ spurgte Dumbleton.

„Na, tal ikke til mig derom,“ svarede Horatia; „det ligger slet ikke for mig ...; og saa tænk, James er undertiden gnaven og skjænder.“

De befandt sig just i et stort, oplyst Drikhuus, fuldt af Træer, Planter og Blomster. Man kunde i Afstand høre Musikens dæmpede Toner; den deiligste Duft og et blidt, dæmrende Lys fyldte dette fortryllende Sted, medens man gennem Glastaget kunde see Stjernerne tindre. Horatia var aldeles fortryllet;

hvad der før havde kjedet hende saa meget forekom hende nu som et Eventyr fra Tusind og een Nat.

En Fætter af hende, en fordums Tilbeder, kom hen til hende og kunde neppe kjende hende igjen, saa vidunderlig smuk og lykkelig saae hun ud. Han bød hende op til Dands; Horatia modtog glad og straalende hans Arm, medens Henrik Dumbleton fulgte hende med Vinene, lidt i Tvivl om det var et virkelig lykkeligt Gæstefab, han havde været med til at bringe i Orden.

Horatia valsede imidlertid rundt, ganske beruset af Dieblikkets Nydelse, og stillede sig derpaa med Fættøren ved et aabent Vindue for at skjule sig. De begyndte at tale sammen om gamle Tider med den Fortrolighed, som sælles Grindringer vække; og Fættøren bebreidede hende, at hun havde forladt dem. Følte hun da ingen Fortrydelse derover, spurgte han, og havde hun rent opgivet sine gamle Vaner, for at slutte sig til nye?

„Nei, nei, nei!“ udbrod Horatia ibrigt. „Det er en Daarstab at gifte sig under sin Stand. Det er først naar man føler sig enestaaende og uforstaaet midt imellem Mennesker, der ere vante til at tage Alt, som det bedst kan falde, at man begynder at opdage, hvilken Betydning disse Forskjelligheder have, og hvor uovervindelige de ere. Sædvaner, der hele mit Liv igjennem have forekommet mig fuldstændig naturlige, synes dem selsomme og mærkbærdige. Der er en

vis Mistæntsomhed hos dem, som jeg ikke kan forklare ... en underlig Lavhed, Fortrolighed, simpel Spøg ..."

„Men hvorledes har De nogensinde kunnet gjøre det!“ udbrød Fætteren. „Det er jo rædsomt. De maa komme tilbage til os, De veed, at vi altid ...“

I samme Dieblig reiste En, som sad udenfor Vinduet, sig hurtig op og gik bort.

„Jeg taler ikke om min Mand,“ sagde Horatia og rødmede. „Det er paa Bekjendte af Huset, jeg tænker, Menneſter, jeg ikke kan blive fri for. Der er f. Ex. hans Stedmoder, som for nogen Tid siden kom i Besøg hos os og paa en upassende Maade vilde blande sig i Alt. Og saa er der en rædsom Doctor Caton, som er i hoi Grad uforſkammeret. Det er utaaaleligt.“

„Stakkels Horatia,“ svarede Fætteren og saae medlidende paa hende.

Musiken begyndte igjen, og de Dandsende ilede til deres Pladser. Udenfor gik Enkelte omkring og talte sammen; Lampernes Skin lyste mellem Træerne, ikke det mindste Vindpust bevægede deres Grene, og hiſt og her saae man hvide Skikkelser vise sig og atter forsvinde i Mørket. Horatia blev staaende ubevægelig med Hovedet støttet til sin Haand; Fætteren lænede sig ud af Vinduet, men pludselig lyttede han og sagde: „Hørte De ikke Noget?“

Anden Gang lød der et klagende Skrig tydeligt henne fra Parken.

„O, gaa og see, hvad det er,“ sagde Horatia;
„hvad kan det dog være?“

Der var ligesom et Diebligs forventningsfulde Stilhed; men saa lod atter Musikken, og man horte de summende Stemmer; selv Horatia havde næsten glemt sin Uro, da Fætteren kom tilbage.

„Det var ikke Noget,“ sagde han; „det var En, som fik ondt, og en Dame blev forstrækket herover og skreg. Doctor Rich var der med en anden Læge.“

„Min Mand!“ udbrød Horatia overrasket.

„Man sagde, at den Syge var bragt hjem,“ vedblev Fætteren. — „Har De lyst til at dansende endnu en Valz?“

— Da Horatia kom hjem, fandt hun en lille i Hast skreven Billet kun med de Ord: „Bent mig ikke i Nat, jeg har Forsald. S. R.“ — Da Doctoren kom hjem næste Dag, var han bleg og saae daarlig ud, som om han havde vaaget hele Natten.

„Hvem var det, der var syg?“ spurgte Horatia, „hvem fik ondt?“

„Det kan jeg ikke sige Dig,“ svarede Doctoren. „Caton har besørget det. Jeg selv har haft meget at gjøre og er ikke rigtig vel selv, Horatia. Jeg vil lægge mig.“

„Du har da været hos Dumbletons i Aftes?“ sagde Horatia.

James svarede ikke; han fæstede sit Blik paa sin Kone med et underligt Udtryk og forlod derpaa Værelset.

Horatia fik ikke at vide, hvad der var foregaaet den Aften, men det forekom hende, at hendes Mand heelt havde forandret sig efter denne Fest, og snart ønskede hun levende, at Berta skulde komme tilbage.

Da Roberta første Gang havde besøgt sin Broder, var Moderen med, og dennes uheldige Bemærkninger, som havde stødt James og hans Kone saa meget, vare en god Lære for hende, til at hun ikke skulde bære sig lige saadan ad. Hun var forøvrigt gjerne bleven i Præstegaarden, men da Stedsfaderen hørte, at der var kommet Brev fra James, mumlede han, at det jo var det Bedste, hun tog derhen, naar de ønskede det saa meget; og saa var hun reist. Hun holdt jo desuden saa meget af sin Broder, at hun gjerne vilde være gaaet til Verdens Ende for ham. Roberta fandt Horatia misfornøiet og kjed af det, James var nedslaaet og ikke raff, Huset i alle Henseender i Uorden, og Tjenestethendet forsømmeligt. Husets Frue havde smukke Talemaader om Alt, men hun forstod ikke at bringe sine Værdomme i Udøvelse.

„Ethvert menneskeligt Væsen har Rettigheder,“ sagde hun ofte, „og Tjenestefolkenes blive ofte krænkede.“

Deraf fulgte, at der blev læst Romaner og Sligt i Pigernes Stue, medens der var smudsigt og uordentligt overalt — ganske anderledes end i den Tid, da der kun blev taget Hensyn til den stakkels Doctors Rettigheder.

Berta følte, at det næsten var hende umuligt at

tie til alt dette. Hun var ofte nær ved at græde, naar hendes Broder kom seent hjem og dog maatte vente en Time paa sin Middagsmad. Han saae hyggelig ud, og hans Dre havde rent forandret sig; hun kom næsten til at hade Horatia og vilde selv ikke anerkjende de gode Egenskaber, hun dog uimodsigelig var i Besiddelse af. Dennes Taalmodighed var saaledes uroftelig; hun fandt sig ganske roligt i den unge Piges betydningsfulde Blik og bittere Vebredelser. Hun saae, at hendes Mand holdt af sin Søster, og hun vilde ikke bedrove ham ved at yttre sin Uvillie imod hende. Hun undrede sig ofte over, at James syntes at foretrække sin Søsters Selskab for hendes. Og dog mente Horatia at staae langt over sin unge Svigerinde; havde hun ikke langt mere Mand, var hun ikke smukkere og bedre opdragen? Vistnok, men hun besad ikke den sjeldne Gave som denne at gjøre Alt hyggeligt, hun var ikke saa blid og rolig, saa opoffrende og kjærlig.

Medens Horatias smukke, mørke Dine ikke havde Blik for alt det, der foregik omkring hende, medens hendes fine og hvide Hænder aldrig befattede sig med hvad der hørte til hendes Wgtesælles Velvære, herandrt Dagene i deres vante Gang, og James Nich udførte sin vanlige Dont, undertiden med et Suk, naar han saae paa sin fortryllende Pone. Ak, han havde ikke havt Lykke med sig! Han saae klart sine Skuffelser, kæmpede daglig med sin Sorg derover og

forsøgte at lukke Dinene for denne sorgelige Side af sin Tilbærelse. Horatia, der saa hurtig opdagede Andres Feil, var fuldstændig blind for sine egne: hun gjorde sig ingen Strupler, men sagde Alt, hvad hun tænkte, og tænkte egentlig kun paa, hvad der behagede hende. Hun talte usorbeholdent til sin Mand, til Dumbletons om sine feilslagne Forventninger, om Alt, hvad hun ikke syntes om, men især om sin Uvillie mod Doctor Caton. Siden Bertas Tilbagekomst kom den unge Mand stadig, og Horatia, der ingen Lyst havde til at faae en saadan Svoger, sagde det til Roberta, som gav sig til at lee, rødme og svarede, at hun var ganske enig med hende. En Dag talte ogsaa Horatia til sin Mand derom, men han svarede med en adspredt Mine:

„Caton er et prægtigt Menneske og meget dygtig; jeg er forresten bange for, at Berta ikke bryder sig stort om ham. Men han kommer jo ogsaa egentlig til mig, Horatia.“ —

Da Horatia samme Eftermiddag gik i Haven, havde hun den Uergrelse at see den unge Læge sidde nede i et Lysthus, fordøbet i Samtale med hendes Mand. Snart havde hun ogsaa en anden Uergrelse. Da hun ganske uventet havde arvet nogle hundrede Pund Sterling, vilde hun strax anvende dem til at kjøbe en Bogn og faae en heel Deel Nyt til Huset. Hendes Mand vilde ikke gaae ind derpaa, men ønskede, at denne Sum urørt skulde forblive i Banquierens

Hænder. Hun kunde nok i Tiden faae Brug for den, sagde han. Men hun kunde ikke forstaae denne bestandige Øjst til at spare; han gik ingen Steder, tog Altting saa nøie og vilde neppe engang tillade, at hun engang imellem bad nogle af sine Slægtninge. Efterhaanden blev Horatia mere og mere utaalmodig, det trættede hende, og hun begyndte at ansee sit Ægteskab for en Feiltagelse og ønske sin tabte Frihed igjen tilbage.

Paa Roberta var hun ogsaa skinsyg, skjøndt hun selv havde ønsket hende tilbage. Den unge Pige saae godt, at der var noget Alvorligt i veien, men hun gav den stakkels Horatia hele Skylden. Det forekom hende ogsaa, at Doctor Caton vidste mere, end han vilde sige; mere end een Gang havde hun grebet ham i at see vist paa hende, medens hans Miner udtrykte en sorgmodig Medlidenhed; en Dag, da hun mødte ham paa Veien, var det endog saa tydeligt, at han vilde tale til hende, men da hun hurtigt gik forbi ham, betænkte han sig og vendte sig rask om, medens hun ikke turde vende tilbage og spørge ham, af Frygt for at det skulde være det gamle Emne, som hun stadig omhyggeligt undgik.

En Dag sad hun ved Binduet og syede, medens Horatia laa paa Sofaen og læste. Solen skinnede smukt ind i Værelset, og dette frembød et fredeligt Skue med dets Blomster og Bøger, Læusheden og de to unge Damer. Bludselig lagde Horatia Bogen bort

og begyndte en Samtale, som bragte Blodet til at strømme op i Bertas Kinder, medens hun ivrigt vedblev at sje.

„Det er en Skam,“ sagde Horatia, „at jeg ikke selv kan vælge mit Selskab, og at jeg er nødt til at see et Menneſke her, der er mig ſaa meget imod ſom Doctor Eaton. Hans Familiaritet er virkelig utaalelig. Selv idag kom han op til mig og ſagde, at jeg maatte viſe mere Omhu for James. Du og din Broder kunne ikke forſtaaе, hvor det krænker mig, . . . hvor jeg trænger til en mere væſſende Omgang.“

„Du har jo James,“ ſvarede Roberta

„James er en fortræffelig Mand,“ ſagde Horatia og tog ſig op til Panden med en fortrædelig Mine; „men han har ikke levet ſom jeg og kjender ikke noget til alle de Ting, jeg har været vant til hele mit Liv. Jeg ſabner Sympathi og føler mig ofte ſaa ene.“

Et mere klartſeende Menneſte end Berta vilde bedre have forſtaaet Horatia, men den unge Pige folte ſig ſaaret, og hendes længe tilbageholdte Smerte brød endelig frem, og hun ſvarede, uden ret ſelv at vide, hvad hun ſagde:

„Du vover at beklage Dig . . . Du, ſom er kommen hertil og kun har bragt James Kummer og Sorg; Du, ſom ikke kan forſtaaе ham og ſætte Priis paa hans gode Hjerte. Det er det bedste Menneſte, og han fortjener at blive elſket, han er ſaa taalmodig, ſaa blid, og Du forſømmer ham, ſom ingen anden Kone

nogensinde har forsonit sin Mand. Du gjør Intet for at være ham til Støtte. Naar han kommer træt hjem om Aftenen, plager Du ham kun med dine Klager, thi Du tænker kun paa Dig selv, Horatia. Jeg kommer maaskee aldrig mere tilbage til dette Hus, men jeg maa udtale mig, thi mit Hjerte er bristefærdigt ved at see alt dette. Naar han træt og mødig træder ind, har Du ikke et kjærligt Blik at modtage ham med; Du lægger neppe Mærke til ham uden for at sige: James, luk Døren og see til Ilden, eller lignende Ting. Jeg havde altid troet, at James's Rone skulde blive det stolteste og lykkeligste Væsen paa Jorden, men Du har bragt mig ud af Skuffelsen ..."

Det var for meget for Horatia, og hun svarede harmfuldt:

„Ganste vist maa Du ikke komme her igjen, Roberta, medens jeg er her. Du taler om Ting, der slet ikke angaae Dig, og Du burde have tiet stille. Jeg er fuldkommen istand til at bedømme min Mand's Fortjenester, uden at Noget behøver at fremhæve dem for mig. Men det falder mig undertiden ind, Roberta, at en af os gjorde bedst i at rømme Pladsen. Bliv," vedblev hun; „jeg er ikke ganste vis paa, at det er mig, som skal blive.“

Hun reiste sig i hele sin Høide, samlede sine Bøger og Papiere og gik majestætisk ud af Døren.

Da James kom noget tidligere hjem end sædvanlig, fandt han kun Roberta i Stuen, og hun græd

bitterligt. Horatia var paa sit Værelse; hun havde Hovedpine, blev der sagt, og med Middagsmaden havde det kun daarlige Udsigter. Roberta søgte for-gjæves at standse sine Læarer.

„Jeg vil tage bort,“ sagde hun, „jeg vil reise endnu i aften. Det er altfor ubehageligt for Horatia at have mig her i Huset. Jeg har baaret mig meget galt ad, og det gjør mig meget ondt, James. Jeg vil gjøre Alt, hvad Du vil; jeg vil bede hende om Tilgivelse og om at maatte komme af og til herhen, for jeg holder mere af Dig end af nogen Anden i Verden. Vær blot ikke vred paa mig, kjæreste James.“

Doctoren gik ind til sin Kone; da han kom ud, var han meget bleg og bed sig i Læberne. Horatia havde modtaget ham med Bebreidelser og gjentaget alle sine gamle Klager, men det kunde jo ikke nytte noget, havde hun sagt tilsidst.

„Det er bedst, Du strax samler dine Sager, Roberta,“ sagde Doctoren med et dybt Suk. „Jeg skal selv bringe Dig til Banegaarden, jeg vil see Dig reise. Klokken er kun fire; naar Du kan være der inden Klokken fem, er Du hjemme endnu ved Dagen. Jeg troer, det er bedre, end om Du bliver her. Naa, græd ikke, mit Barn, Alt skal nok blive godt. Kom nu, Berta.“

Han gik ind i sit Studereværelse, lukkede Døren af, kastede sig i sin Lænestol og lod sit Hoved tungt synke ned imod Brystet. Hans Puls bankede heftigt

og han havde ondt ved at beherske sin Bevægelse. Hans Kones Vebreidelser og lidenskabelige Harmes havde bragt ham heelt ud af sig selv; og nu at fjerne Berta, som han næsten betragtede som sin Datter, at forblive saa ganske ene, mere affondret end nogensinde for, det var altfor forfærdeligt for hans bløde Sind. Da Tiden kom til Afreisen, kom han ligesaa rolig som sædvanlig ud af sit Værelse og gik ind for at sige Farvel til Horatia. Men hun vilde ikke svare ham, og han kom da ned til sin Søster, hjalp hende op i den lille Vogn; og saa tog de afsted.

Da de vare i Nærheden af Vanegaarden, mødte de Eaton, der kom ridende. Doctor Rich holdt et Dieblit og bad ham om at komme hjem til sig samme Aften Klokken ni. Han boiede sig derpaa over til ham og tilhviskede ham nogle Ord. I det Berta hilste den unge Væge med et Smil, undrede hun sig over, hvad det kunde være for en Hjemmelighed, og hvorfor Eaton havde seet paa hende med et saa selsomt Udtryk, og om det var, fordi hun reiste. Al! vilde hun nogensinde kunne tilgibe sig selv? Hvor hun længtes efter at gjense sin Moder, at kunne fortælle hende Alt, faae Skjænd af hende, som hun fortjente det, men saa igjen modtage hendes Tilgivelse og hendes Kys som et forkjælet Barn. Hun sukede saa dybt, at hendes Broder gav sig til at lee.

„Naa, Du lille Mar,“ sagde han; „glem nu Alt, hvad der er foregaaet, jeg skal nok sørge for, at Horatia

ikke bliver ved at være vred paa Dig." Efter et Par Minuters Ophold vedblev han: „Troer Du, Berta, at Du nogenjinde kan komme til at holde af Eaton? Han er maaskee noget usleben, men hjertensgod; og han er Dig af Hjertet hengiven.“

„Jeg holder ogsaa rigtig af ham,“ svarede Berta smilende; „men jeg kan dog ikke gifte mig med ham. Maaskee med Tiden, naar Du bliver ved at rose ham rigtig meget . . .; men nu er vi der.“

Efter nogle Diebliffes Forlob havde Berta kysset sin Broder, og hun fulgte ham med Dinene, medens Toget satte sig i Bevægelse. Hun lænede sig ud og kunde endnu en kort Tid see hans kjærlige og smilende Ansigt, derpaa forsvandt han for hendes Blik, og nu rullede hun bort fra ham og fra hans Sorg og Besymringer.

Smidlertid vendte James tilbage i dybe Tanker, og da han kom hjem, var Horatia staaet op. Men hun var i et aldeles fortviblet Humeur og syntes, at hun blev gjort stor Uret. „Var han da virkelig lykkeligere, for jeg kom her?“ spurgte hun sig selv. „Han har jo ikke sagt Nei dertil. Da jeg opgav Alt for hans Skyld, troede jeg dog i det mindste, han vilde elske mig.“

Hun lod sit Haar falde ned, svøbte sig ind i et Shawl og gik ud i Luften. „Det vil gjøre mig godt,“ tænkte hun, da hun aabnede Havedøren; og hun gik ned ad den Gang, som førte til Bytthuset. Paa

Bænken laa der en Bog, som enten James eller Berta havde glemt; Doctoren gik undertiden derved for at rhyge en Cigar, og Roberta holdt meget af at sidde der om Formiddagen med sit Stytoi; men Horatia hadede dette Sted og kom der aldrig. Veiret var koldt og fugtigt, og den unge Kone skyndte sig igjen op i Huset. Hun folte sig forstemt, men dog ikke mere saa forbittret, skjøndt hun ganske vist var forundret over at opdage, at hun ikke havde kunnet gjøre sin Mand lykkelig. Haanligt sagde hun til sig selv, at han trængte til en Husholderise som Roberta og ikke til en Wgtesfælle; at, hvis han virkelig havde været lykkeligere for sit Wgteskab, var det vel det Bedste, at hun forlod ham nu. Hun folte sig saa nedtrykt, og bestandig vendte den Tanke tilbage, at det dog havde været bedst for dem begge To, hvis de aldrig havde faaet hinanden. Hvor havde hun dog havt sine Tanker, da hun havde forladt Alt for denne almindelige Mand?

Da han traadte ind i Bærelset, sad hun i Sofaen med Haanden under Kinden, og for dog at sige Noget, spurgte hun, om de vare komne tidsnok. Da han havde bejaet det, vedblev hun: „Du maa sige til Berta, James, at hun aldrig igjen maa tale til mig paa en saadan Maade.“

„Hun mente ikke noget Ondt dermed,“ svarede han; „hun er meget bedrovet over, hvad der er foregaaet, og har paalagt mig at sige Dig det.“

„Ja, det kan nok være,“ sagde Horatia; „jeg er

ogsaa bedrobet over, hvad der er hændt. Det har sagt mig ... jeg forstaaer nu ..." og hun brød ud i Taarer.

Den stakkels James kastede sig ned i en Lænestol og sagde med dyb Bekymring i alle Miner: „Bliv ved ... fortæl mig alle dine Sorger, min stakkels Kone ... Hvad er det, Du nu forstaaer?"

„At vi ikke have forstaaet at gjøre hinanden lykkelige," svarede Horatia heftigt. „Jeg vilde have kunnet udholde selv at være ulykkelig; men det piner mig at tænke, at Du ... at Du var lykkeligere, for jeg kom her ..."

„Men det er ikke Tilfældet; jeg har været lykkeligere, efter at Du er kommen her," sagde James, hvis blide Rolighed ikke et Dieblik fornægtede sig. Jeg har været mere lykkelig og mere ulykkelig, thi jeg har baade haft dine og mine egne Sorger at bære."

„Det er ikke saa, James, jeg kan see det paa dit Ansigt; og jeg har taget min Beslutning. Hvad der end skeer, saa ville vi være Venner, men jeg vil vende tilbage til min Tante. Roberta forstaaer at passe et Hus, hun er en Slave af sine Pligter; lad hende komme tilbage; hun vil være Dig til mere Gavn end din Kone. Hører Du?" vedblev hun bestandig mere ophidset. „Jeg vil bort, fordi jeg onsker at være din Veninde og ikke din Husholderske; fordi det er bedst, at Folk stilles ad, naar de ikke passe sammen."

„Deri er jeg ikke enig med Dig, Horatia," sagde

Doctoren langsomt og saae paa hende med et eget Udtryk. „En lang Baue nærmer tilsidst to Væsner til hinanden; sælles Birken fremkalder de gode Egenskabes, og naar to Vegtetæller trofast stræbe at gjøre deres Vlygt, saa finde de ogsaa tilsidst deres Vlykte deri. Sæt, at vi stilles ad — maaskee for bestandig, thi Guds Veie er urandsagelige — hvad ville vi da vinde derved? Et ensomt, ligegyldigt Liv, uden Maal og Med. Men naar vi derimod kæmpe sammen i nogen Tid, Horatia, saa ville vi tilsidst lære at holde af hinanden, eller i det mindste at bære over med hinanden. Kan Du da betænke Dig et Øieblik derpaa?“

„Det vilde jeg ikke heller,“ sagde Horatia hulkende, „hvis ikke Roberta var; men mod hende har jeg ingen Vlygter. Vi kunne jo ogsaa gjensidig holde af hinanden, James, selv om vi ikke leve sammen; jeg vil altid blive ved at være din bedste Veninde.“

Den stakkels Doctor vidste ikke mere, hvad han skulde sige; han rejste sig op med et dybt Suk og forlod Værelset. Horatia kastede sig ned paa Gulvet og skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

„Han vil ikke tilstaae det,“ sagde hun til sig selv, „men jeg veed, han vil blive lykkeligere uden mig. Han er altfor god for mig, ja vist er han, altfor god. Jeg kan hverken elske ham eller forstaae ham, og jeg gjør ham ulykkelig. Hvor han seer syg og modsalden ud! Og det er min Skyld . . . men det er ogsaa hans,

naar jeg ikke er lykkelig. Hvorfor har han bragt mig herhen? Jeg maa bort, det vil dog være det Bedste for os Begge. Ja, jeg maa bort, jeg vil bort."

Imidlertid gif James hurtigt op og ned i Haven. Han kastede engang Vinene ind ad Vinduet og saae sin Kone heelt betagen af Sorg. Hvorledes skulde han gjøre hende lykkelig? Det var saa vanskeligt at svare derpaa. Han følte, at hun neppe fortjente Kjærlighed og sagde paa samme Tid til sig selv, at den Omhed, som er fortjent, jo ikke mere er Omhed.

Han gif igjen ind til Horatia, men hun blev liggende uden at see op. Han løftede hende op og sagde: „Men roer der sig da ikke nogen Følelse hos Dig for mig, Horatia? Du vil da lade mig være ene og ulykkelig! Saa reis, hvis Du synes saa; men jeg siger Dig, Du vil snart føle Dig mere ulykkelig, end Du er nu. See nu paa mig og siig, hvad Du har ifinde."

Hvor han saae bedrøvet ud, og hvor han var god og overbærende! Horatia kunde ikke modstaae; hun maatte gibe efter. Vel ønskede hun endnu at reise, at vende tilbage til det tidligere orte-sløse Liv; men hun havde dog hverken Hjerte eller Mod til at sige det. Hun svarede ikke, men lod sin Mand beholde hendes Haand, og han ansaae hendes Tausshed som et Samtykke i at blive.

„Vi ville ikke mere tale derom," sagde han. „Jeg gaaer ned i Haven for at ryge en Cigar; om

lidt vil jeg gjerne have en Kop Thee; kald paa mig, naar den er færdig." Dermed tog han sin Hat og gik.

Horatia saae ham gaae forbi Vinduet, derpaa ringede hun og sagde, at der skulde laves Thee, saa satte hun sig ved Kaminen og stirrede paa Gløderne. Det nyttede jo ikke noget at tænke paa at drage bort, han vilde ikke lade hende gaae, og hun maatte da holde ud ved denne Urne indtil Enden. Hvor hendes Mand var god og taalmodig imod hende! Var det da umuligt at elske ham? Hvorfor vilde han dog ikke hellere lade hende tage bort? Hvorfor ønskede han dog saa meget, at hun skulde blive?

Hun kunde høre hans Stridt ude paa Gruset, og pludselig begyndte hun at gaae i Rette med sig selv. Hun bebreidede sig, at hun ikke forstod at hylge om ham; havde det ikke været langt bedre, at han havde faaet en rigtig huslig Kone? Bigen bragte Theetøiet og Lys ind, og Horatia vedblev at være et Kov for de mest modstridende Følelser. Hun stod imidlertid op for at lave Theen til, rørte op i Ilden og ordnede sit Haar for Speilet. Derpaa gik hun hen og bankede paa Vinduet, for at kalde paa James.

Fem Minuter efter gik hun atter hen til Vinduet og saae ud; det regnede. Hun lukkede Vinduet op og følte store Draaber slaae sig i Ansigtet. Hendes Mand var da vel gaaet ind igjen og var i sit Værelse. Hun gik ud i Gangen, men hans Hat hang der ikke;

derpaa skyndte hun sig hen til hans Dør og bankede paa; da Jagen svarede, lukkede hun op, men Bærelset var mørkt og tomt. Horatia gik atter ind i Dagligstuen, for endnu at vente lidt; Theemaskinen smurrede, og Lysene viftede, for hun havde glemt at lukke Vinduet. Da hun gik hen for at gjøre det, trængte et heftigt Vindstod ind i Stuen.

Der var saa uhyggeligt i Bærelset, og Horatia begyndte at længes efter, at James skulde komme op. Havde han forladt Haven? Nei, saa havde hun nok seet ham komme forbi. Hun gik atter hen til Vinduet og kaldte ud. Derpaa tog hun en Bog og begyndte at læse, men holdt dog stadig Die med Vinduet. Engang syntes hun, at hendes Mand stirrede ind i Stuen, men det var kun et Sandsebedrag! Den Bog, hun havde taget, var anden Deel; pludselig faldt det hende ind, at første Deel laa nede i Lysthuset, og hun kom da til at tænke paa, at James formodentlig havde søgt Ly der for Regnen. „Det er jo taabeligt, at han ikke kommer op,“ sagde hun til sig selv; „jeg vil selv hente ham.“

Hun tog et vandtæt Overtaet paa og gik ud i Haven. Det var mørkere og regnede stærkere, end hun havde troet, og et Dieblik tænkte hun paa at vende om; men hun fortsatte dog sin Vej. Lidt ængstelig gik hun ned ad Gangen, og var næsten vred paa sig selv, fordi hun var gaaet ud. Lysthuset saae i Mørket ud som en stor sort Masse; hun kom til at

ryste, da hun naaede det, det var ligesom hun kunde skjelne noget der i Mørket.

„James!“ sagde hun med skjælvende Stemme; „hvorfor er Du der, James?“ Hun var nu ganske nær og kunde ogsaa virkelig skjelne hans blege Ansigt. Men hvad var det, han gjorde jo ikke nogen Bevægelse, syntes slet ikke at see hende, skjøndt hun var ganske nær ved ham. Forfærdet strakte hun Haanden ud og rørte ved hans iskolde Ansigt ...

Saa Minuter i Forveien havde han med Omhed bebreidet hende, at hun vilde forlade ham; hans Blik havde sorgmodigt hvilet paa hende, han havde med Venlighed og kjærligt udstrakt Haanden til hende! Og nu, hvor var han nu? Kunde han høre hendes Skrig, hendes Forfærdelsesraab over den Afgrund, der skilte dem ad?

Snart lod isfomme Skridt ned ad Gangen, og Folkene kom løbende med en Løgte. Pludselig faldt dens fulde Vys paa Doctorens blege Ansigt; det oplyste Vindhuset, Slynngplanterne, Bænken, det livløse Legeme hvilede paa, og Horatia udstødte et dumpt Skrig og faldt uden Bevidsthed om paa den vaade Jord.

Dagen begyndte at grye, da hun atter aabnede Dinene og saae sig om med et forvildet Blik. Et Dieblik forstod hun ikke ret, hvor hun var; men derpaa saae hun, at hun laa paa Sophaen i Dagligstuen. En Pige laa paa Knæ foran hende; Havedøren stod

aaben, og Morgenvinden trængte ind i Værelset. Alt var saa koldt, mørkt og taust omkring hende, saa at hun et Dieblik syntes, at det var hende, der var død, og ikke James! nei ikke James! En mandlig Røst mumlede ved hendes Hoved: „Hun kommer til sig selv!“ Hun skjælvede af Glæde, thi hun syntes, det var hendes Mand's Stemme. Hvad hun mindedes, var altfor rædsomt til at tænke paa, altfor forjærdeligt til at være sandt! Blodet vendte tilbage i hendes Kinder, hun reiste sig op og fremstammede hans Navn. Men hun fik intet Svar; Ordene hendode paa hendes Læber, de Hænder, som badede hendes Hoved, standsede, og af denne Taushed, denne pludselige Stilhed forstod hun Alt, at den, hun havde kaldt paa, maaskee hørte hende, men ikke kunde svare, at han aldrig, aldrig vilde komme tilbage til hende. Og greben af en dødelig Angst, af en fortviblet Smerte huffede hun nu Alt, hvad der var hændet.

Caton, som næsten havde hadet hende, som havde lovet sig selv at blive hendes Dommer, fordi hun havde dræbt sin Mand og fyldt hans Livs sidste Timer med Bitterhed; Caton, som i sin Harm havde tænkt paa at sige hende Sandheden, hvis ingen Anden vilde gjøre det; ... selv han kunde nu ikke finde et haardt Ord at henvende til hende. Han stod ved hendes Side, saae medlidende paa dette blege, fortrukne Ansigt, som laa paa Hovedpudden med det mørke Haar i Uorden, og saae hende pludselig bedække An-

figtet med Hænderne og ryste som et Espeløv. Hvorledes turde han opkaste sig til Dommer ligeoverfor en saadan Smerte? Istedetsfor at henvende de strenge Ord til hende, som han havde forberedt sig paa, sagde han blidt:

„Ja, Frue, Doctoren har længe frygtet det. Dog ængstedes han ikke for sig selv, men for dem, han elskede. Det var en Hjertesygdom, og der var intet Haab om Helbredelse. Han vidste det, men han vilde aldrig tillade, at De fik det at vide. Han var den bedste, den ...“

Den unge Mand kunde ikke sige mere, han vendte sig om og gik hen til Vinduet. Længe tav de Begge; endelig sagde Horatia med svag Røst:

„Jeg vilde gjerne see Roberta; kan der ikke strax gaae Bud efter hende?“

„Jeg sendte strax et Telegram, og hun kommer endnu i Forniddag. Jeg skal nok tage imod hende og bringe hende herhen.“

Horatia reiste sig atter op og gik vaklende hen til Døren.

Caton standsede hende og sagde: „Hvor vil De hen? Vil De op i Deres Bærelse?“

„Hvor jeg vil hen? ... Hvor?“ udbrød den stakkels Kone og sank ned paa en Stol. „Gaa, jeg beder Dem,“ sagde hun hulkende; „men lad mig vide, naar Roberta er kommen ...“

Det var først den unge Pige, som bragte Horatia

nd af den Forstenelse, Smerten og Angeren havde ligesom lammet hende med. Roberta førte hende stum og skjælvende ind i Værelset ved Siden af, hvor Alt var saa fredeligt, at deres Gulken standsede, saa helligt, at det syntes en Vanhelligelse at klage. Kun een Gang udbrød Horatia pludselig: „Tilgiv mig, James!“ og faldt paa Knæ; derpaa fæstede hendes bonfaldende og stirrende Blik sig paa Robertas blege Ansigt. Den unge Pige smilede svagt, bukkede sig ned og gav hende et fosterligt Kys.

„O, Horatia!“ sagde hun, „hvad nytte nu vore Klager ham? i den Verden, hvor han nu er, er der kun Fred og Kjærlighed.“ —

Horatia var længe syg, og Roberta pleiede hende med den ommeste Kjærlighed. Med Tiden kom hun sig dog igjen og beredte sig paa at føre sit tidligere Liv: det var det samme Liv, men hun var ikke mere den samme Kvinde. Og skjøndt James var skilt fra det jordiske Liv, vedblev han dog at leve i deres Hjertes, som han havde elsket. Roberta saae ham endnu, kunde høre hans blide Stemme og tænkte paa ham med endnu større Omhed end tidligere.

En Dag gjentog Eaton for Berta det, han allerede havde sagt til Horatia, at James i længere Tid havde følt sig alvorlig syg, og at han, skjøndt han vel ikke havde anseet Faren for saa nær forestaaende, dog havde bragt sine Sager saaledes i Orden, at han kunde sikke deres Fremtid, som han holdt af.

„Naar har han første Gang vidst? ...“ spurgte Roberta tøvende. Hendes Dine fylldes med Taarer, da Eaton svarede, at han havde haft det første Anfald en Aften, da de sad sammen i Broderens Studereværelse. „Fru Rich,“ foiede han til, „var den Aften i Selskab hos sin fornemme Familie; „jeg husker, at hun talte om nogle Personer, hun havde været sammen med der, da hun kom hjem.“

„Hun vidste slet Intet?“ sagde Berta.

„Maaskee veed De heller ikke, at han havde et Anfald med Besvimelse ved den store Fest hos Dumbletons,“ vedblev Eaton med et Suk. „Den næste Dag tog han til London, for at tale med en Læge der. Jeg er ikke ganske vis paa, at han har gjort rigtigt i at holde Sagen saa hemmelig; han havde forbudt mig at tale; men een Gang var jeg dog lige ved at sige Dem det.“

Berta mindedes da den Dag, hvor hun havde mødt ham paa Veien og ikke vilde standse og tale med ham. Tingene havde forandret sig meget siden den Gang; nu gik de sammen ved hinandens Side ad den Sti, hvor de tilfældigviis havde mødt hinanden, og Roberta tænkte ikke paa at vende om. Mod Vest laa den med Gybel oversaaede Slette, Gæssene stræppede, den nedgaaende Sol belyste de forskjellige Veie, som løb til forskjellige Sider, og deels førte ud til grønne Enge, deels til Landsbhyerne eller London, ved hvis larmende Rabostab den stille Landsforstad syntes

endnu mere rolig. Floden stiller London fra disse Strækninger, og Folk, der kom fra Byen, syntes, naar de gik over Broen, at efterlade deres Forretninger og Beflymringer bag dem, for mere frit at indaande den friske Vandluft.

Caton og Roberta gik sammen paa en af Veiene og talte sorgmodigt med hinanden. Den unge Læges Stemme var bevæget; at gaae sammen med Roberta og dele hendes Sorg, det var vel paa en vis Maade en Lykke; men selv det kunde ikke vare længe. Hun vilde bort, Horatia ogsaa, og Caton, som nu skulde beboe det gamle Huus, til hvilket der knyttedes saa mange sørgelige Erindringer, tænkte med Smerte paa, at han ikke mere skulde gjensee sin Ven, at Roberta aldrig vilde komme til at elske ham, at Livet var saa trist, og at han vilde ønske, at hans var endt. Uden ret at gjøre sig Rede derfor, sagde han næsten Alt, hvad han tænkte paa; det var næsten en Trost at kunne beklage sig, naar Berta hørte derpaa. De vare nu komne til det Sted, hvor de skulde stilles; Berta stod stille og sagde ham Farvel, idet hun rødmende saae paa ham med et frygtsomt Blik. Caton rakte hende Haanden og sagde: „Det er da sidste Gang, vi skulle gaae saaledes sammen; De drager til denne Side, jeg til den anden, og maaskee skulle vi aldrig mere gjensee hinanden!“

Der var i hans Stemme en sørgmodig Behreidelse; Berta blev atter bleg og vendte Hovedet bort.

En Flok Fugle fløi hen ober dem, medens de itode der og sagde hinanden Farvel; de vare ene; en gammel graa Hest græssede ved Grøstefanten, en Flok Gæs stræppede ved en Vandpyt, og det var det Enefte, der forstyrrede Stilheden paa dette ensomme Sted. Men Berta gif ikke; hun blev staaende, uden at kunne bestemme sig til at blive, men dog endnu mindre til at gaae. Hun tøvede, overtænkte og ventede; og hun vidste neppe, hvad hun derved i Tausked tilstod, for hun løftede Øinene op og mødte Catons straalende Blik, der henrykt var fæstet paa hende.

En sollys Erindring.

Min Bestjæftigelse som Landstabsmaler har ført mig til mange delige Steder i mange forskjellige Egne i Verden. I mit Atelier i Hjertet af London, hvor ingen anden Lyd end Støien fra Gaden trænger ind til mig gennem det aabne Vindue, hæbe sig for min Erindring de purpurfarvede Høie, de stille Søer og solrige Landskaber, — jeg kan næsten høre Varmen af et Vandfald eller det fjerne Kvægs Brølen. Hundrede lykkelige Sommerdage fremstille sig for mig, men mellem dem er der nogle, som er langt smukkere og lysere end andre. Disse tilbragte jeg ved Bredden af en engelsk Flod, hvor jeg plantede min hvide Regnskjærm og blandede mine grønne og blaa Farver hele Juni og Juli Maaned igjennem. Scenen viser sig levende for min Tante, medens jeg skriver.

Hist og her var der bygget en stiv hvid Bro over Strømmens bløde Kræmninger, den tunge Sluse aabner sig langsomt for at løslade den indespærrede

Baad; Herresædets velvedligeholdte Park straaner ned mod Bredderne, i nogen Afstand de sommergrønne Skove og bagved dem de taageagtige Høie. I Forgrunden af mit Billede staaer en Pigestikkelse i en simpel Sommerdragt; en saadan Stikkelse fremstiller sig i Almindelighed for os, troer jeg, naar vi gjenkalde os disse længst forsbundne Sommerdage.

Jeg sad paa min Feltstol ved en Bei nærved Floden og optog en Skizze af en gammel rød Mur med en Port, som var bygget i det tolvte Aarhundrede for at bevare Munkenes hellige Ensomhed, da jeg første Gang saae hende. Solen var ved at gaae ned og kastede pludselig en flygtig Straale gennem Træerne i Baggrunden henover min Mur og farvede den gamle Vedvend og den sorte Green, som hang ned over den, med et yndigt Skjær — og saa kom hun! Hun gik tæt forbi mig, idet hun kastede et stjaalent Blik paa min Skizze og derpaa frygtfomt ilede videre. Hun bar en tarvelig Dragt og en bredskygget Hat og holdt en lille Skizzebog i Haanden.

Formodentlig Herremandens eller Præstens Datter; det var en nydelig Pige! tænkte jeg og vedblev roligt at tegne videre paa min Mur, uden at ane, hvilken Indflydelse dette søde Ansigt skulde faae paa mit Liv.

Næste Dag kom hun atter, denne Gang ledsaget af en fransk Dame, som jeg senere horte havde været hendes Lærerinde og nu var bleven hos hende som Selskabsdame. Madame kom lige hen til mig og

spurgte paa sin lette franske Maade, om jeg vilde være saa artig at tillade hende og Mademoiselle at see paa min Skizze, — denne Mur nærede de en særdeles Fortjærlighed for. Jeg svarede naturligtvis hyderst høfligt, medens jeg dog i mit stille Sind haabede, at de ikke vilde forstyrre mig længe, da jeg var kommen paa den Tid af Dagen for at gribe det særegne Øjs, som jeg ikke for Alt i Verden vilde gaae Glip af. Begge Damerne betragtede den af Hjertens Øyst. Madame var begejstret og erklærede, at Billedet var henrivende — fuldendt. Den unge Dame talte ikke i nogen Tid, men tilsidst udbrod hun: „Det er forunderligt ligt! Alt, naar jeg tænke paa, hvilken hæslig, stiv Tingest, jeg tegnede af den i forrige Uge.“ Medens hun talte, skjulte hun sin lille Skizzebog, formodentlig af Frygt for, at jeg skulde bede om at see Indholdet, men dertil havde jeg aldeles ingen Øyst; jeg foretrak at see paa Eierindens Ansigt. Trækkene vare ikke meget smukke, men det var det hyndigste Ansigt, jeg nogensinde har seet. Haalet havde ikke den rødlike Farve, som man i Regelen mener, at vi Kunstnere sværme for, men en almindelig brun. Trækkene lignede ikke i mindste Maade en Madonnas, og Teinten var ikke blændende hvid. Men jeg troer, Fortryllelsen laa i det lille Hoveds Form, Dielaagenes Sænkning, og Mundens og Vinenes halv undseelige Udtryk. Medens jeg betragtede hende, tænkte jeg, at jeg ikke kunde have ønsket at forandre noget ved dette Ansigt,

og dog vilde en Kritiker vist have fundet Mangler ved hvert Træk.

„Tusind Tak!“ sagde begge Damerne tilsidst, og derpaa gik de bort, — jeg blev atter alene paa Veien. Da jeg havde seet efter dem, til de vare forsvundne, vendte jeg igjen tilbage til min Mur, men den saae kjedelig og uinteressant ud. Lyset havde skiftet og var forsvundet, og Veien syntes øde. Jeg reiste mig, samlede mine Tegneapparater sammen og gik hjem til den lille Kro, hvor jeg boede, for at anvende det svindende Daglys til at udarbejde mine Mursteen.

Jeg opdagede snart, at den unge Dame var eneste Datter af Sir George Eden, Sognets Herremand og Eieren af det store Slot med Græsplainen, der skraaned ned mod Floden og de tilstødende Klosterjorder. Han fandt ogsaa snart mig og mine Skizzer, udtalte stor Interesse for dem og indbød mig til at besøge sine Enemærker. Han sagde, at han onskede et godt Aquarelbillede af Slottet alene, og at han netop syntes udmærket godt om min Stil. Da jeg dengang var en Begynder og mine Bestillinger paa Malerier vare faa og med lange Mellemrum, begyndte jeg at troe, at min Udflugt, som nærmest var et ødselt Indfald, da jeg begyndte den, dog var et heldigt Foretagende. Jeg bragte min Mappe op til Slottet for at vise Damerne den, og medens vi stode ved et Bord i den smukke, styggefulde Have under et prægtigt Kastanietræ, bladede de i mine Tegninger og udbrøde hvert Die-

blit i nye Beundringsudraab. Jeg folte mig særdeles smigret. Jeg havde boet i London og studeret der, hvor Maalestokken er saa hoi, at man ikke venter synderlig Auerkjendelse for Noget, og hvor Ens Arbejder altid betragtes med kritiske Blikke, selv af Ens Belyndere; derfor opvakte disse Damer's ubetingede Beundring en ganske ny og meget behagelig Folelse hos mig. „De forstaae sig jo ganske vist ikke meget derpaa,“ tænkte jeg, „men man kan altid betragte dem som en Typus paa den dannede Deel af Publicum, der besøger Gallerierne, og naar Alt kommer til Alt, er det den offentlige Smag, man onster at behage. Jeg begynder at troe, at jeg engang vil blive en almenydet Maler.“

Det Næste, der skete, var, at Sir George anmodede mig om at boe hos dem en lille Tid, saa kunde jeg tage saa mange Skizzer, jeg onskede, til mig selv og ham og tillige undervise hans Datter, som efter hans Mening havde store Anlæg for Tegning, men aldrig havde haft Leilighed til at uddanne dem. Det lod til, at siden hans Hustru for nogle Aar siden døde, havde han aldrig haft Lyst til at tage til London, og saaledes havde den franske Dame været Miss Edens eneste Værerinde, og Tegning var ikke hendes stærke Side. Jeg var naturligviis særdeles glad over at have gjort et saa gunstigt Indtryk i alle Henseender og gif villigt ind paa det behagelige Forslag. —

„Nu bliver De nødt til at lade mig see Deres

Skizzer," sagde jeg til Miss Eden, da Sagen var ordnet.

"O nei, jeg beder Dem!" udbrød hun og blev blussende rød. Men jeg trængte paa, og med megen Rodmen og en Mængde Undskyldninger for hver af de mærkværdige smaa Frembringelser, som om de havde været en Forbrydelse, tillod hun mig at gennemsee den.

"Hun har ikke saa lidt Anlæg, ikke sandt?" spurgte den kjærlige Fader.

"Farveblandingen er ikke saa daarlig," svarede jeg, "men Frøkenen har aldrig lært at tegne." Thi hvor meget jeg end beundrede Miss Eden, kunde jeg dog ikke være blind i den Retning. "Jeg maa holde Deres Datter til lige Linier og Begyndelsesgrundene i Perspektivtegning."

Hun saae skrækkelig skuffet ud, og jeg tilføiede hastigt: "Men hun kan sidde hos mig, medens jeg skizzerer, og male for sin egen Fornøielse, det hjælper Altsammen."

Følgelig blev det ordnet saaledes, at jeg skulde give hende Underviisning i Begyndelsesgrundene hver Morgen, og tiden efter skulde hun ledsage mig til de forskjellige smukke Steder, hvor jeg onskede at tage Skizzer. Dette var mine lyse Sommerdage, da jeg intet andet tænkte paa, end det nærværende Diebligs Skjønhed og Nydelse.

Madame fulgte os paa alle vore Excursioner, men naar vi sad under et Træ i Haven og tog for-

skjellige Udkaft af det smukke gamle Hus, vare vi ofte alene i timeviis — hun og jeg. Sir Georg, med sit bronzesfarvede Ansigt og sin graa Dragt, kom hyppigt hen til os for at see, hvorledes det gik os, og det lod til, at han altid var henrykt over mine Frembringelser og sin Datters Fremstridt. Jeg troer aldrig, det faldt ham ind, at der kunde være nogen Tanke om Fare for hende i denne bestandige Sambæren med den unge vandrende Kunstner. Uagtet al hans Høflighed og Belvillie forekom min Stilling ham saa uendelig fjern fra hans eneste Datters, at han ligesaa let vilde have tænkt sig, at der var Fare for hende i at spadserere med Gartneren. Madame maa sagtens have seet klarere, men hun foretrak at behage sin Yndlingsseleb for Diebliffet ved ikke at spille Spionens Rolle, og da hun dømte Mademoiselles Følelser efter sin egen overfladiske Maalestok, tænkte hun, at Tilboieligheden for Tegnelæreren vilde forsvinde, saasnart han var borte, men Udbyttet for Tegningens Bedkommende blive tilbage. Hvad Tegnelæreren Følelser angik, saa vare de en aldeles ligegyldig Sag. Hvis han ikke kjendte sin Stilling og holdt sig i den, havde han kun sig selv at dable derfor. Saaledes udtyder jeg i det mindste hendes Opførsel, men dengang velsignede jeg hende kun, fordi hun ikke altid paatvang os sin Vedsagelse, og tænkte, at hun var en fornustig og skjøn Person.

Jeg var saa fuldstændig optagen af Diebliffets

Glæde og af at have det søde Ansigt ved min Side, at jeg lukkede mine Dine for Fremtiden.

Miss Eden var saa aldeles ligefrem og fordringsløs, der var en saa fuldstændig Mangel paa Alt, hvad der kunde ligne Protegeren i hendes Væsen fra det første Øieblik, jeg blev forestillet for hende, at jeg umuligt kunde tænke paa den Afstand, der var imellem os, selv medens jeg aftegnede den statelige Bygning, hvis Herskerinde hun var. Hun kjendte ikke til Formaliteter; hun viste tydeligt, at hun ansaae mig for sin Lige i Fødsel og Opdragelse og sin Overmand paa Grund af min Kunst. Hun paatog sig ingen Værdighed, men paa den anden Side var der ikke det mindste Koketteri i hendes Væsen. Hun talte til mig, som hun vilde have talt til en af sine Veninder — om alle Slags Emner, idet hun ligefrem og uden Forbehold meddeelte mig sine egne smaa Interesser og Anliggender og gjorde mange Spørgsmaal angaaende mine Bestjæftigelser og mit Liv i London.

Alt, hvad der angik min Kunst, Fortællingen om mine Studier i Kensington-Malerisamling og paa det kongelige Akademi saavel som Beskrivelsen af mit Atelier interesserede hende særligt. Jeg troer, at det, der tiltrak mig mest hos hende, var den store Forskjel, der var mellem hende og de unge Piger, jeg kjendte i London, som ere saa godt inde i Alt, at de ikke føle nogen videre Interesse for Noget som helst. Endogsaa hendes Maade at udtrykke sig paa var ganske for-

stjellig fra deres, -- hun forklarede sin Mening fuldt ud, istedetfor at overlade til En selv at gjætte, hvad hun mente. Jeg troer, at ikke engang den svageste Tilnærmelse til et simpelt Udtryk nogenfinde var kommet over hendes Læber. Der laa et stort Tryk i hendes Tilfredshed og No. Sandt nok gif der hende Intet imod, — omgivet som hun var af enhver Bequemmelighed og Overdaadighed, og med en Fader, der forgubede hende; men de fleste unge Piger vilde dog have meent, at hendes Liv var ubestrikelig kjedeligt, uden Fornoielse eller Forandring af nogen Slags. Hendes Fader havde nemlig trukket sig saa meget som muligt tilbage fra al Selftabelighed siden hendes Moders Dod, havde ganske opgivet sit Hus i Byen og var sunket ned til at blive en slet og ret Landmand, der var helt optaget af sin Avlsgaard og sin Wildtstand. Hun betragtede alt dette som Noget, der fulgte af sig selv.

Altid munter, altid fornøiet med hvadsomhelst, jeg foreslog, var hun paa een Gang min hensynsfulde Værtinde og min selvtilidsløse, beundrende Elev. Vi følte os fuldkommen lykkelige sammen, medens vi sad der i Haven i Skyggen af Kastanierne eller et stort Cedertre; den grønne Græsplet og de brogede Blomsterbede laae foran os, og Solen skinnede, og Fuglene sang. Det syntes, som om det maatte være det Rette, som om vi vare bestemte til hinandens Selfstab, og jeg troer, at Ingen af os saae en eneste Dag ud i Fremtiden, — vi modtog Lykken, som den kom. Det

var en uendelig lykkelig Drøm, medens den varede, men tilsidst vaagnede jeg op, eller snarere, jeg tvang mig selv til at vaagne.

Hun havde talt til mig om sit eget Liv og om Tabet af sin Moder.

„Min Fader er meget god og hjærlig,“ sagde hun, „og det er Madame ogsaa; men jeg længes undertiden efter et Menneske, som er paa min Alder. Jeg vilde gjerne opgibe alt dette,“ tilføiede hun og saae sig omkring, „for at faae en Broder eller Søster, og jeg vilde slet ikke bryde mig om at være fattig.“

Det var første Gang, hun havde udtrykt nogen Utilfredshed med sit Liv, og første Gang, at hun ligefrem havde hentydet til sin Faders Rigdom, og Noget i denne Takkeforbindelse lod mig føle en pludselig Smerte.

Jeg tænkte paa mine to Bærelser i Newman-Street, og Modsetningen mellem den Fremtid, som jeg skulde tilkæmpe mig, og hendes luxuriøse Liv, bragte mig paa een Gang til klart at føle den umaadelige Afstand, der var imellem os. Da foer den Tanke for første Gang gennem min Sjæl, at jeg var et egenfjærligt Umenneske. Jeg vidste, at det var haabløst at tænke paa nogen Forandring i vor Stilling overfor hinanden, at jeg hverken i hendes Faders eller i Verdens Dine kunde nogenfinde med Nette haabe at turde vinde hendes Kjærlighed, og dog gjorde jeg det virkelig med Overlæg hver Time paa Dagen. Hvis

jeg behagede at paadrage mig fremtidig Glendighed for at nyde Diebliffets Glæde, havde jeg i det mindste ingen Ret til at forlede hende til at handle paa samme Maade. Var Sandheden ikke den, at jeg drog Fordeel af min Stilling og misbrugte den Tillid, som den brave, umistænksomme Herremand havde havt til mig? I dette Anfald af Selvbekendelse svarede jeg hende i en tør, forretningsmæssig Tone: „De maa heller fuldstændig slette den Himmel ud med en stor Pensel; De vil aldrig faae Noget ud af de Skyer. De skulde ikke tale slet saa meget — undskyld, at jeg siger det.“

Jeg skal aldrig glemme det forundrede, bedrovede Udtryk, der kom over hendes Ansigt ved disse Ord, men hun forstod Binfket og ophørte at tale.

Jeg gav hende en stor Pensel, men hendes Haand skjælvede saa stærkt, at hun ikke kunde benytte den.

„Vil De gjøre det for mig?“ spurgte hun i en lidt klagende Tone, som om hun var bange for atter at blive sat i Rette.

Gud veed, det var et svært Dieblif. Jeg længtes med en næsten uovervindelig Styrke efter at kaste min Palet og Skizzebog fra mig og drage hende og hendes underlige smaa Skyer hen til mig, og fortælle hende, at jeg elskede hende hoiere end Alt i Verden og spørge hende, om hun vilde opgive Alt for min Skyld. En indre Stemme sagde mig, at hun ikke vilde have stødt mig tilbage, men denne Overbeviisning lod mig

kun see min forrige Opførsel i et endnu mere foragteligt Lys. Jeg tog Bogen og Penslen fra hende.

„Saaledes, — paa denne Maade,“ sagde jeg „Slet det heelt ud og begynd paany. (Alt, kunde jeg blot ligesaa let have udslettet de forbigangne Uger.) Driftigt! driftigt! ... Saa! De kan udføre Forgrunden, medens det tørrer,“ tilfoiede jeg, og vi toge atter begge fat paa vore Pensler.

De store Græsplainer og lyse Blomsterbede laae omkring os, ligesaa store og lyse som for nogle faa Minuter siden, Træerne kastede de samme bløde Skygger paa Græsset, og Lyset blinkede mellem de sig sagte bevægende Blade, og Fuglene sang som før, — men Alt syntes forandret. Det var som om en kold Strøm var kommet imellem os, og som om hvert Dieblifs Tausshed gjorde den bredere. Men hvor ulykkelig jeg end følte mig, styrkedes min Beslutning ved hvert Penselstrog: jeg vilde gjøre den Skade god igjen, saa vidt det stod i min Magt, som jeg saa tankeløst havde gjort.

Jeg kunde ikke tage bort strax, thi saa havde jeg brudt min Forpligtelse og kunde have vaart Mistante. Nei, jeg maatte blive, fuldføre mine Udkaft og undervise Miss Eden. Hvis hun havde været ældre, eller mere selvtillidsfuld eller i mindste Maade koket, vilde jeg ikke have følt den Selvbebreidelsens Kval, som overvældede mig i dette Dieblif. Tilfidsst brød jeg Taussheden ved at sige i en munter Tone:

„Jeg synes, vi gjøre bedst i at arbeide strengere og tale mindre, nu da min Afreise staaer for Haanden. Jeg vilde gjerne bringe Dem saa vidt som muligt, saa De kan undvære mig; De stoler altfor meget paa min Hjælp.“

Hvert Ord, jeg talte, og min egen Stemmes muntre Klang lod som en hul Spot, men jeg fremtvang Ordene og Tønen. Jeg mente det godt, men jeg vidste, at det maa have forekommet hende grændseløst haardt og grusomt. Jeg følte, at hun var altfor ligefrem til at kunne forstaae min Tankegang, og at hun kun vilde optage mine Ord som en kold Afviisning.

Jeg gjorde mig Flid for ikke at see paa hende, men jeg kunde ikke undgaae at see, at en Taare faldt paa den endnu vaade Himmel paa hendes Maleri. Fra det Dieblik af var hendes Bæsen forandret, al hendes Spøgefuldhed og Frihed, al hendes Fortrolighed ophørte, men der var Noget over hende, som det var meget svært at udholde, — en forøget Mistillid til sig selv, et alvorligt, bønligt Blik, som om hun gjerne vilde have spurgt, hvorfor jeg var saa forandret ligeoverfor hende, men ikke for Alt i Verden vilde have overskredet Grændsen for den jomfruelige Bærdighed ved at gjøre nogen Tilnærmelse.

Det første Par Uger af mit Besøg var floiet afsted, jeg vidste neppe hvorledes, men de sidste fjorten Dage henses sig langsomt. Tilshyneladende tilbragte

vi Tiden ganske paa samme Maade. Jeg underviste endnu ligesaa uforsvaret Miss Eden hver Morgen. Efter Luncheon ledsagede hun mig stadigt og gjorde Udkast ved min Side. Vi mødtes Alle ved Middagsbordet og passerede med Sir George. Om Aftenen musicerede vi, spillede Besique eller spadserede i Haven. Hun var endnu bestandig min venlige Værtinde og opmærksomme Gæst, men jeg lagde Mærke til, at hun undgik at være ene med mig saa meget som muligt, uden at det skulde faae Udseende deraf, men Madame forstod fuldkommen hendes Onsker og udførte dem punktligt.

„Vi vil tage Plads under Kastanietræet, Madame,“ var nok til oieblikkelig at bringe den gode Dame og hendes Feltstol efter os.

Det var en haard Strid, men for hendes Skyld vilde jeg ikke give efter. Hvis jeg havde elsket hende mindre høit, vilde min Beslutning maaskee være bleven svækket. Det haardeste af Alt var at afholde sig fra at gjøre den mindste Gentydning til mine Bebegsgrunde. Jeg kunde have gjort det paa tusinde Maader, et bedrøvet Blik vilde have været tilstrækkeligt til at jade hende forstaae mig — saa megen Sympathi var der imellem os, — men jeg vidste, at medens enhver Forklaring vilde have været en ubeskrivelig Lettelse for mig, vilde det dog have været uendelig meget værre for hende.

„Hun maa ikke faae den svageste Anelse om, at

jeg elfter hende," tænkte jeg; „jeg maa forlade hende ligesaa fri, som jeg fandt hende."

Jeg siger ikke, at jeg havde Ret eller Uret i denne Synsmaade, men mine Begreber om Uret vare saaledes den Gang, og jeg troer nok, at de ere klarere og mere bestemte i den tidligere Deel af vort Liv end senere.

Jeg bevarede eet Haab. Hvis den Dag nogen- sinde oprandt, da jeg havde vundet en Stilling, som i mindste Maade var hende værdig, og hvis hun endnu var fri, vilde jeg komme igjen og søge at vinde det tilbage, som jeg nu frivillig gav Afkald paa. Jeg følte, at jeg aldrig kunde tage nogen anden Hustru; hvis jeg ikke kunde vinde hende, maatte min Kunst være Alt for mig.

„Kan De ikke blive hos os endnu en Maaned?" spurgte Sir George i en indtrængende Tone. „Amy gjør saa gode Fremfærd, og det interesserer hende saa meget, at det forekommer mig en Skam at afbryde Undervisningen."

Og paa den fineste Maade lod han mig forstaae, at jeg ikke skulde komme til at fortryde det. Han maa have troet, at jeg var en mageløst lovende Kunstner, da jeg forsikrede ham, at jeg ikke paa nogen Betingelse kunde blive borte fra London en eneste Uge til, paa Grund af mine Forpligtelser, og han Iykonkede sig uden Tvivl til, at han saa hurtigt havde opdaget mine usædvanlige Fortjenester. De Banskelligheder,

jeg gjorde, syntes kun at forøge hans Ønske om at beholde mig.

„Kan Du ikke overtale Mr. Hervey til at blive hos os lidt længere, Amy?“ sagde han, oienstynlig i den Tanke, at Ingen kunde afflaae hende Noget. Hun saae iveiret, idet hun skiftede Farve, og sagde:

„Gid jeg kunde. Men vi maae ikke være ubillige. Mr. Hervey har maaskee en anden Elev, som venter paa ham, og som er mere værd at undervise, end jeg er.“

Hadde hendes Ord nogen anden Betydning? Det lignede ikke hende, som var saa ligefrem; men dog forekom det mig, at der laa noget mere i Tønen end i Ordene. Jeg svarede hofligt og holdt fast ved den Dag, der var bestemt til min Afreise. Sir George trængte ind paa mig om dog at komme igjen næste Aar, men ieg sagde, at det var min Hensigt at reise til Skotland.

Den sidste Dag kom, den sidste Undervisningstime var forbi, de sidste Strog paa min Skizze af Huset vare udforte. Jeg samlede mine Sager sammen og sagde aldeles mekanisk alle de nødvendige Hoflighedsformler om min Værts og Værtindes Venlighed og den Glæde, deres Bekjendtskab havde forstaffet mig. Jeg troer ikke, jeg gjorde mig skyldig i nogen Forsømmelse, men det Hele forekom mig som en uhyggelig Drøm.

De stode og saae mig kjøre bort, — Sir George

og hans Datter — og jeg vendte mig om for sidste Gang for at see den fine, boiede Skikkelse og det søde Ansigt, som jeg saa gjerne altid vilde beholdt ved min Side. Jeg saae, at hun lagde sin Arm i sin Faders, da de stode der sammen; det var en ubetydelig Handling, men dengang syntes jeg, at der laa meget deri. Jeg tænkte, det kunde betyde, at han skulde være Alt for hende, nu da jeg var borte, og det indgjød mig det store Haab, at hun maaskee vilde være mig tro gennem de kommende Aar, og at den taagede Fremtid maaskee gjemte en Sykke for os begge, som vilde mere end opveie disse bittere Timer.

Haabet gav mig fornyet Liv og Kraft. Jeg arbejdede, som der Intet var til i Verden, der hed Fornøielse eller Opmuntring, og i det følgende Aar svækkedes min Iver ikke et Dieblit. Jeg havde Held med mig som Kunstner, men jeg tilskriver dette mere min Flid end mit Talent. I disse Dage hørte jeg leilighedsviis om hende, hvis Billede altid stod for mig og opmuntrede mig til at holde ud. Sir George besøgte mig flere Gange i mit Atelier, naar han var paa en Forretningsreise til London, og han beundrede mine Oliemalerier ligesaa meget som mine Aquareller. Han betragtede mig uden Tvivl som sin Protegé. Han talte altid om sin Datter og fortalte mig, hvor meget det glædede hende at høre, at jeg gjorde Sykke. Til sidst fortalte han mig, at han snart vilde tage hende med, for at hun kunde see mine Malerier.

„Hendes Tante siger, at hun for længe siden burde have være præsenteret ved Høffet o. s. v., saa jeg har leiet et Hus i Park Lane for Saisonen,“ sagde han. „Det er en strækkelig Tortur, — Noget, jeg hader, men jeg haaber, De vil føle Medlidenhed med os og see ind engang imellem, saa vi kunne faae os igjen en fornuftig lille Passiar.“

Han talte som om mine Besøg vilde være lig en Dase i Ørkenen, og jeg kunde ikke lade være at smile sørgmodigt ved mig selv, da jeg fuldt vel vidste, at, hvor oprigtigt han end mente det i Diebliffet, vilde vort Samliv kun blive kort, naar de først vare etablerede i den store Hvirvel.

Sir George bragte virkelig engang sin Datter til mit Atelier, men jeg var ude. Derpaa afgav jeg mit Kort i Park Lane, hvorefter jeg modtog en Indbydelse til Middag. Jeg gik derhen, og det var den eneste Gang, jeg saae Miss Eden i hele Saisonen — saa vidt forskjellige vare vore Bekjendtskabskredsse. Jeg saae hende modtage sine Gjæster i et stort, glimrende oplyst Værelse, omgiven af Aflast og Forgyldning, istedetfor af grønne Træer. Istedetfor den tarvelige Morgendragt, hvori hendes Villedede altid viste sig for mig, var hun et udsøgt Toilette. Hun var maaskee lidt høiere og slankere og lidt mere formel i sit Væsen, men her ophørte ogsaa Forskjellen. Jeg saae diebliffelig, at det var den samme rene Perle, — indfattet

maafkee altfor pragtfuldt, til at den kunde vise sig til Fuldkommenhed, men dog i sig selv ganske den samme.

Vi talte meget lidt med hinanden, thi hun havde en gammel Herre tilbords og sad langt fra mig; jeg holdt Øie med hende, hemmeligt, men saa ufravendt, at jeg i dette Øieblik ikke har den mindste Erindring om, hvorledes min Borddame saae ud. Hun kan have været ung eller gammel, smuk eller ithy, jeg saae hende slet ikke, skjøndt jeg haaber, at jeg var høflig, som det sig bør. Da vi kom op i Dagligstuen, veylede jeg et Par Ord med min Værtinde. Jeg troer, hun kom hen til mig og begyndte Samtalen. Jeg spurgte hende, hvorledes det gik med hendes Skizzeren og tilfoiede: „Deres Fader siger, De er meget flittig.“

„Ja,“ svarede hun med noget af det gamle, takkefulde Blik. „Jeg arbejder for at behage ham, men jeg bryder mig ikke meget derom nu. Det er kjedeligt at gjøre Udkaft ganske ene, og det er saa længe siden, jeg havde nogen'Undervisning. Jeg havde haabet, at saae nogle Timer i London; men det forekommer mig, at her ikke er Tid til Noget, og min Fader siger, at De har altfor travlt nu, til at De kan plages med Elever.“

Det var sandt, at den Tid, da jeg gav Undervisning, var forbi, og det glædede mig, at hun og hendes Fader erkjendte det; det syntes at bringe mig et lille Skridt nærmere Maalet. Jeg gav et let, høfligt Svar, — jeg kunde ikke stole paa mig selv, saa

jeg turde ikke sige meget, — og derpaa kom en af Gæsterne hen for at tale med Miss Eden. Jeg holdt Die med hende, medens hun vendte sig fra en Gæst til en anden, men der var Intet i hendes Bæsen, som kunde opvække min Skinsyge, og jeg vendte hjem med nyt Haab i mit Hjerte.

Det følgende Aar saae jeg hende slet ikke, da hun reiste udenlands med sin Fader. Aaret efter dette var det, at jeg gjorde Ulykke. Jeg kom pludselig i Mode.

Det Maleri, som skaffede mig et Navn, var udført efter min lille Skizze af Klostermuren. I Forgrunden havde jeg anbragt en ung Pige med en Skizzebog. Hendes Stilling og Træk vare som min Models, men det sænkede Hoved og Dienlaag og Mundens Uotryk vare, saa vidt som jeg var istand til at gjengive dem, Miss Edens, saaledes som hun pleiede at see ud, naar hun sad ved min Side i hine lyse Sommerdage, der nu ligge saa langt tilbage.

Der var umaadelig meget Arbeide paa Maleriet; Murstenene, Bedbenden og Labarterne vare udførte med en Raphaelsk Noiagtighed, men den Ulykke, det gjorde, troer jeg skyldtes Virkningen af Ulyset, som det faldt over Kanten af den gamle Mur og hen paa den unge Piges Haar.

Medens jeg malede Billedet, følte jeg, at det var uendelig meget bedre end noget af mine tidligere Arbeider. Jeg var saa heldig at faae det hængt paa et godt Sted paa Akademiet, og jeg troer, det blev

mere omtalt end noget andet Maleri, med Undtagelse af vore største Maleres. Jeg længtes uophørligt efter at Edens skulde komme og være Vidne til min Berømmelse, og jeg havde ikke længe at vente. Kort efter at Galeriet var blevet aabnet, og medens jeg dvælede nær ved den lille Hob, som ufravigelig samlede om mit Billede — Berømmelsen var ny nok for mig, til at jeg ikke skulde føle stor Glæde ved at høre de Bemærkninger, som det opvakte, — saae jeg hende. Hun stod foran de øvrige og betragtede mit Arbeide stift. Jeg trængte mig strax hen til hende.

„Synes De om det?“ spurgte jeg med sagte Stemme, medens jeg beholdt den Haand, hun gav mig, inden i min. Det var første Gang, jeg havde tilladt mig at lægge nogen Følelse i mit Væsen, siden hin Dag under Kastanietræet; men selve Skuepladsen for min Berømmelse gav mig Selvtillid. Farven foer op i hendes Kinder. Hun trak hastigt sin Haand til sig, og idet hun vendte sig halvt fra mig, henvendte hun sig til en Herre, som stod tæt ved.

„Det er Mr. Hervey, den Kunstner, som har udført dette deilige Maleri,“ sagde hun til ham, og idet hun atter vendte sig til mig, tilføiede hun: „Mr. Hervey, tillad mig at forestille Dem min Mand.“

Jeg kan ikke noiagtig sige, hvad der hændte efter dette. Jeg vidste, at en hoi Herre, der saae meget elegant ud, trykkede min Haand varmt og udtalte en belæbrundet Udførelse, og jeg troer, at jeg svarede

paa en passende Maade, men der var en Taage for mine Øine, og Stikfelterne, som bevægede sig omkring mig, og de stillestaaende Figurer paa Væggene hvirvlede rundt i en forvirret Masse.

Saa snart jeg uden Anstod kunde, forlod jeg mit Selskab og gik ud paa Gaden. Jeg veed ikke, hvilken Vej jeg gik, — hvorsomhelst, — det var ligegyldigt. Mit Livs Drom var forbi. Skjondt jeg tusinde Gange havde sagt mig selv, hvorledes det efter al Sandsynlighed vilde ende, var Slaget ikke mindre nu, da det virkelig var kommet.

Ende kunde jeg naturligviis ikke et Dieblif dadle. Hvis Nogen havde handlet urigtigt, var det mig selv. Mine Begreber om Verre havde muligviis været overspændte. Kunde jeg blot have kaldt den Aften i Park Lane tilbage, vilde jeg have handlet anderledes, men min Hensigt var god, og Gud veed, at det var en haard Kamp.

Siden den Gang har jeg aldrig malet noget Billede, der kunde staae ved Siden af dette ene, og jeg troer, at jeg aldrig nogensinde kan gjøre det; min Kunst er mig meget dyrebar, saa meget mere, som ingen Familiebaand stille sig mellem den og mig. Jeg veed, at Amy er lykkelig Hustru og Moder, og jeg kan see tilbage til hine lyse Sundage med en taknemmelig Følelse.

Et Brev af Beethoven.

(Siden Aaret 1827 afholdes der aarlig i Paris en musik- og religiøs Høitidsfest hver 26de Marts — Beethovens Dødsdag — til Erindring om denne uopdelige Genius, der, som Bladet Temps ved denne Leilighed udtaler sig, var „en Stemme fra oven, bestemt til at løfte Menneskenes Hjerter og Tanter op til Gud.“ Det nedenstaaende Brev fra B. til hans kjæreste Ungdomsven, Dr. Wegeler i Coblenz, er ved denne Anledning kommet for Dagen og reproduceres herved med photographisk Trofast, da det giver Læseren et mærkværdigt Indblik i denne sjeldne Kunstners Charakter og Liv og viser, hvor ædel og høihiertet han var, hvad ogsaa hans Compositioner paa Forhaand giver Visshed om. Det er skrevet i Beethovens 50te Aar.)

Wien, d. 23. Febr. 1800

Min gode, kjære Wegeler!

Modtag min inderlige Tak for din kjærlighedsfulde Erindring! Hvor lidt har jeg gjort mig fortjent til den, og dog er Du saa god, at Du ikke lader Dig affrække ved Nogetsomhelst, selv ikke ved min utilgivelige Efterladenhed; men Du vedbliver bestandig at være den samme trofaste, gode og redelige Ven. Tro ikke, at jeg nogensinde kunde glemme Dig, ja Eder alle, der ere mig saa dyrebare; nei ingenlunde! Der gives Diebliske, hvor jeg uendeligt længes efter at være hos Eder og tilbringe nogen Tid i Eders Midte. Mit Fædreland, den yndige Egn, i hvilken jeg først jaae Dagshuset, staaer endnu ligesaa levende for min Sjæl,

som da jeg forlod den og Eder, og det vil blive den lykkeligste Dag i mit Liv, paa hvilken jeg gjenseer Eder og vor „Fader Rhin“. Jeg tør uden Anmaselse forjikke Eder, at I skulle gjenfinde mig bedre, ikke blot som Musiker, men ogsaa som Menneske; og naar Velstand og Lykke atter har holdt sit Indtog i vort kjære Fædreland, saa vil jeg kun anvende min Kunst til Fordeel for de Fattige. Lykkelige Tidspunkt! Hvor glæder jeg mig til denne henrivende Dag, der skal bringe mig Dig og dette livsalige Formaal endnu nærmere!

Du onsker Underretning om min nærværende Stilling. Nu vel! Den er ikke ilde. Siden forrige Aar, hvor utroligt det end vil forekomme Dig, har L..... været min varmeste Ven og er vedbleven at være det (smaa Misforstaaelser har der jo nok vanket, men de have kun tjent til at gøre vort Venstabs mere inderligt), og han har opsparet mig en Sum paa 600 Gylde, som jeg kan tye til, naar jeg finder det nødvendigt. Mine Compositioner indbringe mig en heel Deel, og jeg har flere Bestillinger, end jeg seer mig i Stand til at udføre. Fem til sex Forlæggere kappes om mine Bærker, og jeg kunde, dersom jeg vilde, forstærke Concurrencen. Man kjobslaaer ikke med mig: jeg forlanger, og man betaler. Det er en herlig Ting, seer Du vel. Geraader for Exempel en af mine Venner i Mod, og min Pung er netop lens, saa jeg ikke strax kan komme ham til Hjælp, da behøver jeg blot at sætte mig ned, og hurtig er Hjælpen tilstede. Til al Ulykke har en misundelig Dæmon, mit slette Helbred, lagt en Anstodssteen for min Fod. I de sidste tre Aar er min Horelse daglig bleven svagere og svagere, og til denne Videlse kommer min Underlivsbygghed, hvoraf Du nok veed, jeg tidligere laborerede, og som nu har bragt mig i den elendigste Forfatning. En bestandig Dysenteri

(Blodgang) berover mig alle Kræfter. Min Læge vilde hjælpe paa min Mave ved styrkende Midler og paa mine Øren ved Mandelolie; men alt dette hjalp til Intet: Døvheden er tiltagen, og mit Underliv er ikke helbredet. Saaledes blev det ved indtil forrige Efteraar, og jeg var ofte Fortvivlelsen nær. Da raadte en Ignorant af en Doctor mig til at bruge kolde og en duelig Læge varme Bade; de sidste gjorde en vidunderlig Virkning. Mine Underlivsmerter astog, og min Hørelse tiltog. Men hele denne Vinter har jeg igjen havt det elendigt: jeg følte frygtelige Smerter i Indvoldene og faldt aldeles tilbage i min forrige Tilstand. Da dette havde fortsat sig i fire Uger, henvendte jeg mig til Doctor Varing, Keiserens Livchirurg. Jeg tænkte, at min Sygdom egnede sig til chirurgisk Behandling, og jeg havde overhovedet fattet Tillid til denne Mand. Og virkelig lykkedes det ham at befrie mig fra den heftige Dysenteri. Han forordnede mig varme Bade, i hvilke der kom en Flaske styrkende Essents; men jeg fik ellers ingen Medicin. Kort sagt: jeg føler mig rastere og stærkere, men i mine Øren bruser det Nat og Dag. Jeg kan med Sandhed sige: det er et elendigt Liv, jeg fører! I de sidste to Aar har jeg skyet alle Selskaber, fordi det er mig umuligt at sige til Folk: jeg er döv. Var min Kunst ikke Musikken, saa kunde det endda være, hvad det var, men for den, der dyrker den Kunst, er det end haard Himlens Straf. Og hvad vilde mine Venner, hvis Antal ikke er ringe, vel sige, naar de fik det at vide? For at give Dig en Idee om denne utrolige Døvhed, saa vil jeg blot omtale, at jeg maa sætte mig i Theatret meget nær ved Scenen for at høre, hvad Sangeren siger; jeg horer ikke Instrumenternes høie Toner og Stemmerne, naar jeg er nok saa nær, og, mærkeligt nok, gives der dog mange Folk, der i Samtalen ikke

bemærke min forgelige Feil. Da jeg er bekjendt for at være distrairt, saa tilskriver man min Distraction Alting. Og dog horer jeg neppe engang, naar Nogen taler noget sagte: jeg horer nok Tonerne, men forstaaer ikke Ordene, og naar Nogen striger, saa er det mig aldeles utaaaleligt. Hvad det skal blive til, veed kun Vorherre. Varing siger, at min Tilstand i hvert Tilfælde skal blive forbedret, selv om jeg ikke kommer mig ganske. Jeg har allerede ofte forbandet min Tilværelse, men Blutarck har hjulpet mig til at resignere; jeg vil, saafremt jeg kan, trodse min Stjæbne, men der vil dog altid gives Dieblikke i mit Liv, i hvilke jeg vil sole mig som den uhykkeligste Skabning.

Jeg beder Dig, ikke at tale til Nogen om denne min Tilstand; jeg betroer Dig den som en Hemmelighed. Det vilde være mig behageligt, om Du traadte i Brevvevling med Varing derom. Skulde min Tilstand blive varig, da kommer jeg næste Aar til Dig; Du skal da leie et Hus til mig i en smuk Egn paa Landet, og da vil jeg i sex Maaneder være Bonde; maaskee forandrer det [min Tilstand; hvis ikke] da Resignation! Hvilket usfelt Hjælpemiddel! og dog vil det være det eneste, der levnes mig. Vil Du tilgive mig, naar jeg bebyrder Dig, hvis Stilling er ubehagelig nok i Forveien, med denne Venstabsstjeneste?

Stephan Brenning er nu her, og vi komme næsten daglig sammen. Det virker meget velgjørende paa mig, daglig at tilbagekalde de gamle Følelser og Erindringer. Han er virkelig bleven et vakkert ungt Menneske, der besidder Kundskaber og har Hjertet paa rette Sted. Vi har alle bidraget dertil mere eller mindre.

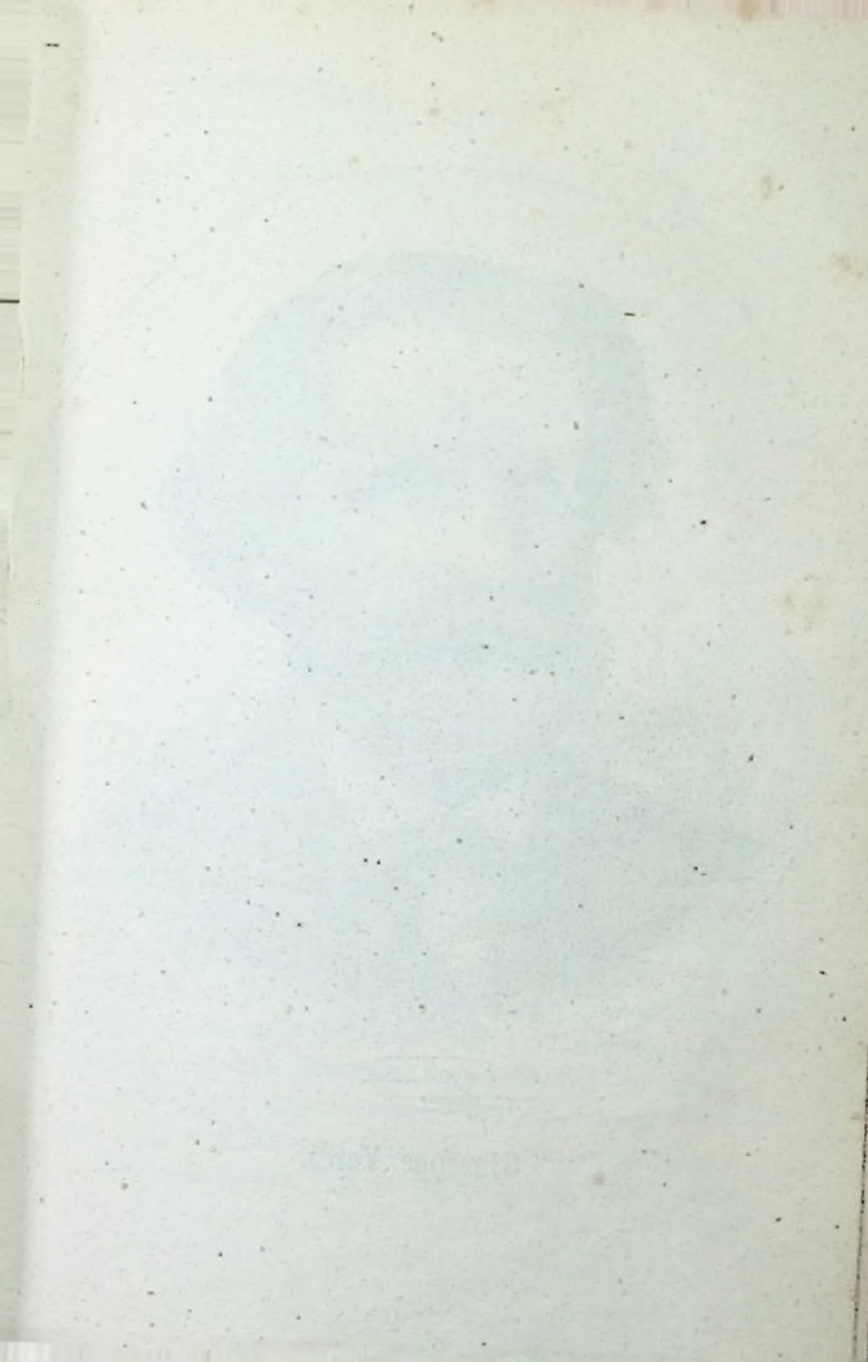
Jeg har nu en smul Bopæl, der gaaer ud til Vasteien, og derved faaer en dobbelt Værd for min Helbred. Du skal faae din Antiochus og tillige en

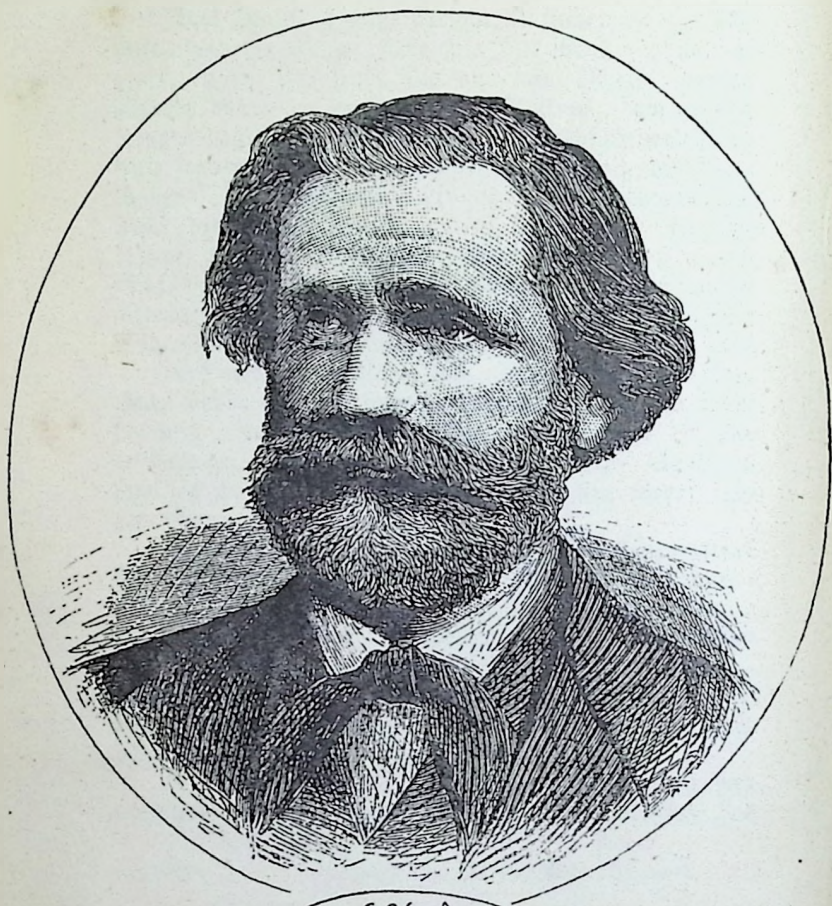
heel Deel Musik af mig, dersom Du finder, at det ikke koster Dig for meget; skriv mig kun, hvad jeg har at gjøre, og jeg skal sende Dig alle mine Værker, der nu allerede danne en ret betydelig Samling, som endda forøges daglig. Til Bytte med min Bedstefaders Portrait sender jeg Dig hans Barnebarns, mit, din Beethovens, der altid med Liv og Sjæl tilhører Dig. Med det Første skriver jeg til Christopher for at slaae Takten for ham i Anledning af hans Galstaber. Jeg skal ogsaa skrive til den gode Laura. Aldrig har jeg glemt en eneste af Der, I Gæstelige og Gode! selv naar jeg intet Livstegn gav fra mig; men Du veed nok, Brevskriveri har aldrig været min Sag. Mine bedste Venner have i Aaringer intet Brev faaet fra mig. Jeg lever kun i mine Noder: naar det ene er færdigt, er det andet allerede begyndt. Saaledes som jeg nu skriver, laver jeg ofte tre fire Sider paa een Gang.

Hils Nies hjertelig fra mig: jeg skal snart skrive Dig noget bestemt til angaaende hans Søn (Componisten), endstjont jeg troer, at han i Paris snarere end i Wien vil gjøre sin Lykke. Wien er overlæstet med Kunstnere, og det bliver selv de dygtigste vanskeligt at slaae sig igjennem der. Til Efteraaret eller i Vinter vil jeg see, hvad jeg kan gjøre for ham; thi da vende Alle tilbage til Staden.

Lev vel, min gode og trofaste Wegeler! og vær overtydet om evigvarende Kjærlighed og Venstab hos

din
Beethoven.

G. Verdi

Giuseppe Verdi.

Johanne, Dronning af Neapel og Grevinde af Provence.

I et guult Bortsegl, der hænger ned under et gammelt Document, seer man et Billede af Johanne, „af Guds Raade Dronning af Jerusalem og Sicilien, Grevinde af Apulien, Provence og Forcalquier“. Dronningen er fremstillet siddende paa en Throne eller en antik Stol; to Lovet, hendes Families Vaabenmærke, ligge udstrakte for hendes Fødder. Johanne bærer den kongelige Krone paa Hovedet, i den ene Haand har hun Sceptret, i den anden Verdenskuglen med et Kors paa; hun er iført en lang Kjortel, som bolger pragtfuld ud til Siden og falder folderigt ned omkring hende. Hendes Blik stirrer stift ud i Rummet; det er, som om hun var stegen op af Graven, for atter at gribe Kjendtegnene paa sin kongelige Magt.

Det Liv, Dronning Johanne af Neapel, Grevinde af Provence, førte, er et heelt Drama. Hun blev

født i Maret 1325, var en Datter af Hertug Karl af Calabrien og Barnebarn af Kong Robert. Efter hiin Tids Skik var hun, kun syv Aar gammel, bleven trolovet med sin et Aar ældre Fætter Andreas, en Son af Kong Karl Charobert af Ungarn. Det var en politisk Forbindelse, der førte til et Ægteskab, som i Tiden skulde knytte flere mægtige Familiers Interesser sammen. Da Johanne var fjorten Aar gammel, var hun alt en yndefuld Kvinde af henrivende Skjønhed; ogsaa hendes Aand var udviklet, og hun elskede de ridderlige Fester og Glæder; hendes Hjerte var ligesaa varmt og lidenskabeligt som den straalende Sol, hun levede under. Andreas var opdraget i Ungarns mørke Skove, midt imellem disse halvvilde Folkefærd; han var stolt og hildet i Præstevæsenets Garn og gjorde Fordring paa selv at føre Regimentet i Genhold til sin nedarvede Ret, som han ansaae for ligesaa lovlig som Johannes. Det var den første Anledning til Ufred og Uenighed, idet nemlig Johanne ved Bedstefaderens Død, 1343, arvede Neapels Throne, medens Andreas ikke blev kronet, men kun bar Titel af Hertug af Calabrien.

Den fortryllende Dronning Johanne havde fattet Kjærlighed til Brindsen af Tarent, Ludvig af Anjou. Det var en smuk, anglo-normannisk Riddermand, som levede ved Hoffet i Sicilien, hvor han udmærkede sig ved sin Dristighed og ridderlige Færd. Johannes og Brindsen af Tarents lidenskabelige og lønlige Kjær-

lighed blev begunstiget af en Kvinde, som spiller en vigtig og hemmelighedsfuld Rolle i dette Drama. Det var en Catalonierinde, Datter af en fattig Fiske; hun hed Philipina, var kun en simpel Vaskerfone, men af overordentlig Skjønhed, og Hertuginde af Calabrien havde valgt hende til Amme for sin Son. I Neapel og paa Sicilien bevarede endnu det gamle Roms Sæder, og Ammen spillede en vigtig Rolle der; Philipina blev derfor almægtig som den Fortrolige i Hertuginde af Calabriens Elstovseventyr, og hun bevarede den samme Gunst hos Kong Robert af Neapels anden Hustru, Doña Sancha af Aragonien. For at belønne hende for hendes mange Tjenester gav Dronningen hende den unge og smukke Catabona, Kongens Slotsfoged, til Egtemand. Det var en ung Saracener, der var født paa Sicilien, hvor der fandtes en talrig Mængde af dem baade som Trælle og Frifødte; denne var som Barn bleven kjøbt af den normanniske Grev Catabona, og han havde forstaaet at vinde sin Herres Gunst i saa hoi Grad, at han doende havde stænkent ham sit Navn og sine Værdigheder. Han forstod ogsaa at vinde Kongens Yndest, saa at denne slog ham til Ridder med sin egen Haand og billigede hans Forening med Philipina.

Catabona steg til hoi Værdigheder og blev Kronens Storsenechal; hans Egtfælle, Catanerinden, som Folket kaldte hende efter den sicilianske By Catania, ældedes vel, men var bestandig lidenskabeligt

hengiven til Intriger, og hun fik nu ogsaa det Hverv at lede den unge Johanne og lære hende de sicilianfse Sæder og Stikke at kjende. Catanerinden fik snart Magt over sin nye Hersterinde, thi hun forstod at smigre hendes Forfængelighed, at begunstige hendes Lyst til Fornoielser og altid at være rede til at vise hende de lønlige Tjenester, som den lidenskabelige Kvinde næppe ret vilde tilstaae for sig selv. Hun blev da ogsaa den Fortrolige i Elifovsforholdet til Prindsen af Tarent.

Paa sin Side havde Andreas til Rigshovmester, en af de vigtigste Poster ved Hoffet, en Basal af ungarisk St, som skaltede og valtede med Riget efter eget Forgodtbefindende. I den sicilianfse Kronike kaldes han Broder Robert, og hans Indflydelse paa Fyrsten var bleven saa fordærvelig, at det anjou-normanniske Ridderstab ikke mere vilde finde sig i dennes Tyranni. De mægtige Herrer, som beherskede Sicilien med Erobrerens Ret og havde de store Lehn der, besluttede da at tage sig selv tilrette, og en almindelig Sammensværgelse mod Lehnsherren udbrød. Tidlig om Morgenen den 18de September 1345 indfandt Lehnbaronerne sig i Paladset Caserta, hvor Andreas holdt Hof med Johanne; han var endnu ikke staaet op, men de skikkede Bud ind til ham og forlangte, at han skulde komme ud til dem, da de havde vigtige Statsager at forhandle med ham. Næppe var Andreas traadt ind i Værelset, for sex Mænd

med Mafter for Anfigtet trængte fig om ham; hans ynfelige Strig lod gennem hele Paladset, men Alt forblev taust. Man kastede ham en Slyuge om Halsen, kvalte ham, og hans Lig blev klynget op paa Paladsets Muur. Under alt dette forholdt Dronningen fig ganske rolig, ja udgjød ikke en Taare. Efter nogle Beretninger skal hun have været vidende om Sammensværgelsen og billiget den, da hun nærede et dybt Had til Andreas og gjerne vilde have ham skaffet af Veien; men andre Kronikefribere forfikkre derimod, at hun slet ingen Deel havde deri, og at det kun var de utilfredse Stormænd, som styrkede hendes Hgtesherre. Denne Voldsdaad havde imidlertid været faa offentlig og var bleven udført paa en faa vederftygkelig Maade, at de Skyldige ikke kunde undgaae at drages til Anfvar. Domstolene i Neapel udtalte Dodsdommen over dem og ligeledes over Senechalens Hustru, den gamle fuedige Kvinde, som man mente stod i Forbindelse med dem med Johannes Vidende. Hele Sagen blev dog dreven meget hemmelighedsfuldt, og de forftjellige Sagn ere hinanden modfigende.

Næppe var Andreas i Graven, for Johanne, som nu ikke mere mente at behøve at lægge noget Vaand paa fin Lidenfkap, ægtede Brindsen af Tarent, der i det almindelige Omdomme blev anfeet for en af Forerne for det kongemorderfke Complot. Det vakte overalt ftor Harm, og den myrbede Fyrfte

skulde snart finde en Hævner i sin Broder Ludvig, den kjække Konge af Ungarn. Han samlede sine Magnater, en kraftig og tapper Race; en sort Fane blev heiset op paa hans Palads's høie Taarne, og paa dette mørke Sorgens Banner havde man malet den blodige Scene fra Paladset i Caserta, hvor Dronning Johanne var fremstillet selv førende Morderne. Fulgt af sine Vasaller drog Ludvig af Ungarn igjennem Tydskland og Italien, og snart stode Ungarerne ligeoverfor den neapolitaniske Hær med Prindsen af Tarent i Spidsen. Men hans Skarer splittedes ad, næsten uden Sværdslag, da de saae Kongen af Ungarns Sørgebanner vaie.

Alt aabnede sig nu for den halvvilde Hær, som ustandseligt trængte frem; selv Neapel var truet, da Johanne fattede den Beslutning at forlade Italien og drage til sit skjonne Grevskab Provence, for at søge Beskyttelse og Hjælp der. Provence var dengang rigt og i en lykkelig Tilstand. Landet havde lidt meget under Albigenser-Krigen, men nu vare Byerne blevne gjenopbyggede og Klostrene istandsatte; enhver Stad havde gjenerhvervet sin Frihed og faaet sine borgerlige Forhold ordnede. Da Borgeme i Marseille saae de neapolitaniske Galeier, som bare deres retmæssige Hersterinde Johanne, nærme sig deres Havn, heisede de Flag paa Byens Taarne og beredte sig til at hylde hende med stor Pomp og Pragt; Consulerne modtog hende under en Thronhimmel af Guldmor.

Da hun steg iland, var hun pragtfuldt klædt og havde den kongelige Krone paa Hovedet; hun besteg en hvid Baskgænger, prægtigt optommet, som hun styrede med Hænde; og hun tog Bolig i et henrivende Landsted, La Blanche, som laa ved den lille Flod Jarret's Bredder. Johanne holdt lidenskabeligt af Jasminer; hun sov under et Løvtag, der kunstigt var dannet af Krandsse og Blomster.

Modtagelsen var da overalt glimrende; Provence var lykkelig over at bringe den ædle Grevinde sin Hilsen og Hyldest. Johannes Skjønhed var henrivende; hun elskede saa omstændigt sin anden Ægtefælle, Prindsen af Tarent, at han næppe nok kunde gjengælde hendes lidenskabelige Kjærlighed. Grevinden besøgte Provences gamle Hovedstad Aix, hvis borgerlige Forhold netop vare blevne ordnede; hun kom ogsaa til den keiserlige Stad Arles, hvorfra hun under glimrende Festligheder drog til Avignon, for at aflægge et Besøg hos Paven, som dengang opholdt sig der. En eneste Tanke hentes at opfylde hele Johannes Sjæl: hun vilde gjenerobre Kongeriget Neapel, som hun havde tabt. Det var hende derfor af største Vigtighed for enhver Priis at skaffe Penge tilveie; og Grevinden af Provence, som alt var i Gjæld til Byen Marseille for nogle hundrede tusind Guldgulden, indledede en Underhandling med Pave Clemens VI. om en Pengeomsætning. Hun tilbød at sælge ham Staden Avignon, hvor Baverne havde

oplaaet deres Residentz, og hvor de ventede paa, at de mægtige Forvirringer i Italien, som Welfernes og Ghibellinernes Stridigheder afstedkom, omsider skulde ophøre.

Baverne eiede alt de Landstrækninger, der horte til Grevskabet Avignon, og kun Byen selv var bleven under Greverne af Provences Herredomme. Men Moden drev nu Johanne til at søge at faae Penge paa enhver Maade, og hun folgte da Byen Avignon til Pavestolen for firhundredtusind Guldgylde. Det var ikke nogen Skjænk eller Gave, som oftere er blevet meddeelt, men et frivilligt Salg og det for klingende Mont; Johanne var ikke bleven forledet dertil, men hun indlod sig paa denne Sag, fordi hun derved blev sat istand til at hverve en ny Armee og med den gjenwinde Neapel. Marseille's Borgere fik en Deel af Pengene, for dermed at udruste en Flaade Galeier, som skulde stifte i Soen med Stadens Banner.

Man havde bragt i Erfaring, at Kong Ludvig af Ungarn og hans toileslose Bander af Tydskere og Slaver havde gjort sig meget forhadte blandt Sicilianerne og Neapolitanerne, og at der var udbrudt en voldsom Opstand. Paa samme Tid hærgede ogsaa en frygtelig Smitsot Italien. Intet kunde nu holde Johanne tilbage; hun længtes efter Neapels skjøne Sol og straalende Egne, og hun gik da ombord paa en af de marseillanske Galeier; efter en hurtig Overfart steg hun iland ved Sorrentos Bredder. Overalt

blev Dronningen modtaget med jublende Begeistring; det provençaliske Ridderskab fulgte hende i mægtige Skarer, og snart var Riget befriet for de ungariske Bander, der havde indgydt Befolkningen saa stor Rædsel. Johanne holdt sit Indtog i Neapel i Slutningen af August Maaned 1348, og fra nu af forlod hun ikke dette Rige; naar hun nu og da gjorde en Udflugt til Provence, saa var det kun for at samle Tropper der eller udskrive Penge, thi hun havde stadig Brug for begge Dele.

Hendes Styrelse af Riget var baade fast og kyndig og forstandig. Mange Bygningsværker bleve udforte i Neapel, saaledes det nye Slot, der ragede op over Byen og beskyttede den. Johanne vandt Folkets Kjærlighed; men der var bestandig en blodig Grindring, som ikke vilde vige fra hendes Sjæl; det var Angeren over hendes Egtfælle Andreas's Mord. Skjondt man ikke havde noget Beviis for hendes Medviden, saa var det dog den almindelige Mening, at Forbrydelsen var begaaet med hendes Billie, ja egentlig under hendes Dine. For at bringe disse Rhygter til Taushed, besluttede Johanne at lade Sagen undersøge i Provence. Hun stiftede da nogle af sine betroede Mænd til Paven med Bøn og Opfordring om, at han skulde lade anstille Efterforskninger og optage Vidnesforhør om den uheldsvangre Begivenhed i September 1345. Det pavelige Hof opfyldte Dronningens Ønske, og de indledede Undersøgelser førte

da til det Resultat, at Johanne tilstod, at hun ikke havde elsket sin Mand, at hun forgjæves havde søgt at bekæmpe denne Modbydelighed, og at det uden Tvivl var ved Trolddom, at denne Utilboielighed var blevet næret; dernæst, at de Sammensvorne kjendte dette Gød og havde betjent sig af hendes kongelige Navn for at udføre den forfærdelige Gjerning, men at Dronning Johanne ingenjinde havde bejudlet sin Haand med sin Egtfællens Blod. Som Folge deraf frifjendtes hun ved en Kjendelse af den pavelige Domstol for enhver Medstyldighed — i det mindste i Gjerning — i denne Forbrydelse. —

Dronningen havde god Brug for alle de provencalske Stridskræfter, som udfoldede sig under hendes Banner, thi Neapel og Sicilien bleve paany truede af et Indfald af Ungarerne. Kong Ludvig kom igjen i Spidsen for sine Magnater, for atter at gribe den Krone, han alt havde været i Besiddelse af. Krigslykken var veglende, og Kongen blev ofte Scirherre; men tilsidst blev han standset i sin raske Fremrykning af den lille faste Plads Aversa, der var besat af et Corps tappre provencalske Riddere. Ludvig mistede mange Folk og begyndte ogsaa at have Mangel paa Levnetsmidler; han indlod sig da i Underhandlinger med Johanne og anerkjendte hendes Herskerret, men paa den Betingelse, at Thronen skulde gaae i Arv til Dronning Johannes og Andreas af Ungarns Barn, som imidlertid døde tre Aar efter. Kong Ludvig lod

jig ogsaa meddele Enkelthederne ved den pavelige Dom og erkjendte nu, at efter hvad der i denne Sag var oplyst, naar alle Omstændigheder toges i Betragtning, maatte han indrømme Dronningens Ustyldighed.

Det var ret en lykkelig Tid for Kongeriget Neapel, medens Dronning Johanne styrede Staten, omgivet af Provençalere og Mændene fra Anjou. Hun var smuk og livslysten, og Tiden gik saa herligt med Fester og Optog, skjønne Ridderespil og Dystløb, hvor de mandhaftige Herrer kappedes om at vinde Prisen. Og Kronikerne fortalte ogsaa om, hvor mange Forbedringer og nyttige Forandringer der indførtes, saa at det udtømte Rige ret igjen begyndte at blomstre op i dette Tidsrum. Dronningen befriede Folket fra det tyranniske Nag, som Behnsvæsenet havde lagt paa dets Skuldre; det var lovlose Tilstande i disse Tider, hvor de høie Baroner næsten herskede uindskrænket, men hun søgte at raade Bod derpaa ved at give retfærdige Love og søge at ordne de borgerlige Forhold paa en ædelmodig Maade, saa at Alles Liv bedst kunde fremmes, medens hun tillige søgte at vække Folkets Sands for en høiere Udvikling, dog nærmest rigtignok kun ved mere blændende og berusende Forlystelser. Hendes eget Liv var ogsaa kun en lidenskabelig Rus; hendes Kjærlighed til hendes anden Egtfælle, Prindsen af Tarent, var heftig, og hun bevogtede ethvert af hans Skridt med en lunefuldt

Stinksyge, der forbittrede hele hans Tilværelse. Han døde ogsaa ung, og der hengik kun nogle Maaneder, da hun indgik et tredie Egteskab, tiltrods for hendes Løfter til Kong Ludvig af Ungarn. Hendes Valg faldt denne Gang paa Greven af Majorca, James af Aragonien; han var af provencalsk Uet og nedstammede fra den Række af katalonske Grever, som havde erhvervet sig saa stor Yndest i Provence.

Dronning Johannes lange Fraværelse havde i Syden alter gjenvakt den stærke Kjærlighed til Friheden, saa at baade Adelen og Byerne, der vare blevne vant til at styre sig selv, havde sluttet sig sammen til uafhængige Forbund. Dronningen havde nok at gjøre med at styre Neapel, og hun overlod da Provence til sig selv; Marseille var igjen blevet en fri Republik under en Podesta, som efterhaanden lod udgaae de mærkelige Bestemmelser, der ordnede alle So- og Havnesforhold. Aix, Arles og Forcalquier erklærede sig for uafhængige Byer. Nu mente ogsaa Keiser Karl IV i Tydskland, at Diebliffet var kommet, til at han kunde gjøre sin gamle Ret gjældende med Hensyn til Oberherredømmet, og han drog da (1365) til Paven i Avignon; senere lod han sig ledsage til Arles af Greven af Savoyen og Hertugen af Bourbon og blev kronet der til Konge af Erkebispnen af Arles. Den keiserlige Stad udfoldede al sin Pomp og Pragt; Provence gjenlod af Jubel, og Turneringer og Dystkøb voxede med andre Festligheder. Kroni-

terne fortælle om, hvorledes der i Anledning af denne Krøning fandt Skælke- og Narrefester Sted midt imellem Roser og blomstrende Ghyel, disse halvt hedenske, halvt christelige Skuespil, som ret hørte til Middelalderens Folkeforlystelser. Keiser Karl IV's Krøning var den sidste offentlige Handling, som melder om Keisernes Overhoighed over Provence; Berettigelsen dertil havde de som Cæsarernes Arvinger i Rom.

Dette Land var saa skjont og herligt, med en yppig prangende Natur, ligesom en Silkefjortel udshet med kostelige Stene, saa at Enhver, der kun havde den mindste Berettigelse, søgte at erhverve sig det. Og det var mægtige Herrer, der forsøgte at gjøre deres Ret gjældende. Saaledes Kong Edvard III.s Son af England, Hertugen af Veicester, som paakaldte sin Bedstemoder Eleonores Rettigheder og drog ind i Languedoc med Ild og Sværd ligetil Nismes; derpaa Hertugen af Anjou, en Broder til Kong Karl V af Frankrig, der for sit Vedkommende gjorde Fordring paa Kongeriget Arrelat med Hovedstaden Arles, som var blevet afstaaet til ham af Keiser Karl IV. Han drog kjæft frem med sine Mænd fra Gascoigne og Anjou og opplantede Frankrigs Viliebanner i Tarascon. Men det ædle provencalske Ridderstab traadte kjæft i Stranken for at forsvare sin Frihed og sine Rettigheder mod enhver Fjende. Det foretrak desuden at staae under Johanne af Neapels Herredomme; thi det var en Sthrelse, der var for fjern, til at den kunde

indgyde nogen Frygt. Det var ogsaa Tilfældet med Stæderne, hvorpaa man saae et Exempel i det frivillige Skridt, som Byen Aix gjorde ligeoverfor Dronningen. Da Johanne nemlig var meget ødsel og stadig var i stor Pengeforlegenhed, afhændede hun efterhaanden Grevernes Krongodser i Provence; men derover blev Byen Aix urolig, og den stiftede derfor som Afstending en af sine indsigtfuldste Mænd, ved Navn Kostang, til Dronningen, for at bede hende at høre op med disse Overdragelser. Hun gav ogsaa et høitideligt Lofte derom; og for at vise, at det var hendes bestemte Villie, at Saadant ikke mere skulde skee, bemyndigede hun Beboerne af Staden Aix's Commune til selv med Magt at modsætte sig saadanne Afstaaelser, om de end vare hjemlede ved lovgyltige Documenter med hendes Haand og Segl.

Da Stæderne i Provence nu saaledes vare henviste til dem selv, saa gjorde de ogsaa Brug af deres uindskrænkede Rettigheder og lod de indtrængende Fjender kjæft Spidsen. Byen Arles saae sig ogsaa istand til at modstaae Greven af Anjou's Skarer; den hævdede sin Uafhængighed og gjorde sig værdig til sit smukke Vaabenstjold: en siddende Guldløve i blaat Felt. Aix, der stadig var Hovedstaden, bevarede sit Vaabenmærke, de fire Bæle, og foiede dertil en hoiere fremragende, som i sin overste Trediedeel var gjennemstuffedet ved en Tverstang i Form af et Guldkors. Marseille havde som Bymærke et blaat Kors

i hvidt Felt til Forskjel fra Toulon, der har et Guldfors i himmelblaat Felt. Denne sidste Wy er jo af romersk Oprindelse og skylder Telo Marcius sin Grundlæggelse; den blev hærget i det tolvte og tredtende Aarhundrede, men blev gjenopbygget og befæstet af Greverne af Provence. I det Hele kunne mange flere Steder nævnes, som alle ved deres Baabemærker gjentakke skønne Grindringer fra en svunden Tid; det er ligesom de gamle Familiers Skjoldmærker, der minde om Riddertidens Bedrifter og de forskjellige Slægters Forbindelser.

Dronning Johanne vedblev at styre Kongeriget Neapel og Apulien med stor Ansæelse, og hendes Egteskab med James af Arragonien varede i tretten Aar. Aarene vare staausomt gledne hen over hende; hun var endnu en kraftig Kvinde, meget smuk og bestandig lidenskabelig i sin Attraa; hun tog da en fjerde Egteskælle, nemlig den unge Fyrst Otto af Brunsvig af germanisk St, en Son af Hertug Henrik af Brunsvig. Det var en mandig og kjæk ungdommelig Skikkelse, men Neapolitanerne saae dette Valg med Mistillid, og Paven solte sig meget saaret derover. Alt i lang Tid ængstedes Pavedømmet ved at see, hvorledes den tyske Indskydelse bestandig gjorde sig mere gjældende Syd for Alperne, og alle Bestyrlsningerne mod Johanne for hendes Deelagtighed i den skumle Begivenhed i Caserta vafftes igjen.

Dronning Johanne havde nu ikke længer Haab om at faae en Livsarving, og hun maatte da søge en Støtte udenfor Riget; hun antog derfor i Sønns Sted og som sin Efterfølger Grev Ludvig af Anjou, en Søn af Kong Johan den Gode af Frankrig og Broder til Karl V. (1380). Dette uventede Valg saarede ogsaa Neapolitanerne dybt; de havde nemlig haabet at faae en Konge i Karl Durazzo af en indfodt Slægt, der beskyttedes af Kong Ludvig af Ungarn, og som hun alt tidligere havde udnævnt til sin Arving og givet sin Søsterdatter Margrethe tilægte (1369). Pave Urban, der ogsaa frygtede den franske Indflydelse i Italien, tog Parti for Durazzo; han truede Johanne med offentlig Bestjæmmelse og kronede uden Tøven Karl Durazzo til Konge. Ungarerne ilede til for at understøtte denne. Fjergjæves samlede Dronningen nogle neapolitaniske Vehmænd om sig under Hertug Otto af Brunsvigs Anførsel; de vare kun ringe i Tal og ikke ret til at stole paa. De forlode da ogsaa hendes Banner for at gaae over til Kong Karl; og Johanne var da saaledes ladt alene midt imellem sine rasende Fjender.

Man kan endnu i Neapel see Dronning Johannes faste Slot; dets Ruiner, som bestyldes af Volgerne, ere store og vidtstrakte; det mørke Taarn speiler sig i de klare Bønde. Johanne havde inde sluttet sig der indenfor de mægtige Mure, medens Neapolitanerne bragte Durazzo Stadens Møglers. Man var i For-

aaret 1382. Fra Frankrig drog den af Dronningen bestemte Efterfølger i Hast ned over Alperne, for at komme hende tilhjælp og erobre den Krone, der var ham bestemt, medens en marseillansk Flaade paa tre-
sindstyve Galeier beredte sig til at angribe Neapel. Den 24de April 1382 leverede Otto af Brunsvig Ungarerne et Slag; men han tabte og faldt som Fange i deres Hænder uden noget Haab om, at han mere kunde vente nogen kraftig Hjælp. Forladt af Alle aabnede Johanne sit Slots Porte og overgav sig frivillig til Karl Durazzo, just i det Dieblit, da man i Bugten ved Neapel fik den stærkt væbnede provencalske Flaade i Sigte. Durazzo modtog Dronning Johanne med stor Verbodighed, da han haabede, at hun vilde afordre Ridderne og Flaadens Føreere til at anerkjende ham som Greve af Provence. Men den faldne Dronning viste stor Fasthed og Værdighed; hun opfordrede ingenlunde Provençalerne til at anerkjende Durazzo for deres retmæssige Greve, tvertimod erklærede hun Flaadens forsamlende Føreere, at deres eneste Overlehnsherre var Hertugen af Anjou, til hvem de ogsaa skulde aflægge Hyltingseden. Nu begyndte Durazzo at true; men den kjæffe Dronning, som vel indsaae, hvad hendes Skjæbne vilde blive, men dog ikke vilde svigte sit Boste, erklærede for anden Gang, at Hertugen af Anjou, den af hende valgte Arving til Kronen, var den eneste og sande Overlehnsherre. „Naadige Herrer og Ridderne,“ sagde hun,

„jeg veed, hvilken Skjæbne der venter mig; siger da til Hertugen, at han maa komme og hævne mig paa den Høver, der holder mig fangen.“

Johanne havde da en Forudsølelse af den blodige Hævn, som ventede hende af den ubonhørlige Fjende. Da den marseillanste Flaade havde fjernet sig, sendte Karl Durazzo Dronningen som Fange til Slottet Murano, under Bevogtning af nogle Ungarere, der vare deres Hertug hengivne. Der forblev hun til Midten af Mai Maaned, da Franskmændene under Hertugen af Anjou rykkede frem for at befrie hende. Men det var nu forsilde. Ifølge nogle Beretninger blev hun efter en hemmelig Befaling dræbt og ophængt af Ungarerne paa samme Maade som hendes første Mand; efter andre Sagn blev hun kvalt mellem to Madratser, for at hendes Skrig ikke skulde blive horte. Hvorledes det nu end var, saa endte hun sit Liv i Mai 1382, og efter dette frygtelige Drama var der ikke mere Tale om Dronning Johanne af Neapel uden som Heltinden i et vildt og blodigt Eventyr.

Mindet om Johanne lever endnu paa mange Maader. Et Aarhundrede senere malede Leonardo da Vinci et herligt Billede af hende, men hun er dog mere tro gjengivet i det omtalte Segl, der hører til et Document, som opbevares i Klosteret Saint-Victor, og af hvilket Historikeren Ruffi i sit omhyggelige Værk om Marseille har ladet tage et udmærket Stik. Men i Neapel lever hun endnu i sine Bygningsværker;

overalt mindes man om, hvad hun har gjort, ved Kirkerne og de offentlige Bygninger, hun har ladet opføre; thi hun var ingen almindelig Kvinde. Hun var begavet med en overordentlig Ihærdighed, i al hendes Færd var der noget Usædvanligt, og hendes Lidenskaber vare voldsomme, saaat hendes Liv, navnlig under hine Tidsforhold, maatte give et mørkt Billede af hele denne Tidsalder. Dronning Sohanne levede jo kun lidt i Provence, og det kom, som alt seet, just de store Byer til Nytte, da de derved næsten alle fik frie Forfatninger og bleve republikanske; hun var da egentlig kun Grevinde af Provence af Navn. I de Bestemmelser, hun havde truffet i sit Testamente, bekræftede hun Huset Frankrigs Rettigheder til Kongeriget Neapel, og de bleve da Oprindelsen til de langvarige Krige i Italien, som først endte med Frants I, medens Provence ogsaa først over to hundrede Aar efter hendes Død blev en Provinds af Frankrig under Ludvig XII's Regering.

Af en forhenbærende Upsalasangers Optegnelser.

1.

Den 27de August 1867 sad jeg om Eftermiddagen i mit ensomme Læseværelse paa anden Sal i et gammelt Hus i en snever og kroget Gade i Staden Orleans, og forsogte forgjæves at bestille Noget. Jeg havde i flere Uger boet i en Pension, i hvilken flere andre Svenske før mig med Moie og Besvær havde studeret det franske Sprog. Og i Sandhed, ingen Bopæl kunde have en Beliggenhed, der var bedre egnet til Studeringer; thi den Gade, hvori den laa, var stille og ode, og der fandtes Intet, som kunde lokke En til at kaste et Blik ud af Vinduet. Det var næsten ubehageligt at see derud. Mellem vallende gamle Huse, just ikke af den maleriske Art, løb en smudsig og ujevn Steenbro med en Rende-steen i Midten, hvor alt muligt Affald og Feiestarn

kastedes ud fra Gaardene, og hvor det fik Lov at ligge, indtil enten en velvillig Regn skyllede det bort, eller det samlede af en tung Vogu, som i den Hensigt hver Lordag rullede langsomt gjennem Gaden. Og denne Vogus Nullen en Gang om Ugen udgjorde næsten hele den Bevægelse, Gaden havde at fremvise, naar undtages de ensomme Fodtrin nu og da af en eller anden stille Vandrer, som begav sig til eller fra sin Bopæl.

Dog, idag kunde jeg ikke bestille Noget. Jeg var bestjæftiget med at skrive Fransk, for at min Vært og Lærer, Monsieur M., kunde gennemgaae det om Aftenen. Men jeg lagde hvert Dieblif Bennen fra mig og sank hen i andre Betragtninger, som hverken havde Noget at gjøre med Grammatik eller Ordbog. — Og hvad tænkte jeg paa? — Jo, jeg havde samme Morgen læst i et Pariserblad, at Upsalastuderterne, „les étudiants d'Upsal, jeunes gens, portant des casquettes blanches“, vare ankomne for at deeltage i den internationale Concurrence i Chorsang, som var bleven arrangeret i Anledning af Verdensudstillingen. Den franske Avis laa paa Bordet foran mig; jeg tog den hvert Dieblif i Haanden og læste atter og atter den korte Beretning, til jeg næsten kunde den udenad, og endda vilde jeg neppe troe mine egne Dine. Ganske vist var jeg ikke uvidende om, at en saadan Pariserreise havde været paa Tale. I de sex eller syv Maaneder, i hvilke jeg for at studere Sprog havde

opholdt mig i England og Frankrig, havde jeg flere Gange i Breve hjemmefra hørt Sagen nævne; men jeg havde altid været i Tvivl om, hvorvidt den virkelig vilde blive til Noget, og tillige, om den ogsaa burde finde Sted; thi hele denne Concurrence saae mig noget mistænkelig ud. I de franske Aviser, som jeg havde læst, havde der saagodtsom Intet staaet derom, og jeg havde hørt, at der ingen tydske Sangforeninger ventedes, saaat efter al Rimelighed de Concurrerende vilde komme til at bestaae alene af franske Arbeidersangforeninger (saakaldte „orphéonistes“). En saadan havde jeg hørt i Orleans og fundet, at den stod langt under de fleste svenske Arbeidersangforeninger. Det Hele fik derfor for mig Udseendet af international „Gumbug“, saa at jeg ikke rigtig kunde dele den Enthousiasme, hvoraf de svenske Blade strømmede over. — Men da jeg nu læste i Pariserbladet, at Studenterne virkelig vare komne, slog jeg paa engang om og grebes uvilkaarlig af en underlig Følelse. Der sad jeg i et ensomt Værelse, mange hundrede Mil fra Sverrig, bestjæftiget med franske Stiilovelsker, og læste paa engang i en Avis, at et Par Timers Wei fra mig, midt i Verdensstaden Paris, befandt der sig en Skare svenske Ynglinge med hvide Huer og klangfulde Stemmer, en udvalgt Flok af den herlige Upsalafangs Dyrkere. Jeg selv var en gammel Upsalafanger, som for blot et Aar siden havde forladt Ungdomsbyen, og mangen Valborgsaften havde

jeg under flyvende Tuner og klingende Toner vandret op ad Slotsbalken Arm i Arm med netop de samme Sangere, som nu vare i Paris. O Paris! Og de havde vor gamle Anfører Arpi med sig, det var jeg vis paa — og den velbekjendte Taktstok med Solvbeslaget havde han sikkert ikke glemt hjemme. Na maaskee endog saa Baylund selv var med! En heel Hærskare af Minder begyndte at vaague hos mig her i mit stille Bærelse, og gamle svenske Toner begyndte at klinge fra de franske Meubler omkring mig, hoiere og hoiere, som om de vare forhejede. „Våren är kommen“, „Vintren rasat“, „Stå stark, du Ljusets riddarvakt“ brusede i vældigt Chor frem gjennem Stuen, saaat min Naboes melancholiske Floite ganske overdovedes, og jeg selv maatte op og marchere. Jeg havde ligesom den forhenværende Dragonhest hørt Signaltrompeten, og jeg vilde drage ind i Geleddet og vilde, at disse ungdommelige Toner skulde erobre Frankrig og tage Paris med Storm. Nordens gamle Vikingefind gif igjen, shutes mig, i denne ungdommelige Færd, og jeg brændte af Længsel efter at tage Deel i det Erobringstogt indenfor Sangens Verden, som nu skulde gaae for sig. Bistnok havde man talt om en Præmie paa 20,000 Francs; men det tænkte jeg ikke paa — jeg troede ikke engang derpaa — nei, jeg vilde, at den svenske Sang skulde som en frisk Nordenvind fare igjennem disse blaserede Pariseres Hjerter og vække dem; jeg vilde, at vore

Fyrretræers Susen, vore Fossers Larmen og Kløffens Harpeklang skulde bæres frem paa disse Toner og ligesom reise Luften paa Paris' Boulevarder.

Til Paris! til Paris! tænkte jeg; jeg vil synge med i deres Rækker, og faaer jeg ikke Lov til det, vil jeg idetmindste høre dem og nyde godt af deres Triumph. — Min første Tanke var Rejsepenge. Uvilkaarlig greb jeg efter min Portemonnaie, en gammel brun og styg Tingest med Staallaas, kjøbt hos Rosenbergs i Upsala; — men, erindrende dens Tilstand, vovede jeg ikke at see i den; jeg folte blot lidt paa den — den var tynd — meget tynd. Jeg havde længe ventet paa en lille Sending fra Sverrig, men den var ikke kommet, og jeg var, hvad man kalder udtomt. Jeg satte mig stille og roligt ned i min Stol igjen og grundede, og Enden paa min Grublen blev naturligviis, at man uden Rejsepenge ikke kan gjøre en Rejse, og at altsaa min glade Pariserfart maatte indstilles. Den brusende Sang, som mine gamle Minder havde fremtryllet, var hørt op; de franske Meubler stode tyst og stille og saae spøgende paa mig, og jeg horte atter blot Kløiten, som nu gjorde Triller og Løb, som om den vilde drive Gjæf med mig. Snart taug ogsaa den. Da beghudte en næsiviis fransk Flue at summe omkring mig; den satte sig paa min Næse; jeg fangede og dræbte den, og nu blev der stille som i Graven.

Da bankede det paa Døren. Jeg sprang op og

raabte „Kom ind“, og ind traadte min Vært, Monsieur M., med Noget, som lignede et Brev, i Haanden. Han rækker mig det artigt og siger: „Her er et Telegram til Monsieur; det er lige kommet nu.“ Et Telegram! Et saadant havde jeg endnu ikke faaet paa hele min Udenlandsreise. Jeg aabner det, noget urolig tilmode; mon det er fra Sverrig og indeholder det noget Sorgeligt? Nei, nei, det er fra Paris, og Indholdet er følgende: „Arpi og dine Kammerater ønske, at Du strax kommer hid og deeltager i Sengen. Reisen og Opholdet her faaer Du godtgjort. Mange Hilsener.

§”

Nu var det mig, som blev glad. Jeg maatte omfavne Nogen, og bum! kastede jeg mig i Armene paa min hæderlige gamle Vært, onsluttede inderligt hans magre Knokler og snurrede flere Gange rundt med ham. Han troede vist, at jeg var bleven gal, hvad jeg ikke kan fortænke ham i, og raabte halv aandeløs: „Qu’avez vous, monsieur, qu’avez vous, monsieur, — qu’est-ce qu’il y a?“ — Jeg blev nu rolig og fortalte ham det Utsammen, og han deeltog hjerteligt i min Glæde, men lo især af Omfavnelsen (hvilket siden blev en af hans muntre Historier, naar han havde Fremmede). Tilsidst viste jeg ham selve Telegrammet, og ifølge en lykkelig Indskydelse tog jeg paa samme Tid min Portemonnaie frem og viste ham den — idet jeg holdt den saaledes mellem Tommel-

og Befegingeren, at den var tynd som et Blad Papir — og De kan tænke Dem, at den flinke gamle Mand virkelig forstod mig og strax tilbød at laane mig den lille Sum, som Jernbanetouren til Paris kostede — og derpaa gif han leende sin Bei. Om nogen fransk Skrivebøvlse var der ikke Tale den Aften — jeg havde nemlig besluttet at reise med det første Morgentog Klokken halv syv. Talebøvelserne vare derimod ud paa Aftenen saameget desto livligere.

2.

Henimod Kl. 6 den næste Morgen vandrede jeg med lette Trin til Jernbanestationen, trods den tidlige Tid ledsaget baade af Monsieur og Madame M., begge venlige og smilende, skjøndt de neppe havde rystet Sovnen af Dinene. Franskmændene ere de hosligste Menneſter paa Jorden. En Landsmand af mig, som boede i samme Pension, sov derimod ganſte roligt i sin Seng — det være ham tilgivet! Jeg havde den foregaaende Aften søgt at sætte Monsieur og Madame ind i den svenske Studentersangs Fortjenester, og de havde tilſidſt næſten ligesaaamegen Interesſe for Concurrencen i Paris som jeg og raabte ved Afſteden med glad Overbeviisning til mig: „Vous remporterez le grand prix, c'est bien sûr! Adieu!“ — Toget ſatte ſig i Gang, Madame viſtede af alle

Kræfter, og hun har sikkert aldrig vistet til en gladere Passageer.

Morgenen var klar og smuk, og Toget ilede frem mellem frugtbare Marker og Viinhaver, styggesulde Accaciehækker og frugtbuende Træer; jeg var jo midt i det skønne Frankrig. Henrykt betragtede jeg Alt omkring mig og burde have stemt i med en fransk Sang til Ære for „la belle France“; men i mit Hjerte klang det hele Tiden paa reent Svenskt: „sjung om studentens lyckliga dar“ og den Sang fulgte mig, i Solhøst, mellem Viinbjerg og Frugthaver, fra Station til Station, indtil jeg endelig naaede Paris Kl. 11 om Formiddagen.

Allerede ved Stationen saae jeg rundt omkring, som om jeg havde ventet at finde en hvid Hue midt i Folkevrimlen, og jeg lyttede til Pariserne's Snakken, som om jeg strax skulde faae Noget at høre om „les étudiants d'Upsal“. Men snart huskede jeg paa, at jeg ikke var i en lille By, og styndte mig hen til en Droschke — men hvorhen skulde jeg kjøre? Jeg vidste ikke det Mindste om, hvor Studenterne holdt til, havde heller ingen Bekjendte i Byen, som kunde hjælpe mig til at faae fat paa dem, og lod derfor Kudsten kjøre mig til Boulevard des Italiens, i det Haab, at jeg dog mulig der kunde faae en hvid Hue i Sigte udenfor en af Cafeerne. Da vi vare naaede derhen, bad jeg Kudsten kjøre langsomt afsted, medens jeg, her i Paris' Byspunct, alene spejdede efter hvide

Huer. Endstjondt jeg kom fra den tarvelige Gade i Orleans, havde jeg dog hverken Die for de hoie og prægtige Huse med Balkoner i alle Stager, eller for de tætte Rækker af Træer, som paa begge Sider omgav Gaden, hverken for den blændende Lurus i alle disse glimrende Boutiker eller for den hølgende Menneſſe-maſſe med alle dens veylende Scener; mit Blik ſtreiſede let forbi al denne Pragt og Forvirring og figgede blot efter en ſvenſk Studentehue, blot en eneſte. For-gjæves. Intetſteds ſaae jeg Udret end Pariſerliv og Pariſertoiletter, ikke Spor af Upsala eller af nogen Hue, kjøbt i Svartbäcksgaden, eller nogen Frakke, hvis Suit mindede om Skrædder H. ſammesteds.

Tilſidſt lod jeg Kudsken holde ved Fortouget. Jeg havde nemlig ſaaet Die paa en Politibetjent med et ganſke fiint Ydre, Skjæg ſom Napoleon den 3die og deſuden et tydeligt Udtryk af Intelligens og Ven-lighed. „Pardon, monsieur le ſergent“, raabte jeg, og da han ſtrag høfligt kom hen til mig ſpurgte jeg ham paa mit nu ganſke pæne Orleans-Franſk, om han ikke kunde give mig nogen Oplyſning om „les étudiants d’Upsal“, ſom var komne hertil for ved „le concours univerſel“ i Chorsang at kjæmpe for „le grand prix“. Politibetjenten ſpærrede ganſke forbaufet ſine Dine op og gjentog meſaniſt: les étudiants d’Upsal — concours univerſel — le grand prix — og ſaae derpaa lige fra Gudsjaalen til Iſſen ud ſom et eneſte ſtort Spørgs-maalſtegn. Han havde aldeles tydeligt ikke hørt et

eneste Ord om hele Concurrancen. Det var for meget; og jeg, som troede, at hele Paris ikke talte om Andet, og at fremfor Alt en Politibetjent, som lignede Napoleon den 3die, maatte vide Noget om den! Jeg spilede formodentlig Dinene ligesaa forundret op som Politibetjenten. Bludselig fik han en Idee, gav mig Tegn til at vente og stødte sig ind i Cafeen, der hvor jeg holdt, og kom strax tilbage med en elegant, barhovedet, noget fedladen Herre, som aabenbart var Værten selv. Denne nærmede sig med fransk Hoflighed, men tillige med et Udtryk af rolig Overbeviisning, som tydelig nok sagde: Spørg blot mig, er der Noget i Paris, der veed det, saa er det mig. Glad over endelig at faae reen Bested gjentog jeg mit Spørgsmaal til ham, men til min Overrasselse spilede han ved „les concours universel“ Dinene op med lige saa stor Forundring som Politibetjenten, ved „les étudiants d'Upsal“ traf han paa Skuldrene, og ved „le grand prix“ viste han mig Pladen af begge sine Hænder. — Som om han havde faaet en god Idee spurgte han mig derpaa, fra hvilket Land „les étudiants d'Upsal“ vare, og da jeg svarede „la Suède“, rystede han paa Hovedet og forsikrede, at et saadant Land gaves der ikke. Heri var dog Politibetjenten uenig med ham — men han fik et overlegent Blik af den tykke Herre og taug saa stille. Jeg nævnte derpaa de hvide Quer. Nu fik Cafeværtens Ansigt et andet Udtryk. „Ah! les casquettes blanches“, udbrød han. Han havde

den foregaaende Dag seet nogle unge blonde Mennesker med hvide Huer inde i Cafeen, og man havde fortalt, at det var „orphéonistes“ fra Schweiz, som vare komne for at see Udstillingen. Nu var det Politibetjentens Tour, og han raadede mig til, hvis jeg vilde have Oplysninger om Svenske i Paris, da at henvende mig til det svenske Gesandtskab. Det var virkelig et fornuftigt Ord; jeg undrede mig over, at jeg ikke selv havde tænkt derpaa, og da jeg huffede paa, at jeg havde Gesandtskabets Adresse skreven op i mine Tegnebog, takkede jeg begge Herrerne i de høfligste Udtryk, fik et ligesaa artigt Svar, raabte Adressen til Rudsten, og affted gif det igjen.

Jeg vil nu ikke omstændeligt beskrive, hvorledes jeg endelig naaede Gesandtskabshotellet og der i Attacheen fandt en gammel Upsalaben, som gav mig Bistand om Alting og naturligviis ogsaa om Sangernes Adresse. Hele Choret boede nemlig sammen i en Art Caserne i en affides Deel af Byen.

Jeg skyndte mig nu derhen med min trofaste Rudst — den samme, som havde kjört for mig hele Tiden, og endelig standsede vi udenfor en stor Indkjørselsport. Jeg afftedigede her Rudsten, tog min Badsæk og spadserede gjennem den ind i en umaadelig stor Gaard, i hvis inderste Deel jeg opdagede en stor caserneagtig Bygning, og henimod den styrede jeg hurtigt mine Tjed. Jo nærmere jeg kom desto mere afftrækkende saae den ud. Jeg begyndte at stige op

ad den smudsige Trappe, da jeg paa engang horte Nogen komme ned imod mig, brummende med dyb Basstemme: „Hör oss Svea, moder för oss alla“. Om Svea ikke horte ham, saa gjorde jeg det dog og det med Hjertens Glæde: nu havde jeg faaet det sikreste Tegn paa, at jeg var gaaet rigtig. Snart stod jeg Ansigt til Ansigt med Sangeren, som var en gammel Bekjendt af mig. Han vendte strax om og førte mig op ad Trappen ind i en stor Sal, der nærmest saae ud som en Vade. „Her boc vi“, sagde han, „men der er Ingen hjemme; de ere alle borte paa en lille Udflugt; jeg var bleven forsinket og skulde juist hen og soge dem op. Eh bien! hvad synes Du om vor Caserne.“ Jeg saae mig omkring; det var et stort, høit Rum med bare Vægge, hvor man nogle Fod fra Gulvet havde improviseret en Slags Hylde, der som et Baand løb rundt om hele Salen. Paa Gulvet stod langs med Væggene med nogle Fods Mellemrum Seng ved Seng med den ene Ende ud imod Værelse, den anden støttet mod Væggen, og midt paa Gulvet stod et Slags langt Bord. Det Øvrige var et Chaos af Kufferter, Badsække, Badsfesade, Stovler, Borster, Buxer, Skjorter, Stromper osv. paa Stole, paa Senge, paa Bord og Gulv. Dorene stode aabne til et andet Værelse indenfor, ikke fuldt saa stort, men, saavidt jeg kunde see, indrettet paa samme Maade.

Min Ven satte sig paa en af de nærmeste Senge

og jeg paa en anden ligeoverfor; og nu begyndte han paa mine ibrige Spørgsmaal at fortælle om hele denne mærkværdige Færd, ligesom det Dieblif Tanken derom opstod i Upsala. Han skildrede Begejstringen derfor i hele Everrig, fortalte om Afreisen fra Upsala, Concerterne under Touren gjennem Everrig, om Lykonstninger, Bisten og Boufetter, om Seilladsen over Østerfoen, Jernbanefarten gjennem Tydskland osv. Endelig Ankomsten til Paris, Begejstringen over at see dette prægtige verdensberømte Babylon og tilsidst den almindelige Forbauselse da man traadte ind i Casernen, hvor der ved de i Paris værende Skandinavers Forsorg var skaffet Bopæl. Man havde nu imidlertid fundet sig godt tilrette, sagde han, var mest ude omkring i Byen, og ved Hjemkomsten om Aftenen meddelte man hverandre sine Sagttagelser. Da blev hele Casernen til en stor Vikube, i hvilken det summede til langt ud paa Natten, og hvor Samværet desuden fik Liv gjennem Kaffen med Dynner, forfriskende Vandtvætninger og nordiske Dvekampe i let Natdragt, samt tilsidst i Nattens Stilhed og Morke pludselige Udbrud af Bas- og Tenor-Soloer her og der fra Sengene.

Hele Tiden, medens vi talte, vare vi blevne akkompagnerede af en Slags Musik paa Messinginstrumenter, som syntes at komme fra Etagen nedeunder. Jeg havde ikke havt Tid at tænke derpaa, men nu horte vi pludselig et nyt vældigt Trompetstrald

bruse ind ad de aabne Vinduer og tydeligt nok komme nede fra Gaarden, men neppe var min Forbauselse herover forbi, førend et forfærdeligt Ensemble af Messinginstrumenter, overbydende de andre og spillende et andet Stykke, stormede løs paa vore Øren sammestedsfra. At tale mere var umuligt. Min Kammerat begyndte at lee hjerteligt; jeg skyndte mig hen til Vinduet, og derfra saae jeg nede i Gaarden tvende Musikkorps, hvert paa tolv til femten Personer, staaende nogle Favne fra hinanden og med Fortvivlelsens Iver blæsende hver sit Stykke, saa at det larmede og gav Gjenlyd i de høie Steenhuse rundtomkring. „Hvad i al Verden er dog det“, raabte jeg i Øret paa min Kammerat, thi uden at sfrige havde jeg ikke kunnet gjøre mig forstaaelig. „Det er vore Kammerater“, raabte han leende. — „Vore Kammerater?“ — „De skulle ligesom vi deltage i Concurrencen paa det musikalske Omraade og boe, som vi, her i Casernen. De holde nu Prove for Concurrencen.“ „Denne synes allerede at være begyndt“, bemærkede jeg. — „Naa, hvilket af disse to Chor giver Du saa Fortrinet?“ spurgte han, hvorpaa jeg naturligviis svarede, „det, som først tier“. „Hele Casernen“, vedblev han, „var fuld af saadanne Musikkorps og tillige af adskillige Sangforeninger; de vare næsten alle Arbeidere fra forskjellige Egne i Frankrig og vare komne hid for at kappes med hverandre. „Du seer altsaa“, endte han, „at de ere vore Kammerater, om vi ogsaa mene, at vi er hoiest

paa Straa som de, der skulle kjæmpe om den største Priis for Chorsang, Keiserindens Priis, den store Verdenspriis". Vi vare vendte tilbage til vore Pladser og sad i nogle Secunder hver i sine Tanker, da der paa en Gang klang Kvartetsfang i det Fjerne; vi lyttede; det var velkjendte Toner: „stå stark du ljusets riddarvakt". Sangen syntes ligesom at komme dybt nede fra Bygningens Grundvold, men steg efterhaanden hoiere og hoiere og kom nærmere og nærmere. Jeg blev ganske varm om Hjertet, da jeg her for første Gang efter lang Tids Forlob horte disse ungdommelige, fædrelandske Toner — og det midt i Paris. Det gamle Magasin udvidede sig og lignede ikke sig selv: det blev som en solbeskinnet Mark, en blaa Himmel hvælvede sig derover, og graae Bjergtoppe og statelige Fyrretræer traadte frem for mit Øie. Sangen blev stærkere og stærkere „Men kommer någon våra fjäll för nära". Af, med hvilken forunderlig Magt stormede disse friske Toner ikke ind paa mig! De førte mig atter tilbage til denne sollyse Unglinge verden, i hvilken en ungdommelig Fædrelands-kjærlighed, i hvilken skjønne Forhaabninger og hemmelighedsfulde Aensler aandedes ud i Sang, og Binger voge fast til det unge Hjerte og lofte det hoiere og hoiere. Af! denne Tid, da man i Livets Mai med lette Fjed drager syngende afsted og paa sin vaiende Fane bærer Indskriften: „Opad, fremad" — det er dog en herlig Tid! Mangen En vaagner op deraf som fra en

barnagtig, ja, latterlig Drom; men mangen En har dens rene Duft fulgt efter denne Opvaagnen, fulgt ham under en fastere, en mandigere Gang mod et klarere Maal.

Sangen blev nu kraftigere og kraftigere, gausste nær ved os lod det: „Vi svepa kring oss Sveriges fanu“ — da aabnedes Dorene, og Sangerne 6 eller 7 i Tallet traadte ind med de hvide Huer paa Hovedet. Jeg lod dem ikke slutte, men tog rasht fat igjen paa den sidste Reprise: „och stupa vi på ärans bana“, greb den nærmeste Sanger under Armen og trak dem med mig i Marche rundt omkring Salen. Derpaa sagde vi Goddag til hverandre; de vare alle gamle Sangerkammerater, med hvem jeg mangen Gang for havde marcheret. Jeg var naturligviis kommen til Paris uden hvid Hue; men med en vis Høitidelighed satte strax en af Kammeraterne en saadan paa mit Hoved; naturligviis maatte den indvies med en Sang, og selvfølgelig kunde det kun skee med „Sjung om studentens lyckliga dar“. Men netop som vi med et rigtigt kjont pianissimo begyndte paa den anden Reprise, bruste der en saa infernalst. Storm af „Messing“ frem fra begge Musikkorpsene nede i Gaarden, at vi brast i Latter og lod Sang være Sang.

Jeg skal nu ikke nærmere berøre, hvorledes vi tilbragte Resten af den Dag og de nærmest paafølgende, deels med at see os om i Paris, deels med

Sangprover, for at gaae over til den egentlige Hensigt med denne Skildring, at beskrive den store Seiers Dag.

3.

Den 30te August, lidt for Kl. 6 om Eftermiddagen drog Skarer af svenske Studenter, i Kjole og med hvidt Halsstorklæde, med den hvide Hue paa Hovedet og med Sommerpaletot paa Armen nedad Paris' Boulevarder paa Veien til „salle Vauxhall“, hvor Concurrencen skuldes holdes. I en af disse Skarer befandt ogsaa jeg mig. Paa Boulevarderne var der, som sædvanligt mange Menneſker og Maaſer af elegante Herrer og Damer sade omkring ved smaa Borde udenfor Cafeerne. Det var ganske morsomt at see det forskjellige Indtryk, som vor Optraeden syntes at gjøre. Bistnok havde En og Anden seet nogle af disse hvide Huer de foregaaende Dage, men ikke i saa store Skarer, og nu tilmed i Festrdragt. Nogle saae hyderlig forbausede paa os; vi vare neppe Parisere; Andre forklarede i en ligegyldig Tone deres Naboer, at vi vare „orphéonistes“ og vedblev derpaa at nippe til deres Glas, atter andre sendte os blot i Forbigaaende over Avisen et ligegyldigt Blik, som syntes at sige, at vi ikke vare mærkbærdigere end saamange andre Phænomener, som man stundom fik at see under Udſtillingen.

Tilfidsst kom vi da til det noget affides liggende

Kamplokale og traadte ind i en stor Sal, som alene syntes at være bestemt til Concertbrug, og som, skjøndt man idetmindste ikke efter Pariserforhold vilde kalde den prægtig eller statelig, dog var ganske net og hyggelig.

Nede i Salen var der endnu ikke kommet mange, og de Enkelte, som sad hist og her paa de med Rodt betrukne Bænke, ansaae jeg for at høre til de Chor, der vilde concurrere, men de store Gallerier, som løb langsmed Salens to længste Sider vare aldeles besatte med Herrer og Damer. Længst borte i Baggrunden var der en Slags Tribune, hvor Dommerne sad omkring et stort Bord. Om de end ikke alle vare fremragende Musikere, med store Navne og stor Berømmelse — saaledes som de svenske Studenter havde haabet, — saa vare de dog utvivlsomt Alle deres Hverv vogne og i Besiddelse af god musikalsk Forstand og Smag. I denne Kreds befandt sig, som jeg senere fik at vide, den bekjendte Tonekunstner Ambroise Thomas, endvidere den senere saa bekjendte Jules Simon, samt naturligviis fremfor Alt Præsidenten selv, Baron Taylor, som havde bragt hele denne Concurrance i Stand.

Om selve Ordningen af Væddestriden, paa hvilken Maade den skulde finde Sted, vidste vi Intet; vi havde intet Program faaet og heller ingen Meddelelse derom. Alt, hvad vi vidste, var at vi skulde høre to Sange, Wennerbergs „Hør oss Svea“ og Rjerulffs

„Brudsfærden“, og at vi havde faaet Tilfigelse af vor Anfører til at møde der paa Stedet Kl. 6. Jeg satte mig med nogle Kammerater i den nederste Ende af Salen; de andre Medlemmer af Choret stode i spredte Grupper rundt omkring. Vi ventede hvert Dieblif, at vi skulde blive kaldt frem for at synge, men heri tog vi betydeligt fejl. Jeg kan ligesaa godt først som sidst fortælle, at det varede over fem Timer, eller med andre Ord til henimod Midnat inden vor Tour kom, og da vare vi de sidste, der var tilbage. Denne lange Venten, som vi først vare brede over og ansaa for en Fornærmelse, var tvertimod, efter den Maade, hvorpaa Concurrencen var ordnet, en Gæde for os, som vi snart skulde faae at see.

Vi havde siddet en god Stund og ventet, da der endelig sporedes en Bevægelse i Salen, og vi saae en Skare Mennesker bevæge sig frem og ordne sig foran Tribunen. De vare dog i det Høieste en Snæs i Tallet.

De stemte nu i og sang — derom kan ikke tvistes — aldeles jammerligt. Anføreren havde Vanffelighed ved at holde dem i nogenlunde Takt, Stemmerne vare raae og uovede, og Udførelsen forraadte i enhver Henseende, at det var Begyndere.

„Ja saa, det er med saadanne, at vi skulle kjæmpe“, sagde min Nabo til Høire, „hvad Nytte var det saa til, at vi reiste den lange Vej fra Upsala“; „det er jo en reen Skandale“, tilføiede en Anden, og

saaledes horte man rundtomkring; men vor Forbauselse voxede, da Sangerne efter Stykkets Slutning bleve, om end kun svagt, applauderede fra Galleriet paa den ene Side. Hvad mig angaaer, da blev jeg saa forbausset over, at et saadant Chor overhovedet kunde være med til Concurrencen, at jeg gik hen til Arpi og forlangte en Forklaring af ham, om hvorledes Sagen egentlig forholdt sig. Han oplyste mig da om, at de, som nys havde sunget ikke kappedes med os, eftersom de ikke concurrerede i samme Klasse som vi. — Jeg satte mig derpaa ned igjen mellem Arpi og en af vore bedste Tenorer, som sad ved Siden af ham. Efter at det nævnte Chor havde sunget et Numer til, hvorefter der atter lod en svag Applaus, gik de bort, og efter en kort Pause traadte et andet Chor frem, som sang næsten lige saa slet som det første, men ligesom dette hilsebes med lidt Bifald. — En ny Pause, atter et Chor — noget bedre end de foregaaende, men dog gjennemgaaende slet. Den svage Applaus var tydeligt nok kun en Høflighed. Damerne sad fra Begyndelsen af ubevægelige og saae temmelig betænkelige ud.

Nu fulgte Chor paa Chor i jevn fremskridende Orden, og paa den Maade gik den ene Time efter den anden; Sangen blev vel bedre og bedre, men endnu forekom disse Chor os at være altfor uværdige Medbeilere til at indlade sig i Kamp med. Det første, som ret egentligt vakte min Opmærksomhed bestod af en

Flot kraftigt byggede mørkladne Mænd med røde Huer. De sang med en vis Njæthed og Præcision, om ogsaa Stemmerne vare noget raae og ubøielige, og sagdes at være fra det sydlige Frankrig.

Efter at endnu et Antal af forskjellige Sangforeninger meer og mindre gode, men tilshueladende langtfra farlige for os, havde sunget, blev der en længere Pause og vi troede, at nu var endelig vor Tour kommen. En og Anden blandt os begyndte at reise sig og ordue sit Toilette, da Navnet paa en ny Sangforening, Schweizerchoret, blev raabt op, og der opstod en livlig Bevægelse i Salen. Alle reiste sig oppe paa Gallerierne for at faae Die paa Sangerne, som i et Antal af 30 eller 40 drog frem foran Tribunen. Hele deres Ydre vidnede om, at de vare vant til at deeltage i slige Concurrencer og seire i dem, og de saae i det Hele noget finere ud end de foregaaende. De begyndte nu at synge, og strax ved de første Toner mærkede vi, at det var noget Andet end hvad vi havde hort tidligere. De sang med megen Kvikhed, Smag og Sikkerhed, og vore Upsalafangere lyttede med en heel Deel Spænding dertil, medens En og Anden i min Nærhed begyndte at see noget overrasket, ja endog en Smule urolig ud. Arpi selv fulgte Sangen med den største Interessse, og saae, som det forekom mig, temmelig betænkelig ud; — „de synge rigtig godt,“ udbrød han flere Gange, medens han stadig brugte Stemmegassen. Da den sidste Tone

havde ophørt at lyde, satte han hurtigt Gaslen til mit Dre og udbrod fornoiet: „De holdt Tonen.“ Mere fik han ikke Tid til at sige, thi nu lod der fra begge Gallerierne en voldsom Klappen og Genfernes Anfører buffede til alle Sider. Dommerne saae ganske glade ud, og rundt omkring blandt vore Studenter bemærkede jeg en vis Uro og Bevægelse, ligesom jeg ogsaa selv ikke var fri for at være en Smule beklemmt. Men det skulde blive endnu værre.

Da Schweizerne havde sunget deres andet Stykke, som gif endnu bedre end det første, lod der igjen en stærk Applaus, som vedblev at lyde, medens Sangerne gif bort fra Stedet ned i den anden Ende af Salen. Derefter kom endnu et Par franske Sangforeninger med statelige Navne, og det maa indrommes, at de sang fortræffeligt; jeg og mine Naboer lyttede dertil, idet vor Angst for hvad Udfaldet skulde blive stadig voxede.

Da nu en usædvanlig lang Pause var indtraadt, ansaae jeg det for givet, at vor Tour var kommen, og vilde allerede reise mig fra min Plads, da Arpi holdt mig tilbage med de Ord: „Belgiens Born have ikke været fremme endnu.“ „Les enfants de Belgique“, som jeg har hørt saa megen Tale om, tænkte jeg, og som formodentlig skjule endnu bedre end disse: da er det ude med os. Jeg satte mig ned igjen, men med min No var det forbi. Ventetiden blev mig uudholdelig lang, og da jeg endelig fra Tribunen

tydelig horte Ordene „les enfants de Belgique“, gav det et Sæt i mig. Knappt vare disse Ord udtalte, forend der paa Gallerierne og i Salen lod en Bisaldsmumlen, som i Løbet af nogle Secunder blev stærkere, indtil det tilsidst endte i et dundrende Bisaldsraab og Stampen i Jorden. Under dette Spectakel saae jeg et prægtigt Banner komme frem i Trængslen under Pillerne og en stor Skare Hoveder med hvide Halsstorklæder langsomt bevæge sig afsted bagefter det. Efterhaanden som de kom frem, voxede Bisaldshyttringerne i Styrke, og da det af omtrent 60 Mand bestaaende Chor traadte frem for Tribunen og deres Anfører gjorde et zirligt Buk, medens Banneret sænkedes, voxede Bisaldet til en sand Storm. Og dette Banner var allerede i og for sig en Mærkværdighed, thi det var, saa at sige, omhyllet af Vre og Seirbindinger. Fra Spidsen af Stangen hang nemlig en Mængde Solmedailler ned, Minder om tidligere Triumpher baade indenfor og udenfor Frankrig, fortaltes der, og disse Medailler raslede paa en for os ulykkespaaende Maade, da Banneret langsomt sænkedes. Hvad Sangerne selv angaaer, saae de ud til at danne et Slags Aristokrati, idetmindste i Sammenligning med Fleertallet af de tidligere. De havde med eet Ord et ganske dannet Udseende. Jeg vil ikke nægte, at jeg efter alle disse Tegne at domme meente, at Seiren maatte blive deres, og da de efter nogle Diebliffes spændt Forventning begyndte at synge, gif

min Formodning over til fuld Overbeviisning. De sang med en i Sandhed beundringsværdig Sikkerhed, Smag og Sammenhold. De havde valgt et Stykke af en Opera, noget, som nok kan lægge Beslag paa alle de Evner, et udmærket Chor kan raade over. Det var fuldt af Vanskeligheder, som de syntes at overvinde med den største Lethed. Efter et halvsbrækkende chromatisk Lob, som Tenorerne gjorde udmærket egalt, og som det havde været en eneste godt stølet Stemme, — syntes Arpi at blive ganske benauet og hvistede hurtigt i Øret paa mig: „om jeg saa ovede mine Studenter i aldrig saa mange Aar, vilde jeg dog ikke kunne lære dem at gjøre det efter.“ Disse Ord, som jeg husker ligesaa tydeligt, som om de vare sagte idag, gjenløb siden for mig under hele deres Sang og var, syntes jeg, ligesom Forkyndelsen af vor Dom. Jeg ansaae Sagen for tabt og fik eiheller mere Mod, da der efter Stykkets Slutning udbrød et dronende Bisaldsraab. Og dog folte jeg mig uvilkaarlig opfordret til at deeltage i Haandklapningen og Bravoraabene, hvilket ogsaa var Tilfældet med en stor Deel af mine Kammerater. Jeg glæder mig over, at vi gjorde det, naar jeg tænker paa den Naade, hvorpaa vi siden hilseedes af dem.

Da jeg nu saa omkring paa Kammeraterne, vare de ganske anderledes at see til end for et Par Timer siden. Høst og her lagde jeg Mærke til blege Ansigter og nedslagne Miner og intetsteds Spor af

den forrige Oberlegenhed og Sikkerhed. Ogsaa horte jeg nær ved mig blive sagt: „hvorfor reiste vi dog hened!“ men denne Gang lod det paa en hel anden Maade. Spørgende og forsagte saae vi paa hverandre, og bedre blev det ikke med os efter Belgiernes anden Sang, som gif ligesaa udmærket og hilsebes med endnu større Enthusiasme af Tilhørerne. Vi kunde ikke nægte, at Bifaldet var vel fortjent. Belgierne blev af det jublende Bifald tvungne til i flere Minuter at staae stille foran Tribunen, medens Anføreren bukkede til alle Sider og Banneret atter sænkedes, saa Medaillerne raskede. Derpaa gif de hurtigt bort midt under Jublen, med denne sikkre Holdning, som tyder paa Folk, der er vante til at feire. Sphinzerne paa Tribunen glemte naturligvis ikke deres Værdighed; jeg havde alene lagt Mærke til, at En og Anden nikkede bifaldende, og at de engang imellem stak de kloge Hoveder sammen.

„Nu kommer vor Tour,“ sagde Arpi til mig og dem af vore Kammerater, som sad i Nærheden, og det varede ikke længe, for der fra Tribunen sagdes Noget om „la classe superieure“ og derefter blev der raabt høit og tydeligt: „les étudiants d’Upsal.“ Vor Tid var saaledes kommen, men vi vare i Virkeligheden ikke meget oplagte til at træde frem; idetmindste gif det mig og alle omkring mig saaledes.

Smidstertid, vi maatte frem, og nølende reiste vi os fra vore Pladser og gif hen til den Soilerætte

hvorfra de Andre havde begivet sig hen til Tribunen. Der var nu aldeles stille i Salen. Blot da vort Navn raabtes op, havde jeg lagt Mærke til en sagte Mumlen fra Galleriet. Vi stillede os heller ikke op i en sluttet Skare saaledes som de Andre, der var Jugen der tog sig for at ordne os, men vi gik frem som det kunde falde sig, temmelig mismodige. Da indtraf der Noget som endnu gjorde mig varm om Hjertet, naar jeg tænker derpaa. En bekjendt svensk Pianist, som var bosat i Hannover, men for Diebliffet opholdt sig i Paris, og da han var en udmærket Musiker, var godt kjendt af Studenterne, istyndte sig, da han saae deres forsagte Miner, frem og tog Blads ved et Par Piller, som Studenterne skulde forbi; og herfra opmuntrede han den Ene efter den Anden med sine Tilraab og hjertelige Ord: „Vær ikke bange — fat Mod — I vil seire, det er jeg vis paa — I synge bedre end disse her“ osv. Jeg var blandt de Første som horte hans Ord og gik betydelig roligere og modigere frem, og da jeg vendte mig om, saae jeg, at han blev ved at staae og opmuntre dem paa samme Maade, indtil den Sidste var passeret — og jeg syntes næsten, at de, som gik lige bagved mig, allerede saae mere fry ud.

Endelig kom vi frem midt for Tribunen og nu hortest der en Mumlen af Overraskelse fra Galleriet, formodentlig ved Synet af de hvide Huer og blanke, ungdommelige Ansigter, og selv det fremmede Syn

af Folk, der vare komne langveis fra det ubekjendte Land oppe imod Nord — men maaskee ogsaa fordi Mange ikke vidste, hvad for forunderlige Væsenet vi egentlig var. Vi havde ingen Fane at hilse med, ingen Solmedailler, der ringede for os — Alt, hvad vi besad, var den Guldmedaille, som hang paa vor Anførers Bryst. Jeg erindrer ikke mere, om Arpi gjorde et elegant Bud for Dommerne og for Publikum, saaledes som de andre Dirigenter, men jeg tvivler derpaa, thi det lignede ham ikke, og sikkert er det, at han nu ogsaa havde Andet at tænke paa. Jeg husker kun, at hans Blik uroligt vandrede omkring mellem Sangerne, medens han gjorde Tegnet til dem, at de skulde ordne sig. Alt mit Hjerte slog voldsomt, husker jeg ogsaa, og jeg er vis paa, at der ikke var Noget af de halvfems, med hvem ikke det Samme i meer eller mindre Grad var Tilfældet.

Da Choret nu under en almindelig Taushed i Salen havde ordnet sig, begyndte Arpi at see sig omkring, som om han søgte Noget. Man spurgte ham, hvad det var han manglede: han vilde have en Forhoining at staae paa, for at han, saaledes som han var vant til, baade kunde overse Sangerne og selv sees af dem alle. En Fransmand, som stod i Nærheden, anede hvad vor Tale var om, og selv paa Tribunen fik man Rundskab om Sagen, og der rakktes en Stol ned derfra, som Fransmanden tog imod og artigt stillede hen foran Arpi. I hele Salen syntes

man med spændt Opmærksomhed at følge dette lille Intermezzo, og da Urpi skulde stige op paa Stolen, var der ikke et Døie i Salen, uden at det jo var fæstet paa ham, og der herskede en saadan Stilhed, at man kunde have hørt en Flue summe. Nu steg han op med den ene Fod, nu med den anden — nu stod han der, høit over os Alle, rede til at give Tegnet, da — kratsch — gik Stolen itu under ham med en Larm, som gav Gjenlyd i hele Salen, — han forsvandt for vort Blik og var nær styrtet hovedfulds ned; det skete dog ikke, men fra Galleriet hørtes en tydelig og vedblivende Gnisen. — Hvem der imidlertid ikke solte sig oplagt til at lee var Urpi, og heller ikke nogen af os. Begivenheden var i Sandhed ikke egnet til at opvuntre os, og sikkert var der mange, der uvilkaarligt betragtede den som et skjæbnesvangert Tegn paa, at det Hele vilde ramle sammen.

Urpi tabte dog ikke Fatningen, om han end ikke havde sin sædvanlige Courage. Høst os begyndte derimod Modløsheden under de nu paafølgende piinlige Dieblikke at komme igjen endnu værre end for. I detmindste var det Tilfældet med Tenorerne, blandt hvilke ogsaa jeg befandt mig. En tyk Tenor rystede saa stærkt i sit vældige Corpus, at han satte alle os andre, som vare pakkede sammen rundt omkring ham, i en sittrende Bevægelse, og vi bleve reent ud nødte til at flytte os fra ham — vi havde virkelig nok af vor egen Bevægelse.

Arvi havde imidlertid opgivet Tanken om at faae en Forhoening at staae paa og trængte sig nu ind blandt Sangerne ligetil Væsferne helt bagude for at give dem Tonen. Jeg kom herved til at kaste et Blik paa nogle af vore dygtigste Væsfer og var glad ved paa deres Ansigter at kunne see Noget, der lignede No.

Endelig stod Arvi igjen foran os og hævede Taktstokken. Alles Dine vare rettede paa den — nu faldt den, og „Hör oss, Sven, moder för oss alla“ lød fra Væsferne med en saa overvældende Kraft og og Klang og med en saa beundringsværdig Præcision, at vi Alle som ved et Trykkeslag fik hele vort Mod tilbage, og Tenorerne vare rede som een Mand med deres gjennemtrængende — „Hör oss!“ Ikke engang den Tykke dirrede længer. Nei, den vældige Kraft i hans klangfulde Røst lagde sig ligesom om de andre Tenorstemmer og drog dem med. Aldrig før var denne Sang bleven sunget saaledes. Vi hørte selv, hvorledes det gav Gjenlyd i Salen, ganske anderledes end under de foregaaende Chor, og vi følte, at hele vort Hjerter var med i den Sang. I detmindste syntes jeg at see en virkelig Begeistring lyse i Sangerens Dine. Her stode vi mange hundrede Mile fra gamle Sverrig, midt i det forfinede Paris, hvor man neppe kjendte mere til vort Land end Nævnet, og sang vore Følelser for dette Land ud i Toner, som kunde bringe det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa alle de

Fremmede — vare de end nok saa blaserede. Da vi vare komne til den tredie Reprise, hvor Luthers herlige Psalme: „Vor Gud, han er saa fast en Borg“ træder ind med fulde brusende Altkorder, folte jeg mig loftet paa en Maade, jeg ikke kan beskrive. Jeg var et Dieblik tilmode — jeg beder om Tilgivelse for denne dristige Indbildningskraft — som vare vi en lille sluttet Skare af Protestanter, der stode midt i det katholske Land og, gennemtrængte af Luthers Aand, brøde os en Bei med disse Toner og disse Ord, i hvilke han har nedlagt hele sin Tro; men ved næste Reprise var Illusionen forsvunden, og jeg var atter greben af en Følelse, som jeg med mindre Formastelighed kunde overlade mig til, nemlig Fædrelandsfjærligheden, og da endelig de sidste Toner: „För dig, o Moder, falla,“ brøde frem med Choret's hele Styrke, saa at det gav Gjenlyd fra de franske Vægge, formaaer jeg ikke at beskrive den stormende Jubel, som udbrød.

Det var virkelig en saadan Storm, at Alt, hvad vi i Løbet af Aftenen havde hørt af den Art, kun var en sagte Susen i Sammenligning hermed. Det var en Enthusiaste, som jeg aldrig før har været Vidne til. Haandklap og Stampen med Fødderne rullede frem som en Torden; men ikke nok hermed. Herrerne reiste sig op under høie Raab, og Damerne, som ikke godt kunde deltage i Raabene, naar de skulde bevare den franske „grace“, viftede alt hvad de kunde

med deres Lommetorklæder. Ja, selv Dommerne kunde ikke længer bevare deres Værdighed, men reiste sig op fra deres Stole og toge entusiastisk Del i det almindelige Bisald.

En Følelse, snarere af Hoitidelighed end af Overmod, bemægtigede sig os, om jeg ellers tor domme fra mig selv og de fugtige Dine, jeg saae rundt omkring.

Da den langvarige Bisaldsraaben endelig havde lagt sig, begyndte vi vor anden Sang, og nu var der Tungen, som med Frygt og Bæven begyndte paa den. Det var, som bekjendt, Kjerulffs skjonne „Brudefærd“ og denne duftende Sommerhilsen fra Norges blaa Fjeldsoer blev sungen saaledes, at Kjerulff og hans Landsmænd, hvis de havde hørt den, vilde midt i den franske Sal have følt sig hjemme blandt deres Bjerge. Og for Franskmændene fremmanede vi i denne Sang et nordisk Maleri, saa rent og smukt, at de sikkert begyndte at føle en Vængsel efter at drage derop, ligesom denne Vængsel vistnok greb mangen en En af os midt under Sangen; og da den sidste Akkord lidt efter lidt tabte sig i et hendoende pianissimo, indtil det blot hørtes som fjern Orgelstone eller som en Susen fra vore Graner, da laa der en nordisk Sommeraftens Stemning over Salen, som fyldte vore egne Hjerter og sikkert ikke lod Tilhørernes uberørte.

Den Henrykkelse, som fulgte paa denne sidste Sang, gav ikke den første Noget efter. Jeg vil ikke

gjentage Beskrivelsen af denne endelose Jubel, som nu tillige syntes at have faaet en vis Tilfætning af Underlighed; idetmindste lagde jeg Mærke til mange hjertelige Rif midt under Mændenes Jubelraab og Damernes Risten, og oppe fra Tribunen kom der nu affurat samme Bifaldshyttringer som nede fra Salen. Dommerne overlode sig til deres Folelser og glemte Kritiken. Ogsaa de havde Hjerter, som kunde rives med.

Det var Alt, hvad jeg i det forste Dieblif efter Sangens Slutning opfattede med et hastigt Blik — allerede i det næste var der ikke længere Tid til saadanne Jagttagelser, thi medens Bifaldsraabene lod rundtomkring, styrkede Belgierne fra alle Sider ind iblandt os, og man kan lee eller blive rørt, naar jeg fortæller det, men de vare grebne af en sydlandst Begeistring, som ei kan beskrives. De styrkede sig over os, omsaavnede blindt hen den Forste den Bedste, de fik fat paa, trykkede os med Taarer i Hænderne, snakkede og gestikulerede. Upsalenserne, som ikke vare vante til noget Saadant, stode i Begyndelsen noget betuttede og vidste ikke, hvad de skulde gjøre, især da det Franske, som de Fleste ikke forstode, paa en Gang surrede dem om Ørene fra alle Sider; men glade og rørte, som de var over deres Triumph, reves de snart med af den franske Enthusiisme og begyndte saa til Gjengjæld paa det Livligste at omsaavne Belgierne til hoire og venstre, og snart var det Hele et Virvar af sammenslyngede Arme, Hænder,

som trykkes, fugtige Dine og en Strøm af varme Forsikringer og Taksigelser paa Fransk og Svensk, som alene opfattedes med Hjertet, ikke med Øret. Og under alt dette lod stadig Bisaldet fra Salen og Gallerierne. Vor Dirigent Urpi var paa en Gang omflunget af en heel Skare smaa Belgiere, som stredes med hverandre om Pladsen omkring hans brede Stikkelse, og jeg saae hans Hoved rage op imellem dem, nikkende til alle Sider, medens Taarerne stod ham i Dine, og hjertelige svenske Ord strømmede fra hans Læber. Paa samme Maade har en af mine Venner blandt Primo-Basserne fortalt, hvorledes han og en Belgier under afvejlende Omfavnelser underholdt den livligste Conversation med hinanden, hver paa sit Sprog. Hvad mig selv angaaer, formindsledes Glæden over dette Dieblif ikke deraf, at jeg jo kunde forstaae og gjøre mig forstaaet, og de Franskmænd og Belgiere, jeg kom i Berøring med, strømmede over af de varmeste Forsikringer om, at de aldrig havde hørt saa udmærket en Sang, at de vare os taknemlige for disse Toner og vilde bevare Mindet derom hele deres Liv.

4.

Endelig blev Stemningen noget mere rolig, og vi begave os lidt efter lidt Arm i Arm med vore høihjertede Medbeilere hen og grupperede os paa Bænken nede i Salen, for at afvente Forkyndelsen af de til-

dømte Præmier. Vi fik nu efterhaanden at vide, hvad vi ikke havde vidst før, at Concurrencen var gaaet for sig indenfor 6 eller 7 forskjellige Klasser, og at de, som først vare fremme, concurrerede for Prisen i den laveste Klasse; derpaa var man vedbleven at gaae op efter, Klasse for Klasse; til den første Klasse, til hvilken Belgierne og nogle af de bedste Chor havde meldt sig; over denne Klasse endelig fandtes den, der var bleven kaldt „la classe superieure“ eller „la classe d'excellence“, og i den havde vi konkurreret — uden Medbeilere. Det havde først været Belgiernes Mening at melde sig til denne; men da de havde hørt os synge ved en Prøve (for min Ankomst til Paris), havde de opgivet det og vare stegne ned til den næste Klasse. Denne Kamp uden Medbeilere formindstede saaledes ikke i vore Dine Betydningen af vor Triumph. I alle disse Hemmeligheder var uden Tvivl vor Dirigent og maastee En og Anden indviet ligesaa Concurrencens Begyndelse, men det store Flertal af os havde ingen Anelse derom.

Et lille Intermezzo, som passerede, medens vi ventede paa, at Præmierne skulde blive fordelte, maa jeg dog tage med, skjøndt det nærmest angaar mig selv. Jeg var bleven tørstig og vel ogsaa en Smule træt og gik derfor ud paa Gaden, for i en eller anden nærliggende Wiinkjælber at faae mig et Glas Vin. Jeg fandt en temmelig simpel en i Huset lige

ved Siden af og gif derind med min hvide Hue paa Hovedet. Indenfor Dissen stod en gammel Kone. „De er en af de Fremmede, som sang saa smukt“, sagde hun med Varme og greb begge mine Hænder. „Lad mig takke Dem; megen Sang har jeg hort, men aldrig nogen som denne“ — og Taarerne stode hende i Øinene. Betaling for det Glas Vin, jeg drak, vilde hun ikke have; vi skiltes ad som de bedste Venner, og jeg skyndte mig tilbage til Salen.

Jeg skal nu kun kortelig nævne, hvorledes de forskjellige Præmier indenfor hver Klasse forkyndtes fra Tribunen, medens Seierherrens Navn hver Gang hilsede med Bisald, hvorledes dette Bisald blev aldeles bedøvende, da Belgiernes Seier forkyndtes, idet ogsaa vi ivrigt deltog deri med Haandklap og Bravoraab, for ikke at staae tilbage for vore ædle Rivaler — samt endelig hvorledes en dundrende Torden af Applaus og Raab paa en aldeles affindig Maade fyldte Salen, da det tilfidsit blev meddelt, at Keiserindens Guldmedaille, Prisen i „la classe superieure“ var tildelt „les étudiants d'Upsal“.

Skulde jeg udtale min Mening om hvad der udgjorde og endnu udgjor Trylleriet ved den svenske Studenterfang, hvad det var i denne, som henreb Frustruændene og skaffede os den første Pris, uagtet deres egne Chor i flere Henseender vare os overlegne, hvad det Techniske angaaer, saa var det vel først og fremmest de originale og friske Compositioner

med deres ægte nordiske Præg, hvilket var noget Nytt og Tiltrækkende for de Franste, endvidere de friske, klangfulde Stemmer, blandt hvilke navnlig Vaskerne gjorde stor Opsigt, og endelig den ungdommelige Ild og Begeistring, der besjælede hele Sangen, som om der slog et Hjerte i hver Tone. Disse tre Momenter savnedes derimod i væsentlig Grad i Belgiernes og Schweizernes Sang, saa fortræffelig den forøvrigt var.

Det er ogsaa bekjendt, hvorledes vi med en Del Franskmænd og Belgiere midt om Natten drog afsted til Café Suède, hvor der afvejlende blev sunget og holdt Taler baade paa Fransk og Svensk — endog saa for Politiet, som tilsidst trængte ind og vilde gjøre en Ende paa den sildige Fest.

Jeg skal ligeledes kun nævne, hvad der videre passerede os de følgende Dage: Besøget i Kloakerne og Katakomberne, vor Optræden den 31te August paa den store Opera, hvor endog Orkestret som een Mand lagde Instrumenterne fra sig og deltog i Klappingen, fremdeles Festsallet samme Aften hos „Belgiens Born“ og endelig den følgende Dag Uddelingen af Seiersbelønningerne i „Pré Catalan“ og Concerten paa Opera lyrique, hvor Choret kostede nye Laurbær, samt til allersidst den hjertelige Afstedsfest i Café Suède, arrangeret for Studenterne af Landsmænd i Paris.

Den næste Dag var der stor Paffescene i Casernen, og henved Klokkeren 1 rejste hele den hvidhovede

Sangerstare, med hvem jeg sendte mine varmeste Hilsener til Sverrig. Hvor mange Hænder trykkede jeg ikke til Afsted, hvormange hvide Huer viftede ikke gennem Binduerne paa Bognene! Et Dieblif efter stod jeg alene tilbage og saae blot Hogen følge afsted efter dem. Da havde Paris ingen Tillokkelser mere for mig; jeg skyndte mig afsted til den sondre Banegaard for at vende tilbage til Orleans og meddele Monsieur og Madame M. mine Triumpher. — Snart efter rullede jeg med Jiltogsfart afsted til Orleans. Da jeg nærmede mig Byen, begyndte mit Hjerte at banke af Utaalmodighed efter at fortælle min brave Vært om den store Seier, og jeg tænkte paa, om han ikke skulde være gaaet ned for at tage imod mig. Jeg havde nemlig sendt ham et Telegram om min Ankomst. Ganske rigtigt! Da Toget rullede ind paa Stationen, stode baade Monsieur og Madame og min Landsmand F. der, tilligemed et Par unge franske Damer, som kom i Familien. Du blev der en Bisten, og saa snart Toget standsede, begyndte jeg strax gennem Binduet med min nu forfærdelig høje Stemme at fortælle, at jeg havde vundet den store Pris i Sang — men afbrødes strax af en munter Latter, hvorpaa Monsieur M. tog Ordet i mit Sted og begyndte høitideligt at oplæse Beretningen om vor Seier af en Avis, som han havde i Lommen. Jeg sprang nu ud af Bognen og modtog hjertelige Udfønstninger fra alle Sider. Monsieur M. kysede

mig efter fransk Skik paa begge Pinderne, hvorefter jeg naturligvis gjorde det Samme ved ham og nær i min festlige Stemning havde ladet det gaae hele Kredsen rundt. Derpaa tiltraadte vi Veien hjem, jeg med Monsieur og Madame hver under en Arm, og saaledes droge vi i høitideligt Optog gjennem Orleans Gader, medens jeg med de lidligste Farver fortalte om vor Seier, og det paa et Fransk, som med souverain Foragt for Formlære og Syntax vrimlede af „Bulle“; idetmindste afbrødes jeg nu og da paa de alvorligste Steder af en hjertelig Latter fra min værdige Lærer.

Om Aftenen havde Madame arrangeret en briljant Souper, hvorved der til Vre for mig blandt Andet serveredes med alle Slags Frugter, som hun vidste, jeg var en stor Elsker af, og Monsieur modte med en hyppelig Flaske Viin og holdt paa fortræffeligt Fransk en Fests- og Inkonfningstale, som endte med „vive la Suède, vive les Etudiants d'Upsal“, hvorpaa jeg svarede paa et ligesaa festligt, men ikke fuldt saa godt Fransk og sluttede med „vive la France, vive Monsieur et Madame M.“

Da jeg sagde Godnat til min Vært, tog jeg ganske stolt min gamle brune Portemonnaie, som nu var fuld af det Bidrag, jeg i Paris havde faaet af Sangerkassen, op af Lommen, og betalte min Gjæld til ham; hvorpaa den venlige gamle Mand lo og erklærede, at baade jeg og min Portemonnaie havde

efter Pariserreisen faaet et festligere Udseende, og han haabede, at vi maatte beholde det.

Efter den Tid savnede vi aldrig Stof til Taleovelse hos Monsieur M. Det gamle, glade Thema, som stadig gik igjen med Variationer, var „Reisen til Paris“ og den „store Seier“ — og den Reise og den Seier glemmer jeg aldrig.

André Maubert.

Første Capitel.

Jeg var ni Aar gammel, da min Fader døde. Vor Advokat Louchet, tog mig hjem til sig; han lod mig iføre sorte Klæder, og holdende mig ved Haanden, fulgte han og jeg efter Ligvognen, som førte os ud til Kirkegaarden, hvor min stakkels Moder havde hvilet siden min Fødsel. Omtrent tredive Personer, hvis Ansigter vare mig ubekjendte, fulgte os. Da Alt var forbi, og vi stode omkring den aabne Grav, saae jeg mange medlidende Blikke hvile paa mig; jeg hørte nogle trostende Hverdagstalemaader, jeg saae gjennem Taarer de Tilstedeværendes Bevægelse; de skiltes, efter at have trykket hverandre i Hænderne, og gik bort i smaa Grupper. Jeg stod alene tilbage med min nye Bestytter. Jeg folte for første Gang min Forladthed, og jeg hulkede høit. Han borttorrede en Taare, førte mig hurtigt bort, trods min Modstand, og bragte mig til en Vogn, som ventede paa os. Jeg laa syg hos ham i to lange Uger. En Eftermiddag bragte man mig paa Lægens Ordre ned i Haven, hvor Foraarets første Sol skinnede; jeg løb strax hen til Stakittet for at see over til vort Hus, hvor Skodderne endnu vare

lukkede; Arbeidsfolk gik ud og ind, bærende vore Meubler ned paa en stor Auktionskarre. Da Alt var bragt ud, klippede En af dem en gul Plakat paa Døren; Advokaten overraskede mig grædende; han skjæmte eftertrykkelig paa Tjenestepigen, som ikke havde tænkt paa at unddrage mig dette Skuespil, derpaa viste han mig et Brev:

„Store Nyheder, André! Imorgen reise vi til Paris.“

Paris! dette Navn torrede øieblikkelig mine Taarer; min Fader havde ofte nævnt det for mig i sine lange Beretninger, hvori han, medens vi om Aftenen sad ved Kaminsiden eller i Lysthuset, gav mig en uklar Idee om et Slags jordist Paradis, som loves de artige og slittige Børn. Advokaten kunde ikke undertrykke et Smil, da han saae min Overraskelse, eller uden Tvivl udtrykte mit Ansigt en grændseløs Glæde, uden at jeg selv vidste det. —

„Vi reise til Paris,“ — gjentog han. — „Jeg vil ledsage Dig til de eneste Slægtninge, Du har tilbage, og Du skal for Fremtiden boe hos dem.“ —

„I Paris?“

„I Paris. Dette Brev er fra Hr. Florimond Michot, din Moders Onkel. Jeg har meldt ham den Ulykke, som har ramt Dig; han skriver mig til, at han venter Dig, og at han vil tage sig af din Opdragelse.“

Min Fader havde aldrig talt til mig om Onkel Florimond og hans Søster Clarisse, uden med en vis Ironi; jeg kjendte dem ikke, og uden selv at vide hvorfor, gav jeg mig igjen til at græde. Advokaten rystede Panden, og da jeg saae ham misfornøiet, sagde jeg frygtfomt: — „Jeg vilde meget hellere blive her hos Dem.“ —

Han gjorde en utaalmodig Bevægelse: — „Det

er umuligt; det er ikke til at tænke paa." — Han var ikke rig, og han havde sex Born at ernære, men jeg var endnu ikke i den Alder, da man gjør Beregninger, og jeg begreb ikke hans Afslag. Han læste min Onkels Brev op for mig. Jeg har ofte senere læst det igjen, thi han gav mig det; det var skrevet med en sikker Haand, og Stilen var ikke fri for at være hoitidelig. Min Onkel Florimond beghudte med at undstykke, at han ikke havde bivaanet min Faders Begravelse, men Efterretningen om hans Dod var først naaet ham for silde; han overtog, saavel i sit eget som i sin Søster Clarisses Navn, Forpligtelsen til at vaage over det forældreløse Barn og behandle ham som en Søn; han forlangte, at man ufortøbet skulde sende mig til Paris. — „Vi maae altsaa," — tilfoiede Advokaten, — „reise til Paris i Morgen med Middagstoget."

Jeg forstod, at det vilde være til ingen Nytte at gjøre Indvendinger, og jeg vendte taus tilbage til Havestakittet for endnu en Gang at betragte det Hus, som jeg nu aldrig mere skulde gjensee.

Om Reisen har jeg kun bevaret en taaget Erindring. Forandringen, alt det Nye omkring mig overvandt efter nogle Dimers Forløb den Sorg, jeg havde følt ved at forlade vor lille By. Jeg husker, at jeg udbrod i Beundring, da vi henimod Aften naaede Paris og jeg fra Nordbanegaarden opdagede de tilstødende Korsgader med deres mangfoldige oplyste Boutikker og Caféer, hvor Vognene med forskjelligfarvede Dygter krydsede hverandre; jeg troede mig henslyttet til et af de Feelande, jeg havde læst om i Eventyrbøgerne. Vi stige op i en Hyrevoagu, som syntes mig hundrede Gange smukkere end Afkepots Karet, og jeg kunde indbilde mig, at jeg var Prinds Charmant. Vi kjørte igjennem de oplyste Gader og Boulevarderne, der

vrimlede af en stoiende Menneskemasse; derefter naaede vi de rolige Kvarterer; her var ingen Spadsferende, ingen Stoi, ingen Lys, Drommen udslettedes lidt efter lidt — „Nu ere vi i Marais,“ sagde Advokaten; „— nu ere vi snart ved Maalet.“ —

Endelig standsede Voguen. Han undersøgte Husnumret og lod mig stige ud.

Vi stege langsomt op ad en uendelig lang, mørk og snæver Trappe; vi ringede paa, og en gammel Tjenestepige lukkede op. Jeg var saa bange, at jeg næppe vovede at træde ind; Advokaten stødte mig foran sig, og jeg horte et Udraab af Overtæfelse; — „det er André Maubert!“ — og en lille Dame med en umaadelig Skappe med gule Baand kom lobende mig imøde og omfavnede mig: det var min Tante Clarisse. Onkel Florimond viste sig først efter nogle Minuters Forlob; han kom kun langsomt, indhyllet i en Slopok; hans Ansigt syntes mig vel strængt, men jeg havde denne Aften ikke Tid til at anstille lange Betragtninger eller til at studere min nye Familie; Trætheden overbåndt min Nysgjerrighed, og jeg faldt snart i Sovn i en stor Seng under en tyk Edderbunskdyne.

Den næste Dag maatte jeg tage Afsked med Advokaten, hvad der igjen voldte mig Smerte; det sidste Baand, der båndt mig til Fortiden, var bristet; jeg skulde begynde et helt nyt Liv. Onkel Florimond holdt en Tale til mig om Resignation, og Tante Clarisse stoppede mig med Slifferier for at trøste mig.

Den første Tid var frygtelig. Vant til Bevægelse, til frisk Luft, til Frihed, kvaltes jeg næsten i dette mørke og triste Værelse, hvor Alt var gammelt, hvor Alt stod paa sin bestemte Plads, og hvor man levede et methodisk, afpasset, regelret Liv, hvor Solen kun trængte ind som af en Feiltagelse, efter først at

have fundet Bei igjennem en tredobbelt Barricade af Skodder og Gardiner. Hvilke Timer tilbragte jeg ikke, sammenkroben i en Lænestol fra det forrige Aarhundrede, med at lytte til Stuenhrets monotone Tiltak, eller med at betragte Perpendiklens regelmæssige Bevægelse mellem de to hvide Marmorsoiler, som bar en forgylt Apollo, der fjorte Solvognen. Jeg drømte om mine Lege, om de lange Spadseretoure i Selfab med min Fader, om de blomstrende Træer i vor lille Have, og jeg græd. Onkel og Tante kunde ikke forstaae min Melankoli; de ansaae mig for det lykkeligste af alle Born. Og jeg blev i Sandhed forgudet. Senere indstaae jeg, hvilken umaadelig Udspredelse jeg pludselig havde bragt ind i disse to Gamles ensformige og kjedsommelige Liv; min Ankomst havde bragt en vis Interesse ind i den triste Tilværelse, de henflæbte ved hinandens Side, affondrede fra den øvrige Verden, uden Kjærlighed, uden nyttigt Arbeide, uden Fremtidshaab, kun knyttede sammen ved Banens snævre Baand, deres Minder og deres Had til Menneffene, som havde overladt dem til dem selv. Born elste de Folk, som elste dem; jeg glemte efterhaanden i en Slags Stovhed mine tidligere Glæder, og selv det mærkværdige Paris, som tumlede sig saa Stridt fra mig, og som man ikke tænkte paa at vise mig.

Jeg naaede saaledes mit trettende Aar. Man erklærede nu, at Tiden var kommen, da man burde tænke paa alvorlige Studier. Sagen var, at jeg saa godt som ingen Kundskaber havde, da min Fader ikke havde haft Tid til at lære mig stort. Det blev besluttet, at jeg skulde tage Undervisning hos Hr. Dubrard, en almindelig agtet Mand, som havde en Skole i vort Nabolag. Til min Indtrædelse i Verden forshnede man mig med en uhyre Paletot, staaet aldeles efter samme Model, som den min Onkel var,

noingtig efter en Mode, som var gaaet af Brug for tredive eller fyrgetyve Aar siden, hvorfor jeg ogsaa ved min Indtrædelse i Classen hos Hr. Duvrard blev hilset med et Latterudbrud, som gjorde mig aldeles forvirret.

„See der! Den lille Gubbe!“ raabte en af mine nye Kammerater.

„Gabriel, vil Du deklinere mig „le petit vieux“, udbrod oieblikkelig Hr. Duvrard.

Denne myndige Tone oprettede igjen Stilheden; jeg blev atter rolig; jeg folte, at jeg blev beskyttet. Men i Fritimen maatte jeg dyrt betale min korte Glæde; for at hæbne sig, sammenkaldte Gabriel alle Eleverne, de sluttede Kredse om mig og dansede rundt, medens de loe og stadig sang det samme Omkvæd: „Den lille Gubbe!“

Tilnavnet beholdt jeg, og jeg bar det i to Aar. Skjøndt jeg gjorde hurtige Fremstridt, tog man mig ude af Skolen, netop da jeg begyndte at overvinde min Reitethed. Tante Clarisse, som atter saae sig overladt til sit ensomme, kjedsommelige Liv, lod ikke sin Broder Nist eller No, forend hun fik mig tilbage; hun indbildte ham, at jeg blev overanstrengt, og at jeg kom i slet Selskab, saa at han besluttede at beholde mig hjemme og selv at lede min Undervisning; han folte Ensomheden saavel som hun og onskede intet hellere end at faae en Beskjæftigelse. Hr. Duvrard, som holdt af mig, og som forudsaae, hvilke sorgelige Følger denne Beslutning vilde have for mig, forsøgte at overtale min Onkel; men naar Onkel Florimond en Gang havde sat sig Noget i Hovedet, nyttede det ikke, at man modsagde ham, og han blev vred, da Hr. Duvrard begyndte at tale om den nye Pædagogies Fordringer. — „Min Neveu skal vide, hvad jeg veed, og han skal lære, hvad jeg har lært.“

„Den Underviisning man nød i Deres Tid, er ikke tilstrækkelig nutildags.“

„Hvad vil det sige? Bare Folk fra min Generation da Dumrianer og Uvidende?“ Disputen blev heftig, og Onkel gif i otte Dage og brummede over Folk, der bildte sig ind at vide Altting bedre end deres Forgængere.

Vi tilbragte flere Uger med at samle de støvede Lexica, der vare spredte om i Bibliothekets Kroge, og de ærverdige Grammatiker, der udbredte en for-gjemt Pergamentsduft. Jeg savnede i hoi Grad Skolen. Jeg holdt af mine Kammerater; til Trods for deres Drillerier, havde jeg hos dem fundet Stoiien, Bevægelsen, Samkvemet med Ungdommen; Alt blev mig nu atter berøvet. Jeg havde isærdeleshed sluttet mig til ham, der hed Gabriel, og som først havde givet mig det latterlige Tilnavn; han var letfindig, en stor Spilopmager, men han havde det bedste Hjerte af Verden; jeg nærrede et virkeligt Venkskab for ham, fordi han ved flere Veiligheder havde taget mig i Forsvar og vendt sig mod Spotterne.

Jeg tilbragte min Fritid fordybet i gamle Bøger og Collegiehester, jeg saae saa godt som Intet til Verden omkring mig, jeg gif kun ud om Søndagen, for at foretage de adstadige Spadsferetoure i Skridt-gang mellem mine to Hovmestre, beskyttet mod Kulde og Varme, langt borte fra Mennecker, fra Fornoieker, fra Livet. Jeg holdt meget af Musik; man aabnede igjen Klaveret i Dagligstuen, man hentede svære, indbundne Nødebøger ned fra Loftet, som indeholdt en fuldstændig Samling af alle gamle Romancer og for-glemte Operaer; til denne Fornoieelse hengav jeg mig i Mangel af bedre. Kun sjelden modtog vi Visiter af nogle gamle Venner, som en Gang imellem kom for at spille et Parti Kort. Disse Selstaber, hvor

man uophorlig roste alt Forbigangent paa Nutidens Beføstning, hvor man latterliggjorde Alt med Bitterhed, var mig kun til Plage; jeg foretrak Ensomheden. Jeg havde stabt mig en daglig Udspredelse ved i Huset ligeoverfor at betragte en lille Pige, som jeg saae legende og spogende fra Morgen til Aften; jeg iagttog hende opmærksomt, nysgjerrigt, lykkelig ved at forvise mig om, at der ikke udelukkende levede Oldinge paa Jorden, og at jeg ikke var den Æneste i Verden, der begik den Feil at være ung.

Hun var vidunderlig smuk; hun havde store, blaae Øine, fulde af Liv og Varme, deiligt blondt Haar, der faldt i Krøller rundt om hende; men dette har jeg først senere bemærket. Den Gang tænkte jeg ikke derpaa; naar jeg saae hende, følte jeg en Glæde, som jeg ikke søgte at udgrunde, og hvis Betydning jeg var uvidende om. Hun betragtede ogsaa mig, og naar hun opdagede mit lange Ansigt, trykket op mod Nuden, opklaredes hendes Ansigt af et Smil, som fik mit Hjerte til at banke af Glæde hele Dagen.

Andet Capitel.

En Søndag, netop da vi kom hjem fra vor ugentlige Spadseretour, saae jeg en stoiende Skare komme hen imod os fra Gadehjørnet; Alle raabte og hujede i Munden paa hinanden. — „Nei, see der! den lille Gubbe!“ lød en mig velbekjendt Stemme.

Jeg opdagede Gabriel, der gik ved Siden af min lille Naboerise. Han fjernede sig, efter først at have nikket til mig. Hun vendte sig to eller tre Gange om, hun lyttede til en Historie, som han fortalte hende, og som syntes at more hende meget, — uden Tvivl var det min.

Den næste Dag, saasnart jeg var kommen ud

af Sengen, foer jeg hen til Vinduet: hun var allerede ved sit; vore Blikke mødtes; jeg traf mig hurtigt tilbage. Jeg folte Brede imod Gabriel, som havde gjort hende bekjendt med mit latterlige Tilnavn, og paa den anden Side folte jeg en vis Glæde ved Tanken om, at hun havde hørt Tale om mig. Min Frygtsomhed steg mere og mere de følgende Dage; jeg viste mig ikke mere, jeg holdt mig skjult bag Gardinerne, saaledes at hun ikke kunde opdage mig, og jeg kom forst ud af mit Skjul, lykkelig som en Konge, naar hendes Dine forgjæves havde søgt mig. Jeg pinte min Hjerne med at udfinde, i hvad Forhold hun stod til Gabriel; Baandet, der knyttede dem sammen, lod til at være meget intimt, og jeg troer næsten, at jeg, uden at vide af det, folte en Smule Jaloufi.

Jeg oppebiede den følgende Sondag med en feberagtig Utaalmodighed, vis paa, at Noget vilde ske. Min Forudsølelse bedrog mig ikke. Henimod Klokken tolv fik en kraftig Ringen paa Dorklokken Tante Clarisse til at fare sammen; Gabriel traadte ind: — „Goddag, Du lille Gubbe, Du er altsaa ikke død?“

Vi snakkede frit sammen; han fortalte mig, at han var Fætter til min Naboeriske; hun hed Marguerite, og hun var den Ældste af syv Børn; hendes Fader, Sr. Parisot, var Directeur i Handels- og Agerdyrkningsministeriet, og Gabriels Gubfader og Formynder. Han bad mig tilbringe hele Dagen sammen med ham; Onkel Florimond vovede ikke at nægte sit Samthkke. Vi gik ud sammen for at gennemstreife Paris's Promenader. Hvilken deilig Dag! Blodet løb raskere i mine Arer; Luften var friskere, Solen varmere og mere straalende. Vi skyndte os hen til Sværmen; han viste mig de Fornoielser, som Zugen havde tænkt paa at lade mig see; han lo af min Overraskelse, af

min Begeistring og min Glæde. — „Du lille Gubbe, Du lille Gubbe!“ gientog han atter og atter.

Jeg var forvirret, ude af mig selv, beruset af Friheden; jeg følte en Forvandling foregaae i mig, som ængstede og foruroligede mig. Senimod Aften slog vi igjen ind paa Veien til Marais; Gabriel havde allerede tidligere sagt mig, at vi skulde spise til Middag hos hans Slægtninge. Jeg blev reven ud af Drømmen, Synet af det gamle Hus, jeg beboede, mindede mig om Virkeligheden; min Frygtsomhed stormede ind paa mig, jeg vilde undslaae mig for Invitationen; men han blev vred og tvang mig til at følge ham. Skjondt jeg havde samlet alt mit Mod, medens vi stege op ad Trappen, følte jeg mig dog fristet til at tage Flugten, da Døren i det Samme gik op, og jeg stod Ansigt til Ansigt med Marguerite, som betragtede mig med sine store, nysgjerrige Øine. — „Den lille Gubbe!“ sagde Gabriel, idet han præsenterede mig med en komisk Alvor. — Jeg følte, at jeg blev rød op over begge Øren. Da jeg igjen løstede Øinene, som jeg havde holdt fasthæftede mod Jorden, bemærkede jeg, at Marguerites Kinder blussede lige saa stærkt som mine, og dette gjorde et behageligt Indtryk paa mig, Skjondt jeg ikke kunde forklare mig selv hvorfor.

Hr. Parisot's og hans Hustrues hjertelige Modtagelse bragte mig igjen en Smule i Ligevægt. Vi gik tilbords; jeg vovede næppe at tale, vant til de tause Maaltider, jeg hver Dag holdt mellem min Onkels Avis og den Skafelovnsstjærm, bag hvilken Tante Clarisse sogte Ly. Jeg hørte paa den livlige Samtale, paa Bornenes høirostede Latter. Hvor denne Livlighed dog var morsom, og hvor den gjorde mig godt! Jeg længtes efter at kunne tage Del i den, men Banens Magt holdt mig tilbage. Da Middags-

maaltidet var tilende, sang man, og hvor bange jeg end var, kunde jeg dog ikke lade være at tage Del i denne improviserede Concert. Jeg sang med skjælvende Stemme de Romancer, Tante Clarisse havde lært mig; hun havde selv foredraget dem i sine unge Dage; hun betragtede dem som non plus ultra af Musik, og jeg blev pinlig overrasket ved den Modtagelse, der blev dem tildeel. Bornene stoggerloe, og Gabriel udbrod: — „Smukke Virekassemelodier! Nu skal Du høre noget Andet.“

Han satte sig til Fortepianoet; han spillede Dandsø og Sange for mig i en flyvende Fart! Jeg kunde næsten ikke staae stille. Man foreslog at dandse. Ak! jeg kunde hverken Polka eller Bals. — Og hvorledes? Ikke engang Menuet eller Gavotte?

Man begyndte at undervise mig, jeg var meget feitet; men naar Gabriel lo af min Ubehændighed, undlod Marguerite aldrig at tage mig i Forbær; jeg vilde gjerne have faldet hundrede Gange, for at høre hendes Stemme beklage og undskyldte mig. Jeg vilde slet ikke have tænkt paa at gaae, hvis ikke min Onkel pludselig var traadt ind; han var bleven urolig, da jeg ikke kom hjem til sædvanlig Sengetid, og kom for at hente mig. Man viste ham al mulig Høflighed, og han tog mig hjem med. Jeg fulgte ham med sænkø Hoved, stamfuld over i min Alder at være bleven behandlet som et Barn, fortviblet over, at denne smukke Dag, som havde ladet mig see ind i et helt nyt Liv, var tilende.

De følgende Dage forløb meget trist. Huset syntes mig mørkere, Timerne længere end sædvanlig. Jeg vilde være hensunken i den Melancholi, som havde grebet mig, hvis jeg ikke flere Gange hver Dag havde opdaget Marguerite ved hendes Bindue; jeg påsede hende op med en sand Feber. Sbergang

hun viste sig, trængte som en Solstraale ind i den Grav, hvor jeg levede og færdedes. Der paafom mig en taabelig Vist til at synge, dansse og lee ret af Hjertensgrund; jeg sammenlignede min Tilværelse med hendes og mine nye Venners, jeg vilde ogsaa have elsket den stoiende Glæde. Hvorfor besad jeg ikke, som alle andre, Liv og Munterhed?

Gabriel gjentog sine Besøg, og der opstod et virkeligt Venstabs imellem os. Han havde nu endt sine Studier og havde forladt Hr. Duvrards Skole. Hans frimodige Charakter gjorde ham Ensomheden utaalelig. Han morede sig over Eiendommelighederne i min Opdragelse og over den Overlegenhed, det gav ham over mig. Han fortalte mig om sine Fornoielser, om sin vaagnende Uergjerrighed og sine ungdommelige Forelskelser; han reciterede sine Yndlingedigtene for mig; jeg kjendte kun de gamle Classikere, hvis Bærker prydede Onkel Florimonds Bibliothek; han laante mig det Halve af sit, og jeg tilbragte hele min Tid med at sluge disse Boger, der talte et Sprog, vidt forskjelligt fra det, man havde vænnet mig til, og de vakte nu, hvad der slunrede i mig, og fremkaldte en aldeles ukjendt Sindsbevægelse. Hvilken Verden aabnede sig ikke for mine Øine! Tilværelsen, som kun havde vist sig for mig som en graa, taaget Dag i et Slags Tusmørke, antog nu straalende Farver, som blændede mig; jeg havde berusende Synet, jeg stimtede Kjærligheden, jeg gjættede alle dens store Daarstaber; en Slags Morgenrode oplyste pludselig den Nat, hvori man indesluttede mig. Man opdagede snart den Forvandling, som foregik i mig. De Gamle, med hvem jeg levede, saae kun Livets tunge, hjertebælede Prosa; jeg forsvarede i Begyndelsen modigt min Begeistring mod deres kolde Fornuft; men min Onkel omstyrkede uden Barmhjer-

tighed mine Afguder og erklærede mig, at Digterne kun ere Idealister, som domme Alt forkert, eller Charlataner, som udbrede Daarlighed blandt Menneskene. Han lærte mig fra sin Forstands ophoiede Standpunkt, at menneskekjærlig Selvopofrelse, der altid bliver miskjendt, kun er latterlig, at det er Daarskab, at stræbe efter Hoighed og Ret midt i al den Smaalighed og Skjændighed, som er opdnyget paa enhver Wei her i Verden, at Kjærlighed kun er en behagelig Gjenstand for Digterne at besynge, og at man skal vogte sig for den som for en Landeplage, der kun bringer Smerte og Fortvivlelse med sig. Da jeg fortalte Gabriel om den Kamp, man havde rettet imod mig, havde han kun saarende Drillerier; jeg folte mig krænket ved at høre dem, jeg havde Afgtelse for, behandles med saa ringe Urvodighed: dette nedsatte Digterne i min forvirrede Hjerne. Lidt efter lidt beroligedes mit Sind; Horizonten indnævredes paany for mit Blik og antog atter den graalige Farve, hvori jeg altid tidligere havde seet den.

Jeg naaede saaledes mit tyvende Aar; jeg var Mand af Aar og af Væxt, men jeg havde endnu knap seet Livet. Den Underviisning, jeg havde faaet fra min Barndom, havde ikke vaakt Interesser hos mig, og jeg levede roligt, uden at beklage mig, stolende paa Fremtiden, skjøndt jeg ikke naerede noget bestemt Haab. Den vilde maastee have bragt mig, hvad jeg ventede, dersom Gabriel var bleven i min Nærhed; men Gabriel reiste bort med Randselen paa Natten, for at besøge Italien. Da de første Krigsraab lod, kom han til mig; hans Die straaede, hans Kind glødede af Begejstringens Ild: — „Kom med mig, Du lille Gubbe! Vi tage bort sammen, med den samme Bataillon, vi følges ad“

Tante Clarisse udstødte et Rædselsstrig, da jeg talte til hende om vor Plan, og i fulde fire og tyve Timer vedblev hun at hulke og bonfalde mig om at spare hendes sidste Dage for denne Smerte. Min Onkel talte til mig med større Strengthed; jeg plaiderede min Sag paa det Bedste, men min ungdommelige Veltalenhed nyttede Intet, han var mere urokkelig end en Klippe. De store Ideer om Hæder og Frihed fik ikke hans stivnede Hjerte til at banke, og han paastod, at alle Aarhundredets krigeriske Begivenheder, som han selv havde været Vidne til, kun havde været blodige Narrestreger. Hans Udtalelser kjolnede min Begeistring; min Tantes Taarer gjorde Resten. Jeg vil være ærlig; de skræmmede mig ved at faae mig til at troe, at det vilde være en sikker Maade at offre mit Liv paa. Da jeg efter to Dages Kamp stod overfor Gabriel, svarede jeg ham kun: — „Jeg kan umuligt følge Dig“

Han svarede ikke; men hans Blik hvilede tungt paa mig. Han reiste alene. Jeg kom i Bane med at aflægge hyppige Besøg hos vore Naboer; man læste der de Breve hoit, som han sendte fra Italien, hvori han fortalte om sin Indtrædelse i Regimentet, sin Standsbevægelse ved det første Kanonskud, Begeistringen under Slaget, Glæden og Triumphen. Jeg saae ikke uden en hemmelig Harm, hvorledes Marguerite opmærksomt og ængsteligt lyttede til disse Oplæsninger, som bragte hende i Begeistring. Under tiden syntes hendes dybe Blik at spørge mig om Grunden, hvorfor jeg havde holdt mig tilbage fra disse hæderfulde Eventyr, og der overfaldt mig da en ædel Brede saavel imod dem, hvis Forsagthed havde hindret mig i at reise, som imod min egen Svaghed. Naar jeg sov, foresvævede der mig Drømme, hvori jeg, klædt i Harnisk som de gamle Helte, kjæm-

vede for at vinde Marguerite; med Sværdet i Haanden adspalttede jeg de østerrigiske Batailloner, som forsvarede hende og spottede min Feighed.

Krigen var tilende; Gabriel, som i Slaget ved Solferino havde tilkjæmpet sig Kreskorset, blev sendt i Garnison til en By i det Østlige; hans Breve bleve sjældnere, og de dalede fra Poesiens Høide ned til den jævne Prosa. Man ophørte med at læse dem hoit. Marguerite blev igjen, som hun tidligere havde været imod mig, og vor Kjærlighed skred langsomt og roligt, men regelmæssigt fremad. Jeg var ikke mere uvidende om mine Følelser og kunde heller ikke tvivle om hendes, skjondt endnu ingen Forklaring havde fundet Sted imellem os. Min Frygtksomhed vænede sig til denne Ro, som vedvarede i flere Aar. Jeg var lykkelig ved at elske og onskede ingen anden Lykke.

Tredie Capitel.

En Morgen, da jeg, staaende nær ved Vinduet, forgjæves ventede paa Marguerite, som ikke viste sig, vækkedes min Tante, som sov i sin store Vænestol af en saadan Stoi, som aldrig var bleven hørt i vor fredelige Bolig; det var Gabriel, som traadte ind, slæbende sin store Sabel efter sig paa Gulvet; han saae godt ud og bar Officeers-Epauletter. Han standsede foran Tante Clarisse, som, forstræffet over denne støiende Fremtræden, skjælvede over hele Legemet, hilste hende militairist, med Fodderne sluttet sammen og den høire Haand til Huen, gjorde derpaa venstre om mod mig, pegede med en triumpherende Mine paa Korset, der prydede hans Bryst og sagde med et Latterudbrud, der lød som en Fanfare: — „Kudal André Maubert? Du seer nu, at man ikke altid døer.“

Han havde i Sandhed en statelig Fremtræden,

en rauf Holdning, brede Skuldre, og paa den høire Kind, lidt over den sorte Moustache, som bedækkede Læben, gav en mindre Skramme ham et virkeligt martialst Udseende. Jeg kastede et stjaalent Blik i Speilet; jeg forekom mig selv at see ud som en Odsing ved Siden af ham; vi vare dog lige gamle. Han fortalte om Slagene, han havde deltaget i, og min Tante, der var meget ubehagelig berørt ved en saa stoiende Gjæsts Nærværelse, skjælvede let, da han foreslog at tage mig med, for at vi atter kunde tilbringe en glad Dag sammen ligesom tidligere.

Vi gik ud sammen, og paa Spadseretouren gjorde han mig med en naiv Stolthed opmærksom paa al den Ære, man viste hans Uniform; han fortalte mig vidt og bredt om sine Krigs- og Kjærlighedseventyr, og jeg tænkte ved mig selv, at dersom man ikke havde modsat sig mit Ønske, havde jeg nu uden Tvivl ligesom han kunnet have Epauletter, Kors, Moustacher og en Skramme, og jeg vilde da være æret og agtet af Alle og elsket i Særdeleshed af Kvinderne.

Marguerites Navn blev kun nævnet een Gang imellem os. Gabriel fortalte mig, at hans Slægtninge havde været paa Jernbanestationen for at modtage ham; jeg udbrod uforsigtigt: — „Saa var det altsaa derfor, at jeg ikke saa Marguerite!“

„Saa? Hvor?“

Han udtalte dette Spørgsmaal haardt og koldt; hans Dienbryn trak sig sammen. Jeg stammede:

„Bed Vinduet“

Der laa i hans Spørgsmaal en Brede og Mistanke, som bragte mig til at see til den anden Side; der opstod en pinlig og forlegen Pause. Det var ham, der igjen begyndte; han talte kun om ligegyldige Ting, men han var adspredt og ikke saa hjertelig som før.

Vi spiste til Middag med Familien; det havde været forud aftalt, thi Alt skulde være som i gamle Dage. Han tog den Plads ved Bordet, som var bestemt til mig, ved Marguerites Side; under hele Maaltidet forfulgte han mig med Drillerier og kaldte mig uafbrudt „lille Gubbe!“ Tilfaldt paaduttede han mig, at jeg ikke havde havt Mod til at blive Soldat; jeg afbrød ham: — „Det, Du der siger, er ikke sandt, det veed Du godt.“

„Ja, Du har Ret; det er langt fra“

Saae han i dette Dieblik at Marguerite sendte mig et bifaldende Smil, og var han jaloux? Han tilfoiede dieblikkelig, idet han igjen slog ind i sin ironiske Tone: „Jeg glemte, at Du ikke har anden Mening end din Dufel og Tante. Det var dem, der var bange for Dig.“

Marguerite kunde ikke undertrykke et Smil, saavel som alle de Andre. Jeg led frygteligt; jeg kunde ikke nægte for mig selv, hvor stor Overlegenhed en saa statelig og smuk, ung Mand, selv i Marguerites Dine, maatte have over min ringe Person, han, som bar Uniformen med Anstand, som lige havde tilkjæmpet sig Korset og sine Epauletter, som besad Munterhed og Mod, Alt hvad der behager Kvinderne. Efter Desferten dansede man; det var en gammel Skik, og da jeg, trods min Underviisning, dog var vedblevet at være den daarligste Dandsler, der eksisterede, trak jeg mig tilbage for at stjule mit Tungstind til et affides Bærelse, der brugtes til Bibliothek. Hvorlænge mine Drommerier varede, veed jeg ikke. Jeg solte pludselig en let Berøring; jeg saae op: Marguerite stod lige ved mig, hendes Kinder blussede endnu af Dandsen, hun lagde Fingeren paa Munden, for at byde mig Tausshed. — „Jeg har søgt at slippe bort; jeg vilde tale med Dem. Gabriel har

været slem imod Dem; De maa ikke bære Nag til ham derfor, hans Triumph idag beruser ham."

"Na, det er ikke hans Drillerier, der har bedrøbet mig."

"Ah!"

Hendes Blik hvilede nysgjerrigt paa mig. Jeg veed ikke med Visshed, hvad mit udtrykte, maaskee talte det altfor levende, thi hun fjernede sig, gik rundt om Bordet og stillede sig bagved den Lænestol, hvori jeg sad, saaat jeg ikke kunde see hende. — "Jeg har ofte sagt til Gabriel," fortalte hun, "at han ikke er retfærdig imod Dem, at han gjør Uret i at gjøre Nar af Dem, og at De er mere at beklage end at dable."

Hun falte med saamegen Godhed og Blidhed, at jeg igjen folte mig lettet. Jeg havde aldrig hørt en Moders Stemme, og Tante Clarisse havde selv i hendes kjærligste Dieblikke, aldrig formaaet at udtrykke saamegen Æmhed og Varme. — "Gabriel er Dem hengiven," vedblev hun. "De seer nok, at han mest er kommen tilbage til Paris for at opsoge Dem. Men De kjender hans Charakter; han tænker ikke over, hvad han siger."

Jeg lyttede taus, forbauset over paa engang at see denne unge Pige, fra hvis Læber jeg aldrig havde hørt andet end Latter og Sang, saa alvorlig og bevæget. Hun fortsatte, som om hun ikke havde ventet paa Svar! — "Jeg kjender Dem godt, De er svag, og De tør ikke afrygte det Nag, som tynger Dem. Deres gode Hjerte fordommer Dem til den sørgeligste Tilværelse af alle, alene, i Deres Alder, at leve mellem gamle Folk, som ikke mere forstaae Ungdommen."

"At ja! ganske ene!"

"Hør engang, De trænger til et Hjem som vort,

hvor der er Born, hvor man leer og spoger fra Morgen til Aften. De vilde snart ophøre med at være „den Gamle“, som Gabriel siger; De vilde faae at see, at det er godt at være ung”

Jeg gik vel med en Idee, som længe havde beskæftiget mig og som jeg dvælede ved med Glæde; men for Alt i Verden vilde jeg ikke have døvet at betroe mig til hende. Jeg havde reist mig, jeg fremstammede: — „Jeg er forældreløs”

„De har ikke andre Slægtninge end Deres Onkel og Tante?”

„Nei.”

„Men Venner?”

„En gammel Ven af min Fader, Advokat Vouchet! men han boer i en Udkant af Provindsen, og”

„Og?”

„Jeg vil ikke forlade Paris.”

„Hvorfor?”

Frygtfomheden bandt min Tunge og jeg sagde hende ikke, at det var, fordi jeg ikke vilde fjernes fra hende; men jeg saae paa hendes Forlegenhed, at hun havde gjættet mine Tanker. Da det nu var hende, der taug, fattede jeg Mod.

„Det er kun eet Middel, hvorved jeg kan skabe mig en anden Fremtid; det er ved at gifte mig.”

„Ja,” sagde hun lovende; „De bør gifte Dem.”

Hun stod lidt estertænksomt, derefter fattede hun sig lidt efter lidt og sagde med dæmpet Stemme: — „En Kvinde, som virkelig elskede Dem, vilde faae Energi og Kraft for Dem, og vilde af Dem skabe en Mand, som Ingen skulde have Ret til at lee af, og som vilde blive de Andre overlegen”

Jeg mindes kun som en Drøm, hvad der nu foregik, og endnu i denne Time erindrer jeg kun een Ting — at jeg afbrød hende — „De! alene De!” —

og at vi, da vi horte Gabriel falde inde fra Salonen: „Marguerite, hvor skjuler Du Dig dog?“, stode Haand i Haand, Læbe mod Læbe.

„Min Gud!“ udbrød hun, „hvortlænge har jeg været her? Hvad skal jeg sige?“

„Sandheden!“

„Nei, det er umuligt. De veed altsaa ikke, at Gabriel har forladt Garnisonen og er kommen til Paris for at anholde om min Haand? Det er en gammel Familieplan, som Fader og Moder nodig opgive; det bliver nødvendigt, at Afslaget kommer fra ham.“

„Vil han gaae ind herpaa?“

„Han elsker mig ikke.“

„Er De vis derpaa?“

„Gaaſte vis. Gabriel er en Libertiner, som troer, at han elsker alle Kvinder, men som i Virkeligheden Ingen elsker.“

Doren gik op; Gabriel ſtaf Hovedet ind: „Hvad foretager I Eder her sammen?“

„Vi tale om alvorlige Sager,“ ſvarede Marguerite beſtemt.

„Uh! og tor man ſpørge om hvad?“

„Jeg ſkal ſige Dig det ſiden.“

Gabriel ſmilte tvungent; han fjernede ſig med Marguerite, idet han lod ſine Sporer klirre.

Den næſte Dag kom han hen til mig, hans Anſigt var alvorligt. Han gik ſtrag ind paa Sagen. — „Jeg havde igaar Aftes en Forklaring med Marguerite. Hun har ſagt mig Alt. Jeg onſker ikke at ægte hende mod hendes Viſke, eller at væbne mig mod hende paa Grund af en Beſtemmeſe, der kun er tagen af hendes Forældre. Hun foretrækker Dig, og jeg trækker mig tilbage“

Jeg vilde udtrykke min Erkjendtlighed, men han

standsede mig med en Haandbevægelse. — „Du elsker hende, ikke sandt?“

„Kan Du tvivle?“

„Ja, jeg tvivler derom, fordi dit Hjerte ikke synes mig skabt til at rumme en saadan Barme. Du elsker hende alvorligt, som en Mand, og Du er rede til at gjøre Alt, til at taale Alt for hendes Lykke?“

„Jeg er beredt.“

Han betragtede mig stibt, som om han vilde forvise sig om Oprigtigheden af mit Ønske. — „Det er godt; men der er endnu Et. Du har Formue, Marguerites Forældre eie Intet. Du kjender dem, de ere stolte; de ville aldrig samtykke i at gjøre den første Tilnærmelse til Eder.“

„Hvorfor skulde de ogsaa det? Det er os, som maa gjøre det første Skridt.“

Gabriel trak paa Skulderen. — „Det kan Du ikke tænke paa; disse Mumier ville modsætte sig dit Giftermaal.“

„Du troer?“

„Ja, det troer jeg, thi de ville rimeligviis kun gifte Dig med en Søster til Methusalem. Hør nu, hvad jeg vil sige Dig; da jeg fremfor Alt onsker Marguerites Lykke, har jeg overtalt hendes Forældre, uden at sige dem, hvad her er foregaaet, til at aflægge din Onkel og Tante en almindelig Bisit, hvortil vort Venskab og Naboskabet giver en rimelig Grund. Saaledes er Bekjendtskabet formelt indledet, og det bliver da din Sag at lede det og at vise Charakter“

Han dreiede atter og atter paa sin Moustache for ikke at forraade den Bevægelse, han var i. — „Farvel!“ sagde han pludselig.

Han dreiede rundt paa Hælen og gik, inden jeg havde samlet mit Mod for at holde ham tilbage.

Fjerde Capitel.

Jeg vidste, at min Onkel Florimond og Tante Clarisse ikke holdt af fremmede Ansigter; derfor var jeg ikke uden Frygt for, hvad Resultat Sammenkomsten vilde faae. Jeg kunde derfor ikke lade være at kaste et uroligt Blik hen til dem, da Marguerite og hendes Moder traadte ind; deres Ansigter, som opklaredes af et koldt Hoslighedssmil, vare mere uigjennemtrængelige end Sphingernes. Hvad mig angaaer, saa var jeg aldeles betagen. Det syntes mig, som om der med hende var trængt Lys, Lust og Ungdom ind i vor mørke Leilighed; jeg troede at see de gamle Portraiter smile i deres forgyldte Kammer; Stueuhrets Perpendikel syntes mig at fremskynde sin Gang, som om den vilde gaae i Takt med mit Hjertets Banker; de gamle Lænestole strakte ligesom deres Arme ud for at byde hende velkommen. Hun var klædt med en udsøgt Smag, hun havde aldrig seet smukkere ud. I Begyndelsen lidt forlegen, gjenvandt hun snart sin Muntterhed og sit Smil; hun søgte med Flid enhver Leilighed, Samtalen gav hende, til at vise, at hun ikke var uvidende om Noget af, hvad en velopdragen ung Pige bør vide, saavel i selskabelig som i huslig Henseende. Da hun gik bort, hvistede hun ubemærket til mig i Forværelset: — „Er De tilfreds?“ — „Slaget er bundet,“ — svarede jeg.

Forst ved Middagsbordet talte man om Dagens Begivenhed; i vort ensformige Liv gjorde en saadan ny Visit formelig Epoke. — „Unge Piger nutildags ere meget flygtige og ubetydelige,“ sagde Tante Clarisse med Eftertryk.

„Meget flygtige og meget ubetydelige,“ gjentog Onkel Florimond som et Echo.

„De tænke kun paa Pynt og Fornoielse,“ vedblev

Tante Clarisse, fortsættende denne Duet, hvoraf hver Sætning skar mig i Hjertet.

„Og hvilket Toilet! Der er hverken Smag eller Elegance.“

„Huser Du, Florimond, min blaa Silke-Spencer.“

„Jeg seer den endnu. Den var saa simpel og smuk. Jeg tænkte oieblikkelig paa den ved at betragte denne Dukke, der næsten var iført Mandfolkeklæder.“

„Tal ikke derom! Det er opvækkende. Saae Du, at hun havde en Blomst i Knaphullet paa sin Paletot?“

Dukel Florimond, hvis Tour det nu var at tale, noiedes med at kaste et Blik op mod Himlen, som om han ikke kunde finde Ord til at udtrykke sin Rædsel. Jeg troede nu at kunne falde ind. — „Men Dukel,“ sagde jeg, „alle unge Piger klæde sig saaledes nu, der er ikke noget Extravagant deri.“

Han afbrød mig med en for ham usædvanlig Hestighed.

„Ja saadan er de unge Menneſter! Fordi det behager Moden at foreskrive en saa besynderlig Smag, saa er det nødvendigt, at J strax antage den uden Betænkning, og at hele Verden finder den mageløs!“

„Tilgiv, Dukel, det er ikke“

„Gaaer jeg maaskee med Mandfolkepaletot?“ spurgte Tante Clarisse. — „Sætter jeg Blomster i mit Knaphul?“

„J Deres Ungdom fulgte De sikkert Tidens Mode.“

„Dengang var den fornuftig.“

„De kan ikke forlange, at en ung Pige nutildgaaes skal gaae med Deres Mantiller og Raaber.“

„Min kjære André, dersom Du vil tale i denne Tone, saa ville vi, om Du saa synes, ikke længer fortsætte denne Disput. Du finder Frk. Marguerite Parisot fuldkommen; det har Du Ret til, Du er endnu i den Alder, hvor man Intet kjender og ikke forstaaer

at vurdere; men de Gamles Mening er ikke saa aldeles at foragte, som Du synes at troe, og al din Begeistring skal ikke hindre mig i at beholde min Mening."

"Din Tante har Ret," faldt min Onkel strax ind. "Gud være lovet, de unge Piger i vor Tid havde en besteden Fremtræden; de blandede sig ikke til enhver Tid i Samtalen, de paraderede ikke med deres Forstand og Kundskaber. Nu er Alt forandret, det veed jeg vel; men det er kun forgeligt, og Du faaer mig aldrig til at bifalde den Slags."

Jeg taug; ved at svare havde jeg kun forlænget til ingen Nytte en Samtale, som var meget pinlig, og som med eet Slag tilintetgjorde mine kjæreste Forhaabninger. Jeg var vant til at høre tale med Bitterhed om Alt, hvad der var ungt og smukt, men aldrig var jeg bleven saa grusomt saaret. Jeg gjensaae Marguerite efter nogle Dages Forløb. —

"Kvævel?" — spurgte hun.

Jeg bar mig saa keitet ad, at hun øieblikkelig fattede Sandheden. — "Jeg har mishaget?"

"Nei."

"Og ikke."

"Onkel og Tante ere nogle sære gamle Folk; de have deres egne Ideer om enhver Ting og ere forskjellige fra alle Andre."

"Jeg mishager vel ikke Dig derfor?"

"Marguerite, hvor kan Du troe?"

"Ja, saa er Alt godt."

Hun smilede, men jeg saa godt, at hun var bedrøvet. Jeg var selv forvirret, raadbild. Jeg maatte taale stadige Angreb, og der gik ikke en Dag, uden at man i Samtalens Løb lod et eller andet spydigt Ord falde med Hensyn til hende.

Onkel og Tante underrettede mig endelig om,

— det var en Torsdag, jeg husker det saa tydeligt, — at de om Eftermiddagen havde ifinde at gjengjælde den Visit, man havde gjort dem. Gribende det forste det bedste Paastud, der faldt mig ind, gif jeg ud og ilede strax over til vore Naboer, hvor jeg kom hoilig i Forlegenhed med at forklare mit Grinde, da jeg ikke aabent turde tilstaae, at jeg kom for at forberede Alt til Kampen. Marguerite havde lige ifort sig en ny Kjole, som hendes kunstfærdige Fingre selv havde forarbejdet, og som klædte hende fortræffeligt. I Livsthykket, som uden Tvivl var mere udstaaret end den omtalte blaa Spencer, var hun ifærd med at fæste en lille Buket Roser, som fik mig til at gysse. — „Jeg beder Dig, Marguerite, læg denne Buket tilside.

„Hvorfor dog?“

„For at Tante Clarisse ikke skal rynke paa Panden, naar hun seer den.“

„Du veed, at jeg elsker Blomster. Jeg bærer dem altid paa Brystet. Det er et meget uskyldigt Koketteri. Hvad Ondt kan din Tante see deri?“

„Ja, hvad veed jeg? Man gjorde det vel ikke, da hun var ung.“

Marguerite rev Buketten af med en bred Mine; jeg udstrakte Haanden for at tage den fra hende og gemme den som en Relikvie; men hun kastede den ud af Vinduet, forend jeg kunde bemægtige mig den. —

„Disse Fordringer ere, naar Alt kommer til Alt, latterlige! Skal jeg ikke tage en storblomstret Kjole paa og en Kappe med gule Vaand, ligesom din Tante?“

Da hun saae en Taare i mit Øie, rakte hun mig Haanden. — „Det var Uret af mig at blive vred; jeg vil ikke volde Dig Sorg. Men Du er ogsaa altfor jvæg!“

Trods denne Forsoning gif jeg dog forstemt bort;

det var vor første Strid, og jeg følte mig belejret af alle Slags tunge Auelser. Onkel Florimond og Tante Clarisse gif paa den bestemte Tid for at aflægge deres Bifit; de bade mig om ikke at følge dem. Gud veed, med hvilken Utaalmodighed jeg ventede paa deres Tilbagekomst! De sagde i Begyndelsen Intet, og først lidt efter lidt kom de frem med deres Indtryk. Alt havde mishaget og irriteret dem i dette Hjem, som lignede deres saa lidt. Den Gjenstand, som laa mig mest paa Hjerte, blev først ikke nævnt; men det varede ikke længe, inden Tante Clarisse udbrød: — „Denne Marguerite, som er saa koket udstufferet, og som agerer huslig, medens hun synger og traller som en Fugl, der hopper fra Gren til Gren, er fuldstændig et Product af Nutidens Ideer“

Jeg havde paa Læberne at tilraabe hende: — „Og jeg, Tante, er ogsaa et Nutidsbarn, som hun, og ikke som De, fra den gamle Tid. Lad de Gamle beundre Fortiden! men lad Ungdommen elske Ungdommen!“

Men Modet svigtede mig; og desuden følte jeg virkelig ogsaa lidt efter lidt pinlige Tvivl opstaae hos mig selv. Naar jeg spadserede, iagttog jeg de unge Piger, jeg modte, for at see, om de lignede Marguerite, om de gif klædt som hun og havde samme Holdning og Gang, stadig frygtende for at maatte give min Tante Ret. Ulykkeligviis fik jeg ikke stort Udbytte af disse Gadestudier. Og hvor skulde jeg anfille andre? Jeg havde omkring mig kun Ordinger, som lignede hverandre, og hvoraf sikkert Ingen lignede Marguerite.

Jeg modte hende hyppigt; hun gif hver Morgen ud for at gjøre Indkjøb, ledsaget af en af sine yngre Brødre eller af sin gamle Pige. Vi mødtes tilfældigt en Dag paa det samme Fortoug; hun standsede mig,

vi udveglede nogle Ord, begge blussende røde; herefter fulgte, at disse uskyldige Moder gjentog sig daglig, hvor vi blot taledes et Par Ord sammen, medens Alle og Enhver hørte derpaa. Den Frihed, hendes Forældre tillod hende, stodte min Tante og Onkel i hoi Grad.

„See, det er Nutidsfik! Man lader de unge Piger gaae paa egen Haand, istedenfor at holde dem hjemme! Og saa undrer man sig, naar de komme paa Wildspor!“

Jeg indvendte frygtsomt, at Faren maastee dog ikke var saa stor; man bad mig tie: — „Du taler om Ting, som Du ikke forstaaer Dig paa. Vi ere fire Gange saa gamle som Du, og vi kjende Verden bedre end Du. Tro dog, hvad erfarne Folk sige.“

Jeg havde den dybeste Respect for denne Erfarings, som man fra Barn havde lært mig at ære som en hellig Lov. Jeg tænkte alvorligt over, om Marguerite ikke virkelig bar sig uforstigtigt ad, og da jeg ikke vovede at tale anbenhjertigt, af Frygt for at hun skulde gjøre Nar af mig, tog jeg det Parti at sige hende Sandheden paa en forblommet Maade; jeg begyndte at blive upræcis ved vore Moder. Hun blev vred og spurgte mig om Grunden: — „Hvad er der iveien? Hvorfor undgaaer Du mig?“

„Du er vel ikke vred paa mig?“

„Nei . . .“

„Navel! jeg troer, at det stodder an imod Formerne.“

„Naar jeg kommer her, saa er det for din Skyld, for Dig, som jeg allerede betragter som min Husbond og hvem jeg ene skylder Regnskab for mine Handlinger . . . og hvis Du virkelig elskede mig, vilde Andrés Mening ikke foruvolige Dig . . .“

„Du er uretfærdig, Marguerite!“

„Men naar det er saaledes, vil jeg ophøre at gaae ud; det vil være langt mere passende. Jeg vil indordne min Kjærlighed under Etiketten. Det var en Daarskab, og Du har gjort vel i at erindre mig om, hvad jeg skylder Formen.“

Jeg traf hende nu kun i hendes Hjem. Skjondt der endnu ingen Forklaring havde fundet Sted mellem hendes Forældre og mig, vare de aabenbart ikke uvidende om, hvad der var foregaaet; Gabriel havde identivis underrettet dem derom; de syntes bestemte paa at overlade til mig at bryde Tausgheden, og jeg folte godt, at jeg ikke i det Uendelige kunde forhale denne Udvevling; men min Svagbed opsatte den fra Dag til Dag.

Femte Capitel.

Jeg saae ikke uden en alvorlig Angstelse det Dieblif imode, da jeg maatte gjøre min Onkel og Tante bekjendt med mine Planer; jeg havde mangfoldige Grunde til at troe, at disse vilde saae en alt andet end gunstig Modtagelse. Jeg kunde til Nød undvære deres Samtykke, jeg var myndig; men de Ideer om Underkastelse, hvori jeg var opvoget, hindrede mig i at tænke saaledes; jeg eiede desuden Intet uden den Formue, som de vilde efterlade mig, og selv om Erkjendtligheden ikke gjorde mig det til en Pligt at erholde deres Samtykke, saa tvang Nødvendigheden mig til det.

Der var endnu Et; jeg stammede mig overfor Marguerite og isærbeleshed overfor hendes Forældre over min Lediggang og mit unyttige Liv. Jeg frygtede for den Sammenligning, som nødvendigvis maatte komme frem mellem Gabriels og min Stilling. Arven, som jeg seent eller tidlig vilde saae, sikrede

mig vistnok en Velstand, som kunde fritage mig for at arbejde; men Kjærligheden havde gjort mig ærgjerrig, jeg drømte om Berømmelse, Kampen fristede og kaldte mig. Jeg talte til min Onkel om mine Ønsker; ved det første Ord sprang han op af sin Lænestol. — „Du veed ikke, ulykkelige Barn, hvilke Kampe Du udsætter Dig for. Vi efterlade Dig nok, til at Du kan leve roligt og beskeden deraf, fjernt fra al Strid; tro mig, André, Intet kan lignedes ved en saadan Lykke.“

Jeg saae saa bestemt ud, at Onkel blev alvorlig forstrækket. Diebliffet var afgjørende; jeg havde aldrig seet ham saa hoitidelig; han beholdt mig tre lange Timer i sit Cabinet, et sandt historisk Museum, hvor han havde samlet om sig Minderne fra en heel forsvunden Verden. Han fortalte mig, at han ogsaa i sin Ungdom havde følt den Feber, som nu havde grebet mig, — at han ogsaa havde villet bane sig en Vej; men han havde overalt seet Middelmaadigheden seire ved Intriger, Partisthed og Gunstbeviisninger uddelte Embeder og Rang, den sande Fortjeneste mis-kjendt og beseiret, Talentet opoffret for deres Fordeel, som forstod at benytte sig deraf; han havde forladt Kamppladsen nedtrykt og sønderknuist, efterladende paa Veien Stumperne af sin Tro til Arbeidet og til hvad han naivt kaldte sit „Geni“. Ak! hvilken hjerteskerende Historie, og hvor den var istand til at mistroste! Jeg tilbragte to søvnlose Nætter, medens jeg bestandig Ord for Ord gjentog for mig selv denne sorgelige Fortælling. Der var i mit Indre et Instinkt, som oprørtes imod disse trostesløse Theorier, som man prædicatede for mig, der dunkelt aabenbarede mig Kampens Varme, der tilhviisde mig, at Mennesket er født til at kjæmpe, at der i Nederlaget selv er en

Glæde, skjønt maaskee bitter: Tilfredsstillelsen af den opfyldte Pligt.

Da min Onkel derfor efter en Uges Forløb spurgte mig, om jeg havde overveiet, svarede jeg, som for at hentyde til en Beslutning, jeg ikke havde taget: — „Alle Mennesker arbeide og kjæmpe.“

„For Mange er det en Nødvendighed, og Alle ere ikke i Besiddelse af den sjeldne Lykke, som er tilfalden Dig, at finde en Formue, der er tilstrækkelig til at sikke din Tilværelse.“

„Det, der er nok til En, er ikke tilstrækkeligt til To; jeg kan jo gifte mig, faae Børn“

Om jeg saa bliver hundrede Aar gammel, skal jeg aldrig glemme den Stræk, der afmalede sig i min Onkels Træk. — „Gifte Dig!“ gjentog han flere Gange, idet han betragtede mig, som jeg havde sagt det Forunderligste i Verden; derpaa rystede han sorgmodig paa Hovedet og forlod Binduet. — „Gimlen bevare Dig, André, fra en saadan Daarskab!“

Jeg havde endnu ikke besluttet mig til at fremkomme med min Giftermaalsplan, da jeg en Morgen bemærkede, at Marguerite gik ud med Pigen, og at hun ved et Tegn befalede mig at følge hende; lykkelig ilede jeg hen til hende i den Tro, at hun havde glemt sin Brede, at hun paany vilde tilstaae mig de Moder, hvori jeg i Begyndelsen havde fundet saamegen Kraft, og som jeg senere saa frygteligt havde savnet; jeg sluttede mig til hende, hun var forgrædt. — „Jeg har en sorgelig Nyhed til Dig,“ — sagde hun, „jeg har selv villet bringe Dig den, for at den skulde synes Dig mindre haard. Min Fader skal i et landøkonomisk Viemed foretage en Inspektionsreise i Algier; vi forlade Paris paa fem eller sex Maaneder.“

Hvis jeg pludselig havde seet mig levende be-

gravet, kunde jeg ikke have følt en frygteligere Smerte og Forladthed. Hun trostede mig paa det Bedste, idet hun sagde, at naar Alt kom til Alt, var Udskillelsen dog ikke saa lang, og at vore Planer kun maatte udsættes en kort Tid; men jeg saae godt, at hun var mere nedslaaet, end hun vilde tilstaae. Nogle Dage efter kom Hr. og Fru Parisot for at tage formel Afsted. Onkel og Tante modtog dem koldt og gjengjældte ikke Visiten; jeg gik derover i deres Sted den sidste Dag, ja næsten i den sidste Time. Marguerite syntes meget bedrøvet; hendes Forældre og Godstjende derimod glædede sig Alle til Reisen. Hun benyttede sig af denne Munterhed, som skar mig i Hjertet, til ubemærket at tale med mig. — „Vi ville,“ sagde hun, idet hun stirrede mig stibt ind i Øinene, „ikke sees i et halvt Aar; jeg sværger Dig, at Du skal gjenfinde mig aldeles som jeg er idag, og at Intet skal være forandret hverken i mine Beslutninger eller i mine Følelser.“

„Og jeg sværger ogsaa Dig, at“

Hun gjorde en afværgende Bevægelse. — „Sværg ikke.“

„Hvorfor? Troer Du ikke, at jeg kan aflægge og holde den samme Ed som Du?“

„Nei, jeg troer ikke. Jeg har godt seet den Forandring, der er foregaaet med Dig“

„Hvilken Forandring? Jeg elsker Dig bestandig.“

Hun smilede vantro. — „Ja, Du elsker mig, André, det veed jeg; men ikke som man bør elske.“

Jeg taug, jeg solte den retfærdige Strengthed i denne Bebreidelse; hun vedblev: — „Det er ikke din Skyld Al! dersom jeg ikke skulde forlade Dig! Men jeg reiser bort, og Gud veed, hvilke latterlige Tveer man vil bibringe Dig under min Fraværelse.“

Jeg er her ikke for at forsvare Dig, og Du vil bukke under Hvorfor har Du ikke tidligere talt til min Fader?"

"Jeg har ikke kunnet; man kan ikke paa een Dag ombende"

"Å! Du tilstaaer det endelig selv? Din Onkel og din Tante ville ikke, at Du maa gifte dig?"

"Det har jeg ikke sagt. De ville altid min Lykke."

"Ja, men de ville gjøre Dig lykkelig paa deres Viis. De har odelaagt din Ungdom; de har gjort Dig ligesaa gammel, ligesaa melancholisk som de selv ere."

"Marguerite, vær lidt staausom imod dem, og glem ikke, at jeg ikke tør høre paa, at man anklager dem. Hvis de har nogen Urret, saa bør jeg glemme det."

Hun tog begge mine Hænder: — „Hvor Du er god!"

"Jeg er ikke"

"Modsig mig ikke. Naar jeg har elsket Dig, naar jeg har foretrukket Dig for Gabriel, saa er det, fordi Du var god, god indtil Svaghed"

Hendes Fader kom til og afbrød vor tête-à-tête. Hun forlod mig, idet hun efterlod i min Haand et blaat Baand, som hun hurtigt havde taget af sit Haar, og som jeg kyskede med Barme, inden jeg skjulte det. Det var vort Farvel. Den næste Dag sov jeg, for første Gang i sex Aar, ind, uden at have seet hende.

Sjette Capitel.

Jeg var nu overladt til mig selv, og den store Kamptime nærmede sig. Jeg vidste forud, at jeg i

min Tante vilde finde en uforsønlig Modstander; hun nærede et afgjort Had imod ethvert Ægtefælle. Hun havde dog i sin Ungdom meer end een Gang forsøgt at erobre en Ægtefælle; men Skjæbnen havde bestandig været hende ugunstig, og efter adskillige tabte Slag var hun forblevet ugift. De Forhaabninger, hun i saamange Aar havde næret, havde da forvandlet sig til en dyb Antipathi. Hun havde en heel Samling af gribende Historier om de Krænkelse og Skuffelse, der vente selv de mest lovende og bedst sluttede Forbindelser. To eller tre Gange om Dagen maatte jeg fra nu af høre vidende og spydige Bemærkninger; aldrig havde hendes Yndlingssthema bragt hende saaledes i Begeistring. Jeg vilde ikke høre derpaa; Tante Clarisses skarpe Røst forfulgte mig fra Morgen til Aften, tiltvang sig min Opmærksomhed og nødte mig til at udholde hendes mistroftende Forelæsninger; om Natten soer jeg op af Søvne, naar hendes mørke Billede blandede sig i mine Dromme. Hver Morgen, naar jeg vaagnede, ilede jeg til Vinduet, hvor jeg i saamange Aar havde seet Marguerite, i Haab om igjen at opdage det Smil, som ene kunde forjage mine Syner; men af, Vinduet aabnedes ikke, og jeg var ene.

Efter fire Maanedes Forløb fik jeg et Brev fra Marguerite gjennem den gamle Tjenestepige. Hun skrev hemmelig til mig, sagde hun, meget forbitret over min Tavshed, længselsfuld efter at faae at vide, om jeg ikke allerede havde glemt hende, eller om jeg forfulgte vore Planer; hun spottede paa en blid Maade over mit Gammelmands-Væsen, over min Kulde, men der gik igjennem disse Drillerier en tungfindig Tone, som rørte mig. Jeg indaandede længe Duften af hendes Papir; det syntes mig at udsprede Ungdom, og jeg

folste nyt Mod. Da min Tante ved Middagsbordet begyndte sin daglige Prædiken imod Egteskabet, vovede jeg at sætte en fortrædelig Mine op, som opvakte Onkel Florimonds Bredde. — „Unge Folk nutildags gjøre gjerne Nar af de Gamles Ansæelser; først naar Touren kommer til dem selv at blive gamle, erkjende de det Rigtige deri.“

„Jeg kan ikke troe, Onkel, at Egteskabet aldeles ingen Glæder har.“

„Hvad veed Du derom? Kjærligheden svæktes og forsvinder; der bliver kun det materielle Livs sorgelige Virkelighed tilbage.“

„Existerer den ikke for Alle, jaavel for de Ugifte som for de Gifte?“

„Den er mindre trykkende for de Ugifte, thi de har intet Ansvar; de har Hvile og Frihed.“

„De har Ensomheden og alle dens Skuffelser. Er det da Intet for en Mand at have en Hustru, som deler Livets Provelser med ham, som støtter ham, trøster ham og opliver hans Mod? Er det da Intet at leve og paany i sine Børn, at have en Familie at opdrage, at sole et Maal for sin Tilværelse?“

Jeg talte med en inderlig Oprigtighed. Onkel Florimond og Tante Clarisse udvexlede urolige Blikke.

„See der!“ sagde min Onkel, — „har vi Digternes Ideer. Det er med disse Daarskaber, at de bringe saa mange unge Mennesker, der ellers kunde være lykkelige, til Fortviðelse. Hustruen er en tung Byrde for Manden, og Børnene ere kun en Kilde til Elendighed og Sorg. Spørg dem, som have Erfaring.“

Alltid denne utaalelige Erfaring, som lukkede Munden paa mig, og som, skjøndt jeg allerede længe havde været i den Alder, da man kan udtale sin Mening, endnu fordomte mig til at spille Elevens uheldige Rolle overfor sin Lærer. Det var vel min

Ugt strax at svare paa Marguerites Brev; men jeg sogte forgjæves at gjenfinde den Varme, det i Begyndelsen havde indgydt mig. De forlegne Fraser, min Pen med Vanskelighed nedskrev, forraadte trods mine Austrængelser Bakken og Tvivl. Jeg sonderrev den ene Klade efter den anden, og jeg opsatte det, bedrovet og forbittet. Jeg kunde dog ikke haabe, at Fremtiden vilde bringe mig bedre Raad eller mandigere Beslutninger; men jeg havde dette ubestemte Haab, som alle Svage og Ubestemte, der tilbringe deres Liv med at opsatte at tage Beslutninger til den næste Dag, som da aldrig kommer. Efter nogle Maaneders Ensomhed forekom Egteskabet, hvori jeg tidligere havde seet min Befrielse og Lykke, mig kun som en tung Lænke. Dersom jeg havde følt den samme Kjærlighed som tidligere, vilde jeg ikke have tøvet med at knytte med lukkede Dine den Knude, som, naar jeg skulde troe alle de Prophetier, man fyldte mine Øren med, vilde forstæffe mig et sorgeligt, bittert Liv; men den skarpe, uophorlige Kritik, som Marguerite var Gjenstand for, og hvis Uretfærdighed, jeg ullykkeligviis ikke kunde erkjende af Mangel paa Omgang med en yngre og friskere Verden, havde efterhaanden fuldført sit Værk, og jeg havde efterhaanden mistet den Tillid, som i Begyndelsen havde holdt mig oppe.

I min Modløshed var jeg bleven greben af en levende Kjærlighed til nogle Romancer fra gammel Tid, som jeg havde fundet blandt vore Noder, og som priste Kjærlighedens Magt. Disse smægtende Sange, som jeg hver Aften nyttede ved Pianoet, syntes at tale til mig om Marguerite og forfristede mit Hjerte; men de kvalte ikke min Tantes spottende Latter og Onkel Florimonds ironiske Bemærkninger. Svormeg et jeg end gjorde mig Umage for ikke at høre dem,

mistede jeg dog en Dag Taalmodigheden, og da Dufel netop havde omtalt en af mine Yndlingsfange med Haan, svarede jeg ham: — „Den er dog over hundrede Aar gammel og maa selvfølgelig være god.“

Han lod, som om han ikke bemærkede den bittere Spot i mit Svar, der til enhver anden Tid vilde have opbragt ham til det Yderste, og han nøiedes med at svare med den største Ro: — „Min Son, der har til enhver Tid været Daarer, som har troet paa Kjærligheden og som ere blevne til Nar for deres Lettroenhed.“

Jeg yttrede ikke et Ord; Dufel Florimond havde en vis belærende Maade at sige den Slags Ting paa, som ikke tillod noget Svar, og som gav dem Udseende af uomtvistelig Sandhed. Men langt fra at være tilfreds med min Underkastelse, begyndte han de følgende Dage atter Angrebet; jeg maatte ophøre med mine kjære Sange for ikke hver Gang at høre den samme spottende Tale. Han havde dog selv elsket i sin Ungdom; hans Fortællinger vidnede derom; men han havde glemt den Lykke, han havde nydt, og mindedes nu kun, da han var ene, Skuffelsen og Tilfidsfattelsen. Da jeg hørte op med at synge, troede han at have overbevist mig, og dette første Held opmuntrede ham kun; han indbildte sig at opfylde en Pligt ved at meddele mig sine Erfaringer, og han blev vred, naar jeg viste en utaalmodig Mine. — „Antager Du da, at jeg altid har været gammel, og at jeg ikke har kjendt Kjærligheden? Men hvad forstaaer Du i din Alder.“

Han syntes at antage, at man vedblev at være Barn, indtil Ens Haar bleve hvide, og dersom jeg havde bobet at udtale Marguerites Navn, vilde han have luffet Munden paa mig med de Ord: — „Indbildninger, Børnestreger, Kofetteri, o. s. v.“

Hvad min Onkel ikke vidste, frygtede jeg for selv at kunne gjætte. Jeg havde i sovnløse Nætter Side for Side gjenlæst min egen Roman, og jeg havde forgjæves søgt at udfinde, hvorfor min ringe Person var bleven foretrukket for den straalende, smukke Officer. Jeg var mig min Ubetydelighed bevidst, og min medfødt Frygtsomhed bevarede mig mod dumt Praleri. Hvad vi havde antaget for Kjærlighed, var det ikke jimpelthen medlidende Interesse, som maatte opstaae hos en kjærlig Sjæl, der var modtagelig for enhver Følelse, paa Grund af mine smaa Lidelser og min tidlige Alderdom. Og hvilke Stuffer maatte jeg da ikke vente, at Fremtiden vilde bringe denne Kjærlighed? Jeg burde have staaet imod, afrystet det Siglagen, hvori man indhyllede mig, kastet denne uretfærdige Mistillid til Jorden, som uophorlig ved Siden af den elskede Kvindes Billed som en Trudsel viste mig Billedet af den opoffrede Rival, rede til at tage en glimrende Revanche; det er sandt. Men man havde lært mig at mistvivle om Alt, ikke at troe paa Kjærligheden, i Ægteskabet kun at see en Kamp, hvori selv den mest elskede Ægtefælle altid ender med at blive forraadt og besejret. Ak! dersom jeg i dette Dieblik, om det saa kun var for et Minut, havde kunnet see Marguerites frimodige Die fæstet paa mig, dersom jeg havde kunnet høre Lyden af hendes Stemme, dersom jeg havde kunnet føle et af hendes varme Haandtryk, som fik Blodet til at flyde raskere i mine Arer, vilde alle onde Aander være flygtet bort fra mig.

To Maaneder forlob saaledes; min Bevægelse og min Baklen var paa sit Høieste, da man bragte mig et nyt Brev. Jeg følte i Begyndelsen en inderlig Glæde; men min Glæde varede kun kort. Marguerite bad mig i saa, høitidelige Ord om en endelig For-

klaring; jeg fandt i disse korte Linier ingen af de kjærlige Ord, som jeg havde ventet; hun gjentog, at hun allerede længe før sin Afreise havde bemærket den Forandring, der var foregaaet i mig, og hun bad mig nu tage en afgjørende Beslutning. — „Jeg har efterladt Dig et Baand,“ — skrev hun, — „som Pant paa det Lofte, der binder os til hinanden. Dersom Du er trofast, og det kun falder Dig vanskeligt at skrive, saa send mig det; jeg vil da vide, hvad dette Tegn paa vor Forening har at betyde, jeg vil sige Alt til min Fader, og jeg skal komme og rive Dig ud af dette Hjem, som udtorrer dit Hjerte. Dersom det er anderledes, saa brænd dette Baand, som da ingen Betydning mere har; jeg vil vente i tre Uger, modtager jeg i den Tid Intet, da kjender jeg din Beslutning.“ Senere, som om hun selv havde følt, at hun havde talt for haardt, havde hun tilføjet et Postscriptum, hvori hun i den opromte Tone, som tidligere havde existeret imellem os, gav mig nogle Beskrivelser om deres Reise. Et slog mig, — Gabriels Ankomst; hans Regiment var forflyttet til Afrika, og han havde sluttet sig til dem. Min Onkels Fortællinger havde opfyldt mit Hjerte med Mistanke; jeg drømte kun om Forræderi. Denne Gabriels uventede Ankomst syntes mig Stadfæstelsen paa alle de Prophetier, man havde opfyldt mig med. Jeg tilbragte hele Dage med at vikle det blaae Baand imellem mine Fingre, det, som snart skulde afgjøre min Skjæbne. I mit Hjerte, der var ældet for Tiden, var der kun en frygtelig Tomhed.

En Eftermiddag lod en militair Fanfare udenfor vore Vinduer; et Regiment marcherede gennem Gaden, mine Dine faldt paa en Officeer, hvis Holdning og Uniform pludselig viste mig Gabriels Billede; jeg saae en ung Pige, som stod udenfor det Hus, Mar-

guerite havde beboet, smile til ham; betagen, jeg veed ikke selv af hvilken Rædsel eller Bredde, ilede jeg hen til Kammen, hvor det blaa Vaand laa og ventede paa sin Skjæbne, og kastede det ind i Ilden. Det blussede op i en hoi, klar Flamme, som varede nogle Minuter, det oplyste mit Bærelse med et stærkt Skjær, blev derefter svagere og svagere, døde hen og sluktedes.

Syvende Capitel.

Maret var ikke tilende, førend et Kort meldte os Gabriel og Marguerites Bryllup. Smerten, jeg solte, var frygtelig, og jeg blev alvorlig syg. Da jeg gjen- vandt mit Helbred, begyndte jeg atter den Tilværelse, jeg havde fort fra min Barndom. Onkel Florimond og Tante Clarisse pleiede mig med den kjerligste Omhu. Alle deres Bestræbelser gik ud paa at forstaafe mig den Ro, hvori deres Alderdom fandt sin Glæde, og som de indbildte sig, at jeg ogsaa maatte sætte Priis paa. Umærkelig vænnede jeg mig atter til denne Ro; men jeg havde været lige ved at være uny, og fra Tid til anden brusede det atter op i mig. Mit Tungesind undgik ikke deres opmærksomme Billede, og de bestræbte sig for at trøste. Onkel Florimond havde vænnet sig til at læse de Beretninger hoit om ægtestabelige Dramaer, som Avisen daglig bragte, og hvergang saae Tante Clarisse op over sine Brillen hen paa mig med et bevæget Blik, som tydelig sagde: — „See, det er de Ulykker, som vor Erfaring har frelst Dig for! Er Du os ikke taknemmelig!“

Min Erkjendtlighed var ikke saa dyb, som de onskede; undertiden oprortede de over min Melancholi, og de spurgte mig i en bitter bebreidende Tone: — „Hvad mangler Dig da i din Lykke?“

Jeg taug; de kunde ikke forstaae min Lidelse.

Kunde jeg forklare dem den Følelse af Misundelse, som fik mig til med Diet at følge de Par, jeg mødte paa Gaden, som gik Arm i Arm, omringet af Born? Jeg sagde til mig selv: — „Disse Folk ere lykkelige trods deres Glid og deres Sorger; de have et inderligt Vaand, som knytter dem sammen, de leve.“ — Jeg fattede diebliffelig Beslutninger om ogsaa at ville leve; men naar saa Tanken om, at Marguerite var en Andens Hustru, kom over mig, og jeg forgjæves søgte en Redningsplanke, faldt jeg igjen tilbage i den samme Apathi.

Nar efter Nar forløb, uden at jeg mærkede det. Onkel Florimond, som havde naaet en høi Alder, forlod ikke mere sin Lænestol; Tante Clarisse henflæbte sit sorgelige Liv, bethyngt af Alderens Svaghed. Døden havde bortrevet de gamle Venner, een efter een, Ensomheden blev mere og mere følelig omkring os. — Sorgelige Tilstaaelse! Undertiden greb jeg mig i at tænke paa den Adskillelse, der snart maatte forestaae, som paa en Befrielse. Varme Ungdomspust brusede undertiden op i mig, og jo ældre jeg blev, des heftigere bleve disse Følelser. Jeg tilbragte Aftenen, lange Timer i de offentlige Ballocaler, hvor jeg begejstret lyttede til Quadrillerne, til Polkaerne; disse berusende Melodier knugede mig fra Hoved til Fod. Om Søndagen gik jeg omkring ved Havnen for at betragte de stoiende Skarer af Commis'er og Gri-setter, som fornøiede drog ud paa Landet. Jeg hørte deres Latter, deres Sange, deres Vittigheder; jeg mumlede: — „For jilde“ — naar jeg ikke følte mig greben af et vildt Raseri, saa at jeg knyttede Hænderne: „Nei, det maa have en Ende!“

Men i det Dieblif jeg stod i Begreb med at begaae en dum Streg, standsede jeg, — skræmmet af den Skræk, man havde indghydt mig for Glæden og

Kjærligheden, — holdt tilbage af Frygten for at komme til at svigte min Pligt og den Omsorg, som Erkjendtligheden paabød mig overfor de to Gamle, der havde stjenket mig et Hjem. Jeg ilede bort fra disse forforende Sjuer, som lokkede mig og tilhviskede mig: „Kom med os; imorgen vil det være for silde.“ — Jeg lukkede mig inde, som i et Fængsel, i vor triste Bolig, som Sygdom havde gjort til et Hospital; jeg søgte i Læsning af de mest spændende Romaner at kvæle de Længsler, som pinte mig. Jeg havde uophorlig Marguerites Billede for Die; det forfulgte mig overalt. Jeg hørte, at Gabriel havde forladt Tjenesten med Captains-Epauletter, at han havde bosat sig i Paris som Chef for et industrielt Foretagende, og at han var isærd med at skabe sig en stor Formue, tiltrods for min Dufels Prophetier, som altid havde forudsagt, at hans stoiende Tilboielighed til sidst vilde bringe ham til Skafottet eller til Galeerne. Jeg sneg mig en Dag rundt omkring Duset, hvor han boede; men jeg var bange for at blive opdaget og slygtede bort.

Døden, som længe havde truet Tante Clarisse, borttog hende endelig; Dufel Florimond fulgte hende ikke strax i Graven, hans Liv udslukkedes Dag for Dag i lange Aar, som jeg tilbragte ved hans Side, uden at forlade ham. Han døde næsten hundrede Aar gammel, og jeg stod ene for anden Gang, ligesom da jeg var ni Aar; Advocat Louchet, som dengang havde været min Beskytter, havde allerede længe hvilet paa den lille Kirkegaard nærved min Fader og min Moder; jeg eiede ikke En, jeg kunde slutte mig til, ikke En, jeg kunde elske, jeg havde intet Hverv at opfylde, var ikke til Nytte for Noget, og kunde kun hengive mig til Egoismen. Jeg folte i det første Dieblik en heftig Smerte; derpaa viste der sig pludsel-

lig midt i min Fortvielse et Lys for mig. — „Jeg kunde jo endnu blive ung.“

Jeg vil ikke skjule min Uret; jeg havde i dette Dieblit ikke mindste Tanke af Sorg over dem, Døden havde berøvet mig; Følelsen af Frihed fyldte pludselig mit Hjerte med en grændseløs Glæde. Et Navn svævede mig stadig paa Læberne: — „Marguerite.“

Jeg vidste vel, at Marguerite ikke længer var fri, og at jeg, selv om hun var det, ikke længer vilde gjenfinde hende som den, jeg havde elsket; men jeg var vanvittig, jeg handlede uden Estertanke, under Indsyndelse af en Exaltation, der var mere heftig end nogenfinde. Jeg ilede strax til hende, uden at overveie hvad jeg vilde sige, eller hvorledes jeg vilde blive modtaget. Tjeneren, der udentvivl blev forstrækket over mit forvildede Udseende, lukkede mig først ind efter lang Betænkning og lod mig vente i Salen; jeg søgte at samle mine Tanker, men usammenhængende Planer krydsede i min Hjerne. Maaskee elskede hun mig endnu? Maaskee var hun ulykkelig? Maaskee kunde jeg endnu drage hende bort fra hendes Mand? Døren stemmer naaede mit Øre, Døren aabnedes, og Marguerite traadte ind. Jeg havde nægtet at navngive mig; da hun saae mig, kunde hun ikke tilbageholde et Udbrud af Overraskelse: — „De, André Maubert! . . . De her!“

Sun havde strax gjentjendt mig. Men hvor var hun forandret! Den stanke, unge Pige, hvis Vilde med Hjerte havde bevaret, var nu en fyldig Kone; Smilet havde forladt hendes Læber, og hendes Ansigt, der før var saa muntert, havde nu et roligt, næsten strengt Udtryk. Ved at see min Forlegenhed og Forvirring, forstod hun udentvivl den uvilkaarlige Trang, som havde ført mig til hende, hun førte de to smaa

Piger, som frygtsomt holdt sig bagved hende, henimod mig. — „See! det er mine to Dugste“

Og da jeg betragtede dem forbauset uden at tale, uden at røre mig, tilfoiede hun i en stolt Tone: — „Jeg har endnu een Pige, der er større, og en Son, som snart er tolv Aar gammel.“

Jeg boiede Hovedet og for at faae Tid til at samle mig, kjærtegnede jeg Børnene. Der opstod en lang Tausshed, som afbrodes af en hvirostet Stemme: — „Ah! den lille Gubbe!“

Jeg skjælvede. Hvilke Minder! Gabriel var traadt ind; Marguerite skyndte sig at tage hans Arm, hun stottede Hovedet mod hans Skulder og svarede saaledes med en Bevægelse paa det stumme Spørgsmaal, som min Nærværelse maatte fremkalde. Han forstod hende aaberbart, thi han smilede. Forlegenheden var gjensidig; min Visit blev ikke lang; man omtalte ikke Fortiden, og jeg maatte ikke udholde indiscrete Spørgsmaal. Jeg tog Afsked, saasnart det var mig muligt. Da jeg holdt Marguerites Haand i min, troede jeg, — maaskee var det kun en Illusion, — at føle et let Tryk; hun havde haft Medlidenhed med mig og havde villet give mig en sidste Trost. Jeg gik bort, mere bestrykt, end nedtrykt. Jeg havde i min Ensomhed glemt at tælle Aarene, og nu gjenfandt jeg denne Marguerite, som i min Grindring havde bevaret sin Ungdom, som Moder til en Familie, næsten som en ældre Kone! Men saa maatte jeg jo ogsaa være gammel? Tiden, som havde mærket hende, var ikke gaaet sporløst henover mig. Et virkeligt Naseri fyldte mit Hjerte — Gammel, forend jeg havde været ung! Nei, det var umuligt! . . . Jeg kunde ikke elske mere, men Gudskeelov jeg kunde endnu mere mig!

Paris sluttede netop en af sine muntre Sommer-

dage; fra Concert- og Ballocaler straaede mangfoldige Lys, som fik den nedgaende Sol til at blegne, Dræhestrene gjenløde under Champs Elysées grønne Træer; Alt var Stoi, Bevægelse og Liv. Det var en af disse varme Aftener, da Hjertet svulmer, og Sandserne ophidses; de Elskende gik Arm i Arm, og midt i denne glade Mængde forblev jeg, skjønt i Besiddelse af den Frihed, hvorefter jeg saalænge havde haft sultet, kold, uforsom, ude af Stand til i mig selv at fremkalde den saa dybt savnede Ungdom. Jeg vandrede længe omkring; tilsidst gik jeg ind i en Restauration, i Haab om paa Bunden af en Flaske Vin endelig at gjenfinde Livet. Bordene ved Siden af mit vare Alle optagne af unge Mænd og Kvinder, og jeg folte en vis Lindring ved ligeoverfor mig at see et gnavent Ansigt Jeg betragtede det opmærksomt. Det var mit eget Ansigt, gjengivet af et stort Speil ligeoverfor mig. Dette graasprængte Skjæg, disse næsten hvide Haar, havde jeg ikke bemærket i vor egen triste Bolig, hvor Alt var gammelt, hvor Alt stod i Harmoni med Meublerne, Sdeerne, Beboerne! Jeg opgjorde hurtigt et Regnestykke, som jeg ikke før havde tænkt paa. Jeg var fyrretyve Aar, men jeg saae ud, som om jeg var halvtreds. Jeg reiste mig, uden at røre Maden, man havde bragt mig, jeg slog ind paa Veien til Marais, jeg forstod endelig, at det var for silde.

Min Historie er her tilende. Jeg er vedbleven at være gammel som tidligere. Jeg vil døe, — og Gud give, at det maa skee snart, thi Livet, som man har bragt mig til at føre, er kun øde og tomt, — jeg vil døe gammel, uden at have været ung.

George Bantier.

Jon. Lind. Rensselaer

Joh. Ludv. Runeberg.

Digte af Christopher Boeck.

I. Til min Hustru

(paa hendes Fødselsdag).

Engang jeg sendte Sangens Bud
Som Fugle til Dig fra det Fjerne,
Igjennem Verdens Mulm og Slud
De søgte Dig, min klare Stjerne.

Du vinked', Sangen kom Dig nær,
Dg jeg fik Lov med Dig at dromme
Dg sende Sangens Fuglehær
Til Dig med Toner fulde, omme.

Dg mangt et Drommeslot blev bygt
Med lyse Haver, dunkle Skove,
Hvor vi har sværmet thyst og trygt
Dg ploiet blanke Soers Bove.

Fra Drommens Baad, der bar os frem,
 Som Noah Bud vi sendte vide,
 Om ei vort nye Fremtidshjem
 Snart steg af Verdens Stromme stride.

Dg see, omfider fik vi Bud,
 Hen til os Haabets Fugl sig nærmed',
 Dg med et lille Myrtheskud
 I stille Flugt den om Dig sværmed'.

Vel klædte Myrthens Krands Dig smukt,
 Dg jeg vil aldrig glemme
 Din hvide Dragt og Slorets Flugt
 Dg saa din søde Stemme,
 Dengang hint Ord Du hvisted' blh,
 Som blev vort Samlivs Morgengry.

Jeg glemmer ei dit Blik, hvis Ild
 Som Hymens Fakkell brændte,
 Dit Smil, der foer om Munden vild
 Dg kun til Glæde kjendte,
 Jeg glemmer ei den stille Gang
 Med Dig, mens Orglets Tone klang.

Dog Intet klædte Dig saa godt
Som første Morgenkappe,
Paa Snur den ghyged' let og flot
Til dine Fodtrin rappe.
O, aldrig var jeg til en Fest,
Som da jeg først hos Dig var Gjæst.

Og hvor det klædte Dig at gaae
Omkring med Fryd i Hjemmet!
Alting Du saae med Glæde paa,
Og Intet var Dig fremmed.
En huslig Bedvend blev Du net,
Der klynged' sig til hver en Blet.

Ja hjemlig er din Sjæl og Aand,
Og hjemme bedst Du trives,
Og hvad Du pleier med din Haand,
De bedste Kræfter gives,
Ja spørger Folk, om Sol vi fik,
Da kan jeg pege paa dit Blik.

Min Tak til Dig, min søde Liv,
Skal af min Birken stige:
Jeg offerer Dig mit hele Liv
Og Sjælens vide Rige.
Min Sang er kun et Forspil, men
Min Gjernings Drama følger den.

II. Jerichos-Rosen.

Som Jerichos-Roserne, stufked' i Vand,
 Sig atter udfolde med Bladenes Rande,
 Saaledes Erindringens brusende Bunde
 Kan gjenfode Blomster fra Fortidens Land.

Ja, visnede Spirer fra Ungdommens Vaar .
 Og blegnede Blomster fra Manddommens Alder
 Kan vækkes til Liv, naar Erindringen kalder,
 Saa Fortiden atter for Diet os staaer.

Og cengang skal Verden, der falmende hen,
 Som Jerichos-Rosen af evige Bunde
 Sig hæve med nye og straalende Straunde,
 Med gjenfodte Kræfter til Livet igjen.

Da fodes vel Danmark til lysere Aar
 Med Fred over Bang og med Leddet i Lave,
 Da straaler det som Hesperidernes Hæve
 I Glands af en evig, en blivende Vaar!

III. Ildenfor Theatret.

Himlen var straalende vinterblaa,
 Den saae ud, som den fros sig til Glandsen,
 Rimen henover Gaderne laa,
 Hvor hvert Skridt var en snublende Dandsen.

Selv Fader Holberg var hvid som Sne
 Af de Rim, der over ham hvilede;
 Naar Solen skinned', han syntes at see,
 Ud Rimene sagtes han smilede.

Bed Dehlsenschlæger to Skikkelser stod,
 Den Ene tyk og behagelig,
 Den Anden tynd, og fra Tæse til Fod
 I sin Skindpels heelt ufordragelig.

Den Sidste pilled' af Digterens Fod
 Et Par Rim, som kritisk han veiede,
 Dervaa han toled' med Fynd og Mod,
 Som han i Organet pleiede:

„Hvad gi'r man derinde? Kun Lux, min Ven,
 Af det allermest tynde og vandede,
 Kjedsommelighed og Poit gaaer igjen, —
 Men, hvad gjøres der for de Dannede?”

Balletten kan jo være meget rar,
 Man besværes ei der af Tankerne,
 Ideen er gennemskuelig klar,
 Og man morer sig ved Puskelanterne.

Det vil fige: engang imellem blot,
 For bliver Balletten regjerende,
 Saa spiller Theatret snart bankerot, —
 Og det var dog irriterende.

Holberg, ja Holberg er udspilt, ja vist,
 Hans Vitzer og Platituderne
 Dem kan Igu Alle fra Kjæbder til Kvist,
 Man kjender hans Fortrin og Lyderne.

Men engang imellem, lad gaa! han fik
 Jo Betydning som den, der rensede
 Lysten, og ved hans satiriske Blik
 Jo stundom Lungen vi lensede.

Dg som Curiosum han nu bor sees,
 Morstaben er mest historisk,
 Af de gammeldags Udtryk særlig der sees, —
 Det er jo aldeles notorisk.

Kun engang imellem, som sagt, lad gaac,
 Kan man taale de Holbergste Vitzer,
 Ligesom stundom man maa til Soren slaac,
 Dg stundom man faaer sig en Snitser.

Men den Poet, under hvem vi staa,
 Han, Dehlsenschlæger den Mægtige,
 Han horer efter min Mening som Iaa
 Til de allermest nederdrægtige.

Overburderet han er complet,
 Hans Digte reent kjedsommelige,
 Hans Værker, naar undta'es et enkelt ret net,
 Fra først til sidst ufremkommelige.

Der vil komme den Dag, da man smiler ad
Den Beundring, der ham statuerede,
— Synes De godt om det Udtryk, hvad?
Just nu jeg det improviserede. —

Forstaaer sig, alligevel roser man
Og giver ei efter for. Hadet —
De veed selv, Kjære, ei Andet gaaer an,
For ellers kom man fra „Bladet“.

„Uladin“ faae jeg, men frie mig vel
For saadant et usfelt Smør-Sammen!
Og af det er der gjort og gøres der Spræl,
Gudsfader frie os dog — Amen!

Dog, skjondt vel Bræ'kenen nu er endt,
Vil jeg, blivende i min Signelse,
Over det nyere Drama, sendt
Fra Paris, lyse min Velsignelse.

Det nyere Drama med Kjød og Blod,
Der har vi fuldbaaret Skikkelsen,
Som har i Livet den dybeste Rod,
Kan de nægte det, kjæreste Nikkelsen?

Kentudsfagt er det imod vort Kram
Som, — og her han udstrakte Haanden
Med gnistrende Dine og Mine stram
Og stærkt bevæget i Anden.

Da sendte Phobus et varmende Smil,
 Hviß Straale paa Digteren spillede,
 Da losnedes Rimen, og med Al
 I Talerens Haand den trillede.

Der stod nu den arme, raadvilde Mand,
 Sogende efter sin Vignelse,
 Der laa i hans Haand som en Draabe Vand
 Det nyere Dramas Velsignelse.

Han stiltes i Hast fra den Anden kold,
 Men den Glands, der varmer og kvæger,
 Fik fra den straalende Phobus Apol
 Vaade Holberg og Dehlenschlæger.

Den første Sky.

Efter det Engelske ved Th. Scheelund.

„Det var for at bortrybde Vanstueligheder som denne, at Fontiner —“ „Saa for Pokker!“

Siddende ved min Skrivepult skrev jeg det Første og raabte det Andet høit, utaalmodigt — ja, jeg kan gjerne sige bredt — thi Mattie var kommen springende ind i Værelset, var lobet hen bag Ryggen af min Stol og havde ladet Hænderne glide ned over mine Dine med det Udraab:

„O, Dick, hvor Du maa skamme Dig! Det var Dig, der havde lovet at komme op og klæde Dig paa!“

„Jeg vilde virkelig ønske, at Du vilde være mindre barnagtig!“ raabte jeg, idet jeg rev hendes Hænder bort. „See, der er en Klat, som Du er Skyld i, at der er kommen paa mit Manuscript.“

„Na, vær nu ikke saa gnaven!“ sagde hun leende og valsede rundt i Værelset, hvorved hendes smukke

Silkefjole rev en af de lette Stole omkuld. Hun reiste den muntert op igjen og kom saa hen til mit Skrivebord, hvor hun tog en Rose af en Blomsterkurv og begyndte at anbringe den paa Haaret.

„Jeg er ikke gnaven,“ sagde jeg koldt, „men har travlt med alvorligt Arbejde om Handelsvæsen og Bengevæsen. Man kan ikke altid være Sommerfugl, som Du onsker!“

„Nei, det onsker jeg slet ikke, kjære Dick,“ raabte hun. „See saa! gaaer det nu an?“

Hun vendte den ene Side af Hovedet om imod mig, for at jeg kunde see den lysegule Rose, hun havde anbragt i sit krollede sorte Haar, men efter at have kastet et Blik paa den lod jeg mine Dine falde paa Bulten og fortsatte Arbejdet paa min Brochure. Jeg mærkede godt, at hun stirrede paa mig, men det tog jeg ingen Notits af, og saa kom hun igjen hen og lagde Hænderne paa mine Skuldre.

„Er Du vred paa mig, Dick?“ spurgte hun blidt.

„Vred? Nei!“ svarede jeg utaalmodigt. „Jeg bildte mig kun ind, jeg havde giftet mig med et voxent Fruentimmer, og ikke med et Barn.“

Der fulgte herpaa nogle Minuters Tausshed, som kun afbrødes af Pennens Kradsen paa Papiret. De smaa Hænder skjælvede lidt paa mine Skuldre, og jeg havde nær istedetfor „De Resultater, hvortil man ved Planen for Continent er kommen —“ nedskrevet „Richard Marlow, hvor kan Du dog være saadan en

frastodende Tolper?" Men naturligviis skrev jeg det ikke, men tænkte det kun, og derpaa følte jeg mig vidunderlig tilbøielig til at vende mig om, rive den lille yndige Skikkelse til mit Bryst og bortkysse de Taarer, der, som jeg vidste, samlede sig i hendes Øine.

Men hvoraf det nu kom sig, saa gjorde jeg det dog ikke, men vedblev med skummel Mine mit Skriveri, thi jeg var guaven, kjed af det og fortrædelig. Jeg havde begyndt paa et Arbeide, som fordreede vedholdende Flid, og kunde ikke faae det til at gaae saa raft, som jeg onskede; istedetfor nu at søge Trost og Raad hos min Kone gjorde jeg ligesom mange andre svage Sjæle af mit Kjon: jeg lod min Skuffelse gaae ud over den forste, den bedste Gjenstand omkring mig, og det traf sig nu tilfældigt at være netop min Kone.

„Na, kjære Dick, Du maa ikke være vred paa mig. Jeg kan ikke gjøre for, at jeg føler mig saa ung og barnagtig, uagtet jeg jo nu er din Kone. Jeg anstrenger mig virkelig — aa, saa meget — for at være som en voksen Dame, men Du maa huske paa, Kjære, jeg er jo kun atten og et halvt Aar.“

„Tretten og et halvt, skulde Du snarere sagt,“ bemærkede jeg spydigt, ret som om en ond Mand drev mig til at sige bidende og spottende Ting, som jeg vidste vilde smerte den lille Staffel; men om det end havde gjældt mit Liv, havde jeg ikke kunnet lade det være.

Der kom intet Svar — kun et lille Suk — og Hænderne bleve tagne bort.

Jeg fortsatte mit Skriveri — men det blev dumt Toi, som jeg vidste, jeg maatte gjøre om igjen.

„Var det ikke bedst, om Du gjorde Dig istand nu, Dick?“ spurgte Mattie forsigtigt. „Du sagde for, at Du vilde tage med, da jeg gif ovenpaa, og Wilsons ville ikke synes om, at vi komme saa sildigt.“

„Potter i Bold med Wilsons!“ brummede jeg.

Der opstod en ny Pause — kun udfyldt af det evige Skrat! Skrat! fra en af de mest stoiende Penne, jeg nogenstinde har haft i Haanden — og derpaa hortes et nyt lille Suk.

Mattie stod tæt bagved mig, men jeg saae ikke til hende, og tilsidst sneg hun sig sagte hen til en Stol og satte sig ned.

„Hvad vil Du nu tage Dig for?“ spurgte jeg barsk.

„Ikke Andet end vente. paa Dig, kjære Dick,“ svarede hun.

„Du behøver ikke at vente. Gaa kun; jeg tager ikke med. Siig, jeg har Hovedpine, eller hvad Du vil.“

„Dick, er Du daarlig?“ spurgte hun kjærligt og kom atter hen bagved mig og lagde fine smaa Hænder paa mine Skuldre.

„Ja, jeg er — nei vist er jeg ikke. Na, lad nu være at plage mig. Gaa bare. Maaskee jeg kommer siden og henter Dig.“

My Pause.

„Kjære Dick, jeg har mere lyst til at blive hjemme, naar Du ikke tager med,“ sagde hun mildt tilsidst.

„Og jeg har mere lyst til, at Du gaaer derhen, selv om jeg ikke tager med,“ svarede jeg bredt. „Wilson's ere vore bedste Venner, og jeg vil ikke have, at der vises dem nogen Tilfidesættelse.“

„Hvorfor vil Du dog ikke tage med, kjære Dick?“ spurgte hun, og jeg kunde see, at hun stred tappert for at holde Taarerne tilbage.

„Fordi jeg ingen Tid har til saadanne Narrestreger. See, nu har Du allerede spildt mig meer end nok af min Tid, gaa nu bare!“

„Strat, strat, strat!“ sagde den fordomte Ben, medens jeg vedblev at skrive endnu mere Nonsens, som igjen skulde kasseres, men alligevel var jeg baade for svag og for bred til som fornuftig Mand at holde op, lobe ovenpaa, klæde mig om og derefter ledsage min lille Kone hen til det muntre Venneselskab et Par Guse længere nede i Gaden.

Hun havde glædet sig til dette Selskab som til en Fest. Og det havde ogsaa jeg, lige indtil det gnavne Lune kom over mig, men efter at være gaaet saavidt som nu, folte jeg, at jeg ikke kunde trække mig tilbage, uden at det vilde see slaut ud, og altsaa bar jeg mig ad som andre Tossere under lignende Omstændigheder og gjorde kun Ondt værre.

„Hørte Du, jeg sagde, at jeg onskede, Du vilde gaae derhen alene?“ spurgte jeg bredt.

„Jo, jo, kjære Dick, jeg skal ogsaa gaae, naar Du onsker det,“ svarede Mattie meget eftergivende; „men jeg vilde rigtignok meget hellere blive hjemme.“

„Ja, men jeg forlanger, Du skal gaae; de vente Dig jo; gaa nu derfor — og mor Dig,“ lagde jeg formildende til.

„Jeg kan ikke more mig, Dick,“ sagde hun blidt, „medmindre Du ogsaa tager med. Lad mig hellere blive hjemme.“

„Jeg forlanger, Du skal gaae!“ raabte jeg heftigt.

Hun saae paa mig med store Taarer i de bedrøvede Øine, og derpaa kom hun hen til mig, boiede sig over mig og kyskede mig paa Panden.

„Kommer Du saa og henter mig, Dick?“ spurgte hun mildt.

„Ja — nei — maaskee — jeg veed ikke,“ svarede jeg barsk, idet jeg tilbageviste hendes Kjærtegn; hun stirrede paa mig, gif langsomt hen til Døren, gled ud igjennem den og var borte.

Dermed brast Trolddommen, der havde hvilet over mig, og jeg foer op fra Stolen, men mere ærgerlig end nogenfinde. Jeg var nu vred paa hende, fordi hun havde adlydt mig saa villigt, og aabnede sagte Døren, men kun for at høre hende falde paa Pigen og bede hende følge sig hen til Wilsons.

Derpaa hørte jeg dem gaae — hørte Pigen vende tilbage og Døren blive lukket, og nu var jeg alene.

Alene? Strengt taget ikke, thi saa at sige havde jeg en Conference med mit opbragte Jeg, som endnu rørte sig i mig, og jeg spurgte mig selv, hvorledes jeg dog havde kunnet lade en fortrædelig Sindsstemning faae Magt over min bedre Natur og bringe mig til at bære mig saaledes ad mod det søde lille Bæsen, der i de seer Maaneder, i hvilke vi havde været gifte, aldrig havde seet paa mig med andre Dine end Kjærlighedens.

„Klæd Dig om og følg efter hende,“ var der Noget i mig, der syntes at sige, men jeg betvang det, kastede mit Skriveri tilside, sparkede Støblerne af, rev mine Tofler ud af Buffeten, stødte Bænkestolen hen foran den hyggelige Kaminild og kastede mig ned i den. Og der sad jeg saa med Fodderne paa Kaminsten og Hænderne i Lommen, gnaven, bitter og ubehagelig tilmode, og stirrede paa de brændende Gløder.

„Hun havde ikke Noget at gaae efter!“ udbrød jeg. „Hun vidste, jeg var oppe hele forrige Nat for at skrive paa den kjedsommelige Bog der, og at jeg derfor var utilpaa idag, og saa burde hun blevet hjemme.“

Derpaa gjenkaldte jeg mig den sidste halve Time og blev roligere, efterhaanden som jeg lænede mig tilbage i Stolen og tænkte over, at det var mig selv.

der havde tvunget hende til at gaae, det stakkels Barn, og at det var min Skyld, at hun nu sagtens var meget bedrovet.

„Hun vil glemme det, naar hun er mellem alle de Andre!“ sagde jeg bittert, men jeg troede egentlig ikke paa det, og tilsidst sad jeg der og skjældte mig selv ud for Udsel, Idiot, Blind, Vanvittig, fordi jeg saaledes havde saaet de forste Fro til hvad der kunde blive et heelt Upastræ af huslig Tvist og ødelægge vort Egte-
skab for bestandig.

„Den stakkels lille Mattie!“ sagde jeg tilsidst; „jeg vil sidde oppe, til hun kommer hjem, og saa sige hende, at jeg bittert fortryder min Daarskab og beder hende om Forladelse.“

„Men kan jeg som Mand ogsaa gjøre dette?“ spurgte jeg mig selv. „Vil det ikke være en Svaghed?“

„Det er ligemeget,“ udbrod jeg, „jeg vil gjøre det! Man kan umuligt bedre vise sit Mod end ved at tilstaae, at man har Uret. Livet er altfor kort, til at man skal fordærbe det med intetsigende Kjævelerier. Og sæt nu, at hun blev syg iaften — hun, min Diesteen, som jeg elsker over Alt i Verden? Eller sæt, at hun kom for nær til Kaminilden, og at hendes Kjole fængede — saa, hvilken dum Idee! Gud være lovet, hun er i Silkekjole og ikke i nogen af disse Spindelvævsmusfeliner!“

Jeg blev fiddende og tænkte og tænkte, indtil jeg pludselig hørte en Summen udenfor Huset og derpaa

Lyden af lobende Folk. Det forekom mig, at jeg hørte Ordet „Brand“ blive gjentaget atter og atter, og da jeg kom hen til Vinduet, var hele Gaden oplyst af Flammer.

Jeg sløi ned ad Trappen og ud af Døren, men kun for at finde Gaden heelt opfyldt med Mennesker, thi et af Husene lidt længere nede stod i Iys Lue, og jeg havde ikke gjort en halv Snees Stridt, før jeg til min Skræk saae, at det var vore Venner Wilsons.

Der var ingen Sproiter endnu, men et Mylder af Folk, der raabte i Munden paa hverandre og toge ibrigt Deel i Begivenheden, og netop nu kom Redningsmaskinen trillende op ad Gaden.

Det var ogsaa paatide, thi da jeg naaede hen til Huset, rasede Ilden voldsomt i det, og Flammerne kastede deres lange Ildtunger ud af Halvdelen af de overste Vinduer, medens der ved flere af disse stod Mennesker, der skreg ynkeligt om Hjælp.

Jeg kæmpede mig frem gennem Hoben og forsøgte at løbe hen til Huset, men en halv Snees tjenstagtige Personer holdt mig tilbage; Folkene med Redningsmaskinen prøvede paa at stille den op mod Huset, men den kunde ikke naae paa Grund af Haven, der var imellem, og de maatte allsaa see at faae dens Hjul over Jernstakittet, hvad der medførte en stor Forsinkelse.

„Lad mig gaae!“ stønnede jeg til dem, der holdt

mig. „Lad mig gaae! Der er Nogen derinde — Nogen i Huset.“

„De kan ikke gjøre nogen Nytte der,“ sagde en Politibetjent barsk. „Brandfolkene gjøre Alt, hvad der kan gjøres.“

Men jeg sled og stred som en Klase og slap endelig løs, efter at jeg hele Tiden havde været i den frygteligste Fortvivlelse, da jeg vidste at min stakkels Glut var en af dem, der skreg om Hjælp fra de øverste Vinduer, og at det var min Daarskabs Skyld, at jeg ikke nu var hos hende og kunde frelse hende.

Efter at have befriet mig fra dem, der holdt paa mig, løb jeg hen til Redningsmaskinen, men kun for at erfare, at den Mand, der var stegen op af den, netop var bleven slaaet tilbage af Flammerne.

„Det gaaer ikke,“ sagde han; „vi maae prøve bagfra.“

Han var isærd med at slæbe Maskinen bort, da jeg hørte mit Navn „Dick! Dick!“ blive raabt med en klagende Stemme, og uagtet man atter tog fat i mig, ryttede jeg mig dog løs, ilede op ad Stigen, medens Flammerne sved og brændte mit Ansigt, og naaede aandeløs og forpustet det Vindue, hvor Mattie stod og strakte Hænderne ud imod mig.

Jeg fik det ene Been over Vindueskarmen i et Øieblik, hvor Vinden drev Flammerne bort, og slog min Arm omkring hende; men idet jeg gjorde dette, gab Stigen

efter, gjennembrændt af de Flammer, der strømmede ud fra Vinduet nedeunder, og jeg indsaae, at jeg enten maatte springe ned paa Gaden eller forsøge at komme ned ad Trappen inde i Huset.

Der var ikke lang Tid til at betænke sig; altsaa krob jeg ind, løstede Mattie op paa mine Arme og følte hendes Kjole smuldre mellem Hænderne paa mig, idet jeg rørte ved hende, medens samtidig den skrækelige Lugt af brændt Haar steg mig op i Næsen, idet hun vendte sit forstyrrede og sværtede Ansigt om imod mit.

„Dick, Dick!“ stønnede hun, „frels mig!“ og dermed besvimeede hun.

Heldigviis var jeg ligesaa fortrolig med Lokalteterne i det Hus som i mit eget; jeg arbejdede mig altsaa gennem Flammer og Røg hen til Trappen, som det ogsaa lykkedes mig at naae i god Behold — men nedeunder var Alt et eneste vildtopluende Ildsted.

Jeg veg et Dieblif tilbage, men denne Nedgang var mit eneste Haab, og jeg erindrede samtidig, at den nederste Etage endnu ikke var berørt af Ilden; det var kun Stagen umiddelbart under mig, der flammede saa voldsomt.

Idet jeg derfor med et kraftigt Tag trykkede min Skat tæt ind til mig, ilede jeg ned ad de brændende Trapper, der knagede og gav efter, medens jeg sprang fra et Trin til et andet.

Det var en sand Ildprobe, men et Par Sekunder

senere var jeg nedensfor Flammerne og havde naaet Forstuen, hvor jeg halvkvalt og gispende arbejdede for at komme hen til Gadedøren, naaede den og faldt om.

Hvis jeg blot kunde faae denne Dør op, vidste jeg, at vi vare frelst. Men jeg var udtomt, og den hede Luft satte sig fast i Halsen paa mig og var nærved at kvæle mig. Jeg løstede Haanden op imod Laasen, men den faldt ned igjen. Jeg bankede svagt paa Døren, men Flammernes Brøl var det eneste Svar, jeg fik, og da jeg gjorde en sidste Kraftanstrengelse for stønne og kæmpe at naae Laasen, blev jeg ligesom draget tilbage ved Vægten af den Byrde, jeg endnu bestandig trykkede til mit Bryst.

Dette var mere end et Menneske kunde udholde; jeg følte, at Enden var nær, og for endnu at forøge mine Aaalser, begyndte Mattie at komme til sig selv igjen og ligesom at kæmpe med mig for sit Liv, medens hun bestandig gjentog mit Navn og klynge sig til mig, indtil —

„Dit — kjære Dit! Vaagn op! Hører Du, vaagn op! Er Du daarlig?“

Jeg foer op og fandt Mattie klyngende sig til mig, og idet jeg trykkede hende tæt til mit Hjerte, trængte et dybt Suk sig frem af mit Bryst, og jeg kyskede hende heftigt den ene Gang efter den anden, neppe istand til at troe mine egne Sandser.

„O, Dit,“ sagde hun med alle Tegn paa en

Uro, der endnu ikke havde sat sig, „hvor Du gjorde mig bange! Jeg kunde ikke blive og spise hos Wilsons, Kjære, thi det var mig umuligt at tænke paa Andet, end at Du sad her alene og var vred paa mig. Og saa, Dick, saa — saa — folte jeg mig saa elendig og listede mig bort og kom hjem, og her finder jeg Dig liggende paa Styngen, stonnende og vridende Dig — Du vilde ikke engang vaagne, da jeg rustede i Dig. Var Du daarlig?“

„Nei, slet ikke,“ sagde jeg idet jeg atter og atter kyskede hende, og samtidig fik jeg den første Fornemelse af en stikkende Smerte i den ene Fod.

„Og saa har Du brændt Dig ogsaa, Dick — see blot paa din Fod.“

Det forholdt sig rigtigt: Taaen af den ene Toffel maatte have været i Berøring med Ilden, den var brændt helt af.

„Men hør, Dick — kjære Dick,“ hvistede hun og krøb tættere ind til mig, „er Du nu mere vred paa din lille Kone, fordi hun er saa barnagtig?“

Jeg kunde ikke svare, men kun takke Gud, medens jeg trykkede hende fastere og fastere til mig.

„Mattie,“ hvistede jeg tilsidst med en meget hæs Stemme, „kan Du tilgibe mig, at jeg har mig saaledes ud?“

Jeg kunde ikke faae sagt mere, thi jeg forhindredes af to bløde Læber, der trykkede sig imod mine, og medens de hvilede der, svor jeg i mit Indre

en Gød, som jeg haaber, jeg skal have Kraft til at holde, thi de virkelige Sorger ere saa mange, at det vilde være Vanvid at forøge dem med indbildte.

Tilfidsst, da jeg var fri, tog jeg Rosen af hendes Haar og lagde den i min Lommebog, idet jeg som Svar paa de spørgende Dine, der fæstede sig paa mine, blot bemærkede:

„Til Erindring om en frygtelig Drom.“

— Forresten blev jeg da aldrig siden færdig med den Tontine-Piece!

Ella Wilson.

En Fortælling.

I.

Plantagen Hilo, 26de Aug. 1874.

„Kjære Neveu!

Jeg er to og halvsjerdssindsthyve Aar. Min gamle Ven, Mac-Leod siger, at det er den Alder, hvori man skal hvile; men Mac-Leod tager feil, og jeg har ingen Syft til at hvile endnu. Jeg veed imidlertid godt, at jeg ikke skal leve bestandig, og jeg har derfor tænkt paa Dig. Du maa være omtrent fire og thve Aar. Din Fader skrev mig til i 1850 for at underrette mig om din Fødsel, men jeg svarede ham ikke. Hvad skulde ogsaa det nytte? han havde ved sine vanvittige Udgifter tilsat den Fædrenearb, der var tilfaldet ham som Familiens Ældste, og jeg kunde derfor ikke med god Samvittighed gratulere ham til, at han havde faaet en Son. mere. Du havde nemlig en Broder, der var fire Aar ældre end Du,

og hvis han havde levet, havde jeg skrevet til ham. Din Fader er ogsaa død, og Du er nu den Æneste, der bærer mit Navn, thi dine yngre Søstre ville ombytte det med et andet, naar Leilighed dertil gives. Det er en Lykke for Dig maaskee og ganske vist en Lykke for mig, at jeg ikke er gift. Efter Loven er Du min Arving; men i Virkeligheden skylder jeg Dig Intet, og da det ikke conbenerer mig, at min Formue skal forødes i et Dieblik efter min Død, har jeg truffet nogle Bestemmelser i mit Testament om at anvende den til gode og gavnlige Formaal. Smidletid er der opstaaet nogle Betæneligheder hos mig og jeg onster derfor at kjende Dig. Belov Dig derfor paa at reise bort saasnart Du har modtaget mit Brev. Du indstiber Dig i Southampton til New-York. Derfra gaaer Du paa Pacifikbanen til St. Francisco, hvor Du gaaer ombord paa den Damper, der hver Maaned afgaaer den anden og sxtende. Den vil bringe Dig til Sandwicksøerne, til Honolulu; mine Agenter Dhrr. Brewer og Compagni ville da besørge Dig hertil paa et af mine Skibe. Du modtager mit Brev den femtende October; reis den første November og Du vil da være her imod Udgangen af December. Mine Banquiers i London, Dhrr Schulz Brothers et Comp. ville forstrække Dig med hundrede Pund Sterling til din Reise. En lignende Sum vil der aarlig blive anvist til din Moder og udbetalt hende med fem og thye Pund Kvartalet. Siig hende

at jeg ikke er vred paa hende, fordi hun har givet sig med min Broder. Naar Alt kommer til Alt, har det været Stjæbnens Beslutning, at en af os To skulde gifte sig, og jeg seer da hellere, at det er blevet ham end mig. Farvel, min kjære Neveu! jeg haaber, at vi sees snart, hvis det forresten er efter dit Hoved.

Stephen Mac-Carthyh."

• „Siig mig, Mac-Leod, om det er tydeligt?" •

Mac-Leod læste, men sagde ikke et Ord; han vendte sig derfor utaalmodigt om til ham og udbrød: „Nu da?"

„Tydeligt? . . . ja tydeligt er det, men det er tort."

„Finder De det tort? hvad vilde De da have, at jeg skulde skrive til min Brodersøn Herbert? Jeg kjender ham ikke, og han veed maaskee affurat, at jeg eksisterer. Jeg siger til ham, hvem jeg er, hvor jeg er, hvad jeg ønsker og hvilken Route han skal tage. Det forekommer mig, at der mangler slet Intet."

„Na, nei saamæn. Men en Neveu er da ikke just en Dampmaskine, som man bestiller i Glasgow og beordrer sig portofrit tilsendt. Deres Neveu har en Moder, Søstre, Venner, maaskee endogsaa en Brud; men alt det holder man ikke af at forlade med fjorten Dages Barsel, for at gaae til Antipoderne."

„En Brud!" gjentog Mac-Carthyh, „det manglede der blot. Har jeg haft nogen Brud, og jeg er to og halvfjerds? Veed De ikke, hvormeget min Broder har

maattet undgjælde derfor? Hør, Mac-Leod, De er ligesaa sentimental som en gammel engelsk Jomfru. Hvis han har forlobet sig, kommer han naturligviis slet ikke, og saa bliver Resultatet det, at mine Millioner gaae til Hospitalerne."

Han lagde Brevet sammen, forseglede det, ringede paa en Tjener, hvem han beordrede til at bringe dette tilligemed utallige andre ombord paa „Nettie" der samme Aften skulde afgaae til Honolulu.

Stephen Mac-Carthy tilhorte en adelig skotsk Familie. Som yngre Son havde han ikke arvet andet efter sin Fader end en stærk Constitution, en kraftig Villie og Lyst til at erhverve sig Formue for at raade Bod paa den Uretfærdighed af Skæbnen, at han havde faaet en ældre Broder. De yngre Sønner udgjøre Englands kraftigste Stotter. De afgive dristige Colonister, utrættelige Afrikareisende, de befolke Indien, Australien og Canada og bringe Moderlandets og Familielivets Traditioner med sig. Mac-Carthy havde ført en eventyrlig Tilværelse. Han havde forladt England, da han var tyve Aar, og havde forgjæves jaget efter Lykken i Melbourne og Sydne. Hvergang han havde været lige ved at gribe den, var den smuttet ham af Hænderne igjen, uden at man kunde sige hvorfor, thi han var aktiv, retscaffen, intelligent og ualmindelig arbejdsdygtig. I Bombay og Calcutta gik det ham paa samme Maade; han slog ned efter den i Peru, men forgjæves. Langt om længe

fik han fat paa den i Mexico, og belært af Erfaring lod han den ikke slippe sig ud af Hænderne. I 1849 kom han til Honolulu ombord paa en Brig som tilhørte ham selv. Han folgte Ladningen fordeelagtigt, lastede den igjen med Sandeltræ og sendte den til Hongkong med Ordre til at vende tilbage igjen til Honolulu, hvor han imidlertid fortsatte sine Indkjøb af Sandeltræ og havde fuldt op at gjøre med at studere Landets Resourcer. To Ting overraskede ham: man kunde kjøbe Terrain for godt Kjøb, og Arbeidslønnen var billig. Han fik den heldige Tanke, at dyrke Sukkerror og Bonuld. Hertil behøvede han store Landstrækninger, som let kunde overrisles, laae i Nærheden af en Havn og havde en talrig Befolkning, hvoriblandt han kunde rekruttere sine Arbeidere. Plantagen Hilo paa Den Hawaii forekom ham at forene alle disse Betingelser. Han kjøbte et umaadeligt stort Terrain, indførte Maskiner, drainede og plantede, og i 1874 var han en af de rigeste Folk i dette Archipelag. Alderen havde dog meldt sig tilligemed Formuen, og det havde bragt ham til at see sig tilbage, maale den Wei, der allerede var gennemlobet, og modnet hans Beslutning, at skrive til sin Broder søn.

Fra Charakterens Side var han streng mod sig selv og mod Andre, og i Penge saae han kun en materiel Bekræftelse paa Held og slet ikke Andet. Uedelmodig til sine Tider, paalidelig som Ven og umedgjærlig som Uven var han frygtet og agtet

af Alle, men kun lidet afholdt og brod sig heller ikke om at være det. Ingen kvindelig Indflydelse havde nogenfinde havt Magt over ham. Maaskee var det kun, fordi han aldrig havde havt Tid til at indlade sig med det smukke Kjon. I ethvert Tilfælde betragtede han Giftermaal som et Onde, et Onde, der undertiden kunde være nødvendigt, og Kjærligheden som en Sygdom, og han pleiede at sige, at det var en Sygdom, man helst burde have saa tidlig som mulig ligesom Meslingerne, fordi man saa var sikker paa at komme sig hurtigt. Efter hans Mening var Kvinden Mandfolkene's fødte Fjende: var hun ung og smuk, optog hun ham altfor meget og hænmede hans Arbeidskraft. Han citerede gjerne Pope og Byron, fordi det var dem, der af alle engelske Digtere har sagt de fleste Ubehageligheder om Fruentimmerne.

Paa sin Plantage Gilo levede han tilfreds og saaledes, som han ønskede at leve. Han trængte ikke til nogen anden Dmgang end Mac-Leods, der var en Skotlænder ligesom han. I 1860 var han kommen fra Mazatlan for at besøge sin Barndomsven. Det var hans Ugt at tilbringe tre Maaneder paa Plantagen, men nu havde han været der i fjorten Aar og tænkte ikke paa at forlade den. Der var heller Ingen der savnede ham, han havde hverken Hustru, Broder eller Søster; i det mindste talte han aldrig om Nogen, skrev heller ikke til Nogen, modtog heller ingen Breve, men befandt sig godt, hvor han var. De to Benner

stjændtes ofte og vare ikke enige i noget Punkt, men netop derfor vare de uadskillige.

Da Brevet var affendt, talte Stephen Mac-Carthy ikke mere derom. Han havde skrevet det efter sin Vens Tilskyndelse, hvad der var en lille Triumf for Mac-Leod, hvilken han imidlertid ikke gjorde sig til af. Uger og Maaneder forløb. Endelig modtog Mac-Carthy en Dag ved Frokosten en Underretning om, at et af hans Fartøier, der kom fra Honolulu, havde signaliseret, at det havde Fremmede ombord.

„Det maa være min Brodersøn,“ sagde han til Mac-Leod.

„Det troer jeg ogsaa. Hvis det er ham, har han ikke spildt Tiden. Har De ikke isinde at tage ham imøde?“

„Nei, hvortil det? det vilde maaskee genere ham; i al Fald er det vist, at det vilde genere mig. Lad blot Walter blive underrettet.“

Walter havde i tyve Aar været Husbestyrer paa Plantagen. Han havde et meget talrigt Tjenerpersonale under sin Commando, thi skjøndt Mac-Carthy var simpel i sin Smag, holdt han dog af at lebe paa en stor Fod. Allerede som Barn og ungt Menneſte havde han i sin Faders Hus ført et saadant Liv, og senere havde han, i Særdeleshed i Indien, beundret den Comfort og Luxus, hvormed de fyrstelige Rjømænd der udstyre deres Paladser i Calcutta og deres Villaer paa Himmalaja, som de Fremmede ikke

noksom kunne beundre. Han havde vidst ved sin Intelligents at opfatte dette Liv, og hans Bolig i Hilo stod i ingen Henseende tilbage for de engelsk-indiske „Bungalows“.

Opført paa Straaningen af en Høi, der beherskede Dalen, Plantagen og Havet, var hans Bolig omgiben af en bred Veranda, der beskyttede de indre Værelser mod Solstraalerne og frembød om Morgenen og Aftenen en udstrakt Terrasse, hvorfra man havde en vidunderlig Horizont for sine Dine. I Forgrunden hvilede Diet paa Haver, der straanede let nedad og frembød en rig og kraftig Flora, hvori de tropiske Planter blandede sig med en Mængde europæiske, der ere vanskelige at acclimatifere, men som netop her undertiden opnaae en vidunderlig Udvikling og Størrelse. Længere nede saae man Buskadsfer af mørkegrønne Drangetræer, af Pandanus med deres træagtige Blade, af Haotræet med sine farbestiftende Blomster og Caffetræet med sine røde Bær. Længere nede i Dalen vuggede Sukkerrørene deres sølskinnende Fjerbuste for Søvinden, og i Baggrunden slyngede en lille Flod sig klart og skinnende i næandriske Krumninger. Floden havde sit Udlob til Havet, der fjernt ude vælte sine store og majestætiske Bølger ind imod Strandbredden. Talrige Fartøier, ladede med Plantagens Producter gik op og ned ad Floden, og et Par Skonnerter, der laae for Anker langt ude, modtog deres Ladninger. Her saae man Grupper af Arbeidere

bestjæftige demed at afmeie Sufferørene og læsse dem paa Bogue, og hist henne havde en Flok af halv nøgne Kanaquer travlt med at opløse Jorden og lægge Frø og Spirer ned i Furterne, som de bagefter bedækkede med Muld. Som en Modsætning til denne Træblhed strakte sig tilvenstre store, tause og uigjennemtrængelige Skove, der ligesom indeholdt en Udfordring fra Naturen til Menneskene, hvis langsomme og taalmodige Virksomhed næsten altid ender med at beseire de Hindringer, som Naturen optaarner imod dem.

Skonnerten, hvis Ankomst nylig var blevet signaliseret, styrede lige hen imod Flodens Landingsplads, og dens store Seil, der svulmede for Pasfatvinden, førte den hurtig til sin Bestemmelse. Herbert Mac-Carthy stod lænet til Relingen og betragtede det afvejlende Panorama, der oprullede sig for hans Bine. Dalen udbredte sig foran ham, og snart efter laa Plantagen med sine skjønne Omgivelser for hans beundrende Blik.

Nogle faa Skridt fra ham sad to Damer, en Moder og en Datter, og betragtede ligeledes dette Landskab, der efter deres Samtale at domme var dem noie bekjendt.

„Om et Kvarteer kaste vi Anker,“ sagde den Yngste.

„De er meget utaalmodig efter at komme i Land, Miss Ella,“ sagde Herbert og vendte sig til hende.

„Ja, ganske vist,“ svarede hun. „Hvem vilde

ikke være det efter at have tilbragt tolv Dage paa Soen, imellem St. Francisco og Honolulu, og saa fire Dage til paa Veien hertil."

"Mig har denne Overfart forekommet meget hurtig. Men," foiede han til, idet han reiste sig op, "Alt faaer jo en Ende i denne Verden, og om et Kvarteerstid vil jeg ikke have Andet tilbage fra disse sexten Dage, som jeg har tilbragt med Dem og Deres Moder, end en ærbødig og taknemmelig Erindring."

"Men vi vil vel sagtens snart gjensees, hvis Deres Ophold her bliver af længere Varighed? Vor Bolig ligger kun en Snees Miil herfra, og det maa her betragtes som et Nabostab. Vi see ogsaa undertiden Herr Mac-Carthy, og siden De tager hen til ham"

"Ja, som hans Medhjælper," afbrød det unge Menneſte hende hurtig, "og endnu veed jeg ikke, hvorvidt jeg behager ham. Jeg har desuden Grund til at troe, at jeg ikke vil faae megen Frihed."

Miss Ella trak Dienbryuene sammen og taug.

"Det vil dog glæde os meget," sagde Moderen, "at see Dem igjen, hvis der tilbyder sig nogen Leilighed. Modtag vor Tak for Deres Opmærksomhed imod os. Vi ere Begge meget taknemmelige for al Deres Venlighed." Mistress Wilson rakte det unge Menneſte Haanden, som han greb med en vis Bevægelse. Miss Ella tøvede et Dieblif, men rakte ham derpaa ogsaa sin. "Vi sees igjen," sagde hun.

Der fastedes Anker, og to smukke Baade lagde bi ved Skonnerten, der i et Dieblit var omgivet af en Masse Piroguer, Smaafartøier, som Kanaquerne med stor Færdighed udhule af Cocustræets Stamme. Fru Wilson og hendes Datter steg ned i den ene af Baadene, hvor de modtoges af en gammel hvidhaaret Tjener. Deres Bagage bragtes ned i Piroguerne, og Baaden fjernede sig. Den unge Mand fulgte dem med Vinene. Da de var kommet noget bort fra Skibet, vendte Damerne sig og hilste endnu engang paa Herbert, og strax efter var Baaden forsbunden mellem Flodens Krumninger.

„Alt er i Orden,“ sagde Capitainen til Herbert, „og Deres Kuffertter ere bragte fra Bord.“

„Tak og farvel, Capitain,“ sagde Herbert, og nogle Minutter efter var han i Land og paa Veien op til Plantagen, hvor han i Verandaen ventedes af Mac-Carthy.

„De er vel den Person, jeg har skrevet til?“ spurgte denne.

„Ja, jeg er Herbert Mac-Carthy, Deres Broder-son.“

„Det er meget godt. De er punktlig, og det holder jeg af. Lad os nu først spise Frokost og saa passiare.“

Uden at sige et Ord satte Herbert sig hen til Bordet, som hans Onkel pegede paa, og i nogle faa Dieblikke havde han expederet sin Frokost.

Han var høi og velbygget, havde en smuk Pande, fine Træk og et fornemt Væsen. Hans smukke blaa Dine havde et skarpt Blik, der ligesom paatrækte hele hans Pshysiognomi et Præg af Fasthed og Energi. Munden var fiint og korrekt tegnet, men vidnede om en Natur, der forstod at beherske sig selv.

Saa snart Frokosten var endt, reiste han sig og gik hen til sin Onkel, der betragtede ham med Opmærksomhed.

„Naar forlod Du Southampton?“

„Fjorten Dage efter at jeg havde modtaget Deres Brev.“

„Var Du tilfreds med mine Vilkaar?“

„Ja . . . ellers var jeg ikke kommet. Men ligesom De har forbeholdt Dem hele Deres Handlefrihed, vil jeg ogsaa forbeholde mig min.“

„Det er billigt. Hvad bestilte Du i London?“

„Jeg arbejdede hos en Ingenieur, tegnede Kort og corrigerede hans Planer og Overslag.“

„Du har faaet en god Opdragelse?“

„Ja, lige til min Fader døde. Derpaa maatte jeg sørge for mig selv og tillige understøtte min Moder og mine Søstre.“

„Hvormange Søstre har Du?“

„To.“

„Din Broder Robert var jo den ældste?“

„Han var fire Aar ældre end jeg. Jeg har kun kjendt ham overmaade lidt. Han var arbejdsom,

ærgjerrig og vilde ophjælpe vore odelagte Finantser. Derfor gif han til Australien, derfra til Indien, kom senere tilbage til Californien og omkom i Elendighed i Minerne."

"Du er den Eneſte, der er tilbage af vort Navn?"

"Den Eneſte."

"Du veed, at jeg har en ſtor Formue?"

"Det har De ſkrevet mig til. Jeg har Deres Brev hos mig, og jeg kjender Deres Henſigter. Hvis De tillader, ſkal jeg nu udvikle Dem mine."

Stephen ſaae et Dieblit forundret paa ham; derpaa nikkede han.

"For det Førſte forekommer det mig aldeles overflødigt, at man her ſaaer at vide, at jeg er Deres Broderſøn. Jeg har ikke ſagt det til Nogen, og jeg lagde Mærke til, at Deres Agenter i Honolulu ikke vidſte Noget om det. Man antager mig for en Forretningsmand, ſom De venter fra England. Jeg onſker, at man vedbliver at betragte mig ſaaledes. Mit Navn er Herbert Douglaſſ Mac-Carthy, men jeg har ladet mig indſkrive ombord ſom Herbert Douglaſſ. Anbiid mig en Forretning ſom jeg kan udføre og hvormed jeg kan fortjene den Penſion, ſom De har anbiidt min Moder. Om nogle Maaneder vil vi kjende hinanden bedre."

"Alt det forekommer mig meget fornuftigt. Min gamle Ven, Mac-Leod, er den Eneſte, der veed, hvem

Du er, men Mac-Leod taler kun lidt og et Par Ord af mig ere tilstrækkelige til at respectere din Incognito. Dine Bærelser staae parate, og Walter, min Husbestyrer, vil føre Dig hen til dem. Vore Maaltider tage vi sammen. Det vil ikke overraske Nogen, eftersom jeg ikke har andre Folk i mit Brød end amerikanske Mechanikere og Dyrhymænd, Folk uden synderlig Dannelse, der boe paa Fabrikken. Anvend nu denne første Dag til at hvile Dig og indret Dig efter dit Ønske. Klokken er nu ti, og vi spise Klokken fire. Farvel, Herbert Douglass! Du synes mig at være et fornuftigt og omsigtsfuldt ungt Menneske. Hvis din Fader havde været ligesom Du, havde det været bedre for Ederes Moder og for Eder Alle."

II.

Den ældste af Mac-Carthjerne, Herberts Fader, havde faaet en smuk Fædrearv. Folk gjorde den endnu større, og han var af Naturen tilboieligere til at troe paa Folks Snak end paa sin Banquier. Det var imidlertid tydeligt, at hans Fader og Bedstefader havde levet langt over Ebne. Han betragtede det som en Uretfærdighed, at han skulde lide derfor, og da hans Forretningsfører meddeelte ham, at han med en fornuftig Oekonomi i nogle Aar kunde bringe en Ballance tilveie i sit Budget, tilbageviste han med Brede et saa ubekomment Raad. Han havde endnu den Udsigt, at gjøre et rigt Parti, og hans Navn og

Stilling i Verden gjorde det let for ham; men naar Skjæbnen først begynder med at forfølge et Menneske, slipper den ham ikke.

Han forelskede sig i en fattig ung Pige og giftede sig med hende, tiltrods for alle hans Venners og Paarørendes Forestillinger. Heri gjorde han vel, thi i Mangel af anden Medgift skænkede hun ham Kjærlighed og Lykke. Men hvad han gjorde galt i var, at han vilde opretholde Familien Mac-Carthys gamle Berømmelse for Gjæstfrihed og Gavnildhed. Det var en dyr Arv — det mærkede han forfildt, og da han vilde bøde paa det Gul, der var kommet i hans Finantser, ved uheldige Spekulationer, saa viste det sig snart, at han slet ikke forstod at spekulere. Hvis han havde forstaaet det, var Resultatet uden tvivl blevet det samme; vist er det, at han var uheldig. Inderkøbet i Operationer, hvis Udstrækning han ikke engang kjendte, og med en Masse af udestaaende Fordringer paa sig, tabte han Hovedet, blev syg og døde, hvad der ikke skulde bidrage til at gjøre Forholdene bedre.

Herbert havde med Væthed kunnet frelse sin Familys faste Eiendomme, hvis hans Faders Forpligtelser ikke havde været ham hellige. Da hans ældre Broder var død et Aar i Forveien, realiserede han Alt, betalte til den sidste Skid, og da han gjorde Reguskabet op, viste det sig, at han kun beholdt tilbage en Rente af hundrede Pund, der neppe vare tilstrække-

lige til at skaffe hans Moder og Søstre Brødet. Familien Mac-Carthy etablerede sig i en af Londons Forstæder for ikke at stille sig fra Herbert, der var blevet deres eneste Støtte. Nogle gode Venner skaffede ham en Ansættelse hos en Ingeniør. Hans Gage i denne Stilling, og den lille Rente, han havde frelst af det store Skibbrud, satte ham istand til at leve, men heller ikke mere. Paa dette Tidspunkt var det, at han modtog sin Onkels Brev. Den Pension, der tilbødes hans Moder, var tilstrækkelig til hendes eget Udkomme. Han selv var ung, virksom og ærgjerrig og de Udsigter, der aabnede sig for ham, vare ingenlunde at foragte. Det er sandt, at hans Onkels Brev lod meget tilbage at ønske, og at Formen deri var ligesaa tor som Indholdet, men efter mange Raadslagninger og efter at hans Moder og Søstre havde fældet mange Taarer ved Tanken om Adskillelsen, reiste han bort med et tungt Hjerte og inderlig bedrøvet over at skulle forlade de eneste Væsner, han elskede her i Verden. To Dage efter indskibede han sig i Southampton og afgik til Sydhavsoerne.

Hvad Fremtiden vilde bringe, anede han ikke. Hvad hans Onkel angik, saa kjendte han ham, eller troede at kjende ham. Han havde mange Gange gennemlæst hans Brev, han havde modent overveiet hvert Ord i det og lagt en Plan for sin Opsørsel, som han ikke agtede at fravige. Vigefra deres første Sammenkomst holdt han sig den strengt efterrettelig,

og dermed vedblev han. Han saae Plantagen efter, undersøgte Arbeidernes Fremgangsmaade, talte kun lidt, men noterede destomere Alt, hvad der forekom ham vigtigt. Hans specielle Kjendskab til Maskinvæsenet gjorde, at han hurtig kunde sætte sig ind i de forskjellige Methodeder af Sukkerfabrikationen. Han fandt der de Theorier anvendte, som han selv havde stunderet. Hans klare og praktiske Forstand kom ham her hyperligt til Hjælp, og inden kort Tid var han fuldstændig bekendt med alle Detailler paa Plantagen.

Stephen fulgte ham med Nysgjerrighed, og MacLeod med en taus Interesse. Herbert var utrættelig, han stod tidlig op, gik sildig tilsengs og gennemstrefede til Hest Sukkermærkerne fra Morgen og til Aften. Hans Onkel lod ham have sin fuldkomne Frihed. Ledt af en kanaquiss Tjener ved Navn Vihø, som han selv havde udsøgt sig blandt de talrige Indfødte, der anvendtes i Sukkermøllerne, tilbragte han hele Dage med at see Alt, undersøge Alt og vaage over Alt.

Saaledes forløb flere Maaneder. Herbert var snart uundværlig. I sit Forhold til de talrige Arbeidere paa Plantagen var han altid fast og retfærdig og derfor ogsaa agtet og æret. Den gamle Stephen afstod ham snart en heel Deel af sin Myndighed og behandlede ham med langt mere Opmærksomhed, end nogensomhelst Anden. Herbert modtog disse Uresbeviisninger som Noget, der tilkom ham. Hofflig,

men kold, holdt han sig uforanderlig til sin Stilling og gjorde aldrig mindste Hentydning til de Familienbaand, der forenede dem. Naar de talte sammen, dreiede deres Samtale sig udelukkende om Forbedringer paa Plantagen. Forgjæves søgte den Gamle, ved flere Leiligheder, at faae Herbert til at tale om sig selv, sin Moder og sine Søstre, men det lykkedes ikke. Herbert førte altid Talen tilbage paa Forretningen eller kom med et eller andet Paaskud, der nødte ham til at trække sig tilbage.

En Morgen spurgte Stephen ham om, hvorledes han agtede at tilbringe Dagen.

„Der er for Diebliffet kun lidt at gjøre,“ svarede han, „Arbejderne ere efter Deres Forlangende ankomne fra Honolulu for at reparere og renske de store Rjebler. Jeg tænker at benytte denne Standsning i Arbeidet til at gjøre en Tour til Manoa, hvor jeg endnu ikke har været. Biho har sagt mig, at der for et halvt Aar siden er sendt et halvt hundrede Heste derhen, der nu ere i god Stand. Jeg har befalet ham at udtage blandt Hestene her alle dem, som det er onskeligt at faae paa Græs, og tager i den Anledning nogle Kanaquer med mig.“

„Det er meget rigtigt. Ideen er god og Diebliffet vel valgt. Men siden Du gaaer til Manoa, vil jeg bede Dig gjøre mig en Tjeneste.“

„Med Fornoielse.“

„Vil Du levere dette Brev til Mistress Wilson.“

Hun boer i Nærheden af Manoa, paa den anden Side af Dalen."

"Naar jeg kommer dertil, skal jeg strax sende en af mine Folk derover med Brevet."

"Nei, jeg seer hellere, at Du gaaer selv. Mistress Wilson skriver mig til, at hendes Plantagebestyrer er reist bort. Hun trænger til et godt Raad i en Sag, som hun ikke nærmere har udviklet, og onsker at vide min Mening. Det er god Skik imellem Naboer. Jeg har kjendt hende længe, skjøndt jeg seer hende sjelden. Men da jeg ikke selv kan tage derhen, vil jeg bede Dig om at gaae i mit Sted; jeg skal give Dig et Brev med til hende."

"Jeg skal gjerne opfylde Deres Ønske, men kjender forresten Fru Wilson."

"Virkelig? derom har Du aldrig talt til mig."

"De har ikke spurgt mig derom. Fru Wilson og hendes Datter vare Passagerer ombord paa det Skib, der bragte mig hertil."

"Du kjender Miss Ella?"

"Som man kjender en ung Pige, hvem man træffer ombord paa et Skib."

"Hvad er din Mening om disse Damer?"

"Jeg har slet ingen. Antager De, at den Sag, hvorom hun vil spørge mig tilraads, gjør det nødvendigt, at jeg maa opholde mig der længere?"

"Det veed jeg ikke. Maaaskee kan den afgjøres i nogle Timer, maaaskee kræver den flere Dage. I det

Tilfælde vil Fru Wilson vise Dig al mulig Gæstfrihed. Du tager derimod og lader mig kun vide Bæst med en af Dine Kanaquer."

"Godt. Naar jeg er færdig i Manoa, tager jeg med Liho over til Fru Wilson. Hvis jeg er nødt til at blive der, vil Liho i Morgen bringe Dem et Par Ord fra mig."

"Det er godt. Farvel, Herbert Douglass."

"Farvel."

Et Par Timer efter red Herbert bort, fulgt af Liho og nogle Kanaquer, der førte en Snees Heste med sig.

Veien, som fører fra Hilo til Manoa, gaaer igjennem den Dal, hvor Plantagen befinder sig. Veien gaaer temmelig brat nedad, løber langs med Stranden, arbejder sig saa op til nogle skovbklædte Høifletter og snoer sig derpaa hen langs Siden af de mægtige Skovstrækninger. Helt og her er der Buskadsfer af Tamarindetræer, hvis tætte Skygge forhindrer alle Snylteplanter fra at trives, og hvis høie og glatte Stammer see ud som gothiste Kirkepiller. Det er under disse mørke Grene, at Kanaquerne for et hundrede Aar siden tilbade deres Guder og i deres overtroiste Iver bragte dem Mennefeliv til Offer. Tilhoire rullede det stille Hav sine lyseblaae Bølger, medens en tropisk Sol belyste det vidunderlig skønne Landskab, hvor Fuglene i deres straalende Fjederhamme slagrede fra Træ til Træ, medens Hjorder af

vilde Dyr langsomt bevægede sig hen imod Vandingsstederne og standsede kun for at kaste et mistænkeligt Blik til de Reisende, der forstyrrede dem i deres Fred og deres Ensomhed.

Herbert kunde ikke lade være at beundre denne smukke Natur, der var saa frisk og saa smilende og syntes at indbyde til Hvile og Betragtning. Han var netop i den Alder, da Hjertet banker stærkere ved Synet af den skjønne Natur, og de menneskelige Evner synes at smelte sammen med Harmonien i det Hele. Det er lykkelige Timer i et Menneskeliv, og Erindringer derom udslettes aldrig.

Fra Tid til anden vaagnede han af sine Drømmerier og henvendte et og andet Spørgsmaal til Lihø, der løb taus ved Siden af ham. Lihø talte udmærket Engelsk. Han havde lært det i Californien, som han saavel som mange andre Kanaquer havde begivet sig hen til for at vinde Formue. Nogle Aar før Herberts Ankomst til Verne havde Lihø forelsket sig i en ung Pige fra Sabai, hvis Fader eiede betydelige Landstrækninger og en Snes Heste, og som derfor ogsaa fordrede, at hans Svigersøn skulde have Formue. Lihø var fattig og gik derfor til Californien. Man hørte senere, at Lykken havde begunstiget ham, og at han havde været en af de første, der bearbejdede Minerne i Virginia-City; senere bleve Efterretningerne om ham mere bestemte: flere Landsmænd havde seet ham, talt med ham og modtaget Tjenester

af ham. Lihø var nu rig og tænkte paa at vende tilbage for at gifte sig med den smukke Liliha. Man ventede ham fra Dag til Dag, men der gik Maaneder hen, og da han endelig kom, var han lige saa fattig, som da han reiste, og desuden syg, modløs, taus og indesluttet, men opfyldt af et saadant Had til Amerikanerne, at man deraf med Rette eller Urette sluttede, at han var bleven et Offer for en eller anden Yankee, der sagtens havde trukket ham med paa et Spillehus og berøvet ham Frugten af hans Arbeide. Lihø indlod sig aldrig paa dette Thema; han opsogte kun Liliha en eneste Gang for at sige hende, at han elskede hende bestandig, men at Lykken havde svigtet ham, og at han lovede ikke mere at tænke paa at ægte hende. Liliha græd heftigt og søgte at bringe ham paa andre Tanker, men hendes Fader bifaldt hans Opførsel og forsikrede ham, at han havde hans fuldstændige Afgøelse.

Udentvivl fandt Lihø, at det var kun en daarlig Erstatning, thi kort efter forlod han Landsbøen Rona og vandrede til Hilo. Hans naturlige Kløgt var en stor Ubefaling hos den gamle Stephen, der strax tog ham i sin Tjeneste. Ogsaa Herbert lagde Mærke til ham, thi Lihø var ikke blot en udmærket Rytter og en utrættelig Jæger, men han havde ogsaa to andre kostbare Egenskaber: han var af Naturen taus, og naar han talte, udtrykte han sig lige godt paa engelsk og kanaquisk. Herbert gjorde ham først

til sin Tolk og knyttede ham derpaa til sig personlig, da Stephen havde givet ham Lov til at vælge blandt sine Tjenere, hvem han syntes bedst om. Lihø sluttede sig strax inderligt til sin unge Herre. Kanaquerne ere af Naturen stolte og uafhængige og opfatte ingenlunde Thyndeforholdet paa samme Maade som Euro- pæerne; men naar de blive vel behandlede, ere de ikke destomindre de mest udmærkede Tjenere. Herbert havde kun havt ham i kort Tid, og Lihø veg allerede ikke meer fra hans Side; hans Erfaring og hans Kjendskab til Landet gjorde ham store Tjenester. Ved hans Hjælp blev Herbert snart fortrolig med de Indfødtes Sprog og de havaiiske Skikke, som Lihø gjorde ham bekendt med paa deres daglige Udflugter.

Ved Ankomsten til Manoa stilte Herbert sig fra Kanaquerne, der ledsagede ham, og begav sig med Lihø til Fru Wilsons Bolig, der laa nogle Mile derfra. De kom igjennem en styggesuld Dal, der gjen- nemstrømmedes af en klar og dyb Flod. Den løb stille hen igjennem en Skov af blomstrende Citron- og Apelsintræer, der hvælvede deres Kroner hen over dem. Pludselig blev Herberts Opmærksomhed vakt af regelmæssige Aareslag, og et Dieblif efter saae han en smuk lille Baad, der blev roet af en ung Pige, og i hende gjenkjendte han Miss Ella. Ligesaa for- undret som han over dette uventede Møde, lod hun Aarerne hvile, og idet Baaden bestreb en lille Bue,

standsede den tæt ved det Sted, hvor Herbert lige som forstenet stirrede paa dette smukke Syn.

Fruentimmerne ere i mange Retninger Mændene overlegne, og iblandt andet ogsaa deri, at de hurtigt tage deres Parti. Der hører ikke meget til at sætte dem i Forlegenhed, men de besinde sig hurtigt. Saaledes blev Miss Ella ogsaa i det første Dieblik forelegen ved at træffe Herbert, men aldrig saasnart havde hun kastet et Blik paa ham, saa spillede der et lille ondskabfuldt Sniil om hendes Læber. Hun folte sig paa engang modig og kjæk, da hun saae hvor frygtfuld han var.

„Skal vi træffes her? er det Tilfældet, der fører Dem herhen, eller kommer De for at besøge min Moder?“

„Det er rigtignok Tilfældets Bærk, men jeg bringer dog et Brev til Deres Moder fra Hr. Mac-Carthy, der har ønsket, at jeg skulde stille mig til hendes Disposition i nogen Tid.“

„Min Moder vil blive glad over at see Dem, og hvis De vil overlade Hesten til Deres Tjener og med mig tage ned ad Floden, vil vi alligevel komme først. Det er da ikke første Gang, at vi To seile sammen.“

Herbert lod sig det ikke sige to Gange, og snart gled Baaden raff hen i det dybe Mørke, som de af Vianer sammensflettede Trætoppe udbredte over Floden.

Hendes Herbert roede, kunde han ikke lade være at betragte sin Vedsagerinde. Miss Ella sad bag i Baaden og var oienstynlig glad over at kunne hvile sig. Hendes fine Figur tog sig godt ud i den hvide Kjole. Hun havde taget Straahatten af, og i hendes blonde Lokker, der dannede et Diadem om hendes hvide Pande, var der stukket en skinnende hvid Hibiscus-blomst, og en anden sad i hendes Vælte. For at kunne roe bedre, havde hun opsmøget Kjoleærmerne og kom derved til at fremvise en smuk hvid Arm af den reueste Contur. Ansigtet havde en smuk Oval, Munden var smuk og smilende, men hvad der gav Ansigtet sin egentlige Charakter var hendes Blik, der paa engang var freidigt, tillidsfuldt og ærligt; man saae, at man havde en brav, kjæk og modig Natur for sig.

Jortabt i Beskuelsen skyndte Herbert sig ingeniunde med at bryde Tausheden; ja han glemte ikke blot at tale, men endogsaa at roe.

„Brug Narerne,“ udbrod Miss Ella, „eller vi blive siddende midt imellem Pandaustrærne.“

Herbert vaagnede af sit Drommeri, og den lille Baad foer igjen afsted som en Pjil.

„Nu er De alt for hurtig. Hust dog paa, at Floden krummer sig bestandig; vi har desuden en lang Bei, og De maa spare paa Deres Kræfter.“

„De holde nok ud, Miss Ella. Men tillad mig

at spørge Dem, om De har nogen Anelse om, hvad Deres Moder egentlig vil mig."

"Jeg veed kun saameget, at Sagen dreier sig om Mr. Richard."

"Og hvem er Mr. Richard?"

"Oplynsmanden paa vor Plantage. Han er fra-
værende for Diebliffet, og da han er os ganske uund-
værlig, savnes han overalt."

"Er Mr. Richard en Europæer?"

"Ja, en Englænder ligesom De; han er ualmindelig dygtig, tillige klog, velopdragen og paa Deres Alder. Moder har den fuldstændigste Tillid til ham, og jeg kalder ham hendes Favorit."

"Virkelig," svarede Herbert med et let Anstrøg af Misfornoielse. "Er han ogsaa Deres?"

"Min? det har jeg virkelig aldrig tænkt over. Han er elskværdig, forekommende, og tiltrods for sine mangfoldige Bestjæftigelser finder han dog altid Tid til at eftersee min Baad og sørge for mine Heste. Han opgiver mig ogsaa stadig, hvilke nye Bøger jeg skal lade komme fra Boston eller London, og hvilke Partiturer der udkomme i Paris. Han er et mangesidigt Menneske, det kan jeg forsikre Dem."

"Det seer jeg . . . og jeg misunder ham."

"Hvorfor?"

"O, det maa jo være ham en særegen Fornoielse at kunne bestjæftige sig med Deres Moder og

Dem, at kunne interessere sig for hvad De foretager Dem og paa den Maade altid have et Krav paa Deres Taknemmelighed."

Miss Ella trak Dienbrøene sammen.

„Jeg har,“ vedblev han, „for nogle Maaneder siden forladt min Moder og mine to Søstre, og jeg kan derfor saa langt vorte fra Hjemmet godt sætte mig ind i et lykkeligt Huusliv, der erindrer mig om mit eget.“

„Jeg forstaaer Dem,“ sagde hun med et godmodigt Smil, „men jeg veed ikke, om Mr. Richard deler Deres Følelser. Han har aldrig talt til mig om sin Familie, og — det falder mig nu ind — jeg har aldrig hørt den mindste Hentydning fra hans Side hverken til Slægt eller Venner. Det er to Aar siden, at han kom til min Moder og tilbød hende sin Tjeneste; han havde en lang Samtale med hende, hvorefter hun meddeelte mig, at hun havde ansat ham som Overoplynsmand paa Plantagen. Hun sagde til mig, at de Breve og Oplysninger, han havde meddeelt hende, vare i hoi Grad anbefalende, og at han var af en meget anseet engelsk Familie, hvis Navn han havde meddeelt hende; men hun bad mig om aldrig at henvende noget Spørgsmaal derom til Mr. Richard, men i alle Henseender betragte ham som min Egemand. See, det er Alt, hvad jeg veed om Mr. Richard — og nu er vi ved Maalet.“

III.

Floden beskrev paa dette Sted en smuk Bue, som man behændig havde benyttet til at danne en lille Havn. Ved en Steentrappe laae to smukke smaa Fartøier under et Slags Telt, og i Nærheden deraf var der opført et smukt lille Badehus i Schweizerstil. En bred Allé af kæmpemæssige Rosentræer, blandede med Hibiscus og Palmetræer, førte op til Fru Wilsons Bolig, der laa paa en Slette.

I faa Minutter havde de naaet den gjennem Haver, der loftede sig i Terrasser, forbundne med hinanden ved Steentrapper. Fru Wilsons Bolig var opført af Træ, som næsten alle Husene paa Sandwichsøerne, og frembød et ualmindeligt loket og tiltalende Ydre. En høi og bred Veranda trak sig langs med Facaden og begge Floiene. Den dannedes af en let Colonnade, der igjen forsvandt under Lianer og Slyngeplanter. Glimrende tropiske Blomster skinnede frem af den grønne Masse i lette Guirlander og blandede deres straalende Farver i hinanden. Et vidtstrakt Espalier af kæmpemæssige Caprifolier og Rosentræer udbredte ind ad til en tæt Skygge og ud ad til et Mylder af Blomster. Verandaen, der dannede en stor Salon, var bedækket med Straatæpper, og chinesiske Meubler, det vil sige lange Stole og Sopher, der ogsaa ere blevne velbekjendte i Europa, og som indbød til at hvile om Dagen og til at drømme i de stjerneklare Aftener.

I denne Veranda sad Fru Wilson og saae sin Datter nærme sig, ledsaget af en Fremmed. Saasnart hun gjenkjendte Herbert, reiste hun sig og rakte det unge Menneſte venſtabeligt Haanden. Herbert leverede hende Brevet fra Mac-Carthy, og hun læste det ſtrag.

„Ella,“ ſagde hun efter at have læst det, „ſorg for, at Hr. Herbert kan flytte ind i Cottagen.“ Derpaa vendte hun sig til ham og ſagde med den ſtorſte Artighed: „De er min Gæſt i nogle Dage; Mac-Carthy har ſkrevet mig til, at De ſtiller Dem foreløbig til min Raadighed. Den Sag, hvori jeg trænger til Deres Biſtand, vil medtage en Ugeſtid, ſaa megen Tid kan De nok indrømme mig, ikke ſandt?“ Herbert ſvarede bekræftende og bad blot om Tilladelse til at ſkrive nogle Linier, ſom hans Tjener Biho kunde bringe hjem til Plantagen.

„De vil her finde Skrivematerialier. Siig til Biho, at han kommer igjen i Morgen. Han ſkal boe hos Dem, og De vil maafkee nok kunne behøve hans Tjeneste. Medens De ſkriver Deres Brev, ſkal jeg give de nødvendige Ordre.“

To Timer ſenere galoperede Biho hjemad til Plantagen, og Herbert tænkte med Fornoiſe paa, at han i flere Dage ſkulde leve ſammen med Miſs Ella og hendes Moder.

Morgendæmring og Tuſmørke exiſtere ikke under Troperne. Dag og Nat følge paa hinanden uden Mellemrum. Næppe er Solen forſvunden fra Hori-

zonten, før Mørket udbreder sig, men denne pludselige Overgang har ogsaa sit Trykleri. Nætterne ere saa smukke, Aftnerne saa behagelige. Naturen, der har smægtet under Paavirkningen af de fortærende Solstråaler, vaagner til nyt Liv og fortsætter sit hemmelighedsfulde Arbeide. Blomsterne reise sig paa deres Stilke og udsende deres Bellugt. En let Brise hvisler igjennem Skovens Blade og bortfører paa sine Vinger denne Bellugt, der opfylder Sletterne. Daturaerne bugge sagte deres kæmpemæssige hvide Blomster, hvis Duft er saa gjennemtrængende, at den spores langt borte. Dyrerne og Hestene, der om Dagen flygte ind i Skyggen af de store Træer, vende tilbage til Plainen og deres Græsgange, som de forlade igjen, naar Solen staaer op. Forunderlige Constellationer, der ere ubekjendte i Europa, stråale fra den dybe Himmel, og ind imod Strandbredden vælter det stille Hav sine lysende Volger.

Herbert sad ude paa Verandaen og passiarede med begge Damerne. Fru Wilson havde under Maaltidet forklaret ham, hvad hun ønskede, at han skulde udrette for hende. Plantagebestyreren Mr. Richards Traværelse, der trak længere ud, end hun havde ventet, tvang hende til at tage visse Bestemmelser, som bragte hende til at vakle. Hun bad Herbert om allerede næste Morgen at sætte sig i Virksomhed og derpaa meddele hende sine Raad. Da Fru Wilson var beroliget i dette Punkt, overlod hun og hendes Datter

sig til Fornoielsen af at samtale med deres Reisekammerat. De vare nysgjerrige efter at vide, hvad Indtryk dette Land, som de saa tidt under Overfarten havde talt om, havde gjort paa ham, og de onskede ogsaa at bringe ham til at tale om sig selv, sine Planer og sin Familie. Herbert paa sin Side folte sig lykkelig over, for første Gang siden han forlod Europa, at finde sig imellem sympathetiske Venner. Denne kvindelige Indflydelse, hvis velgjørende Virkninger han saa ofte havde følt i sin Moders og sine Søstres Selskab, gjennemtrængte ham paany. Alt, hvad der omgav ham, forøgede Fortryllesen; uden at forraade sit Incognito, uden at sige et Ord, der kunde bringe Damerne paa Spor efter hans Hemmelighed, talte han om sin Fortid, om de Uheld, der havde berøvet ham hans Formue, og om de Bæsnere i Hjemmet, der vare ham dyrebare fremfor Alt.

Fru Wilson hørte paa ham med Belvillie, og Ella med en Sympathi, som hun ikke fogte at skjule. Ogsaa de bleve mere meddelende, og han erfoer nu, at Fru Wilson havde været Enke i fire Aar; hun havde forladt England for thve Aar siden med sin Mand, der var yngre Søn af en rig Familie. Han havde netop dengang arvet en betydelig Sum, der satte ham i Stand til at forsøge Lykken i et nyt Fædreland. Han var taget til Indien med sin unge Kone, men det hede Klima skadede hans Sundhed. Forsørte af de Skildringer, de hørte om Sandwichs-

erne, besluttede de at nedsætte sig der. Mr. Wilson erholdt af Regjeringen et betydeligt Terrain paa Den Hawai. Hans første Forsøg paa at dyrke Caffee lykkedes over Forventning. Opmuntret ved dette Udfald gif han bestandig videre og sendte sin Caffeehost til Amerika og Australien, og da Døden overraskede ham i en ung Alder, ansaaes han allerede for en af de rigeste Plantere i Archipelaget. Det var han i Virkeligheden ogsaa. Plantagen gav betydelige Indtægter, som en forventet Frihandels-Traktat med Nordamerika kunde bringe op til en svimlende Hoide. Ella var fjorten Aar gammel, da Faderen døde. I det første Dieblit tænkte Fru Wilson paa at realisere sin Formue, for udelukkende at kunne leve for sin Datter, men Mac-Carthys Forestillinger holdt hende tilbage. Det var jo ikke usandsynligt, at den længe ventede Traktat kunde blive affluttet, og hun vilde da vende tilbage til Europa med en betydelig Formue. Miss Ella paa sin Side tænkte dog kun med Frygt paa at forlade et Land, hvor hun var født, og som hun elskede. Alt, hvad hun læste, og hvad hun hørte fortælle om Europa, havde kun ringe Tillokkelse for hende. Som et ægte Barn af Troperne, der var vant til at leve i et uforligneligt Klima, forfærdedes hun ved Tanken om en Forandring, der istedetfor det, som hun tabte, bød hende en Erstatning, som hun ikke satte Pris paa. Fru Wilson gav saa meget hellere efter for disse Betragtninger, som hendes magelige

Natur gjorde hende uskicket til enhver rast og energisk Beslutning. Hun sagde til sig selv, at hendes Datter var endnu meget ung, at de jo sølte sig lykkelige, og at hun skyldte sit Barn at afvente de store Resultater af Faderens fremsynede Anstrengelser.

Herbert horte med Interesse paa alt dette. Miss Ella var altsaa rig, meget rig; men hvad trængte hun til Formue, og behøvedes der en gylden Kamme til at indfatte disse henrivende Træt? Maatte man ikke snarere frygte for i den dybe Ensomhed, hvori hun levede, at en eller anden Lykkeridder kunde indsnige sig i hendes Paradis? Hvem var desuden denne Mr. Richard, som den unge Pige saa freidig havde talt om, men hvis uafsladelige Interesse for hende forekom ham saa besynderlig? Han faldt endelig i Sovn, idet han sagde til sig selv, at alt dette vedkom ham jo slet ikke; men han kunde dog ikke lade være at bebrejde Fru Wilson, at hun kunde være saa uforsigtig at tillade et ungt Menneske, som hun dog ikke kjendte noiere, at vinde bestandig større Terrain hos sin Datter.

Den følgende Dag tog Herbert fat paa sit Arbeide. Han lod sig give en noiagtig Fremstilling af, hvilke Arbeider der vare paabegyndte, og hvilke Expeditioner der skulde foretages, og med Vilhos Hjælp lykkedes det ham ogsaa at kunne give de nødvendige Ordre, saa at Alt, hvad der var paabegyndt, kunde fortsættes. Dette Arbeide medtog hele Dagen,

og først ved Middagstid vendte han tilbage. Fru Wilson bifaldt Alt, hvad han havde gjort, og Miss Ella tilbød at ledsage ham den følgende Dag paa en Expedition til en af Plantagens Farpagtergaard, der laa nogle Mile borte. Fru Wilson gav sit Samtykke, Lihø skulde ledsage de unge Mennesker, og man skiltes ad, efter at man var bleven enig om at tage bort ganske tidlig næste Morgen.

Herbert indfandt sig punktlig; men Miss Ella ventede allerede paa ham og tumlede i Gaarden sin Yndlingshest Diana, et smukt, sorthaaret Dyr, der syntes at være stolt af sin lette Byrde.

„Jeg begyndte at frygte, at De havde glemt vor Aftale igaar,“ sagde hun til ham i en spøgeude Tone.

Herbert pegede paa den kolossale Uhrstive over Indgangen til Verandaen.

„Ja, De har Ret — De er virkelig punktlig! men lad os saa komme afsted, inden Solen kommer altfor høit paa Himlen.“

Herbert adlød, og saa Dieblitte efter gif det i stærkt Trav op ad Bakken. Veien gif i Zigzag bestandig, og først da de naaede Toppen, sagtnede Miss Ella sit Trav. „Lad os standse et Dieblit under den Tamarinde der, vore Heste kunne da puste-ud i Skyggen, medens jeg viser Dem en vidunderlig smuk Udsigt.“

Panoramaet, der aabnede sig for deres Blitte,

var af dem, man ikke glemmer saa let. Foran dem bredte sig den vidtstrakte Slette ved Waïmai, der affluttes i Horizonten ved det gigantiske Bjerg Mauna-Loa, hvis sneebedækte Spidser overgaae i Hvide alle de mest bekjendte Alpetoppe. Dets hvide Affætninger afstegne sig skarpt paa den blaa Himmel. Et Skovbælte omgav dets Fod, derefter fulgte et Vælte, som kun bestod af Buskvæxter og Krat, og endnu høiere oppe Sneeregionen. Den lette Atmosfære syntes at ophæve al Afstand, og Diet hvilede paa engang paa alle disse Spidser, der ere saa vanstelige at bestige. Til hoire tabte det stille Hav sig i et umaadeligt Fjerne. Ikke et Seil var at see paa dets Blaae Volger, der bestyrlige Chinæs og Indiens Strandbredder paa den ene Side og Central-Amerikas Kyster paa den anden. Tilvenstre bredte sig de store, tause og ubetraadte Skove, der strakte sig op imod en Himmel, som hverken kjender til Vinter eller Forandring i Aarstiderne. Bag dem laa Dalen, som de nylig havde forladt, i Skygge, og i Maleriets Baggrund skimtede man den lille Flod, der snart skjulte sig i Skyggerne og snart blinkede sølvskinnende frem i utallige Krumninger.

Efter nogle Minutters Forløb fortsatte de deres Ridt.

„Her kan vi endelig galopere,“ sagde Miss Ella og gav sin Hest Tøilen, og nu gik det igjen raskt fremad

gjennem de grønne Prairier, til de naaede Forpagtergaardens Bygninger.

„Bravo, Mr. Herbert!“ udbrød Miss Ella, „Dem kunne vi gjøre Noget af! Mr. Richard har altsaa Uret, naar han paastaer, at de unge Menneſker i Europa mangle Dristighed, og at de ere bange for enhver Anſtrængelse.“

„Mr. Richard har en alſor daarlig Mening om ſine Landsmænd.“

„Det troer jeg med. Efter hans Udtalelſer ere de unge Bøger i Europa Duffer, der ikke bekymre ſig om Andet end om deres Toiletter, og de unge Herrer have kun een Lidenſkab, og det er at ſtaffe ſig Formue. Det har foruroliget mig meget.“

„De bryder Dem altsaa ikke om at vende tilbage til England?“

„Jeg veed det virkelig ikke. Undertiden gribes jeg af Nyſgjerrighed efter at ſee diſſe Civilisationens Vidundere, hvorom der tales ſaa meget i de Bøger og Aviser, ſom vi læſe. Undertiden, og det er ſom ofteſt Tilfældet, finder jeg mig ſaa lykkelig under denne ſkønne Himmel og dette deilige Land, at jeg er bange for at gjøre nogen Forandring.“

„Jeg forſtaaer Dem, Miss Ella. Men maaskee er Deres Frygt dog ugrundet. Det forekommer mig, at Mr. Richard gjør ſit Bedſte for at betage Dem Lyſten til at beſøge Europa.“

„Hvorfor? hvad angaaer det ham, om vi tage til Europa eller ikke.“

„Hvad det angaaer ham?“

„Ja, Mr. Richard er hverken min Broder eller min Slægting; han er desuden saa virksom og klogtig, at han altid er vis paa at gjøre sin Lykke. Moder har fortalt mig, at han har afflaaet en langt mere indbringende Stilling i Honolulu for at blive paa Hawaï. Han kan faae, hvad for en Post han har lyst til.“

Herbert saae paa hende med Forbauselse. Hun sagde disse Ord saa naturligt og simpelt, at han var nødt til at tage dem ganske bogstaveligt, men det forandrede ikke den Antipathi han vedblev at føle for Mr. Richard.

Om Eftermiddagen besaae Herbert i Selskab med Vihø og Stedets manager (Forvalter) Forpagtergaarden der var i en udmærket Orden. Der var gjort visse findrige nye Forsøg, der tiltrak sig hans udeelte Opmærksomhed; man sagde ham, at de skyldtes Mr. Richard og at den Orden, der herskede overalt, hidrørte fra hans hyppige Besøg. Fra det Dieblik af var han vel ikke mindre forudindtaget imod Mr. Richard, men han var dog overbevist om, at Fru Wilsons og hendes Datters Interesser vare i dygtige Hænder, og at Plantageinspecteuren var sin Post fuldkommen voksen.

Miss Ella havde heller ikke spildt Tiden. Hun havde været i Hønssegården og besøgt sine Indlinger og derfra gjort en Rundaf i Frugthaverne og kom

nu tilbage henrykt over en ny Plantning af Jersten-træer, som Mr. Richard havde overrasket hende med. Alle de tidligere Forsøg paa at acclimatifere denne Frugt vare mislykkede. Nu havde han fundet paa at plante dem paa Høifletten, og det var lykkes over Forventning. Da Herbert kom til, gjorde hun et Forsøg paa at bringe ham til at fælde en mildere Dom over Mr. Richard, men det lykkedes hende ikke. Han var saa retfærdig at indromme, at Mr. Richard var sin Post fuldstændig voksen, og at der herskede den bedste Orden paa Forpagtergaarden, men dermed troede han at have gjort nok, og forresten horte han med en slet skjult Misfornoielse paa den unge Dames begejstrede Lovtaler. Hun mærkede det godt, men denne Kulde tilskrev hun kun Mangel paa Kjendskab til Mr. Richards Person og Charakter, og hun lovede sig selv, at hun skulde benytte den første Leilighed, der tilbød sig, til at curere ham for hans Fordom. Den kom hurtigere, end hun havde tænkt sig, thi paa Tilbageveien førte Herbert selv Talen hen paa Mr. Richard.

„Det forekommer mig, Miss Ella, at De har sagt, at Mr. Richard er ung?“

„Han er tredive Aar, troer jeg.“

„Hvorledes er han forresten?“

„Udmærket, efter min Mening. Hans Samtale er interessant. Han har reist meget, seet og oplevet meget. Han er en udmærket Nytte og forbauser

endog Kanaquerne ved sin Smidighed og Styrke. Intet formaaer at trætte ham, og hvis han ikke engang imellem havde et Anfald af Melancholi, vilde han være det behageligste Menneske at omgaaes, som man kan tænke sig."

"Hvad er Aarsagen til denne Melancholi?"

"Det veed jeg ikke; men naar det kommer over ham, benytter han altid et eller andet Paaskud til at fjerne sig, til det er overstaet. Enten tager han til Honolulu, for at eftersee vore Agenter's Regnskaber, eller han gaaer paa Jagt i nogle Dage efter vilde Dyr, men kommer aldrig tilbage uden at medbringe nogle smukke Bregner eller Fjeldblomster til mine Kabatter eller mit Herbarium."

"Hans onde Humeur kommer altsaa uden Grund og gaaer bort uden Grund."

"De er ikke retfærdig, Mr. Herbert. Jeg siger ikke, at det kommer og gaaer bort uden Grund; jeg siger kun, at jeg kjender ikke Grunden."

"Kunde det ikke være Deres Moder eller Dem selv . . . der uden at vide det . . ."

"Hvorledes skulde det være muligt?"

"Ja, hvor veed jeg det!" svarede Herbert med nogen Forlegenhed; „maastee kan nogen Kulde hos Deres Moder eller nogen Ligeegyldighed hos Dem være den hemmelige Grund . . ."

"Nei, De er aldeles paa Vildespor. De kjender ikke min Moder, og De veed ikke, hvor uendelig god

hun er mod alle sine Omgivelser. Hvad mig angaaer, saa har jeg aldrig haft selv den ubetydeligste Trætte med Mr. Richard. Jeg er altid eens og kan ikke i mindste Maade være Skyld i, at han undertiden kan være i daarligt Humeur."

„Men hvis alligevel . . ."

„Hvad mener De? Jeg vil sige Dem reent ud, at jeg ærgrer mig over, hvad jeg har sagt. Hvis Mr. Richard undertiden har et mørkt Dieblit, saa er det jo hans Gemmelighed. Jeg har aldrig spurgt ham, hvad der er i Veien, og han har heller aldrig sagt mig det; men i ethvert Tilfælde vedkommer det hverken Dem eller mig. Naar han tager bort i saadanne Dieblikke, saa er Grunden vel den, at han frygter for at forraade sig eller ikke holder af at blive udspurgt. Jeg burde have beholdt det hos mig selv og allermindst talt derom til Dem, der ikke kjender ham og ikke synes synderlig vel stemt imod ham."

Den unge Pige saae paa ham med et saa freidigt og stolt Blik, at det bragte Herbert i Forlegenhed, men han var altfor ærlig til ikke at føle hos sig selv, at hun havde fuldkommen Ret.

Han taug et Dieblit; derpaa sagde han: „Jeg har Uret, Miss Ella, og jeg fortjener den Tilretteviisning, som De giver mig. Kan De tilgibe?"

Den unge Pige saae forundret paa ham, men dog synlig tilfreds. „Vil De da ogsaa undskylde min altfor store Hefstighed?" spurgte hun.

„Jeg har Tuset at undskyldte. De har sagt mig Sandheden, og den kan jeg høre og forstaae.“

„Det haabede jeg, men nu seer jeg det. Moder har ofte sagt mig, at jeg drev Nabenhjørighedens altfor vidt, og at det kun var en Ret og Pligt imod . . .“

„Imod vore Venner,“ afbrød Herbert hende, da han saae, at hun standsede forlegen; men hvis jegovede at bede Dem om at behandle mig som en saadan, hvad vilde da Deres Nabenhjørighed svare dertil?“

„Alt jeg gjerne vil forsøge derpaa, uden at jeg dog er vis paa Resultatet. Med dette Forbehold vil jeg gjerne behandle Dem som en Ven, Mr. Herbert. Maaſtee blive vi det, og lad os da til en Begyndelse engang for alle blive færdige med dette Thema. De er uretfærdig imod Mr. Richard.“

„Ja.“

„Hvorfor?“

„Fordi jeg misunder ham den Lykke, at han kan see Dem hver Dag og leve sammen med Deres Moder og Dem, og fordi jeg sammenligner hans Skjæbne med min, der lever adskilt fra dem, jeg elsker, og uden at have Noget, med hvem jeg kan tale om min Moder og mine Søstre.“

„Alt det forstaaer jeg godt, og jeg beklager Dem. Men nu kan De jo komme engang imellem til Manoa; der kan De fortælle os om Deres Kære, og naar De kommer der, vil De træffe paa Mr. Richard, og

De vil i ham finde en Kammerat, maaskee en Ven og i ethvert Tilfælde en Landsmand, med hvem De kan tale om Deres Fædreland, og som langt bedre end jeg er istand til at forstaae Dem."

"Nei, Miss Ella."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi jeg vilde blive jaloux over den Hengivenhed, som De og Deres Moder nære for Mr. Richard, og fordi jeg føler meget godt, at han har et Krav paa Deres Taknemmelighed, medens jeg har intet, og endelig fordi det Venstabs, De vilde stjænke mig, altid vilde komme til at staae tilbage, og fordi jeg paa engang vilde føle mig lykkelig ved at komme her og ulykkelig ved at være sammen med ham."

"Jeg forstaaer ikke, at det Venstabs, som vi har for ham, i mindste Maade kan være piinligt for Dem eller i nogen Henseende formindske det Venstabs, vi engang kunde komme til at nære for Dem."

Herbert taug. Hun saae forundret paa ham og ventede paa hans Svar.

"Nu da, Mr. Herbert, for svarede De saa rask, og nu tier De haardnakket?"

"Jeg frygter for at gjøre Dem imod. Om jeg end har sagt Dem Sandheden, har jeg alligevel ikke sagt Dem den hele Sandhed, og dog troer jeg, at om jeg end kan vinde Deres Venstabs ved en Overraskelse, saa kan man kun bevare det ved at være fuldkommen ærlig. Da jeg nylig spurgte Dem om Grunden til

Mr. Richards Melancholi, istedetfor at tie, søgte jeg ad Omveie at komme til Sandheden. Det var ikke smukt, og De har straffet mig derfor, men De tilgav mig, og derfor beder jeg Dem om at tillade mig at tie."

"Nei, jeg forlanger, at De skal tale. Hvis De er gaaet ud fra en falsk Forudsætning, skal jeg sige Dem det. Men jeg holder ikke af at høre, at de faa Ord, jeg sagde, skulde have foranlediget det."

"De har altid Ret," svarede Herbert ikke uden Anstrengelse. "Jeg gif ud fra den Forudsætning, at Mr. Richard, ved bestandig at leve sammen med Dem, kunde forledes til at tage feil af sine Følelser og betragte som Venstab, hvad der . . ."

"Det er nok . . . jeg forstaaer Dem . . ." svarede Ella, idet hun betragtede ham skarpt. — Herbert bukkede. — "Mr. Richard har aldrig talt et Ord til mig, der kunde fortolkes paa den Maade. Der er Intet i hans hele Forhold, der berettiger til en saadan Formodning. Han har aldrig tilladt sig at tale til mig om Sligt, og hvis han gjorde det . . . skulde jeg nok bringe ham til at tie. —" Med disse Ord, der ledsagedes af et stolt og udfordrende Blik, gav den unge Pige sin Hest Toilen og foer afsted i Galop. Herbert fulgte efter og uden at vogle et Ord vendte de tilbage til Boligen, hvor Fru Wilson ventede paa dem.

Aftenen forløb, uden at der med et eneste Ord

blev hentydet til, hvad der var forefaldet. Herbert søgte forgjæves at udfinde, om Miss Ella tilgav ham, at han havde indladt sig paa et saa delicat Thema. Enten det nu var tilfældigt eller efter Overlæg, men Mr. Richards Navn blev slet ikke udtalt. Man talte om Europa, Litteratur, Musik, fortsagt om alt Andet end det, som Herbert var opfyldt af, og da han tog Afsted, var der Intet i den unge Piges Holdning, der i mindste Maade kunde oplyse ham om, hvad han ønskede at vide.

IV.

Den næste Dag tilbragte han i den samme Ubvis-
hed. Han saae Fru Wilson og hendes Datter kun ved Middagsbordet, men i dette Mellemrum havde han, hvor beskæftiget han end var, anstillet mange Betragtninger. Han var kommet til det Resultat, at han ikke burde tænke paa Miss Ella. Han fandt hende fortryllende, men det var ikke nogen Grund og endnu mindre nogen Undskyldning. Miss Ella var en rig Arving, og han eiede Intet. Et Indfald af hans Onkel kunde stjænke ham en uhyre Formue, men det var Noget, der laa ligesaa fjernt, som det var uvist, og indtil da var han for alle Andre saavel som for sig selv ikke andet end en Forretningsfører for en excentrisk gammel Mand. Var Miss Ellas Hjerte endnu bestandig frit? og hvis det var det, var det da sagt, at hun vilde stjænke det til ham? Tænkte

man ikke paa, at hun skulde slutte en glimrende Forbindelseovre i England? Det var jo ikke for Intet, at hendes Onkel, en rig Baronet i Sussex-Shire, bestandig forlangte af Fru Wilson, at hun skulde bringe ham hans Niece. Og denne Mr. Richard, som de begge To talte om, denne ubekjendte og mystiske Person, hvem de skjænkede saamegen Tillid, var han ikke en farlig Rival? hvorfra strev han sig? hvad vilde han? var han ikke forelsket i den unge Pige? Da han havde dristet sig til at udtale denne Formodning, havde Miss Ella svaret ham i en Tone, der affaar alle nydeligere Spørgsmaal, at Mr. Richard aldrig havde tilladt sig at udtale saadanne Følelser for hende, men hvad beviste det? ikke Andet, end at Mr. Richard var en snu Person, der ikke vilde blotte sig ved overilet at benytte de Fordele, hans Stilling gav ham, og at han foretrak at vente, til han var vis i sin Sag.

Uf alt dette sluttede han, at han gjorde bedst i at holde sig indenfor de bestedne Grændser, som han et Dieblif havde ladet sig henrive til at overskride. Han havde glemte sig selv og glemte den Afgrund, der afskilte Herbert Mac-Carthy, der endnu for tre Aar siden betragtedes som Arving til en betydelig Formue, fra Herbert Douglass, der var Bestyrer af en Plantage paa Sandwichsøerne. Han burde snarest mulig glemme de uforsigtige Ord, han havde talt, og den

driftige Tanke, at et Venstabsforhold var muligt mellem Miss Ella og ham.

Man seer, at Herbert ikke havde spildt sin Tid eller sparet sig selv for at see en ubehagelig Sandhed ind i Dinene. Under hele Middagsmaaltidet var han derfor taus og indesluttet. Fru Wilson mærkede det ikke, men Datteren, der havde bedre Dine, forundrede sig i sit stille Sind over hans besynderlige Væsen.

„Vi ventede Dem til Frokosten,“ sagde Fru Wilson til ham, „men Husshovmesteren lod mig sige, at De blev borte hele Dagen; jeg frygter virkelig for, at De anstrenger Dem langt mere end nødvendigt, saa meget mere som jeg idag har faaet et Brev fra Herr Mac-Carthy, der underretter mig om, at Esters synet af hans Maskiner vil endnu kræve noget længere Tid, end han havde ventet, og at De derfor meget godt kan offere mig en Ugestid eller to endnu, hvis De forresten selv ikke har Noget imod det.“

Endnu igaar vilde Herbert have været henrykt over at kunne forlænge sit Ophold paa Manoa, men i dette Dieblif, da han alene var opfyldt af Tanken om, hvorledes han bedst kunde trække sig tilbage, kom dette uventede Forslag ham dobbelt ubeleiligt. At gaae ind paa det forekom ham umuligt, men at afslaae det var heller ikke nogen let Sag. Hvilket Paa- skud kunde han give, da det eneste, der stod til hans Raadighed, var ham affaaaret ved dette Brev fra Mac-Carthy? Det maatte han vel overveie. Han

gav derfor et undvigende og noget keitet Svar, der bragte Fru Wilson til at troe, at han i Dagens Løb havde haft en eller anden Ubehagelighed, som han ikke vilde tale til hende om. Hun fordoblede derfor sin Opmærksomhed imod ham, udsurgte ham med saamegen Velvillie og hørte paa ham med en saadan Interesse, at hans paatagne Skulde lidt efter lidt forsvandt, og at han indsaae, det var ham umuligt at modstaae saamegen Elstværldighed.

Maastee havde hans Modstand været stærkere, hvis Miss Ella ikke var kommet Moderen tilhjælp. Hans sørgmodige Mine overraskede hende, og hun bebreidede sig hemmeligt, at hun Dagen iforveien havde behandlet ham med nogen Stolthed og Overlegenhed. Han havde været noget dristig i sine Uttringer, men hun huffede ogsaa paa, hvor smukt han havde tilstaaet sin Uret.

„Nu er der jo Intet, der kalder Dem til Hilo, Mr. Herbert, og her kan vi jo ikke undvære Dem. Moder er saa rolig og sorgløs, naar De er her og forlader sig ganske paa Dem. Her kommer desuden saa sjeldent Landsmænd, og da vi dog nu ere Naboer, saa lad os lære at kjende . . . og forstaae hinanden.“

Miss Ella betonedede disse fidsste Ord saa stærkt, at hun seirede over alle Herberts Betæneligheder. Man opgiver saa let en Beslutning, man har fattet af Rlogskab, men som Hjertet protesterer imod. Det samme var Tilfældet her. Uden at sige fuldstændig

Ja, takkede han Miss Ella med et Blik og Fru Wilson med nogle erkjendtlige Ord, derpaa blev han sig selv igjen og overlod sig ganske til Dieblikkets Indtryk.

Han var ikke den Eneste, der maatte boie sig for den Trolddom, som Miss Ella var i Besiddelse af. Under sin daglige Omgang med de Indfødte havde han hurtig bemærket, at om Fru Wilson var elsket af Plantagens Befolkning, saa var Miss Ella forgudet. Det var ikke nok, at hun talte Kanaquernes Sprog og kom dem og deres Familier tilhjælp ved alle Veiligheder, men hun interesserede sig for Alt, hvad der angik dem. Herbert vidste, at Mr. Richard var ligesaa upopulair, som Ella var tilbedt iblandt dem og at hendes Mellemkomst mange Gange havde forebygget alvorlige Conflikter mellem ham og Arbejderne. Af Lihø havde han desuden hørt en Mængde Beviser paa den unge Piges Godhed og Hoimodighed, der ikke kunde Andet end forstærke den Kjærlighed til hende, som han endnu bestandig antog for Beundring og Venstabskab.

En Begivenhed skulde snart oplyse ham om hans virkelige Følelser. Det hed pludselig, at man ventede Mr. Richard, og at han hvert Dieblik kunde være tilbage. Fru Wilson lagde ikke Skjul paa sin Glæde over denne Efterretning, men Miss Ella horte paa den med Sigegyldighed. Det var imidlertid klart for Herbert, at han burde benytte sig af denne Veilighed til at tage bort. Mr. Richards Tilbagekomst gjorde

hans forlængede Ophold overflodigt, og der var derfor ingen Grund for ham til at udsætte sig for et Sammenbræk, der var ham ligefrem ubehageligt. Hans Beslutning var fattet, og to Dage efter vilde han tage bort. Miss Ella vilde Dagen efter besøge en fattig gammel Kone, der boede nogle Mil fra Plantagen, og hun havde bestemt sig til at tage den korteste Vej og seile derhen i sin Baad. Herbert tilbød at ledsage hende, og hun tog imod det med Taknemmelighed. Efter Frokosten gif de to unge Menneſker ombord, og Baaden gled piilſnart hen under det tætte Løvværk. Aldrig havde den tropiſke Natur forekommet Herbert ſaa henrivende ſjøn. Jo længere de ſeilede ind imellem de store Skove, deſto tættere bleve Skyggerne, deſto mere beruſende Blomſterduften og Fugleſangen deſto ſødere.

„Her har vi været engang før, Miss Ella,“ udbrod Herbert.

„Ja, den Dag De kom. Jeg huſter godt Stedet, hvor jeg modte Dem, det er lidt længere nede, tæt ved en Gruppe af Pandanusſtræer. Ved De vel, at De gjorde mig lidt bange?“

„Virkelig?“

„Det er ſaa ſjældent at møde Nogen paa diſſe enſomme Steder, at Lyden af Skridt frembringer her den ſamme Virkning ſom en dyb Tauſhed vilde frembringe i en af Ederſ store Byer i Europa. Men

jeg har Uret i at sige, at jeg blev bange: jeg blev overrasket, og det er ikke ganske det samme."

„Nei, ganske vist. Men alvorligt talt, Miss Ella, er det ikke uforsigtigt af Dem at bove Dem saa langt bort alene, eller frygter De ikke for et eller andet ubehageligt Møde?"

Den unge Pige op slog en saa klar og sølvklingende Vatter, at Fuglene uvilkaarligt syntes at stemme i med.

„Ja, et bedre Svar kunde De ikke give mig," sagde Herbert muntert; „jeg indseer, at jeg har Uret og glemmer bestandig, at jeg er under Troperne og sextusind Mile fra Hyde-Parf."

§ Miss Ellas Selskab glemte Herbert snart baade Dieblicket og det, der følger efter, og her nærmest Afreisen den næste Dag. Miss Ella var saa fortryllende, at Herbert ikke kunde blive træt af at elske og beundre hende. Da de havde naaet Hytten, hvor den gamle Kone boede, fjernede Miss Ella sig, medens Herbert satte sig hen i Skyggen af et Pandanustræ og overlod sig til sine Forhaabninger.

Han blev vækket af et hurtigt Galop, og da han vendte sig om, fik han Die paa en Rytter, der med fast Haand standsede det utaalmodige Dyr.

„Om Forladelse, at jeg forstyrrer Dem, men er den Vaad, jeg seer derne, ikke Fru Wilsons?"

„Jo, Froken Wilson er der," svarede Herbert og

pegede med Fingeren paa Hytten, som den unge Pige var gaaet ind i.

„Ah, det er godt! Tillad mig at præsentere mig selv, jeg er Fru Wilsons Intendant; saa kjender De maaskee mit Navn?“

„Ja,“ svarede Herbert og nævnede sit eget.

„Det glæder mig at gjøre Deres Bekjendtskab, og jeg takker Dem meget, fordi De har villet assistere Fru Wilson i min Fraværelse, der traf noget længere ud, end jeg havde ventet fra Begyndelsen. Af et Brev fra Fru Wilson veed jeg, til hvormegen Hjælp De har været hende.“

Under denne korte Samtale betragtede Herbert den Nyankomne med al den Nysgjerrighed, som Synet af en Landsmand fremkalder saa langt borte fra Hjemmet, og med den Angst, hvormed en Forelsket betragter den, i hvem han troer at ane en Rival. Han syntes ikke at være ganske beroliget. Mr. Richard var oiensynligt en fuldendt Cavalleer. Han var iført en mexikansk Dragt, der sad godt og fremhævede hans smukke Figur og kraftige Bygning. Hans Ansigtstræk vare regelmæssige men noget haarde, dog formilbedes det skarpe og strenge Blik af en fiintformet Mund. Hans hele Fremtræden vidnede om en energisk, voldsom Natur, der var vant til at herske. Han steg af Hesten, kastede Toilen til Ranaquen, der fulgte ham, og befalede ham at ride hjemad.

„Jeg vil benytte mig af vort Møde,“ sagde

han til Herbert, „og foretrække at vende tilbage med Dem.“

Herbert bukkede uden at svare.

„De har kun i kort Tid opholdt Dem paa Verne?“

„Kun nogle Maaneder.“

„Kjender De Fru Wilson?“

„En Smule; vi kom hertil sammen fra St. Francisko.“

Herbert troede, at see et ganske eiendommeligt Udtryk i Mr. Richards Dine, da han sagde disse Ord, men dette Udtryk forsvandt øjeblikkelig, og hans Stemme var ligesaa fast og ligegyldig som sædvanlig, da han henvendte det Spørgsmaal til ham:

„Har De opholdt Dem i Californien?“

„Jeg har kun tilbragt tre Dage i St. Francisko, i Metropolitan-Hotel, for at vente paa Paquetbaadens Afgang til Honolulu.“

„Er De Englænder?“

„Ja,“ svarede Herbert med en utaalmodig Bevægelse, som den Anden strax lagde Mærke til.

„Jeg ogsaa . . . men der kommer Miss Ella.“

Herbert havde allerede seet hende. Dette uventede Sammentræf, den Overraskelse, hun vilde føle, og den Maade, paa hvilken hun modtog Mr. Richard, maatte jo opklare de Følelser, hun nærede for ham; derfor lod han Mr. Richard alene gaae hende nogle Skridt

imøde, medens hele hans Opmærksomhed concentrerede sig paa den unge Pige.

Da hun fik Die paa Mr. Richard, vinkede hun venstabeligt med Haanden; derpaa vendte hun sig igjen om til Hytten og vekslede endnu nogle Ord med den gamle Kone. Endelig gik hun hen til den unge Mand og rakte ham Haanden. Alt, hvad Herbert kunde opdage i hendes Ansigt, var en let Overraskelse og et svagt Udtryk af Tilfredshed. Det forekom ham, at Mr. Richard noget længere end nødvendigt holdt hendes Haand i sin, og at et lykkeligt Smil opklarede hans Ansigt; men en jaloux Elsker opfatter gjerne Sligt anderledes end alle Andre. Paa Veien hen til Baaden fortsatte Mr. Richard uafbrudt Samtalen med Miss Ella. Han spurgte om tusinde Details fra deres daglige Liv som en Mand, der interesserer sig derfor og har Ret til at kjende dem. Miss Ella, der blev overrasket af Herberts sørgmodige Mine, søgte forgjæves at blande ham ind i deres Samtale. Mr. Richard syntes, uden at det dog var paafaldende, at ville holde ham udenfor det Hele, idet han overvældede hende med Spørgsmaal.

Da Herberts første Værgrelse over, hvad han med Ret eller Uret antog for en Taktik af Mr. Richard, var forbi, fandt han det var rigtigt, at indskrænke sig til at spille en stum Rolle og lade sig nøie med at observere. Maaskee havde han endnu ved et hurtigt Tilbagetog kunnet spare sig for de Lidelser, som han skintede;

men en saadan Alogskab stemte hverken overeens med hans Alder eller Tilboielighed. Han havde hverken ønsket eller søgt at træffe sammen med den unge Dame. Hans ublide Skjæbne, hans Families Fattigdom og et Udsald af hans Onkel havde ført ham hen til dette fjerne Land. Tilfældet havde villet, at han paa Reisen skulde gjøre Bekjendtskab med Miss Ella og hendes Moder. En tilfældig Omstændighed nærmede dem til hinanden og tvang dem paa en vis Maade ind i et fortroligere Forhold. Hvad kunde han gjøre paa sin Side? elske, tie og lide. Han troede sig resigneret; men — i de Forestedes Logi er der altid et men — men han havde Net, ja han var fristet til at sige, at det var hans Pligt at vaage over hende og fjerne alle de Farer fra hende, som hendes Skjønhed, - hendes Formue og hendes Moders Magelighed kunde optaarne imod hende.

Han tabte derfor ikke Mr. Richard afhyne; men denne syntes ikke at lægge Mærke dertil eller at bryde sig om det. Den unge Pige deelte ikke denne Vige-ghidighed. Mere end een Gang hvilede hendes Blik paa Herbert, og han kunde deri læse hendes Forbauselse over at see ham nu saa forskjellig fra tidligere. Hun gjorde endog saa flere Forsøg paa at bringe ham til at tage Deel i Samtalen, men det var aldeles frugtesløst. Maaskee folte hun sig stødt derover, thi hun hørte pludselig aldeles op med at beskæftige sig med ham og fortsatte nu muntert sin Samtale med

Mr. Richard, hvoraf Herbert, der sad i den anden Ende af Baaden, kun hørte nogle enkelte Fragmenter, afbrudte af en munter Latter.

Saaledes gik hele Hjemtouren. Neppe havde de naaet Fru Wilsons Bolig, før Ella gik op paa sit Værelse. Mr. Richard og Fru Wilson begyndte paa en Samtale, der syntes at ville fortsætte sig længe, medens Herbert med langsomme Skridt gik hen til sin Bolig og gennemgik i sin Erindring Alt, hvad der var foregaaet. Han følte, at denne Antipathi, som Mr. Richard allerede havde indgydt ham under sin Fraværelse, var voxet ikke saa lidt, efter at han havde seet ham.

Et Par Timer efter sad man tilbords, og ved det første Diekast kunde Herbert see paa Fru Wilsons alvorlige Ansigt, at der var foregaaet noget Vigtigt. Hvad det end var, saa var det tydeligt, at det var Noget, som ikke afficerede Mr. Richard. Han var oiensynlig meget fornøiet, og tiltrods for at Husets Frue saae saa bekymret ud, lagde han slet intet Skjul paa sin Glæde. Miss Ella vidste ikke, hvad der var passeret; hun holdt Die med sin Moder, men syntes kun distrahit at høre paa Mr. Richards Bemærkninger og Spørgsmaal. I Samtalens Løb kom Herbert til at berøre, at han agtede at tage bort næste Morgen.

„Hvorledes? vil De forlade os saa hurtigt?“ spurgte Fru Wilson.

„Ja, Frue, det er nødvendigt. Min Pligt kalder

mig tilbage til Silo. Med Deres Tilladelse vil jeg iaften sige Dem mit Farvel, for at jeg imorgen ganske tidlig kan begive mig paa Reisen."

Miss Ella saae forbausset paa ham, men Herbert havde Mod nok til at besvare hendes Blik med et venstabeligt Smil, der ikke forraadte nogen Bekymring. I dette korte Moment veylede Fru Wilson og Mr. Richard et Diekast, der var sporgende fra hendes Side og bekræstende fra hans. Maaltidet var endt, Thyndet havde sat Desferten frem og trak sig ærbødig tilbage. Efter et Dieblis Tausked sagde Fru Wilson til sin Datter: „Du veed ikke, Ella, at Mr. Richard bringer os Nyheder, der holligen angaae os."

Herbert gjorde en Bevægelse for at reise sig og trække sig tilbage.

„Nei, De, maa endelig blive, Mr. Herbert. De er ingenlunde overflødig her, og jeg glæder mig netop til at høre Deres Mening. Jeg tilstaaer, at jeg efter min Natur har ondt ved at tage en Beslutning, og jeg trænger i Reglen til at styrkes af et godt Raad fra de Personer, som jeg har Tillid til, og som fortjene den." — Herbert bukkede, og Fru Wilson vedblev:

„Herr Richard kommer lige fra St. Francisco, hvor han har tilbragt henimod tre Uger. Af Grunde, som de snart vil forstaae, havde han ønsket, at man ikke skulde erfare, hvad der var Formaalet for hans Reise, og jeg havde lovet ham at holde det hemmeligt. De veed udentvibl, at der i flere Maanedes har været

Forhandlinger igang om en Frihandelsstraktat mellem Sandwichsøernes og de Forenede Staters Regering. Mr. Richard havde god Grund til at troe, at Sagen var nærmere ved sin Afslutning, end man egentlig vidste. Det var for ham af største Bigtighed, at blive noiagtig underrettet om en Forholdsregel, hvis umiddelbare Resultat maatte blive af uhyre Fordeel for Planterne, idet det sikrede dem et umaadeligt Marked, paa samme Tid som de kunde give Productionen en næsten ubegrændset Udvikling. Hvad Mr. Richard havde forudseet er gaaet i Opfyldelse, og han bringer os idag den Efterretning, at Traktaten er bleven ratificeret af de Forenede Staters Kongres. Averteret i rette Tid af et Telegram fra Washington har Mr. Richard udkastet en Plan, der nu kun mangler mit Samtykke, og som jeg beder ham selv om at meddele Dem."

"Jeg skal med et Par Ord sige Dem, hvorom Talen er," svarede Mr. Richard; „den afsluttede Traktat befrier os for de uhyre Afgifter, der tyngesaa haardt paa Handelen med de Forenede Stater. Vor Production, selv om den var tyve, ja hundrede Gange større, end den er nutildags, vil ikke strække til, for at tilfredsstille vore Kunder; meer behøver jeg ikke at sige Dem om den Fremtid, der aabner sig for os. Den er saa glimrende, at de Capitalister, jeg har sat mig i Forbindelse med, ikke have betænkt sig noget Dieblik paa at gaae ind paa mine Planer. Uden-

tvivl vil der aldrig tilbyde sig en bedre Veilighed for Fru Wilson til at realisere sin Formue, hvad hun jo længe har onstet, og aldrig vil det kunne stee paa fordeelagtigere Vilkaar. Efter Mr. Wilsons Død blev Plantagen vurderet til hundrede tusinde Dollars: jeg tilbyder nu Deres Fru Moder tre hundrede tusinde Dollars for den og en Fjerdedeel af Indtægten. De tre hundrede tusinde Dollars vil blive betalt contant, og hendes Fjerdepart af Nettoen anslaaer jeg mindst til tyve tusinde Dollars om Aaret for de første syv Aar og maaskee mere. I ethvert Tilfælde tager jeg ikke i Betænkning at garantere hende til denne Priis . . ."

„De, Mr. Richard?"

„Ja, Miss Ella, thi i dette Tilfælde er det mig, der er . . . eller, hvis De foretrækker et andet Udtryk," tilfoiede han, da han lagde Mærke til den unge Piges Forbauselse, „er det mig, der repræsenterer Kjøberne. De Capitalister, som jeg har sat mig i Forbindelse med i St. Francisco, har sat de nødvendige Fonds til min Disposition. Hvis det er en god Handel for dem, saa er den endnu bedre for Deres Moder, der, foruden at hun faaer en meget betydelig Capital, vedbliver at være interesseret i Udbyttet af Plantagen. Forøvrigt forlanger jeg ikke noget øieblikkelig Svar. Jeg beder alene Deres Moder om at raadføre sig med sine Venner, og deriblandt med Herr Mac-Carthy, Herr Herbert, hendes egne Agenter

og hvemsomhelst, der er istand til at give hende et godt Raad, og jeg opfordrer hende til kun at rette sig efter disse Raad. Jeg troer, at den Combination, som jeg foreslaaer, er den sikreste og fordeeligste, man kan tænke sig, men under de paagjældende Forhold kunde maaskee min Anstuelse ansees for at være interesseret: det er hendes Venner, der maae afgjøre, om den er det eller ikke."

Det var umuligt at udtrykke sig mere klart og bestemt. Mr. Richard imødegik selv alle Indbendinger, og Herbert, der horte paa ham og betragtede ham med Opmærksomhed, var ligefrem overrasket deraf. Der var slet Intet at svare paa disse Argumenter. Herbert, der var tilstrækkelig kjendt med Situationen, maatte give Mr. Richard Ret, naar han sagde, at hvis det var en god Handel for Kjøberne, saa var den endnu bedre for Fru Wilson. Selv om man antog, at Afslutningen af Traktaten vilde medføre glimrende Resultater, saa maatte man dog draine og plante paany efter en stor Maalestok og mange Gange fordoble Arbeidernes Antal, med et Ord, man maatte indlade sig paa uhyre Udgifter og tilveiebringe en stor Capital. Det vilde ikke være let for Fru Wilson, og under disse nye Forhold vilde Administrationen blive altfor omfattende og vanskelig for en Dame. Alt dette stod strax klart for Herbert, og han indsaae, at hvis han skulde give et Raad, saa maatte han til-

skynde Fru Wilson til at modtage det glimrende Tilbud, der blev gjort hende.

Ogsaa Miss Ella sad taus og estertæntjom; da hendes Moder fæstede et spørgende Blik paa hende, sagde hun: „Jeg troer, at Mr. Richard har Det . . . men alligevel . . .“

„Tal Miss Ella.“

„Jeg foler mig bedrovet ved Tanken om at skulle forlade dette kjære Sted, dette Land, hvor jeg er født, og Alt, hvad der interesserer mig, og hvad jeg elsker. Jeg veed ikke, om Penge vil formaae at give os Erstatning for det, som vi tabe.“

„Om Forladelse, Miss Ella, jeg har forudseet denne Bemærkning. Husk imidlertid paa, at Deres Moder vedbliver at eie en Fjerdedeel af Plantagen og en Fjerdedeel af alle Indtægter, ligesom jeg ogsaa paa hendes Vegne har forlangt, at hun skal kunne vedblive at boe her, saalænge som hun vil. Ingen af Actionairerne har til Hensigt at etablere sig i Manoa eller i Omegnen, og naar De selv ønsker det, vil De kunne vedblive at leve her under samme Vilkaar som hidtil.“

Miss Ella saae paa Moderen med et saa levende Udtryk af Glæde, at Fru Wilson rakte Mr. Richard Haanden. „Tak fordi De har tænkt herpaa,“ sagde hun, „jeg forstaaer min Datters Bekymring og deler den; men hvis den Combination, som De foreslaer,

fører til Maalet, saa vil Diebliffet være kommet for os til at vende tilbage til England."

"I det første Aar kan der dog ikke være Tale derom," sagde Mr. Richard hurtigt, „og i et Aar kan der hænde meget."

Baade Moder og Datter vare saa fordybede i deres egne Tanker, at de ikke syntes at høre denne sidste Bemærkning; kun Herbert, der fulgte denne Samtale med udeelt Opmærksomhed, hørte den og blev smertelig berørt deraf. Han saae deri en Trusel mod sin Kjærlighed og en Anthydning af sin Medbeilerss Planer. Han syntes som en stum og magtesløs Tilskuer at staae ved sine Forhaabningers Grav, og Fremtiden stod paa eengang istrækindjagende for ham.

Under visse Paavirkninger forklarer man Alt, efter hvad man haaber eller frygter, og man seer sjelden rigtig, naar man er forelsket. Herbert var ingen Undtagelse fra den almindelige Regel, men idet han boiede sig for den, sagde han til sig selv, at han ikke kunde domme uhildet, og at Begivenhederne afloste hinanden med et saadant Hastværk, at han ikke var istand til ret at vurdere dem. Da derfor Fru Wilson trængte ind paa ham for at faae ham til at udtale sin Mening, indskrænkede han sig til at sige, at dette Tilbud nok fortjente alvorligt at prøves og det af Folk, der vare mere kompetente end han.

„Men," sagde Fru Wilson, „hvad er Da Deres Plan, Mr. Richard, hvis denne Handel bliver sluttet?"

„Jeg bliver en af de fornemste Deeltagere i denne Entreprise, det vil sige, jeg kommer ligesom De til at eie en Fjerdedeel af Plantagen. Jeg har Capitaler staaende i Forbehold i Nærheden af St. Francisco, og deres Værdi er steget betydeligt i de sidste to Aar. Den Sum, jeg saaledes har realiseret i Forbindelse med, hvad jeg kan faae tillaans, tillader mig at erhverve en saa betydelig Andeel i et Etablisement, som jeg kjender bedre end nogen Anden. Jeg betinger mig at styre Entreprisen det første Aar og forbeholder mig derefter Frihed til enten at fortsætte paa samme Vilkaar, eller, ligesom De, at vende tilbage til Europa.“

„Paa den Maade forekommer det mig, at der i et heelt Aar Intet vil blive forandret i vort nuværende Liv.“

„Gjerkken i eet Aar eller ti, hvis De ikke selv vil det,“ svarede Mr. Richard. „De seer, at hvad De gaaer ind paa vil ikke i mindste Maade forandre Deres daglige Levemaade. Hvis De modtager mit Tilbud, kan De blive her i Manoa, saalænge De behager, jeg for min Deel bliver, istedetfor at jeg for var Deres Intendant, nu Deres Associé; vi to repræsenterer Halvdelen af Activerne, hvad der i Forening med de Fordele, der tilbydes mig som Directeur, giver os en overveiende Indflydelse i Administrationen.“

Mr. Richard havde forudsæet Alt, og hvad han

især havde bygget paa var Fru Wilsons Utilboielighed til at tage Beslutninger og hendes Ulyst til at forandre sin Levemaade. Miss Ella, der sølte sig beroliget i det Punkt, der mest laa hende paa Hjertet, lagde hverken Skjul paa sin Tilfredshed med Arrangementet eller paa sin Taknemmelighed mod Mr. Richard, og denne takkede med et udtrykfuldt Blik.

Man skiltes først seent ud paa Aftenen, Herbert tog Afsked med Fru Wilson og hendes Datter og lod sig ikke bevæge af deres Bønner om at skjænte dem nogle Dage endnu. Mr. Richard var kold og høflig, og de to unge Mænd skiltes fra hinanden i en Stemning, der ikke lovede nogen Tilnærmelse i Fremtiden.

Næste Morgen ved Daggry begav Herbert sig paa Tilbageveien til Hilo. Han medbragte en lille Blomst, som Miss Ella Dagen iforveien havde tabt af sit Haar, og som han havde taget til sig, uden at den unge Pige mærkede det.

(Sluttes i næste Hefte).

Fra to Kunstnerfester.

De nedenstaaende Digte hidrøre fra to smukke Kunstnerfester, der ere feirede her i den sidste Halvdeel af indeværende April. Cantaten og den derefter følgende Sang slutte sig til Embeds-jubilæet for Capelmester, Prof. Paulli, der feiredes af det kgl. Theaters Personale den 17de. Cantaten, der var komponeret af Hr. Fr. Rung og blev udført af Orkestret og Sangpersonalet, aabnede Festen, og Sangen: En Skaal for Kvar-tetten blev affungen ved Bordet. Den tredie af Sangene blev affungen ved Kunstacademiets Fest for Bygmester, Statsraad Chr. Hansen, der den 20de April fyldte Fem og halv-fjerds. Stemningen ved begge disse Fester var livlig og animeret og fik sit egentlige Opsving fra de to Jubilarers lige elskværdige Personligheder.

Cantate.

Af H. P. Holst.

1.

Fleerstemmig Sang.

Forunderlige Tid, saa lang for den,
 Der ei forstaaer den sjeldne Kunst at bruge
 De Timer, der hinanden troløst sluge,
 Og hvoraf ingen kommer meer igjen.

Han, som vi hilse her, han Tidens Skrift,
 Der vistes ud saa let, forstod at tyde:
 Hver Dag, der gik, ham maatte Frugter yde,
 Hvert Aar, der gik, var ham en Livsbedrift!

2.

Chor.

Hil Dig Meister, thi Aarene gik, halvhundred i Række,
 Dog de tratted Dig ei — kun de bevinged din Kraft.

3.

Solo.

Lad Timerne kun flygte!
 Af Tidens plumpe Magt
 Den Intet har at frygte,
 Der staaer alt her med Eviighed i Pagt.
 Om Haarene end graane,
 Et evigt Ungdomsfjær
 Hans rige Sjæl vil laane
 Til al den Gjærning, han skal rogte her!

4.

Recitativ.

Sangen Du vied dit Liv, og de ni pieriske Moer
 Vanned Dig kjærligt derfor, gav Dig Begeistringens
 Daab,
 Fyldte med Keenhed din Sjæl, forlened med Hoighed
 din Tanke

Dg den skabende Kraft vilde de skjænke Dig just —
 See, da standfød Apol med eet dem i deres Travlhed,
 Mens han til Plekterets Slag sang de bevingede Ord:
 „Standz! J vil gjøre ham stor, men lykkelig jeg
 vil ham gjøre.

Leve han skal sit Liv mellem det Bedste paa Jord.
 Daglig færdes han skal med de største Mesters
 Værker,
 Daglig stille dem frem for det beundrende Folk;
 Daglig hans Sjæl skal bugge sig glad paa Tonernes
 Bolger,
 Dg i det tonende Bad daglig forynges den skal.“

5.

Chor.

Hil Dig, Mester, thi Kunstens de store, de evige
 Værker
 Faa har elsket som Du, Færre forstod dem som Du.

6.

Strophe.

At selv Du elsked dem var ei Dig nok.
 Du vilde og, at vi, den yngre Flok,
 Hvem fremad Du paa Kunstnerbanen forte,
 At vi dem skulde elske varmt som Du,
 Dg derfor, Mester, vi Dig takke nu
 For al den Skjønhed, Du for os afførte!

7.

Antistrophe.

Den bedste Tak Dig bringes dog af dem,
 Der hygge om Dig i det stille Hjem,
 Som Muser og som Gratier Dig bygge.
 Gid dets Penater da bestandig maae
 Beskyttende omkring din Urne staae
 Og værne omt om Dig og om din Lykke!

8.

Coda.

Dog løfter Tanken! Der er Een endnu
 Som mindes glad og moderomt, hvad Du
 Har kraftigt virket og har ærligt villet —
 Det er dit Fædreland, hvem veed det ei?
 Dets Blik har kjærligt fulgt dig paa din Vej,
 Og blandt de Bedste har dit Navn det stillet.

9.

Chor.

Hil Dig, Mester! Erindringens Ijsende Tavler vil
 gjenne
 Kjærligt i Tiden dit Navn. Uhyfelig var Du som Faa!

En Skaal for Kvartetten.

Af Chr. K. F. Moltbech.

„D lad dem slagre, som de vil“,
 Det unge Hjertes Længselstøner,
 Der er en Magt, som Alt forsoner
 Og samler til melodisk Spil.
 Den kommer som en Sang fraoven,
 Som Gjenlyd af en himmelsk Klost,
 Og boier efter Belydskloven
 Sjæl imod Sjæl og Bryst mod Bryst.

Lykkelig Den, som lyttet har
 I Ungdoms Aar til Elskovs Stemme,
 Og som har vidst dens Klang at gemme
 Til Alderdommen reen og klar!
 Lykkelig Den, som har forstaaet,
 At Livets store Symfoni
 Er skjønnest der, hvor den har faaet
 Sit Præg af Hjertets Melodi!

Det har han følt og aldrig glemt,
 Vor gamle Ven og Tonemester,
 Og tidlig har sit Hjemms Orkester
 Han i sit Hjertes Tonart stemt.

Forst lod en Duo, saa Terzetten,
 Saa kom den fjerde Stemme til,
 Og fylldig Lyd fik nu Kvartetten
 Af Kjærlighedens Sammenspil.

Var efter Var som Volger svandt,
 Men Tonevældet blev det samme
 Og lige klar den milde Flamme,
 Som fire Hjerter smukt forbandt.
 Skaal for Kvartetten! Vid den længe
 Maa føres af den samme Haand,
 I samme Takt, paa samme Strænge,
 I samme Harmoni og Land!

Ved Festen for Chr. Hansen.

Af Carl Andersen.

Vænken brast, en deilig Morgenlue
 Rasted atter Glands paa Parthenon,
 Fik dog, at Metopens Plads kun stue
 I det sonderflængte Skædebon;
 Thi Barbarerne, de frække, leved,
 Hvor de traadte, ifkun Marmorgrus.
 See, da var det just, en Ungling stævned
 Hid, paanth at reise Pallas' Hus.

Fordum stormed fra hans Hjemstavn's Straande
 Bæringflokken hid med Ild og Sværd;
 Han var kommen til de græste Lande
 For at slette Spor af deres Færd:
 Vidste jo, den Kunstens Son, det skjonne
 Hellas gav den skjonne Moder Bryst
 Bag Oliventræer og Laurer grønne,
 Vidste, hun fik Væxt paa denne Kjyst!

Mens han speided blandt Perikles' Mester
 Efter Grækerfolkets Ideal,
 Selv han voged op derved til Mester,
 Skabte da Gudindens skjonne Sal! —
 Fra de viinblaa Bænde nu det toner:
 „Taf, Du lille Folt, som sendte dem —
 Ham, der nu blandt os i Purpur troner!
 Ham, der skjænked os Athenes Hjem!“

Hvor blankt sig bugter Adriaterhavet,
 Han shutes i sin strenge Dont begravet.
 Han havde fylbt — ja, tænk blot! —
 Saa vel halvhundred Aar,
 Og gif med skumle Miner om
 I „Arsenalet“s Gaard.
 Gros kom, med Buen bag paa Ryggen,
 Bag paa ham, der ene gif i Skyggen,
 Bag paa ham!

Dg vips! den Gud, der tager sig af Slægten,
Uffød sin Piil og ramte Arkitekten.

Kartoverne blev glemte

For tvende Dines Spil,

Dg Ares' Gunst blev vraget —

Han Hende horte til!

„Kom, min Viv, Dig vil Hus jeg bygge

Fuldt af Sang, Solskin, Fredens Hygge!

Kom, min Viv!“

Han horte Toner klinge

Saa yndigt i sit Bryst,

Som naar de Klokker ringe

Paa Sjællands sagre Kyst.

Han horte Danmark kalde,

Dg sagde til sin Viv:

„Mit Land dog fremfor Alle

Jeg sthylder Kraft og Liv!“

Hun svarte ham: „Jeg følger!

Dit Land jeg sværger Tro!“

Bed Øresundets Bolger

Med ham hun fæstede Bo,

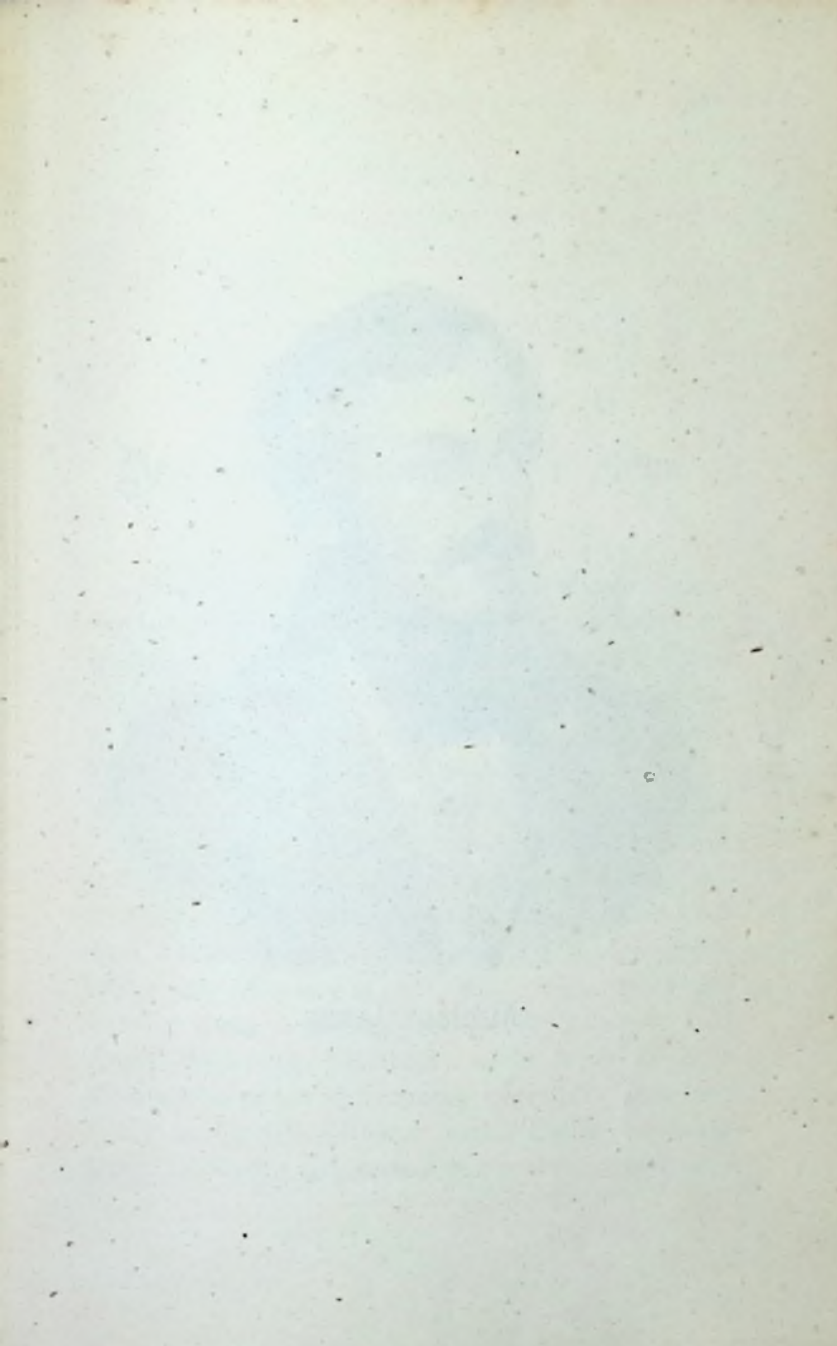
Var seen ei til at lære

Bort Sprog og faae det kjær;

Med ham hun holdt i Ære.

Hvad her er Ære værdt. —

Maar derfor nu vi hylde
Den gamle Mester Hans,
Det mindes skal, vi skylde
Hans Hustru med en Krands.
Hans Manddoms Daad og Dromme
Med ham hun deelte fro —
Derfor et Glas vi tomme
Nu for dem Veggeto!

Nicolaus Lenau.

Den sidste Roberidder i Krain.

Under den tydske Keiser Frederik den Tredie, hvem hans Svaghed skaffede Tilnavnet „den fredelige“, levede omkring Aar 1483 ved Hoffet i Wien en Adelsmand, der havde udmærket sig som en tapper Soldat og Partigænger i Keiserens Krige, især imod Tyrkerne. Hans Navn var Erasmus Ridder v. Lung. Da Krigene paa de Tider for største Delen tillige vare Rober- og Plyndringstog, havde Ridderen ved sine Heltegjerninger ikke blot vundet Berømmelse og Anseelse, men ogsaa store Rigdomme, som han med stor Iver stræbte at forode i Wien ved et i alle Henseender lystigt Liv. Oprindelig var han fattig. Hans Familiestot Lung i Krain, der laa lidt over en halv Snees Mile fra Adelsberg, havde ingen af hans Umgangsvenner i Hovedstaden nogensinde seet, men mange eventyrlige Historier vare i Omlob om denne Borg, og Saguet gif, at den var en sælsom og næsten

utilgængelig Rede, der hang paa en Klippetop midt i en vild Bjergsfov.

Hvo der lever ved Hoffet har altid ikke blot Venner, men ogsaa Fjender. De talrige Mænker, der stedse spindes i Selskabets hoieste Kredse, føre saadant med sig, og Erasmus havde fuldt op af begge Dele.

Arvelandmarskallen Grev v. Pappenheim var hans Fjende. Kroniken melder endeel om Grunden til dette Fjendskab; men det synes nærmest, at man maa søge Marslagen dertil i gamle Familiestridigheder. Saameget er vist, at de to Herrer nærede et indædt Had til hinanden og tilkastede hinanden et sandt Vasiliskblik, naar de mødtes ved Keiserhoffet, og dette skete meget hyppigt.

Som det for det meste er Tilfældet, var der ingen Mangel paa Mellemlobere, der med en Iver, som var en bedre Sag værdig, satte ondt for den ene af de to Herrer hos den anden og saaledes pusede til det en Gang imellem dem bestaaende Fjendskab, og Folgen deraf var, at de to hadefulde Modstandere en skjon Morgen i Maret 1483, da de tilfældigviis mødtes i det store Galeri paa Keiserstottet, ikke noiedes med at tilkaste hinanden giftige Blikke, men lode det komme til knubbede Ord.

Ridderen kaldte Marskallen en Erkegabhv, der endog var værre end Judas Iskariotes, og Marskallen kaldte Ridderen en Rjelstring.

Reppe var dette Ord udtalt, for Ridderen drog

sit Sværd og trængte ind paa sin Fjende, der for at væрге sig ligeledes trak blank, og der opstod nu i Keiserborgen, til Trods for den hellige Borgfred, en kort, men rasende Kamp.

Forgjæves løb Gardisterne, der stode paa Bagt ved Upgangen til Trappen, til for at stille Modstanderne ad. Forgjæves kom Overkammerherren frem udenfor Døren til Keiserens Forgemat, strakte sin Stav frem og paabød No. Det var for sild. Erasmus havde drevet Marskallen ind i en Krog, hvor han libragte ham et frygteligt Sværdhug. Med gjennem-boret Hjerte styrtede Bappenheim om og drog kort efter sit sidste Suk.

Vidnerne til denne blodige Scene stode et Die-blik som forstenede. Deraa svingede Overkammerherren sin Stav og raabte: „Griber Drabsmanden, som frækt har brudt Borgfreden! Han er hjemfalden til Døden efter Loven!“

Erasmus indsaac strax, at han befandt sig i en yderst mislig Stilling, og at det vilde være meget vanskeligt at slippe derfra med heelt Skind. Den rasende Mand tabte imidlertid ikke Modet. Han svingede sit blodige Væрге og raabte med Tordenroft: „Dødsens er den, der vover at gribe mig! Af Veien, I usle Karle, eller I skal lære Ridder von Lung at kjende!“

Med disse Ord sprang han frem, slyngede med Kampkraft et Par Gardister, der styrtede ham imøde,

til Side og løb ned ad den store Trappe, idet han med sit store Sværd jog enhver, der modte ham, af Veien. Uhindret slap han ud af Borgen og Byen, skjøndt en Mængde Politibetjente næsten i samme Dieblig fulgte ham i Hælene.

Han fandt forelobig et Tilflugtssted hos en god Ven i Nærheden af den ungariske Grændse. Hans Hus i Wien og alle de Rigdomme, han havde vundet i Krigen, bleve beslaglagte, og der blev under Trompetstrald og Trommehvirvler kundgjort over hele Riget, at der var sat en Priis af hundrede Guldgylde paa Ridder Erasmus v. Lungs Hoved, fordi han ved et ugudeligt Mord havde brudt Freden i den keiserlige Borg, og man opfordrede alle og enhver til at gribe den fredløse Morder og aflevere ham død eller levende i Wien.

Ridderen fik naturligviis snart, gjennem sin Ven, Underretning om disse Forholdsregler.

Han var dristig nok til at gjøre Forsøg paa at rette en Appel til Keiserens Naade, og han sendte fra sit Skjulested Keiseren en skriftlig Erklæring, hvori han søgte at undskylde sin Forbrydelse med, at han var bleven tirket og udfjeldt paa den haanligste Naade af Pappenheim, medens han tillige beraabte sig paa sine tidligere Krigsbedrifter. Man tog aldeles intet Hensyn til hans Appel, og Erasmus fik snart Underretning om, at der ingen Naade var at vente, men at man derimod med fordoblet Iver an-

stillede Efterforsknings for at opdage hans Tilholdssted. Han blev tilfældig bange for at bringe sin Ven i Forlegenhed, hvorfor han besluttede at drage bort fra hans Slot.

Ad lange Omveie kom han gennem Ungarn og Kroatien, efter mangfoldige Eventyr og under en ukjendelig Forklædning, til Krain, hvor han begav sig til sit utilgængelige Familieslot.

Her kunde han have levet temmelig sikkert, naar han vilde have holdt sig i Ro; men dette laa ikke for ham. Han harmede sig bittert over sin Bannskjæbne, Tabet af sine Rigdomme og de Forfølgelser, han havde været udsat for. Da han var erklæret fredløs, laa han paa en Maade i Krig med hele Berden, og han kunde betragte hele Menneskeheden som sin personlige Fjende, hvilket han da ogsaa gjorde. Guld af Sevntorjt tilkastede han den øvrige Menneskehed Feidehandsker, med andre Ord han blev en Røverridder i stor Stil og gjorde Landeveiene i sin Fodeprovincs i hoi Grad usikre.

Han samlede om sig omtrent tresindstyve forvorne Karle, for største Delen forhenværende Røvere, som med Glæde toge Tjeneste under en saadan tapper Hovding, og han begyndte et vildt Røverliv. Han plyndrede de med Værelse belæste Bogtug, der drog fra Trieste til Raibach, og brandstattede alle rige og velhavende Folk i en vid Omkreds. Hans Navn blev snart kun nævnet med Skræk og Ufsky.

Det rige Bytte, der var Frugten af hans Røvetog, gik deels med til hans Forbrug, deels lod han det ved Mellemmænd sælge i Udlandet, og de derfor indkomne Penge opdyngede han i sin Røverrede Lung.

Der lod idelig Klager over den frække Røverridder, og de naaede tilfidsjt ogsaa til Wien. Keiseren udstedte paany Befalinger til at fængsle den fredløse Røver og Morder, men der var ingen, som havde Mod til at gribe ham.

Grasmus blev hver Dag dristigere og fattede den hoiforræderiske Plan at løsrive Krain fra Østerrig. Derfor sluttede han Forbund med Ungarerne, hjalp dem med at beleire det faste Slot Klagenfels og formaaede dem til at beleire Trieste. Dermed var imidlertid Maalet for hans forbryderiske Gjerninger fyldt. Det gik endelig op for Keiseren og hans Raader, at de for enhver Priis maatte søge at gjøre et saa farligt Mennejske usfadeligt.

Man overdrog den keiserlige Feltoverste og Kommandant i Trieste, Caspar Rauber, det Hverv med en Troppestykke at drage imod den trodsige Ridder og enten dræbe eller fange ham og de Skurke, der vare i hans Sold.

Caspar Rauber udtog et halvt Hundrede af sine tappreste og mest provede Soldater og drog med denne Styrke ud fra Trieste mod Nord og ind i Krains Bjergslove. Han op slog forelobig sit Hovedkvarter paa Stottet Malimgradu-Kleinhänsel i Planinadalen.

Efter de Beretninger, han havde modtaget, skulde Røverridderens Klippeborg ligge i Nærheden af dette Slot.

Krauber søgte forgjæves at opdrive en Veiviser, der kunde føre ham til Lung, da de saa Hyrder og Kulsviere, der levede i denne Orken, vægrede sig ved at vise de keiserlige Krigsfolk Wei. De frygtede uden al Tvivl Ridderens Havn, hvis denne ikke snarere havde dem alle i sin Tjeneste. Det lod nemlig til, at Erasmus var meget godt bekendt og strax sit Bested om alle Sjendens Bevægelser.

Da Caspar Krauber en Dag stod paa Altauen paa Slottet Kleinhänfel og netop var i Færd med at overlægge med sig selv, hvorledes han bedst kunde udføre det ham paalagte vanskelige Hverv, kom en fremmed Rytter tilsynne paa den aabne Plads nedenfor Slottet; han tumlede sin Hest med stor Dygtighed og raabte, at man skulde sende en Svend ud til ham. Krauber sendte strax en af sine Soldater ned til ham for at erfare, hvad han havde paa Hjerte, og med Befaling til at indbyde ham til at komme op paa Slottet, hvis han var en god Adelsmand. Da Sendebudet traadte hen til Rytteren, der var en smuk, fortskjægget, kæmpemæssig bygget Mand paa omtrent fyrretyve Aar, slog denne en hoi Latter op og udbrød: „Jeg er Ridder v. Lung. Gaa til din Herre og siig ham, at jeg anbefaler mig til hans Bevaagenhed, og da jeg har hørt, at han søger mig, men ikke kan

finde mig, er jeg kommen herhen, for selv at vise ham Veien til mit Slot, og jeg lover ham derfor, at jeg der skal tage langt bedre imod ham, end han fortjener efter den Behandling, han og hans keiserlige Herre har tiltænkt mig."

Efter at have sagt disse Ord svingede Ridderen truende sit Sværd mod Rauber, hvorpaa han vendte sin Hest og ilede afsted.

Sendebudet løb skyndsomt tilbage til Slottet og afgav sin Melding. Keppe havde Caspar Rauber faaet Bæstet om den rasende Ridders frække Overmod, for han i Hast steg til Hest og forfulgte Flygtningen med en stor Deel af sine Folk. Denne havde rigtig nok et betydeligt Forspring, og de kunde ikke indhente ham, men Sporene af hans Hest viste dem Wei til Klippeborgen, som de pludselig saae ligge foran dem i den mørke Bjergsfov. Det maa have været Ridder Erasmus's Hensigt at lokke dem hen til hans Fæstning for at vise dem, at den var aldeles uindtagelig.

Den steile Klippe, paa hvilken Borgen ligg laa, ragede op i en næsten uoverskuelig Høide, og saavidt man ved et noiaagtigt Eftersyn kunde opdage, var den utilgængelig fra alle Sider. Paa et Sted fik man i en Høide af omtrent firhundred Fod Die paa en Hulning i Klippen, og derfra forte en smal Trappe, der var hugget ind i Klippen, op til Røverreden. Om det ogsaa havde ladet sig gjøre at klatre op til den omtalte Hulning, havde dog en eneste Mand været

istand til at forsvare den smalle Trappe mod en Krigshær, da kun een Mand kunde foretage Opstigningen ad Gangen.

Den tappre Feltoverste og hans Følk betragtede med den største Forbauselse denne mærkværdige Klippeborg. Det var dem umuligt at forstaae, hvorledes det havde kunnet lade sig gjøre at bygge den. Enten maatte Djævelen eller en Troldmand have været Mejer for et saadant Stykke Arbeide. Det var dem ikke mindre ubegribeligt, hvor Røverridderen var bleven af, da han dog umuligt paa sin Hest havde kunnet ride op ad den steile Klippe. Ikke langt fra Borgen havde de ganske tabt hans Spor. Hvor var han bleven af? Var han allerede blandt sine Kammerater paa Lung, eller streifede han endnu omkring i Skoven? De skulde dog imidlertid snart komme til Klarhed med Hensyn til dette Punkt; thi omtrent to Timer efter deres Ankomst saae man en Mand stige ned ad Steentrappen. Det var Ridderen selv. Da han var kommen ned i Hulningen, præsenterede han sig med frække Gebærder for sine Fjender, op slog en haanlig Latter og gjorde lang Næse af den keiserlige Feltoverste.

„Born!“ sagde Caspar Rauber til sine Følk, „dette Menneske staaer sikkert i Bagt med Fanden selv. Hvorledes skal vi komme derop, da det kun er muligt at flyve derop paa Ornevinger? Vi maae

imidlertid prøve, hvad vi kunne gjøre; thi den keiserlige Majeftæt har befaleet mig at gribe Skurken."

„Skal vi prøve paa at fafte en af vore Mustedonnerkugler op til ham?" spurgte en af Soldaterne, der paa en Trainhest havde ført en saakaldet Mustedonner, et Skydevaaben, der var en Mellemting imellem en Kanon og en Bøsse, med sig.

„Prøv det engang," svarede Rauber. „Om Kuglen end ikke kan beholde sin Kraft til en saadan Hvide, kan den dog indjage en gavnlig Skræk."

Det uhandelige Skyts blev derpaa anbragt paa et Stillads, der lignede en Trefod, rettet opad og afskuret. Den sex Lod tunge Kugle fuserede gjennem Luften og slog mod Klippevæggen en halv Snees Fod nedenfor Hulningen.

Erasmus v. Lung udstodte en skrældende Haarlatter, gjorde endnu en Gang lang Næse af Fjenden og steg med lette Fjed op ad Trappen. Snart forsvandt han for de forbausede Fjenders Blik imellem Murene af sin Borg.

„Paa hvilken Maade kan den Skurk være kommen op i sin Rede?" udbrød Caspar Rauber mismodig. „Lad ham længe nok staae i Bagt med Fanden selv, han skal dog i hvert Tilfælde ikke komme ud igjen, det skal jeg sørge for."

Han fordeelte sit Mandskab rundt om Klippen for at bevogte den fra alle Sider og sendte et Bud til Slottet Kleinhänsel med den Befaling, at de øvrige Krigsfolk strax skulde støde til ham. Den næste Dag

fom de, og Borgen Lung blev indesluttet af en Ring af Bagtposter, og der blev truffet alle Foranstaltninger til at ordne Bagttjenesten. Det var forbundet med stort Besvær at skaffe Mandskabet Forpleining i den vilde Bjergegu, men endelig kom Caspar Rauber ud over denne Vanstørelighed, saa at der fandt en regelmæssig Tilførsel af Levnetsmidler Sted.

Derpaa sendte han et Bud til Wien for at melde Keiseren, hvad han havde udrettet, og at det var aldeles umuligt at bestige den Klippe, hvorpaa Borgen Lung laa, ligesom i det hele taget at overrumple den. Han havde omringet Borgen og haabede at kunne sulte Røverredens ud og saaledes tvinge ham til at overgive sig.

En Tid senere modtog han en naadig Skrivelse fra Hofcancelliet, i hvilken der blev ham tilkjendegivet, at Keiseren var tilfreds med de trufne Forholdsregler og haabede det bedste Udfald. Da det var sandsynligt, at Beleiringen vilde vare længe, lod Caspar Rauber ved Foden af Klippen indrette nogle solide Huse til sig selv og sine Underbefalingsmænd og for Soldaterne Hytter, hvori de kunde hvile ud efter Bagttjenesten.

Saaledes forløb et halvt Aar, uden at Røverridderen gjorde Mine til at overgive Borgen. Uagtet det var aldeles umuligt at skaffe endog det allerringeste Forraad og Proviant ind igjennem Beleirernes Bagtstæde, syntes der slet ikke at herske nogen Mangel i

Borgen. Tvertimod tonede ofte en Larm ned fra Borgen, der tydede paa faad og overgIVEN Lyftighed, ligesom Beleirerne mange Gange horte Fryderaab, Latter og Trompetstod deroppe fra. Ridder Erasmus og hans Kammerater tog sig ikke i mindste Maade Beleiringstilstanden nær, medens den keiserlige Overste og hans Undergibne i Vintertiden besøgte sig i hoi Grad ilde, da det var meget vanskeligt at skaffe Tilførsel i den uvejsomme Egn. Da det engang henimod Slutningen af Vinteren blev aldeles umuligt at bringe Proviant tilveie, fik man Hjælp fra den Kant, man mindst havde gjort Regning paa.

Erasmus v. Lung kom en Dag tilsynet i Gulningen i Klippen og raabte ned, at han ønskede at tale med Oversten. Caspar Rauber troede, at han havde bestemt sig til at capitulere og ilede strax til Stedet. Røverridderen brolede først igjennem sin Raaber et „God Morgen“, hvorpaa han meddeelte, at han havde lagt Mærke til, at der herskede Mangel paa Levnetsmidler dernede, hvorfor han vilde vise sine Fjender den uførtjente Hoimodighed paa Diebliffet at sende dem et Forraad af fersk Kjød. Efterat have sagt dette klavrede han op til sin Fæstning.

Rauber gif ærgerlig bort, da han holdt Ridderens Tilbud for Spot og Haan; men til stor Forbauselse for ham og hans Folk blev et Par Timer efter en nylig slagtet Dyr, deelt i fire Dele, firet ned ved lange Tonge, og de sultne Soldater fastede sig over

Gaven med stor Begjærlighed. Oversten blev i Begyndelsen i høieste Grad forbanjet over denne Begivenhed, men han trostede sig snart med den Tanke, at denne Sending var en Krigslist af Fjenden for at gjøre Beleirerne modløse. Han gjenkaldte i sin Erindring lignende Krigspuds fra Oldtidens Beleiringer og besluttede ikke at lade sig bringe ud af Fatning ved Lumskhed. De Beleirede havde dog efter al Sandsynlighed under de største Savn opsparet denne Dye til en List, der skulde bringe dem Frelse.

Ridderen tilbød ham imidlertid tre Dage efter paany Levnetsmidler, og dengang firede man tre levende Beder ned i Dalen. Hver tredie Dag gjentog man denne Spøg. Snart lod Høverridderen en Kurv med Høns fire ned, snart nogle Faar, snart til en Afvejling en uhyre tilsyneladende frisk Schweizerost eller nogle Sække Hvedemeel, og Beleirerne vare nær ved at tabe Næse og Mund af Forbauselse, især da ogsaa hele Kurve fulde af nylig fangne levende Fisk og endelig ved Foraarets Begyndelse endogsaa Frugter, grønne Urter og Jordbær svævede ned til dem. Disse Frugter vare slet ikke til at faae i den raa Bjergegn, saa at det var høist forunderligt, at man havde slige Sjeldenheder i Borgen Lung, der var indesluttet af en uigjennemtrængelig Beleiringshær og paa en steil nogen Klippe, hvis Top uden nogen som helst Vegetation dannede en Flade af høist nogle tusinde Kvadratsod. Der herskede oiensynlig efter en

Beleiring paa over tre Fjerdingaar i Borgen en ligefrem ubegribelig Overflod af Levnetsmidler og alle mulige gode Sager.

Den stakkels Caspar Rauber blev aldeles forvirret ved Tanken om den trodsige Fjendes rige Hjælpekilder, der syntes at være heelt udtømmelige. Der maatte her være et eller andet Hexeri eller Djævelskab med i Spillet, mod hvilken ingen menneskelig Magt kunde udrette noget. Det var ham selvfølgelig ingen Fornoielse at tilbringe hele sit Liv i den vildeste og mest ode Egn af Fyrstendømmet Krain, og Soldaterne knurrede over det altfor lange, tilsyneladende unyttige og frugtesløse Ophold der.

Som pligtfolende Soldat besluttede Oversten at indberette Sagens Stilling til Keiseren. Han skrev en vidtloftig Beretning til Wien, i hvilken han erklærede det for under saadanne Forhold at være aldeles umuligt at tvinge Ridderen til Underkastelse ved Sult, siden Skurken maatte staae i Pagt med Djævelen, der forsynede ham med Proviant og de skjønneste Delikatesser. Han bad indtrængende om Tilladelse til at ophæve den frugtesløse Beleiring, da hans Soldater hyppig led Mangel, hvorfor der ofte herskede Misnoie blandt dem. Efter nogen Tids Forløb indlob der Svar fra det keiserlige Krigskancelli, hvori man formanede Oversten til ikke at overhænge Majestæten med slike enfoldige Beretninger om Djævelskab og Hexeri, da man i Wien var hæbet over at troe

paa sligt. Det blev under Trusel med allerhøieste keiserlig Unaade paalagt ham at beleire Borgen Lung, indtil den overgav sig.

Samme Dag denne unaadige Skrivelse indløb, lod Ridder Erasmus et Par fede, levende Beder svæve ned.

Der forløb endnu nogle Uger, uden at Stillingen i nogen væsentlig Grad blev forandret; men saa viste der sig en Hjælper i Noden i Skikkelse af en fremmed Mand, der en mørk Nat pludselig meldte sig ved en Bagpost og forlangte at faae Oversten i Tale, da han havde Ting af Vigtighed at meddele.

Det var en italienssk Kjøbmand fra Trieste.

Man bragte ham strax til Rauber, der temmelig fortrædelig stod op af Sengen for at modtage den Fremmede; men hans Fortrædelighed blev strax ved Lombardens første Ord afløst af ganske andre Følelser.

„Overste!“ sagde denne, „J har nu næsten et heelt Aar ligget udenfor Noverborgen der oppe uden at kunne indtage den. Jeg vil vise Eder, hvorledes J hastig ved en raaf Overrumpling kan betvinge den, naar J vil gaae ind paa mine Betingelser.“

„Nævn mig da disse!“ svarede Rauber; „kan J give Borgen Lung i mine Hænder, vil jeg give alt, hvad der staaer i min Magt at give.“

„Jeg er en Handelsmand fra Trieste, Overste!“ tog den Fremmede til orde. „For halvbundet Aar siden

besandt jeg mig med en Varetransport paa Veien til Gorz. I Nærheden af Adelsberg, midt inde i Bjergene, blev jeg overfalden af Ridder Lung og hans Sveinde og udplyndret til Skindet. Det var med Nød, at jeg reddede mit Liv. Siden den Tid har jeg deels af Hævnjerrighed, deels af Lyst til at faae min Formue tilbage med rastløs Iver eftersporet Røverens Hemmeligheder, om hvilke jeg allerede tidligere havde en ubestemt Forestilling. Jeg kan nu levere Røverridderen og hans uhyre Skatte i Eders Hænder, og jeg vil gjøre det, naar I af Byttet vil give mig min rovede Eiendom, der belob sig til en Værdi af fem og tyve hundrede Guldghlden, tilbage og desuden give mig som Vederlag for min Tjeneste tusinde Guldghlden."

"Antaget!" raabte Caspar Rauber glad i Hu.
 „Ja, holder I Ord, lover jeg Eder i Keiserens Navn en endnu større Belønning. Kom altsaa frem med den store Hemmelighed! Jeg har meget ondt ved at troe, at denne Helvedes Karl ikke staaer i Pagt med den lede Satan!"

"Har I nogenstinde hørt om de store Klippehuler, Øverste, der tolv Mil herfra have deres Udgang i Nærheden af Slottet Adelsberg?"

"Ja, men hvad have disse fjerne Huler at gjøre med Borgen Lung?"

"Disse Huler strække sig gjennem hele Bjergkjæden, da denne for største Deelen bestaaer af Kalk-

steen. Gulernes Forgreninger strække sig mange Mil under Jorden, og ingen Dodelig vil fuldstændig noie kunne udforske deres Omfang."

"Og I paastaar, at disse underjordiske Guler staae i Forbindelse med Borgen Lung?"

"Ja, Overste! Hvad jeg angaaende denne Sag har bragt i Erfaring, er følgende: Da Borgen for mange Aar siden blev bygget, forte en mageligere Sti op til Toppen af Klippen; men den har man siden tilintetgjort for at gjøre Borgen utilgængelig udenfra. Man skaffede med stort Besvær det fremspringende Hjørne af Klippen, der tjente til Opgang, bort ved Sprængning. Ridder Erasmus's Fader var nemlig ved Udhugningen af en Brønd paa Borgen dybt nede stødt paa en Hule, der stod i Forbindelse med de store Adelsberghuler."

"Den Helvedes Karl har altsaa paa den Maade holdt os for Nar! Jeg kan blot ikke forstaae, hvorledes han saa rask, i Lobet af et Par Timer, kunde komme ind i sin Borg, da jeg forfulgte ham. Han har dog paa ingen Maade først kunnet ride til Adelsberg og derefter have tilbagelagt den lange Wei under Jorden i saa kort Tid."

"Nei, det nyttet ikke at tænke paa fra Adelsberg af at trænge igjennem de mange Krumninger og Bugter, Gulerne slaae, til Lung. Saa kunde man komme til at vanke om et halvt Aarstid uden at finde den rigtige Wei; men Gulerne have ogsaa andre

Indgange, som kun kjendes af de Indviede. En saadan skjult Udgang befinder sig en Miils Wei herfra ved Bredden af Bækken Pinka, midt inde i Stoven, og gjennem den staaer Erasmus i Forbindelse med Omverdenen."

"Det er altsaa ad denne Wei, at han faaer Proviant?"

"Ja, Wei'en er saa magelig, at endogjaa Dyr, Faar og andre Dyr uden synderligt Besvær kunne drives ad den."

"Det er jo forbausende! Jeg kunde jo have ligget her til Dommedag uden at sulte ham ud! Men siig mig dog, siden J veed saa god Bested, hvorledes Ridderen saa tidlig paa Aaret er kommen i Besiddelse af de Frugter, der slet ikke kunne modnes i disse raae Bjergegne?"

"De blive ham tilsendte fra Wipacherdalen, hvor Frugterne modnes fire Uger tidligere end andre Steder i Landet, fordi de der ere beskyttede mod de barste Vinde og have megen Sol."

"Det kan være! J kjender altsaa hans Indgang ved Pinka, men kjender J ogsaa hans underjordiske Sti og hans andre Smuthuller? Kan han ikke have Baghold, som J ikke kjender?"

"Man kan være aldeles ubekymret, hvad Baghold angaaer, da Ridderen er overbevist om, at J aldrig vil faae hans Hemmelighed at vide, hvilket jo hans overmodige Udfærd viser. Jeg kjender Wei'en lige til

den Bindeltrappe, der igjennem Brønden forer op i Borggaarden. Jeg traadte i Tjeneste hos en Jøde i Birknitz, om hvem jeg vidste, at han stod i forbryderiske Forretningsforbindelser med Ridder v. Lung, og i Selskab med denne Smugler har jeg mange Gange gjennebandret den underjordiske Sti lige til Bindeltrappen. Videre vovede vi ikke at gaae. Men saameget har jeg faaet ud deraf, at man let kan føre en Skare bevæbnede Mænd op i Borgen og overrumple den; thi man føler sig saa tryk deroppe, at der ikke bliver holdt omhyggelig Vagt."

"Veed I, hvormange Kjeltringer, der er i Borgen?"

"Ridderen har omtrent tresindstyve forvobne Knægte under sig."

"Det stemmer overeens med andre Efterretninger. I troer altsaa at kunne føre mig med et hundrede Soldater op til Borgen ad den underjordiske Sti?"

"Ja, det kan jeg med Guds Hjælp for at faae min tabte Formue tilbage. Stol paa mig!"

"Det skal jeg," raabte Caspar Rauber glad. "Her er min Haand! Sagen er afgjort! Imorgen Nat skal Foretagendet udføres!"

"Sorg for et godt Forraad af Harpixfakler og nogle Lebnetsmidler for det Tilfælde, at der skulde gøres en Standsnings undervejs. Vil Gud, er Borgen Lung i Eders Magt inden to Dage. Og skal mig

en Vædsfedrik, Øverste, og et rigeligt Maaltid; thi jeg er meget træt af den moissonmelige Vandring."

Caspar Rauber skyndte sig paa det bedste at beværte sin dyrebare Gæst, der vilde gjøre ham en saa vigtig Tjeneste, og han tilbragte Næsten af Natten i behagelige Betragtninger over den Overrumpling, han havde i Sinde at sætte i Værk, og som endelig skulde frie ham fra den pinlige Beleiring. Dagen efter traf han med sædvanlig Energi alle nødvendige Forholdsregler. Han lod en Mængde Harpixfalter forsærdige og nogle Lebnetsmidler pakke i Sække. Derpaa udvalgte han Hundrede af sine tappreste og mest prøvede Soldater, der fuldt væbnede skulde holde sig særdige til Afmarche om Aftenen Kloften sex; de skulde møde paa et affides liggende Sted, for at de Beleirede intet skulde mærke. Forøvrigt fik Underbefalingsmændene Befaling til som sædvanlig at holde Bagttjenesten igang for ikke at vække Mistanke. Alt blev ordnet paa bedste Maade.

Om Aftenen Kloften sex samlede de hundrede udvalgte Soldater sig i al Stilhed i en lille Uysning i Skoven. En Time efter var alt færdigt til Afmarche, og man satte sig i Bevægelse under Lombarderens Ledelse. Ved Siden af ham drog Caspar Rauber frem i Spidsen for Toget. Efter en Times Marche naaede man Bredden af Pinka, der styrter ned i Udelsbergerhulen og der forsvinder paa en hemmelighedsfuld Maade.

Lombarderen førte Skaren et Stykke opad langs med den stejle Bred og lod den derpaa, ad en skjult Sti, trænge gennem et tæt Buskads, og snart stode de foran den mørkt gabende Indgang til Huln.

Der blev holdt Hvil i nogle Dieblkke, man tændte Faklerne og betraadte, i Guds Navn Veien til Underverdenen.

Den Hule, hvori de befandt sig, var en af de store Forgreninger af Adelsberghulernerne, en af den rastløst skabende Naturs største Mærkværdigheder paa Grund af de mærkelige Klippedannelser, de underjordiske Vandfald, Søer og Bække, som findes der, og de sælsomme Fiske- og Krybdyrarter, der leve i disse underjordiske Bænde.

Lause marcherede Krigerne to og to, førte af Lombarderen og deres tappre Oberste, frem gennem disse uhyggelige Svælvinger, der undertiden vare sexten til tyve Favne høie og saa strax igjen sænkede sig ned til Mands Høide. Snart var Gangen bred, snart snever, men altid ret magelig at gennemvandre, men den snoede sig ofte stærkt, hvilken Omstændighed i hoi Grad forlængede Veien. Svælvingen udbidede sig ofte til uoverskuelige Haller, hvori andre Gange mundede ud, men den veikjendte Fører skred frem uden Toven og rettede sig efter nogle sære Mærker, der af Menneskehaand vare huggede ind i Kalksteensvæggene og viste den Indviiede den rette Bei. Prægtige Drypsteenstakker, snart kæmpestore, snart smaa og

pyntelige, som om de vare frembragte ved en øvet Kunstners Haand, hang ned fra Hvelvingen, og fra Gulvet hævede Drypstestensobelister og Soiler sig i de mest fantastiske og afvejlende Skikkelser. Disse forskjellige Figurer frembode i Harpirfaklernes røde Lys et hegeagtigt Skue.

Der blev holdt Hvil to Gange undervejs, og henimod Midnat naaede Skaren frem til det Sted, hvor en Trappe førte op til Borgen Lugg.

„Nu har jeg opfyldt mit Løfte,“ sagde Lombarderen til Obersten, og desuden formanede han denne til at lade Opstigningen foregaae med saa lidt Larm som muligt. „Saa langt er jeg kommen,“ svarede han til, „videre ikke. Resten er Eders Sag. Der fører Trappen op til Røverborgen.“

Caspar Rauber var strax paa det Næne med Stillingen. Han saae, at han var i en udstrakt Hvelving, der bagtil tabte sig i et dybt Mørke. Der førte en bred, i Klippen udhugget Trappe med en Mængde Krumninger op til Borgen.

„I Guds og den hellige Crispinus's Navn!“ udbrød Caspar Rauber med dæmpet Stemme. „Jeg gaaer foran; I andre skal følge mig med drague Sværd, og hvad I seer mig gjøre, skal I ogsaa gjøre. Der bliver sandsynligviis et fælt Slagsmaal deroppe, men et rigt Bytte er den Tappres Løn. I, min kjære Lombarder! skal blive ved Bagtroppen. Eders Liv skal ikke blive udsat for Fare. Fremad Folk!“

Med en brændende Fakkell i venstre og det blanke Sværd i høire Haand begyndte han at stige opad Trappen, fulgt af Soldaterne, der alle med freidigt Mod gik Kampen imøde.

Da den lille Skare saa lhdløst som muligt var stegen omtrent et Par hundrede Skridt opad, kom den til en stor hvælvet Halle, der i den ene Ende løb ud i en aaben Vuegang, gjennem hvilken man saae Borgen, bestinnet af Maanelshjet. To stærke Karle, der oienstynligt skulde holde Vagt, laa der paa Bjørneskind i dybeste Sovn.

„Hurtigt, hurtigt!“ sagde Obersten til sin Side-
mand; „hjælp mig at dræbe disse Skurke, før de kan
skrige!“

Med et frygteligt Sværdhug slog han den ene ihjel, før han kunde gnide Sovnen af Vinene, og den anden blev af en Soldat med samme Hurtighed bragt ind i Evigheden.

Caspar Rauber bød de forreste at vente, indtil hele Skaren var kommen derop, hvilket skete i Lobet af et Par Minutter. Derpaa kastede alle Krigerne deres Fakler bort og styrtede med dragne Sværd og Dolke løs mod Borggaarden.

Nu opstod der endelig Larm og Tummel paa Borgen. „Forræderi, Forræderi!“ raabte flere af Røverne, og de soer rundt blandt hverandre i stor Forvirring. „Vi ere overfaldne! De Keiserlige ere over os!“

Som sædvanlig havde der den Nat været et storartet Sviregilde paa Lung, og de fleste af Høverne vare halv drufne; men Skrækken gjorde dem ædru. De fleste bleve dog ynkelig nedhuggede, før de kunde komme ret til deres Sandsers fulde Brug. Ridderen styrtede selv i Natdragt, med en Kappe over Skuldrene og med draget Sværd, ud af sit Sovestue og søgte at opflamme sine Folk til at gøre Modstand; men alt var frugtesløst; hans Folk bleve alle i Lobet af saa Dieblikke dræbte eller saarede, og han selv var den eneste, der kæmpede drabeligt for sit Liv.

„Er Du Ridder Erasmus?“ raabte Caspar Hauber. „Giv Dig, Du Djaevelens Værkto! Jeg vil bringe Dig i Lænker til Wien!“

„Jeg er Ridder Erasmus!“ skreg denne rasende. „Du faaer mig aldrig levende, Øverste! Jeg trodser Dig, Keiseren og hele Verden!“

„Kom her, Folk!“ raabte Caspar Hauber. „Lad os gribe denne ryggesløse Karl levende!“ og han styrtede frem imod ham med en Snees Soldater.

Høverridderen trak sig tilbage til Munden af Klippen. Der nedhuggede han endnu to Soldater, og da de øvrige et Dieblik veg tilbage, stungede han med vældig Kraft sit Sværd mod Øversten selv, men uden at ramme ham, hvilket afstødede ham en vild Ed, hans sidste Ord i denne Verden.

Med Lynets Hurtighed svøbte han sig ind i sin Kappe og styrtede sig som en af de gamle romerske

Helte rast fra Klippetoppen ned i den gyselige Afgrund. I næste Dieblis laa han dernede, knust og sonderflaect.

Saaledes endte den sidste Høverridder i Krain, Erasmus v. Lung, og Caspar Rauber lod Klippeborgen nedrive og den hemmelige Udgang kaste til. Lombarderen fik sin tabte Formue tilbage og blev oven i Kjobet rigelig belønnet med en Deel af de umaadelige Rigdomme, der fandtes opdyngede paa Borgen.

Obersten blev selvfølgelig Gjenstand for store Vresbeviisninger og overøst med Belønninger, da han i Wien afslagde Keiseren Beretning om sin Helte- daad, og Keiser Frederik den Tredie havde senere ingen Høverridder at føre Krig med, men kunde leve i uforstyrret Ro, indtil han den 19de August 1493 døde paa Grund af en altfor rigelig Nydelse af sin Livret — Meloner.

(Ved —a—.)

Ella Wilson.

En Fortælling.

(Sluttet).

V.

„Bed St. Georg, jeg tager ikke fejl, det er ganske rigtigt Herbert!“ raabte Mac-Leod, der havde reist sig og fæstet sin lange Riffert paa Beien, der førte op til Boligen.

„Dg selv om det var Herbert, er der dog ingen Grund derfor til at vælte Deres Kaffepop,“ bemærkede Mac-Carthy. Begge sad efter Middagsbordet ude paa Berandaen og nødde deres Kaffe til et Par fortræffelige Ceruter.

„Som De behager min gamle Ven, men jeg er saa lykkelig over at gjensee den brave unge Mand som jeg nu har savnet i fjorten Dage, og som jeg elsker langt mere, end Noget skulde troe — og det samme gjør De ogsaa, skjøndt De lader som Ungenting.“

„Jeg . . . Mac-Leod? jeg beder Dem dog lade mig være fri for disse Sentimentaliteter. Jeg er selv glad over at gjensee Herbert Douglass, men det er, fordi han er mig til Gavn, og fordi alt gaaer en Smule skjævt, siden han er borte.“

Mac-Carthy trak paa Skuldrene, ringede paa Walter og antydede med en Haandbevægelse, at han skulde tage Kaffetøiet bort. Denne svarede blot med et Huf og trak sig igjen tilbage. Nogle Dieblkke efter steg Herbert op ad Trappen, der førte til Verandaen, og gav sin Dufel og Mac-Leod Haanden.

„Velkommen, Herbert,“ sagde Mac-Carthy til ham.

„Tak!“

„De er træt og bleg,“ tilfoiede Mac-Leod.

„Maaskee julten, i al Fald tørstig,“ svarede han.

Mac-Carthy trykkede med Fingeren paa Klokken, der stod tæt ved ham, og Walter kom strax efter tilbage med et Par Tjenestefolk, der bare en Anretning af koldt Kjøkken.

„Drik et Glas Madeira, Herbert,“ sagde Mac-Carthy.

Det unge Menneske drak sit Glas ud i et Drag og satte sig hen til Bordet, men han spiste kun lidt og nippede kun til det. Mac-Leod holdt Die med ham, men Mac-Carthy rog i Tausshed sin Cigar og syntes fortabt i sine Tanker.

„Herbert,“ sagde han pludselig, „veed Du hvad der er steet?“

„Hvilket?“

„Tractaten?“

„Ja, jeg horte om den igaar af Mr. Richard, der er vendt tilbage.“

„Ah! er han vendt tilbage?“

„Ja, derfor tog jeg bort.“

„Denne Mr. Richard er en klogtig Person,“ vedblev Mac-Carthy, der fulgte sin Tankegang, „en ualmindelig klogtig Mand, siin som ti Yankee og dristig som en Skotlænder. Han vil bringe det vidt.“

„Ja, hvis han ikke knækker Halsen paa Beien,“ mumlede Mac-Leod.

„Og hvorfor skulde han knække Halsen paa Beien? Folk som han ere ligesom Klattene: de falde altid paa Benene.“

„Det kommer altsammen an paa Hoiden,“ afbrød Mac-Leod ham, „jeg fastholder min Paastand, han doer ikke af en Hjerteslygdom.“

„Det behoves jo ikke heller,“ sagde Mac-Carthy, „naar han dug skal brække Halsen! Det er forresten en ubehagelig Vane De har, Mac-Leod, altid at snakke om Folks Dodsmaade. Hvad vedkommer den Dem? Jeg for min Deel gjentager, at Mr. Richard er en meget klogtig Person. Men lad os komme tilbage til Tractaten, hvad siger han om den?“

Herbert fortalte ham Samtalen fra igaar og Mr. Richards Forslag; han berorte tillige, at det var Fru Wilsons Hensigt, at henvende sig til Mac-Carthy

om et godt Raad. Han horte taus paa ham, og da han endelig taug, sagde han: „denne Mr. Richard er virkelig et ualmindeligt Menneſte.“

Mac-Leod reiste ſig utaalmødig. „Hvad ſiger De derom, Herbert?“ ſpurgte han.

„Hvorom? om Tractaten, eller om Mr. Richard?“

„Om Mr. Richard.“

„Nu . . . jeg mener ligesom Hr. Mac-Carthy, at han er en meget klogtig Perſon, at han beſtyrer Fru Wilsons Affairer fortræffeligt, at Plantagen er i en hyperlig Stand, og at de to Damers Interesser ikke kunne varetages bedre.“

„Lad gaae, jeg taler forreſten ikke om ham ſom Forretningsmand, men ſom Menneſte.“

„Jeg kjender ſaa lidt til ham ſom Menneſte, at jeg ikke har nogen Ret til at dømme derom.“

„Stig mig blot, om De kan lide ham eller ikke,“ vedblev Mac-Leod.

„Saa lad dog Herbert i Fred,“ afbrød Mac-Carthy ham; „indſeer De da ikke, at De ikke ſaaer noget andet Svar af ham end det, De allerede har ſaaet. Og deri giver jeg ham Ret, thi at dømme ſundt og upartiſt er ikke nogen let Sag. Men, uden at bekymre os mere om Mr. Richard, hvem jeg kun kjender lidt og De, Mac-Leod, endnu mindre, men Herbert ſlet ikke, ſaa lad os nu hellere tale om min Veninde og Naboeſke, Fru Wilsons Affairer. De

Tilbud, der ere gjorte hende, forekomme mig meget fordeelagtige; mener Du ikke det samme, Herbert."

"Jo," svarede den unge Mand, uden at betænke sig. "Jeg har tænkt meget derover, men det har kun bestyrket mig i denne Mening."

"Har Du ogsaa overveiet, at denne Tractat vil kunne forhoie Værdien af min Eiendom til det Tredobbelte?"

"Nei," sagde Herbert frimodigt, "... jeg tilstaaer, at det har jeg ikke tænkt paa."

"Tak, for din Ligegyldighed ligeoverfor mine Interesser. Det lader til, at Fru Wilsons Affairer ligge Dig mere paa Hjertet end mine.

Herbert rødmede, men svarede ikke. Hvad kunde han ogsaa sagt? Mac-Carthy havde Ret, han havde kun tænkt paa, hvad der angik Miss Ella.

"Naa, det er ligegyldigt," svarede Mac-Carthy efter et Dieblisk Tausked. "Hvis Du har glemt det, saa har jeg husket det for os Begge. Vi kan siden snakke om hvilke Forholdsregler, der er at tage. I Eftermiddag agter jeg at skrive." Med disse Ord forlod han dem og lukkede sig inde i sit Cabinet, efter at han havde underrettet Walter om, at han ikke vilde forstyrres.

Herbert og Mac-Leod blev alene tilbage. Den Sidste betragtede opmærksomt sin unge Ven, der var saa optaget af sine Grindringer og sine Tanker, at

han slet ikke lagde Mærke til, hvilken Dymærksomhed han var Gjenstand for.

„Veed De vel, Herbert,“ sagde han endelig, „at hvis Mr. Richard er en klogtig Mand, saa liguer De ham slet ikke?“

„Jeg? nei aldeles ikke. Hvis Klogt bestaaer i at beskæftige sig udelukkende med Pengeinteresser og at betragte dem som det Høieste, saa bliver jeg aldrig klogtig. At snakte Alle efter Munden er en Kunst, som jeg ikke forstaaer,“ svarede han til med Bitterhed, „og min Aabenhjertighed vil endnu spille mig mangt et slemt Puds, det er jeg vis paa.“

Herbert tænkte ved disse Ord langt mere paa, hvad der var foregaaet paa Manoa, end paa de Breidelser, hans Onkel havde gjort ham.

Mac-Leod horte med Forbauselse paa ham. Han var saa vant til ellers altid at see ham rolig og fattet, at det unge Mennekses Sorgmodighed overraskede ham. Det var ham tydeligt, at heller ikke Herbert holdt af Mr. Richard. Mac-Leod kjendte kun meget lidt til denne Sidste, uagtet han kom hyppigt til Hilo for at raadføre sig med Mac-Carthy, hvem han altid viste en ualmindelig Erbødighed. Mac-Leod undgik ved saadanne Veiligheder onhyggeligt at træffe sammen med ham, og naar han ventedes, tog han enten til Manoa, hvor han altid var vis paa, at blive godt modtaget af Fru Wilson og af sin Yndling Miss Ella, eller ogsaa lukkede han sig inde med sine Sn-

sekter og sine Herbarier. Paa saadanne Dage arbejdede han voldsomt paa sit store Værk om den havaiiske Fauna og Flora. Mac-Carthy pleiede da at drille ham med, at det vilde være umuligt at finde nogen Udgiver til en saa kæmpemæssig Encyklopædi. Sagen er, at ligesom Abbé Dangeau udbrod efter en stor offentlig Ulykke: „Alt det forhindrer ikke, at jeg har i min Skuffe totusinde velconjungerede franske Verber,“ saaledes kunde ogsaa Mac-Leod stundom føle sig fristet til at sige: „Hvordan det end gaaer, saa har jeg i min Skuffe firetusinde omhyggeligt beskrevne Varieteter af Planter og Insekter.“

Mr. Richards hovmodige Væsen og afgjørende Tone behagede ham slet ikke. Hans Samtaler med Mac-Carthy, der udelukkende dreiede sig om Indkjøbs- og Salgspriser, om Dollars og Pund, opirrede ham, og han undveg dem som Pesten. Naar Mr. Richard var borte igjen, beklagede han Fru Wilson og Miss Ella, for hvem han havde en næsten faderlig Godhed, at de bestandig skulde omgaaes saadant et Talmenneske. Hertil pleiede Mac-Carthy at svare, at naar Mr. Richard talte med ham om Forretninger, saa var det rimeligt, at han talte om ganske andre Ting med Damerne og især med Miss Ella. „Hvorfor vil De antage, at en Mand, der forstaaer sig udmærket paa Forretninger, ikke forstaaer sig paa Andet? Mr. Richard er intelligent, han har reist meget og seet

meget, og han forstaaer uidentvibl ligesaa godt at snakke med Damer som med Mænd."

"Fortæl mig Noget om Miss Ella, Herbert," sagde Mac-Leod; „hende er det en Fornoielse at tale med. Skulde De troe det, at hendes Samling af Bregner er ligesaa stor som min egen? hvad det er Skade, at hun ikke er en Dreng! Saa vilde jeg have testamenteret hende mine Manuscripter, og hun vilde da have fortsat og completeret mit Vært."

Herbert smilede over den gamle Mand's Enthusiasme, thi han havde ikke let ved at tænke sig Miss Ella sammen med Mac-Leods Manuscripter. „Hun er fortryllende," sagde han.

„Ja, ikke sandt? det gjentager jeg uophorligt for Deres . . . for Mac-Carthy. Men er det ikke en Ynk, at hun skal være fordømt til at omgaaes denne Mr. Richard, der for mig gjerne kan være saa fiin som ti Vankeer i eet Skind, men jeg holder dog ikke af at vide ham i Manoa!"

„Har De nogen Grund til at formode, at han tænker paa hende eller hun paa ham?"

„Na nei, men hvad skal et ungt Menneſte tænke paa, der er indespærret paa en Plantage med en rig ung Pige? det er ikke fordi jeg troer, at Mr. Richard sætter større Priis paa Pjærlighed end paa Penge, men her hænger jo det One ligefrem sammen med det Andet. Hvad hende angaaer, saa siger man jo, at Fruentimmerne ere romantiske — jeg taler Gud

ffee Lov ikke af Erfaring, men hvem skal en ung Pige paa atten Aar vel tænke paa, uden paa dem hun seer, og hun seer slet ingen Anden end ham."

Herbert havde allerede sagt sig det samme baade før og efter Mr. Richards Ankomst, og dog pinte det ham at høre det af en anden Mund. „De har Ret," sagde han efter et Diebligs Løusshed, „men troer De, at Fru Wilson gjerne vil see sin Datter gift med sin Intendant?"

„Intendant? det er han ikke mere. De har jo selv fortalt os, at han skal være hendes Compagnon. Men . . . hvor faaer han Pengene fra?"

„Jeg har hørt, at han har Eiendomme i Nærheden af St. Francisco, og hvad der mangler, det laaner han."

„Hvis det er Tilfældet, saa kan jo Fru Wilson fornuftigviis Intet have at indvende . . . medmindre hun og Datteren tage til England."

„Det er vist hendes Forsæt, men i ethvert Tilfælde tager hun ikke herfra for om et Aarstid. Mr. Richard har arrangeret det saaledes med de eventuelle Sjøbere, at det staaer Fru Wilson frit for at blive i sin Bolig, saalænge hun behager."

„Naa, saa det har han ogsaa beregnet! Han er endnu mere snu, end jeg havde tænkt, og han brækker ikke Halsen saa let. Men," spjode han til, „alt dette spaaer ikke noget Godt og behager mig slet ikke."

„Ja, hvad kan vi gjøre derved?"

„Det veed jeg ikke . . . og dog er der en Udvei, hvis vi kunde skaffe Mr. Richard en Rival paa Halsen.“

„Til at kjøbe Plantagen?“

„Nei, til at frie til Miss Ella. Men Deres Onkel er altfor gammel; han er to og halvfjerds, og han har i de sidste halvhundrede Aar været en complet Fruentimmerhader. I det Punkt forandrer han sig ikke. Hvad mig angaaer, saa er jeg jo rigtignok yngre, men jeg er dog fyldt de ni og treds, og hvem siger, at Miss Ella vilde have mig, naar det kom til Stykket. Vi interessere os begge To for Botanik, men det er ikke nok, og hendes Phantasi gaaer maaskee i en ganske anden Retning. Saa er der ingen Andre tilbage end De, Herbert, men De har jo ingen Formue og De tænker ikke paa saadanne Narrestreger; De har Deres Jernbane i Hovedet og den giver dem nok at bestille. Oprigtigt talt, jeg seer slet ingen Udvei. Seer De nogen?“

„Nei, ligesaa lidt,“ svarede Herbert og gjorde sig Umage for at smile.

„Naa, jeg opgiver det ikke endnu. Ratten bringer jo Raad. Nu gaaer jeg hen til mine Planter, men De, Herbert, seer bleg og medtaget ud, og De gjør bedst i at lægge Dem. Vi har jo endnu Tiden for os, og hvis jeg kan gjøre Noget til det, skal Miss Ella ikke blive Fru Richard. Richard . . . Richard,

det er jo ikke engang et Navn," tilføiede han brummende.

Den ene Uge gif efter den anden. Herbert havde igjen taget fat paa sine daglige Bestjæftigelser og denne Gang med en feberagtig Fver. Han søgte ved overdrevent Arbeide at komme bort fra sin fixe Idee; men alle de, som under lignende Omstændigheder tage deres Tilflugt til det samme Middel, vide bedst, hvor lidt det hjælper. Tanken forlader En ikke, og man vil ikke være fri for den, selv om man kunde blive det.

Mac-Carthy var mere tankesuld og ordknap end sædvanlig, og Mac-Leod tilbragte Dagene med at klassificere og nummerere sine Planteexemplarer og at bedække det ene Urk efter det andet med sin mikroskopiske og ulæselige Skrift.

Efterretningen om Tractatens Afslutning udbredte sig mere og mere og blev overalt hilset med Glæde af Planterne. Hvad Kanaquerne angik, saa interesserede den dem ikke videre. Herbert lagde endog saa Mærke til, at Lihø betragtede den med en hemmelig Misforføielse; men Lihø var jo siden sin ulykkelige Kjærlighedshistorie bleven baade Tivler og Pessimist. Han var forbittret paa alle Fruentimmer, og derfra er der kun et lille Skridt til heller ikke at holde af Mandfolk. Efter hans Mening vilde Tractaten berige Planterne, men Kanaquerne vilde Intet opnaae derved. Deres Land vilde blive nødt til at betale

Tribut til de Forenede Stater og hvad Dag det behagede den amerikanske Regjering at bryde Tractaten, havde de kun Valget imellem at blive odelagte eller at blive annekterede. Der var meget Sandt i disse Betragtninger; thi Lihø havde reist og forstod sig langt bedre paa den Slags Ting end hans Landsmænd, der hverken saae saa vidt fremad eller saa rigtigt, og hvoraf de Fleste vare tilfredse med deres nuværende Forhold og haabede paa, at de endnu vilde forbedres i Fremtiden. Der kom en Dag, da Lihøs Forudseenhed begyndte at forstrække Herbert, der hidtil kun havde værdiget den ringe Opmærksomhed. Lihø meddeelte ham, at der gik det Rygte mellem Spanaquerne, at Mr. Richard ventede paa et Skib, der skulde bringe ham tohundrede chineesiske Arbeidere, som vare fæstede til Manoa for den ubetydelige Betaling af fire Dollars om Maaneden. Der tilføiedes, at det var kun det første Forsøg, at andre Skibe snart vilde følge efter, at alle Plantere vilde efterfølge dette Exempel, og at de Indfødte, der i tusindviis arbeidede paa Plantagerne vilde blive erstattede af de Nysankomne. Disse Rygter, der i Begyndelsen vare ubestemte, fik efterhaanden mere Troværdighed, og Herbert meente endog saa at maatte tale med sin Dufel derom. Denne lod til at blive mere ærgerlig end overrasket ved at høre det.

„Det er udentvivel et Factum,“ sagde han. „Mr. Richard har mere end een Gang udviklet denne Plan

for mig. Tanken er rigtig og god, naar den langsomt og gradeviis kommer til Udførelse; men Mr. Richard er altfor ubændig og vil gaae for hurtigt tilværks."

"Lad ham gaae hurtig tilværks og gaae Potter i Bold med det samme," afbrød Mac-Leod ham, „jeg vilde blot ønske, at jeg havde fundet, hvad jeg søger," tilføiede han, idet han saae hen til Herbert.

„Hvad søger De da?" spurgte Mac-Carthy.

„Et Middel til at forhindre Deres Mr. Richard fra at gifte sig med Miss Ella."

„Skulde der være Tale derom?"

„Jeg formoder, at det er det, han ønsker, men det er endnu kun en Formodning."

Mac-Carthy traf paa Skuldrene og spurgte: „Og hvad kommer det saa Dem ved?"

„Mig? slet Intet; men hende overmaade meget. Og da jeg har megen Godhed for Miss Ella og aldrig har truffet paa nogen ung Pige, der er saa vidt fremme i Naturhistorie, saa interesserer jeg mig for hende og ønsker ikke, at hun skal blive Fru Richard."

„Hvorledes vil De forhindre det?"

„Det veed jeg ikke endnu. Jeg har bedet Herbert om at hjælpe mig dermed, men det lader ikke til, at han er meget ivrig derfor."

„God Lykke, Mac-Leod. Hvis De vilde følge mit Raad, saa skulde De holde Dem til Orchideerne*).

*) Planter af Familien Orchis.

Fruentimmerne ere en Gaade, min gamle Ven, og det er ikke i vor Alder, at man udgrunder den; men hvis Herbert vil hjælpe Dem, saa vær saa god, og maaskee kan han give Dem nogle Oplysninger, thi jeg vil netop bede ham om at tage til Manoa og levere Mr. Richard et Brev, hvori jeg indbyder ham til at tilbringe her nogle Dage. Jeg onsker at tale med ham om disse Rygter og om hans fremtidige Planer. Herbert," svævede han til, idet han med Belvillie beagtede det unge Menneſte, „en Smule Hvile vil gjøre Dig godt, og hvis Fru Wilson inviterer Dig til at blive nogle Dage, til Mr. Richard vender tilbage, saa kan Du gjerne tage imod det."

„Tak, men . . ."

„Det er endogſaa bedſt, at Du bliver der," vedblev Mac-Carthy uden at lægge Mærke til hans Indvending, „det er ikke urimeligt, at der paa Manoa viſer ſig nogle Symptomer paa Miſfornoiſe, og ſaa kan din Nærværelſe være nødvendig."

„Mac-Carthy har Ret," udbrod Mac-Leod ivrigt, „og jeg vil ſelv ledsage Dem, Herbert. Jeg har ikke været i Manoa længe og kan nu baade have den Fornoiſe at reiſe med Dem, at ſee Miſs Ella, at ſamle nogle Planter ſom mangler i mit Herbarium og — hvad jeg iſær ſætter Priis paa — med det ſamme undgaae at være ſammen med Mr. Richard."

Herbert bukkede, og Afreiſen blev beſtemt til næſte Morgen. Han ſkulde altsaa ſee hende igjen. Denne

Tanke bestjæstigede ham hele Aftenen og hele Natten. Da Mac-Leod skulde følge med ham, ansaae han det for rigtigt at lade Lihø blive tilbage paa Plantagen og blot medtage sin Ledsfagers Tjener. Lihø's Nær-værelse kunde medføre Ubehageligheder. Han talte derom med Mac-Carthy, der var af samme Mening og raadede ham til at fjerne Lihø for nogle Dage ved at sende ham til Honolulu med et Wrinde til en af hans Agenter. Dagen efter indstibede Lihø sig paa en af Skonnerterne og Herbert og Mac-Leod begave sig paa Veien til Manoa.

VI.

Fru Wilson modtog vore Rejsende paa det venstabeligste og overtalte uden Vanskelighed Begge til at tilbringe nogle Dage paa Plantagen. Herbert flyttede ind i sin tidligere Bolig og ventede der med Utaalmodighed paa Middagstiden, der skulde føre ham sammen med Miss Ella, som var fraværende ved deres Ankomst, uden at han vovede at spørge om Grunden. Da han omsider traadte ind i Dagligstuen, var hun der og mere fortryllende end nogenfinde, og da hun rakte ham Haanden havde han en Følelse af, at det vilde være hans høieste Lykke, om han kunde beholde denne lille Haand imellem sine. Han skjælvede af Bevægelse, men i det Samme saae han Mr. Richard ude i Verandaen, og det gjengav ham hans Koldblodighed; han gif ud til ham og leverede ham

Datelens Brev, som Mr. Richard strax gav sig til at læse.

„Jeg skal imorgen have den Ære at hilse paa Mac-Carthy," sagde han, „og jeg er ham forbunden, fordi han har forudseet, at Damerne under de nuværende Forhold ikke bør være alene. Hr. Mac-Leod og De selv bliver vel her tilbage?"

„Det er vor Hensigt, men frygter De virkelig for Uroligheder?"

„Ikke i dette Dieblif. Det er imidlertid muligt, at jeg, efter at have talt med Hr. Mac-Carthy, bliver nødt til at tage til Honolulu; men derom skal jeg senere tale med Fru Wilson og Miss Ella."

Mr. Richard sagde disse Ord i en tør og stolt Tone, der i hoi Grad mishagede Herbert. Uden at svare gik han hen til Damerne og Mac-Leod, der i sin Glæde over at være sammen med sin Yndling, Miss Ella, syntes at være i et hyperligt Humour.

Under Maaltidet tiltog hans Munterhed, og den smittede Damerne. Mr. Richard talede kun lidt og Herbert endnu mindre; han var fordybet i sine Tanker, og Miss Ella mærkede det. Hun henvendte i den Anledning nogle spørgende Ord til ham, men hun mærkede snart, at han var mere sorgmodig end distrait, og uagtet hun ikke kunde gjætte Grunden, respekterede hun hans Tausshed. Da Maaltidet var forbi, vexlede Mr. Richard nogle Ord med Fru Wilson; derpaa gik han hen til den unge Pige og tiltalte

hende sagte. Miss Ella syntes overrasket at vakte et Dieblif, men paa et Vink af hendes Moder tog hun imod Mr. Richards Arm og gik ud med ham paa Terrassen. Mac-Leod talte med Fru Wilson, og Herbert, der nu havde god Leilighed til at overgive sig til sine Betragtninger, tog Plads paa en affides Sopha ude i Verandaen. Guldmaanen kastede sin Glans ned over en Deel af Verandaen, Terrassen og Haverne. Den Deel af Verandaen, hvor Herbert befandt sig, laa i Skygge, men hans Blik sænkede sig derfra ned i Dalen, der straaledede i det hvide Maanelys. Herbert betragtede drommende dette smukke Skuespil, da en velbekjendt Stemme tiltrak sig hans Opmærksomhed. Uden at ville det, horte han disse Ord: „Min Moder vidste det altsaa? . . .“

„Ja, Miss Ella. Det vilde ikke være loyalt af mig at lade hende være ubidende om mine Forhaabninger. De kjender dem nu, og ligesom hun siger De til mig . . .“

„Haab.“

Et Dieblifs Taushed fulgte paa disse Ord, og han horte deres Skridt fjerne sig. Herbert gjorde en Anstregelse for at gaae, men til hvad Nytte? vidste han ikke Alt, hvad han frygtede for at vide og hvad bekymrede han sig om at høre mere. Snart nærmede Skridtene sig igjen, og han kunde atter høre den unge Piges Stemme, men denne Gang lød den mere sagte og mere tilfløret. Hun talte langsomt, og

Herbert kunde kun opfatte nogle enkelte Ord uden Sammenhæng. Pludselig standsede de. Kun et let Bortæppe skilte dem fra ham.

„Jeg takker Dem, Miss Ella,“ sagde han. „Efter saamange Maaneders Taushed, efter saamegen Ubisshed og Kamp kan jeg endelig aande lettere. De kjender nu min Hemmelighed; naar jeg ikke har meddeelt Dem den for, saa er det, fordi jeg har oppebiet en Dag, da jeg kunde gjøre det med nogen Tryghed. Denne Dag er nu kommet.“

Miss Ella tang. Denne Taushed var mere grusom for Herbert end Alt, hvad han havde hørt. Uden at see dem, tænkte han sig dem veyle Haandtryk, der vare mere veltalende end alle Ord, og Blik, hvori deres Sjæle smeltede sammen. Ude af Stand til længer at udholde denne Tortur vilde han reise sig, da den unge Pige pludselig nævnede hans Navn.

„Men hvorfor nærer De bestandig dette Fjendskab mod Mr. Herbert?“

„Jeg har troet i ham at see en Hindring og en Fare.“

„Hvilken besynderlig Idee!“ svarede Miss Ella. „Har De noget Dieblif kunnet troe, at Hr. Herbert dristede sig til . . . De tager feil. Jeg troer, ja jeg veed, at han er en brav Person, der ligesaa lidt er istand til at misbruge den Tillid, man viser ham, som til at stufte sig selv med Hensyn til den Interessje, man har for ham.“

„Han er fattig og ærgjerrig," svarede Richard, „og Penge kan friste til meget."

„Men ikke til det. Forsøg derfor paa at være venstabelig imod ham, og . . . senere . . . naar Dieblisset er kommet, skal jeg erindre Dem om Deres Løfte, og da vil De vel ikke afslaae mig det?"

„Hverken nu eller senere."

De unge Mennesker fjernede sig. Herbert reiste sig, gik ned i Haven og satte sig paa en Bænk. Der blev han siddende længe. En Tjener kom og underrettede ham om, at Theen var paa Bordet, og at Fru Wilson ventede ham i Dagligstuen. Hans første Tanke var at undskyldte sig med Træthed efter Reisen, men hvad førte det til? var han ikke fordomt til at lide og til at tie? hans Stolthed sagde ham, at han ikke maatte vige tilbage, og hans Hjerte hvissede, at han skulde see hende igjen.

„Alle Mennesker forlade os iaften, troer jeg," sagde Fru Wilson til ham, da han traadte ind. „Hvor er Ella og Mr. Richard?"

De traadte ind i dette Dieblis; Miss Ella var bleg og bevæget og satte sig uden at sige et Ord hen til sin Moder; Mr. Richard gik hen til Herbert og tog Plads ved Siden af ham.

„Men, Miss Ella, jeg har jo ikke seet Dem i en heel Time!" udbrod Mac-Leod.

„Er Tiden faldet Dem lang?"

„Nei, det vil jeg ikke sige," svarede den gamle

Mand i en halv gnaven og halv kjærlig Tone. „Tiden falder mig aldrig lang, naar jeg er sammen med Deres Moder, men jeg holder ogsaa nok af at have Dem hos mig.“

„Imorgen kan De have mig hele Dagen, om De vil,“ sagde hun i en lystig Tone, der forekom Herbert noget forceret. „Jeg har en Mængde Spørgsmaal at gjøre Dem angaaende mit Herbarium; der er en heel Dynge af Planter, som jeg ikke kjender, og af Bregnerne har jeg opdaget to nye Varieteter.“

„Alt det kan De vise mig imorgen; vi vil da tage Herbert med paa Raad.“

„Hvorledes?“ sagde Mr. Richard i en venstabelig Tone, „beskjæftiger De Dem ogsaa med Botaniken?“

„En Smule. Men min gode Willie er større end mine Kundskaber.“

„Det er sandt,“ sagde Mac-Leod; „men man skal begynde med Noget, og Herbert har gode Anlæg. Jeg skal nok faae Noget ud af ham. Jeg har allerede uddannet een Elev, og nu begynder jeg paa den anden.“

Miss Ella skjænkede Thee. Da hun rakte den til Herbert, der sad ved Siden af Richard, smilede hun til denne ligesom for at takke ham, fordi han havde imødekommet hendes Ønske. Herbert reiste sig for at tage Koppen, som hun bod ham. Hans Haand skjælvede, og hun blev overrasket over hans Blegthed.

„Besfinder De Dem ikke vel?“

„Jeg er kun noget træt. Det kommer sig nok,

naar jeg har hvilet. Jeg beder Dem," foiede han til med halv Stemme, „lad Deres Moder ikke mærke Noget — hun er altid saa bekymret for Andre. Jeg forsikrer Dem, det er Jngenting.“

Miss Ella betragtede ham opmærksomt, hun slog sine neb og rødmede ved at see det unge Menneskes forgmødige Mine.

„Vi har neppe seet hinanden, siden De kom, Mr. Herbert, og jeg har endnu ikke haft Veilighed til at sige Dem, hvor jeg er lykkelig over, at De ikke glemmer Deres . . . Venner.“

„Tak, Miss Ella; naar man har saa saa som jeg, glemmer man dem ikke, og Venner som Dem glemmer man aldrig. Maastee vil der komme en Dag, da De i mig vil værdiges at see en ydmyg og taus, men oprigtig hengiven Ven.“

„Det er ikke saaledes, at jeg forstaaer Venstab, og saavidt jeg huffer, har vi heller ikke seet det fra den Side. Er der da Noget forandret?“

„Spørg mig ikke i dette Dieblit, Miss Ella.“

Hun saae paa ham med en Forbauselse, der syntes saa oprigtig, at Herbert vilde have troet, at han havde drømt, hvis ikke hans Sukommelse med en grusom Trostabs havde erindret ham om ethvert Ord, han nylig havde hørt.

„Jeg har ingen Ret til at udspørge Dem, Mr. Herbert,“ svarede Ella alvorligt, „og jeg maa respectere Deres Tausshed; men man anklager ikke fine

Benner uden at give dem Leilighed til at forklare og forsvare sig. Jeg har altid troet, at der ikke eksisterer Venstab uden Tillid og Fortrolighed."

Hun havde aldrig forekommet Herbert saa smuk. Hun stod foran ham høi og rank med et straalende Blik, blussende Kinder og vibrerende Læber, og hele hendes Person aandede en ædel Stolthed. Herbert taug, men hans Blik forraadte en saa dyb og sorgmodig Beundring, at den unge Pige blev uvilkaarlig bevæget.

"De lider," sagde hun, "og vi kan siden vende tilbage til dette Thema. Tilgiv mig en øieblikkelig Hefstighed, som jeg ikke har kunnet beherske."

Han greb den Haand, hun rakte ham: "Jeg har Intet at tilgive Dem, Miss Ella," sagde han; "Deres Bebreidelse var retfærdig, men glem, at jeg har fortjent den."

Richard var kun faa Skridt fra dem, og lagde Mærke til dem Begge uden at kunne høre de sagte Ord, som de udveglede. Efter hans ubevægelige Ansigt at domme, skulde man ogsaa troe, at det interesserede ham kun lidet; men da Miss Ella forlod Herbert, skiftede han Plads saaledes, at han kom ligeoverfor hende og kunde lægge Mærke til enhver af hendes Bevægelser.

Kort efter tog man da Afsked, og Mac-Leod tog Herbert under Armen for at vende tilbage til deres Schweizerhus.

„Det gaar godt, Herbert, meget godt,“ sagde den Gamle, „og det skal nok lykkes os at faa Bugt med denne Mr. Richard.“

Herbert standsede forundret.

„Ja, jeg veed hvad jeg siger, og De har understøttet mig godt. Jeg vidste ikke, at De var saa fin, men jeg kan lægge Mærke til Alt, uden at man aner det.“

„Men, med Deres Tilladelse, hvad har De da mærket?“

„Alt min kjære lille Ella ikke bryder sig en Smule om denne Mr. Richard, at hun undgaar ham og finder langt mere Behag i Dem, og sandsynligviis beroer det kun paa Dem selv . . .“

„Saa alt det har De bemærket?“

„Ja, ganske vist, og man maatte jo være blind for ikke at see det. Men trods mine ni og trefindsthye Aar har jeg et skarpt Syn endnu. Veed De hvad, Herbert,“ foiede han til i en bebreidende Tone, „hvis jeg blot var thve Aar yngre saa vilde jeg reent see bort fra mine Egtteskabstheorier, og jeg vilde sige reent ud til dette fortræffelige Pigebarn: jeg elsker Dem, og vil De have mig? Nu, jeg veed jo meget godt, at det gjør De ikke, men det var forresten ikke saa galt strax at tage Luben fra Mr. Richard, medens man kan gjøre det.“

„Og det finder De, at jeg har gjort.“

„Ja, jeg tager ikke mine Ord i mig igjen, det

finder jeg rigtignof, og det er det, han er rasende over. Men det glæder mig netop," foiede han til, „og jeg er vis paa, at jeg vil sove godt inat."

Herbert saae forbausset paa ham og spurgte sig selv, om ikke det Hele var en Drom, men Mac-Leod saae paa ham med en saa tilfreds Mine, at man ikke kunde tvivle om, at han talte alvorligt. Uden at gratulere ham til hans Skarpsindighed sagde det unge Menneiste ham Godnat og luffede sig inde i sit Værelse for at give sine sørgmodige Tanker frit Lob.

Næste Morgen kom Fru Wilson alene til Frokosten. Miss Ella var ikke vel og lod sig undskyldte. Richard var reist til Hilo, og Mac-Leod spiste Frokost paa sit Værelse som sædvanlig. Herbert troede at bemærke, at Fru Wilson var bekymret og urolig, naaget hun tog imod ham med sin sædvanlige Velvillie. Hun forte forskjellige Gange Samtalen hen paa Mac-Carthy og senere paa Mr. Richard. Hun roste hans Kløgt, hans Activitet og hans Forretningsdygtighed, men lagde ikke Skjul paa, at hun var bekymret over de energiske Forholdsregler, han greb til, og at hun godt havde lagt Mærke til de Symptomer paa Utilfredshed, som hans Fremgangsmaade havde fremkaldt hos Ranaquerne. Herbert ansaae sig ikke for tilstrækkelig upartist til at afgive sin Mening, og han vilde ikke for Alt i Verden sige noget Ufordeelagtigt om sin Medbeiler, naar han ikke var tilstede. Han indskrænkede sig derfor til at opfordre Fru Wilson til

at oppebie Resultatet af Mr. Richards Sammenkomst med Mac-Carthy. Hun havde den fuldstændigste Tillid til den Sidstes Dom, thi hans Raad havde altid været hende til Nytte. Richard selv lagde ved alle Leiligheder for Dagen, at han i al Verbodighed boiede sig for den gamle Mand's Indsigt og Erfaring. Fru Wilson søgte forgjæves at bringe Herbert til at udtale sin personlige Mening om Mr. Richard; Herbert vilde slet ikke ind paa dette Thema: han talte med Afgtelse om hendes fremtidige Associés kloge Bestyrelse af hendes Affairer, men lod hende tydelig forstaae, at han kjendte Manden for lidt, og at jo Fru Wilson maatte kjende ham ulige bedre.

„Seg kan ikke forklare mig, hvorfor Mac-Leods har en saa forunderlig Antipathi for ham,“ tilføiede hun.

Herbert smilede og sagde: „I Mac-Leods Alder har saavel Sympathier som Antipathier tidt meget uforklarlige og ubetydelige Aarsager. Det er ubilligt at tillægge dem en Bigtighed, som de ikke har.“

„De har maaskee Ret, og jeg har Uret i at være bekymret derover.“

„De er bedre end nogen Anden istand til at bedomme en Mand, der i et Par Aar har levet hos Dem, og som De stadig har for Die. Desuden,“ tilføiede han efter nogen Betænkning, „vil jo ogsaa Miss Ellas Mening om ham, her være af Bigtighed.“

„Ja ganske vist,“ sagde Fru Wilson med en

oienshyllig Forlegenhed, „men en ung Piges Dom kan man ikke altid forlade sig paa — der skal saa lidt til at indvirke paa den. Nu . . . jeg takker Dem, Mr. Herbert, for Alt, hvad De har sagt mig. Jeg skal ved første Leilighed tale derom med Mac-Leod; naar jeg har henvendt mig til Dem, saa er det fordi jeg stoler paa Deres Venstreb og Deres Interessee for os. De nye Forhold, der vente mig, gjøre mig naturligtviis tvivlraadig og vaklende.“

Da Herbert forlod Fru Wilson, spurgte han sig selv om, hvad der havde kunnet foranledige hende til at henvende disse Sporgsmaal til ham. I to Aar havde Mr. Richard levet under hendes Tag, hvor var det da muligt, at hun ikke skulde have seet, hvad baade Herbert og Mac-Leod havde mærket i traag? skulde Miss Ella, der var ærlig og aaben ligeoverfor Alle, kun have forstilt sig for sin Moder, og var Samtalen imellem Mr. Richard og hende igaar Aftes endnu en Hemmelighed for Moderen? skulde Mac-Leod være den, der havde vaakt hendes Mistanke? han fandt, det var rigtigst at tale ligefrem med ham.

„Ah, er det Dem, Mr. Herbert? kom ind og sæt Dem, det er mig kjært at see Dem. Naar, hvorledes staae Sagerne? er Mr. Richard reist?“

„Ja, imorges inden Frokosten. Men apropos om Mr. Richard, har De talt om ham igaar med Fru Wilson?“

„Ja, det har jeg rigtignok. Det gjør jeg altid:

naar Veiligheden er god, saa griber jeg den. Hvis Fru Wilson skulde tale til Dem derom, saa glem ikke, at jeg har sagt hende, at De tænker om det Punkt ligesom jeg, og at vi begge To har kun en meget daarlig Mening om Mr. Richard."

"Har De sagt hende det?"

"Ja, baade det og meget Andet. Jeg lod ogsaa et Ord falde om, at hun gjorde Uret i at lade de to Mennesker være saameget alene; det kunde let udarte til en Inclination, og det vilde skære mig i Hjertet at see det elstværddige Barn falde i Hænderne paa saadan en Person. Det er muligt, at han er suild som ti Yankeeer," foiede han til og gued Hænderne, „men paa det Terrain frygter jeg ham ikke. De har ogsaa hjulpet mig fortræffeligt, og jeg er temmelig vis paa, at vi seire."

Herbert hørte paa ham med Forbauselse. Den unge Piges lange Samtale med Mr. Richard, hendes Bevægelse, da hun kom ind i Dagligstuen og Mr. Richards triumpherende Mine, alt det havde altsaa den Gamle slet ikke lagt Mærke til! Han vilde lige til at aabne Dinene paa ham og sige ham Alt, men hvad kunde det nytte? og hvorledes kunde han ogsaa tilstaae, at han havde lyttet til en fortrolig Samtale? han taug og indskrænkede sig til at bede Mac-Leod om ikke at indblande ham i denne Affaire.

"Det gjør jeg ikke heller," svarede denne, „men jeg bliver ikke staaende paa Halvveien. Jeg har

endnu ikke talt med Miss Ella, og jeg har lagt en Plan som jeg lover mig Noget af."

Herbert kom ingen Begne. Mac-Leod horte ikke paa ham, men blev ved at forfølge sin Tante og vilde, som han sagde, ikke paa nogen Maade opgive, hvad der var saa udmærket begyndt. „De kan jo dog ikke nægte," foiede han til, „at De i Grunden er af samme Mening som jeg, hvorfor da ikke sige det recut ud?" Herbert indvendte forgjæves, at han be- sandt sig i en altfor piinlig Stilling ligeoverfor Fru Wilson og hendes Datter, men Mac-Leod svarede, at der var Intet i Verden saa vigtigt som at tale i rette Tid; det havde han gjort, og det skulde hans unge Ven skjonne paa.

Det var ikke muligt at faae ham fra denne Tante, og Herbert onstede i sit stille Sind, at den gode Mac-Leod igjen sad hjemme paa Gilo mellem sine Herbarier.

Miss Ella lod sig ikke see denne Morgenstund. Ved Middagstid kom hun ned i Verandaen, hvor Herbert sad og gjennemløb en Artikel i „Edinburgh Review". Hun syntes overrasket over at finde ham der, men fattede sig med eet og gif hen til ham.

„Mr. Herbert, undskyld at jeg forstyrrer Dem i Deres Læsning, men jeg vilde gjerne tale et Par Ord med Dem."

„Tal, Miss Ella, jeg er til Deres Tjeneste."

„Har De, Mr. Herbert, nogen alvorlig Grund til at vise Dem fjendtlig imod Mr. Richard?“

„Fjendtlig, nei, men tilbageholden.“

„Kan De meddele mig denne Grund?“

„Nei, Miss Ella.“

„Kan De sige den til min Moder?“

„Heller ikke.“

„Naar De hverken kan sige den til hende eller mig, er det da smukt at vække en Mistanke imod ham, som man ikke kan komme til at opklare.“

„Jeg har aldrig sagt eller gjort Noget, der kan berettigge til en saadan Bestyldning.“

„Er De ganske vis derpaa? for blot at tale om mig personlig har De da forglemt, at De ved forskellige Leiligheder har ladet mig forstaae, at Mr. Richard var Dem ubehagelig, og at De paa mit ligefremme Spørgsmaal om, hvad der var Grunden dertil, ikke har kunnet svare Andet, end at De folte Dem ubehagelig berørt af den Interesse, min Moder viste ham, og af det fortrolige Forhold, De antog at der var imellem ham og mig. Husker De det?“

„Det husker jeg.“

„Veed De da ogsaa, at Mac-Leod har havt en Samtale med min Moder om det samme Thema? baade min Moder og jeg veed fra gammel Tid, at Mac-Leod er en Original, at han ikke elsker Mr. Richard, og at de Intet har tilfælles. Men igaar er han gaaet videre; han har paa det bestemteste for-

sikkert, at De deelte hans Anskuelse, og han har gjort Moder opmærksom paa, at Mr. Richards Ophold her kunde give Anledning til visse Formodninger for mit Bedkommende, som baade De og han kun nodig vilde see gaae i Opsyldelse. Denne Betyrning, der er meget besynderlig imod mig og kun lidt velvillig imod en Landsmand, som De neppe kiender, har han ikke betænkt sig paa at tillægge Dem."

"Denne Betyrning, som De kalder besynderlig, og som jeg vilde kalde broderlig, nærer jeg virkelig."

"Nuvel, Mr. Herbert, hvis jeg havde en Broder vilde han ikke blive staaende derved, men han vilde tale tydeligt, naar man opfordrede ham til at forklare sig. De har allerede tilladt Dem at udtale en Formodning, som jeg havde været berettiget til at besvare med Taushed. Det gjorde jeg ikke. Jeg troede paa Deres oprigtige Venstabsforsikringer, og uagtet Venstabs ikke berettiger til Indiscretion, saa kan det dog undskyldes den en enkelt Gang. Jeg talte altsaa aabent til Dem, men det lader til, at De ikke har forstaaet mig."

"Hvad De sagde til mig dengang, Miss Ella, vilde De ogsaa kunne sige mig det idag?"

Den unge Pige saae paa ham med et overlegent Smil.

"Nei, Mr. Herbert. Jeg giver Dem ikke længer Ret til at spørge mig, og jeg har Intet at svare den, der engang har tvivlet om mit Ord."

„Hvad der var sandt dengang kan dog muligen nu ikke være sandt.“

„Det indrommer jeg, og De kan derom tænke, hvad De selv vil. Hvad der mishager mig, det er at være Gjenstand for Formodninger, som jeg ikke vil disputere om; men det er kun sagt i Forbigaaende. De tilstaaer, ikke sandt, at De betragter Mr. Richard med en Antipathi, som De hverken vil betroee min Moder eller mig Grunden til?“

„Ja, Miss Ella.“

„Det gjør mig ondt, Mr. Herbert; men De vil indsee, at det paa ingen Maade kan formindste den Interesse, som vi nære for Mr. Richard.“

„Det forstaaer jeg saameget bedre, som den er af en saadan Natur, at den, hvis jeg kunde siige Dem, hvori den egentlig bestaaer, paa ingen Maade vilde svække . . . de Følelser, som den nævnte Person indgyder Dem.“

Miss Ella saae overrasket paa ham.

„Siden det forholder sig saaledes,“ sagde hun, „tillader De mig da at gjentage disse Ord for min Moder?“

„Ja, Miss Ella.“

„Tak! Jeg formoder, at der i alt dette er en Misforstaaelse, som en skjøn Dag vil oplaaes.“

„Det troer jeg ikke. I ethvert Tilfælde beder jeg Dem om at glemme min gamle Vens ubesindige Ord. Han har uden mit Samtykke betjent sig af mit

Navn, og det beklager jeg. Hvis De senere skulde komme til at tænke paa mig, saa beder jeg Dem tilgive mig de Ubhageligheder, jeg imod min Villie har foraarjaget Dem. Jeg vil bestandig erindre Dem og Deres Fru Moder med Hviagtelse og Taknemlighed. Hvad enten jeg er nær eller fjern, ville mine Ønsker for Dem altid være de samme."

„Men, Mr. Herbert, jeg forstaaer Dem ikke. Agter De at forlade os?"

„Ja, Miss Ella, jeg vender tilbage til England."

„Gjør ikke det, Mr. Herbert."

Han rystede sørgmodigt paa Hovedet.

„Gjør det ikke, men vent."

„Paa hvad?"

Uden at svare ligefrem paa dette Spørgsmaal blev den unge Pige staaende tankefuld og sagde derpaa med en noget forlegen Stemme:

„Hav Taalmodighed. Hvorfor strax tabe Modet? Omstændighederne kunne forandre sig. De har her Benner, der interessere sig for Dem, Vent!"

„De troer, at jeg er ærgjerrig og higer efter Lykke? maaskee kunde jeg gjøre det for min Familie, men den tænker jeg i Diebliffet ikke paa. Jeg veed ikke, hvilke Omstændigheder De sigter til, men vær vis paa, at om ogsaa Lykken strømmede ind til mig imorgen, og om den overgik langt alle mine Forhaabninger og Drømme, saa vilde den dog ikke bringe mig til at vakle i min Beslutning."

„De vil absolut forlade disse Døer?“

„Jeg vil bort herfra. Det er nødvendigt,“ vedblev han med en voxende Bevægelse, „og De aner ikke, at det er grusomt af Dem at tale saaledes til mig. Indseer De ikke, at De pincer mig, at der tynger en Hæmmelighed paa mig, og at jeg behøver hele min Kraft for at tie.“

Den unge Pige havde sættet sine Dine paa ham, men de formorkedes uvilkaarligt. Denne dybe Smerte, hun havde for Die, kunde hun ikke modstaae. Forvirrede Erindringer vaaguede hos hende. Frygtede hun, onskede hun at høre mere? anede hun omsider Sandheden? i dette Dieblik kunde hun ikke klare det for sig. Et Spørgsmaal stjalvede paa hendes Læber, men hun taug. Et Par Taarer rullede langsomt ned ad Herberts Kinder, et Par brændende Taarer, hvis stumme Bøstalenhed forøgede hendes Forvirring. Hun vendte Hovedet bort og rakte ham Haanden — „Farvel!“ sagde hun.

For første Gang førte han denne lille Haand til sine Læber — „Farvel.“ sagde han og fjernede sig hurtigt.

VII.

Da Herbert var kommen hjem i sin Bolig skyndte han sig, at udføre sin Plan. Han havde besluttet sig til at reise samme Dag og skrev derfor to Breve, det ene adresseret til Fru Wilson, det andet til Mac-

Leod. Uden at indlade sig paa sine fremtidige Planer foregav han for dem Begge en Skingrund, hvorfor han maatte vende tilbage til Hilo. Saasnart Brevene vare færdige, lod han sadle sin Hest, gav Brevene til et Dyende med Ordre til først at aflevere dem om Eftermiddagen og kastede derpaa endnu et sidste Blik hen paa det Sted, hvor han efterlod sit Hjerte, sin Lykke og sine Dromme. Derpaa tog han Veien til Hilo. Offeret var altsaa fuldbragt, og Alt var gaaet godt. Denne sidste Samtale med den unge Pige havde fremskyndt hans Beslutning og dens Udførelse. Beklagede han det? det vidste han ikke. Hans Smerte var imidlertid inderlig og stærk, thi han elskede brændende, og ethvert Skridt af hans Hest fjernede ham fra Ella.

Hvad der endnu var tilbage at gjøre var kun lidt i Sammenligning med denne gruelige Skilsmisse. Han havde forbeholdt sig sin Frihed ligeoverfor Duxlen og sin Ret til at bryde et forelobigt Baand, der ikke var bindende for nogen af dem. Han vilde simpelt- hen sige ham, at han vilde vende tilbage til Europa. Paquetbaanden skulde forlade Honolulu om en Maanedstid, og ved denne Leilighed vilde han benytte den. Om to Maaneder kunde han igjen være i London, hvor han vilde vende tilbage til sin tidligere hdmgye og arbeidsomme Stilling. Han vilde da gjensee sin Moder og sine Søstre, hvis Breve forraadte en Sorgmodighed, som hans Fraværelse forarsagede.

Hvad den Formue angik, der kunde tilfalde ham paa dette Sted, saa havde han jo slet ingen Grund til at gjøre Regning paa den. Lige siden deres første Samtale var hans Dufel aldrig senere kommet tilbage til dette Thema. I sit stille Sind tænkte han dog, at Mac-Carthy, der undertiden havde udspurgt ham om hans Moder og hans Søstre, ikke vilde glemme dem aldeles, men testamentere dem et lille Legat. Hvad ham selv personlig angik, saa haabede han nok at slaae sig igjennem. Alle disse Tanker gif igjennem hans Hoved, men kun en eneste antog en bestemt Form: det var en ung Pige i hvid Kjole med en Hibiscusblomst i Haaret og i Bæltet. Han huskede det Blik, hun havde fæstet paa ham, da han sidste Gang talte med hende; det var som om hun havde kunnet læse i hans Dine, gjætte hans Hemmelighed og have Medfølelse med hans Smerte. Et Ord mere, og han havde forraadt sig; et Ord mere, og han havde tilstaaet Alt for hendes Fodder. Hvortil vilde det nytte? en Anden havde allerede talt for ham, og hans Sukommelse gjentog ethvert Ord af deres Samtale. Han horte endnu Ellas Stemme udtale disse Ord: „Hvorledes har De kunnet troe, at Mr. Herbert turde vove . . . men det er jo Galsskab. Jeg troer, jeg veed, at han er en honnet Mand, hvem det er ligesaa umuligt at misbruge den Tillid, man viser ham, som at tage feil af de Følelser, han er istand

til at fremfalde." — „Gonnet Mand?" gjentog han. „Ja, det er jeg, og derfor reiser jeg."

Fordybet i sine Tanker red han videre. Aftenen rykkede frem, og Solen forgyldte med sine sidste Straaler de hvide Trætoppe. Der indtraadte en Tausshed i Naturen, og ikke et Vindpust satte Bladene i Bevægelse. Herbert standsede sin Hest. Hvorfor herskede der ikke den samme dybe Fred i hans Sjæl som i den Natur, der omgav ham? hvorfor kunde han ikke lade være at føle og lide, og hvorfor kunde han ikke finde Hvile i Glemsel?

En fjern Gallop rev ham ud af hans Drømmerier: sandsynligviis var det en eller anden af de Indfødte, der havde forsinket sig og vendte tilbage til sin Hytte, eller en og anden Embedsmand fra Plantagen, der begav sig til Manoa. Lyden kom imidlertid bestandig nærmere og ved en Omdreining af Veien opdagede han, at det var en Kanaque, der ved Synet af ham sagtnede sit Ridt og pludselig standsede ganske. Herbert gjentjendte en af sin Onkels Domestikker og udbrød: „Er Du her, Keoni, og hvor vil Du hen?"

„Til Manoa, til Dem, Mr. Herbert, for at bede Dem vende hurtigt tilbage, thi Herr Mac-Carthy er syg, meget syg. Han har inat haft et apoplektisk Anfald, og imorges kunde han hverken tale eller røre sig. Walter, hans Husbestyrer, har befalet mig at tage bort og bede Dem om at slynde Dem."

„Kan din Hest følge min?“

„Ja, Mr. Herbert.“

„Gaa affted!“

De sporede deres Heste og floi affted i Galop. Underveis henvendte Herbert nogle Spørgsmaal til Neoni. Anfaldet havde været pludseligt, og der var slet Intet, der ud paa Aftenen antydede, hvad der vilde skee. Herr Mac-Carthy havde talt længe med Mr. Richard og var tidlig gaaet til Ro. Om Natten havde man Intet hørt til ham, og først da Walter næste Morgen til sædvanlig Tid traadte ind i hans Bærelse, havde han truffet ham lamslaet i Sengen. Den Gamle havde forgjæves gjort sig Umage for at tale, men havde ikke kunnet faae et Ord frem. Paa Walters Forespørgsel om han ikke vilde see Mr. Richard, havde han rystet paa Hovedet med en synlig Utaalmodighed; derimod var det tydeligt, at han havde Noget paa Hjertet og ligesom søgte efter Noget eller Noget. Da Walter havde spurgt ham, om han da skulde bringe Mr. Herbert en Underretning om, hvad der var skeet, havde han nikket ivrigt. „Strax?“ havde Walter spurgt. Han havde igjen nikket, og først da Walter havde sagt ham, at han øieblikkelig vilde affende et ridende Bud, var Mac-Carthy bleven rolig.

Andet vidste Neoni ikke, han var øieblikkelig taget bort, og Tilfældet havde ladet ham møde Herbert paa Veien.

Flokken elleve om Aftenen naaede de Plantagen.

Walter blev strax underrettet om Herberts Ankomst og tog imod ham i Verandaen. Han sagde ham, at Lægen havde været der om Eftermiddagen og ikke givet noget Haab; maaskee vilde den Syge for nogle faa Dieblikke faae Mælet igjen, men selv det var tvivlsomt. Senad Aften var Lægen kommen igjen og havde fundet Patienten uforandret. Lægen havde faaet et Bærelse tæt ved Herberts og havde befalet, at man skulde vække ham, hvis der indtraadte den mindste Forandring. Walter vaagede hos ham, og den Syges Tilstand var bestandig den samme.

Mr. Richard havde ikke forladt Willaen; han var bleven stærkt berørt af denne Katastrophe og havde hver Time ladet høre til den Syge. Under disse alvorlige Omstændigheder fandt man det nødvendigt at sende en Underretning til Mac-Leod, der var den Gamles fortroligste Ven. Herbert frygtede for, at denne Efterretning kunde have skadelige Følger for Mac-Leod, naar den ikke blev bragt ham paa en staaende Maade; han var saa gammel, at en altfor stærk Rystelse kunde forhindre ham i at reise. Herbert bestemte sig derfor til at forberede ham skriftligt, og Brevet skulde bringes ham næste Morgen af et paa- lideligt Bud, der skulde undgaae omhyggeligt at sige Noget, som kunde forstrække ham. Forend han skrev, onskede han at see den Syge. Walter fandt det i sin Orden og kom kort efter tilbage med den Bæst, at Mac-Carthy, der havde faaet at vide, at han var

fommen, ønskede at see ham. Herbert begav sig strax hen til ham, men anmodede først Walter om at sætte en Lampe ind i Onklens Cabinet, da han vilde tilbringe Natten der og skrive til Mac-Leod.

Den Syge laa stille hen paa Sengen uden noget Livstegn, kun syntes hans Blik mere skarpt og gjennemtrængende end sædvanligt. Hans Læber vilde forgyæves fremstamme nogle Ord, og al hans Livskraft lod til at have samlet sig i Blikket. Det var ikke muligt at tage fejl af Dinenes Udtryk, og det var med stærk Bevægelse, at Herbert nærmede sig Onklens Dodsleie og saae, at han var velkommen i dette høitidelige Dieblif. Walter nærmede sig forsigtigt. Med nogle faa Ord udtalte Herbert sin Sorg og meddeelte ham sin Hensigt, at sende Bud efter Mac-Leod. Han forklarede ham ligeledes, at han havde modt Budet paa Beien og derfor havde kunnet komme saa hurtigt. Opmuntrret af den Gamles Opmærksomhed bad han om Tilladelse til at maatte sende Bud efter den protestantiske Missionair paa Hilo. Den Syge gav sit Bifald til Alt, men det var oienlyligt, at hans Tanker beskjæftigede sig med noget ganske Andet, og Alt, hvad Herbert kunde forstaae, var, at han med Utaalmodighed længtes efter, at Mac-Leod skulde komme. Herbert foreslog ham derfor at kalde paa Walter, at skrive diebliffelig og at sende Budet strax bort med Brevet. Det var tydeligt, at han imødefom den Gamles Ønsker, og at hans Dine opfordrede ham

til at skynde sig. Han lod Walter blive tilbage hos ham og gif nu igjennem Verandaen hen til Onkels Cabinet.

Walter havde udført hans Ordre, og igjennem det halvaabne Vindue kunde Herbert i Mørket see ind i Cabinettet, der fik sit Lys fra en Lampe, som var stillet paa Planterens Skulder. Nogle lette Trin tiltrak sig hans Opmærksomhed. Der maatte være Noget inde i Værelset, en Skygge bevægede sig henne i den mørke Deel af Cabinettet, og man hørte en Lyd, som om en Skuffe blev aabnet eller lukket. Det var ikke Walter, thi ham havde Herbert lade blive tilbage ved sin Onkels Leie. Han stirrede ufravendt derover og saae Skyggen pludselig reise sig. Ikke en Lyd forraadte ham, thi saavel dette Værelse, som alle de øvrige i Villaen, ja endogsaa Verandaen vare belagte med tykke chinesiske Tæpper. Skikkelsen nærmede sig den oplyste Deel af Værelset. Det var en Mand, og han holdt i Haanden et Papir, som han aabnede. For at kunne læse det vendte han Ryggen til Lampen, hvorved hans Ansigt kom i Skygge. Han gjennemløb hurtig Papiret, som han holdt i Haanden, og gif derpaa atter hen i den Krog, hvor Herbert først havde faaet Die paa ham. Den samme Lyd af en Skuffe, der blev aabnet eller lukket, hørtes igjen, og den Ubekjendte aabnede derpaa en Dør, som førte ind i en Corridor og forsvandt, uden at Herbert havde faaet Seilighed til at skjelne hans Træk. Hvem kunde

paa denne Tid trænge ind i dette Værelse? var det et Lyende, der kom for at udføre en eller anden Ordre? det var umuligt, naar man tænkte paa, at den Bedkommende havde gennemlæst et Papis og derpaa igjen havde lagt det hen paa sin Plads. Var det Hele en Drom af Herbert? var hans Phantasi ophidset af den heftige Sindsbevægelse, han havde havt i Manoa? det var ikke rimeligt, men dog muligt. Han gik ind i Cabinettet og lige hen i den Krog, hvor han havde seet, eller troet at see, en Person for et Dieblif siden. Der stod der et Skab med Solvlaas, som han kjendte meget godt. Mac-Carthy havde, efter Mac-Leods Sigende, ladet det forfærdige for en halv Snees Aar siden af alle de sjeldne Træsarter, der findes paa Verne i dette Archipelag. Herbert undersøgte det opmærksomt. Vaasene syntes urorte og der var ingen Nogle i Skufferne. Det eneste, der overraskede ham, var, at Meublet, der ellers var meget blankt, var ligesom lidt formørket af Beaanden eller Berøring foroven. Denne lette Nuance i Farven udslittedes strax, og nogle faa Sekunder derefter, var der ikke engang et flygtigt Spor tilbage-deraf.

Herbert besluttede at opsætte sine Betragtninger derom til senere og satte sig strax til at skrive til Mac-Leod. Brevet var netop skrevet, da det kanaquiske Bud kom og undervattede ham om, at han var færdig. Herbert indskærpede ham, hvad han havde at gjøre, og gik op paa sit Værelse, hvor han fastede sig paa-

klædt paa Sengen for at faae nogen Hvile, som han trængte hoiligen til.

Den følgende Dag forløb uden at medføre nogen Forandring i den Syges Tilstand. Mr. Richard overraskedes ved at see Herbert ved Frokosten, men denne Sidste indlod sig slet ikke paa Forklaringer i Anledning af hans Tilbagekomst. Mr. Richard paa sin Side talte heller ikke om at reise og syntes bestemt paa at blive til det Sidste. Hvad Vægen angik, da havde han intet Haab. Efter hans Mening dreiede det Hele sig om Timer, i det hoieste om Dage. Patienten var sig sin Tilstand, bevidst, thi endnu var hans Hoved fuldkommen klart. Men i et Øieblik kunde det Hele være forbi.

Under disse Omstændigheder var Mr. Richards Nærværelse dobbelt piinlig for Herbert. Den vakte igjen Sorgmodighed i hans Sind, og Mr. Richards overmodige Holdning var ham forfærdelig til Byrde. Mere end een Gang folte han sig fristet til at forraade sit Incognito, til at sige, hvem han var, og hvilke Familiebaand der knyttede ham til den Døende; men hvad kunde det nytte at meddele ligegyldige Personer et Factum, som han havde holdt hemmeligt, som Mac-Deod var den Eneste, der kjendte, som ikke kunde interessere Nogen og som netop, naar det rygtedes i dette Øieblik, kunde blive modtaget med en fornærmelig Tvivl og fortolket paa en saarendende Maade. Han taug, fortsatte sin bestedne Rolle og offrede al

sin Tid til den Syge, hvis Tilstand forværredes med hvert Dieblif. Mac-Leod ankom henimod Aften. Med nogle faa Ord satte Lægen og Herbert ham ind i Situationen. Det gjorde et smerteligt Indtryk paa ham, og han begav sig strax hen til sin gamle Ven, hos hvem han tilbragte et Par Timer. Doden nærmede sig, og Mac-Leod, Herbert og Walter sad om hans Leie og modtog hans sidste Suk. Han dode midt om Natten.

Dette Dødsfald afbrød det sidste Baand mellem Herbert og Verne. Det var altfor pludseligt og uventet, til at hans Onkel, selv om han havde villet det, havde kunnet udføre nogen af de Planer, han havde omtalt i sit Brev. Herbert haabede og ventede Intet. Han sørgede alene oprigtigt over Tabet af denne excentriske gamle Mand, hvis Blik havde hjulst ham saa venligt Dagen iforveien. Han sagde til sig selv, at under andre Forhold vilde de have forstaaet og elsket hinanden. Han vidste, at den Døde havde agtet og vurderet ham høit.

Indesluttet i sig selv havde Herbert kun ringe Opmærksomhed for hvad der foregik omkring ham. Mac-Leod, der forstod det unge Menneskes Sorgmodighed, traf de nødvendige Forberedelser til Begravelsen og fandt en praktisk og virksom Bistand hos Mr. Richard. Tre Dage efter Mac-Carthys dødelige Afgang blev han stedet til Jorden. Alle Planterne i Omegnen og alle Plantagens Beboere og Arbeidere

fulgte ham til Jorden. Mac-Leod gik i Spidsen for Sørgetoget, og han forlangte, at Herbert skulde gaa ved Siden af ham. Mr. Richard, der stottebde sig til sit fortrolige Forhold til den Udbode, gjorde Vaastand paa den samme Ret. I Overeensstemmelse med Dernes gjæstfrie Skikke vare de nærmeste Naboer af Mac-Leod blevne indbudne til at gjæste Plantagen, hvor der blev anvist dem Værelser. Ved denne Leilighed glemte man hverken Fru Wilson eller Miss Ella, der ogsaa havde efterkommet Opfordringen. Saaledes befaandt Herbert sig paa Begravelsesdagen pludselig sammen med den, hvem han i sine Tanker havde sagt et evigt Farvel.

Saamange Rhytelsér og Engstelsér havde efterladt deres Spor paa Herberts Ansigt. Den unge Pige blev overrasket ved at see ham saa bleg og ved at lægge Mærke til Mr. Richards overmodige Holdning ligeoverfor Herbert og Mac-Leod. Den Første syntes slet ikke at bemærke det, men den Gamle var ligesaa forbauset derover. Fru Wilson henvendte nogle trostende Ord til Herbert, og Miss Ella rakte ham taus Haanden, men hendes Blik sagde mere end Moderens Ord. Da Ceremonien var forbi adsplittedes Mængden. Fru Wilson og hendes Datter, Mr. Richard og Mac-Leod, Herbert og et Par Plantere vendte alene tilbage til Villaen, hvor Damerne, efter Mac-Leods indstændige Opfordring, havde besluttet at tilbringe nogle Dage.

Ved Hjemkomsten lod Mac-Leod de Indbudne anmode om at samles i Mac-Carthy's Cabinet, hvor han ønskede at meddele dem den Afdodes sidste Villie. Hvis Mac-Carthy ikke havde efterladt noget Testament, var Herbert hans retmæssige Arving, men den Gamle havde flere Gange slået paa, at han agtede at disponere over sin Eiendom til velgjørende Formaal. Herbert vidste ogsaa, at han havde udseet sin gamle Ven til Executor; han kom tilde til Sammenkomsten og satte sig hen i en Krog. Saasnart Mac-Leod saae ham, lod han Walter række sig Røglen til Planterens Pult. Mac-Leod aabnede den og fremtog en anden Røgle med hvilken han begav sig hen til et Meubel, der stod i en Krog af Salen. Hele den mystiske Scene, der var foregaaet den Nat, da Herbert vendte tilbage til Plantagen, stod paa een Gang for hans Dine. Var Testamentet gjemt der, og hvem kunde have Interesse af at kjende det strax? i ethvert Tilfælde var han vis paa, at han ikke havde drømt, men seet den hele Scene tydelig for sine Dine.

Mac-Leod aabnede Meublet, og den besynderlige Lyd, der fulgte med Røglen's Omdreining, erindrede igjen Herbert om, hvad der var foregaaet hin Nat. Den gamle Mand fremtog et sammenlagt Papiir og læste følgende:

„Sund paa Sjæl og Legeme nedskriver jeg her Indholdet af min sidste Villie. Jeg dør som Protestant, hvilken Tro ogsaa har været mine Forsædres, og jeg befaler min Sjæl i Guds Haand.

J det Ønske, at bringe Orden i mine timelige Sager og at gjøre den bedst mulige Brug af min Rigdom, udnævner jeg min gamle Ven John William Mac-Leod til executor testamenti og testamenterer ham forud den Sum af halvtredstusindstyvetusind Dollars, at have hos min Banquier Schulz & Comp. med

Forpligtelse for ham til at vaage over, at alt det Efterfølgende nøie bliver efterlevet. Jeg anviser en Sum af hundredetusinde Dollars til Opførelsen og Vedligeholdelsen af et Hospital for de Indfødte i Byen Hilo; min executor testamenti har i den Henseende, at afgjøre det Fornødne med Regjeringen og Byraadet. Jeg testamenterer min troe Tjener Walter tretusinde Dollars og eettusinde Dollars til hver af mine andre tre Tjenere. Endelig indsætter jeg til min Universalarving, under Forventning af at han respekterer de ovennævnte Gaver, min Broder, Franz Mac-Carthy. Skulde han være død inden jeg, skal hans ældste Son Robert Mac-Carthy eller, hvis han ogsaa er død, hans Broder med samt hans mandlige Arvinger i lige Linie være min Universalarving, imod at han udbetaler min Broders Kone og Døtre en aarlig Rente af eettusinde Dollars hver. Hvis Ingen af de ovennævnte Personer skulde være ilide ved min dødelige Afgang, tilfalder der min Svigerinde og mine Niece en Sum af tyvetusinde Dollars hver een Gang for alle, og Resten af min Formue skal da anvendes til at bygge Stoler for unge Kanaquer i Byerne Hilo, Lahaina og Honolulu. Min exeoutor testamenti skal have den fornødne Myndighed til, angaaende dette Punkt, at forhandle med Regjeringen og i Forening med den at træffe alle de Forholdsregler, som han anseer for nødvendige. Udfærdiget i Hilo den 15de Januar 1870 i Overværelse af John William Mac-Leod og Thomas Walter, der uden at kjende Indholdet af dette Dokument have som Bitterlighedsbidner attesteret min Underskrifts Vgthed.

Stephen Mac-Carthy."

Oplæsningen af dette Dokument blev modtaget med den dybeste Tausshed. Herbert vilde neppe troe sine Øren. Dette Dokument, der var af en tidligere

Datum end hans Ankomst, indsatte ham til Universal-arving, eftersom hans Fader og ældste Broder vare døde. Det var netop i det Øieblik, da han mest tvivlede om, at Formuen vilde tilfalde ham. Hans første Tanke var hans Moder og Søstre, hans næste Tanke Onkelen, der ikke var mere, og hvem han ikke kunde bevidne sin dybe Taknemmelighed. For ham selv kom denne Formue forsilde, men hans Familie vilde i alt Fald nyde godt deraf. Fordybet i sine Tanker mærkede han ikke det Blik, der veksledes mellem Fru Wilson og Mr. Richard, ligesaa lidt som den Sidstes heftige Bevægelse og pludselige Bleguen.

„Hvor høit anslaaer De Mac-Carthys Formue?“ spurgte en af Planterne Mac-Leod.

„Til omtrent to Millioner Dollars,“ svarede den Gamle, „men jeg har endnu ikke meddeelt Dem Alt; for omtrent to Maanedre siden har Mac-Carthy leveret mig et forseglet Brev og anmodet mig om ikke at aabne det for efter hans Død. Det er muligt, at dets Indhold kan forandre i et eller andet Punkt Testators Villie. Vil De derfor behage at constatere, at Seglet er urørt.“ Med disse Ord lagde han et Brev med Mac-Carthys Segl paa Bordet.

„Hvorfra kommer dette nye Dokument, og hvad Værdi har det?“ spurgte Mr. Richard med en skjælvende Stemme.

Planterne saae paa hinanden med Forbauselse. Overrasket og fornærmet svarede Mac-Leod i en tør Tone: „Jeg har nylig forklaret, hvorfra det kommer. Indholdet kjender jeg ikke.“

„Hvorledes er det muligt,“ vedblev Mr. Richard, „at et Dokument, hvis Vigtighed vi ikke kjende, ikke findes vedlagt selve Testamentet, men er overgivet til en Trediemand, hvem det staaer frit for at komme frem med det eller lade det være.“

„Det er begribeligt, Mr. Richard, at min gamle Ven kjendte mig tilstrækkeligt til at vide, at jeg ikke var istand til at lægge Skjul paa et Dokument, som var anbetroet til mig. Jeg forstaaer ikke, hvor De kan reise nogen Tvivl derom; men da jeg overhovedet ikke anerkjender, at De har nogen Ret til at intervenere, vil De undskylde, at jeg gaaer videre. Vil altsaa De, mine Herrer, og vil De, Herbert, constatere, at Seglet der er urørt.“

„Enten De anerkjender min Ret til at intervenere eller ikke,“ svarede Richard, „er mig temmelig ligegyldigt. Jeg tager den, og jeg benytter mig af den. Jeg skal senere retfærdiggjøre mig i den Aaledning. I dette Dieblit, hvor jeg er tilstede ved Oplæsningen af et Dokument, der disponerer over en betydelig Formue og gjør det paa en lovlig Maade og i Overeensstemmelse med Testators Hensigt, der er os Alle velbekendt, reiser jeg en Tvivl om Værdien af det Dokument, som De her fremkommer med, saafremt det i nogenstomhelst Henseende modificerer de Dispositioner, som De nylig har oplæst for os. Jeg gjentager, at de Omstændigheder, hvorunder De kommer frem med det, den Oprindelse, som De tillægger det, den Ret, som det hjemler Dem til at publicere det eller holde det tilbage, motiverer min Indsigelse og — min Mistanke.“

Den Gamle reiste sig op, ganske hvid i Ansigtet over den Fornærmelse, der var blevet ham tilføiet; men inden han kunde svare, var Herbert allerede traadt hen til Bordet.

„Det er nok,“ sagde han. „Ingen uden De vilde have vovet at reise en Tvivl om Hr. Mac-Leods Ærlighed. Vi veed Alle, at han havde Hr. Mac-Carthys uindskrænkede Tillid. Deres uværdige Mistanke fortjener kun hans og Alles Foragt. Behag at

lade Mac-Leod fuldføre sit Hverv. Deres Indsigelser kan De altid komme frem med. Her, i dette Hus, som Døden nylig har gjæstet, er det kun en Fornærmelse imod den Hedengangnes Minde."

"Mr. Herbert har Ret," tilføiede en af Planterne, "dette Dokument, der sagtens er et Codicil, forekommer mig at være fuldkommen legalt. Seglet er urørt, og hvis det, som jeg troer, er skrevet og undertegnet af Testator og af en tidligere Datum end Testamentet, har det den samme Værdi, om ikke en endnu større. Udskriften er forresten Mac-Carthy's Haandskrift og lyder: Til John William Mac-Leod, kun at aabnes efter min Død."

Fru Wilson og Miss Ella fulgte med en smertelig Forbavselse denne besynderlige Scene. Herberts Optræden og hans faste og værdige Sprog fremkaldte en Sympathi hos dem, der ogsaa gav sig tilkjende i de to Planteres Ord og Holdning. Richard mærkede det, og idet han med en voldsom Anstrengelse bekjæmpede sin Forbittrelse over Herberts Tiltale, trak han paa Skuldrene og satte sig ned, idet han sagde: "Her og paa ethvert andet Sted fastholder jeg, og vil jeg fastholde, hvert Ord, som jeg har sagt."

Mac-Leod aabnede sagte Brevet, men han var altfor bevæget til at kunne læse det, og han rakte det derfor til den ældste af Planterne. Denne gennemløb det hurtigt. "Dette Dokument," sagde han, "er skrevet og undertegnet af Mac-Carthy, det er dateret den 2den Mai 1875 og er selvfølgelig fem Aar yngre end det Testament, som man nylig har læst. Efter min Overbeviisning kan man ikke rejse nogen Tvivl om dets Ægthed." — Han oplæste Følgende:

"Siden den Dag, da mit Testament blev skrevet, har jeg maattet erfare, først at min Broder og senere at hans ældste Søn ere afgaaede ved Døden. Den

Ulder, hvori den Sidstnævnte er død langt fra sin Familie, uden at den har hørt Noget fra ham, og efter at han i hele to Aar har bevaret en haardnakket Tausshed; gjør at jeg ikke kan have nogen fuldstændig Visshed om, hvorvidt han ikke i denne Mellemtid har indgaaet noget Egteskab eller efterladt sig nogen Arving. Det eventyrlige Liv, han har ført inden sin Dod, og de Omgivelser, hvori han har tilbragt sine sidste Aar, lade mig frygte for, at han kan have indladt sig i en Forbindelse, der er vort Navn og vor Familie uværdig. Paa den anden Side har jeg skaffet mig Visshed om, at hans Broder Herbert fortjener min Agtelse og min Kjærlighed, og at han vil gjøre en hæderlig Brug af min Formue. Forvisset om at, hvis Robert Mac-Carthy har efterladt Børn, vil hans Broder gjøre for dem Alt, hvad han finder billigt og rigtigt, overdrager jeg til ham derom at anstille de nødvendige Underjogelser. I det jeg altsaa udtrykkelig tilbagefalder Alt, hvad der i mit tidligere Testament vedkommer Robert Mac-Carthy og hans mandlige Efterkommere i lige Linie, men fastholder de øvrige Legater, der indeholdes i det samme Testament, indsætter jeg til min Universalarving min Brodersøn Herbert Douglafs Mac-Carthy og overdrager det til ham at udrede samtlige ovennævnte Legater.

Hilo, den 2den Mai 1875, i Overværelse af John William Mac-Leod og Thomas Walter, hvem jeg ikke har underrettet om dette Dokuments Indhold, men kun ladet attestere Underskriftens Rigtighed.

Stephen Mac-Carthy.

„Herbert Douglafs Mac-Carthy,“ gjentog Mr. Richard mekanisk.

„Kom nærmere, Herbert,“ sagde Mac-Leod bæuet, „det er overflødigt at bevare Taussheden længere.

Jeg er glad over, at Deres Dufel har viist Dem Retfærdighed. Og De, mine Herrer, tillader mig at præsentere Dem Herbert Douglafs Mac-Carthy. Min gamle Ben har kaldt ham til sig under Forhold, der gjorde det onskeligt for dem Begge, at han forelobig ikke optraadte som hans nære Slægtning. Jeg er vis paa, at De vil billige det, naar De har hort mig." Mac-Leod fortalte nu med saa Ord, hvad der var passeret mellem Dufelen og Revenen.

Bed at høre denne Fortælling blev Mr. Richard bleg som et Lig, og Had og Maseri afmalede sig i hans Ansigt. Fru Wilson og Ella tabte ham ikke afsyne. Planterne rejste sig op og gave Herbert Haanden.

"Inden vi skilles ad," vedblev Mac-Leod, "er det min Pligt at præsentere Mac-Carthys Arving og den tilkommende Eier af denne Plantage for hans Undergivne." Han ringede, og Walter traadte ind. — "Vil De, Walter, være saa god at underrette Arbeidsinspecteurerne og Thendet om, at jeg beder dem om at indfinde sig her." — Walter bukkede og nogle Dieblikke efter indførte han hele Personalet i Mac-Carthys Cabinet og deriblandt Lihø, der samme Morgen var vendt tilbage fra Honolulu. Mac-Leod meddeelte dem Indholdet af Testamentet og præsenterede Herbert for dem som deres fremtidige Herre. Herbert havde gjort sig elsket og agtet af Alle, og denne Meddelelse modtoges derfor med Glæde. Midt iblandt dem var der dog Een, der blev staaende aldeles ubevægelig: det var Lihø, der syntes neppe engang at høre, hvad der foregik, men stirrede usravendt hen i en Krog af Salen. Herbert lagde Mærke til det, og da han fulgte Retningen af hans Blik, traf det Richard, der sad i en Lænestol og skjulte Ansigtet i sin Haand. Richard, der identivis sporede det Mag-

netiske i dette stirrende Blik, vendte sig i dette Dieblif om og saae Lihø lige overfor sig. En pludselig Rødme foer hen over hans Ansigt, hans Miner fortrak sig og forraadte en Uro, der dog kun varede et Dieblif; derpaa blev han igjen bleg, et stolt og truende Smil spillede om hans Læber, og uden at dreie Hovedet eller udtale et Ord rejste han sig langsomt og koldt og forlod Bærelset. Lihø vendte ikke Dinene fra ham og gjorde en Bevægelse for at følge ham, men Herbert vinkede ham hen til sig.

„Kjender Du Mr. Richard?“ spurgte han.

„Det er første Gang jeg seer ham her.“

„Da betragtede Du ham dog nylig med en besynderlig Opmærksomhed.“

„Det er første Gang, at jeg seer ham her.“

Herbert trængte ikke mere ind paa ham. Alle trak sig tilbage. Han hilste dem venstabeligt, og Lihø, der syntes utaalmodig at have ventet paa dette Dieblif, foer hurtigt ud af Salen. Herbert gik hen til Mac-Leod, med hvem han endnu ikke havde vexlet et Ord.

„Herbert, mit kjære Barn,“ sagde den Gamle til ham i heftig Bevægelse, „jeg gratulerer Dem af mit ganske Hjerte, det veed De, men derom kan vi altid tale siden. Jeg er nu saa træt, at jeg kun trænger til at hvile mig; undskyld mig hos Damerne, vi sees ved Middagsbordet.“

Herbert trykkede kjærligt hans Haand og var nu alene med Fru Wilson og hendes Datter; de gik alle Tre ud i Verandaen.

„Tillad ogsaa mig at forene mine Lykønskninger med dem, De nylig har modtaget,“ sagde Fru Wilson i en kold Tone, der smertede Herbert. „De var altsaa fuldkommen ubekjendt med . . . Deres Onkels Testament?“

„Fuldkommen. Han har aldrig talt et Ord til mig derom. Jeg anede det saa lidt, at jeg netop havde ifinde at vende tilbage til Europa. Jeg havde kun nævnt det for Miss Ella,” sagde han, idet han vendte sig til den unge Pige, der syntes at undgaae hans Blik og hvis Holdning forraadte en beshynderlig Bevægelse.

„Det er sandt,” sagde hun efter nogen Toven, „Mr. Herbert havde sagt mig sit Farvel paa en Tid, da han umulig kunde have nogen Aenselse om Hr. Mac-Carthy's Dod.”

„Jeg kan ikke tænke derpaa uden Sorg,” svarede Herbert alvorligt; „jeg var fuldkommen ubidende om, at min Onkel havde saamegen Kjærlighed til mig. Jeg forstod det først, da jeg kom tilbage hertil og da var det forsilde. Jeg vilde aldrig have tilgivet mig selv, at jeg var taget bort, hvis Døden havde overrasket ham nogle Dage eller nogle Uger senere. En Willie, der er høiere og mægtigere end min, har sparet mig for denne Anger.”

„Begivenhederne ville nu sagtens forandre Deres Plan?”

Herbert taug et Dieblik. „Ja maastee i en vis Grad . . . og dog er det ikke nødvendigt. Hr. Mac-Leod har jo som Testamentets executor Fuldmagt til at ordne alle Legaterne. Jeg kan ogsaa overlade det til ham at bestyre Plantagen i min Fraværelse og saaledes opfylde en Pligt, som baade min Onkels og mine egne Onsker paalægge mig.”

„Og denne Pligt er?”

„Forsikre mig om, at min Broder Robert ikke har efterladt enten Hustru eller Børn. Det er ikke saa let; vel har jeg ingen Grund til at troe, at han har været gift, men en Mulighed er der dog bestan-

dig, og jeg vil derfor Intet forsømme, hvad der kan hjælpe mig til at opdage Sandheden."

"Og hvad agter De i den Anledning at gjøre?"

"Jeg vil tage til St. Francisco, sende Folk ud paa Opdagelser og selv opsoge alle de Steder, hvor min Broder har opholdt sig; det vil koste Tid, Penge og Taalmodighed. Hvis min Broder har været gift, saa er hans Hustru, hvem hun end er, min Svigerinde, og hvis han har efterladt et Barn, saa vil jeg tage dette Barn til mig og opdrage det."

"Det er rigtigt, Mr. Herbert, denne Pligt paa hviler Dem, det veed jeg, og det sofer jeg. Men hvis nu . . ."

"Bliv ved Miss Ella."

"Hvis nu Deres Broder lever . . ."

"Hvis min Broder lever, Miss Ella, saa kan De være vis paa, at jeg paa Diebliffet vil overdrage ham den Formue, som jeg kun har min Onkels Godhed at takke for. Da jeg for lidt siden horte dette Testament oplæse, var min Tanke hos ham, som ikke er mere, og hvem denne ubentede Arv vilde have frelst for Glendighed, ja maaskee for Døden."

Miss Ella saae af den Varme, der maalede sig i hans Ansigt, at han meente det ærligt. Hendes Dine søgte at læse i Dybet af hans Hjerte, hun syntes paa eengang henrykt og forbausset — Herbert havde aldrig seet hende saaledes. Hvad foregik der da? hvorfor denne Blanding af Tillid og Tvivl? disse besynderlige Spørgsmaal? hans spørgende Blik forvirrede den unge Pige, der taug nogle Diebliffe. Men hun folte, at hun ikke kunde blive staaende derved og med en sagtere Stemme spurgte hun:

"Erindrer De vor sidste Samtale?"

Han blegnede. "Ja, som igaar."

„De har altsaa ikke glemt, hvad De sagde mig angaaende Mr. Richard?“

„Hvilken Forbindelse, Miss Ella, kan der være mellem ham og den Person, som vi nu tale om?“

„De veed altsaa ikke, at Mr. Richard er . . . Robert Mac-Carthy . . . Deres Broder?“

„Han!“ svarede Herbert.

„Ja.“

„Herbert taug, og Fru Wilson og Ella betragtede ham med en vis Angst.

„Hvad De der siger mig, Miss Ella, kan det være sandt? hvoraf veed De det? men nei . . . det er ikke muligt . . . Robert er ikke mere, han er død i Californien . . . og alligevel . . . min Moder har længe tvivlet derom . . . jeg var ganske ung,“ soiede han til, som om han talte med sig selv, „da vi tabte hinanden affyne. Tidens Gang, Livets Prøvelser — og han har gjeennemgaaet mange — medføre mange Forandringer. Hvem veed? . . . maaskee . . . og dog, naar jeg tænker paa Robert, som han staaer for mig i min Barndom, har jeg ondt ved at troe . . . Jeg besværges Dem, siig mig, hvad De veed, og forjag, om De kan, denne frygtelige Tvivl, som pincer mig i dette Dieblif.“

„Min Moder vil kunne gjøre det bedre end jeg.“

Fru Wilson fortalte nu, at to Uar forend Herbert ankom til Verne, var Mr. Richard kommet til hende med et Ubefalingsbrev fra hendes Agent i St. Francisco, til hvem hun havde henvendt sig om at staffe sig en Intendant. Mr. Richard, der var virksom og intelligent, havde strax behaget hende og vundet hendes Tillid. Under Taushedens Segl havde han underrettet hende om, at han var en Brodersøn af Mac-Carthy, og han havde foreviist hende Breve fra sin Moder og forstjellige andre Dokumenter, der godt-

gjorde hans Identitet. Han havde ligesom sin Onkel forladt England for at søge Eventyr, for at tilfredsstille sin Rejselyst og for om muligt at erhverve en Formue, da hans Families Forfatning allerede dengang var mislig. Ung, uerfaren og med kun faa Penge, havde han efterhaanden været i Australien, Centralamerika og sidst i Californien, hvor han havde tilbragt flere Aar og fristet en Minegravers omstiftelige Tilværelse. Endelig havde han indseet, at det var umuligt at skaffe sig en solid Formue paa den Maade, og han havde derfor kastet sig paa Agerdyrkningen; det lykkedes ham tildeels, men Mangelen paa Capital tillod ham ikke at drive det til noget Betydeligt. Han havde hørt saameget tale om Sandwichsøernes blomstrende Forfatning og om den Lykke, hans Onkel havde gjort der, at han omfider besluttede sig til at søge derhen. Fast besluttet paa ikke at ville skyldes Andre sin Lykke, vilde han for ingen Priis lade Mac-Carthy vide, hvem han var. Hans Onkel skyldte ham Intet, men han var hans lovlige Arving, og efter al Sandsynlighed vilde Planteren efter engelst Skik testamentere sin Formue til den ældste Green af Familien, hvis Repræsentant han, Richard, jo var. Hvad der end skete vilde han paa ingen Maade have Skin af at beile til en Arv, som han kun vilde have Giverens frie Billie at takke for. I flere Aar havde han ophørt at skrive til sin Familie. Han vidste, at de vare fattige, og han vilde først skrive, naar han for Alvor kunde hjælpe dem. Denne overdrevne Stolthed behagede ikke Fru Wilson: hun havde søgt at bekæmpe hans Beslutning, men uden Held, og hun havde omfider lovet at bevare hans Hemmelighed for Alle, kun onskede hun at turde betro den til sin Datter. Mr. Richard havde imidlertid forbeholdt sig at meddele den selv til Miss Ella, naar Tiden forekom ham

beleilig. Det havde han først for ganske nylig gjort, og den unge Pige var saaledes ogsaa bleven bekendt med Mr. Richards sande Navn og hans Historie.

Herbert horte opmærksomt paa denne Fortælling. Tusinde forvirrede Tanker og Følelser bemægtigede sig hans Hjerte. Alt dette var muligt, endogsaa sandsynligt. Denne Mr. Richards Tausshed og hans Holdning ligeoverfor Mac-Carthy stemte godt overeens med Alt, hvad han vidste om sin Broder. Han erindrede, at han havde hort sin Moder tale om Roberts Stoltthed og Uafhængighedslyst. I de mange Aar, de ikke havde hort Noget fra ham, havde hun uophorligt gjentogt, at naar Robert ikke skrev, saa var det, fordi han ikke vilde være sin Familie til Byrde. Hun havde ikke villet sætte nogen rigtig Tro til Efterretningen om hans Død. De ubestemte Enkeltheder, der vare komne til hendes Kundskab om den, havde bestandig ladet hende skimte et Haab, om det end var nok saa svagt. Richard kunde saaledes meget godt være hans Broder og Medbeiler. Det var altsaa ikke blot hans Elskede, det var ogsaa hans Formue, han berøvede ham, thi Herbert tænkte ikke et Dieblit paa at ville holde sig til sin Onkels Testament. Dette Testament var skrevet under Indtrykket af at Robert var død, men hvis Robert levede, kunde og burde han alene være Arvingen. Der var ikke Noget at betænke sig paa, her maatte der handles — han maatte see sin Broder, sætte ham ind igjen i sine Rettigheder, og . . . tage bort. Og dog . . . rørte der sig en Tvivl hos ham. Der var Intet hos ham, Intet uden Følelsen for Ret og Billighed, der talte til Gunst for denne Broder, som han altid havde bevaret i en kjarlig Erindring, og hvis tidlige Død havde vaakt hans oprigtige Sorg. Selv efter alle disse Afsløringer følte han den samme Antipathi

mod dette Menneske som tidligere; paa den anden Side sagde han sig selv, at hans Kjærlighed gjorde ham uretfærdig, og at hans Jalousi alene havde frenkaldt disse Følelser, som han nu rødmede for. Hvorfor vilde han tvivle? havde Fru Wilson ikke selv seet deres Moders Breve og de øvrige Dokumenter? det maatte jo være sandt, det var sandt.

Herberts Holdning og den Bevægelse, der maalede sig i hans forandrede Træk, forraadte hvad for en Kamp der foregik i hans Indre. Miss Ella lagde bedrovet Mærke dertil. Hvad var der blevet af hans Høimodighed, hans Retfærdighedsfølelse og hans Uinteressierthed? et eneste Ord havde været nok til at forandre det Hele. Denne Broder, som han troede død og hvis Tab han sagde, at han beklagede dybt, han levede, og nu syntes han paa eengang at føle sig stuffet!

Fru Wilson, der forklarede Herberts Tausshed og Sorgmodighed paa samme Maade som Datteren, var ældre og mindre romantisk og forstod godt, i hvilken Grad en saadan Opdagelse maatte berøre ham. Da hun saae den unge Mand hensunken i Betragtninger, reiste hun sig og gik sagte bort, uden at han syntes at lægge Mærke dertil. Miss Ella ventede nogle Dieblikke; hun haabede, at et Ord af Herbert skulde forjage hendes Tvivl, og hun ønskede at see ham gaae hæderlig ud af denne indvortes Kamp. Han vedblev at tie, og nu vilde ogsaa hun fjerne sig; men idet hun nærmede sig til Døren, vaagne de Herbert af sine Drommerier, og først nu mærkede han ogsaa, at Fru Wilson var gaaet. „Forlad mig ikke endnu, Miss Ella,” sagde han alvorligt. „Jeg erindrer, at jeg en Dag lovede at bede Dem om et Benskab, som jeg ikke havde nogen Ret til at forlange. De fandt mig vist dengang meget fordringsfuld, og dog tilbageviste

De ikke min Begjæring. Dengang var jeg Dem ganske ubekjendt, men nu veed De, hvem jeg er, og nu meer end nogensinde anraaber jeg Dem om dette Venstab, fordi jeg er meget ulykkelig. Jeg trænger til Deres Raad, om muligt til Deres Sympathi, men i ethvert Tilfælde til Deres Agtelse. Jeg skal ikke længe besvære Dem. Omstændighederne have gravet en Kluft imellem os, som ikke kan overstrides. Jeg forlader Dem snart og for bestandig. Lad mig da eengang tale aabenhjertigt med Dem og lad mig haabe, at De, naar De har hørt mig, vil beklage mig, og at De ikke vil hadle mig."

Den unge Pige boiede Hovedet til Tegn paa, at hun samtykkede.

"De troer mig, ikke sandt? naar jeg siger Dem, at jeg lige indtil denne Dag aldrig har kjendt eller anet, hvad der er Tale om?"

"Ja, Hr. Herbert."

"De troer mig ogsaa, naar jeg siger, at hvis min Broder havde levet, vilde jeg uden Betænkning have overdraget ham den Formue, der kun er tilfaldet mig ved et Testament, som min Onkel havde skrevet under den feilagtige Forudsætning, at Robert var død."

"Det troede jeg."

"Men nu troer De det maaskee ikke længer. Og dog vil jeg sige Dem, at min Beslutning er den samme, at jeg ikke har vaklet et Dieblit, og at De vilde gjøre mig Uret, hvis De tilskrev min Sorgmodighed en Skuffelse, der ikke eksisterer. Jeg har ikke estetragtet denne Formue, og jeg har kun onsket den for min Families Skyld, men det er jo ogsaa hans Familie og det agter jeg at sige ham."

"Hvorledes, Mr. Herbert, det er Deres Hensigt . . ."

"At gjøre, hvad min Onkel vilde have gjort,

hvis han havde troet, at Robert levede, og ikke at benytte mig af en Bildfarelse til at tilegne mig, hvad der ikke tilhører mig."

"Det er smukt," sagde hun, reiste sig op og rakte ham Haanden, „det er smukt, og jeg er stolt af, at De er min Ven. Men hvorfor saa bedrovet? er det ikke en stor Tilfredsstillelse at kunne opfylde sin Pligt, saaledes som De gjør."

"Nei, Miss Ella, og det er netop det, som bedrover mig, og jeg vil tage Mod til mig og sige Dem hvorfor. Denne Broder, som jeg troede tabt, og som jeg elskede, gjenfinder jeg under eiendommelige Forhold. Jeg kan forklare mig hans Skuffelse ved at høre det Codicil oplæst, der berover ham hans lovlige Rettigheder, men jeg kan ikke forklare mig hans bittere Ord, hans fornærmelige Tvivl mod en Ufdød og hans stødende Bortgang, uden at vergele et Ord med mig. Har Livet behandlet ham saa haardt, at han kun kan føle Brede og Had? jeg forstaaer heller ikke," tilføiede han med sagtere Stemme, og som om han talte med sig selv, „denne forunderlige Modvillie, som han fremkalder hos mig, og som bestaaer tiltrods for at jeg troer, at han er min Broder."

Hun skjælvede, thi disse Herberts Ord, der gjenskabte hende en Scene, hun havde været Vidne til, vakte et smerteligt Echo i hendes Sjæl. Hun var dengang selv bleven ubehagelig berørt af Mr. Richards Ord og Holdning, og nu erindrede Herbert hende derom.

Han tog fejl af hendes Følelser. „Tilgiv, at jeg siger Dem dette," sagde han med nogen Anstrenghed; „jeg glemmer, at jeg har Uret. Jeg føler, at det er urigtigt af mig at anklage ham ligeoverfor Dem."

Hun saae forbausset paa ham. „Hvorfor mere ligeoverfor mig end for enhver Anden? at denne

Scene har været Dem piinlig begriber jeg, men hvorfor skulde De ikke kunne sige det til mig lige saa godt som til Andre?"

"Naar De tillader mig at tale ud, vil De maaskee forstaae mig. Jeg har en Tilstaaelse at gjøre Dem. Grindrer De den sidste Aften, jeg var paa Manoa?"

"Ja."

"Den Aften havde De en Samtale med . . . min Broder. De stod med ham ude paa Terrassen. Jeg sad henne i en Krog af Verandaen, og Tilfældet — jeg beder Dem at troe, det var kun et Tilfælde — lod mig opfange nogle Ord af Deres Samtale. Jeg bar mig urigtig ad og burde gaaet strax, men ulykkeligviis gjorde jeg det ikke. De første Ord, jeg horte, bestyrkede mig i mine Formodninger . . ."

"Men saa vidste De jo, hvem han var."

"Hvad mener De, Miss Ella?"

"Det var jo netop den Aften og i den Samtale, at han for første Gang meddeelte mig denne Hemmelighed."

"Hvad jeg dengang horte, havde Intet at gjøre dermed."

Den unge Pige saae forundret paa ham. Der var et Udtryk i hans Ansigt, som gjorde hende forvirret, og en pludselig Rødme foer hen over hendes Kinder. Med en usikker Stemme tilføiede hun: "Bliv ved."

"Jeg horte nogle Ord, Miss Ella, der ikke lod mig i Tvivl om, at min Broder elsker Dem, at De elsker ham, og at . . ."

Hun rødmede ikke mere, men et besynderligt Smil spillede om hendes Læber; mekanisk plukkede hun en Blomst og gav sig til langsomt at afrive Bladene. Herbert taug, og der var saa stille om dem i dette Øieblik, at han kunde høre sit Hjerte banke.

Hvor lang Tid forløb der? Hvem af dem vilde tale først? han havde ikke mere at sige, men vilde hun tilgive ham, eller vilde hun lade ham føle, at hans Nærværelse var hende til Besvær. Det var ud paa Aftenen, og en sidste Solstraale, der brød igjennem Verandaens Lovværk, spillede paa den unge Piges Haar. Hun saae paa de dustende Blade, som hun holdt i sin Haand. Hun vilde netop afribe det sidste og loftede langsomt Vinene op til Herbert, der vilde fjerne sig med usikkert Skridt. Hun standsede ham med en Bevægelse og sagde til ham med en Stemme, der var saa sagte, at han knap kunde høre den: „Jeg er en Smule overtroist, Mr. Herbert, veed De, hvad denne Blomst siger mig?“

„Nei, Miss Ella.“

„Den siger, at De elsker mig.“

„Og Blomsten taler Sandhed! Ella . . .“

Hun boiede Hovedet og lagde sin lille Haand i hans. „Farvel, Herbert . . . vi sees snart.“

VIII.

Da Mr. Richard forlod Planterens Cabinet gav han Tjeneren Ordre til at sadle sin Hest og gif saa tilbage til det Bærelse, han beboede i Huset. Han syntes igjen at være bleven Herre over sig selv, thi hans Træk vare atter haarde og ubevægelige som sædvanlig. Uden tilshueladende at sthynde sig, gjorde han hurtigt alle Forberedelser til Reisen, skiftede Dragt, undersøgte omhyggeligt Fænghatterne paa sin Revolver og steg tilhest, idet han befalede sin Tjener at begive sig, saa snart han var færdig, til Manoa med hans Badsæk. Et hurtigt Blik sagde ham, at han hverken blev iagttaget eller fulgt. Nogle Dieblitte efter havde han forladt Plantagen og var paa Weien

til Manoa. Trods hans tilskyndende Ro var han et Bytte for en besynderlig Angst. Da han naaede et Sted, hvor Veien deelte sig, standsede han og kunde ikke fatte nogen Beslutning. Begge Veiene førte til Fru Wilsons Bolig: den ene, den mest besøgte og bedste, men ogsaa den længste, førte hen over Sletten, den anden og langt kortere løb langs med Stranden. Denne sidste valgte han, og han havde allerede redet en god Time, da han troede at høre et stærkt Galop i nogen Afstand bag sig; det var uden tvivl en Rytter, der red samme Vej som han selv. Et truende Smil spillede om hans Læber. Han satte sig fast i Sadeln, gav Toilen løs og sporede Hesten. Da han et Par Miil længere borte sagtne sit Ridt, hørte han igjen Hovslagene bagved sig. Det var oien synligt, at han hverken havde tabt eller vundet Terrain. Han syntes at overveie et Dødblik, hvad han vilde gjøre, og fortsatte derpaa sit Ridt, men uden at frygte sig. Lyden kom bestandig nærmere, og da han vendte sig om, opdagede han strax, hvem det var, der fulgte ham. Det var Lihø. Han syntes ingenlunde, at overraskes, men han holdt sin Hest an. Istedensfor at standsse eller sagtne sit Ridt, foer Kanaquen lige hen imod ham. Veien langs med Stranden var saa smal, at to Ryttere ikke kunde ride ved Siden af hinanden. Richard lod ham nærmere sig indtil nogle Favnes Afstand og spurgte derpaa: „Hvad vil Du?“

„Det skal jeg strax sige Dem,“ svarede Lihø.

„Standse eller Du er dødsens.“

„Saa De stjæler ikke blot, men De myrder nu ogsaa.“

Richard blev bleg og fremtog sin Revolver. Lihø nærmede sig langsomt og tabte ikke sin Modstanders Bevægelser affyne. Med sin høire Haand greb han

Lasfoen, der var rullet omkring Sadelknappen paa hans mexikanske Sadel, og svingede den over sit Hoved. Richard vidste af Erfaring, hvor frygteligt dette Vaaben er i de Indfødtes Hænder, og tvivlede intet Dieblif om, hvad Resultatet af denne Kamp vilde blive. Han sigtede, og uden at tove affhyrede han to Skud, just som Lasfoen pøb hen over hans Hoved.

„Bandit!“ brolede Lihø, hvis høire Arm var bleven ramt af Kuglen og faldt livløs ned; med den venstre Haand greb han Lasfoen og søgte at trække Knuden sammen, hvori hans Modstander var hildet. Richard benyttede Diebliffet til at krænge Lasfoen over Skulderen; endnu en Bevægelse, og han var fri; men hans Hest, der var blevet forskrækket ved de to Skud og endnu mere ved Lasfoens Piben, steilede, vendte sig paa Bagbenene, tabte Ligevægten og rev sin Rytter med sig ned ad Skrænten i en Hoide af en Snees Favne. Lihø saae ham falde; han boiede sig ud over Skrænten og forvissede sig om, at hans Fjende ikke vorte sig. Et tilfreds Smil opklarede hans Ansigt, mens han vendte Hesten om og red igjen langsomt tilbage til Hilo. Hans Saar smertede ham forførdeligt, og det var blevet Aften, inden han naaede Plantagen. Han underrettede diebliffelig Walter med den største Koldblodighed om hvad der var skeet og bad ham melde det til sin Herre. Walter forlangte, at han skulde sige det selv, lod hans Saar forbinde og underrettede Herbert om, at Lihø onskede at tale med ham.

Med saa Ord fortalte Lihø ham sin Historie. Herbert udbrød forskrækket: „Ulykkelige, det er min Broder, Du har dræbt.“

„Herre,“ svarede Lihø, „jeg har Ingen dræbt, og John Burdan er ikke Deres Broder.“

„John Burdan?“

„Ja, John Burdan, den største Bandit i Virginia City, hvor jeg til min Ulykke lærte ham at kjende. Han udplyndrede mig ganske, og da de opbragte Minegravere truede ham med at anvende Gynckeloven, forløb han Virginia i 1872. Jeg var syg dengang og ikke istand til at forfølge ham, men jeg havde svoret paa, at hvis jeg nogensinde traf ham paa min Wei, skulde han ikke undgaae mig. John Burdan er en Amerikaner fra Baltimore, og han har flere Forbrydelser paa sin Samvittighed, end han har Haar paa sit Hoved.“ — Lihø talte med en saa stor Sikkerhed og lyntes saa vis i sin Sag, at Herbert var nødt til at troe ham. Han lod ham noie beskrive det Sted, hvor Begivenheden tildrog sig, og befalede Walter at sende en Flok Kanaquer ud for at søge efter Richard. Derpaa gik han hen til Mac-Leod.

Den Gamle horte med Opmærksomhed paa Herberts Fortælling, paa hvad Fru Wilson havde meddeelt ham, paa hans Samtale med Miss Ella og paa hvad der var passeret mellem Richard og Lihø. „Lihø har Ret,“ sagde han, „og jeg er vis paa, at Fru Wilson er bleven ført bag Lyset af en Bedrager. Tro mig, Herbert, den gode Lihø har Ret, og vor Antipathi mod denne Richard er vel forskjldt.“ Derpaa slog han ind i en anden Tone og sagde: „De elskede altsaa dog Ella, Herbert og jeg kunde Jngenting mærke! Nei, man seer daarligt, naar man bliver gammel.“

Det var allerede langt ud paa Aftenen, da Kanaquerne kom tilbage og bragte den Soarede med sig paa en Vaare. Richard var ikke død endnu, men Lægen gav intet Haab. Det første Ord, han henvendte til Lægen, da han kom til sig selv, var et Spørgsmaal om han kunde leve: „Siig mig den nøgne Sandhed,“ hvistfede han, „jeg har seet Døden thye

Gange under Dine, og den strækker mig ikke." Sagen meddeelte ham da, at hans Timer vare talte, og at han neppe vilde leve Natten tilende. Han taug nogle Minutter. „Godt!" sagde han derpaa, „en Smule tidligere eller senere, gjør Intet til Sagen. Jeg har spillet høit Spil, jeg har tabt, og jeg maa betale." Han bad om at sende Bud efter Mac-Leod og Herbert, der ogsaa strax indfandt sig. Han bekræftede i deres Nærværelse, hvad Liho havde sagt. Han hed John Burdan og havde i Californien lært Robert Mac-Carthy at kjende. De havde undersøgt i Forening Gulddregionerne i Nevada og var gaaet i Compagnisammen. Robert kjendte ikke Noget til sin Compagnions Fortid; hans Constitution havde lidt, han blev syg i Red-Gulch og døde af Savn og Udmattelse. John Burdan kjendte hans Historie, og da han var død, havde han bemægtiget sig hans Efterladenskab. Saaledes var han kommet i Besiddelse af hans Papirer og Familiebreve, og da han blev nødt til at forandre sit Navn og Opholdssted, havde han begivet sig til St. Francisco. Der var han kommet i Forbindelse med Mac-Carthys Agent, der ligeledes var Agent for Fru Wilson. Han erfoer, at hun søgte en Intendant, og tillige at Stephen Mac-Carthy var meget rig. Derpaa byggede han strax sin Plan, at nærme sig til Planteren. Han vidste, at Robert aldrig havde seet sin Onkel, og at denne var tilaars og levede paa Verne uden at staae i nogetsomhelst Forhold til sin Familie. John Burdan sagde da til sig selv, at Planteren kunde døe, at de stjaalne Papirer kunde hjælpe ham til at udgive sig for Robert, at der hengik Maanedes, inden et Brev fra Verne kunde bringe Svar fra Europa, og at han i denne Mellemtid, og til hans Bedrageri blev opdaget, kunde realisere om ikke hele Formuen, saa dog betydelige Summer.

Agenten medgav ham et Ubefalingsbrev til Fru Wilson. Ved deres første Sammenkomst meddeelte han hende sin saakaldte Hemmelighed og tog det Løfte af hende, at hun ikke vilde tale derom til Noget; men, da han havde lært Situationen nærmere at kjende, indsaac han, at Stephen Mac-Carthy endnu kunde leve længe, at hans oprindelige Plan altsaa kunde straaude, og at han burde sikkre sig imod enhver Eventualitet. Han fandt det derfor politisk rigtigt, at være honnet ligeoverfor Fru Wilson, og han varetog virkelig ogsaa hendes Interesser, som om de kunde være hans egne. Skulde det ikke lykkes ham at arve Mac-Carthy, saa haabede han dog paa at vinde Miss Ella og faae hendes Haand. Tilfældet alene havde bragt ham til Mac-Carthy, da denne blev syg. Han vidste, hvor hans vigtige Papirer vare gjemte, og det var meget rigtigt ham, der hiin Aften havde aabnet Biedestalen og læst Testamentet.

Uvidende om, hvem Mr. Herbert var, havde han troet sig sikker paa et lykkeligt Udfald. Testamentet udpegede Robert Mac-Carthy som Arving; han var i Besiddelse af Roberts Papirer; Fru Wilson og Miss Ella troede paa hans Identitet — i det sidste Dieblik vilde deres Vidnesbyrd være det afgjørende. Derfra skrev sig hans Maseri, da Codicillet blev oplæst og Mac-Leod meddeelte alle de Tilstedeværende, at Herbert var Roberts Broder. Partiet, der et Dieblik syntes bundet, var nu tabt. Alt syntes at styrte sammen over ham, thi Viho, et af hans tidligere Offre, hvem han havde troet død for længe siden, stod pludselig for ham. Der var intet Andet for ham at gjøre end at flye og at flye saa hurtigt som mulig. Han begav sig paa Veien til Manoa for at samle sine Sager, indskibe sig til Honolulu og derfra afgaae med det første det bedste Skib, da Viho forfulgte og

indhentede ham. Nu skulde han døe, men det var ham ligegyldigt. Han hang ikke ved Livet, han var træt og villig til at sove den evige Sovn. Han troede paa Intet, haabede paa Intet og frygtede Intet.

Saaledes døde han.

To Maaneder efter disse Begivenheder ægtede Herbert Miss Ella. Han vidste nu, at det var hans Sag, hun havde talt hiin Aften til den, som hun troede engang skulde arve Mac-Carthy. Han havde misforstaaet hendes Ord, da hun tilbageviste hans Rivals fornærmelige Mistanke om, at han spekulerede paa at arve Planteren. Richard havde elsket Ella, men, mere klartseende end Herbert, havde han opdaget den unge Piges vaagnende Tilboielighed til hans Medbeiler, og, skeptisk i Kjærlighed som i alt Andet, havde han skjult sine Forhaabninger og gjort Regning paa Fremtiden.

Dagen for Brylluppet stod Herbert ved Siden af sin unge Brud ude paa Verandaen og betragtede det Landskab, der udfoldede sig for deres Øine. Nede i Dalen blinkede den lille Flod i Sollyset. Han erindrede sig sit første Besøg paa Manoa, og han gjenjaae Ella under de skyggefulde Grene i sin hvide Kjole, med de nøgne Arme og en Hibiscusblomst i Bæltet. Dengang bestraaede, ligesom i dette Øieblik, den glimrende tropiske Sol denne fortryllende Plet, hvor hans Kjærlighed var vaagnet, hvor han havde lidt saa grusomt, og som han havde troet at sige et evigt Farvel.

Hans Øie faldt paa en hvidblomstrende Bust, han afbrød en Green og stak den jagte ind i den unge Piges følgende Haar. „Ella,” sagde han, „huster Du den Dag, da jeg paa denne Plet sagde Dig Farvel? jeg forlod Dig med et knust Hjerte. Maaſtee vilde

Du dog senere have bukket under for de Svare, der truede Dig allevegne . . ."

"Aldrig, Herbert! thi jeg elskede ogsaa Dig, og man er stærk, naar man elsker. Desuden er der i en Kvinde's Hjerte Noget, som I Mænd ikke forstaae Eder paa."

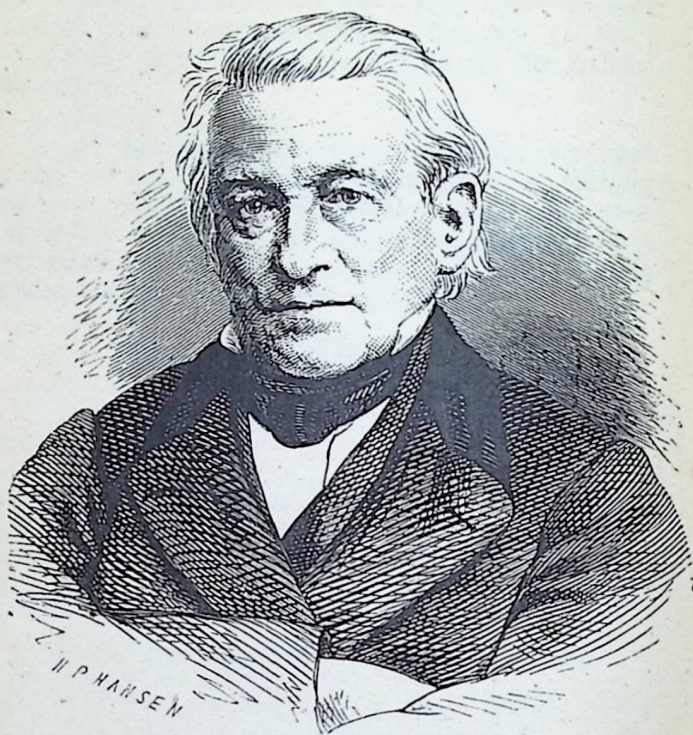
"Og det er?"

"Et sikkert og guddommeligt Instinkt, der siger hende, om den Kjærlighed, hun indgyder, er oprigtig og sand, om den er hende værdig, og om hun uden Frygt kan overlade sig til den. Nogle bedrage sig i det Punkt — men, det er dem, der ere forsætlig blinde, og som lukke Øinene for ikke at see."

(Efter C. de Barigny ved S. P. Holst.)

H. M. Clapp

H. N. Clausen.

Foraarsdigte

af

Emanuel Geibel,

oversatte af N. Zinck.

1.

Til Stoven, naar i Solens Skin
 Sig Knopperne udfolde,
 Jeg maa, en Lovsang fro i Sind
 At holde.

Hvad mig er hændt af Sorg og Lyst,
 Det Gode, som det Slette,
 Det vil jeg der af aabent Bryst
 Berette.

Ihi hvert et Træ forstaaer mit Kvad,
 Dets Blade spidse Dre
 Og paa de rette Steder glad
 Sig røre.

Rundt om i Skovens grønne Sal
 Min Glæde man fornemmer.
 Fra Busken den hver Rattergal
 Istemmer.

Der først faaer Sangen rigtig Lyd,
 Der Haab og Glæde klinger —
 O, jagre Vaar! Du Sang og Fryd
 Frembringer.

2.

Paa Soens Speil sig vugger
 Nakanden hid og did,
 Dens grønne Blade skinne,
 Som Sne den Kalk er hvid.

Alart straalende paa Himlen,
 Sin milde Solberglod
 Juldamaanen ventligt kaster
 Ind i dens Vægers Skjod.

En Svane tæt om Blomsten
 Kredser paa Soen klar,
 Saa elskovsfuldt den synger
 Og venter paa Blomstens Svar.

Saa veemodsfuldt den synger,
 Som vil den af Sorg forgaae;
 O, skjonne, hvide Lilie!
 Kan Du dens Sang forstaae?

5.

Foraaret er saa bold en Helt,
 En Ridder, Alle ærer;
 En Rose rod med Grønt til Felt
 Han i sit Vaaben bærer.

Sit Sværd af Solens Straaler sving
 Han kjæk og uforfærdet,
 Indtil det Solverharniss sprang,
 Som Vintren barsk omgjærded'.

Derpaa med Seir i Skov og Dal
 Sit Indtog han begynder,
 Mens høit den lille Rattergal
 Det, som Herold, forkynder.

Da vaagner Glæden i hvert Sind
 Trindt om hvor Sangen lyder —
 Var det i Steen end sluttet ind,
 Det ham Velkommen byder.

Ham Hjerter aabnes hvert et Sted,
 Slet intet sig undskylder,
 Thi Dronningen, for hvem han stred,
 I Kjærlighed Alle hylder.

Hoiere end Kirken.

En Fortælling.

I.

En smuk Dag i det Herrens Aar 1511 kunde man see to statelige Skikkelser stride hen over den aabne, rolige Plads foran Domkirken i Breisach. Den ene af dem, efter Udseendet at domme den ældste, havde et mægtigt graat Skjæg og lange Loffer, som i rig Fylde faldt ned under den røde Floielsbaret; over hele hans Person, Gang og Holdning var der noget saa Majestætisk, at man ved første Blik kunde see, at han ikke var noget almindeligt Menneske, men bar en usynlig Verdenskugle paa sine brede, mandige Skuldre. En Keiser var han fra Fødsel til Døds; dertil en Digter og en Helt i Ordets egentligste, sandeste Betydning — det var Anastasius Grün's sidste Ridder: Maximilian den Første.

Her i „hans egen By“, Breisach, hvilede den

mægtige Keiser ud, naar han for en kort Tid traf sig tilbage fra det Røre og de Begivenheder, som holdt ham og med ham Verden i Bevægelse og Uande; her midt i den lille Byes landlige, uforstyrrede Ro og Stilhed arbejdede han paa sine Digte, og herfra skrev han de omme, kjærlige Breve til sin Datter, Margaretha, i Nederlandene. Den nu saa forglemte, lille, venlige Stad ved den ovre Deel af Rhinen var Keiser Maximilians „Sanssouci“. Men paa vor Fortællings Tid, i Maret 1511, havde der over dette „Sorgenfri“ samlet sig truende, uveirsvangre Skyer, som formørkede den ædle Keisers Pande og bebudede en Storm, der snart skulde rive ham bort for stedse fra den stille, fredelige lille Plet, som han elskede saa hoit. I det Indre af Riget blussede allerede Bondekrigens Flammer paa mange Steder hoit op, og overalt ulmede det truende under Afsen; udenfor begyndte der ogsaa atter at komme fjendtligt Røre i Europas faldte, svigefulde Folkevulkan — Tabet af Mailand var nærførestaaende, og den gamle Drage, Tyrken, rejste sig vaany langt borte i det Fjerne — det var for meget, for overvældende, selv for en Keiser. Med stolte, men tunge og langsomme Skridt gik han hen over Münsterpladsen, og hans Døie hang sorgfuldt ved det lyse, smukke Landskab, der laa udstrakt for hans Fodder; den usynlige Verdensugle hvilede idag tungere end nogensinde paa hans Skuldre.

Bludselig stod han stille. „Hvad er det for

Born?" spurgte han sin Ledfager, den hoibaarne Ridder og Geheimeskriver Mary Freitzauerwein, og pegede paa en Gruppe af to Born, som vare ivrigt beskæftigede med at plante et ungt Rosentræ i en Nische i Stadsmuren.

Det var to saa smukke Born, som kun en Kunstners Phantasi kan tænke sig dem — en Pige og en Dreng, den første omtrent otte, den anden tolv Aar gammel. De Smaa vare saa jorดยbede i deres Arbejde, at de ikke horte Keiseren komme; først da han stod lige ved Siden af dem, joer de i Beiret, og Drengen stodte til Pigen og sagde ganske høit: „See op, det er Keiseren.“

„Hvad bestille I der?" spurgte Maximilian, medens hans Kunstnerøie med synligt Velbehag hvilede paa det henrivende lille Par.

„Vi plante en Rosenbusk til den gode Gud," sagde Drengen freidig.

„Troer I, at den gode Gud vil blive glad for den?"

Drengen trak paa Skuldrene. „Ja hvad! vi har ikke noget Bedre.“

Keiseren lo. „Jeg tænker nok, han vil være glad blot for Eders gode Villie! Hvad hedder Du?"

„Hans Liefrink.“

„Og den Pille der? Er det din Søster?"

„Nei, det er Ruppachers Marie, hun boer Hus

om Hus med mig. — Sy, Marie, lad dog være at staae og tygge paa dit Skjort!"

„J holde vel meget af hinanden, kan jeg tænke; hvad, min Ven?"

„Ja, og naar jeg forst bliver stor og faaer en Kniv, saa skal hun være min Kone."

Keiseren gjorde store Dine. „Behøver Du da en Kniv for at kunne gifte Dig?"

„Ja, det gjør jeg rigtignok," svarede Drengen alvorlig, „naar jeg ingen Kniv har, kan jeg ikke snitte, og naar jeg ikke kan snitte, saa tjener jeg heller ingen Penge, og Moder har sagt, at man ikke kan gifte sig uden Penge: men jeg maa rigtignok have mange Penge, hvis jeg skal kunne gifte mig med Marie, for hun er en Raadmandsdatter."

„Men," spurgte Keiseren videre, „hvad vil Du da snitte?"

„J Træ!"

„Naa, ja, jeg forstaaer nok, hvad Du mener. Du vil være Træstøkerer. Nu erindrer jeg ogsaa, at jeg engang har seet to unge Knose, der hed ligesom Du, hos Dürer i Nürnberg — er Du i Familie med dem?"

„Ja, vi ere Sodsfindebørn."

„Saa drev Ederes Fædre vel ogsaa denne Kunst?"

„Ja — og jeg stod altid stille og saae til, medens jeg var lille, og nu vil jeg ogsaa lære det.

men baade Fader og Onkel ere dode, og Moder har ikke Raad til at kjøbe mig nogen Kniv."

Keiseren greb ned i Lommen og trak en smuk Kniv med et kunstigt indlagt Skaft og en Mængde Blade op af den. „Kan den gjøre det?"

Drengen blev blussende rød i Ansigtet af Glæde og Befjælpelse, og man kunde igjennem den grove, lappede lille Skjorte see, hvor heftig hans Bryst gif op og ned.

„Ja," stammede han, „det kan den rigtignok."

„Naa, saa tag den da, og lad mig see, Du bruger den flittig," sagde Keiseren.

Drengen modtog Kniven af Keiserens Haand med en saadan Forsigtighed, som om han var bange for at brænde sine smaa Fingre paa den.

„Mange Tak!" var Alt, hvad han kunde faae frem i sin Bevægelse; men i Drengens mørke Dine tindrede der en saa lysende Glædesild, at Keiseren ligesaa folte sig overdrykket med en Regn af Kjærligheds og Taknemmeligheds Gnistre.

„Vil Du ikke til Nürnberg til dine Fættre og hjælpe dem med at skjære Plader ud? Der er der Meget at bestille."

„Jeg vilde gjerne til Nürnberg til Dürer, men jeg vil ikke lave Træplader. Dem kan jeg ikke lide, de ere saa flade og glatte, at man kan glide med Haanden hen over dem, og man kan slet ikke see paa dem, hvad der ligger nærmest ved, og hvad der er længere borte; man maa altid gjette sig til det Halve.

„Nei, saa holder jeg rigtignok mere af at juitte. Figurer, det seer meget naturligere ud, og dem kan man tage paa med Hænderne!“

„Man kan tage paa dem med Hænderne!“ gjentog Keiseren smilende, „det er en ægte lille Plastiker! Du bliver nok til noget Stort, Hans Viesfrink. Men Du har Det, hold Dig stedse til, hvad der er naturligt, og hvad man kan tage og føle paa — saa vil det gaae Dig godt, saa bliver Du til Noget!“

Han tog en Læderpung frem og rakte Drengen den. „Pas godt paa den, Hans. De Guldstykker, Du hører klinge inde i den, kan bringe Dig frem; Du skal ikke give dem fra Dig til Noget, ikke engang til din Moder; siig blot, at Keiseren har befalet, at de kun maae anvendes til din Uddannelse! Vær flittig og lær Noget, og naar Du bliver stor og kan reise, gaa saa til Nürnberg, til Dürer, bring ham en Hilsen fra mig og siig til ham, at ligesom hans Keiser i sin Tid holdt Trappestigen for ham, saaledes skal han nu holde den for Dig, for at Du kan komme rigtig høit op paa den. Vil Du give mig Haanden paa, at Du vil gjøre Alt, saaledes som jeg har sagt Dig det?“

„Ja, Hr. Keiser!“ raabte Hans begejstret, idet han af al Magt kastede sin lille Haand ned i Keiserens fremrakte Høire og i sin overvættede Blæde ryttede den hjertelig.

„Hr Keiser“, stammede han: „Naar jeg engang

skal suite den gode Gud, saa laver jeg ham ligesom Eder, — han maa see ud netop saadan som J”.

„Gjør, som Du vil, min Ven,“ sagde Keiseren seende, idet han og hans Ledslagere forlode Bornene og gik ned af Bjerget.

Drengen kunde ikke komme til Besindelse og stod som i Dromme; Marie, eller, som Hans kaldte hende, Maili havde imidlertid trods Forbudet tygget et Hul i Skjortet, og ogsaa hun stod som forstenet med den vaade Tut i Haanden. Nu løb hun henimod en Pige, som skjændende kom for at hente hende hjem, og hviskede til hende: „Tænk bare, Keiseren har været her og har givet Hans en Kniv og en hel Mængde Guldpenge.“ Pigen vilde ikke troe hende, men da hun saa Kniven — hun fik ikke Lov til at rore ved den — saa maatte hun jo troe det, og hele Weien ned af Bjerget kaldte hun Folk ud af deres Huse og fortalte dem den mærkelige Tildragelse, og de vilde Allesammen see Kniven og Indholdet af Pengepungen, men det vilde den kloge Dreng ikke vise til Noget.

Den næste Dag reiste Keiseren, og Historien med Hans Diefrink var endnu i mange Uger det staaende Thema for Bysnakken i Breisach: „Det var saamen ikke saa underligt endda, for Hans Diefrink havde jo altid været en fræk Dreng, der forstod at bruge sit Snakketoi — hvorfor skulde han saa ikke ogsaa have forstaaet at snakke sig ind i Keiserens Gunst?“

II.

Det ene Aar gif imidlertid efter det andet. Hans Siefrint mistede sin Moder, Maili sin, og den forældreløse Dreng og den moderløse lille Pige sluttede sig med hver Dag fastere og inderligere til hinanden. Om Aftenen, naar Dagsarbeidet var tilende, naar Maili's Fader sad fordybt i sin Kandejstoberpolitit paa Honoratioresbænken i Bærtshuset, og Husholderiken stod udenfor Døren og sladrede med en eller anden af Byens Madammer, — da flattede Bornene over det Gjerde, der adskilte de bag ved Husene liggende haver, og satte sig ned under en Busk Side om Side, og Hans snittede da med sin Kniv til Maili det deiligste Legetoi og derhos Figurer, som intet andet Varn i hele Breisach havde Mage til, og imens fortalte han hende Alt, hvad han vidste om de smukke Villeder og de udstaarne Mesterværker, som han havde seet i Domkirken i Freiburg, samt om de to store Mestre i hans egen Kunst, Waldung Grün i Freiburg og Martin Schön i Colmar; thi han vandrede nu ofte snart et Sted snart et andet Sted hen, hvor der var Noget at see og lære, og han lærte utrættelig.

Saaledes kunde de jidde hele Timer ved Siden af hinanden og fortælle hinanden Alt, hvad de vidste og hvad der laa dem paa Hjerte. Men naar det paa nogen Maade lod sig gjøre, løb de op til Domkirken og vandede deres Rosentræ, som Hans til Minde om.

sin Belgjører havde døbt Keisertræet. Deroppe holdt de mest af at sidde, thi, mente de stadig, Keiseren maatte dog engang komme tilbage og pludselig staae foran dem deroppe ligesom første Gang. Ja, ofte kunde man ogsaa høre dem roabe den ene Gang efter den anden: „Hr. Keiser, Hr. Keiser, kom tilbage, kom tilbage!“

Men Barnestemmerne naaede ikke hans Øre; han tumlede sig omkring i Slagets vilde Larm, og Borgene ventede forgjæves. Keiseren kom ikke tilbage!

Saaledes voxede de Smaa op sammen, og „Keisertræet“ voxede med dem; og ligesom om deres ubevidste Kjærligheds fine Traade havde slynget og vævet sig sammen til Et med det lille Træs Rodder og Grene, droges de, jo større de bleve, stedse inderligere og nærmere til Rosentræet i Murnischn, og her kunde man see dem sidde usfravigelig, Dag ud og Dag ind. Træet var som en trofast Ven, der forenede begge deres Hænder i sine og holdt dem fast med en uimodstaaelig, dragende Magt. Men deres trofaste Ven var desto værre ikke stærk nok til bestandig at holde det sammen, som Menneffene vilde adskille.

Den smukke, statelige Jomfru Ruppacher, den høitansete Raadsherres Datter, maatte ikke mere pleie Nabovenstab med den fattige Billedstærker; Faderen nedlagde en Dag det strengeste Forbud derimod, thi Hans Biefrink var ikke alene fattig — han var ikke engang en indfødt Breisacher-Borgers Børn. Hans

Familie stammede fra Holland og var for nogle Aar tilbage indvandret i Breisach. En Fremmed, ovenikjobet en fattig Fremmed, var paa den Tid en Slags Paria. Men nu drev Hans jo ikke engang noget ordentligt Haandværk, han vilde være Kunstner, — og derved forstod man dengang omtrent det samme som en Lommethy, en omslakkende, brodløs Person, en Hexemester, der gif ud paa at forføre og bedrage ærlige Folk ved Trylledrikke og Troldomsord. Og Hans var netop en Tyr, som man nok kunde tiltroe den Slags Hocuspocus. Hvor han gif, maatte Pigerne staae stille og see efter ham; hans Loffer vare som af kastaniebrunt Silke, og hans mørke Dine havde noget ganske Mærkværdigt ved sig, som intet Menneske kunde sige, hvad var; de forherede ganske alle dem, der talte med ham. Hvad han arbejdede paa og tog sig til, kunde heller intet Menneske blive klog paa. Det lille Hus, som han beboede, havde han kjøbt sig, og efter Moderens Dod boede han der ganske alene; den Æneste, der gif ud og ind hos ham og jævnlig saaes sammen med ham, var den berømte, men som Følge deraf ogsaa berygtede Billedhugger, Jakob Schmidt, der senere en Dag kom op at slaaes med en Breisacher, som han slog til Jorden, hvorfor han skyndsomt maatte flygte bort fra Byen. Man hynede endogsaa om, at Hans havde været ham behjælpelig med hans Flugt. Fra den Tid af var han fuldstændig lyst i Van, og hans stolte Nabo Ruppacher, hvem Datterens trofaste Barn-

doms-Begefterat længe havde været en Torn i Diet, lod endogjaa en hoi Mur opføre imellem fin egen og Hans's Have, jaa at det unge Par fra nu af blot kunde mødes ved „Reisertræet“, og det endda kun en sjelden Gang, naar det var ganske tyst og stille deroppe. Men netop denne Hindring bragte den hidtil rolige Strom af ubevidste Følelser i de unge Hjerter til at svulme op og bane sig Vej ud over Læberne. En Aften, da der var forløbet usædvanlig lang Tid, siden Maili havde været ved Rosentræet, sang Hans sin første Elskovssang under hendes Vindue, der vendte ud til Haven:

Paa Rosenbuskens skarpe Torn
Der spiddedes mit Hjerter;
Men kommer Du til Rosen ud
Da fri det for dets Smerte.

Mangt Træ med skjønt og fastigt Bær
Har vel dit Die frydet,
Men dog jeg troer, at sliq en Frugt
Har ingen Stamme ydet.

Min Elskte kom, pluk Frugten af,
Du maa ei længer tøve;
Ehi snart vil Solens stærke Brand
Den Kraft og Saft berøve.

Og hun kom ogsaa ganske rigtig den næste Dag og friede Hjertet af dets Kval og lagde det ved sit eget hoitbankende Hjerter og svor med hoitrodmende Kinder, at hun aldrig, aldrig mere vilde give Slip paa det. Midt i dette deres Livs lykkeligste Dieblif raabte Hans

af sine Lingers fulde Kraft: „Alt, gid Keiseren nu vilde komme!“, som om han ikke vilde unde sig selv alene denne Times hele ubegribelige Udfaldighed, og som om kun en Keiser kunde dele den med ham. Men Keiseren kom heller ikke idag, og Hans snittede i Rosentræets Bark med den skjonne Kniv, som han havde modtaget af den Salvedes Haand, Bogstaverne M og S og en lille Keiserkrone ovenover. Det skulde sige: Maria, Hans og Keiser Maximilian.

Høsten gik, og Vinteren kom, men for hver Dag saaes de kun sjeldnere og sjeldnere, og Hans sang da til Gjengjeld desto tiere baade Sangen om Rosenbustens Torne og mange andre Sange, saa at det endte med, at Ruppacher mærkede det og truede Pigen med at forbande og forstode hende, hvis hun ikke holdt sig borte fra „Rakket“.

Saa kom da den Aften, da det unge Par for sidste Gang sad sammen under det Rosentræ, som de selv havde plantet for otte Aar siden — han, en smuk een og tyveaarig Ungling, hun en blø, endnu ikke fuldt udsprungne Knop paa sexten Somre. Det var en af Sydens lune, milde Februar dage. Sneen var smeltet, og en sagte Lustning bevægede Rosentræets tornede, endnu brune Grene. Hun stod med bedrovet, boiet Hoved foran ham og havde just fortalt ham Alt, hvad hun havde maattet høre og lide i Hjemmet; nu taug hun stille. Hendes Haand hvilede i hans, og store Taarer trillede hende ned over de blege Kinder.

„Maili“, sagde han, „troer Du virkelig ogsaa, at jeg er saadant et slet Menneske?“

Der var noget Madonnaagtigt i de store, taarefyldte, blaae Øine, da hun tillidsfuldt fæstede dem paa ham og sagde, idet et yndigt Smil gled hen over det skjonne Pigeansigt: „Nei, Hans, det hverken troer jeg, eller vil jeg nogensinde komme til at troe. Ingen skal kunne bibringe mig en falsk Mening om Dig. De kjende Dig jo Allesammen slet ikke, men jeg kjender Dig. Du har opdraget mig og lært mig det, som de Andre Intet kjende til, — hvad der er skjont og stort. Du har gjort mig til den Smule, jeg er, ligesom Din Kunstnerhaand former et Menneskebillede af det plumpe Træ“, og hun greb hans kraftige, hærdede Haand og trykkede den sagte og omt til sine bløde, varme Læber. Han fandt sig gjerne deri, thi dengang kjendte de Unge endnu Intet til vore Dages Kjærlighedsetiquette, og hun foldede sine fine, spæde Fingre over hans og sagde videre: „Paa Dig vil jeg troe og stole hele mit Liv, thi Du forherliger Gud i din Kunst, og den, der gjør det i Ord eller Billede, kan ikke være slet!“

„Og vil Du blive mig tro, Maili, indtil jeg har bragt mig selv og min Kunst i Være og kan komme igjen som en anseet Mand og frie til Dig?“

„Ja, Hans, jeg flytter ikke min Fod ud af min Faders Hus uden for at gaae til Dig — eller til Klojstret. Og skulde jeg døe, forinden Du kommer til-

bage, saa vil jeg ligge begravet her under Keisertræet, hvor vi har tilbragt saa mange lykkelige Timer. Og ikke sandt, saa kommer Du og sætter Dig her og hviler ud efter al din Møie og alt dit Arbeide, og hvert et Rosenblad, som Træet drykker ned over Dig, skal være et Kys fra mig!"

Bevægelsen overvældede hende, hun sank, badet i Taarer, til hans Bryst og begge de unge, betrængte Hjertes sloge hinanden imøde i Afstedens bittere Smerte, og det var, som kom der sagte, spivende Fornærskere og Fornærkelser i Rosentræets fine Mark.

„Græd ikke, Maila“, sagde Hans endelig, idet han tog sig sammen. „Det vil nok gaae os godt. Jeg gaaer til Diirer, som Keiseren har befalet, og lærer hos ham, og naar jeg saa er bleven rigtig dygtig, saa gaaer jeg til Keiseren, forebringer ham min Sag og beder ham lægge et godt Ord ind for os hos din Fader.“

„Ak ja, Keiseren“, raabte Maila, „at gid han dog engang vilde komme tilbage! han vilde kunne hjælpe os!“

„Han kommer sikkert tilbage, min Elskede“, mente Hans tillidsfuldt, „vi vil bede ret inderlig, at den kjære Gud vil føre mig til ham eller ham til os.“

Og de knælede Begge ned i det fugtigkolde Vintergræs, og de syntes, at Gud dog maatte gjøre et Vidunder og for deres Dine forvandle Keisertræet til Keiseren selv.

Men pludselig — hvad var det? Domkirkeens store Klokke ringede — langsomt, hoitidelig dumpt, med en dyb og inderlig Sørgeklang.

De to Elskende saae forstrækkede op. „Hvad er det — er der Ildbrand — er det Fjenden?“ De anede en frygtelig Ulykke.

Nu kom der Folk gaende op ad Bjerget, og de rettede deres Skridt hen imod Kirken. Hans ilede dem imode for at høre, hvad der var paa færde, medens Maili skjulte sig i Kirkeens Chorgang.

„Hvor har I været henne, at I ikke veed det“, raabte Folkene: „Det er jo blevet læst op paa Torvet: Keiseren er død!“

Keiseren død!

Den stakkels Hans stod som ramt af Lynet, alle hans Forhaabninger vare tilintetgjorte med eet Slag. Men da der igjen blev stille og tomt paa Pladsen foran Domkirken, da satte han sig paa Bænken, lænede, fuld af kvælende Smerte, Hovedet op til Rosentræets slanke, fine Stamme og hulkede hoit: „Ak, min Keiser, min kjære gode Keiser, hvorfor har Du forladt os!“ Da folte han en blod Haand sagte lægge sig paa hans Skulder, og Maili stod ved hans Side. Det var nu næsten blevet mørkt, og kun Nhiens blanke Vandflade gjenpeilede endnu mat de sidste Straaler af Dagslyset. Klokkeleningningen var tilende, Dødsklagen forstummet, og trindt om i Naturen var

alt saa tykt og stille og uddød, som om det aldrig mere vilde blive Foraar.

„Ak, Maili“, klagede Hans halv afmægtig af Smerte, „Keiseren kommer ikke mere tilbage!“

„Men Gud er hos os, og han forlader os ikke!“ sagde Maili fromt, og hendes blaae Dine lygte igjennem det dæmrende Tusmørke, som var det et Par fra Himmelen banlygte Stjerner, der længtes tilbage til deres gamle Plads.

Og da Hans saae hende staae saaledes for sig med de skjonne Urne forslagte over Brystet, i hele hendes jomfruelige Renhed og Beemod, da lygte hans Nafn af Glæde, og han foldede begejstret sine Hænder.

„Maria!“ hvistede han. „Ja, Gud vil ikke forlade os! i dette Dieblif staaer Himmeldronningen for mig, og naar jeg kan drive det til at skabe, hvad jeg nu seer for mit Blif — da er jeg en Kunstner, som ikke længer trænger til nogen Keisers Hjælp.“

Den næste Morgen gryede næppe, før Hans, reiseferdig, med Randslen paa Raffen og Læderpungen med de sidste Resten af Keiser Maximilian's Guldgulden vel forvaret paa Brystet, traadte ud af sin Dør, sukkede det lille Hus forsværlig i Laas, stak Røglen i Lommen og tiltraadte sin lange Vandring. Endnu engang gjenlød hans klangfulde bløde Stemme i den stille By:

„Men kommer Du til Rosen ud,

„Da fri det af dets Smerte.“

Da aabnedes sagte og lydløst i Kluppacher's Hus et af de lavere Vinduer med de runde, i Bly indfattede Ruder, og et hvidt, taarevædet Torflæde tilviftede ham igjennem Morgendæmringen den sidste, stumme Afskedsbilsen. Da var det, som kvaletes Stemmen af Taarer, og usikkert, halvt uforstaaeligt lød det:

„Mangt Træ med skjønt og fastigt Bær

„Har vel dit Dø frydet

„Men dog jeg troer, at flig en Frugt —“

Hu forstummede Sangen helt; Bevægelsen havde overvældet de unge Hjerter, der saa nødig vilde stilles, og man hørte endnu kun hans faste Skridt og Vandrestavens Klirren paa Brostenene, da han vandrede ud af Byen.

III.

Det ene Aar forløb efter det andet; Hans Liefrink var forlængst glemt. Man tænkte kun paa ham, naar man tilfældigvis kom forbi det lille aflaaede Hus med de blindede Vinduer; man vidste snart ikke, hvem der kunde gjøre Fordring paa det.

Kun Een tænkte bestandig, Nat og Dag, paa ham og haabede og ventede med Brudens stille, hengivne Bængsel. Hverken Faderens Bønner eller Trudselser formaaede at bevæge Marie Kluppacher til at lytte til nogen af de talrige Friere. Hun forlod aldrig Hjemmet, undtagen for at vandre op til Kirken, og hver Aften efter Messen vandede hun Keisertræet, for at det kunde skyde rigtig kraftig i Veiret og glæde

hendes Hjertenskjærs Sjæl, naar han engang kom friist tilbage. Det var jo det Eneſte, ſom ſtod i inderlig Sammenhæng med ham; de havde plantet det ſammen og elſket det ſammen, — derfor pleiede hun det lille Træ med fordoblet Omhyggelighed, ligesom Moderen pleier Barnet, ſom Faderen har ladet tilbage i hendes Baretægt, for at han kan gjenfinde det rigtig ſtort og stærkt, naar han vender tilbage. Og Træet voxede og trivedes. Det var allerede ligesaa høit ſom Miſchen, det ſtod i, og begyndte alt at ſtrække ſine Grene ud over den, men hun boiede dem ind igjen og bandt dem faſt til Muren, ſaa at den blomſtrende Top igjen maatte ind under Hvælvingen.

Denne ſtille Gjærning var hendes enefte Glæde og Opmuntring. Hendes Dage forlob under Arbeide og Von, og hendes friſte Kinder begyndte at blegne, men Faderen ſaac uden Medlidenhed ſit ſjonne Barn blive mere ſtille og ſorgmodig med hver Time, der gik. Det var en Vykke for hende, at de begyndende Reformationſkampe, ſom ogſaa truede Breiſach, mere og mere lagde Beſlag paa Ruppachers Tid og forhindrede ham i at udføre ſin Henſigt, at gifte Maria bort enten hun vilde eller ikke.

Stormen nærmede ſig Breiſach mere og mere, Keiſerſtolens Vonder reiſte ſig for den nye Være, og den ſik med hver Dag nye Tilhængere. Byen bævede for ſin ældgamle Tro, og medens der i det Ydre blev foretaget omfattende Forſvarsanſtalter, raadete Stadens

Erkehertug, Ferdinand, Keiser Maximilian's Barnebarn, til ogsaa inde i Byen at foretage Alt, hvad der paa nogen Maade kunde styrke og befæste den gamle Tro. Med from Offerberedvillighed gjorde Enhver, hvad der stod i hans Magt; Stiftelser byggedes og Gaver stjænkedes for at jikkre Geistlighedens Anseelse, for at forøge og forbedre alle kirkelige Eiendomme og Embeder, og endelig for at forherlige den katholske Troes ideale Skikkelser ved Billeder og Kunstværker i selve Kirkerne. Man havde i Breisach længe følt Savnet af et værdigt Hoyalter; just nu var Diebliffet kommet til at skaffe det tilveie, uden Hensyn til hvad det vilde koste, og man besluttede at lade udføre et Værk, som skulde fremstille hele den himmelske Herlighed under Tet og derved styrke Troen hos svage og vaklende Sjæle.

Man lod udgaae en Rundskrivelse til alle tydske Kunstnere om, at de skulde indsende Tegninger, Udkast og Forslag til dette Værk, og den, der indsendte de bedste, vilde da faae Arbeidet overdraget. Om alt dette horte Maria ikke meget, thi hun færdedes nu aldrig iblandt Byens Beboere, som altid ryttede paa Hovedet, naar de saae hende, og kaldte hende Himmelbruden. Hun levede ensomt og rolig i sit lille Kvistværelse; men med hver Dag blev hendes Blik mere bedrøvet og taareblændet, naar hun saae op paa Christusfiguren, som hendes Hans engang havde snittet til hende. Det var nu paa det femte Aar, at man ikke

havde hørt Noget til Hans. Visjelig kunde og turde han jo ikke skrive til hende, og Benner havde han ingen af i Dreifach. Men denne stadiige Leven i Ubished tærer paa Livskraften; Maria var legemlig, men ikke aandelig træt, dødtæt af at vente forgjæves,

En Aften satte hun sig da til at nedskrive sin sidste Willie. Hendes Fader var oppe paa Raadhuset, saa at hun var alene og usorstyret.

„Naar jeg er død“, skrev hun, „ønsker jeg at blive lagt til Hvile oppe ved Domkirken under det Rosentræ, som jeg, medens jeg var Barn, plantede deroppe til Gæde for den gode Gud. Skulde Hans Diefrink nogenjinde vende tilbage, beder jeg“

„Men kommer Du til Rosen ud,
„Da fri det for dets Smerte —“

Lod det pludselig sagte, ganske sagte under hendes Vindue.

Hurtigere end Stjernefaldet paa Himlen, hurtigere end nogen Blomsterknop springer ud, stod den unge Pige, i samme Dieblif Lyden naaede hendes Øre, henne ved Vinduet og gjentog med bævende Stemme Slutningsstrofen.

„Min Elſkte kom, pluk Frugten af“,

Lod Svaret atter over Muren dernebe fra — og Pa-piret med det paabegyndte Testamente, Pennen og Blækhuſet, Alt sloi hulter til bulter ned i Skuffen, og i samme Dieblif var Pigen allerede saa hurtig som

Fuglen, der slipper ud af sit Bur, paa Veien op ad Bjerget; og afsted foer hun uden at see sig om, ret som om hendes Lykke, hendes ubeskrivelige, ufattelige Lykke, vilde forsvinde, naar hun vendte sig om, og hun saae en Anden end den længe Ventede bag ved sig. Hurtige Skridt, som med hvert Dieblif blev stærkere, nærmede sig hende. Nu standsede hun med bankende Hjerter aandeløs ved Keisertræet, og i samme Dieblif folte hun sig fast omslynget af to stærke Arme; hun mistede Besindelsen — det var, som om Rhinens Volger brusende steg op ad Bjergets Side, stormede hen over hende og med Magt drog hende ned med sig, og hun klamrede sig fast til den Stærke som holdt hende i sine Arme, for ikke at synke ned i det umaadelige Dyb. Hun laa bevidstløs og bleg ved den Elskedes Bryst.

Til al Lykke kom der Ingen forbi; og da Maili atter kom til sig selv, sad Hans paa Bænken og vuggede hende omt paa sine Knæ, medens han gued hendes Tindinger og Hænder og varmede hende lige ind i det Underste af hendes Sjæl med sit Livs og sin Kjærligheds glødende Aande. Længe, længe sad de taust klyngede til hinanden.

„Mit trofaste Liv“, sagde Hans endelig; „Du er saa bleg, som om Du var syg?“

Hun rystede med et saligt Smil paa Hovedet. „Nei, nu ikke længere, nei saa sandt jeg lever, nu

ikke længere! Men Du blev for længe borte! Havde Du ikke kunnet komme for tilbage?"

„Nei, min Elskede, det kunde jeg ikke. Hvis jeg var kommen tilbage som en fattig, ubekendt Stakkel, vilde Din Fader saa ikke igjen have jaget mig bort fra sin Dørtærstel med Skam og Skjændsel? Da vilde vi blot have gjensæet hinanden for at stilles itrag efter for anden Gang. See, derfor har jeg holdt ud, saa længe jeg kunde lære Noget, ligetil jeg kunde sige til mig selv: nu har Du Lov til at frie til Kuppachers smukke Datter. Jeg tumlede mig først om i Berden og uddannede mit Die ved at studere alle de store Byers Kunststatter, og saa gik jeg til Dürer og arbejdede i hans Bærksted og nu nævnes mit Navn med Ære iblandt hans Disciple.“

„Ak, Hans, troer Du virkelig, at det vil forsoner min Fader?" spurgte Maria ængstelig.

„Ja, Naili — det er umuligt andet. Jeg har hørt i Nürnberg, at Dyrigheden her endelig vil lade udføre et nyt Hoialter til Domkirken. Jeg er illet herhid for at melde mig til dette Arbejde, og bliver jeg funden værdig til at skabe saadant et Bærk — hvad skulde vel saa din Fader kunne have at indvende imod mig?"

Naili rystede dog endnu stadig vantro paa Hovedet, men Hans var fuld af Haab.

„Nei see, hvor det gamle Reisertræ er voxet," raabte han beundrende, „det har Du rigtig nok pleiet

godt! Men det er, som om det havde indjuget alt det friske røde Blod, som dine Bønder have mistet, saa purpurrode ere dets Roser. Giv mig min lille Maili's Blod tilbage, Du Thy", sagde han spogende, idet han plukkede en Gaandsfuld Roser af og strog dem blidt hen over hendes Bønder, som om han vilde sminke dem; men de blev ved at være hvide. „Det hjælper ikke, saa maa vi hitte paa et andet Middel“, sagde han og kysjede hende. „Naada, den Sminke var bedre“, lo han og klemte i overstrømmende Lykke og Salighed Pigens rodmende Ansigt til sit Bryst. „Spring ud, min Rosenknop, spring ud, Foraaret er kommet!“

En halv Time senere traadte Raadstutjeneren med rystende Skridt ind i det høigavlede Breisacher-Raadhus's Forsamlingsaal.

„Jeg beder det høivise Raad allerydmygt om Undskyldning“, bad han, „men der er Een herudenfor, som indtrængende begjærer at stedes for det høivise Raad.“

„Hvem er det?“ spurgte Borgernesteren.

„Det er Hans Liefrink“, sagde Raadstutjeneren, „men i smukke Klæder — jeg havde ondt ved at gjenkjende ham.“

Det var en Overraskelse! „Hans Liefrink, den Landsstryger, som ved Nattetid stjål sig herfra, og som har flakket omkring det ene Nar efter det andet, Gud maa vide hvor? Hvad vil han?“ spurgte Ruppacher

„Han vil melde sig til Høialter- Arbeidet og forelægge det høivise Raad sine Tegninger.“

„Hvad? Skulde vi indlade os med saadan en Landsstryger?“ skreg Ruppacher, og de øvrige høivise Herrer stemmede i med.

„Lad ham see til, han kan pakke sig derhen, hvor han kom fra!“ lod det endelige Svar, „saadant et Arbeide betroer man ikke den første den bedste Stymper, som Ingen veed om, hvad han duer til.“

Den godmodige Raadstjener forlod nedslaaet Saalen med denne ubarmhjertige Bescjed. Men strax efter kom han tilbage og præsenterede med dybe Bukt Borgermesteren en Mappe.

„Liefsrink vil ikke gaae; han beder de strenge og høie Herrer om blot en eneste Gang at see hans Tegninger igjennem — og naar de strenge Herrer ikke vide, hvad Hans Liefsrink duer til, saa beder han dem spørge sig for hos Dürrer i Murnberg; han vil kunne give de strenge Herrer Bescjed derom.“

„Hvis den frække Karl ikke pakker sig, og det snart“, raabte Ruppacher rasende, „saa lade vi ham sætte i Hullet!“

„Saa sagte, saa sagte, Mester Ruppacher“, sagde Borgermesteren, der var en besindig Mand og imidlertid havde aabnet Mappen: „Den Tegning er dog ikke saa rent daarlig, efter hvad jeg kan skjonne. Det er Guds Moder, der krones i Himlen. Sec, hvor det er sindrig udtænkt.“

„At gjøre et Udkaft er meget lettere end at udføre det“, mente de Andre.

„Saa, ja, han har dog maaskee gjort Fremstridt“, bemærkede Borgermesteren, „og naar Alt kommer til Alt, gjør han det vel ogsaa billigere end de berømte Mestres.“

Dette Hensyn gjorde et vist Indtryk paa Mange; men det vilde dog have været uhort, om man havde overdraget et saa forartet Værk til et simpelt Breisacher-Barn som Hans Siefrink, hvem Alle og Enhver jo havde kjendt som en dum Dreng, der voxede op, uden at man nogenstunde saae ham tage sig noget Ordentligt til, — ja, og som man tilmed havde foragtet og seet over Hovedet! Nei, det vilde virkelig ikke tage sig godt ud nu at lade ham komme til Hæder og Bærdighed! Og saa blev Hans Siefrink uigjenkaldelig afviist.

Men eet Gode havde det dog: Herrerne kom derved paa den Tanke, for ret at sikke sig, at Arbejdet kom i de bedste Hænder, at sende Albrecht Dürer de indtil da indleverede Tegninger og bede ham udtale sin Dom over dem.

Mailsi græd bitterlig, da hun hørte, hvor ilde det var gaaet Hans oppe paa Raadhuset; men han fortviblede dog ikke helt endnu, han haabede paa Albrecht Dürer, og samtidig med det høivise Raads Skrivelse afgik der ogsaa et Brev fra Hans Siefrink til hans berømte Ven og Lærer.

De følgende Uger forløb vel i en bange Spænding, men ofte havde de Elskende dog hemmelige Elstovsmoder, thi Maret 1524's politiske Kampe og Forvirring bortdrog saa godt som ganske Kuppacher's Opmærksomhed fra Datteren. De saaes i denne Tid mere uforstyrret end nogensinde for, og Maria levede op igjen og fik hurtig det blomstrede Udseende tilbage. Hans var atter draget ind i sit saa længe ubeboede Hus og havde benyttet Tiden til at snitte sig en ny Husdor, som til Trods for Kunstnerens ringe Anerkjendelse i hans Fødeby, gjorde ikke saa lidt Opjagt.

Dürer's Svar lod længe vente paa sig, thi med Postbefordringen var det dengang yderst slet bevendt, og Folk maatte, istedenfor at vi nu kan regne med Dage og Timer, ofte vente Uger og Maaneder paa deres Breve. Endelig kom Svaret da efter fire Ugers Forløb. Men hvem kan beskrive det forsamlede Raads maallose Forbauselse, da Skrivelsen ikke indeholdt andet end den foragtelig afviste Hans Viefrint's Tegning med vedsoiede Ord fra Dürer: „at han kunde med sin bedste Villie ikke anbefale dem noget Smukkere end det vedlagte Udkast af hans Ven og Discipel, Hans Viefrint, for hvis udmærkede Dygtighed han vilde indestaae. Han kunde heller ikke forstaae, at en By, der nod den Ære at besidde en saadan Kunstner i sin Midte, kunde falde paa at henvende sig til fremmede Kunstnere. Hans Viefrint var et saa moralsk hæderligt og pligtopfyldende ungt Menneske og en saa stor

Kunstner, at Byen Breisach maatte være stolt af at kunne kalde ham sin og skulde gjøre alt Muligt for at beholde ham, thi Hans Biefrink var en Mand, for hvem hele Verden stod aaben, og kun hans trofaste Kjærlighed til sin Fødeby havde kunnet bevæge ham til overhovedet atter at vende tilbage til Breisach."

En halv Time efter dette Brevs Ankomst, drog en efter Breisacher-Maalestof uhort stor Mennekesmasse op ad den snevre Gade. Hans, der sad rolig i sit Bærstæd og arbejdede, løb hen til Vinduet for at see, hvad der kunde være paasærde. Men, o Under! Toget standsede udenfor hans eget Hus, og Messing-Dørhamren dundrede gjaldende imod det smukt udskaarne Lovegab midt paa hans Dør.

Hans aabnede Døren, traadte ud og stod Ansigt til Ansigt med en Deputation af Raadet i festligt Optog, efterfulgt af alle de nærliggende Gaders Beboere.

„Hvormed kan jeg være Herrerne til Tjeneste?“ spurgte han forbauset.

„Hans Biefrink“, begyndte Deputationens Ordfører, „det høivise Raad i denne Stad lader Eder herbed melde, at det saa godt som eenstemmig har besluttet at antage Eders Tilbud betræffende Udførelsen af et Hoialter til vor Domkirke og tilmed uden Hensyn til Pengespørgsmaal, saa at I kan hæve hos Raadets Kassierer Alt, hvad I behøver til Anskaffelsen af Materialier osv.“

Hans slog Hænderne sammen af Glæde: „Er det sandt! er det muligt! Stig mig dog, høiædle Her-
rer, hvem skylder jeg denne min Lykke?“

„Raadet sender Eder tillige denne Skrivelse fra
Albrecht Dürer, som vi her ville oplæse for Byens
Indvaanere“, sagde Ordføreren og oplæste derpaa med
høi og lydelig Stemme hele Dürers Brev. Hans
lagde i sin overvætted Glæde ikke Mærke til, hvorledes
hans Nabo Ruppacher med indædt Arrighed smækkede
alle sine Binduesskoddere i, som om han ikke kunde
taale at høre den unge Kunstners Ros gjenthyde i sine
Øren. Men da Deputationen havde forladt Huset, og
Hans var alene, trak han sine bedste Klæder paa, sat
en Blomst i Knaphullet og gif over til Nabo Rupa-
cher, thi nu var Diebliffet kommet, da han turde. frie.

IV.

Mailsi lukkede selv Døren op for ham, et jagte
Skrig af glad Skræk — et hurtigt Nys — og hun
var allerede smuttet ind i sit lille Bærelse, hvor hun
med bankende Hjerte sank ned foran sin Bedeskammel
og anraabte den hellige Jomfru om Hjælp og Bistand.
Hans traadte uforsærdet ind til Ruppacher.

„Oho, hvad vil T?“ raabte Ruppacher med flam-
mende Dine, inden han endnu havde faaet et Ord
fremført.

„Seg vilde forst og fremmest, Hr. Raad, aflægge

min Tat til Eder for den Tillid, hvormed den høibise Dyrighed har hædret —"

„Det skal I ikke gjøre her“, afbrød Ruppacher ham vidende; „jeg har ikke givet Eder min Stemme.“

„Birtelig?“ sagde Hans noget forbløffet, „det var ikke smukt gjort af Eder, Hr. Raad! hvad havde I da at indvende imod mig?“

„Hvad? det spoger I om? Er det ikke Eder, der har slænet med min Datter og gjort Pigebarnet forrykt i Hovedet, saa at hun nu bestemt vægrer sig ved at ægte nogen ærlig Mand, fordi hun stadig væk gaar med Eder i Tankerne?“

„Hr. Raad“, sagde Hans rolig. „Jeg veed en ærlig Mand, som hun gjerne vil ægte, og jeg er kommen for at bringe Eder ham“.

„Naa, hvem skulde det vel være?“

„Det er mig selv, Hr. Raad!“

Ruppacher opflog en skraldende latter: „Du? Har man nogensinde hørt Magen? Tiggerungen understaaer sig til —“

„Hr. Raad!“ foer Hans op: „Jeg har aldrig været og er ingen Tigger. Jeg var fattig, men lad mig see den, der tør sige mig paa, at han nogensinde har skjænkert Hans en Hvid! Min Fader ernærede os ved Træskæreri, og min Moder skaffede os efter hans Død redelig det daglige Brød ved sine Hænders Arbeide. Det Gnefte, som jeg har modtaget af Nogen, saa længe jeg har levet, det var Kniven og Penge-

pungen, som Keiser Max gav mig, og dem bad jeg ikke om. Keiseren gav mig dem, fordi den store Mand, hvis Die forstod at trænge lige ind til Bunden af en Menneskesjæl, erkjendte, at der var en ærlig Stræben hos den fattige Dreng. Det var ingen Almisse, — med Kniven arbejdede jeg, og Guldpengene gjemte jeg paa, indtil jeg kunde bruge dem til min kunstneriske Uddannelse, og, det kan I vist ikke nægte, at de har baaret gode Renter. Jeg er ingen Tigger, Hr. Ruppacher, og det Skjældsord taaler jeg derfor ikke!”

„Ja saa! Du taaler det ikke?” spurgte Ruppacher, dog i en noget nedstemt Tone, „men hvor er da dine Rigdomme? viis mig dem, saa kan vi tales nærmere ved.”

„Her og her har jeg dem, Hr. Raad.” Hans pegede paa sit Hoved og sin Haand.

„Vil Du have mig til Mar, Slynge?” streg Ruppacher rasende.

„Nei, Hr. Raad — dermed vil jeg blot sige Eder, at et tænkende Hoved og en slittig Haand ogsaa paa sin Viis er en Rigdom, thi mit Hoved og min Haand frembringer de Værker, som har skaffet mig Eiendom og Penge — og tro mig, der stikker endnu en god Del Pengeværdis i dem, som med Tiden vil komme frem for Dagens Lyk.”

„Og den Slags Luftkasteller skulde jeg troe paa

og uden videre give min Datter bort til en Mand, der ikke har Andet end fra Haanden til Munden!"

"Sr. Raad, jeg har mere end nok for mig og min Hustru til at leve af i to Aar; Arbeidet til Domkirken vil jo stænke mig mit rigelige Udkomme, —"

"Og efter de to Aar, hvad saa?"

"Saa faaer jeg nye Bestillinger —"

"J troer altsaa, at Verden ikke har Andet at tænke paa end at ugle sig ud med Eders Suorkler? Det er svære Tider, vi gaar i Mode, skal J vide, og saa har man ingen Penge til den Slags Narreri. Var J endda en hæderlig Skrædder eller Skomager; Klæder og Sko maa ethvert Menneſte have, men den, der driver den Slags brodloſe Kunst som J, kan i vore Tider ikke bruges til andet end til Bjørnetrækker eller ombvarende Gjogler — og saa kunde vel den smukke Naasherredatter faae Lov til at spille Luth eller saadant Noget paa offentlig Gade. Ei, ja, det kunde jo være net!"

Hans Viefriuk rystede af Harm, men han betvang sig dog for Maili's Skuld og svarede bestedent og sagtmødig: "J kjender mig ikke, Sr. Ruppacher. Jeg var en fremfusende Dreng, der altid vilde løbe Hovedet lige imod Væggen, men det er forbi nu. Jeg har tumlet mig om i Verden og lært at indſee, at Kunsten kan ikke undvære Brod; jeg har ogsaa lært at drive Haandværk ved Siden af min Kunst for at kunne leve, og ſkulde det komme ſaa vidt, kan jeg ogsaa ernære

mig paa den Maade. Eders Datter skal ikke komme til at lide Nød, selv om hendes rige Fader gjør hende arveløs, og kommer der engang bedre Tider, og Kjærligheden til det Skjonne og til Fredens Kunster vaagner paaany, da er Hans Viesfrink atter Kunstner med Liv og Sjæl!"

„Naa, og saa er han noget rigtig Stort, ikke sandt, naar han bare er Kunstner!" sagde Ruppacher haanligt, „hvad troer Du vel, Du Nar, at jeg bryder mig om en Kunstner? Dagthve er J, altfordovne til at arbejde og for dumme til at kunne beklæde nogen ordentlig Stilling. J hænger med Næbet og har Tert dumme, orkesløse Hoved fuldt af Tant og Narreri, som J gaaer igjen og sætter andre mere skikkelige og agtværdige Folk i Hovedet. Den, der holder paa Orden og god Skik, gjør bedst i at holde saadant noget eventyrligt og herreløst Paf saa langt fra Livet som muligt!"

„Store Gud, giv mig Taalmodighed!" raabte Hans Viesfrink rasende. „Hør Mand, var J ikke Maili's Fader, da skulde jeg vel paa anden Maade vide at faae Opreisning for den Skjændsel, J her tilføier mig; gode Gud, hvad er det for Menneſter, jeg skal være nødt til at boie mig for! med hvilke Fordomme maa jeg ikke kjæmpe! Trindt omkring mig har jeg hele den store, smilende, lokkende Verden, bestraalet af den første Solglands fra det Skjønnes vaaguende Idee — Alt, hvad der har Tanke og Følelse, strømmer

jublende den nys oprundne Stjerne imøde; Humanisterne og Kunstnerne, Alle have forenet sig for at skabe og værne om det Skønne, og de U lærde, Folket, hunker, blændet af det overjordiske, usædvanlige Lys, ned for deres Fodder og siger: „for os fremad!“ En Keiser har holdt Stigen for Albrecht Dürer, medens han stod og malede — og en Raadsherre i Breisach, hvis Stov om kortere eller længere Tid vil være spredt for alle Binde, mishandler den guddommelige Kunstners Yndlingsdiscipel som en almindelig Tølper! Derude i Verden har jeg nydt alle Gresbeviisninger for mit Talent, og her i denne mørke, jammerlige Krog maa jeg lade mig træde under Fodder, fordi jeg bringer en Straale herind fra hin lysende Verden, som Eders lysstye Dine ikke kan taale at see paa — alt det, fordi jeg er Kunstner!”

„Usted med Dig da til det lyse Helvede, som Du kalder „Verden“, Du frække Karl“, raabte Ruppacher: „Hvorfor blev Du ikke der? hvorfor har Du nedladt Dig til at opsøge vor mørke og jammerlige Krog?“

„Fordi jeg elsker Eders Datter, Fader Ruppacher, elsker hende saa inderlig, at intet Offer er mig for stort, naar det gjælder hende?“

„Og Du har virkelig for fuldt Alvor troet, at Ruppacher vilde give sin Datter til en Kunstner?“

„Ja, Fader Ruppacher, efter den Ansæelse, som

denne Kunstner nyder ude i Verden, kunde jeg ikke troe Andet."

"Om saa Keiseren ti Gange kan more sig med at holde Stigen for Dürer — eller borste hans Eko, om Du vil — saa holder jeg mig til hvad der er Skik her i Landet, og jeg siger Dig, at ligesaa lidt som Du kan stille et Alter op i Domkirken, der er hviere end Domkirken selv, lige saa lidt kan Du komme til at fore min Datter ind i dit Hus!"

"Er det Eders sidste Ord?"

Ruppacher op slog en haanende Latter og sagde: "Ja, snit mig et Alter, der er hviere end den Kirke, det staaer i — da skal Du faae min Datter — men for ikke, saa sandt hjælpe mig Gud!"

Et hjerteskerende Strig trængte ud fra Sideværrelset. Ruppacher gif hen og luffede op; Maili laa afmægtig bag Doren. Hans ilede til, men Ruppacher loftede Armen truende imod ham og raabte:

"Pak Dig herfra, eller jeg forgriber mig paa Dig, Du Kvindeforsolger!"

Et Dieblif forekom det Hans Liefrint, som rorte den Kniv, Keiseren havde givet ham, sig i hans Lomme. Han kæmpede en haard Kamp, og store Sveddraaber perlede ham paa Panden, men Kniven blev i Lommen. Han betvang sig, boiede taust Hovedet og gif. Solen brændte ham paa Isjen, da han kom udenfor, det svimlede for ham, Blodet hamrede i hans Tindinger

og han maatte et Dieblif læne sig til Dorstolpen, for ikke at segne om. Saa skyndte han sig bort, ikke ind i sit Hus, men op til Domkirken og til Keisertræet.

Det var en vidunderlig smuk Middagsstund; i Solglands og ubeskygget laa Verden udbredt for hans Blik. Glands og Herlighed straalede blændende ned fra det blaa, hvælvede Firmament og fastedes tilbage af de sfinnende grønne Enge og den rislende, blinkende Flod. Langt borte i det Fjerne tegnede den stolte Sponeborg sig imod den gyldne Baggrund ligesom et Eventyrslot, og Rhinen brusede nede ved Foden af den Klippe, hvorpaa Borgen laa, — ligesom en lidenskabelig Elster, der kaster sig for sin Elstedes Fodder. Med længselsfuldt Blik skuede Hans over imod Strasburg, som paa den Tid var Arnestedet for tydsk Kunst og Dannelsse. Men den rene, skjfri Himmels straalende Glands gjorde ondt i hans Øine, og den skjonne Natur forekom ham idag som en udeeltagende Veninde, der pynter sig og lader sin Ven græde i Entrum. Han satte sig i Nischen under Rosenentræet, hvor den afdøde Keiser's Skygge syntes ham at dvæle endnu, og hvor hver en Rose var blomstret frem under hans og Maili's Kys; derhen dreves han altid i Sorg og i Glæde, og der havde han altid fundet Trost og Lykke.

Men hvilken Trost kunde Træet nu vel skjænke ham? Kunde det løsrive sig fra Jorden og gaae hen til Ruppacher for at lægge et godt Ord ind for ham?

Bilde Keiseren, der ikke engang kom i levende Live, maaskee komme efter sin Dod og hjælpe ham i Moden? Og selv om Træet rev sig løs af Jorden, og selv om Keiseren steg op af Graven, ja selv om Ruppachers Hjerte ogsaa kunde blodgjøres — hvad kunde det saa Alt sammen hjælpe ham? Ruppacher selv kunde jo ikke længer give ham sin Datter, thi han havde svoret en dyr Ced paa, at Hans kun fik hans Datter, naar han forfærdigede et Alter, der var hoiere end den Kirke, hvori det stod! Men dette var jo umuligt, og saaledes var ogsaa hans Ønske en Umulighed, — og der maatte da ske et Mirakel for at hjælpe ham. Men et Mirakel gjorde Gud dog ikke for saa ubetydeligt et Menneskebarn som ham.

For ham og Maili var der nu ingen Frelse, intet Haab mere!

For hans Blik stod endnu bestandig hendes døde blege, kjære Ansigt, og Smerte og Kaseri afpreskede den ellers saa stærke Mand de bittreste Taarer. Han skjulte sin Panden i Hænderne og hulkede igjen, som da han var Barn: „At min Keiser, min Keiser, hvorfor har Du forladt mig?“ Men denne Gang var Maili der ikke for at minde ham om, at Gud var hos dem, og ingen Kunstnerdrømme fyldte ham nu som dengang med stolte Forhaabninger. Alt forblev stille og tyst trindt omkring ham; kun Insekterne summede omkring de fulde Roser, og en Skade sfreg oppe i Luften.

Men pludselig fiste han et stærkt Slag i Ryggen.

Han foer sammen, og det syntes ham, som om Keiseren maatte staae bag ved ham, naar han vendte sig om. Det gjorde han dog ikke, men Sagen var, at Rosentræet ved sin egen Kraft havde løsnet sig fra Bagvæggen i Nischen, hvortil Maili havde bundet det op, — og var saa i Farten tornet imod Hans.

Der stod det nu saa rankt som et Lys og ragede meget høiere i Veiret end Nischen, og nu først saae Hans, hvor meget høiere Træet var end det Rum, det hidtil havde maattet noies med. Men i det samme slog en Tanke som et Lyn ned i den stakkell Hans's Hoved.

En kort Befindelse, et Jubelskrig: „Herre, Du er stor i det Mindste som i det Største, og Miraklernes Tid er endnu ikke forbi“, raabte han.

Hvad havde Træet lært ham? Hvad var det, der pludselig bragte ham til at styrte paa Knæ og omfavne og kysse Keisertræets Stamme?

V.

Hans saae ikke Maili ostere; den gamle Kuppacher indsaae, at Bigen ikke længer var vel forvaret i Hjemmet, og bragte hende selv til Kloštret Marienau, for at hun hverken skulde kunne see eller tale med den Elskede. Men hun blev dog ikke holdt saa strengt der, at ikke nu og da en Hilsen, en Sang eller et

fortrøstningsfuldt Ord fra Hans Diefrink skulde kunne naae til hendes lyttende Ore.

Ogsaa Hans levede iøvrigt som en Eneboer i sin Hytte. Fra det Dieblif, Dagen gryede, til langt ud paa Matten arbejdede han uden Rist eller Ro, og ingen Bon, intet nok saa paatrænde Forlangende kunde bevæge ham til at vise Noget sit Arbejde. Det stod ikke i hans Contract, svarede han paa alle den Slags Opfordringer, og som Folge heraf vøgede hele Breisach's Nysgjerrighed Dag for Dag.

To lange Aar vare forløbne; de første Reformationstampe med deres sorgfulde og tunge Dage vare dragne hen over Breisach. Hans havde ikke ladet sig adspredde eller afholde fra sit Arbejde af Noget; uførtrodt havde han arbejdet videre, uden at see til hoire eller venstre, og endelig i Sommeren 1526 kunde han en Dag gaane op paa Raadhuset og erklære sit Arbejde for færdigt.

Nu blev der stor Bevægelse i Breisach. Domkirken blev lukket i de tre Dage, Altrets Opstilling varede. Hundreder af Nysgjerrige flokkedes om Hans Diefrink's Hus og Kirken, for muligvis at faae et Blikt af Værket at see. Men fast indpakkede og tilhullede førtes alle de enkelte Dele ud fra Værkstedet, og Spændingen steg til det Høieste.

Den fjerde Dag var Mariæ Himmelfartsdag, og paa denne skulde Altret indvies. Allerede fra den tidlige Morgenstund bølgede en uoverstuelig Menneſte-

mængde op ad Bjerget til det atter aabnede Guds-Hus. Jublende Toner klang fra den store Klokke vidt ud over By og Land.

I store Starer, til Fods og til Bogens, strømmede Keiserstolens og Elsas's Landbefolkning til for at see Underværket, som man nu allerede havde talt om i to Aar.

Hans Viefriuk havde lige fra Daggrø opholdt sig i Kirken. Han betragtede endnu engang med prøvende Blik sit Arbeide, og da den store Klokke klang høit ovenover hans Hoved for at kalde de Troende til Gudstjeneste, da gik der en sagte Bittren igjennem hans hoiie, slanke, kraftige Skikkelse; han tog Kappen af og sagde med foldede Hænder: „Herre, læg nu din Belsjægnelse i mit Arbeide!“

Det var en kort, en simpel Bøn, men den, der nogenjinde har arbeidet rigtigt og gjennem lange Aar i sit Ansigts Sved for at naae et stort Maal for hele sin Fremtid og sin Lykke, han veed, hvorledes Hans Viefriuk var tilmode, da han udtalte disse Ord, og Gud vidste det ogsaa.

Nu strømmede Mængden ind, og det hoitidelige Dieblik nærmede sig, det Dieblik, da Kunstneren overgiver sine ensomme Dages og Nætters Arbeide i Offentlighedens og Kritikens Hænder. Hans Viefriuk kastede endnu et sidste Blik paa, hvad han havde skabt; saa trak han sig til Side og iagttog i bange Spænding

det Indtryk, det vilde gjøre paa den forsamlede Menneſtemaſſe. Morgensolen kaſtede ſine fulde Straaler lige ind paa Altret, og et Forbausſelsens, Glædens, Beundringens Udraab gjenslød paa engang under de mægtige Svælvinger.

Der ſtod nu hele den himmeliſte, guddommelige Glorie i ſin urgamle, af Traditionen bevarede Skikkelse: Gud Fader og Son, og midt imellem dem Maria med Armene forſlagte over Barmen og Hovedet ydmygt boiet under Kronen, ſom Fader og Son holdt op over hende. En Glædeſtrom ſyntes at gjenneſiſe hele Himlen; ligesom i en Storm flagrede de Himmeliſkes Klædebon og Lokker; var det virkelig Træ, ſtift, haardt Træ? det ſyntes dog ſaa bevægeligt og blødt? Var det da muligt at gjøre det Livloſe levende? Havde diſſe Skikkelſer ikke Liv og Aande? Og nu alle diſſe Engleſtarer, ſom i Jubel der ſang Halleluja! Og alle diſſe Helgener, hvoraf enhver var ſaa naturlig, ſaa karakteriſtiſt i ſin Art. Alle Figurerne vare i Legemsſtorrelſe, og det Hele ombundet og kronet med tætte, tykke Ranker af kunſtigt Lovværk, hvis midterſte Del med mægtige Sving boiede ſig i fulde Vindinger op imod og hen under Choret's Svælving. De ſimple Beſtueres uovede Die kunde ikke engang overſee alt det Herlige, der her frembød ſig for Blikket, paa een Gang. Et ſaadant Værk havde ingen af dem ſeet endnu, og diſſe ukunſtlede Sjæle

stirrede derfor med barnlig Uerfrygt paa dette Kunstens uvante Trylleri.

Hoimesjen begyndte; en saadan Messe var ikke bleven holdt, saa langt man kunde huske tilbage. En andægtig Gysen gik gjennem den forsamlede Menighed; aldrig havde den endnu saaledes staaet Ansigt til Ansigt med det Himmelske — hvor inderlig maatte da ikke Bonnen være netop idag! Og da Klokkerne nu lod over deres Hoveder, da vovede Ingen at see op — de mente Alle, at Forloseren deroppe nu maatte blive levende og træde ud af sin Træramme.

Men da Gudstjeneften var forbi, trængte Alle sig frem og vilde see Mesteren, der havde stabt dette vidunderlig skjønne Værk.

Man sendte Kirkebetjenten afsted for at opsoge ham.

Da traadte han frem bag Altret besfeden og dnybt bevæget, men saa smuk og stolt, at Alles Dine hang med Henrykkelse ved ham. Borgermesteren, der i sin Tid var den Første, som lagde et godt Ord ind for ham i Raadet, traadte ham nu i Møde og rystede lykønskende hans Haand; hele Raadet fulgte hans Exempel med Undtagelse af Ruppacher, der stod mork og lænede sig op til en Soile, da det var ham umuligt at komme bort i den tætte Trængsel. Hans Datter havde i Dagens festlige Anledning faaet Lov til at forlade Klostret og stod nu ved hans Side, blegere end nogenjinde, men med et forklaret Udtryk i det henrivende Ansigt.

„Finder I ikke, at Ruppacher's Datter ligner Guds Moder deroppe?“ hviste de En til en Anden.

„Jo, det har I Ret i!“

„Og Gud-Fader Keiser Max!“ mente en gammel Mand, „netop saaledes saae han ud!“ og som en Lobeild gik det fra Mund til Mund, at Diefrink havde afbildet Maria, Ruppacher's Datter, og Keiser Max.

„Ja, kjære Venner“, sagde Hans rolig og bestemt, „det gjorde jeg, fordi jeg ikke har kjendt eller kjender noget Skjonnere og Bedre paa Jorden end Keiser Max og Sonfru Ruppacher. Gud har skabt Menneffene i sit Billede, og Kunstneren, der skal fremstille Skaberen, har Ret til at holde sig til dem, som han troer ligne Skaberen mest.“

„Godt sagt!“ lod det fra alle Sider.

„Mester Diefrink, I kommer engang i Raadet, det spaaer jeg Jer!“ sagde Borgermesteren.

Nu gik Hans med faste Skridt hen til Ruppacher, der netop med sin Datter vilde forlade Kirken. „Stand, Mester Ruppacher!“ raabte han med hoi og klar Stemme, „jeg har endnu Noget at tale med Eder om, og I maa hore mig! For to Aar siden stillede I mig selv en beshuderlig Betingelse, der skulde afgjore, om jeg fik Jer Datter til Hgte eller ei. Kan I endnu erindre den?“

Ruppacher taug foragtelig stille.

Hans vedblev: „J forlangte, hvad der syntes umuligt, nemlig, at jeg skulde snitte et Alter, som er høiere end den Kirke, det staaer i — og J svoer en hellig Eed, at jeg 'i saa Tilfælde skulde faae Jer Datter! Nu, Mester Ruppacher, see op! Altret her er noiachtig een Fod høiere end Kirken og dog staaer det inden i den — jeg har blot boiet Spidsjerne om.“

Ruppacher saae i Veiret og bleguede — det havde han ikke tænkt paa! En almindelig Bisaldsmumlen lød igjennem Kirken.

„Jeg har“, vedblev Hans rolig, „opfyldt Eders Betingelse, opfyld J nu Eders Eed, og giv mig Eders Datter til Hustru!“

Ruppacher stod som ramt af Lynet, det fortnede for hans Blik, og de Omkringstaaende maatte understøtte ham; men han var en stærk Natur og fattede sig hurtig. Han var ikke den Mand, der drev Gjæl med Eder. Hans Liefriink havde taget ham paa Ordet, og det paa en Maade, som intet Menneſte kunde forudsæe; men naar han havde givet sit Ord, maatte det holdes. Det sommede sig heller ikke for en Raads-herre her midt i en offentlig Forsamling at lægge sin Uergrelse for Dagen.

Der opstod en lang Pause. Hans ventede taalmodig — endelig banede Ruppacher sig Bei igjennem Mængden og forte med stolte, faste Skridt den unge Mand hen til sin Datter „En Ruppacher har endnu

aldrig brudt sin Eed. Der har I min Datter, som jeg lovede Eder det", sagde han tort.

„Maria“, jublede Hans, idet han bredte sine stærke Arme ud imod den unge Pige, der næsten segnede om af Glæde og Bevægelse.

Hvem kan beskrive det Blik, hvormed Maili efter syv lange Mars Haaben og Venten sank i sin Brudgoms Arme? Han maatte holde hende oppe, ellers var hun faldet paa Knæ for ham. Lydløst, men fast og inderligt holdt de hinanden omslyngede. Dette var Opfyldelsen af deres skjønneste Drom; men oppe fra Hoyaltræt smilede det udskaarne Mariebillede og Keiser Maximilian ventlig ned til dem, og alle Tilstedeværende deelte deres Glæde.

Nogle unge Karle skyndte sig ud af Kirken, brød i Hast Grene af Rosentræet i Nischen og flettede to Krandsje til Brudeparret. Under lydeligt og almindeligt Bifald kronede de saa Mesteren og hans Brud. Men Hans tog ydmygt sin Krands af og lagde den paa Altret: „Seer Du, Marie“, hvistede han og pegede op imod Altrets omboiede Spids, „det har Keisertræet lært mig! Og heraf kan Enhver drage den Lære, at man godt kan boie sig og dog være høiere end den, man boier sig for!“

Tre Uger senere bleve Hans og Maili viede foran det samme Alter.

Det var et Bryllup, som Breisach aldrig havde seet Mage til. Den taknemlige By havde udbetalt

Hans en Sum for hans Arbeide, der efter Datidens Maalestok var en heel lille Formue; Byraadet hadde ovenikjøbet holdt hans Bryllup — og Fader Kuppacher var nu langt medgjørligere, end man skulde troe; thi han hadde begyndt at faae Respekt for sin Svigerføns „brødløse Kunstner.“

Marie Theresias' Død,

d. 29de November 1780.

(Efter en Beretning af hendes ældste Datter, Erkehertuginde Marie Anna. Beretningen opbevares i Klofret Sancta Ursula i Klagenfurt i Kärnthén).

„Hendes Majestæts Sygdom, saaledes som jeg selv har iagttaget den“, siger Dagbogens Forfatter, „opstod af en Forhærdelse i Lungerne, som i høi Grad forøgede Smerterne ved et Tilbagefald af en Catarrh, hvoraf hun havde lidt i længere Tid. Hun følte sig, sagde hun, som om hun indvendig var bleven til Steen. Paa samme Tid beklagede hun sig over en indvendig Brænden; i den sidste Tid lod hun Vinduerne være aabne baade Nat og Dag og raabte bestandig paa mere Luft. Lægerne turde ikke aarelade hende, af Frygt for Vattersot (Hydropsie), som hendes Blegghed syntes at bebude. Man kan regne Begyndelsen af Sygdommen fra d. 24de November; Tilbagevendelsen af hendes Catarrh forarsagede haardnakkede Anfald af

Hofte, hvortil endvidere kom Aandedrags-Besværligheder, der, siden den foregaaende Aften, havde nødsaget hende til at forlade Sengen, i hvilken hun ikke senere lagde sig. Den 24de havde hun, naftet hun var stærkt angrebet, alligevel villet modtage Marie Christine og hendes Mand, som var kommet tilbage fra Pressburg, og underholdt sig med os og med Keiseren, som slet ikke troede paa nogen Fare. Lægen Storck havde dog samme Morgen erklæret, at Upasseligheden havde taget en meget alvorlig Bending. Da han bestandig havde lovet Keiserinden, at give hende en noiagtig og oprigtig Underretning om hendes Tilstand, ansaae han sig forpligtet til henimod Aften at sige hende, at hun burde lade sin Skriftefader*) hente, hvilket hun gjorde, idet hun dog samtidig dermed yttrede, at hun ikke troede paa nogen overhængende Fare, og at det kun var en Forsigtigheds-Forholdsregel. Hun takkede Storck og yttrede igjen som et bestemt Ønske, altid at blive noiagtig underrettet om sin sande Tilstand, ligesom hun ogsaa erklærede ikke at ville have nogen anden Læge, og at hun ønskede ikke at blive plaget med unyttige Medikamenter. — Natten d. 25de var daarlig; ikke desto mindre lod Hendes Majestæt os kalde til sig om Morgenen til Frokost og talede med en Aandsfrihed, som ikke lod ane, at hun forberedede sig

*) Ignace Müller, Prior i Klosteret St. Dorothea i Wien, Marie Theresias' sidste Skriftefader.

til en saa alvorlig Handling, som det sidste Strifte-
maal. Præsten var beordret til at møde Kl. 9. —
Da Natten til d. 26de ikke havde været bedre, skrev
Hendes Majestæt en Billek til Keiseren, hvori hun
aldeles bestemt forlangte at modtage Sakramentet.
Keiseren, som endnu ikke var bleven urolig, forsøgte at
formaae hende til at afstaae derfra, men opnaaede kun,
at man opsatte Meddelelsen af den sidste Olie. Den
sorgelige Høitidelighed fandt Sted om Eftermiddagen,
og var offentlig. Den pavelige Nuntius bar det hel-
lige Sakrament, og vi ledsagede ham lige til Sove-
værelset. Keiserinden knælede paa en Bedestammel med
et Sorgestor over Hovedet, som paa Langfredag. Efter
Communionen, hvilede hun sig lidt og modtog os
derefter Kl. 6 med en Munterhed, som forbausede os.
Hendes Aandedrag syntes lettere, men det varede ikke
længe, og kort derpaa begyndte Kvælningerne igjen.
Natten til d. 27de kunde hun ikke engang hvile paa
sin Chaiselongue, men maatte sætte sig i en Lænestol.
Keiseren, som sov i Værelset ved Siden af, understot-
tede hende for første Gang under disse frygtelige
Kvælnings-Kriser og tabte fra det Dieblik alt Haab.
— Natten til d. 28de var saa slet, at man frygtede,
at Hendes Majestæt ikke vilde kunne gaae den igjen-
nem. Stord underrettede hende nu om, at det var paa
Tiden, at hun modtog den sidste Olie, og Klokken fire
om Morgenen kom man for at kalde paa os, idet man
dog sagde os, at Hendes Majestæt fritog os fra at

overvære Høitideligheden, dersom vi frygtede, at den vilde gjøre et for stærkt Indtryk paa os; men vi gik Alle og lagde os knælende omkring hende. Hendes Majestæt havde en hvid Kappe paa Hovedet, og bar en bruun Morgenkjole, som hun beholdt paa til sit sidste Dieblif. Jeg kjøbte denne Kjole efter hendes Død af hendes Folk og vil opbevare den som en Reliquie, idet jeg ønsker, at man vil indhulle mig i den, naar man lægger mig i min Kiste. Hendes Majestæt deltog i Bønnerne med stor Andagt; efter Høitideligheden blev hun nogen Tid ene med sin Skriftefader, hvorefter Keiseren, Maximilian, Marie og hendes Egtefælle, Elisabeth og jeg igjen kom tilbage. Vi sad i en Kreds omkring Hendes Majestæts Lænestol og hun talte med os i omtrent ti Minutter med en klar og fuldkommen forstaaelig Stemme; hun takkede os for vor Kjærlighed til hende og sagde os under Taarer de sømteste og mest rørende Ting. Keiseren vilde svare, men han kunde kun knæle hulkende for sin Moder og modtage hendes Betsignelse; derpaa kyssede han hendes Haand. Hendes Majestæt sagde nu til os: „Gaa, det smerter mig formeget at see Eder“. Kun Keiseren blev; hun talte længe med ham, gav ham sin Betsignelse til hans fraværende Brødre og Søstre, skrev meget, expederede endnu nogle Sager og gav sine sidste Ordre med Hensyn til hendes Jordfæstelse, idet hun tillige anordnede de Bønner, som skulde fremsiges derved. Hun nærrede ikke den ringeste Frygt

eller Sambvittighedsnag. Hun sagde: „Jeg har altid handlet i en god Hensigt, og jeg haaber derfor ogsaa, at Gud vil være barmhjertig imod mig.“ Hun sagde endvidere: „Jeg har altid ønsket at døe saaledes, men jeg frygtede, at det ikke vilde blive tilstaaet mig. Jeg seer nu, at man kan Alt ved Guds Naade.“

Eftermiddagen d. 28de havde hun et Anfald af Hosten ledsaget af en indre Kulde; hun sagde: „Det er Koldbranden, der vil dræbe mig inden fire og tyve Timer.“ Da Hendes Majestæt efter et meget heftigt Kvælnings-Anfald igjen var kommen lidt til sig selv og saae os trostesløse ved hendes Side, spurgte hun Stord: „Er det Dødstampen?“ — „Nei, endnu ikke“, svarede han. — „Saa er der da endnu noget Bærre ibente“, gjensvarede hun. Hele denne Dag og den følgende Nat havde hun ligesaa heftige Anfald. Under en af disse Kriser raabte hun: „Min Gud, vil dette ikke snart faae Ende?“ Præsten, som var ved hendes Side og troede, at disse Ord vare afpreskede hende af Smerten, bad hende om endelig at være taalmodig, hvortil hun svarede: „Det er ikke for min egen Skyld, at jeg ønsker at see en Ende paa mine Lidelser, men det er for alle Eders Skyld. Jeg dræber Eder; jeg seer jo godt, hvorm meget I lide.“

Natten til d. 29de var skrækkelig. Hendes Majestæt havde saadanne Anfald af Kvælning, at vi meer end een Gang troede, at hun skulde gaae bort med det samme. Da hun igjen kom til sin Samling, fore-

fom det os, at hun var sovning, men at hun bejæmpede Sovnen, og vi raadede hende derfor, til ikke at stride imod; men hun svarede os: „Hvorledes, vil I at jeg skal sove nu, da jeg hvert Dieblif kan vente at blive kaldet for min Dommer? Jeg frygter for at sove, jeg vil ikke overrastes, jeg vil see Doden komme“. Klokken tre om Natten bad hun Keiseren om at hvile sig lidt paa en Sopha og at lade Maximilian, for hvem hun i den sidste Tid havde haft megen Godhed, kalde. Dette skete, og han forblev en heel Time hos Hendes Majestæt. Klokken fem forlangte hun café au lait, som man bragte hende, og hun drak to Kopper deraf. Vi vare alle nærværende derved. Hun vilde have, at der skulde serveres for Keiseren efter hans Ønske, men han kunde Intet nyde, saa bevæget som han var. Efter Messen talte jeg en halv Time med hende. Vi talede om ganske ligegyldige Ting. Hendes Majestæts Tankegang var ligesaa klar, som da hun var fuldstændig frisk, men hendes Stemme var huul og næppe hørilig; hendes Ansigt var meget forandret og bar alle Tegn paa Dødens Nærmelse. Hendes Majestæt talede til mig om mit Tilflugtssted*), lod mig love sig ikke selv at jremsthynde noget i saa Henseende, og ikke at reise dertil midt om Vintren. Da

*) Erkehertuginde Marie Anna traf sig i Aaret 1787 tilbage til Nonneklostret Sankta Ursula i Klagenfurt, hvor hun døde 1789.

jeg tovede dermed, pressede hun saa heftig paa mig om at love hende, at jeg ikke selv vilde tale først til Keiseren om min Reise, men vente til han gjorde det, at jeg maatte love hende det; hun troede, at han vilde beholde mig hos sig. Jeg adlod hende imod min Villie, hvorefter hun omfavnede og velsignede mig endnu engang. Elisabeth kom nu ind, og sidenester Marie; efter at have talet med os hver især, onstede hun, at vi skulde forlade hende og ikke mere betræde hendes Værelse, fordi hun ikke vilde, at hendes Døtre skulde see hende doe. Vi gik i Kirke.

Denne Eftermiddag talte hun meget med Keiseren paa Fransk; men hun led frygtelig af Torst, forarsaget ved Koldbranden. Under hele hendes Sygdom havde hun med største Taalmodighed taget de hende ordinerede Lægemidler; da Storck, tre Timer før hendes Dod, havde bragt hende en ny Dosis, sagde hun leende: „Hvis jeg troede, at dette er for at holde mig ilive, vilde jeg slet ikke tage det.“ Fem Minuter før sin Dod reiste hun sig med Hestighed fra sin Lænestol og gik nogle Skridt hen til sin Chaise-longue, paa hvilken hun sank ned. Man udstrakte hende saagodt som muligt paa den; og hun hjalp endnu selv med derved. Keiseren sagde til hende: „Du befinder Dig ilde!“ — Hun svarede: „Godt nok til at doe.“ Til Storck sagde hun: „Lænd Liighsene, og luk mine Øine, thi det vilde være for meget at forlange af Keiseren.“ Keiseren knælede ved Siden af

hende, og det samme gjorde Maximilian og Prinds Albert. Man kaldte paa os, men for silde — Hendes Majestæt døde som en Heltinde. To Dage forinden sin Død havde hun havt den Godhed at sende mig sin daglige Bønebog. Jeg kjøbte den Kaffeop, hvoraf hun daglig drak, og jeg tog ligeledes de Reliquier, som salig Keiseren og hun selv havde baaret til deres sidste Dieblikke.“

— I de sidste Dage før Keiserindens Endeligt maatte hendes Son, efter hendes Diktat, skrive Breve til alle hendes fraværende Børn, i Særdeleshed eet til Dronningen af Frankrig, der fremhæves som et Mesterstykke af politisk Wiisdom og moderlig Veltalenhed.

Ingen kan heller tvivle om, at af alle de Tanker og Betsignelser, som Marie Theresia i sine sidste Dage sendte til sine Døttre, har Marie Antoinette faaet en stor Deel. Uden Tvivl har hun ønsket og haabet for hende, som hun kaldte sin „charmante Dronning“, en ligesaa smuk og fredelig Død som hendes egen.

(Oversat af A—n.)

Sneestormen.

En Fortælling af Alexander Puschkin.

Ved Udgangen af Aaret 1811 boede den brave Gavrila Gabrilowitsch paa sit Landgods Negradowo. Han var i hele Omegnen bekjendt for sin Venlighed og Gjæstfrihed. Hans Naboer besøgte ham hyppigt og spillede en lille Boston med ham og hans Frue Praskovia Petrowna, Andre kom ogsaa af en anden Grund, for at see deres Datter Maria Gawrilowna, en smuk, rank, slyttenaarig Pige, der blev anseet for en af de rigeste Urbinger paa Egnen.

Maria havde en hemmelig Kjærlighed, og Gjenstanden for den var en fattig Lieutenant, der havde faaet sin Afsked og levede i sin Landsbh. Den unge Mand var ikke mindre forelsket, men Marias Forældre, der havde lagt Mærke til deres gjensidige Tilbøielighed, befalede Datteren at opgive ethvert Haab om nogensinde at faae ham, og den stakkels Frier behandlede de endnu haardere.

De to unge Elskende veksle Breve og saae hinanden i al Hemmighed hver Dag, enten i en Granskov eller henne ved et lille Skapel. Der tilsvoer de hinanden evig Kjærlighed og Trostaa, anklagede deres Stjæbne, lagde Planer og byggede Luftkasteller. I deres Breve og Samtaler kom de ofte tilbage til den samme Tanke: „Da vi ikke kan leve uden hinanden, men vore grusomme Forældre modarbejde vor Lykke, kan vi da ikke undvære deres Samtykke?“ Tanken opstod hos den unge Mand, men den behagede Maria, der var af en romantisk Natur.

Vinteren kom, og med den ophorte Sammenkomsterne, men Brevevekslingen blev mere levende. Vladimir Nicolajewitsch — saaledes hed det unge Menneske — tiggede hende i ethvert Brev om, at hun dog maatte hengive sig til ham og gifte sig hemmeligt med ham. En Tidlang vilde de leve ganske forborgent, og derpaa kaste sig for Fodderne af de Gamle, som da, rørte over deres heroiske Udholdenhed og de Elskendes Ulykke, sikkert vilde tage dem til Naade og udbrøde: „Born, kom i vore Arme!“

Maria tovede længe. En Mængde forskjellige Planer til Flugt, havde hun forkastet, men omsider samtykkede hun i følgende: paa den bestemte Dag skulde hun ikke spise til Aften, men begive sig tidligt til sit Værelse under Paaskud af, at hun havde Hovedpine. Hendes Pige skulde indvies i Hemmeligheden. De skulde Begge liste sig ned i Haven, og bag den

skulde der holde en Glæde, som skulde bringe dem til Kirken i Landsbyen Sadrinow, der laa nogle Verster fra Godset, og her skulde Wladimir vente dem.

Maria pakkede ind, bandt Linned og Klæder sammen i en Byldt, skrev et langt Brev til en sølelsesfuld Frøken, der var hendes Veninde, og et andet til sine Forældre. Hun tog Afsted med dem i de mest rørende Udtryk, undskyldte sin Forseelse med Videnskabens ubetvingelige Magt og endte med, at hun vilde ansee det Dieblif for det helligste i sit Liv, da det blev hende tilladt at kaste sig for sine dyrebare Forældres Fodder. Efter at hun havde forseglet begge Brevene med et lille Tula=Signet, hvori der var indgravet to flammende Hjerter med en påsønde Omstrikt, kastede hun sig kort for Daggry paa Sengen og slumrede ind, men hvergang hun var lige ved at falde i Sovn, vækledes hun af skrækelige Drømmeshyner. Snart forekom det hende, at hun i samme Dieblif, som hun satte sig i Glæden, blev standset af Faderen, der slæbte hende med sig gjennem Sneen og kastede hende ind i en mørk Hvælving, hvorfra hun styrtede ned i en dyb underjordist Kjælder; snart saae hun Wladimir ligge bleg og lidende i Græsset, og doende bad han hende om at formæle sig med ham. Endnu mange andre lige saa vilde Drømmeshyner floi hende forbi, og tilsidst stod hun op, blegere end sædvanlig, og med en virkelig Hovedpine. Faderen og Moderen mærkede det, og deres bekymrede Spørgsmaal: „Hvorledes har Du det,

Maria? er Du syg?" sonderrev hendes Hjerte. Hun søgte at berolige Forældrene og vilde synes munter, men det lykkedes hende ikke. Det blev Aften, og den Tanke: „Nu tilbringer Du den sidste Aften i din Families Freds“, piinte hendes Hjerte. Ganste stille tog hun Afsked med alle sine Omgivelser. Aftensbordet blev dækket, og hendes Hjerte bankede stærkere. Med skjælvende Stemme forsikrede hun, at hun ikke kunde spise til Aften og sagde Forældrene Godnat. De kysede og velsignede hende, som de pleiede. Hun var lige ved at græde, og da hun kom op paa sit Værelse og kastede sig i en Lænestol, fik Taarerne Lust. Hendes Pige søgte at berolige hende og indgive hende Mod. Alt var beredt. Der var nu kun en halv Time tilbage, og Maria skulde da forbestandig stilles fra sit Hjem og sine Forældre, fra sit Værelse og sit Ungdomsliv. Udenfor rasede der en Sneestorm; Vinden hylede og rev i Vinduerne. Det var lige som en Trudsel imod hende og fyldte hende med sorgelige Anelser. I Huset blev der efterhaanden stille, og Alle sov. Maria hyllede sig i et Skjal, bandt en varm Vaske om Hovedet, tog en lille Kasse med sine Gienbende i Haanden og gik ud af Bagdøren. Pigen bar et Par Byldter efter hende, og de ilede hurtig gennem Haven. Stormen havde ikke lagt sig, men Vinden blæste lige imod hende, som om den gjorde sig Umage for at standse hende i det sidste Dieblik. Endelig naaede de, med stor Anstrengelse, Havelaagen, og Slæ-

den holdt ganske rigtigt udenfor. Hestene fros og vare urolige. Wladimir's Kudst hjalp Froknen og hendes Bige ind i Slæden, pakkede Byldterne og den lille Kasse ned i den, greb Tommen, og Hestene foer afsted, Vi ville nu overlade et Dieblit Froknen til hendes Skjæbne og see os om efter det unge Menneſte.

Wladimir havde hele Dagen været i travl Bevægelse. Tidlig om Morgenens havde han været hos Præsten i Sadrinow. Aldrig saa snart havde han afgjort Sagen med denne, før han kjorte hen til nogle Godseiere i Nærheden for at skaffe sig Forlovere. Den Første, han kom til, var en fyrgetyveaarig Invalidofficer, der gik ind paa det med Fornoieelse. Dette Tilfælde, forsikkrede han, erindrede ham om mange andre lignende Husarstregere fra hans Ungdom. Han overtalte Wladimir til at spise til Middag hos sig og forsikkrede ham om, at han med det samme vilde finde de to andre Forlovere, som han trængte til. Strax efter Middagsbordet kom der ogsaa en Landmaaler og en ung Kapitains-Son, der Begge med stor Glæde gik ind paa Wladimir's Unmodning og svor paa, at de vilde offere Livet for ham. Wladimir omfavne dem hentykt og kjorte hjem for at gjøre sig færdig.

Det begyndte allerede at blive mørkt. Sin paa-lidelige Szwoinick (Kudst) havde han sendt med et Trespand forud til Negradowo og forklaret ham omstændelig Alt, hvad han havde at gjøre. Til sit eget Brug tog han en Genspænderslæde og kjorte uden

Kudst til Jadrinow, hvor Maria skulde indfinde sig et Par Timer efter. Veien var ham velbekjendt, og kunde tilbagelægges i en Snees Minutter.

Neppe var han ude i det Frie, før Blæsten reiste sig, og der opstod en saadan Sneestorm, at han ikke kunde see on Haand for sig. Veien var snart tilføjet, og Himmel og Jord stod i Et. Hesten gif paa Lykke og Fromme over Grøfter og Gjerder. Hvert Dieblif væltede Slæden, og alle Wladimirs Bestræbelser gif ud paa ikke at tabe Retningen. Efter hans Mening, var der allerede forløbet en halv Time, og endnu var han ikke ved den lille Skov foran Jadrinow. Der forløb atter en god Stund, og endnu ingen Skov. Han kjørte henover en Mark, der var gjennemskaaet af Grøfter. Stormen vilde ikke lægge sig og Himlen ikke klare op. Hesten blev træt, og den dampede af Sved, thi hvert Dieblif blev den siddende fast i Sneen og maatte kjæmpe, for at hjælpe sig ud af Driverne.

Wladimir havde aldeles tabt Retningen; han holdt stille, for at overveie, og kom til det Resultat, at han maatte holde sig mere til Høire. Denne Retning slog han ind paa, men Hesten kunde neppe komme af Stedet. Der var nu forløbet en Time, og Jadrinow kunde umuligt være langt borte, men han kjørte og kjørte, og Marken fik ingen Ende. Bestandig Vaffer og Grøfter; Tiden gif, og Wladimir blev urolig.

Endelig skintede han til Siden noget Sort og ithrede sin Cours derimod. Da han kom

nærmere, saae han, at det var en Skov. „Gud stee Lov!“ tænkte han, „saa er jeg i Nærheden.“ Han kjørte uden om den lille Skov, i Haab om snart at være paa den kjendte Wei. Jadrinow maatte ligge lige bag ved. Snart fandt han en Wei, som han kjørte ind paa; her var han noget i Ly for den hylende Blæst; Weien var jevn, Hesten fik atter Mod, og Wladimir blev rolig.

Men han kjørte og kjørte, og der var intet Jadrinow at faae Die paa. Skoven tog ingen Ende, og til sin Skræk lagde Wladimir Mærke til, at det var en Skov, som han slet ikke kjendte. Fortvivlelsen greb ham. Han pidskede løs paa den stakkels Hest; i Begyndelsen faldt den vel ind i et Trav, men efter et Kvarterstids Forløb var den atter i Skridtgang, og alle Wladimirs Forsøg paa at faae den hurtigere afsted, frugtede ikke.

Lidt efter lidt bleve Træerne sjeldnere, og Wladimir kom ud af Skoven, men Jadrinow var ikke til at opdage. Det maatte nu være Midnat, og han maatte igjen kjøre videre paa Lykke og Fromme. Weiret blev mere stille, og Skyerne fordeelte sig; foran ham udbredte sig en Slette, der skjultes af et hvidt Sneetæppe; i Nærheden laa en lille Landsby, der kun bestod af nogle faa Huse. Wladimir kjørte hen til den. Ved den første Hytte sprang han af Slæden, løb hen til Vinduet og bankede paa. Det aabnedes, og han saae en gammel, graastjæget Mand. „Hvad

vil J?" spurgte den Gamle. — „Er der langt til Jadrinow?" — „Na nei, en halv Snees Werster, tænker jeg." — Ved dette Svar blev Wladimir staaende som forstenet. „Hvem er Du?" spurgte den Gamle. — Wladimir brød sig kun lidt om at svare paa dette Spørgsmaal, men vedblev: „Kan Du staffe mig Heste til Jadrinow?" — „Hvorfra skulde jeg faae Heste?" svarede Bonden. — „Kan jeg da ikke faae en Fører? jeg vil betale ham, hvad han forlanger." — „Vent lidt", sagde den Gamle og lukkede Vinduet, „saa skal jeg sende min Søn ud til Dig." — Wladimir ventede, men det varede ham forlænge, og han bankede igjen. Vinduet aabnedes, og den Gamle spurgte: „Hvad vil Du nu igjen?" — „Hvor er din Søn?" — „Han kommer strax, men han maa klæde sig paa først. Hvis Du fryser, kan Du komme ind og varme Dig." — „Nei Tak! send mig bare din Søn."

Doren aabnede sig langt om længe. En ung Knos kom ud med en Knippel i Haanden og gik forud, idet han strax fandt Veien, der var bedækket med Sneedhyger. „Hvad kan Klokken være?" spurgte Wladimir. — „Det kan snart blive Dag", svarede den unge Bonde, og dermed var Samtalen forbi.

Hanerne galede, og det var allerede lyst, da de naaede Jadrinow. Kirken var lukket; Wladimir betalte Førereren og fjorte hen til Præstens Bolig, men sit Trespand faae han ikke noget til. Hvad for en Efterretning ventede ham?

Men vi vende igjen tilbage til de gode Folk i Negradowo for at see, hvorledes Sagerne staae der.

Her var slet Intet passeret.

De Gamle vaagnede og gik ned i Spisestuen, — Gawrila med Nathue paa og en Boffelskinds Troie, og Petrowna i sin vatterede Sloprof. Man bragte Samowaren (Themastinen), og Gawrila sendte Pigen ned for at forhøre sig om, hvorledes Maria havde sovet, og hvorledes det stod sig med hende i Dag. Pigen kom tilbage og meldte, at Frøkenen havde rigtignok sovet daarligt, men nu havde hun det bedre og vilde strax komme ned. Maria kom og onskede Forældrene en Godmorgen.

„Hvorledes er det med din Hovedpine?“ spurgte Faderen. — „Bedre“, svarede Maria. — „Du havde stærk Feber i Gaar“, sagde Moderen. — „Det er nok muligt“, svarede Maria.

Dagen gik tilende, uden at der foresaldt Noget, men Natten efter blev Maria syg. Der blev sendt Bud til Byen efter Lægen, og henad Aften kom han og fandt den Syge i stærk Feber. Et Par Dage svævede hendes Liv i Fare.

I Hjemmet var der Ingen, der vidste Noget om den aftalte Flugt. De Breve, som Maria havde skrevet, vare brændte, og hendes Kammerpige vogtede sig vel for at sladre af Skole, thi hun var bange for de Gamle. Præsten og Vidnerne vare blevne enige om at tie stille, og Rudsten snakkede aldrig over sig, ikke

engang naar han var fuld. Saaledes blev det Hele en Hemmelighed, uagtet der var en halv Snees Personer indviet i Sagen. Maria fortalte rigtignok selv Alting i sine Feberphantasier, men hvad hun sagde, var alligevel saa uklart, at Moderen, der aldrig fjernede sig fra hendes Seng, kun fik saameget ud af det, at Datteren var dødelig forelsket i Vladimir, og at det uden Tvivl var denne Kjærlighed, der havde fremkaldt hendes Sygdom. Hun raadforte sig da med sin Mand og sine Naboer, og Alle vare enige om, at Vladimir var den, som Skjæbnen havde bestemt til hendes Mand, at Fattigdom ikke var nogen Forbrydelse og Rigdom ikke heller den høieste Lykke.

Imidlertid begyndte Maria at komme sig. Allerede i længere Tid havde man ikke seet Vladimir der i Huset. Han var affrækket af den uventede Modtagelse. Man besluttede da at sende Bud efter ham for at underrette ham om den uventede Lykke, at Forældrene havde givet deres Samtykke til Forbindelsen. Men hvor stor var Alles Forbauselse, da man fik et Brev fra ham, der var skrevet som af en Afspindig. Han erklærede, at han aldrig mere vilde sætte sin Fod i deres Hus. Han bad, at man vilde forglemme en Ulykkelig, og gjentog, at Døden nu var hans eneste Haab. Nogle Dage efter erfoer man, at han var reist til Armeen. Dette skete i 1812.

I lang Tid maatte man holde dette skjult for Maria, selv nævnte hun ham aldrig med et eneste Ord.

Nogle Maaneder efter læste man hans Navn blandt deres, der havde hæderlig udmærket sig ved Borodino, og da Maria hørte, at han laa haardt saaret, faldt hun i Afmagt. Man frygtede for et nyt Tilbagefald af Nerbesebereren, men lykkeligviis kom Sygdommen ikke tilbage. Derimod fik hun snart en ny Sorg, thi hendes Fader døde og efterlod hende hele sin Formue. Men Arven kunde ikke trøste hende; hun deelte oprigtigt Moderens Sorg og lovede, at hun aldrig vilde forlade hende. Begge forlode Negradowo, det Sted, hvortil der knyttede sig saa mange sørgelige Erindringer, og flyttede hen til et Gods, som de eiede i en fjerntliggende Provinds.

Snart indfandt der sig Friere nok til den unge Pige, men hun gav Ingen det mindste Haab. Under tiden tilraadete Moderen hende, at hun skulde dog gjøre et Valg, men da ryttede Maria paa Hovedet og stirrede i Tanker hen for sig. Wladimir levede ikke mere. Dagen før Franskmændene holdt deres Indtog, var han død i Moskau, men Mindet om ham var hende helligt — idetmindste bevarede hun omhyggeligt Alt, hvad der kunde erindre hende om ham: de Bøger, som han engang havde læst, hans Moder, hans Tegninger og de Digte, som han havde affkrevet til hende. Naboen erfoer Alt, forundrede sig over hendes Trostab og ventede med Nysgjerrighed paa at see den unge Helt, der engang skulde beseire denne jomfruelige Dianas ulykkelige Trostab.

Krigen var endt hæderligt. Regimenterne vendte tilbage til deres Hjem. Mængden strømmede dem imøde, og Musikken spillede erobrede Sange, Tyrolerbaltse og Vrier af Joconde. Officererne, der vare dragne i Krig som Dreng, vendte tilbage som Mænd behængte med Ordener. Soldaterne passiarede muntert med hinanden og indblandede hvert Dieblif tydske og franske Ord i deres Samtaler. Det var en uforglemmelig Tid! Alle jubledede af Henrykkelse, Hjertet bankede dobbelt varmt for Fædrelandet, og Kjærlighed til Keiseren var den Følelse, der forenede Alle.

De russiske Fruentimmer vare mageløse, dengang deres sædvanlige Kulde var forsvunden, og deres Henrykkelse ubeskrivelig, naar de mødte de seirrige Tropper, naar de raabte deres Hurraer og kastede Guerne iveiret. Der er ingen Officer fra den Tid, som ikke villig anerkjender, at den russiske Kvinde dengang var den dyrebareste Belønning for alle de udstaaede Fare og Anstrengelser.

I denne glimrende Tid levede Maria og hendes Moder i Goubernementet T. . . og saae ikke, hvorledes begge Hovedstæder feirede Troppernes Hjemkomst, men ude paa Landet var Glæden lige saa almindelig og maaskee endnu stærkere. Naar en Officer viste sig paa disse Steder, blev han modtaget som en Engel, og ingen Civilist kunde rivalisere med ham.

Jeg har allerede sagt, at Maria bestandig var onsværmet af Friere, men at hun var ligegyldig imod

Alle. Disse Friere traadte nu paa eengang i Skygge, da den saarede Husarmajor Burmin traadte ind i Slottet med Georgsordenen i sit Knaphul og en tiltrækkende Blegghed paa sine Kinder. Han var omtrent sex og tyve Aar gammel og var fra Krigen vendt tilbage til sine Godser, der stodte op til den Landsby, hvori Maria boede. Hun udmærkede ham særdeles, og naar han var hos hende, forsvandt hendes sædvanlige Sorgmodighed. En Digter vilde have sagt, naar han saae dem sammen: „Se amor non è, che dunque?“ (er det ei Kjærlighed, hvad er det da?) Burmin var ogsaa i Birkeligheden en elskværdig ung Mand. Han var af Naturen opmærksom og artig imod Damerne, og lige over for Maria var han utvungen og fri. Man sagde, at han tidligere havde gjort dumme Streger, men det skadede ham ikke i Marias Omdomme, thi dumme Streger, der vidne om Mod og Dristighed, tilgive Damerne gjerne. Hvad der dog tiltalte hende mest hos den unge Husarofficer, var hans tause Tilbageholdenhed. Nattet hun maatte tilstaae for sig selv, at hun behagede ham, og nattet han paa sin Side heller ikke var i Tvivl om, at hun udmærkede ham, var der dog aldrig kommet et Ord over hans Læber. Hvad holdt ham da tilbage? var det den Frygtsomhed, der altid er uadskillelig fra sand Kjærlighed, eller var det Stolthed; hun kom snart paa det Rene med, at det var det første, og ventede med Utaalmodighed paa det Dieblif, da han skulde overvinde den og erklære sig.

Hun fordoblede sin Venlighed imod ham, og denne Opførsel syntes ogsaa at skulle medføre det onskede Resultat. I det Mindste hensant Burmin i et saadant Drommeri, og hans mørke Dine fæstede sig paa Maria med en saadan Eyrighed, at en Forklaring maatte synes ganske nær. Naboerne talte allerede om Bryllupet, som om en afgjort Sag, og Marias Moder glædede sig over, at Datteren endelig havde faaet en Frier, der var hende værdig.

En Dag sad den Gamle alene i sit Værelse og spillede Patience, da Burmin traadte ind og spurgte efter Maria. „Hun er nede i Haven“, svarede Moderen, „gaa De kun ned til hende“. — Han traf hende nede ved Dammen med en Bog i Haanden. Samtalen gik snart istaae, og der opstod en gjensidig Forlegenhed. Burmin erklærede omsider, at han allerede længe havde søgt om en Leilighed til at aabne sit Hjerte for hende, og han bad hende derfor om at høre et Dieblik paa ham. Maria luffede Bogen og slog Dinene ned som et Tegn paa, at hun samtykkede.

„Jeg elsker Dem“, sagde Husarofficeren, „jeg elsker Dem lidenskabeligt“. (Maria rødmede og bøiede Hovedet endnu dybere). „Jeg handlede uforsigtigt, da jeg gav efter for min Tilboielighed og Lyst til at see og høre Dem jevnlig. Nu er det for seent at modarbejde, hvad der er skeet. Erindringen om Deres kjære og uforglemmelige Ansigt vil altid være paa eengang min Skval og min Ulyksalighed, thi der paahvi-

ler mig en tung Forpligtelse: jeg maa aabenbare Dem en Hemmelighed, der for bestandig adskiller os fra hinanden: jeg er allerede gift."

Maria saae forundret paa ham.

"Jeg er gift", vedblev Officeren, „gift allerede for fire Aar siden, og dog veed jeg ikke, hvem der er min Kone, hvor hun opholder sig, og om jeg nogensinde skal see hende igjen."

"Hvad siger De!" raabte Maria. „Hvor besynderligt! men jeg beder Dem, bliv ved! fortæl!"

"I Begyndelsen af 1812", sagde han, „ilede jeg til Wilna, hvor mit Regiment stod. Sildig om Aftenen ankom jeg til en Poststation og forlangte frist Forspand. Da reiste der sig pludselig en saa heftig Sneestorm, at baade Postholderen og Kudsten raadede mig til, at jeg dog skulde lade den trække forbi først. Jeg fandt mig deri, men en ubeskrivelig Uro bemægtigede sig mig, og det forekom mig, som et uforklarligt Noget drev mig afsted. Stormen vilde ikke lægge sig. Jeg kunde ikke holde det ud længer, men lod spænde for og kjørte afsted i det forfærdelige Veir. Kudsten besluttede at kjøre langs Floden, hvad der vilde forkorte Veien hele tre Verster. Flodbredden var bedækket med Sne, Kudsten kom bort fra Veien, og vi befandt os pludselig i en ganske ubekjendt Egn; men Stormen vilde endnu ikke lægge sig. Jeg saae et Hs og befalede ham at kjøre efter det. Det var en opløst Trækirke, der stod aaben; udenfor Kirke-

døren holdt nogle Slæder, og i Indgangen stod der Folk. „Herhen!“ raabte nogle Stemmer. Jeg lod Kludsten kjøre derhen. „Men, min Gud! hvor Du dog bliver længe borte!“ raabte En til mig, „Bruden er lige ved at falde i Afmagt, og Præsten veed ikke, hvad han skal gjøre. Vi vare lige i Begreb med at tage bort; kom nu hurtig!“ Taus sprang jeg ud af Slæden og traadte ind i Kirken, der kun var sparsomt belyst. En ung Dame sad paa en Bænk i en mørk Strog, og en Kammerpige stjælede med hende. „Gud ske Lov!“ udbrød denne, „at De endelig kommer. De havde nær taget Livet af Frofænen.“ Den gamle Præst kom hen til mig og spurgte, om han skulde begynde. „Ja“, sagde jeg ganske distrahit. Man hjalp den unge Dame op, og et Blik sagde mig, at hun var alt Andet end hæslig. Men hvorledes skal jeg forklare min utilgivelige Lætsindighed! Jeg stillede mig hen ved Siden af hende foran Altret. Præsten havde Hastværk. Tre Herrer og Kammerpigen støttede Bruden, og vi bleve viede. Man sagde til os: Kys nu hinanden! Min Hustru vendte sit blege Ansigt om til mig, og jeg vilde kysse hende, da hun i det Samme raabte: „Det er ikke ham! det er ikke ham!“ og stjætede bevidstløs om. Forloverne saae forfækkede paa mig, men jeg vendte mig om, gik ud af Kirken, og da Sengen holdt mig tilbage, kastede jeg mig i min Bogn og raabte: „Kjør til!“

„Min Gud!“ raabte Maria, „og De veed ikke, hvad der er blevet af Deres stakkels Hustru?“

„Det veed jeg ikke“, svarede han, „jeg veed ikke engang, hvad Landsbyen hedder, hvori vi bleve biede, og huster heller ikke, hvad det var for en Station, jeg kjørte bort fra. Dengang var jeg tankeløs og brød mig saa lidt om, at jeg havde gjort et Skridt, der var baade letjindigt og lovstridigt, at jeg faldt i Søvn, strax efter at jeg havde forladt Kirken, og vaagne først op paa Dagen, da jeg allerede havde passeret den næste Station. Min Tjener faldt i en Træfning, saa jeg ikke engang har Haab om nogen- sinde at gjenfinde den, med hvem jeg har drevet en saa uforsvarlig Spøg.“

„Min Gud! Min Gud!“ sagde Maria og greb hans Haand, „det var altsaa Dig, og Du kjender mig ikke igjen?“

Den unge Husarofficer blev bleg som et Lig og styrte ned for hendes Fødder.

Sarah Bernhardt. *)

Det er beshynderligt nok, at naar hos en Nation en bestemt Begavelse findes ligelig fordeelt over hele Massen, saa har vel ethvert Individ noget af denne Begavelse, men der bliver ikke nok tilbage, til dermed at udstyre et stort og fremragende Talent. Naar denne Begavelse derimod er nægtet de forskjelligge Individier i en Nation, saa er den i det Hele forbeholdt enkelte store og ualmindelige Talenter. Ungarn og Polen, der ere Rytterlande par excellence, frembringe ingen berømte Kunstberidere; derimod rekruteres Cirkustropperne i Regelen af Italienerne, Franskmænd, Belgiere — det vil sige blandt Nationer, der tilhøst kun gjøre en kummerlig Figur. Franskmændene ere fra Forst til Sidst fødte Skuespillere; allerede som Born udmærke de sig ved Stillinger, Bevægelser og Gestus, som man udenfor Frankrig kun gjenfinder paa

*) Denne Artikel er stillet til min Disposition af Dr. M. Nordau, en ung begabet Ungarer, der har skrevet et fortræffeligt Værk om Paris, der snart udkommer i Trykken. Udg.

Scenen; deres Gaaen og Staaen er theatralisk, deres Tale er Deklamation, deres Gjorten og Laden erindrer om Couliksjerne og Kampen, — og netop Franskmændene frembringe færre store tragiske Skuespillere end nogenfømhelst anden Nation. De ere rige paa Talenter for Lyttspillet og Komedien; de har den Lykke at besjætte en Got og en Coquelin, en St. Germain og Landrol, en Dieudonné og Dupuis, en Geoffroy, Hyacinthe, Héritier og Lassouche, der virke samtidigt paa deres Scene; men de frembringe ingen tragiske Storheder af første Rang, der kunne maale sig med en Devrient eller Davison, en Krau, Booth, Irving, Ross eller Salvini. I et Aarhundrede har Frankrig kun havt en Talma og en Frédéric Lemaître — det er den hele Liste paa franske Tragikere siden Revolutionen, og endda var Fr. Lemaître saa mangesidig i sin Begavelse, at man ligesaa godt kunde i eet Aanddrag nævne ham sammen med Got som med Talma. Og hvad der gjælder om Mændene, det gjælder ikke mindre om Kvinderne. Det nittende Aarhundrede har sin Rachel og Dorval, det attende Aarhundrede har havt sin Duclos og Abdrienne Lecouvreur, det syttende sin Chauvmeslé — det er een eller to tragiske Skuespillerinder i et Aarhundrede, og det vidner ikke om nogen rig Frugtbarhed paa tragisk Begavelse hos den franske Nationalsaand.

Siden Rachels Død, d. v. s. i næsten tyve Aar, har den franske Tragedie været barnløs. Man spillede vel Corneilles, Racines og Voltaires Værker; men

Phædra og Esther, Andromache og Sphigenia snege sig blege og kummerlige hen over théâtre français' klassiske Bræder; de havde ikke nogen Virkelighed, der fattedes dem et corpus, og disse Skikkelser vare kun afblegede Grindringer om en lysende Fortid. Der fattedes ikke paa dem, som gjerne vilde tage Arv efter Rachel, og hundrede obscure Hænder udstrakte sig begjærligt efter hendes Diadem og hendes Hermelin; men Publikum, der er den øverste Dommer i en saadan Sag, fandt, at iblandt hele denne støiende Hov, der stredes om Arven, var der ikke en Eneste, der blot var langt ude beslægtet med Rachels Talent.

Da skete der en Aften noget Mærkværdigt. Man gav i théâtre français et nyt Stykke af en ubekjendt Digter, Rome vaincue af Alexander Parodi. Jeg var tilstede ved den første Forestilling, og Indtrykket deraf zitterer endnu gennem mine Nerver. I tredie Akt viste der sig paa Scenen en gammel Romerinde; det var en hoi, blind, ærefrygtbydende gammel Kvinde, Bedstemoder til Helten i Stykket. Ved Synet af denne Skikkelse gif der en Bevægelse gennem hele Tilskuerspladsen; det var, som Alle paa eengang standsede deres Aandedræt. Den romerske Kvinde var indhyllet i et sort, volgende Gebandt, hun støttede sig til en Slavinde, men var et heelt Hoved høiere end denne; hendes magre, næsten gjennemsigtigt blege Ansigt var indfattet af et langt graat Haar; Dinene vare halvt tillukkede og ligesom udsukkede; den hele Skikkelse indgjød paa eengang Medlidenshed og

Beundring, Sympathi og Rædsel; der var hos hende Noget af en Cornelia og Noget af en Sibylle; idet hun stred høitideligt hen over Scenen, syntes hun ligesom at komme fra en anden Verden, og paa hendes rene Marmorpande syntes der at ruge en Hemmelighed fra Graven. Da hun begyndte at tale, klang hendes Stemme dybt og melodisk som en nylig stemt Klokke, men den var dog omsløret af Tungvind, som naar man lægger et fint Silkespind omkring Klokken for at dæmpe dens Klang. Romerindens Rolle var lille og tragisk. Hendes Opgave var at forsvare sin Datterdatter, en Bestalinde, der var anklaget for Ukydshed, og at dræbe hende senere med egen Haand, da hun erfarer, at den unge Pige virkelig har syndet. Intet ligner den Angst, der bævede i hendes Stemme, da hun besvoer Dommerne at fritjende hendes Barnebarn; men da hun for sidste Gang knugede lidensfabeligt Bestalinden i sine Arme og med skjælvende Haand søgte efter hendes Hjerteslag for, at bringe hende det dræbende Dolkestod, da saae man gamle, blaserede og skeptiske Kritikere fælde Taarer af Rørelse.

Da Romerinden forlod Scenen, gik der en lydelig Mumlen gjennem Salen. „Rachet“ gik det fra Mund til Mund; i Foyeren dannede der sig Grupper, og Rachets Navn gjentoges overalt. Der var kun een Mening: „Det er et kongeligt Talent! Vi har gjenfundet Rachet.“ Bladene gjentog næste Morgen denne megetsigende Phrase. Den rette Arvtager var ende-

lig kommen, og Publikum og Kritiken lagde i Forening Rachels Diadem og hendes Kongekaabe om Sarah Bernhardts Hoved og hendes Skuldre.

Romerinden i „Rome vaincue“ var da altsaa denne Skuespillerindes første Debut? Nei ingenlunde. Paris havde allerede kjendt hende i nogle Aar; hun gjaldt for en dygtig Kunstnerinde, for en af théâtre français' betydeligere sociétaires. Man havde seet og applauderet hende i Dumas' „Etrangeré“; men hvilket Svælg var der dog ikke mellem hendes tidligere Roller og denne „Posthumia“! Det var, som om hun nu pludselig havde faaet Binger og udfoldede dem til Flugt, efterat hun tidligere blot havde med Værdighed stredet hen over Jorden, som en anden Dødelig. Hvad var ogsaa Sarah Bernhardt i „l'Etrangeré“, der var hendes bedste Rolle, indtil hun havde skabt denne vidunderlige Posthumia? En besynderlig lunefulds, hjertelos Kvinde, som Digteren havde tænkt sig dæmonisk, og som Skuespillerinden blot havde Kraft til at gjøre forunderlig og bizar. Hendes ydre Fremtræden var overraskende. Hun var iført en extravagant Kjole af en sstrigende rød Farve; i sit ravnsorte Haar havde hun en Kam, der gjorde den mest ornithologiske Virkning, man kan tænke sig: hendes Hoved saae med denne Pynt ud som en Paafugls. I den første Akt, i Scenen hos Hertuginde af Septmonts, overraskede hun ved nogle smukke, stolte og bydende Bevægelser og ved den fine Lethed, hvormed hun udsendte sine Sarkasmer. I anden Akt, hvor hun for-

tæller Hertugindeu sin Ungdomshistorie, havde hun nogle mærkverdige Krumninger og Slangesnoeninge, hvorom Paris talte i mange Dage. Da saa Maanedet efter den første Opførelse af l'Étrangère Salonen 1876 blev aabnet, saa man et Billede, som havde faaet dette Aars Udstillingspriis. Det forestillede Nero, der forsøger paa en Slave den for ham tilberedte Gift. Slaven vendte sig paa Marmorgulvet i frampagtige Snoeninge, og Pariserne paastode, at l'Étrangère i Fortæller-scenen havde foresvæbet Maleren, da han skabte den sig vridende Slave.

Posthumia var altsaa for Paris en Aabenbaring, en pludselig Solopgang. Sarah Bernhardt havde indtil den Aften bevaret et Incognito, bag hvilket blot de Indbiede anede en Storhed; i Rome vaincue havde hun ladet sit Incognito falde og viist sig i hele sin souveraine Begabelses Majestæt. Til hendes tidligere Succes paa Scenen havde et ungdommeligt Ansigt og et raffineret Toilet virket med; denne Gang havde hun istedenfor al Toiletpragt iført sig en Slags Sørgedragt; hun gjorde Afkald paa Virkningen af sine smukke Dine, idet hun holdt dem lukkede; hun aflædte sig endogsaa sin Ungdom, idet hun tog en graa Paryk paa og sminkede sig som en gammel Kone — det største Offer, som en ung Skuespillerinde kan bringe sin Kunst; men forladt af sine troe Forbundsfæller og berøvet sine sædvanlige Hjælpemidler henreb hun Publikum blot med sit Talents Trolddom langt mere, end

det hidtil var lykkedes hende med sine Dine og Haar, sine Edelstene og Rober.

Efter Posthumia=Usteningen var man almindelig spændt paa, hvad hendes næste Frembringelse vilde blive; men denne lod igjennem flere Maaneder vente paa sig. Sarah Bernhardt har ikke noget stærkt Helbred; hun blev syg, og man frygtede almindelig, at hendes Carrière paa en hurtig og tragisk Maade vilde være endt. I hele tre Fjerdingaar maatte hun holde sig borte fra Scenen; endelig optraadte hun som „Andromache“ og senere som Donna Sol i Hernani, og i begge disse Roller feirede hun glimrende Triumfer.

Sarah Bernhardt er nu neppe 26 eller 28 Aar gammel; Kunstnerindernes Døbesedler høre som bekjendt ikke med til de offentlige Dokumenter, og det er vanskeligt at erfare noget Tilforladeligt derom; men da hun kun i fire eller feg Aar har tilhørt Theatret, kan hun neppe være ældre. Hun er raut af Væxt og derhos fiin, slank og bøielig som en Liane. Hendes Magerhed er i Paris bleven til et Ordsprog. Paa Salonen i 1876 var der udstillet to forskjellige Portraiter af hende. Paa det ene af disse sidder hun let henkastet paa en Sofa i en hvid Sloprof, og en uhyre Hund ligger ved hendes Fodder. Da Alexander Dumas saae dette Portrait, bemærkede han, at det var „un chien qui garde un os“ (en Hund, der passer paa et Been). Denne phænomenale Magerhed hænger

sammen med hendes svage Constitution, der dog ikke forhindrer hende i at drikke i lange Drag af alle Livsnydelsens Kilder. Hun rider de vildeste Heste, kører selv med et russisk Forspand, sægter lidenskabelig, og man siger, at hendes Tilbedere — hun har naturligvis Tilbedere — maae erobre hendes Hjerte med Spidsen af deres Klappirer. I sit fabelagtigt luxuriøse Hjem, ved sine forrykte Fester cultiverer hun de Traditioner fra théâtre français, der knyttede sig til hendes Forgængerinder, til Quinault og Sophia Arnould, til de Seyne og Camargo, disse store Kunstnerinder og store Synderinder, om hvis Geni og Overmod det attende Aarhundredes litteraire og galante Historie har saameget at fortælle.

Sarah Bernhardt er ikke egentlig smuk: hendes smalle, lidende Ansigt gjør den samme melancholske Virkning som en Vinterdag. Men hun har dybe, sjælsfulde blaa Øine, smukke hvide Tænder og en strengt og reent modelleret Hage. Uden ligefrem at have en jødisch Typus — hun nedstammer nemlig fra elsafiske Jøder, men er allerede i en ganske ung Alder bleven døbt og er nu en af de ibrigste Kirkegængerinder i St. Germain l'Auxerrois — er der dog Noget i hendes Træk, man kan neppe engang sige, hvad det er, som erindrer om Orienten. Den bedste Gave, Naturen har forlenet hende med, er hendes Stemme. Dette bløde, dybe, modulationerige Organ smigrer sig ind i Sjælen og bringer En uvilkaarlig til at tænke

paa en luun Aftenbind eller paa en varm og tung Melleduft. Jeg har aldrig hørt en saa vidunderlig Fruentimmerstemme. Clara Ziegler's kommer den i visse Maader nær, men kan dog ikke maale sig med den. Naar hun er paa Scenen, behersker hendes Stemme Samtalen, ligesom et Orgel behersker Kirketjenesten. Om hendes Spil er der ikke meget at sige. Det er ædelt og naturligt — det er hele Hemmeligheden.

Sarah Bernhardt er heel og holden en Kunstner-natur; hun har det rette Instinkt for det Skjonne, som hun søger at forstaae, gribe og forme i alle dets Skikkelser. Hun skriver kjonne Vers — for Orthografien tør jeg ikke indestaae — hun maler smukke Aquareller og modellerer store Skulpturbærker. Ved forrige Aars Udstilling fik hun Medaillen for en Gruppe, der forestillede en gammel Kone, som holder i sit Stjød en død (eller afmægtig) Fiskerdreng. For Tiden hugger hun paa to Helgenstatuer, som hun har bestemt til Foræring for sin Vndlingskirke, den tidligere nævnte St Germain l'Auxerrois, og det franske Ministerium for Underviisning i Kunst har ganske nylig bestilt en Vüste hos hende, som skal opstilles i Nationalgalleriet i Versailles. Hendes fortrolige Venner paa staae, at hun har Sang til religiøs Fanatisme og sagtens tænker paa at gaae i Kloster. Vi vil haabe, at det dog vil vare en Tid, inden hun i Virkeligheden vil ombytte Herjkerkaaben med en Nonnekutte.

Kun fire Ord!

Den, der reiser i Udlandet — hvad enten det nu er En af disse Ubekymrede, som kun reise af Lyst til at reise, eller En af disse Udvalgte, der ere be-naadede med rig og dyb Følelse, — gribes kun sjeldent saadan rigtig inderligt af en Fremmeds Skjæbne. Vi er jo nu eengang Allesammen plagede Mennesker, og Tugen er saa frit stillet, at han ikke skulde bære sin egen Sorg med sig ud i Livet; Udlandet er og bliver desuden Udlandet, — hvad bryde vi os vel om Hekuba, saa vi for hendes Skyld skulde give os til at græde?! . . . Men — undertiden græde vi alligevel for hendes Skyld, fordi vi ere nødte til det! Bludselig, ganske uformodet, maaste midt i Livets lyseste Dieblikke, træffe vi paa et Menneskes store Videlse, og Hjertet i os skjælver, som om det Lyn, der knuste det stakkels fremmede Hjerte, havde streift vort eget.

„O, gid jeg dog var død, Herre! . . .“

Jeg seer tydeligt for mig den stolte, smukke Campo santo (Kirkegaard) ved Foden af Alperne, og fra den pyntelige Grav reiser den ligblege gamle Kone sig op og stryger det uredte, hvide Haar fra Panden og raaber med svingrende Stemme: „De feige

Bodler! de vare bange for et Barn! Hvorfor seer I saadan paa mig, Herre? Jeg er ikke vandtigg! — Gud bedre det! Nei, Gud har ikke været saa barmhjertig imod mig! . . .

Det var i Brescia, hvor næsten ethvert Hus er et Bærksted. Samrene drøne, Blæsebælgene puste; i Luften og hvorhen man vender sig høres en voldsom, dump, rystende Surren og Susen, — det er Sangen, som denne By, Jernets By, „Brescia armata“, synger den Fremmede! . . . Et forunderligt Lune havde fra Mailand fort mig til den mørke By, hvor Blod og Taarer have flydt i Strømme.

Kirkegaarden i Brescia er maaskee det yndigste Sted i denne Stad, som ellers er uden Skjønhed. Blomstrende Buske kante de hvide Gravgelændere, hvor de Rige hvile, og blomstrende Buske boie sig hen over de Fattiges Grave. Intet minder om Forraadnelse, Alt derimod om den dybe, smertefri Hvile.

Jeg gik stille og bevæget langs Gravens Rækker, hvor Intet hortest uden Foraarets sagte, yndige Stemmer: Fuglesangen og Vindens Viften i Grenene. Det var atter en af disse prægtige Foraarsdage, hvor Solen stod høit; og nu, da den gik ned, blev Luften kølig og klar, som om hele den velsignede Dag var en foraarsklar Morgen. Og da Aftensolen spillede paa de hvide Sten, var det, ligesom Morgenrøden flød hen over dem. Det var en Time fuld af usigelig Fred, der ikke forstyrredes af, hvad der stod at læse paa Mindestenene. Mange af dem, der hvile her, ere døde i den dybeste Nød og under forvirret Kamp; men Gildet og Erftet over deres Hvilested taler om Fred og Forsoning. I andre Byer sætter man gjerne som den største Ros over sine Kjæres Gravsteder: „modello di vertu“ . . . eller „tresore de bonta“, . . . men her stod kun kort og stolt: „amante della patria“.

... Utallige Gange læste jeg dette Ord og blev ikke træet af at gaae frem og tilbage i denne Dødens Have, indtil Tusmorkets første svage Skygger og Opsynsmandens Kirren med Nøglerne erindrede mig om, at jeg maatte bryde op. Jeg gik da henimod Porten. Til Venstre for den, der, hvor de Fattige og Folk uden Navn ligge, sad paa en Gravhøi en gammel Skone med Hovedet boiet ned mod Bryttet. Der var intet Kors paa Graven, men en frist Buket laa derpaa. I det jeg gik forbi, saae jeg flygtigt paa den sammenkrobnede Skikkelse, og vendte mig uvilkaarligt endnu engang om, — det var et blegt, fint og ædelt Ansigt, hvorom det hvide Haar laae slydigt og skinnende blankt. Man seer paa hin Side Alperne saa sjældent en smuk, ærbørdig gammel Skone! Hun saae neppe nok op og rakte ikke Haanden ud imod mig; men da hendes Dragt var saa fattig, troede jeg ikke, jeg tog fejl, naar jeg gav hende et Par Skilling. Hun takkede, høiere og med flere Ord, end der passes til hendes Bæsen; men det er jo nu engang den italienske Maade at takke paa. „En lykkelig Hjemkomst, Herr Engländer!“ raabte hun efter mig. — „Jeg er en Tydsker“, sagde jeg smilende og gik videre. I det Samme vendte jeg mig overrasket og forbløffet om. „Kjæltring! Fordømte!“ havde den Gamle pludselig raabt med skingrende Røst; de fromme Træk vare modbydeligt fordreiede, de alvorlige Dine lynede usigeligt forbittret imod mig, og mit Pengestykke rullede hen for Fodderne af mig. „Tag det og gaa ad hede Helvede med det!“ . . . Var Skonen vanvittig? — Jeg saae spørgende paa Opsynsmanden. Han forstod mit Blik, og med et bittersødt Smil traadte han nærmere. „Det er sandsynligviis kun en Misforstaaelse!“ sagde han tovende. Ved „Tedesco“ forstaaes hos os i Lombardiet en Østerriger;

en Tydsker falde vi „Prussiano“. Konen troer, at De er Østerriger . . .“ — „Dg om saa var?“ — „Ja, saa“, sagde han, og hans Stemme lød barsk og tog ikke længer Hensyn til de Drikkepenge, han havde i Bente, „saa har De Intet at beklage Dem over. Saa er der kun sleet Dem Deres Net. Det vil sige — hm! — naturligviis kun fra denne Kones Standpunkt. Jo, Herre, De maa troe mig! hverken min eller Deres Moder vilde have baaret sig anderledes ad . . . Men“, foiede han til med ydmyg Hvisten, „tillad mig at bringe den Sag i Orden.“ — Han gik hen til den gamle Kone, som igjen var kroben sammen paa Graven, med Ansigtet skjult i Hænderne og rystende, som om Feberkulden tog i de syge Lemmer. „Ziata!“ sagde han og lagde sin Haand paa hendes Skulder, „den Herre der er jo fra Berlin, og Preussjerne har ordenligt skudt Østerrigerne ned. I har gjort ham Uret, Ziata! I maa kjont bede ham om Forladelse. Fortæl ham engang, hvorfor I hader Østerrigerne!“ . . .

„Naa — saa fortalte hun mig det. Ganste vist nolende og først efter en Stunds Forløb, og tidt kunde hun ikke tale videre for Taarer og Brede. Det er et Bovestykke, naar jeg forsøger at gjengive hendes Ord, og egenlig et frugtesløst Bovestykke. Thi kun Ordene kan jeg fremsætte, men ikke Tonen, som den brod sig frem fra dette stakkels forpinte Hjerte . . .

„Ja — det var dumt af mig, at jeg tog fejl. Uden at jeg bad derom, gav I mig en Stjærv, — hvor kunde I saa være en Tydsker? Disse Østerrigere ere Alle tilsammen Tigere; kunne de bare komme til at træffe os lige i Hjertet, saa gjøre de det og juble af Glæde ovenkjøbet . . . Af ja! og vi selv have smeddet deres Baaben! . . . Nei, det tilgiver jeg den Dag i Dag ikke min Tonio . . . Men et godt Menneske var han alligevel, det maa man lade ham!

og saasnart han blot kunde, giftede han sig med mig, skjøndt jeg jo ikke længer var saa ung endda og heller ikke mere var smuk, og min lille Marie var dengang da ogsaa allerede 12 Aar. Jeg skal nemlig sige Dem, det var ikke hans Varn. Jeg kan godt være ved det, der er ingen Skam i det. See, min første Kjæreste døde, inden han fik indfriet det Bøste, han havde givet mig; han døde som Soldat i Polen. Til Bjornenes Land, til den evige Sneer slæbte Østerrigerne ham, og der omkom han, i fremmed Elendighed — at ja! det forbandede Folk er Skyld i al min Ulykke! Naa, saa lærte jeg da Tonio at kjende, og jeg var ham tro, som om jeg havde været hans Hustru, og da han fik sit sikre Udkomme, giftede vi os. Det var lykkelige Dage, som saa fulgte, ihvorvel Lunnen var meget ringe, og vi kun havde en lille tarvelig Stue ved Porta Torlunga; men vi havde da det daglige Brød! Og saa Børnene trivedes, især Marietta; jeg havde født Tonio en Dreng, Sandro, og han, det stikkelige Menneske, gjorde lige meget af begge Børnene, og Alt gik godt. Men saa kom dette urolige Aar. Østerrigerne fik vi da fra Halsen, og det var, ligesom Livet paa cengang blev dobbelt smukt. Men saa kom de igjen, og saa siger Tonio til mig: „Nu gjælder det at forsvare sig!“ Han tog nok saa fornoiet sin Bøsse og lo: „De have aldrig været rigtig tilfredse med vort Arbeide, men nu skulle vi nok vise dem, hvad Bøsserne duer til!“ sagde han. Og jeg og Marietta gik med ham for at lade Geværerne og pleie de Saarede, og selv Sandro, som kun var sex Aar, var ikke langt fra Standsen. Vi stød, hvor det gik allerhedest til, da en Skugle rev Hovedet af Tonio, saa den blodige Krop rullede hen for mine Fødder. — At ja! . . . Men jeg græd ikke, jeg stød med hans Bøsse og ventede, til Alt var forbi. Og saa sad vi igjen i vor lille Stue. Mari-

etta og jeg var inderlig bedrøvede og ventede paa Døden, — uden Haab, forstaar De, men ogsaa uden Frygt. Kun Sandro glædede sig over Seierherrernes Trommer og Horn, der bestandig lød stærkere og stærkere. Og som de røvede og myrdede! Vi horte dem komme hen imod vor Hytte, og et Dieblif efter stode de ogsaa i Stuen. Men hos os var der fattigdom og kun een Skat: mit Varns Skjonhed og Ungdom! Jeg, hendes egen Moder, maatte med en Knebel i Munden og bagbunden staae og see paa de Uslinger . . . I Oktober maatte jeg saa begrave Marietta; hendes Dod var en daglig Døen, der varede sex Maaneder — hendes Grav er her ved Siden af.

„Den Dag havde jeg kunnet tage Livet af mig selv. Gud var jeg ikke bange for, thi jeg var traadt hen til ham og havde sagt: „Herre! jeg gaaer ikke i Rette med Dig om mit Liv! — gaa Du saa heller ikke i Rette med mig om min Dod!“ — Men jeg havde jo min lille Dreng Sandro tilbage; for hans Skyld maatte jeg leve! Og det lod ogsaa til, at Gud forbarmede sig over mig: jeg havde god Fortjeneste som Badstefkone, og Drengen trivedes og blev et Pragtexemplar af en Dreng. Det sagde ogsaa altid vor Præst ved St. Eufemia; han sagde altid: „Saadant et Hoved, der sidder paa den Knekt! — Vi maa have ham til Studeringerne!“ Saa studerede han og omgikkes med de bedste Folks Børn, og Alle holdt af ham! Han var jo ogsaa saadan en smuk og flink og modig lille Dreng, var min Sandro!

„Men saa kom der en sorgelig Dag! Det var netop otte Aar, siden Tonio var død, og min Dreng var fjorten Aar; saa gik han en Dag og spadserede gjennem Byen med en Kammerat, der nu er Advokat i Mailand. — Ja! hvad kunde min Sandro ikke være

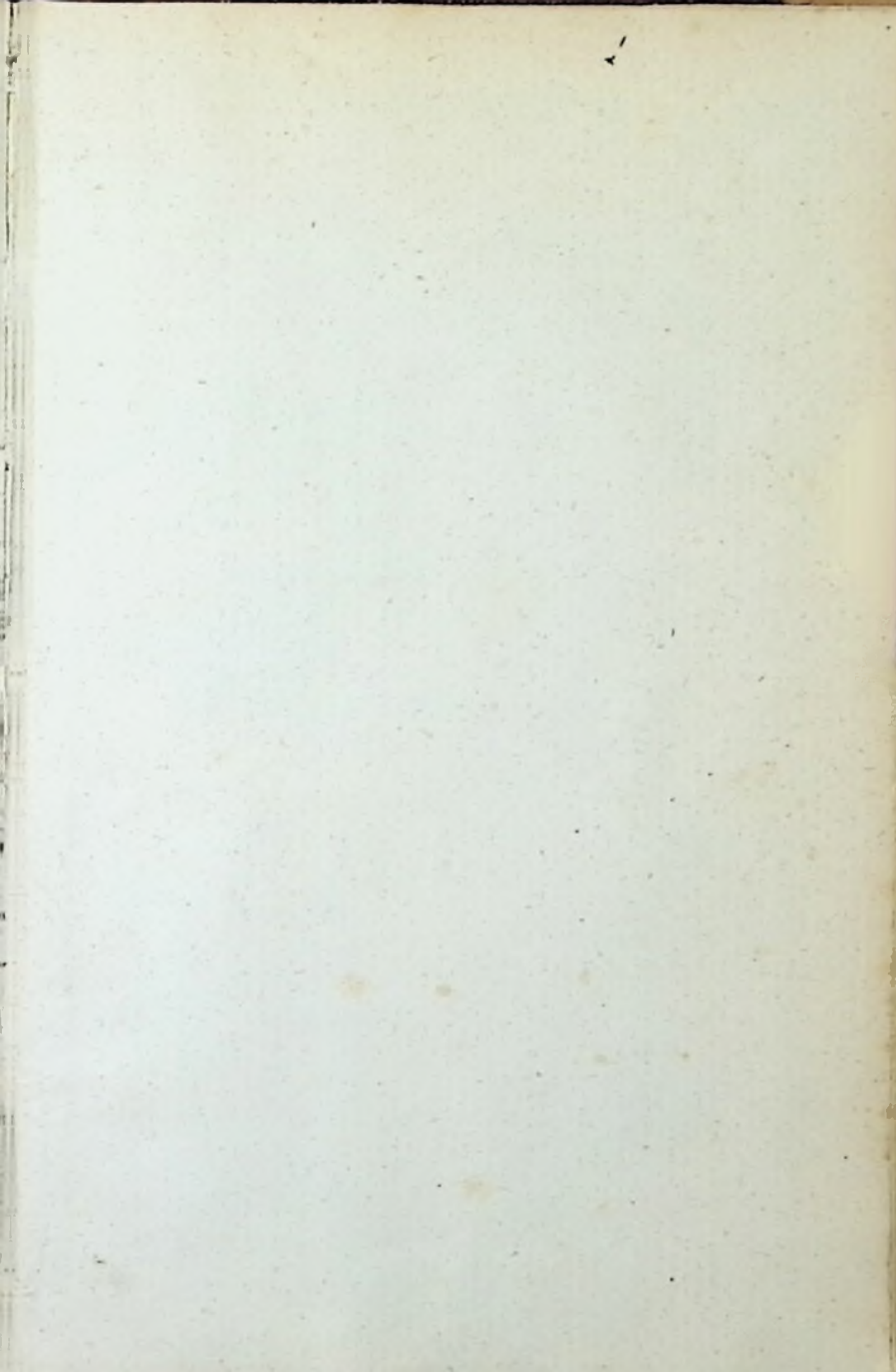
blevet! Men de kom forbi Broletto ved „Torre del Popolo“ og saa netop Østerrigerne aflose Bagten; saa raabte Sandro til sin Kammerat: „Sono stanco del governo!“ (vi ere kjede af Regeringen!) Kun disse fire Ord raabte han; men de grebe ham og førte ham ind i Broletto. Og den anden Dreng løb til sine Forældre, og de sendte Bud til mig, og jeg joer i Dodsangst til Bagten. „Giv Medlidenshed — han er jo et Barn! giv ham fri!“ Men de svarede: „Han er stillet for en Krigsret — det er en Forbrydelse, som horer ind under Standretten.“ . . . Standretten! — Mit Hjerte stod stille — jeg vidste nok, hvad det var for en Ret: den Vldste af dem siger „Dod!“ og de Andre svarer Ja, — det er den Ret, som Østerrigerne have for os . . . Jeg lover saa til Præsten og sammen med ham til en Kaptain, som han kjender; vi bønfulde Kaptainen, og han følger med os . . . „Bent lidt“, siger han og gaaer ind og forhorer sig i Broletto. Da han kommer tilbage, siger han: „Her er han ikke længer, han er allerede bragt til Kastellet, og idag skal Dommen falde!“ — „Over en Dreng?“ raabte jeg. — „Ja!“ svarede han, „Soldaterne og en Agent sige, at han har forhaanet Bagten. Naa — det var vel i og for sig ikke saa farligt! Men han har paa aaben Gade og for Vidner sagt, at han er kjed af denne Regering, og det er Hoiforræderi!“ — „Og hvad gjøre de ved ham?“ — Kaptainen trak paa Skuldrene og vendte sig tabs bort. Men jeg løb op til Kastellet, — de lode mig ikke komme ind. Saa faldt Morket paa, og hele Natten igjennem laae jeg foran Porten og fremstammede i min store Baande min Bøn til Gud. Jeg trostede mig med: „Det er jo Menneſter — et Barn ville de da ikke dræbe for fire Ords Skyld!“ . . .

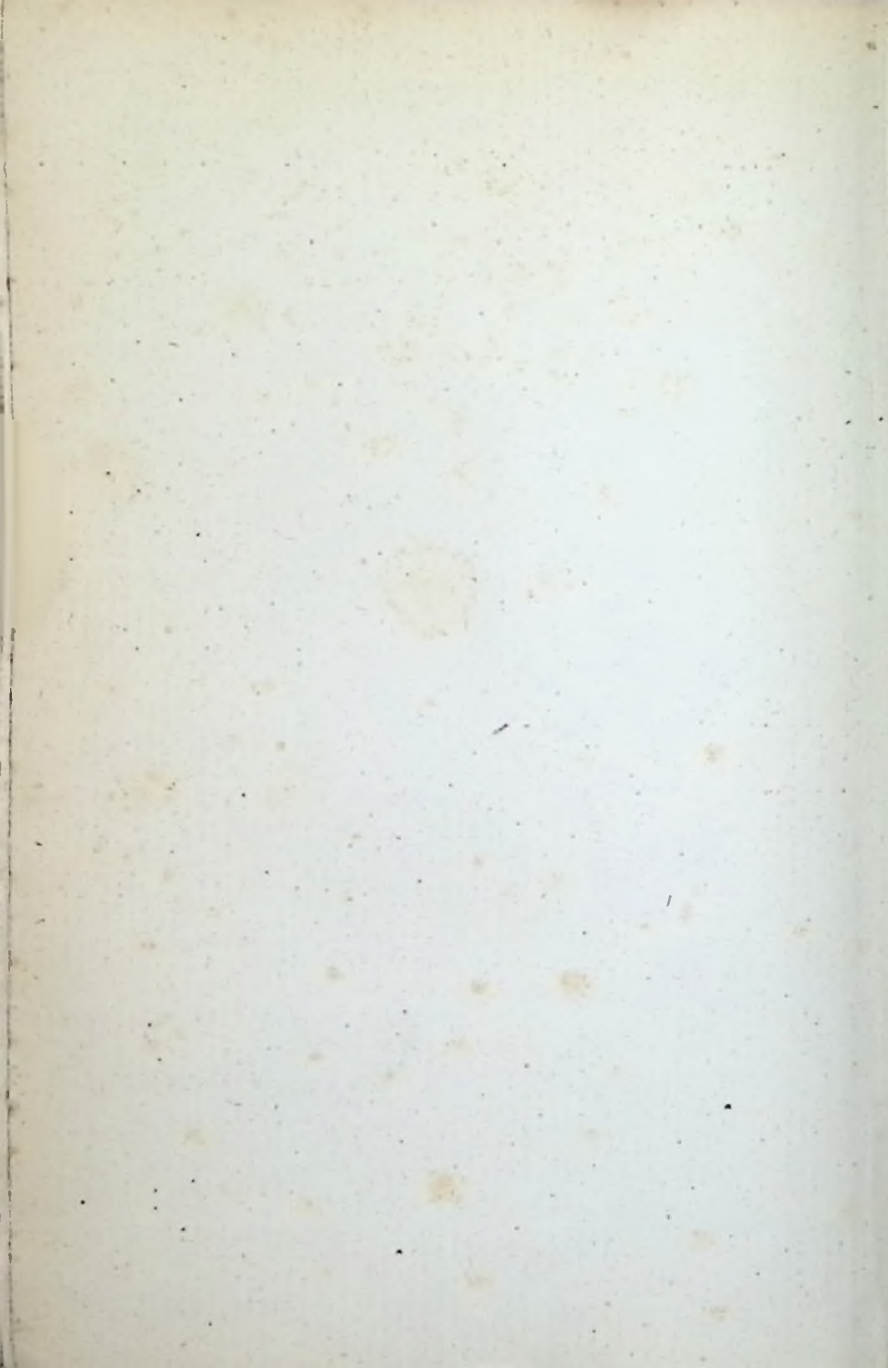
Den gamle Kone rettede sig i Beiret; hendes

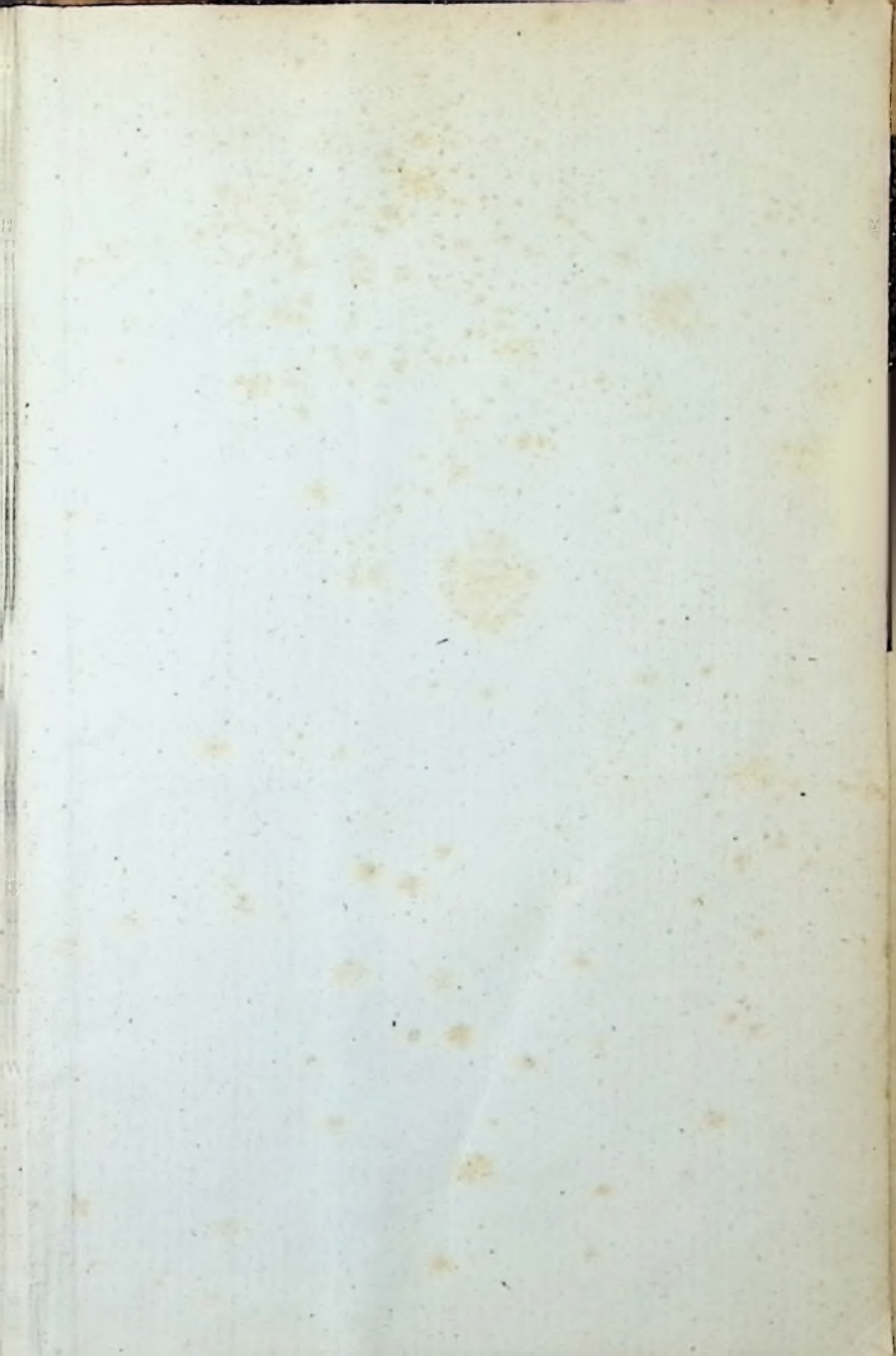
Ansigt var ligblegt, Dinene lynede, hendes Stemme lod hæs, næsten uforstaaelig, da hun sagde: „Men det var ikke Mennesker — det var Tigere! Da Solen stod op, horte jeg tre Skud derindfra, . . . jeg vidste, hvad det betød! . . . Min Aelse var rigtig . . . hans Lüg gave de mig, — . . . her ligger han, her, under den Jord. — Et Varn — og saa for fire Ord kun . . ! O min Gud! Jeg er ikke vred paa Dig, men Gøt fordrer jeg af Dig som min gode Ret, og det er, at Du ikke dommer disse Mennesker og deres Børn barmhjertigere, end de engang domte mit Kjød og Blod . . .“

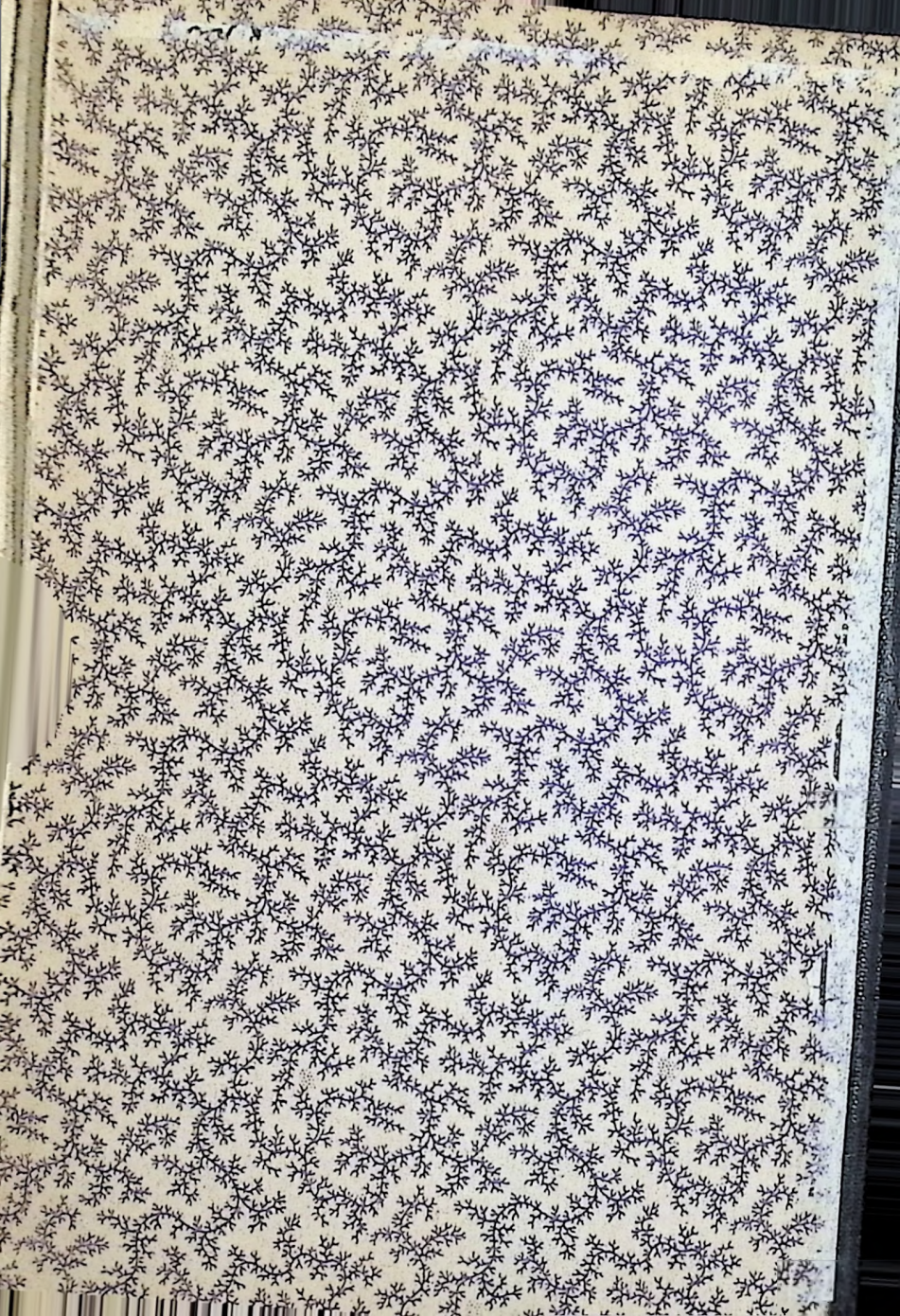
Saa vidt den gamle Kones Fortælling; og jeg tænker, det er bedst, om jeg Intet foier til hendes Ord. Da jeg forlod Campo Santo og fort derpaa den mørke By, Jernet's, Blodets og Taarernes By, folte jeg kun det dumpe, smertelige, bedøvende Ekko af hendes Beretning.

Karl Emil Franzos.

HØVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

Maasin

05.6 For Romantik og
Historie
bd. 20 (1878)

ex. 1

M